

Ljubica Ljubić

MOJOJ BESMRTNOJ DUŠI

Biblioteka

GAYATRI

SIMBOL GAYATRI

(ne u istoj ravnini sa simbolom već malo ispod)

© 1999. Ljubica Ljubić

Zagreb, Tuškanac 56b

Urednica biblioteke Gayatri: Ljubica Ljubić

Izdavač: SIMB d.o.o.

Za izdavača: Mladen Braškić

Urednica: Vesna Ćuk

Redaktorica: Leokadija Halilagić

Lektorica: Goranka Dimoski

Stručni savjetnik za sanskrt: Marija Šaravanja

Tehnički i grafički urednik: Tristan Sem

Oprema korica: Tristan Sem

Tisak: Tisak A4

Naklada: 500 komada

ISBN

POSVETA

Ovu knjigu posvećujem s beskrajnom zahvalnošću Bhagāvanu Sri Sathya Sai Babi, svom velikom Učitelju koji me je učinio predanijom kršćankom, tolerantnijom majkom, poslušnijom kćerkom, većim domoljubam, požrtvovnijim radnikom u nesebičnom sluzenju bližnjem - jednom riječju - učinio me je boljim čovjekom.

U ovoj knjizi autorica zaista iskreno opisuje svoj put u traženju *istine i univerzalne ljubavi*. Nitko osim istinskog duhovnog Učitelja ne može dati svoj sud o ispravnosti nekog od tisuće puteva prema cilju, to jest prema oslobođenju od ciklusa rađanja i umiranja te konačnog stapanja sa Svevišnjim.

Najstariji sveti spisi Vede tvrde da je velika sreća, a i zasluga, roditi se u vrijeme kad Avatar - utjelovljenje božanskog načela pohodi Zemlju. Još je veća sreća ostvariti susret s Njim, bilo kao tihi poklonik bilo kao aktivni sudionik u Njegovoj misiji obnove istinskih vrijednosti *univerzalnog reda i ispravnosti (dharma), mira (ûanti), ljubavi (prema) i nenasilja (ahimsa)*.

Drevni spisi su također opisali u detalje ovo današnje doba *kaliyuge*, a i lik i misiju Avatara koji će "sići" da pomogne ljudima u ovom teškom dobu. Zato za poznavatelje vedskih spisa i za mudrace Indije nema sumnji da je Avatar današnjeg doba Bhagavān Sri Sathya Sai Baba. Opisan je kao božansko utjelovljenje s najviše atributa (16 *kala*) a prema šivaističkoj filozofiji i kao utjelovljenje kozmičkog principa (*ûiva-ûakti*).

Prema svemu opisanom u knjizi, autorica je na vrlo neposredan način opisala susrete s Bhagavānom Sri Sathya Sai Babom, a i svoje susrete s Njegovim poklonicima širom svijeta koji su u vremenima teškim za našu domovinu Hrvatsku zaista nesebično i s puno ljubavi pomagali. Kako je u jednom od razgovora s Bhagavanom Sri Sathya Sai Babom izrazila želju da bude Njegov instrument, ta želja joj se ostvarila i ona ne šteti sebi ni svoje vrijeme u pomaganju djeci i potrebitima.

Kao sudionik u mnogim događanjima u proteklih desetak godina svjedočim njezinu beskrajnu požrtvovnost, suosjećajnost i trud sve do fizičke iscrpljenosti. Na tom putu ništa je do sada nije moglo pokolebati niti zaustaviti...

Uz nju u toj plemenitoj misiji pomaganja bližnjem ima još mnogo plemenitih ljudi koji također puno i nesebično rade. Nadam se da će ova knjiga biti nadahnuće za ljude koji imaju u sebi poriv da pomažu potrebitima i da postanu sudionici ove plemenite misije te da ih vodi kao i autoricu duboki smisao izreke ***Ruke koje služe vrednije su od usana koje mole.***

Dr. V. C. M.

O Bhagavānu Sri Sathya Sai Babi napisano je dosad bezbroj knjiga u svijetu. Otkako se za Njega zna neprestano Ga promatra, pokušava nadzirati i analizirati, bez obzira što iskustva govore da Ga ljudski um ne može dokučiti.

Stoga i ljudski osjećaji prema Njemu variraju od podcjenjivanja do najdubljeg štovanja, od omalovažavanja do obožavanja, od osuđivanja do potpune predanosti.

Teško je u takvom ozračju pisati o Svom Učitelju za kojeg vjerujemo da je Bog koji se utjelovio u ljudskom liku da bi se s nama družio, da bi nam pomagao, da bi nas učio, u nama budio najplemenitije osjećaje i obnovio ljudske vrijednosti, da bi nas mijenjao, mijenjajući tako svijet, a nadasve da bi nas ljubio.

Odnos čovjeka s Bogom je najintimniji odnos. Stoga javno otvoriti svoje srce i pri tome mjeriti razinu koliko čitatelji mogu prihvatiti nije nimalo lako. To može izazvati osjećaj ogoljenosti i bez obzira s koliko je ljubavi to rađeno može pokrenuti čitavu lavinu samo zato što se netko usudio Boga nazvati neuobičajenim imenom.

Iskustva doživljena neposredno u fizičkoj blizini Sai Babe beskrajno su dragocjena kako za one koji ta iskustva imaju, tako i za one s kojima će ih oni spremno podijeliti.

Upravo u ovoj knjizi autorica Ljubica Ljubić nesebično dijeli ta prelijepa iskustva, ali opisuje i težak put do njihova stjecanja, iz čega možemo mnogo naučiti.

Na kraju treba posebno istaknuti jednu od odlika ove knjige. Naime, vrlo su iskreno, neposredno i prirodno opisana iskustva, događaji, razmišljanja, a komentari su prepušteni čitatelju.

Kakvi će oni biti ovisit će o njihovim utiscima, svjetonazoru, toleranciji i dobronamjernosti. Da, i dobronamjernosti, jer je ova knjiga i nastala u najboljoj namjeri.

Lea Halli

MOJOJ BESMRTNOJ DUŠI – naslov je knjige u kojoj autorica opisuje svoje traganje za *besmrtnom dušom*, svojim božanskim izvorom.

Iako se ne može točno odrediti kada je to traganje započelo, jer ono nastaje već samim čovjekovim rođenjem, autorica nas kronološkim slijedom događaja vodi u carstvo Duha, gdje vlada ljubav koja ne poznaje granice, ljubav koja je čista i u svima prisutna, u svemu prepoznatljiva. O toj su ljubavi napisane mnoge knjige, izrečeni bezbrojni govori i ispjevane mnoge pjesme.

Takva se ljubav utjelovila u liku Bhagavāna Sri Sathya Sai Babe – Avatara našeg doba.

Kad u svijetu prevlada zlo, pojavljuje se Avatar da otkrije uzvišenu istinu srca, uspostavi ispravnost u djelovanju, podari mir uma, natopi svijet ljubavlju i oplemeni ga nenasiljem. To je vrlo zahtjevan zadatak kojeg je ovaj Avatar došao izvršiti.

Godine 1989. i sama sam bila svjedok autoričina susreta s Avatarom – Učiteljem svijeta.

Sresti takva Učitelja prilika je na koju smo dugo čekali, a nastala je kao posljedica mnogih dobrih djela što smo ih učinili u prošlim životima. Kad je učenik spreman pojavljuje se Učitelj. On rasplamsava plamen božanske ljubavi u srcu i daje nam viziju naše istinske stvarnosti. On nam pokazuje tko smo uistinu, da smo utjelovljenja božanske ljubavi, da smo satkani od božanske biti, od ljubavi same. Takvu je ljubav teško razumjeti sve dok je i sami ne doživimo. Iskustvo takve ljubavi daje nam duhovnu mudrost jer potvrđuje Jednost sa svime. Tada znamo da je ljubav naša istinska bit i zlatno svjetlo Istine zablista u nama u svom svojem sjaju. Tada znamo da je Bog ljubav, da smo mi ljubav, Njegova ljubav. Ovim iskustvom mijenja se naše viđenje svijeta, ono se oplemenjuje i postaje ljepše.

Kad On probudi božansku ljubav u nama nestaje svaka razlika između nas i drugih jer tada znamo da su drugi tek odraz one iste čiste ljubavi koja je i u nama. Tada volimo nesebičnom ljubavlju koja nije ničim uvjetovana. Kad nam se to dogodi, lako opraštamo drugima i sve volimo jednako. Tek tada možemo shvatiti kako uistinu Bog ljubi nas jer mi i jesmo dio Njega.

MOJOJ BESMRTNOJ DUŠI – knjiga je koja osvjetljava put nesebičnog služenja i ljubavi te daje uvid u učenje Bhagavāna Sri Sathya Sai Babe. Ona pokazuje što se događa kad Bog uđe u naše živote i širom otvori vrata Svoje milosti. Tada se pred nama otvara sasvim drugačiji svijet. To je svijet ljubavi, milosrđa, strpljivosti i tolerancije, služenja potrebitima i bratstva među ljudima. To je svijet istine da je Bog naš Otac, da je On Jednost rastočena u milijarde "posudica", to jest tijela. U svima je nama kapljica te Jednosti, ta iskra božanskosti. Svi smo mi pred Božjim vratima, a o Njegovoj milosti ovisi koliko će se ona otvoriti. Stoga nam valja zaslužiti Božju milost i zakoračiti u svijet božanskosti u kojem caruje naša *besmrtna duša*.

Vesna Ćuk

Napomena čitatelju

Čitajući ovu knjigu susretat ćete se sa sanskrtskim pojmovima i izrazima koji čine sastavni dio Sathya Sai Babinog učenja i filozofije i kao takvi se upotrebljavaju i u našoj literaturi.

Radi njihova što boljeg razumjevanja upućujemo vas na tumač pojmova na kraju knjige u slučaju kad nisu objašnjeni u tekstu. Ti pojmovi, dakako, imaju višeslojno i dublje značenje kako u kulturološkom, filozofskom, religijskomsmislu tako i u kontekstu indijske svakodnevice.

Nadalje, pojedine riječi poput riječi joga, daršan, ašram, karma, avatar, guru, nisu stavljene u kurziv jer su već našle mjesto u našem jeziku u literaturi ovakvog tipa, no ipak je objašnjeno njihovo značenje.

Marija Šaravanja

Zahvala

Zahvaljujem svima koji su pridonijeli nastajanju ove knjige, a najprije se želim zahvaliti Mladenu K. koji je omogućio pokretanje Biblioteke "Gayatri" u čijem je izdanju ovo treća knjiga. Veliku zahvalnost dugujem Mariji i Marjanu koji su mnogo vremena utrošili pomažući mi u prepisivanju mojih dnevnika, bilježaka s predavanja i izvještaja s raznih skupova, dešifrirajući pritom često moj ne baš čitljiv rukopis i dijelove teksta koji su ponekad bili na engleskom ili na njemačkom jeziku, već prema tome jesu li to bili dijelovi nekog intervjua ili nekog drugog događanja. Zahvaljujem Lei, Goranki, Vesni, Mariji Šaravanji i Višnji koje su unatoč brojnim obvezama našle vremena da stiliziraju, lektoriraju, redigiraju i pročitaju ovu knjigu, zahvaljujem Tristanu grafičkom uredniku koji u zadnji čas priredio knjigu za izdanje, izdavaču Mladenu. Još je mnogo ljudi sudjelovalo na posredan ili neposredan način u nastajanju ove knjige i u našim aktivnostima. Zahvaljujem i njima iako ih možda nisam spomenula.

Sve opisano u ovoj knjizi tek moje je viđenje događaja u kojima sam sudjelovala.

Uvod

Kad me u kolovozu 1997. godine Sai Baba pozvao na intervju, odlučila sam Ga pitati nešto o čemu sam već dulje vremena razmišljala, naime, mogu li napisati knjigu o svojim iskustvima u susretima s Njim. Započela sam rečenicu: “Svami, mogu li...” Baba me prekinuo, i, oponašajući moj glas, rekao: “...napisati knjigu o svojim iskustvima sa Svamijem?” Skamenila sam se jer sam mislila da mi se Svami ruga, no On je nastavio vrlo radosno: “Naravno, napiši je. Ne gubi vrijeme! Imaš moj blagoslov!”

Tako sam krenula pisati knjigu o svojim iskustvima u susretima sa Svamijem. U pomanjkanju vremena knjiga je vrlo sporo napredovala. Za Božić iste godine Adriana me pozvala da s njom odem u posjet k Babi, ali sam odbila jer tada još doista nisam mogla Babi pokazati rukopis. Nisam se željela pojaviti pred Njim a da ne ispunim ono što me je zadužio da učinim. Pred moj ljetni odlazak k Babi užurbano sam počela raditi na knjizi, ali nisam stigla dalje od 80 stranica, a još je toliko toga trebalo napisati. Odlučila sam uvezati tih 80 stranica kao radni materijal i ponijeti ga Svamiju na blagoslov. Na intervjuu na koji me pozvao 12. kolovoza 1998. pokazala sam Mu ono što sam napisala i rekla da je to tek početak. On je taj materijal prelistavao, gledao fotografije i dugo držao u rukama. Upitao me kako sam nazvala knjigu, a kad sam Mu rekla engleski naslov i upitala Ga je li zadovoljan potvrdio je to napisavši u knjigu:

“S ljubavlju Baba”

Bila sam presretna jer me to ohrabrilo u vjerovanju da će rad na knjizi od sada teći mnogo bolje. Svakodnevno sam Ga molila da djeluje kroz mene, govori kroz mene, piše kroz mene i širi Svoju bezgraničnu ljubav kroz mene. Koliko sam u tome uspjela, procijenite sami.

Autorica

Mojoj besmrtnoj duši

**Probudi se iz sumornog sna mraka,
Probudi se iz sumornog sna privida,
Probudi se iz sumornog sna tromosti i lijenosti!**

**Digni se, ti dijete svjetlosti,
Digni se, ti Božja iskro u svim stvarima,
Digni se, ti besmrtna Dušo!**

**Probudi sjajni plam Božje ljubavi,
Probudi sjajni plam bezgraničnog suosjećanja,
Probudi sjajni plam univerzalnog mira!**

**Riješi se veze strahovanja,
Riješi se okova želja,
Riješi se zavjese neznanja!**

**Spoznaj, moja Dušo, da postoji samo Jednota,
Spoznaj, moja Dušo, da si ti dio te Jednote,
Spoznaj, moja Dušo, da si ti ta Jednota!**

**Slobodna si od svake misli,
Slobodna si od svake želje,
Slobodna si od svake zablude i privida.**

**Ti si neizmjeran, bezgraničan mir,
Ti si neizmjeran ocean svjetlosti,
Ti si beskrajno Sebstvo,
Ti si sveprožimajuća svijest,
Ti si neizmjereno Božje blaženstvo.**

Sathya Sai Baba

Prvo poglavlje
PROBUDI SE IZ SUMORNOG SNA MRAKA
BUĐENJE

Probudite se! Nema više vremena za spavanje. Spavali ste i sanjali tijekom tisuća prošlih života. Ako se sad ne probudite, možda ćete propustiti priliku koja se više neće ponoviti tisućama godina. Dođite sa mnom! Došao je trenutak koji više ne dopušta odvojenost.

Mnogima od vas dao sam prednost jer ste imali nesretno djetinstvo puno sukoba, odvajanje od roditelja, odvajanja od majke. Time sam vam oduzeo priliku i mogućnost vezivanja za vaše tjelesne roditelje, vaše zemaljske roditelje ili uz određene porodične prilike. Jedina mogućnost koju sam vam ostavio jest da se vežete uz Boga. Zašto ne iskoristite tu mogućnost? Umjesto toga uvijek iznova tražite vezanosti koje vas nikad neće zadovoljiti.

Čak ako je i vaše djetinstvo proteklo skladno, onako kako se samo može zamisliti, majčinska ljubav nije jedina koju trebate. Vaša je najdublja i najintimnija želja vratiti se sebi samima, voljeti sebe, doseći najviše Sebstvo, svijest i blaženstvo koje ste oduvijek bili i koje ćete uvijek biti.

Iz Sai Babinog pisma studentima, 23. studenog 1996. godine

Ne znam kad je zapravo počelo moje “buđenje”, ali svjesna sam da se nešto važno dogodilo u mom životu 1982. U *Radosnici* mog sina Velimira piše da se u siječnju 1982. dogodilo nešto značajano u našoj obitelji, jer je tada četverogodišnji Velimir, kojeg sam nakon kupanja spremala za spavanje, kao iz vedra neba rekao: “Čuvaj se dobro!” U sobi su tog trena bili i moj brat sa suprugom i gledali neku englesku televizijsku dramu. U trenutku kad je Velimir to rekao, glumac je na engleskom jeziku izgovorio baš tu rečenicu. Budući da Velimir u to vrijeme nije još poznao ni jedno slovo, da bi mogao pročitati tekst na ekranu, a nije znao ni engleski jezik da bi to mogao razumjeti, začuđeno smo se pogledali, a moj ga je brat upitao: “Što, čuvaj se dobro?” Velimir je mirno odgovorio: “Pa striček mu je rekao “čuvaj se dobro.” Počeli smo ga ispitivati kako on to zna, a on je jednostavno rekao: “Pa, čuo sam.”

To je bio prijelomni trenutak u mom životu nakon kojeg se, u meni tada vrlo svjetovno usmjerenoj osobi, počeo buditi interes za neke druge stvari. Nakon nekoliko mjeseci u jednoj sam knjizi pronašla tekst koji je govorio kako mala djeca imaju sposobnost da se ponekad sjećaju nekih znanja, talenata ili događaja iz bivših života. Tada još ništa nisam znala o reinkarnaciji, ali je počelo “traženje” i novo poglavlje u mom životu.

Odgojena sam, u katoličkoj obitelji i u jednom sam razdoblju svog života bila vrlo vezana za crkvu. U Kraljevcu smo neko vrijeme čak dijelili isti krov nad glavom s časnim sestrama, kojima je moj otac prodao kuću i imanje. Bilo je to u vrijeme kad nam se gradila kuća na Tuškancu. Tada sam puno razmišljala o Isusu i molila mu se, pogotovo nakon što je moja prijateljica iz susjedstva izvršila samoubojstvo u svojoj osamnaestoj godini. Bila je odgojena u komunističkoj, generalskoj obitelji i u oproštajnom je pismu napisala da jednostavno ne vidi smisao života. Njena me smrt strašno potresla i danima se nisam mogla oporaviti od šoka. Bila je atraktivna mlada djevojka i jedna od najboljih učenica u našoj gimnaziji. Razgovarala sam sa svećenikom o njenom slučaju jer me jako zbunjivalo što u kršćanstvu za duše koje počine samoubojstvo, nema spasa, već one završavaju u paklu. Svećenik me tješio da se ona možda tren prije smrti pokajala za učinjeno djelo pa joj je milostivi Gospod oprostio, ali mene je još dugo mučilo to pitanje i mnoge sam molitve izmolila s nakanom za njeno spasenje.

Trebalo je proći mnogo godina prije negoli sam čula za karmu i reinkarnaciju, kad su mi mnoge stvari postale jasnije. U teozofskom učenju sam naišla na meni prihvatljivije objašnjenje po kojem će se duša čovjeka koji počini samoubojstvo naći na nižoj astralnoj razini gdje ima vrlo malo svjetla. Na toj će razini morati boraviti sve dok ne spozna svoje pogreške i ne poželi ih ispraviti u nekom novom utjelovljenju

punom raznih iskušenja. Samoubojstvom čovjek zaustavlja svoj razvoj za stotine godina i sprječava svoje napredovanje na putu prema Bogu.

Nije li to, što u najrazvijenijim zemljama svijeta danas ima najviše samoubojstava, najbolji pokazatelj da su ljudi izgubljeni kad su odvojeni od Boga, bez obzira u kakvim prilikama živjeli. Mene je sve više rastuživala činjenica da je i u našoj zemlji broj samoubojstava u sve većem porastu. Uz svakodnevnu molitvu za sve one koji su najviše patili od raznih prirodnih katastrofa, uvrstila sam i posebnu molitvu za samoubojice posebno nakon Davorova slučaja a kasnije i djevojčice iz Austrije. O tome će biti riječi kasnije u knjizi. Počela sam iz novina izrezivati članke o samoubojstvima i molila se Bogu za duše preminulih. Jednako sam se molila za sve one koji razmišljaju o samoubojstvu da im Bog pomogne da Ga nađu u svom životu jer jedino to ih može spasiti od strašnog samouništenja koje je sve prisutnije u današnjem društvu.

Uzbunjujući napisi u novinama, kao npr. u *Večernjem listu* od 11. listopada 1998. *Više samoubojstava nego poginulih u prometu* ili u *Jutarnjem listu* od 26. listopada 1998. "U Zagrebu dvostruko više samoubojstava nego lani" kao da nikog previše ne zabrinjavaju. Kako je za vrijeme božićnih blagdana i na početku 1999. godine taj broj još drastičnije povećan, neuropsihijatar i psihoterapeut Ljubomir Radovančević pokušao je to objasniti ubrzanim ritmom življenja, otuđenošću, tugom i alkoholom. Naglasio je kako je samoubojstvo traumatično i za sve članove obitelji koji krivce traže među sobom, što dodatno pogoršava ionako narušeni mir obitelji. Niti jednom riječju nije spomenuo što bi bilo potrebno hitno poduzeti.

I crkva je na svoj način reagirala na povećan broj samoubojstava pa smo pročitali u *Večernjem listu* od 12. siječnja 1999. članak don Živka Kustića u kome iznosi da postoji stara i nova crkvena praksa glede samoubojstva. Stara je praksa bila da se samoubojici uskraćuje crkveni pokop. To nije bila ekskomunikacija, nego se tog pravila pridržavalo jer je samoubojstvo bilo javna sablazan i javni grijeh. Danas je praksa uglavnom drukčija i samoubojica ima pravo na crkveni pokop, a na promjenu te prakse uglavnom je utjecala urbanizacija. Prema njegovim riječima, molitva na pokopu nije ni kanonizacija ni beatifikacija, nego molitva zajednice da Gospodin bude milostiv pokojniku. No, ipak se obred razlikuje od drugih, tako da misa zadužnica za samoubojicu nije pjevana, nego tek tzv. tiha misa. Suvremena je Crkva zapravo prihvatila činjenicu da je samoubojica u trenutku oduzimanja vlastitog života psihički neuračunljiv i to mu je "olakšavajuća okolnost". To je potvrdilo i jedno nedavno samoubojstvo u vrhu Katoličke crkve u Hrvatskoj kad je pokop obavljen sa svim crkvenim počastima.

Jednako je tako Katolička crkva prije bila protiv kremiranja i gledala na to kao na vrijeđanje dostojanstva ljudskog tijela. No, danas se mnogi obredi obavljaju upravo u krematoriju, mjestu koje je odabrala rodbina ili pokojnik još za svog života. Prijašnje je gledište proizlazio najviše iz protustava Katoličke crkve prema protestantsko-liberalnim krugovima sa Zapada, koji su zagovarali kremaciju, ali se očito s vremenom taj stav promijenio. Beskrajno sam zahvalna Bogu da je to tako jer moja želja da me kremiraju neće izazvati sablazan u mojoj katoličkoj obitelji.

Šefko ef. Omerbašić rekao je u tom članku da islamska zajednica također prihvaća da čovjek u trenutku samoubojstva nije priseban, što dopušta da svećenik vodi obred pogreba, no sve se ipak nastoji držati u tajnosti, pa se rodbini i prijateljima preporučuje da pogreb bude što manji i skromniji.

I opet bura u meni, i niz pitanja. Zašto se obred sahrane drži u tajnosti? Zašto se ne pogleda istini u oči? Ako je nekome stvarno potrebna molitva da mu Gospod bude milostiv, tad su to samoubojice, a nikad do sada ni u jednoj crkvi, iako ih redovito posjećujem, nisam čula da se molilo za samoubojice. Zašto čovjek osuđuje, čak žigoše druge, kad je Isus govorio: "Ne sudi da ti ne bude suđeno!"

Za mene je kulminacija svih tih događanja bio izvještaj iz Tokija o tome kako se usluge za samoubojstvo nalaze na stranicama Interneta i kako se preko "web-sitea" na japanskom jeziku nude "lijekovi" (cijanid) ljudima koji ne znaju kako bi počinili samoubojstvo. Bože, blagi Bože, dokle ćeš sve to dopuštati?

Svijeća koja je danima gorjela na početku Mesničke gdje je uoči Badnjaka 1998. devetnaestogodišnji mladić pod utjecajem droge skokom kroz prozor počinio samoubojstvo, dok su mu roditelji bili na skijanju u inozemstvu, toliko me svaki puta na putu kući rastuživala da sam mnogo molila za njegovu dušu. Imala

sam i veliku želju da odem njegovoj majci i pitam je bi li bila spremna pridružiti se zajedničkoj akciji majki koje bi na razne načine pokušale pomoći današnjoj tako izgubljenoj djeci i mladeži.

Kako sam svakodnevno izrezivala članke iz novina i molila za sve one koji su umrli od prevelike doze droge ili činili razna krivična djela pod utjecajem droge kao i za sve one koji se bave na bilo koji način zlouporabom droge, gomilale su se informacije o tome kako je to postao možda najveći problem današnjeg društva, iako mnogi nisu spremni o tome javno razgovarati i nešto značajnije učiniti. To što znatni broj estradnih pjevača i drugih umjetnika koristi drogu opće je poznata činjenica, međutim zgrozilo me da su mnogi vrhunski sportaši postizali zapažene rezultate pod utjecajem droge i da je droga pronađena u krvi jednog pilota zbog čije se pogrešne procjene srušio zrakoplov, a još nemamo statistika o tome koliko se maloljetničkog kriminala ili prometnih nesreća dogodilo pod utjecajem droge.

Počela sam posjećivati i zagrebački *Reto centar*, zajednicu koja pomaže ovisnicima da izađu iz pakla u koji su iz raznih razloga upali. Čula sam od njih da državnim proračunom nisu osigurana nikakva sredstva za njihov rad i da je cjelokupna pomoć koja se dodjeljuje u te svrhe tako minimalna da osim odjela dr. Sakomana i odjela u Jankomiru jedva da ima ikakvih mogućnosti za pomoć ovisnicima u jednom milijunskom gradu kakav je Zagreb. Ispričali su mi kako je njihov centar osnovao, uz još nekoliko drugih u svijetu, jedan bračni par iz Španjolske, koji je svoj život posvetio toj svetoj zadaći pomaganja ovisnicima. Oni im i dalje materijalno i moralno pomažu, a uz neke privatne donacije koje najčešće daju ljudi koji imaju ovisnika u obitelji te povremene pomoći Jelene Brajše iz Caritasa, pokušavaju popravljajući starog namještaja preživjeti sami. Više osoba nalazi se kod njih na listi čekanja, ali zbog ograničenog prostora i materijalnih mogućnosti za sada ih ne mogu prihvatiti, tako da u zajednici ima 22 ljudi.

Mislim da se previše govori samo o prevenciji o gradnji velikih sportskih objekata koji će omogućiti mladima da ne upadnu u drogu. Je li to stvarno prevencija, pitam se uvijek iznova. Isto se tako pitam što je sa svim onima koji su već upali u pakao ovisnosti i za koje osim spomenutih bolnica i zajednica sestre Elvire i Bernardice, gotovo nitko ne brine. Najpotrebnije bi bilo da roditelji budu u mogućnosti da se više bave svojom djecom te da ih u tome podupiru škola i mediji koji zapravo truju našu djecu od najranijeg djetinstva.

Nakon dužeg razmišljanja o tome što bih još mogla učiniti odlučila sam pozvati Connyja L. iz Švedske koji vodi jedan centar za ovisnike gdje oni osim rada na poljima i vrtovima njeguju i ergelu konja koje jašu u slobodno vrijeme.

Na više sam mjesta u nekim časopisima i knjigama pročitala kako prijateljevanje s konjima i jahanje pomažu u stjecanju unutarnjeg sklada čak i kod vrlo teških psihičkih bolesnika pa se to u nekim centrima primjenjuje kao terapija.

U Švedskoj su državnim proračunom osigurane ne samo plaće stručnom osoblju koje ovisnicima pomaže izaći iz krize, već se i svakom izliječenom ovisniku jamči radno mjesto, jer ga osposobe kako bi mogao postati punopravni član društva. Conny L. je i sam prošao kroz pakao ovisništva. Kroz transcendentalnu meditaciju, a kasnije i kroz Sai Babino učenje, došao je do spoznaje svoje božanske prirode, do svog Sebstva, što mu je pomoglo da se oslobodi ovisnosti i svoj život posveti pomaganju ovisnicima. Uspješnost je njegova liječenja, o čemu su Amerikanci snimili film, u tome da se putem meditacije može doći do stanja blaženstva koje je stabilno i ispunjujuće i koje ne prestaje, kao kod uzimanja droge, nakon nekoliko sati.

U ovom sam djelu svoje knjige dala mnoštvo informacija kao uvod u situaciji kako je ja vidim i doživljavam danas kad ovo pišem. Nadam se da će moja iskustva pomoći nekima, na čemu bih svom ljubljenom Učitelju bila beskrajno zahvalna.

I meni se činilo u jednom razdoblju mog života da sam odvojena od Boga i da ne mogu naći svoje mjesto pod Suncem. Kao osoba koja je bila vjenčana u crkvi, a kasnije razvedena, postala sam "otpadnik" u crkvi u kojoj sam rođena. Pogotovo me pogodilo što u našoj župi zbog toga nisu bili spremni krstiti mog sina, kojeg sam tad krstila u jednoj drugoj župi, gdje je svećenik bio mnogo spremniji da u život provodi

pravi Isusov nauk. Moj je sin kasnije redovito odlazio na vjeronauk, ministrirao u crkvi, te primio sv. pričest i krizmu.

Ipak, na krizmi je izabrao za kuma jednog našeg prijatelja koji se, iako rođen u katoličkoj obitelji, kasnije opredijelio za budizam i koji sad više od pet godina živi u Dharmali, u Indiji. Kao da je izborom kuma Velimir želio pokazati da su mu okviri religije u kojoj je rođen postali preuski.

Više se baš i nisam dobro osjećala u crkvi te sam se počela pitati postoji li ljubav, pravednost i Božja milost za svakog stanovnika ovog našeg planeta Zemlje, bez obzira na njegov društveni položaj, boju kože ili religiju kojoj pripada. Nakon mnogo godina lutanja, tek sam se u Međugorju ponovno ispovjedila i opet zavoljela vjeru u kojoj sam rođena. Tome je mnogo pridonio svećenik koji me ispovijedio i komu sam ispričala kako vjerujem u karmu i reinkarnaciju. On me zbog toga nije "prokleo" i otjerao iz crkve, što su neki drugi doživjeli, već me uputio da slijedim Isusovo učenje ljubavi i dobrote, a da neke crkvene postulate koji razdvajaju ljude ostavim po strani. Međugorje sam i kasnije mnogo puta posjetila jer sam tamo uvijek doživljavala živu vjeru, jedinstvo i ljubav kakva se rijetko gdje susreće.

Kroz sve što se zbiva u Međugorju od prvog ukazanja, 24. lipnja 1981. vidim jasni Božji prst te očevidnu Božju nakanu da se objavi malenima i da njima očituje Svoju milost i naklonost. On izabire malene i neznatne da posrami moćne i da preko njih ponudi duhovno vodstvo iskusnima, starijima, pa čak i bogoslovima.

Pojavom Međugorja će se vjerojatno baviti povijest spasenja, ali i filozofija povijesti, jer je ono svjedok velikih promjena na kugli zemaljskoj, sveg onog što ovo naše burno stoljeće osjeća i traži, što ga potresa i za čim teži. Poruka iz Međugorja (hitna poruka svijetu koji srlja u propast) potaknula je stotine tisuća ljudi da mole i poste o kruhu i vodi jedan ili dva dana tjedno. Poruka je sročena tako da se njome osjeti pozvan svaki čovjek, a u tome leži njezina ekumenska vrijednost i moć. To što postoje razjedinjene i suprotstavljene kršćanskih i nekršćanske konfesije moglo bi prividno umanjiti autentičnost i vjerodostojnost vjere, iako te razlike, na svoj način, dokazuju njezinu vrijednost i postojanost. Rijetko su na tim razlikama inzistirali pojedinci, to su bile uglavnom institucije. Ako, dakle, podjele i isključivosti dolaze uglavnom od institucija, zbližavanje i ekumenizam može doći i najviše dolazi preko pojedinca koji proživljava poruku vjere. Što čvršće ljudi vjeruju u jedinog Boga, to se sve više približavaju Njemu kao i jedni drugima. Tako institucije i razne strukture pomalo pod utjecajem ljudi poprimaju sve pozitivniju ulogu. Njihova se opravdanost i korisnost mjere buđenjem i širenjem vjere i vjernošću Bogu, a ne njima samima. Krutost koju često poprimaju vjerske strukture i institucije može omekšati samo nabujala vjera pojedinih vjernika. Svatko tko iskreno vjeruje, osjeća odgovornost za jedinstvo vjere. Ono ne isključuje razlike, ali isključuje njihove oštrice i žalce, tako da crkve ostaju pomirene u jedinstvu u različitosti. Jer, jedinstvo nije isto što i jednoličnost.

Naš Učitelj je u intervjuu danom *Blitz-u* rekao:

“Ja uvijek kažem: neka postoje različite vjere, neka procvatu, neka se slava Bogu pjeva na svim jezicima i različitim melodijama. To bi trebao biti ideal. Poštujte različitosti vjera i prepoznajte ih kao vrijednost tako dugo dok ne gase plamen JEDINSTVA.”

Svi koji duboko i iskreno vjeruju u Boga sposobni su graditi put baš na tom jedinstvu i tako institucijama olakšati odluku. U svakom slučaju, prihvaćanje Gospine poruke vjere cjelokupnim bićem svakog čovjeka, bez obzira gdje se nalazio, omekšava i malo po malo otklanja i ostale prepreke neteološke, psihološke i društvene naravi koje je vrijeme nakupilo na svijest odgovornosti za jedinstvo u vjeri u jednog Boga. Poruka je vjere univerzalna i upućena je svim ljudima jer “Bog hoće da se svi ljudi spase” (Tim 2.4.)

U knjizi velečasnog Rupčića *Gospina ukazanja u Međugorju* na njegovo pitanje upućeno vidiocima je li Gospa što poručila Papi, Vicka je odgovorila da bi se on trebao osjećati ocem svih naroda, a ne samo kršćana, i neumorno i hrabro širiti poruku mira i ljubavi prema svim ljudima.

Sveti je Otac to mnogo puta dokazao, a razni su mediji pisali o tome kako je on Papa koji je obilježio 20. stoljeće. Nijedan papa prije njega nije toliko putovao. Ivan Pavao II. na sebe je preuzeo ulogu navjestitelja evanđelja diljem cijeloga svijeta i to onim najpotrebitijima i najugroženijima, od gladnih i siromašnih u Africi do onih bogatih na europskom Zapadu i u Sjedinjenim Američkim Državama. Govorio je pred Ujedinjenim narodima, posjećivao je muslimanske zemlje gdje doista nema ili jedva ima katolika i

drugih kršćana, ali je trebalo nešto važno reći braći muslimanima. Doživio je i pad berlinskog zida, urušavanje ateističkog socijalističkog sustava koji je zarobio mnoge europske narode, a beatifikacijom kardinala Stepinca nedavno u Hrvatskoj simbolično je zaokružio cijeli taj proces odumiranja jednog poretka proglašujući prvog mučenika upravo komunističkog sustava.

Svojim je dvadesetogodišnjim pontifikatom obilježio i noviju povijest svijeta, a svojim se angažmanom svrstava u red ključnih osoba ovoga burnoga stoljeća, obilježavajući ne samo ovih dvadeset godina nego i vrijeme koje nam dolazi ususret. Meni je najupečatljiviji događaj bila zajednička molitva za mir pripadnika raznih konfesija u Assisiju u Porziuncoli, 27. listopada 1987. na Dan mira, kao i Skup svjetske konferencije religija za mir u Vatikanu gdje su predstavnici raznih religija, čak i neki indijanski poglavice s perjanicom na glavi istodobno molili za mir u svijetu.

U časopisu *Naša ognjišta* od ožujka 1991. našla sam članak pod imenom *Papa o Međugorju* koji mi se vrlo svidio pa ga želim ovdje podijeliti s vama. U članku se kaže da je korejski katolički tjednik (*Katoličke novine*) objavio, 11. studenoga 1990. člančić što ga je napisao predsjednik korejske biskupske komisije msgr. Angelo Kim. On kaže da su pri kraju posljednje Biskupske sinode u Rimu korejski biskupi bili pozvani na objed kod Pape. Msgr. Kim tom se prigodom obratio Papi riječima: "Zahvaljujući Vama, Poljska je oslobođena komunizma." Papa je na to uzvratio: "Nisam to ja učinio. To je djelo Djevice Marije, kako je ona to objavila u Fatimi i u Međugorju." Nadbiskup Kwanyju je tad rekao Papi da u Koreji, u gradu Nadju, postoji Djevica koja plače. Papa je između ostalog rekao: "... ima biskupa, kao i u Jugoslaviji, koji su protiv... ali treba gledati mnoštvo puka koji to jamči, pa brojna obraćenja... sve je to dio evanđelja; sve te čimbenike treba ozbiljno proučiti."

U svojoj drugoj knjizi *Gospa u župi Međugorje* u poglavlju "Povratak odmetnutih" velečasni Rupčić kaže kako se mir ničim ne može doseći ako je čovjek okrenut od Boga. Čovjekova pobuna protiv Boga izazvala je pobunu prirode protiv čovjeka i, makar je to ekološki problem, on je ujedno i moralni problem odnosa čovjeka s Bogom. On dalje kaže da uspješna borba nije ni najbolja ekonomija, ni najnaprednija civilizacija, ni najsavršeniji humanizam, nego obraćenje. U Međugorju je srce privuklo srca i zato je postalo susretište Boga s čovjekom. Međugorje je mjesto mira, njegov ostvaritelj i vjesnik po cijelom svijetu. U Međugorje dolaze generali da nauče kako se osvaja mir, političari uče kako se do njega dolazi bez rata, a svi drugi pokušavaju ga steći i sačuvati. Međugorje je svjetionik svijetu u mraku koji ga je zadesio, putokaz u pogubnom bespuću na koje je čovjek stupio. Gospa je svojim porukama podigla glas i raširenih ruku stala pred ljude da zaustavi seobu ljudi u Ništa. Ljubav se vrlo često spominje u Gospinim porukama u Međugorju, a u jednoj od njih se kaže da ljubav nije dar za dobre, nego temeljni uvjet života za sve. Gospa nas je često pozivala da krenemo putem ispravnosti, mira i ljubavi, a mi kao da je nismo razumjeli.

Rat je došao, strašan, užasan, i još uvijek na razne načine traje oko nas, ali i u našim srcima. Jesmo li ga mogli spriječiti obraćenjem, postom i molitvom? Teško je odgovoriti na ovo pitanje, a činjenica je da je ovaj rat najavljen ukazanjem 26. lipnja 1981. kad je Gospa plakala te pozivala na molitvu i post da se tako zaustave ratovi. Nijedan rat nije izazvao tolike molitve kao ovaj. Po cijelom su svijetu ljudi molili, pa iako mnogi nisu povjerovali da se Gospa ukazuje, shvatiti su da nam je potreban mir i da ga možemo izmoliti. Primjer Gospe koja u svom srcu nije osudila one koji su joj raspeli sina Isusa Krista, trebao bi biti uzor i za sve nas kako bi se mir vratio u naša srca.

I još nešto: mnoge i mnoge su crkve i džamije srušene tijekom rata u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, ali Međugorje je ostalo pošteđeno da bi moglo prihvatiti tisuće hodočasnika koji su dolazili unatoč nesigurnim prilikama u najbližem okruženju. Poruka Međugorja meni govori da je mir nedjeljiv i započinje u nama! Učinimo ovaj naš planet Zemlju oazom istine, mira i ljubavi.

Bez obzira gdje i kako živimo jednog ćemo si dana postaviti pitanje tko smo zapravo, odakle smo došli, kuda idemo, koji je naš cilj u životu, što je stvarno a što nestvarno, što je istina, ljubav, mir? Što je zapravo svrha života? Što je život? Što je drugo ljudsko biće? Izravno doživjeti istinu o tome što je drugo ljudsko biće, znači podignuti svoju svjesnost na vrlo visoku razinu. Ali kako to doživjeti? Tražila sam

objašnjenje života na zemlji i pitala se kakvog smisla ima čovjekovo rađanje i odrastanje praćeno mnogim teškoćama i patnjama, da bi kao odrastao imao djecu koja opet rastu i rađaju. Tijekom života čovjek ulaže mnogo truda u stjecanje neke vještine, neki ljudi su vrlo daroviti, uspješni i kreativni, a djela koja ostaju iza njih služe za dobrobit cijelog čovječanstva. Ipak, i oni koji ne ostavljaju samo potomke, pred kraj života gube stečene vještine u koje su uložili toliko truda tijekom života i umiru odnoseći u grob svoj talent. To je beskrajn lanac rađanja i smrti, a ja sam se pitala je li moguće da je život na zemlji toliko besmislen. Pitala sam se i kakvog smisla ima činjenica da se u Africi ili Aziji svakodnevno rađa veliki broj djece koja ubrzo nakon rođenja umiru od gladi, a da nisu uspjela upoznati ni vlastite roditelje, a kamoli čuti za Isusa Krista, koji je jedini Spasitelj, kako to naviješta religija u kojoj sam rođena. Iako je tisuće misionara pokušalo doprijeti i u najveće zabiti Azije, Afrike, ili nekih drugih kontinenata, svakodnevno širom svijeta umire velik broj djece koja nisu uspjela biti krštena i nisu mogla saznati za Isusa Krista. Znači li to da ne mogu biti spašena? Pitala sam se dalje što je sa svim onim ljudima koji su rođeni u hinduizmu, budizmu, židovskoj vjeri, islamu, ili zoroastrizmu? Hoće li svi oni gorjeti u paklu iako su dobri i pobožni ljudi koji istinski štiju i ljube Boga u kojeg vjeruju? Što sam više o tome razmišljala, sve se više rađalo pitanje bez odgovora a ja sam gubila sigurnost i postojanost u svojoj vjeri.

Pitala sam se ponekad: “Gdje sam to ja? Što uopće znači riječ svijet? Tko me je zapravo sunovratio u sve ovo i prepustio samoj sebi?” Prije ili kasnije svaki čovjek treba pogledati u sebe i potražiti u vlastitom srcu što je to što ga drži u ropstvu za vrijeme zemaljskog života. Nakon što je Bog istjeran iz svijesti društva i svijeta, čovjek je ostao bez zavičaja, bez vlastita doma, njegov je život bez smisla, pun straha, bez korijena, izvana određen, bez mogućnosti da nađe njegov smisao.

Dostignuća znanosti i tehnike čovjeka sve više otuđuju od prirode, društva i od samoga sebe, te stvaraju privid da je nekoristan i nepotreban pokraj umjetne inteligencije elektronskog mozga, “savršenosti” genetskog inženjeringa, ovladavanja tehnika za proizvodnju najsavršenijeg oružja, izleta na druge planete itd. Prirodno, ovim se znanstvenim dostignućima najviše koriste bogati ljudi na štetu i jad milijuna siromašnih. Ljubomora, zavist, mržnja i pohlepa vladaju njihovim osiromašenim srcima, potpuno oslobođenim straha od grijeha, jer postojanje Boga negiraju. Čovjek je postao biološki stroj, u stalnoj potrazi za užitkom i nasilnim produžetkom svog postojanja na štetu drugog čovjeka. Ratovi, terorizam, masovna ubojstva, genocid nad ljudima i životinjama toliko su se proširili da se čovjek pita dokle to tako još može ići. No, najveći broj ljudi to ne vidi, već veliča materijalne tečevine današnjeg razvijenog demokratskog svijeta.

A što nam to donosi suvremeno, razvijeno, demokratsko društvo u kome se čovjek bori za sve veća prava i slobode, a da zapravo ne zna što će s njima. Natalitet u ekonomski razvijenim zemljama opada svakim danom, ljudi su sve sebičniji i komotniji, ne žele ni obvezu braka ni djecu, a na kraju ih ni stjecanje materijalnih dobra ne može usrećiti. Duševne bolesti, droga, samoubojstva i druge anomalije u sve su većem porastu. Pobačaj je postao i ostao ustaljena metoda rješavanja neželjene trudnoće za što se zalažu i najviši državni dužnosnici demokratskog svijeta. Čovjek zanemaruje sve sveto i misterijsko, a teži samo svom osobnom napretku i blagostanju. Neistina, pronevjere, nemoral, korupcija i kriminal caruju i u najvišim krugovima današnjeg društva. Kad steknemo hrabrost suočiti se sami sa sobom i svojom ulogom u takvom društvu, morat ćemo se odlučiti hoćemo li i dalje dopuštati da nas ta svakodnevna bujica nemilosrdno kotrlja ili ćemo pokušati da učinimo nešto od svog života.

Putevi koji vode do promjene su različiti, a ja sam svakako u religiji u kojoj sam rođena i u Isusu Kristu kao utjelovljenju Boga u ljudskom liku našla mnoge poticaje. Poticaji su dolazili i putem proučavanja evanđelja, iako su događaji iz Isusova života često zapisani tajnim jezikom punim simbolike koju treba razumjeti. S vremenom sam počela tražiti i nešto drugo. Pitala sam se postoje li danas ljudi koji su inicirani u viša znanja o tajnama života i smrti, kakvih je bilo bezbroj u prošlosti. Riječi Meher Babe o tome da je najlakši i najsigurniji put za nadilaženje svog ega i drugih vezanosti da se potpuno predamo savršenom Učitelju, Čovjeku - Bogu, Avataru koji je stalno jedno s Istinom, ulijevale su mi nadu da takvi Učitelji postoje i danas. Konačni cilj dugog putovanja duše jest ostvarivanje pune svijesti o identičnosti s Bogom. Tko je tad jedini koji nas može voditi i upućivati nego samoostvareni veliki Učitelj? I tako sam krenula tražiti Učitelja.

Danas, nakon više od petnaest godina otkad sam se susrela s učenjem i osobom Sathya Sai Babe, mnogo više volim i razumijem religiju u kojoj sam rođena. Nedavni posjet Svetog Oca Zagrebu i njegovo obraćanje vjernicima u Mariji Bistrici, Žnjanu ili Sinju toliko mi je bilo blisko, prihvatljivo, razumljivo i nadahnjujuće da mi se činilo kao da slušam jedan od govora Sathya Sai Babe u Indiji. U tome i jest bit mira u svijetu da shvatimo to jedinstvo u različitosti i pružimo jedni drugima ruku pomirenja, ljubavi i poštovanja bez obzira kojoj religiji ili svjetonazoru pripadali.

Na mom istraživačkom pohodu u svijet duhovnosti jednog mi je dana negdje u jesen 1982. u ruke došla knjiga Carlosa Castanede *Učenje don Huana*. Prvi mi je susret s don Huanom Matusom, indijanskim čarobnjakom iz plemena Jaki koji je živio u sjeverozapadnom Meksiku, bio pomalo čudan. U početku je sve izgledalo vrlo naivno, primitivno i nestvarno, kao da čitam neku knjigu Karla Maya. Što sam je duže čitala sve više me privlačila njena nestvarnost. Po prvi sam puta u životu saznala nešto o peyotlu i njegovim učincima na čovjeka, te stanjima promijenjene svijesti što ih on izaziva. Najprije sam sve s gađenjem odbijala, jer je tu posrijedi zapravo droga, a ja sam oduvijek jako zazirala od bilo kakva djelovanja droge. Međutim, pomalo me počela obuzimati neobjašnjiva znatiželja da saznam više o učenju don Huana jer je u svakom njegovu postupku bilo toliko dosljednosti, da je to mene, koja sam rođena u znaku ovna s lavom u ascedentu, vrlo privlačilo. I danas se sjećam nekih njegovih pitanja i odgovora. Na primjer, na pitanje o tome koliko osjećamo svijet koji nas okružuje, on je decidirano tvrdio: ako ne osjetimo sve, svijet nam postaje besmislen. Dok god nismo potpuni, ne možemo doživjeti mir. Isto tako pamtim njegovo objašnjenje kako čovjek koji se osjeća važan postaje težak, nespretn i tašt, a da bi postao čovjekom od znanja, trebaš biti lak i fluidan. Poslije ove knjige odlučila sam pročitati i drugu pod naslovom *Odvojena stvarnost*, u kojoj sam se suočila s razlikom između “viđenja” i “vidjeti”, te s neograničenošću odvojene stvarnosti. Učila sam o zaustavljanju unutarnjeg monologa i o “zaustavljanju svijeta”, što je prvi korak da bismo ga “vidjeli”.

Posegnula sam i za trećom knjigom *Put u Ihtlan*, u kojoj sam čitala o tome kako se osloboditi osjećaja vlastite važnosti, o smrti kao savjetodavcu, o preuzimanju odgovornosti, o narušavanju rutine u životu te o “ne-djelovanju”. Iz te knjige pamtim rečenicu koja govori da u stanju sna čovjek posjeduje moć mijenjanja stvari i sve može podvrgnuti kontroli svoje svijesti.

Knjiga *Priče o moći* već me pomalo zamarala, a najviše mi se sviđao pogovor dr. Vladeta Jerotića iz kojeg pamtim dio o ispunjenju zadatka, tj. predavanja sebe Zemlji jer “istinski ratnik” iznad svega voli Zemlju. Samo onaj tko sa strašću voli Zemlju nije tužan i može izbjeći pogrešan korak što vodi u sigurnu propast (kao Nitscheov Zaratrusta).

Iz *Drugog kruga moći* pročitala sam samo dio o umjetnosti snova i odlučila da dalje ne čitam Kastenedu, pa iako sam 1983. kupila knjigu *Orlov dar*, nikad je nisam do kraja pročitala.

Te sam iste godine prvi puta čula za Sathya Sai Babu, ali još nisam bila spremna da u Njegovu učenju u potpunosti prepoznam ono što sam tolike godine pokušavala naći. U snu koji sam usnula 1989. u Indiji, Svami me pitao: “*Gdje si tako dugo? Čekam te već toliko dugo. Ne treba ti ni jedan drugi guru. Dat ću ti tolike milosti.*”

Tad sam već mnogo toga pročitala iz nauka Sathya Sai Babe, ali nakon tog sam sna konačno shvatila da nije dobro bušiti rupe na mnogo mjesta tražeći izvor vode, već treba dublje kopati na jednom mjestu da se izvor i pronade. Konačno sam našla svoje toliko traženo utočište i ishodište. Moje je lutanje završilo, ali ne i moje zanimanje za druge religije i njihovo učenje. Učenje Sai Babe me je poticalo u nastojanju da saznam što više o njima kako bih našla ono što sve ljude svijeta spaja u jednu veliku obitelj, a to je bratstvo među ljudima bez obzira kojoj rasi, kasti ili religiji pripadali i očinstvo Boga koji je sveznajuć, svemoguć, sveprisutan i koji prožima svaki i najsitniji atom cijelog našeg planeta Zemlje.

Velimir je u međuvremenu krenuo u školu i bio vrlo vedro, brbljavo dijete, koje se ni po čemu nije razlikovalo od svojih vršnjaka. Nikad se više nisu ponovila “sjećanja” na, možda, neke bivše živote. Na vjeronauku se jednom suprotstavio časnoj sestri, kad je govorila da Međugorje nije priznato od crkve i da ga ne bi trebalo organizirano posjećivati. Velimir je tumačio kako je bio tamo i kako je to mjesto ljubavi i mira, kamo dolaze ljudi iz cijelog svijeta i zajedno se mole i pjevaju Bogu u slavu, te kako mu je tamo bilo prekrasno. Nekoliko je godina kasnije pričao na vjeronauku o reinkarnaciji što je, jasno, izazvalo

negodovanje kod časne sestre, a u Velimiru otpor. Pokušala sam ga poučiti da o tim stvarima ne bi trebalo puno pričati jer nas one razdvajaju, već bi trebalo iznositi one stvari koje nas ujedinjuju bez obzira na religiju kojoj pripadamo. Nakon krizme Velimir nije više tako redovito odlazio u crkvu. Na Uskrs 1993. kad sam ja bila u Indiji, a on je na nagovor bake krenuo s njom u crkvu, jedna ga je časna sestra pokušala istjerati iz nje, upitavši ga što on tamo radi, vjerojatno znajući da je član Sathya Sai organizacije i da je moj sin. Poslije toga teško ga je bilo ponovno nagovoriti da posjećuje crkvu. Ožiljci tog događaja još su i danas vidljivi, i pitanje je koliko će još vremena proći dok potpuno ne iscijele. Međugorje je, međutim, i dalje ostalo mjesto koje rado i redovito posjećuje.

Drugo poglavlje

PROBUDI SE IZ SUMORNOG SNA PRIVIDA

BAZIČNO POVJERENJE

Novo je poglavlje mog duhovnog sazrijevanja počelo uključenjem u tečaj autogenog treninga, u jesen 1983. koji je vodio prof. dr. Vladimir Gruden u Društvenom domu Peščenica. Neki ljudi smatraju da je autogeni trening potreban ljudima koji su već osjetili psihički ili fizički poremećaj, ljudima koji se osjećaju bolesno, no moje je iskustvo da je on vrlo koristan svakome da nauči kako će se opustiti, spriječiti stres, očuvati zdravlje i bez lažnog stida zatražiti pomoć kad mu je potrebna. To je začuđujuća autosugestivna tehnika mentalnog samorazvoja.

Započeli smo s *bazičnim povjerenjem* i učili kako treba ulagati u sebe i kako sam cilj nije bitan, već je važan proces. Učili smo kako steći mir. Svaki smo puta obrađivali novu lekciju o tome kako postati svjestan raznih procesa koji se odvijaju u našem tijelu. Usredotočujući se na to, zaustavljali smo druge misli i smirivali se. Autogeni se trening sastoji od dva stupnja nižeg i višeg. Na nižem stupnju autosugestijom pokušavamo smiriti um i tijelo kako bismo na višem stupnju mogli ponirati dublje u naše nesvjesno, da bismo bolje spoznali sebe, kao i skrivene uzroke nekih naših načela, djelovanja, ili ciljeva.

Prof. Gruden nas je poučavao da možemo mnogo toga popraviti u svom životu ako te vježbe radimo ispravno i redovito. Vrlo je zanimljiv bio primjer jednog alpinista koji se zahvaljujući vježbi *Toplina* nije smrtao kad ih je zatrpala lavina dok su svi drugi u skupini smrtno stradali.

Na višem stupnju, pogotovo za vrijeme vježbe *Hodanje po dnu mora*, koja nas vodi u našu prošlost, izronili bi ponekad potisnuti sadržaji. Bilo je dobro suočiti se s njima u nazočnosti stručnjaka kakav je prof. Gruden i u društvu duhovnih tražitelja, pa ih tad izbrisati iz sjećanja. Na taj se način čovjek može riješiti raznih blokada, strahova, frustracija pa čak i zdrastvenih smetnji. Ovdje svakako moram spomenuti primjer jedne mlade žene koja je duboko doživjela neke scene iz svog djetinjstva, koje su godinama bile potisnute, da se sve tresla od užasa. Dr. Gruden je vrlo znalački uspio izvući iz podsvijesti da je ona tijekom cijelog života žalila što je žensko i u mnogim se situacijama ponašala na muški način, zato što je bila silno ljubomorna na mlađeg brata kojeg je otac obožavao, a nju je nakon njegova rođenja zapustio. U njoj je iz djetinjstva čak postojala mržnja prema njemu. Iako toga nije bila svjesna, samokažnjavala se zbog takvih osjećaja. Njihovi su odnosi u odrasloj dobi bili harmonični, ali je ona još uvijek imala problema s prihvaćanjem svoje ženskosti. Kad ju je prof. Gruden na kraju vrlo izravno upitao je li mrzila svog brata, ona je počela jako plakati. Vrlo joj je mirno tumačio da se tog osjećaja ne treba stidjeti jer se to događa među braćom i sestrama pa to treba osvijestiti i tada zaboraviti. Nakon te dramatične seanse autogenog treninga ta je mlada žena procvala i malo - pomalo bila sve sretnije biće u svom ženskom tijelu.

Vježba "Penjanje na vrh planine" vodi u budućnost i budi našu intuiciju, a ponekad i neke prekognicijske sposobnosti. Zadnja vježba *Slobodna asocijacija* nosi čovjeka u neke još do tada neotkrivene više sfere koje mogu graničiti s fantastičnim.

Moram priznati da se mnogo toga uskomešalo u meni. U nekoj vrsti skupne terapije na redovitim sastancima autogenog treninga pričali o onom što nas tišti i što ne razumijemo ili što smo spoznali. Učili smo kako pred grupom govoriti iskreno, suprotstavljali smo stavove, ali smo iz toga učili, a prof.

Gruden je uložio velik napor da nam pomogne i protumači simboliku nekih pojava koje bi iskrsnule tijekom vježbanja i brinuo je da sve teče skladno.

Govorili smo o moći misli, o tome kako treba uvijek misliti na dobar ishod stvari, a ne strepiti od neuspjeha. Treba promijeniti ono što se ne može podnijeti, a miriti se s onim što se ne da promijeniti. Kad nam se dogodi nešto ružno treba sjesti, opustiti se i pustiti misli da naviru. Ne valja ništa potiskivati, već treba zauzeti optimistički stav jer snagom svojih misli možemo mnogo učiniti. Ako se uspijemo uzdignuti iznad osjećaja, tad smo u mogućnosti da si dopustimo i mnogo širi spektar osjećaja jer ćemo ih moći nadzirati.

Prof. dr. Gruden nam je davao primjere iz svojih iskustava. Kad nam nešto nikako ne ide od ruke, ispričao nam je, da kad se više trudimo, a ide nam lošije, tada trebamo prekinuti napor, opustiti se i dopustiti da "padne svježiji snijeg i izbriše tragove". Tek tad ćemo naići na nova, bolja rješenja za određene probleme. On je u to vrijeme također čitao Castenedu pa ga je često citirao na našim sastancima. Tako nam je jednom rekao kako lovac nikad ne ide istim putem jer na taj bi način dao priliku životinjama da shvate njegove navike i da se zaštite. Ni čovjek ne bi trebao reagirati uvijek na isti način u raznim situacijama jer će tako ljudi već unaprijed znati kako će postupiti i to će iskoristiti protiv njega. Veći uspjeh postizemo ako mirno i ležerno nastojimo nešto postići, nego ako nasilno želimo doći do nečega.

U sklopu tribina *Čovjek u društvu* bilo je vrlo zanimljivih predavanja, a naročito pamtim predavanja: *DIJALETIKA DOBRA I ZLA*, čiji je podnaslov bio "Mislim da đavo ne postoji, ali ga je čovjek stvorio, i to na svoju sliku i priliku" - Dostojevski *Braća Karamazovi*, *DVOJNIK DOSTOJEVSKOG I IDEJA MOĆI* ("Vlast se daje samo onome tko se udostoji da se sagne i da je digne" - Dostojevski *Zločin i kazna*), *STRAH OD LETENJA* (...da je ikad postojala ptica koja bi najprije željela ispitati veličinu neba ili riba koja bi najprije htjela provjeriti prostranstvo vode - i tek zatim pokušala letjeti ili plivati, one nikad ne bi našle svoje vlastite puteve na nebesima ili u vodi).

Na ove se tribine nadovezao ciklus: *Doživjeti 2000.* od kojeg jednostavno nisam više mogla propustiti ni jedno predavanje, što je ponekad loše utjecalo na moj vrlo zahtjevan posao jer se u uslužnim djelatnostima očekuje od vlasnika da stoji na usluzi svojim klijentima gotovo cijeli dan i noć. Međutim, činilo mi se sve više da je moj dotadašnji život bio zapravo samo životarenje i da trebam nadoknaditi sve propušteno.

Svakog smo se tjedna sastajali da najprije proradimo vježbe autogenog treninga, a zatim popričamo o temama koje su nas zanimale. Često su to bile razne knjige kao Exuperyjev *Mali princ*, *Prvidi* Richarda Bacha i njegov *Galeb Jonathan Livingston*, Huxleyjeve ili Jungove knjige ili naša iskustva tog tjedna. To nam je poslužilo da bolje upoznamo sami sebe i da riješimo neke svoje probleme, a već samom svojom prisutnošću pomagali bismo jedni drugima. Kad smo nekoliko godina kasnije krenuli sa studentskim kružocima u Sai centru, bilo je to kao nastavak onog započetog rada na autogenom treningu.

Svi smo željeli neki instant recept za prosvjetljenje, neki prečac, ali to ne postoji. Treba vrlo uporno i mnogo raditi na sebi, na suzbijanju nekih svojih navika, na ovladavanju utjecaja okoline i sl. Nakon *Malog princa*, Tolkinovih knjiga, *Legenda Starog zavjeta*, literature o Stonehengu i piramidama te o misterijima starih Inka i Asteka, došle su na red i svete knjige iz drugih religija. Zavirila sam u Talmud, pročitala nešto iz Kurana, začudila se nad nekim zakonima Starog zavjeta o Bogu koji kažnjava na način "oko za oko, zub za zub". Dosta sam vremena posvetila kabali, pročitala i knjige o Zaratustri, sve knjige Herman Hessea od *Siddharthe*, *Demijana*, *Narcisa i Zlatoustog* do *Igre staklenih perli* i na kraju se približila spoznaji da postoje zakonitosti po kojima se sve u svijetu odvija i da je Bog taj koji sve prožima.

Iz tih dana u sjećanje su mi se posebno usjekla knjiga Hermann Hessea *Siddhartha* o kojoj smo na autogenom mnogo pričali. Jedan odlomak još i danas znam gotovo napamet:

"Divno je i ugodno hodati svijetom probuđen i otvoren za sve što je blisko bez ikakva nepovjerenja. Sunce mu je drugačije grijalo zatiljak, drugačije ga je rashlađivala sjenovita šuma, drugačiji je bio okus potoka, bundeve i banane. Sve je to oduvijek postojalo, ali ranije on to nije vidio, nije bio sudionik u svemu tome. Sad je i on bio dio tog svijeta. Svjetlost i sjenke prodirale su u njegovo srce.

Trebalo je doživjeti samog sebe. Iako je odavno znao da je njegov aتمان satkan od iste vječne biti kao i brahman, nije on to Sebstvo uistinu nikad našao, jer ga je htio uhvatiti u mrežu misli. Tijelo nije bilo to

Sebstvo, kao ni igra osjetila, to nisu bili ni misao, ni razum, ni naučena mudrost, ni naučena vještina zaključivanja da se iz već promišljenog raspredaju nove misli. Ovaj se misaoni svijet još nalazio s ove strane pojavnog i nikakav se cilj nije postizao uništenjem slučajnog ja u carstvu misli i učenosti. Jedno i drugo, misli kao i osjetila bilo je nešto lijepo, no iza njih se skrivao krajnji smisao, trebalo ih je slušati i poigravati se njima. Ni jedno ni drugo nije bilo za potcjenjivanje kao ni za precjenjivanje. Trebalo je osluhnuti i čuti tajne glasove onog najunutarnijeg koji prodiru iz misli u osjetila. Uбудuće, on će težiti samo za onim što mu glas bude naložio, a zadržavati se samo pri onom što mu glas bude savjetovao...

Ono uzvišeno stanje posvećene budnosti, koje je doživio jednom u cvijetu mladosti, a drugi puta u danima poslije Gautamine propovijedi, nakon rastanka s Govindom, ono napeto iščekivanje, ponosna osama, bez potrebe za učenjem i učiteljem, ona živahna spremnost da čuje božanski glas u vlastitom srcu, vremenom se pretvorilo u sjećanje, sve se pokazalo prolaznim, vrlo je daleko i jedva čujno žuborio sveti izvor, koji je nekad bio tako blizu i žuborio u njemu samom. Još je dugo nosio u sebi mnogo od onog što je naučio od samana, od Gautame, od svog oca i brahmana: da živi umjereno, da razmišlja, da tone u meditacije, da hrani u sebi skriveno saznanje o svom biću, o vječnom 'JA' koje nije ni tijelo ni svijest..."

Ne znam je li na ostalim skupinama tečaja autogenog treninga bio isti ugođaj ali za vrijeme mog, gotovo petogodišnjeg pohađanja tečaja dotakli smo toliko mnogo životno važnih tema na putu do samospoznaje da mi je to bilo od velike koristi u kasnijem životu. Zahvalna sam prof. dr. Grudenu što nas nije podučavao samo autogenom treningu već smo bili istinski tražitelji i jedna velika obitelj koja je zajedno tražila odgovore na mnoga pitanja i otkrivala skriveno znanje o svom biću, o vječnom "JA", kako je to lijepo rekao Siddhartha.

U to je vrijeme izašla vrlo zanimljiva, ali i vrlo osporavana knjiga Filipa Čorlukića *Kamo ideš, čovječe*, koja počinje Einsteinovim citatom: "Mašta je važnija od znanja." Na autogenom smo treningu puno pričali o njoj, a ono što pamtim iz te knjige jest pojam "svemirskog razuma" koji je u stalnom širenju, a pojava i naučavanje Mojsija, Isusa, Buddhe, Muhameda i nekih drugih sastavni su djelovi intervencije predstavnika "svemirskog razuma". Tada me se vrlo dojmio dio o svemircima koji su govorili Ezekijelu koji je "pojeo" određene informacije kako bi ih što točnije prenio. Oni su informacije na neki način kodirali i nanosili na nekakvu memorijsku podlogu, tako da je Ezekijel jedući to "pojeo" i snimljene informacije.

Puno je pozornosti u knjizi posvećeno misaonoj snazi, a mi smo u raspravi citirali i Svamija Ūivānandu koji kaže: "Ako pošaljete misao ljubavi kao pomoć drugom čovjeku, ona napušta vaš mozak i ide izravno tom čovjeku, pobuđuje sličnu misao ljubavi u njegovu umu i vraća se podvostručenom snagom natrag. Ista se stvar događa s mržnjom pa ukoliko uputite nekom misao mržnje, vratit će vam se podvostručenom snagom natrag."

Samo provođenje ovakvih divnih misli u praksu išlo je malo teže, ali smo analizirali što nas to sprječava da tako ne postupimo. Prof. Gruden kao da je prednjačio u tome da nam otkrije kako često s vlastitom djecom kod kuće ili na radnom mjestu u bolnici zapadne u neke probleme iz kojih tad pokušava izaći mirno samo kao promatrač. I ja sam se iz nekih situacija mogla "izvući" kao promatrač, ali u nekim je drugima to bilo teže, pogotovo kad mi je otac bio smješten u bolnicu i kad sam doživjela vrlo teške trenutke. Autogeni trening i skupina s kojom sam se redovito sastajala u tome su mi puno pomogli. Bili smo svi i privatno povezani i znali smo se naći i izvan redovitih sastanaka u nečijem stanu (kod Marije, Mladena, Smiljke ili kod mene) i družiti se uz kolače, vegetarijanske specijalitete, *haiku* poeziju, predivnu instrumentalnu muziku za koju je bio odgovoran pokojni Mladen, ali, naravno, i uz razgovore o tome kako napredovati na duhovnom putu.

Krenuo je ciklus tribina *Labirinti duha*. Najviše mi se iz tog ciklusa svidjelo predavanje *SLIJEPE PJEGE ZNANOSTI*, koje je započelo citatom: "Ima u nebu i na zemlji više stvari, dragi Horacije, nego što se i sanja u vašoj filozofiji"- Shakespeare, *Hamlet* 1,5. Kao da sam tim predavanjem otkrila da još ništa ne znam i da sam toliko vremena u ovom životu utrošila na nevažne stvari. Moja me neutaživa žeđ za saznanjima tjerala dalje i dalje.

Tako sam paralelno s autogenim treningom otišla i na predavanja iz teozofije kod Jelene i njenih sestara. Jedva sam uz posao i majčinske dužnosti stizala na predavanja iz teozofije i autogeni trening, ali kad se jednom uđe u taj začarani krug, ne može se više iz njega. Teozofi su baš tada prevodili knjigu E. Haich: "Inicijacija" i ta knjiga je za mene bila pravo otkriće. Čitala sam je i upijala ponovno i ponovno, a ovo je jedan od citata koji sam zapisala u svoj dnevnik: "Duh je život, a materija je otpornost. Zakon je duha zračenje, davanje, nesebičnost. Zakon je materije ograničenje, hlađenje, nepokretnost. Postoji samo jedno stvorenje koje je sposobno svjesno spojiti dva zakona - čovjek. On je sposoban živjeti po zakonima obaju svjetova. Njegove misli, riječi i djela mogu biti čin davanja, zračenja, nesebičnosti i univerzalne ljubavi, dok njegovo tijelo pripada materijalnom svijetu i podvrgava se zakonima materije. Na pravom mjestu i u pravo vrijeme svaki je zakon božanski. No, u protivnom, poprima demonski karakter..."

U tom dijelu knjige posebno me intrigirao dio koji opisuje Sotonu koji nakon smrti ostaje u trupu kao zakon materije, a svijest čovjeka koji sebe poistovjećuje sa zakonom materije postajući tako Sotona, umire s njim postajući nakon smrti nesvjesna. Sotona ga vodi u patnje, tamu, dok svijest čovjeka koji se poistovjetio sa zakonom božanskog duha služeći mu, ostaje nakon gubitka tijela slobodna i uranja u vječno svjetlo, u Boga.

Na kraju je knjige rečenica o kojoj sam kasnije toliko puta razmišljala "Biće, bitak i božanska prava priroda jedina su realnost i pravi život. Onaj tko je iniciran u božansku prirodu i tako potpuno upoznat sa samim sobom, voli sve stvari i svakoga podjednako, čineći dio njih samih."

Danima i noćima pokušavala sam prodrijeti do svoje prave prirode i preispitivala se kako to da ne mogu voljeti sve stvari i svakoga podjednako. Pokušavala sam uvijek iznova, ali mi nikad u potpunosti nije uspijevalo. Tek sam puno kasnije u knjizi Phyllis Krystal *Konačno iskustvo* našla događaj koji mi je mnogo pomogao. On se zbio pri povratku iz Indije pokušajem otmice zrakoplova. Otmičari su bili vrlo grubi i agresivni prema putnicima, a Phyllis se molila Sai Babi za pomoć. Putem unutarnjeg glasa dobila je odgovor: "Šalji im ljubav!" Pokušala je to nekoliko puta, ali nikako nije išlo pa je ponavljala u sebi da je ona slaba u ovom ljudskom tijelu i da ne može slati ljubav tako groznim ljudima, ali neka Baba to kroz nju čini. I uspjelo je! Otmičari su odustali, a ona je sretno stigla kući. Pri sljedećem posjetu Sai Babi, on ju je na daršanu podsjetio kako je šaljući ljubav otmičarima - uspjela promijeniti njihove namjere.

Mnogo smo raznih tema obrađivali kroz predavanja kod teozofa, a neke od njih pamtim, kao npr.: *Snaga svijesti* u sklopu kojeg smo govorili kako učitelj prepozna ljude po plamenu snage svijesti što ih obasjava, a sve što je neosvjetljeno naša je podsvijest, i to nam je najčešće nedostupno. Pričali smo o tome kako čovjek treba biti budan da bi dobio objavu i da bi uslijedila spoznaja. Govorili smo o "pucanju horizonata", što počinje tako da čovjek učini nešto što do tada nikada nije mogao. Pričali smo o ulaženju u labirint u kome nećemo zalutati ako nas vodi ljubav, čistoća i želja da pomognemo potrebitima.

Još jedna zanimljiva tema bili su *Mali i veliki misteriji*. Kod malih upoznajemo sebe, a veliki počinju tada kad sve upoznamo i postanemo svjesni svega, te kad dobivamo snagu za preobrazbu."

Predavanja su se redala iz tjedna u tjedan. Moj je život uistinu bio čudan, kretao se čudnim zaobilaznim putem. Htjela sam što više toga saznati, iskusiti, sresti ljude na raznim razinama spoznaje, i učiti, učiti, učiti. Mnogo sam kasnije u Sai Babinom učenju naišla na onu Istinu za kojom sam tako neumorno tragala godinama, naime, da znanje koje nam je potrebno leži u nama i da moramo biti samo dovoljno čisti i uroniti u najdublje slojeve svoga bića da bismo ga spoznali. Ali o tome će biti riječi kasnije. Teme su se redale: *Astronomija, Ljekovito bilje, Antropogeneza (Lanci), Smrt je isto što i rođenje, Rasa Lemurijanaca, Atlantida i njena propast, Svijest, Šesta rasa, Mandale, Pakao ovisnosti, Memorija, Astrologija i tajna zvijezde Sirius, Alkemija življenja, Zaratustra*, a meni se činilo da sve manje znam. Godine 1985. stigli smo do predavanja pod naslovom: *Put zena, Inicijacija, Karma, zakonitost uzroka i posljedica, Astralna razina, Duh, Istina, Religija, Svijest, Bog itd.* Pohlepno sam čitala zabiljške s predavanja i drugu prateću literaturu, a 1986. u sjećanje mi se usjekla tema pod naslovom *Čovjek* kojom smo osvjestili kako čovjek ima veliku potrebu za spoznajom. Spoznaja briše razlike između objekta i subjekta, a razne filozofske škole pokušavaju pomoći čovjeku da shvati potrebu da tu mudrost živi.

Predavač nam je govorio kako je čovjek uvijek tražio istinu. Njegovo se neprekidno traženje odvijalo u tri pravca razmišljanja: religiozni, filozofski i znanstveni. Najviše smo se zadržali na filozofiji i naučili da je filozof onaj čovjek koji živi mudrost, prihvaća ideal (zajednički nazivnik za određene vrijednosti) i

provodi to u život. Ideja je vječna, a ideal je nešto što će čovjek u određenom razdoblju svog života prihvatiti ili ne.

Obrađujući temu *Psihologija (svijest -psiha-čovjek)*, saznali smo da je čovjek prvi u evolucijskom lancu razvio samosvijest (“spoznajem, dakle jesam”), i da postoje tri razine svijesti koje se međusobno prožimaju: božansko “Ja”, ljudsko “ja” i animalno “ja”. Veza između materije i psihičkog svijeta je animalno “ja”. Veza između psihe i duhovnog daje ljudsko ja, a veza između transcendentnog i duhovnog je božansko Ja. Kako čovjek 90% svog života provede u animalnom “ja”, koje mu je urođeno, trebao bi pokušati podići svoju svijest na višu razinu.

Kada želite Božju ljubav, morate biti spremni na to da se potpuno prepustite Bogu. Ne smijete se vezati uz tijelo ili obraćati pozornost na svoj ugled i čast. Morate se od svega toga potpuno odvojiti. Tek se tada možete približiti Gospodinu.

Summer Showers 1978, str. 94.

Čovjek koji teži spoznaji svoje vrijednosti stalno se sukobljuje s novim izazovima. Platon je rekao da je čovjek provodnik koji izražava stanje svijesti na kojem se nalazi. Veliki pisac Edwarg Burke kaže: “Dobri, poštenu i plemeniti ljudi stvore raj gdje god dođu.”

U predavanju *Alkemija* saznali smo da ona označava transformaciju i da je prožeta simbolima (veliki alkemičari govore isto kao i veliki učitelji). Alkemija potiče iz pretpovijesnog Egipta (“crna zemlja”), a prenosi se kroz simbole koji sadrže potpunu kozmogenezu i antropogenezu (nastanak i postanak). Određeni simbol označava nešto “crno”, ali ne u smislu zla, nego kao ono što je podložno preobrazbi. Crna boja označava mjesta jako nabijena energijom (npr. mistična “Crna Majka Božja” u Mariji Bistrici). Egipat je bio zemlja alkemičara gdje je Božja kreativnost došla do potpunog izražaja. Toth Hermes je postavio osnove alkemije, tj. preobrazbe sebe, univerzuma i svega što postoji. Duhovni svijet je sve ono što nije materijalno. Čovjek koji prolazi kroz preobrazbu mora prikupiti snagu svih elemenata i razina te primijeniti to na sebe.

Saznali smo kako je bilo potrebno staviti određene istine i znanja u simbole, da se zaštite od zlouporabe kao što je to bilo pri padu Atlantide. Imati ključ, znači imati razvijenu svijest za prepoznavanje simbola kojima je istina izražena. Kad se istinske vrijednosti ne bi zaštitile, bile bi čak izvrgnute ruglu od onih koji ih ne shvaćaju i ne prihvaćaju. Alkemičari su učili kako preoblikovati niže vrijednosti u više vrijednosti. Koliko čovjek sebe mijenja, toliko je u sposoban shvatiti istinu oko sebe. Čovjek koji mijenja sebe, automatski mijenja i svoju okolinu, i to je jedino ispravno. Nitko ne može drugima nametnuti neki stav koji sam ne prihvaća i ne živi. Alkemija se nastavlja na sustav prirodne filozofije, a govori također o mikro i makrokozmosu. Svemir, vječnost je makrokozmos, a čovjek i sve unutar čovjeka je mikrokozmos. Čovjek živi u tri dimenzije: materijalnoj, psihičkoj i duhovnoj. Njegovo današnje djelovanje određuje njegovo sutra.

Moram priznati da mi je zbog obilja novih informacija bilo potrebno dosta vremena da ih sve posložim na svoje mjesto. Čudilo me je kako crna boja može označavati mjesta snažno nabijena energijom jer sam osjećala neku odbojnost prema crnoj boji, ali kip Majke Božje Bistričke i crni kip Majke Božje s Kamenitih vrata posebno su me privlačili. Jednom sam sanjala da sa skupinom ljudi stojim i gledam u nebo, a tamo nam se ukazuje lik crne Majke Božje i to samo do struka. U snu sam bila ispunjena silnim blaženstvom ali sam se čudila zašto je crna? Polako sam tražila “ključeve” za prepoznavanje simbola kojima je istina izražena iako je to dugotrajni proces koji je potpuno okončan zapravo tek našim prosvjetljenjem.

Na našim smo se teozofskim sastancima susreli i s pojmom joga čije je značenje sjediniti se sa Sebstvom. Joga je proces povezivanja u cjelinu, usklađenja, postizanja oslobođenja osmišljavanjem sadržaja života, te sagledavanje prirode u njenoj punoći. Bilo je naglašeno kako je religija u svom izvornom obliku sve ono što povezuje, ukida razlike, obuhvaća cjelinu očitovanog (svega što postoji). O odnosu religije i joga rečano je da je joga srž koja je uvijek ista, a religija se može očitovati kroz razne oblike. Svaki čovjek ima jedan osobni prolazni dio i drugi trajan. To je jedinka koja traje kroz mnoge inkarnacije (monada). Svi ljudi potječu od jednog oca, od Boga, a svrha je života da se nakon prijeđenog puta u tijelu opet vratimo Bogu.

Kad čovječanstvo bude sposobno shvatiti osnovne postulate ljubavi i mudrosti, ponovno će na Zemlji oživjeti univerzalna religija ljubavi među svim stanovnicima planeta Zemlje.

Bili smo poučeni da je put joge nepogrešiv, ali mora biti provođen pod vodstvom pravog Učitelja. Kroz jogu se sve može spoznati, ali čovjek se mora podvrgnuti procesu samoispitivanja i biti oprezan i redovit. Joga pomaže čovjeku živjeti moralno i etički, te razvija ljubav prema čovječanstvu i prirodi. Postoji pet vrsta joge.

Hayhayoga je pripremna faza koja omogućuje pročišćenje čovjeka na svim razinama (fizičkoj, astralnoj, mentalnoj). Zato se ponavljaju određene tjelesne vježbe i *mantra* (sklop svetih riječi s duhovnim značenjem i moćima). Čovjek koji redovito radi ovu vrstu joge postaje gospodarom svog tijela i nauči nadzirati svoja osjetila. Ukoliko ga to zadovolji neće nikad ići dalje.

Karmayoga je put djelovanja koji slijedi zakon uzroka i posljedica. Kroz dobra djela čovjek otkupljuje svoju lošu karmu, i tako prekida lanac rađanja i smrti. Postupno postaje slobodan od želja i radi samo ono što je dobro, a njegov ego nestaje.

Bhaktiyoga je put devocije ili predanosti koji ne uključuje nikakvu instrukciju iz prirode. Kroz predanost se u učeniku razvija osjećaj ljubavi prema služenju. Čovjek tada postaje kotačić u mehanizmu životnih događanja i glasnik koji nosi istinu što dolazi izravno od Oca.

Jñānayoga je put mudrosti i onaj tko ide tim putem mudrac je koji zna sve o prirodi i zna svoje mjesto i dužnosti u Kreaciji u kojoj boravi. On poznaje puteve Gospodnje, usklađuje i sjedinjuje sve i na svom najvišem stupnju postaje gospodar nad cjelokupnom prirodom.

Rājayoga je kraljevski put koji je jednak inicijaciji. Prosvjetljen čovjek po vlastitu izboru silazi među ljude da bi im pomogao na putu prema sebeostvarenju.

U to mi je vrijeme bilo vrlo privlačno i nekako mistično baviti se jogom i čak sam krenula s Velimirom u kaptolsku školu na *hayhayogu*. Radila sam svako jutro pozdrav Suncu i još neke druge *āsane*, ali pomanjkanje vremena i prave motivacije pridonijelo je tome da sam ubrzo prekinula s tim.

Kasnije, 1991. godine, počeli smo u našem Sai centru u Tuškancu vježbati *Sai jogu* koju smo našli u knjizi Sai Babine dugogdišnje poklonice Indre Devi, ali ni to nije baš dugo potrajalo jer je počeo rat i naše su aktivnosti poprimile sasvim drugi karakter. Nakon mnogo godina, u proljeće 1998. naša je Slavica počela opet u Sai centru voditi jogu, što i danas traje. Više je članova centra redovito pohađa jer im mnogo pomaže u svladavanju svakodnevnih životnih zadataka.

Ni ovaj put nisam baš bila redovita na jogi jer sam nekako imala osjećaj da sebi posvećujem previše vremena koje bi se moglo korisnije upotrijebiti, iako nas Svami uči da je naše tijelo hram Božji i da ga treba održavati. Kad sam u *Sādhani* pronašla Babin tekst o jogi koji kaže da neke ljude privlače razni sustavi i metode kao *hayhayoga*, *kriyayoga* ili *rājayoga* koje tvrde da pomažu ljudima spoznati Sebstvo, ali da nijedna od tih metoda neće omogućiti čovjeku spoznaju Boga osim discipline puta ljubavi (*premayoga*), odlučila sam da svoje slobodno vrijeme radije posvetim nesebičnom služenju bližnjem. Svami je u istom tekstu rekao da ostale joge mogu privremeno ukloniti nemir uma, poboljšati zdravlje i produžiti život nekoliko godina, ali to je sve što one mogu učiniti.

Svakog smo tjedna slušali novu temu, a jedna od njih mi se posebno svidjela *Tradicionalna kineska medicina*. Po prvi sam se puta susrela s pojmovima *jin, jang i taoizmom*. Učili smo kako u Kini liječnik treba poznavati ritmove u raznim čovjekovim dimenzijama, ritmove prirode i strukturu u kojoj se ritmovi odvijaju. Važnu ulogu u kineskoj medicini igra pet elemenata: vatra, zemlja, metal, voda, drvo. Poznavanjem ritmova, odnosno energetske strane problema, uspostavlja se u organizmu ravnoteža. Učili smo i o *chi*(či) energiji koja nastaje u najčišćem obliku kad u prirodi djeluje jedinstveni zakon. Kad ulazi u živo biće, energija *chi* dobiva dva osnovna oblika. *Jin* je pasivan ili negativni oblik koji donosi usporavanje, uništenje starog i smiraj. Usmjeren je prema zemlji, prema noći, materiji, tami, zimi i prema unutra. To je ženski impuls koji nosi oznake praznine, smrti, tišine, umiranja, dematerijalizacije. *Jang* je aktivan, pozitivan, stvara nešto novo i potencira djelovanje. Usmjeren je prema nebu, danu, energiji, svjetlosti, toplini i prema vani. To je muški impuls koji nosi oznake punine, životnih očitovanja, zvuka, pokreta,

materijalizacije. U ljudskom tijelu *Jang* uvijek putuje odozgo prema dolje, a *Jin* odozdo prema gore. Snaga *Janga* sadrži i nešto od *Jina*, i obratno.

Zamalo sam doslovce gutala knjige kao što su *Glas tišine* i *Sedam čovjekovih principa* H.P. Blavatsky, *Čovjek vidljivi i nevidljivi*, *Astralna razina*, *Devahanska razina* Leadbeatera, zatim *Do nogu učitelja* i *Prodor u slobodu* J. Krishnamurtija, *Tibetansku knjigu mrtvih* Evans-Wentza, *Povratak iz sutra* dr. Georga G. Ritchija, *Život poslije života*, dr. R. A. Moodyja itd.

Učila sam kako cijeli svoj život provodimo u prostranom, napućenom nevidljivom svijetu, iako većina ljudi toga nije svjesna. Za vrijeme sna, transa ili kliničke smrti, kad su fizička osjetila privremeno stavljena izvan djelovanja, pred čovjekom se otvara jedan novi svijet, o čemu on ima nejasna sjećanja kad se opet vrati u svijet ograničen njegovim fizičkim osjetilima. S velikim sam zanimanjem čitala o tome kako čovjek nakon smrti i potpunog napuštanja fizičkog tijela bude prihvaćen u taj nevidljivi svijet u kojem provodi duže ili kraće vrijeme prije negoli se ponovno utjelovi. Čitala sam da je niža razina tog nevidljivog svijeta u koji čovjek prelazi neposredno nakon smrti zapravo ono što kršćani nazivaju čistilištem, Grci hadom ili podzemnom svijetom, a teozofi astralom ili astralnom razinom. Astralna razina sastoji se od sedam razina koje se razlikuju po odgovarajućem stupnju materijalnosti i položaju tvari. Kad govorimo da se čovjek diže s jedne razine na drugu, tad on prenosi svoju svijest s jedne razine na drugu tako da postupno postaje neosjetljiv za vibracije niže razine i počinje odgovarati na vibracije višeg i profinjenijeg reda.

Nekoliko sam godina kasnije pročitala kako je vidjelica Ivanka iz Međugorja opisivala čistilište, koje joj je Gospa pokazala nakon smrti njene majke, govoreći o tome kako su se duše u nalazile na nekim kao *stepenicama*, i shvatila sam da je baš tako bio opisan i astral o kojem je govorio Leadbeater. Iznad ovog nižeg dijela nevidljivog svijeta usred kojeg živimo i krećemo se, a da to i ne slutimo, nalazi se slijedeća razina, mentala ili nebeski svijet, koji se u teozofskoj literaturi naziva devahan. Tada mi je bilo teško razumjeti da je mentalna razina područje prirode koje je za nas vrlo važno. To je golem sjajan dinamičan svijet u kojem se nalazimo i sada i u razdoblju između smrti i ponovnog rođenja. Samo zbog ograničenosti ovog tijela ne uspijevamo prepoznati da utjecaji koji dolaze iz onog svijeta, koji su uzvišeniji od svega što je čovjek ikada sanjao ili za što je molio, stalno djeluju na nas, samo ukoliko se otvorimo i dopustimo im da djeluju.

Mnogo se pisalo o Međugorju od 24. lipnja 1981. kad se tamo po prvi put djeci ukazala Gospa. Međugorje je za mene bio opipljiv dokaz dodira i veza s onostranim, a i znanost je imala niz razloga zašto bi mogla smatrati vjerodostojnim izjave međugorskih vidjelaca - od onih vezanih uz kvalitetu opisanog subjektivnog iskustva do nekih objektivnih, fizioloških mjerenja, koja je prva, još 1984. izvršila ekipa pod vodstvom prof. Henrija Joyeuxa i velečasnog Renea Laurentina. Osim neosjetnosti u trenucima ekstaze, vidiooci su pokazivali zaustavljanje pokreta očiju u trenutku viđenja Gospe. Svim su se vidiocima pokreti očiju zaustavljali istovremeno, u vremenu manjim od jedne sekunde. To možemo smatrati dokazom da su doista istovremeno nešto ugledali jer je nemoguće uvježbati takvo ponašanje.

Problem Međugorja, čak i više nego drugih takvih mjesta u svijetu, jest u ideologizaciji, odnosno u utjecajima na Međugorje koji nemaju nikakve veze s doživljajima i samim fenomenom. Svako takvo mjesto mora biti shvaćeno kao svetište koje izjednačava ljude bez obzira na njihov svjetonazor.

Neki misle da su takva mjesta u određenom smislu *pukotina među svjetovima*, kako bi to rekao Carlos Castaneda. Oni koji su više vremena provodili u Međugorju i istraživali pojave ukazanja, čak su otkrili *drugi krug vidjelaca* (koji primaju poruke putem unutarnjeg glasa), pa i treći gdje se radi o starijim osobama čija iskustva zapravo pokazuju univerzalnost duhovnog iskustva uopće. Naime, nemoguće je ovakve pojave dokazivati izravno. To je moguće samo neizravno, usporedbom s iskustvima mistika iz tradicija s kojima ovi ljudi ni teoretski nisu mogli doći u dodir. I te su usporedbe izvršene niz puta, a iskustva su se šokantno podudarala.

Kada se sve usporedi, postaje kristalno jasno da je Međugorje vjerodostojno svetište iz kojeg je, podsjetimo se, još prije 18 godina došao krik upozorenja na rat koji je uslijedio. Ali Međugorje je i upozorenje da smo zaboravili tko smo, da je cilj ljudskog postojanja traganje za istinama o svom biću, da je ljubav jedini mogući oblik komunikacije među ljudima, te da je patnja jednako bolna svim živim bićima, a razlike koje nas razdvajaju tragična su zabluda.

Jagadeesanova knjiga *Četvrta dimenzija*, koja mi je došla u ruke tek 1995. godine, puno mi je pomogla u poimanju značenja nekih pojava. U predgovoru autor kaže da na početku rada na knjizi nije imao pojma kakav će to veliki pothvat postati, pothvat koji će presijecati različite kulture i tradicije. U četiri godine Bhagavān Baba koji je 1990. blagoslovio pokretanje ovog rada, omogućio mu je stjecanje iskustava za cijeli jedan vijek. Ona su ga dovela do samog praga četvrte dimenzije...

Na intervjuu je Jagadeesan pitao Svamija o “Muruga (sin od Ūive i Pārvatē, Gad’ēūin brat) fenomenu” i tom prigodom je Svami blagoslovio knjigu *Četvrta dimenzija*. Razgovor je tekao otprilike ovako: “Bhagavāne, znam da si govorio protiv ovog fenomena transa. Ali u ovom slučaju, u slučaju strica (i spomenuo je njegovo ime i ime jedne mlade djevojke koja je u to vrijeme u transu pokazivala nevjerovatno moćnu *ūakti* energiju) ne mogu vjerovati da su lažni! Molim te, Bhagavāne, reci mi što je istina!”

Baba je odgovorio smiješeći se blago, osjećajući ozbiljnost pitanja: **“Da, istina je! Ali znaš li zašto Svami to ne ohrabruje? Na svakog vjerodostojnog dolaze stotine lažnih!”**

Jagadeesan je shvatio sljedeće: ako Svami za jedan slučaj javno objavi da je vjerodostojan, to će poslužiti kao svojevrsna propusnica svima onima što varaju ljude koji očajnički traže neki laki oblik božanske intervencije za svoje probleme. Pohlepa i pokvarenost uprljali su tu božansku pojavu i tako su svi dobili negativan predznak. Vrlo je važno da koristimo vlastitu moć razlučivanja kod bilo kojeg slučaja medija, javljanja “duhova” i pojave transa, a sljedbenik će dobro učiniti ako ne bude tražio takva iskustva - osim ako ga do njih ne dovede Bhagavān ili stjecaj okolnosti.

Ta iskustva nisu sama sebi cilj, ona to nikada ne smiju biti. Ona nam mogu koristiti. U najboljem su slučaju putokaz, smjernice kompasa prema božanskom i konačnom cilju, prema spoznaji da božansko boravi u svima nama i prožima čitav svijet - koji možemo percipirati, i onaj koji ne možemo. Ako je Kraljevstvo nebesko u nama, onda Boga upravo u sebi moramo i tražiti!

U knjizi su objašnjena i neka iskustva koja je autor imao na različitim mjestima, iskustva koja su ga uvjerila da postoji božanska ruka koja čuva i vodi, usmjerava i motivira. Neki će s dualističke točke motrišta pitati imaju li ova iskustva kakve veze sa Sai Babom ili su to djela viših božanskih bića koja su slična onom što se u našoj tradiciji naziva anđelima, bogova i drugih božanskih bića ili razvijenih duša iz “četvrte dimenzije”, ali iz relativno nedualističke točke motrišta čovjek može vidjeti da je to dio Jednog, jedne božanske volje. Razumijevanjem koje imamo na ovom stupnju duhovnog razvoja, ne možemo ta djela odvojiti od Sai Babe! Pri tom Jagadeesan kaže da ne misli na fizičkog Saija koji boravi u Prasanthi Nilayamu, već na vibracije kozmičkog Saija, koji se očituje u Puttaparthiju, ali koji prožima svaku svijest...

Sai Baba je za Svoj šezdeseti rođendan objavio da će se javljati svojim poklonicima, koji rade u skladu s Njegovim učenjem, posredstvom njihova uma. Kako poklonici budu napredovali na duhovnom putu, morat će sve manje ovisiti o osobnim uputama i kontaktu s fizičkim Saijem, već će se uključiti u ljubav i vibracije kozmičkog, božanskog, sveprisutnog i sveznajućeg!

Dugo mi je trebalo dok nisam bar intelektualno shvatila da u našem Sunčevu sustavu postoje savršeno različite sfere i da svaka od njih ima svoju vlastitu materiju različitih stupnjeva gustoće. Kad se kaže da čovjek prelazi s jedne razine na drugu, ne misli se na kretanje u prostoru, već se to odnosi na promjenu svijesti. Dakle, čovjek čija je svijest koncentrirana u astralnom tijelu, opažat će samo astralni svijet, a čovjek koji se služi isključivo fizičkim osjetilima opažat će samo fizički svijet, premda oba svijeta postoje istodobno, okružujući ga svojom punom aktivnošću. Neki ljudi tako mogu i za svog boravka u fizičkom tijelu posjećivati i istraživati neke od tih sfera.

Trebalo je proći više od deset godina prije negoli sam naišla na intervju Isaca Tigretta, u kojem je govorio o svojim putovanjima svemirom, s određenim zadatkom, na kojima ga je pratila Phillys Krystal. Kako čovječanstvo još nije bilo spremno da razumije duboku poruku tih njihovih “djelovanja” Sai Baba ih je upozorio da o tome više ne govore javno.

Razni ezoterični časopisi bili su puni naputaka kako da naučimo astralno putovati te kako preko kristala ili nekih drugih metoda razviti astralni vid, ali meni se činilo da i tu vrijedi ono Svamijevo pravilo da

na jednog vjerodostojnog tražitelja dolazi stotinu lažnih, a da su mnogi željeli raznim trikovima samo zaraditi novac i slavu.

O iskustvima nakon kliničke smrti mnogo se pisalo pa sam o tome i dosta pročitala. Svjedočenje jednog svećenika u crkvi sv. Marka Križevčana u Selskoj cesti, za vrijeme seminara koji je vodio velečasni Ivančić pod nazivom: “Umrijeti kao čovjek i roditi se kao Bog”, toliko me se dojmilo da sam danima razmišljala o tome. On nam je ispričao kako je doživio kliničku smrt i kako je vidio svoje tijelo koje je napustio, te se tad osjetio uvučenim u neki mračni tunel, na čijem se kraju se naziralo svjetlo. Približivši se svjetlu prepoznao je Isusov prekrasan, svjetleći lik koji ga je ispunjavao blaženstvom, ali i strahopoštovanjem. Ispričao nam je kako ga Isus nije pitao koliko je misa služio za života, ni koliko je propovijedi održao, ni koliko je djece krstio ili osoba pričestio, već koliko je ljubavi dao svojim bližnjima. Jedino to je Isusu bilo važno. Kad se povratio iz svoje kliničke smrti, potpuno je promijenio svoj život, uvijek razmišljajući o Isusovim riječima, a to je iskustvo htio podijeliti i s nama.

Postao je to *lajtmotiv* i u mom životu. Nikada zapravo nisam imala dovoljno vremena da se dublje posvetim fenomenima astralnih putovanja i drugim izvantjelesnim iskustvima. Prianjala bih marljivo uz rad pomažući ljudima koji su patili zbog neke teške bolesti, gubitka bliskog člana obitelji ili krova nad glavom, zbog neuzvraćene ljubavi ili su bili zarobljeni u svijetu zadovoljavanja svojih fizičkih osjetila, te su bili vrlo nesretni kad to nisu uspijevali. Trudila sam se da s puno strpljenja i ljubavi slušam njihove probleme, da ih utješim, razumijem i ne osuđujem, ali da im ipak pokušam ponuditi nešto drugo ako su bili spremni da me poslušaju. Znala sam da im najprije treba pomoći na materijalnom planu da bi uopće bili otvoreni za nešto drugo. Vrlo često Bog pred nas postavlja razne probleme čime nam pomaže da se počnemo mijenjati.

Moje knjige, audio i videokazete kružile su od ruke do ruke, a više od svega ljudi su željeli saznati što me navelo da napustim svoj vrlo svjetovan život i posvetim se nesebičnom radu za druge. Taj proces napuštanja svjetovnog života trajao je neko vrijeme i sve je išlo vrlo spontano. Kako sam postala vegetarijanka, i sve više govorila o zdravom načinu života, ekologiji i sličnim temama, a prije svega o Bogu, moje dotadašnje društvo počelo me sve više doživljavati nekako čudnom. Posljedica toga bilo je moje sve veće povlačenje iz svjetovnog života u kome više nisam nalazila ništa dovoljno vrijednim zbog čega bih svoje dragocjeno vrijeme provedem u nekoj zadimljenoj prostoriji u razgovoru o skupim automobilima, vikendicama, gliserima, ljetovanjima, zimovanjima, šopingu u Trstu ili Grazu ili prepričavanju senzacionalističkih napisa iz žutog tiska. Ponekad sam još znala otići na neku kazališnu predstavu ili koncert, ali pomalo se i to ugasilo pred drugim, za mene vrijednijim aktivnostima i obvezama.

Obično sam dugo u noć čitala i pokušavala u raznim tekstovima pronalaziti odgovore na vječno pitanje koja je naša uloga u ovom životu. Posjetila sam i poznatog zagrebačkog astrologa da mi pomogne bolje sagledati koji su moji karmički zadaci u ovom životu. Pojednostavljeno, rečeno mi je da sam u ovom životu dobila veliku energiju, organizacijski duh i upornost rodivši se u znaku ovna, s ascendentom u lavu, te konstelacijom planeta koja mi je omogućavala da svoj svjetovni život preobrazim i posvetim ga u zrelijoj dobi nesebičnom radu za druge. Ulogu samohrane majke trebala sam isto u ovom životu vrlo savjesno odraditi, zbog nekih propusta koje sam kao majka imala u prošlom životu.

Treće poglavlje

PROBUDI SE IZ SUMORNOG SNA TROMOSTI I LIJENOSTI

REINKARNACIJA

S pojmom reinkarnacije sretala sam se i prije, ali osobito mi je postao blizak u knjizi Elisabeth Haich *Inicijacija*. Dalje mi je knjiga Irvinga S. Coopera *Reinkarnacija nada svijeta* rasvijetlila još neke aspekte. Bilo je vrlo zanimljivo čitati o tome kako su stari Rimljani dobro poznavali reinkarnaciju, na što nas upućuju i brojni pjesnici tog doba. U Grčkoj su se njome bavili mnogi filozofi, a među njima se isticao Platon. Pošto

su nestala iz kršćanske Europe za gotovo 1000 godina, učenja Platona i aleksandrijskih filozofa su kroz srednji vijek održavale u životu tajne organizacije. Pisci iz tog vremena morali su prerađivati sva učenja o reinkarnaciji neshvatljivom simbolikom.

Njeni se tragovi mogu naći i u staroj egipatskoj religiji, dok su se neoplatonisti, i kasnije gnostici u Aleksandriji, mnogo bavili njenim proučavanjem. O reinkarnaciji pjevaju sage nordijskih naroda, a provlači se i kroz stare galske legende, kao i kroz neke dijelove druidskog učenja, tako da i danas mnogi irski i britanski seljaci vjeruju u seljenje duše. I stara plemena Indijanaca (Inke i Sijuksi) prihvaćali su ideju reinkarnacije, a podržavali su je njihovi svećenici i poglavice plemena. Ipak, učenje o reinkarnaciji je najraširenije na Istoku gdje je prihvaćeno od većine stanovništva. Na zapadu se na reinkarnaciju gleda kao na nešto preživjelo, a sve što je stiglo iz najstarije prošlosti veže se uz praznovjerje.

Počinge li naš život rođenjem i završava li smrću? Jesmo li već prije živjeli? Ovakva pitanja se nekako prirodno dovode u tijesnu vezu s religijama Istoka, gdje se smatra da čovjekov život ne traje samo "od kolijevke pa do groba", već da nastavlja postojati milijune godina i milijune života unutar ovoga svemira. U tradiciji istočnjačkog nauka ova ideja o ponovnom rađanju gotovo je postala dio svakodnevnog življenja.

Arthur Schopenhauer, veliki njemački filozof devetnaestog stoljeća, jednom je prilikom izjavio: "Kada bi me neki Azijat upitao da definiram Europu, bio bih mu prisiljen odgovoriti: To je dio svijeta koji je ophrvan iluzijom da je čovjek stvoren ni iz čega i da je njegovo sadašnje rođenje njegov prvi ulazak u život."

Doista, prevladavajuća filozofija Zapada, materijalistička znanost, kroz nekoliko je stoljeća gušila svako ozbiljno ili široko zanimanje za prijašnje postojanje svjesnosti i njeno nadživljavanje granica sadašnjeg tijela. Međutim, kroz zapadnu povijest, uvijek je bilo mislilaca koji su shvaćali i potvrđivali besmrtnost svjesnosti i seljenje duše. Mnoštvo je filozofa, umjetnika, znanstvenika i političara vrlo ozbiljno razmatralo tu ideju.

U staroj Grčkoj Sokrat, Pitagora i Platon mogu biti ubrojani među one koji su reinkarnaciju učinili sastavnim dijelom svojih naučavanja. Na kraju svog života, Sokrat je rekao: "Uvjeren sam da doista postoji takva stvar kao što je ponovni život i da živi ustaju iz mrtvih."

Pitagora je tvrdio da se može sjetiti svojih prošlih života, a Platon je u svojim glavnim djelima iznosio detaljne podatke o reinkarnaciji. Ukratko, smatrao je da čista duša zbog čulne želje pada s razine apsolutne realnosti i zatim dobiva fizičko tijelo. Pale se duše prvo rađaju u ljudskim oblicima, od kojih je najviši oblik filozofa koji teži višem znanju. Ako njegovo znanje postane savršeno, filozof se može vratiti u vječni život. Ali ako postane beznažno zapleten u materijalne želje, tada silazi u životinjske vrste života. Platon je vjerovao da izjelice i pijanci mogu postati magarci u budućim životima, da se nasilni i nepravedni ljudi mogu roditi kao vukovi i jastrebovi, te da slijepi sljedbenici društvenih konvencija mogu postati pčele i mravi. Nakon nekog vremena duša ponovno zadobiva ljudsko tijelo i drugu priliku da dostigne oslobođenje. Neki učenjaci vjeruju da su Platon i rani grčki filozofi stekli svoje znanje o reinkarnaciji iz tajnih religija kao što je orfizam ili iz indijskog nauka.

Grčki su utjecaj osjetili rimski filozofi, među kojima su bili Ciceron, Virgilije i Lukain, koji su govorili o reinkarnaciji i besmrtnosti duše. U svom je *Metamorphosisu (Preobrazba)* pjesnik Ovidije zapisao:

*Onda je nazovi smrt samo stara stvar neka
Odjevena u neki novi oblik i odjeću drugu.
Tako sve se samo mijenja, ništa ne umire
I posvuda neutjelovljena duša leti
Od stana do stana, iako bacana tamo-amo
Duša još je ista, oblik se samo gubi...
Besmrtna duša izlijeće u prostor prazni,
Da traži svoju sreću na nekom drugom mjestu.*

Prihvaćanje reinkarnacije kao životne činjenice nije ni u kom slučaju bilo ograničeno klasičnim filozofima starog svijeta. O neutrašivosti Kelta svjedočio je osobno Julije Cezar koji je otkrio da njihova hrabrost u borbi proistječe iz njihova vjerovanja da duša ne može biti ubijena, već da nakon napuštanja tijela dobiva drugo. Jedan drugi Rimljanin, Lukaian, pjesnik rođen u Španjolskoj, rekao je o druidima: "Od vas mi

učimo da odredište čovjekova duha nije grob ni kraljevstvo sjena. Ista duša u drugom svijetu pokreće tijelo i, ako je vaše naučavanje istinito, smrt je sredina, a ne kraj duga života."

U židovstvu i ranom kršćanstvu prisutni su također navještaji reinkarnacije. Informacije o prošlim i budućim životima protežu se kroz cijelu Kabalu, u kojoj je prema mnogim hebrejskim naučavanjima skrivena mudrost što stoji iza svetih spisa. U Zoharu, jednom od glavnih kabalističkih tekstova, piše: "Duše moraju ponovno ući u apsolutnu supstancu iz koje su proizašle. Ali da bi to postigle, moraju razviti sva savršenstva čije su klice usađene u njima; ako ne ispune ovaj uvjet tijekom jednog života, moraju započeti drugi, treći, i tako dalje, sve dok ne postignu stanje koje ih osposobljava za ponovno sjedinjenje s Bogom." Prema "Univerzalnoj židovskoj enciklopediji", hasidski Židovi imaju slična vjerovanja.

I u samoj Bibliji ima mnogo odlomaka koji ukazuju da su Krist i njegovi sljedbenici bili svjesni načela reinkarnacije. Jednom su Isusa njegovi učenici upitali o proročanstvu Starog zavjeta prema kojem će se Ilija pojaviti na zemlji. U Matejevom evanđelju čitamo: "Isus im odgovori: Ilija će uistinu najprije doći i ponovno uspostaviti sve stvari. Ali kažem vam, Ilija je već došao, a oni ga ne znaju... Tad su učenici shvatili da im govori o Ivanu Krstitelju."

Drugim riječima, Isus je objavio da je Ivan Krstitelj kojemu je glavu odrubio Herod, bio reinkarnacija proroka Ilije. Drugom su prigodom Isus i njegovi učenici naišli na čovjeka slijepog od rođenja. Učenici upitaše Isusa: "Tko sagriješi, ovaj čovjek ili roditelji njegovi, te se rodi slijep?"

"Bez obzira tko je počinio grijeh, odgovorio je Isus, ovdje je bila prilika da se pokaže djelo Božje." Zatim je izliječio čovjeka. Ako je čovjek bio slijep zbog vlastita grijeha, to je morao biti grijeh prije njegova rođenja - to jest, u prijašnjem životu. A to je bilo mišljenje koje Isus nije porekao.

Više od 500 godina nakon Krista, reinkarnacija je bila vjerovanje kojega su se mnogi kršćani slobodno držali. Sv. Jeronim i sv. Augustin su bili dobro upoznati s ovim shvaćanjem, dok je sv. Gregorije, biskup Nysse, rekao: "Apsolutno je potrebno da se duša izliječi i pročisti, a ako se to ne dogodi za vrijeme njena života na zemlji, onda se mora dogoditi u sljedećim životima."

Reinkarnaciju su poučavali i gnostici i bila je proglašena krivovjermem u vrlo sumnjivim okolnostima. Do sukoba je došlo zbog ranih djela i učenja Origena. Rođen u Aleksandriji u 2. stoljeću n.e., bio je jedan od najutjecajnijih kršćanskih teologa svih vremena, poštovan od takvih uzvišenih osoba poput sv. Jeronima i sv. Gregorija. Snažno je podržavao teoriju reinkarnacije: "Duša nema ni početka ni kraja... Svaka duša dolazi u ovaj svijet ojačana pobjedama ili oslabljena porazima svog prošlog života. Njeno je mjesto u ovom svijetu poput broda, određenog za slavu ili sramotu, i određeno je njenim prošlim zaslugama ili grijesima. Njeno joj djelovanje u ovom svijetu određuje mjesto u svijetu koji slijedi nakon sadašnjeg."

No, bizantski je car Justinijan na svoju ruku odlučio da su Origenova učenja o reinkarnaciji krivovjermje. On je sazvao Peti ekumenski savjet na takav način da o konačnom ishodu nije bilo sumnje. Justinijan je pozvao sto pedeset i devet biskupa iz istočnog kršćanskog svijeta i samo šest iz zapadnog, gdje su Origenova učenja bila široko prihvaćena. Papa Vergilije je protestirao da trebaju biti jednako zastupljeni Istok i Zapad, i odbio biti na skupu, iako je bio u Konstantinopolu gdje se sastanak držao. Evo kako je glasila odluka tog Savjeta:

Prokletstvo protiv Origena

Peti ekumenski savjet

Drugi savjet Konstantinopola

Godina našeg Gospoda 553.

"Ako netko prihvaća nevjerovatno postojanje duše prije ovog života, kao i čudovišnu reinkarnaciju koja slijedi poslije toga - NEKA BUDE PROKLET!"

Danas katolički naučenjaci raspravljaju o zakonitosti Petog savjeta i 15 članova Prokletstva (Anatheme). Bilo to zakonito ili ne s današnjeg gledišta, u to su doba mnogi kršćanski spisi bili uništeni, kao i velika biblioteka u Aleksandriji. Mnogi učenjaci danas vjeruju da su podaci o reinkarnaciji izbrisani iz kršćanskih spisa. Odbacivanje naučavanja Platona i Sokrata pokazalo se ključnim događajem u ubrzavanju dolaska mračnog doba, stoljeća u kojem je svjetlo klasičnog učenja bilo doista ugašeno u Europi. Počelo je sa spaljivanjem "krivovjernika". To je bio rastanak kršćanstva i reinkarnacije i stoljećima je Europa bila u

plamenu svetih lomača dok su tisuće ljudi umirali na rukama svoje kršćanske braće zbog svojih "pogrešnih vjerovanja". Nekoliko kršćanskih sekti, kao npr. gnostici, nekako su uspjele preživjeti oštre progone Crkve i okrenuti se arapskom svijetu u potrazi za utočištem.

U islamu je u to isto vrijeme prorok Muhamed učio o reinkarnaciji od gnostičkih monaha Basre. Muslimanska sveta knjiga Ku'ran, jasno kaže: "Bog stvara bića i vraća ih ponovno i ponovno, sve dok mu se ne vrate... I bio si mrtav i On te vratio u život. I učinit će da umreš i ponovno će te vratiti u život, i na kraju će te dovesti k Sebi... Kažem ti doista da će duše koje su sada srodne biti srodne opet, iako se sreću u novim osobama i imenima."

U arapskom su svijetu doktrinu reinkarnacije tijekom stoljeća držali sufiji, perzijski mistici. Jaula 'D-din Rumi, čuveni sufijski pjesnik 13. stoljeća, piše:

*"Umro sam kao mineral i postao biljka,
Umro sam kao biljka i uzdignuo se do životinje,
Umro sam kao životinja i bio čovjek.
Zašto da se bojim?
Kada sam što izgubio umiranjem?
Ipak, još ću jednom umrijeti kao čovjek, da
letim s anđelima blaženima; ali čak i iz
anđelstva moram ići dalje."*

Prema tome, sve glavne zapadne religije - židostvo, kršćanstvo i islam, u svom učenju sadrže jasne tragove o reinkarnaciji, čak iako ih službeni čuvari dogme ignoriraju ili poriču.

U svoje je vrijeme Dante, jedan od važnih preteča talijanske renesanse, čija je *Božanstvena komedija* bila pod utjecajem sufijskih mistika, morao paziti što smije reći. Pa ipak, njegova su djela najavila novi procvat javnog zanimanja za reinkarnaciju i pored svih opasnosti. Bili su učinjeni pokušaji za preporod neoplatonizma u Španjolskoj, Njemačkoj i kasnije u Cambridgeu u Engleskoj. Međutim, glavno je uporište neoplatonskog pokreta bilo je u gradu Firenci. Jedna je od istaknutih ličnosti u preporodu bio talijanski vodeći filozof i pjesnik 16. stoljeća Giordano Bruno, koga je inkvizicija na kraju osudila na lomaču zbog njegovih učenja o reinkarnaciji. U svojim je posljednjim odgovorima na optužbe iznijete protiv njega, Bruno prkosno izjavio: "Duša nije tijelo; može biti u jednom tijelu ili u drugom i prelaziti iz tijela u tijelo." Zbog takvog ponovnog pritiska crkve, učenja o reinkarnaciji su još jednom ušla u duboku tajnost, preživljavajući u Europi u tajnim društvima među kojima su bili Rozenkrojceri, slobodni zidari (Freemasons) i kabalisti.

Pošto se odvojila od Rima za vladavine Henryja VIII., engleska crkva nije gušila individualnu slobodu misli istom jačinom kao na kontinentu. Stoga je još u 16. stoljeću kapelan kralja Charlesa II, Joseph Glanvill, bio u mogućnosti prilično otvoreno iskazati svoje prihvaćanje reinkarnacije, bez straha od inkvizicije. Sir Francis Bacon, William Shakespeare, Edmund Spencer i John Donne su ukazali na reinkarnaciju u nekoliko navrata u svojim pismima, dramama ili sonetima. U istom stoljeću, Sveučilište Cambridge postaje središtem pokreta koji je privukao značajnu pozornost. Njegovi su vođe bili poznati kao platonisti s Cambridgea, od kojih su najistaknutiji bili Henry Moor, Ralph Cudworth i John Smith. Cudworth je 1678. u Londonu izdao svoju enciklopedijsku knjigu *Stvarni intelektualni sustav svemira* (Riznica učenja o drevnim mišljenjima o prirodi, podrijetlu, životu prije ovog, seljenju i budućnosti duše).

Mnogo je još primjera koji pojašnjavaju postojanje reinkarnacije. Mahatma Gandhi je jednom objasnio kako mu praktično razumijevanje reinkarnacije daje nadu za njegov stav o svjetskom miru. Gandhi je rekao: "Ne mogu zamisliti trajno neprijateljstvo između čovjeka i čovjeka i vjerujući, kao što vjerujem, u teoriju ponovnog rođenja, živim u nadi da ću ako ne u ovom rođenju, a onda u nekom drugom, moći objuniti cijelo čovječanstvo u prijateljskom zagrljaju."

U jednoj od svojih najpoznatijih kratkih priča, J.D. Salinger piše o Teddyju, prerano sazrelom dječaku, koji se sjeća svojih prošlih života i otvoreno govori o njima. "To je tako budalasto. Trebaš samo napustiti tijelo prilikom svoje smrti. Oh, svatko je to učinio tisuće puta. Samo zato što se ne sjećaju, ne znači da to nisu učinili."

Galeb Jonathan Livingston, junak istoimene priče, kojeg je autor Richard Bach opisao kao "taj sjajni plamičak što gori u svima nama", prolazi kroz niz reinkarnacija koje ga vode od Zemlje do nebeskog svijeta

i ponovno natrag, da prosvjetljuje manje sretne galebove. Jedan ga od njegovih učitelja pita: "Znaš li koliko smo života proživjeli dok nismo shvatili da nam se život ne sastoji samo od hrane, borbe i premoći u jatu? Tisuće života, Jone, deset tisuća! A zatim još stotinu života dok nismo počeli učiti da postoji takva stvar kao što je savršenstvo, pa još stotinu da bi nam se javila misao kako je naša svrha života naći to savršenstvo i objaviti ga."

Vrlo je zanimljivo da smo o ovoj knjizi govorili i na tečaju autogenog treninga, ali ne s tog aspekta. Prof. Gruden držao je doduše tribinu s naslovom *Reinkarnacija*, ali nije ulazio u bit te problematike. Iznio je samo podatke o tome tko sve vjeruje u reinkarnaciju i zbog čega, a tko ne, međutim, nije se moglo ni naslutiti koji je uistinu njegov stav o reinkarnaciji. Danas mi je vrlo čudno što u to vrijeme ni ja nisam imala neki veći interes za tu temu.

U svojim majstorskim kratkim pričama nobelovac Isaac Bashevis Singer često govori o prošlim životima, ponovnom rođenju i besmrtnosti duše: "Smrt ne postoji. Kako može biti smrti ako je sve dio Boga? Duša nikada ne umire i tijelo nije nikada stvarno živo."

Britanski laureat poezije, John Masefield, u svojoj dobro poznatoj pjesmi piše:

*"Smatram da kad osoba zgasne,
Na zemlju se opet njena duša vraća;
Preodjenuta u neke nove putne halje,
Sad druga majka je rađa;
S udovima jačim i bistrijim umom
Stara duša iznova kroči drumom."*

U svojim privatnim razmišljanjima o međuljudskim odnosima George Harrison, glazbenik, kompozitor i glasoviti *ex-Beatles*, otkrio je svoje ozbiljne stavove o reinkarnaciji. "Svi prijatelji su duše koje smo znali u drugim životima. Privučeni smo jedni drugima. Tako ja to osjećam u pogledu prijatelja."

Reinkarnacija još jednom privlači umove intelektualaca i šire javnosti na Zapadu. Filmovi, romani, popularne pjesme i časopisi bave se reinkarnacijom te se tako milijuni zapadnjaka priključuju grupi od preko 1.500.000.000 ljudi, uključujući hinduiste, budiste, taoiste i pripadnike drugih vjera, koji tradicionalno smatraju da život ne počinje rađanjem ni ne završava smrću.

No, jednostavna radoznalost ili vjerovanje nisu dovoljni. Oni su samo prva stepenica u razumjevanju potpune znanosti o reinkarnaciji, koja uključuje znanje, na koji se način osloboditi iz tog nesretnog i neprestanog kruga rađanja i umiranja.

Mudraci drevne Indije govore nam da je cilj ljudskog života izlazak iz beskrajnog kruga reinkarnacija. "Ne vraćajte se!" upozoravaju nas. Kada živo biće u materijalnom svijetu dovrši jedan život, po zakonu karme mora otpočeti drugi. Prvi je korak u nastojanju da se ne vratimo znanje o tome da nismo ovo tvarno tijelo. Vede objavljuju: "*aham brahmāsmi*" - ja sam *brahman* (objašnjava apsolutni identitet Sebstva s Apsolutom). Individualna se duša može usporediti s iskrom koja izlijeće iz vatre Apsoluta. Baš kao što su iskra i vatra iste kvalitete, čovjekovo Sebstvo ima istu duhovnu kvalitetu kao i sam Bog. Oboje posjeduju duhovnu prirodu koja se sastoji od vječnosti, znanja i blaženstva. Sva živa bića izvorno postoje u duhovnom svijetu kao transcendentalne sluge Boga u ljubavi, a kada živo biće napusti taj odnos, njime upravljaju materijalne energije. Vječno je Sebstvo tada obuhvaćeno krugom rađanja i umiranja (*saīsāra*) uvijek ponovno, prihvaćajući različita materijalna tijela u skladu sa svojom karmom. Ukoliko netko želi biti oslobođen od reinkarnacije, mora potpuno shvatiti zakon karme. Karma je riječ koja označava zakon prirode sličan suvremenom znanstvenom načelu akcije i reakcije. Ponekad kažemo: "Stiglo me!" Često instinktivno shvaćamo da smo na neki način odgovorni za dobre i loše stvari koje nam se događaju, iako nam sam mehanizam ostaje nedokučiv. Ipak smo svjesni toga da smo svakim novim životom bolji, da smo nešto naučili pa sve tako do prosvjetljenja i stapanja s Bogom.

Studenti književnosti koriste pojam "pjesnička pravda" da opišu nesretne sudbine likova potaknutih na zlo. U domeni religije teolozi pretresaju značenje takvih aforizama kao što su "oko za oko, zub za zub" i "kako si sijao, tako ćeš i žeti". No, zakon karme jest mnogo više od tih nejasnih formulacija i aforizama budući da obuhvaća potpunu znanost o akciji i reakciji, posebno u njenom odnosu na reinkarnaciju. U ovom životu svojim mislima i djelima pripremamo naše sljedeće tijelo, koje može biti bolje ili lošije. Ljudski je

oblik života vrlo rijedak jer duša dobiva ljudsko tijelo tek nakon što evoluirala kroz milijune nižih vrsta. Jedino u ljudskom obliku života živo biće ima inteligenciju kojom može razumjeti karmičke zakone i tako se osloboditi reinkarnacije.

Sada je svim stvarima porasla vrijednost, samo je čovjek postao jeftin... Postao je jeftiniji od životinje; milijuni ljudi bivaju zaklani, bez ikakve grižnje savjesti, zbog strahovitog porasta bijesa, mržnje i pohlepe. Čovjek je zaboravio svoje jedinstvo sa svim ljudima, svim bićima i svim svjetovima. Samo se razmišljanjem o tom jedinstvu može uspostaviti svjetski mir, društveni mir i mir u pojedincu.

Sathya Sai Speaks IV, str. 287

Materijalno se postojanje može usporediti s golemim oceanom rađanja i umiranja. Ljudski je oblik života poput lađe koja može prijeći taj ocean, a duhovni je učitelj je kapetan te lađe. On učeniku daje upute pomoću kojih ovaj može ponovno steći svoju izvornu duhovnu prirodu. U trenutku inicijacije, duhovni učitelj pristaje preuzeti preostalu karmu učenika. Ako učenik savršeno slijedi upute vjerodostojnog gurua, oslobađa se kruga reinkarnacije. Guru preuzima zaista veliku odgovornost. On mora biti sposoban vratiti svog učenika natrag kući, tj. natrag Bogu.

Trebalo bi tu još spomenuti odnos reinkarnacije i metode regresije. Mnogim ljudima koji su došli na vrata našeg Sai centra regresija je pomogla da se riješe nekih svojih zdravstvenih problema ili da nađu Učitelja. O terapiji regresije ili vraćanja osobe u prošle živote postoje različita mišljenja i naravno, ljudi koji ne vjeruju u to. Međutim, postoje i oni koji prilikom regresije mogu dati mnogo obavijesti o svojim prošlim životima kao što su imena, datumi ili mjesta gdje su živjeli. Tijekom regresije mogu se proživjeti neke teške situacije iz prošlih života i čim se to osvijesti, čovjek može biti lišen strahova, tikova, glavobolja ili nekih drugih tegoba.

U jednom je području teorija o reinkarnaciji fascinantna, a to su odnosi. Većina od nas ima iskustvo da se ponekad pri prvom susretu s nekom osobom osjećamo kao da smo je već negdje sreli i da je poznamo. To nam iskustvo može pružiti prednost u lakšem razumijevanju reinkarnacije. Ponekad, kad sretnemo neku osobu i osjećamo se odmah nekako povezanim s njom ili, naprotiv, osjećamo snažnu odbojnost, nepovjerenje ili čak mržnju.

U jednoj poruci pod naslovom "Grupne duše" Lucas Ralli piše: "Grupne su duše kao skup pilića koji su se zajedno izlegli u određeno vrijeme. Isto je tako s ljudima i to je podrijetlo izraza "grupne duše". One zajedno rastu, one su međusobno izmiješane, osjećaju da njihovi životi idu zajedno po nekom uzorku, i postaju članovi kozmičke obiteljske grupe. Kao rezultat toga one teže da se i zajednički inkarniraju kao grupa, ali sve se više šire kad njihov duhovni razvoj traži veća zemaljska iskustva.

Ipak, za vrijeme svakog života oni su obično privučeni jedni drugima na neki sasvim neobičan način te će i na duhovnom planu biti svjesni snažnih veza koje postoje među njima iz prošlosti. Ta je svijest kod nekih izraženija nego kod drugih, što ovisi o njihovom stupnju evolucije u tom trenutku i o razini svijesti koja odražava to stanje..."

U knjizi Elisabeth Haich *Inicijacija* naišla sam na mnoga objašnjenja o razumijevanju međusobnih odnosa koji su nam dani rođenjem i koji se povlače tijekom mnogih života te odgovore na pitanja što s kime trebamo "odraditi" i zašto. Koliko mi je to pomoglo, ne znam, no bio je to poticaj da analiziram detaljnije svoje odnose sa svojim sinom, svojom majkom, svojim bratom ili nekim članom svoje Sai obitelji i da učim iz tih odnosa, pokušavajući nadvladati strah, tugu, zabrinutost ili neke svoje impulsivne reakcije.

Karma je možda jedan od najčešće pogrešno tumačenih pojmova metafizike. Koliko smo samo puta mogli čuti kako ljudi kažu: "To je moja karma!" Način na koji je osoba to izjavila ili osjećaj s kojim je popraćen njen iskaz, govore o tome kako nemamo nadzor nad zbivanjima u našem životu. Svi nekako instinktivno osjećamo da smo kažnjeni za djela iz naših prošlih života. No, karma je i nešto što je povezano s "lekcijama i izazovima" s kojima se suočavamo u našim životima. Možda u ovom životu trebamo iskusiti lekciju siromaštva, grubosti, bolesti, mentalne retardiranosti ili rat.

Najvažnije što sam osvijestila i što pokušavam provoditi u svakodnevni život jest prihvaćanje. To ne znači pasivno mirenje sa svime što nas snađe, već prihvaćanje određene situacije (bez postavljanja uobičajenog pitanja: zašto baš ja?). Trebamo zamoliti Boga za snagu i vodstvo da to iskušenje što bolje svladamo i iz njega izađemo mudriji i jači. Pjesma "Pa da mi je i dolinom smrti proći, zla se ja ne bojim jer Ti si sa mnom, Oče moj" postala je još jedan moj "lajtmotiv" koji često u ovakvim situacijama koristim.

U zadnje su vrijeme predstavnici Crkve organizirali nekoliko tribina i emisija na temu reinkarnacije. Tako sam gledala prilog s tribine o reinkarnaciji u emisiji "Mir i dobro", a i slušala na Radio Mariji u dva navrata prilog na tu temu, u kome se vrlo ozbiljno govorilo o tome zašto je u kršćanstvu pojam reinkarnacije neprihvatljiv.

U travnju 1998. bilo je vrijedno pogledati emisiju "Sa svrhom i razlogom" na temu *Reinkarnacija* u kojoj su gosti bili: Milka Jauk-Pinhak, doc. na katedri za indologiju i prodekan za nastavu na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Ivan Macan, prof. filozofije, spoznaje i logike na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove, Miro Jakovljević, prof. psihijatrije i pročelnik za kliničku psihofarmakologiju na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, te Mijo Nikić, mr. psihologije religije i parapsihologije na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove. Najprije je predstavljena ideja "uskrsnuća" o čemu je govorio Ivan Dugandžić. Između ostalog je rekao: "Pojam uskrsnuća tijela potekao je iz židovske tradicije i život vječni ne ide bez uskrsnuća tijela. Isusovo je uskrsnuće temelj i obećanje mrtvima da će uskrsnuti tijelom." Gđa Pinhak je govorila o reinkarnaciji kao krugu u kojem se izmjenjuju život i smrt. Svaki čovjek etičkom naravi svog života određuje buduće živote koji mogu biti bolni, mučni i teški sve do oslobođenja (*mokša*), pri čemu je oslobođenje stanje spasenja. Taj tijek kroz život i smrt zove se *saīsāra* i tu je na djelu *karman* - princip kauzalnosti kojim svako djelo uzrokuje određene posljedice. Ivan Macan je govorio o pojmu reinkarnacije u zapadnoj tradiciji i s tim u vezi je spominjao Pitagoru, Platona, Plotina te neoplatonizam, koji je, međutim, pod utjecajem kršćanstva bio potisnut, ali se danas ponovno javio pojam seljenja duše iz jednog tijela u drugo.

Mijo Nikić je govorio o sličnosti kršćanstva s budizmom i hinduizmom, u kojima je pojam reinkarnacije najviše prisutan i koji se očituje u uvjerenju da čovjek ima besmrtnu dušu te da život treba shvatiti ozbiljno i živjeti moralno. Naveo je izreku sv. Pavla: "Ona što siješ, to ćeš i žeti."

Meni se čini da su pojmovi reinkarnacije i karme predodređeni da misaonog, mudrog čovjeka nadahnu i uvjere u zakonitosti akcije i reakcije, te osvijetle niz događanja u njegovu životu s kojima se u suprotnom nekad vrlo teško miri.

Četvrto poglavlje

DIGNI SE TI DIJETE SVJETLOSTI

TKO SAM JA

Nakon proučenih *Misterija starog Meksika, Tibeta, Atlantide*, nastavila sam s čitanjem Taimnijeve knjige *Evolucija u svjetlu okultizma*, pa sam preko samodiscipline i samonadzora te Razvoja duhovne volje završila čitajući Krishnamurtija, koji me je, kao i mnoge druge tražitelje Istine, pomalo zbunio. Nekako sam nevoljko počela razmišljati što bih to mogla od njega naučiti.

J. Krishnamurtija pratio je glas fascinantne osobe te najneobičnijeg i najoriginalnijeg duhovnog učitelja našeg doba, posebno popularnog među mladima širom svijeta. Bio je to čovjek koji je ostavio dubok dojam i na slavne književnike kao što su Henry Miller i Aldous Huxles (ovaj ga je čak usporedio i s Buddhom). Naš mu je poznati indolog Čedomil Veljačić dodijelio epitet "najizrazitijeg neakadenskog egzistencijalnog mislioca" ovog stoljeća. Unatoč svjetskoj reputaciji Krishnamurtijevo djelo i život našoj su široj javnosti ostali, nažalost, gotovo nepoznati.

Još je kao dječak došao u dodir s teozofima jer mu se otac zaposlio u Adyaru. To je odigralo odlučujuću ulogu u njegovu životu. Upravo u to doba teozofi pod vodstvom utjecajne engleskinje Annie

Besant prolaze kroz svoju najezoteričniju fazu eksperimentiranja s okultnim, smatrajući kako nailazi doba novog svjetskog duhovnog učitelja (gospoda Maitreya). U takvom je duhovnom ozračju, vidoviti C.W. Leadbeater (uz A. Besant vodeći član teozofskog društva), na plaži u Adyaru primjetio dječaka oko kojeg je, navodno, postojala svijetleća aura, što je bio znak kako je upravo mali Krishnamurti taj novi, toliko očekivani mesija. To je odmah bilo objavljeno ostalim članovima društva. Otada se život Krishnamurtija počinje radikalno mijenjati. Annie Besant postaje njegov legalni staratelj te ga šalje na obrazovanje u Veliku Britaniju.

Iako iznenada ubačen u odabrani svijet više klase glavnog grada tada najmoćnije svjetske imperije (u Londonu su teozofe ubrajali u aristokrate), Krishnamurti se intelektualno počinje sve intenzivnije razvijati. Premda nije uspijeva napredovati i u formalnom školovanju pa je izostala sveučilišna diploma, posjedovao je pravi istraživački i filozofski duh, te sve češće počinje držati predavanja u raznim dijelovima svijeta kao veoma aktivni čelnik Reda zvijezde Istoka (The Order of the Star of the East). Red je bio osnovan unutar teozofskog društva 1911. s ciljem da pripremi put za dolazak novog mesije. Baš zahvaljujući njegovoj aktivnosti, red će privući veliki broj sljedbenika i mnoštvo dobrotvora.

Međutim, s 27 godina dolazi do prekretnice u njegovu razvoju. Nalazio se u Kaliforniji kada je počeo doživljavati neka neobična mistična iskustva, koja će mnogo godina kasnije opisivati: "Vidio sam svjetlo... Dotaknuo sam samilost koja liječi svaku tugu i patnju. Ali to se ne događa radi mene nego radi svijeta, odnosno za svijet." Kako su godine prolazile, Krishnamurti postaje sve nemirniji i nesigurniji u svoju dotadašnju misiju koja mu je praktično bila nametnuta.

Godine 1929. Krishnamurti je poduzeo odlučujući korak; raspustio je red na čijem je čelu bio, napustio je teozofsko društvo i vratio sve bogatstvo koje je do tada pritijecalo, zaprepastivši tako svoje brojne sljedbenike. Govor koji je održao početkom kolovoza te godine u nizozemskom gradiću Ommenu, pred više tisuća sljedbenika teozofskog društva, kasnije će se redovito navoditi u gotovo svim opširnijim prikazima i biografijama Krishnamurtija. Među ostalim, tada je izjavio:

"Objavljujem kako je Istina zemlja bez puteva i nije joj se moguće približiti tako što ćemo slijediti neku stazu, religiju ili sektu. To je moje gledište i apsolutno ga se bezuvjetno pridržavam. Budući da je Istina bezgranična i neuvjetovana obala kojoj se nije moguće približiti tako što ćemo slijediti neki put, Istinu nije moguće ni organizirati. Ne treba nam nikakva organizacija radi vođenja i prisiljavanja ljudi kako bi slijedili neki određeni put. Ako ovo budete odmah shvatili, tada ćete uvidjeti kako je nemoguće organizirati vjeru. Jer, vjera je čisto individualistički čin. Organizirana vjera ima tendenciju odumiranja, kristaliziranja, teži postati praznovjere, sekta, religija radi dogmatskog nadmetanja s drugima. Time bi se Istina obezvrijedila i spustila na razinu hobija za onoga tko je slab i tko je samo trenutačno nesretan. Svaki pojedinac, međutim, treba uložiti napor da dostigne Istinu svojim osobnim uspinjanjem."

Krishnamurti je tada objasnio i kako ne želi sljedbenike jer "od trenutka kad nekoga počnete slijediti, prestajete slijediti Istinu." Ne zanima ga obraćaju li ljudi pozornost na ono što govori, već ga zanima i želi samo jednu, ali doista suštinsku stvar: osloboditi čovjeka od svakog kaveza, od svih strahova. On ne želi osnivati nove religije i sekte, utemeljivati nove teorije i nove filozofije. Govorio je kako su ljudi navikli na autoritet i na autoritativno ozračje za koje misle da ih mogu odvesti do duhovnog i nadaju se da ih netko drugi, sa svojim čudesnim moćima ili nekim čudom, može odvesti u kraljevstvo vječne slobode, vječne sreće. Spomenuo je da ljudi misle kako samo izabrani i malobrojni posjeduju ključ Kraljevstva Sreće. Nitko ne posjeduje taj ključ. Nitko ne posjeduje takav autoritet. Taj je ključ samo ljudsko biće, Sebstvo, i jedino u razvoju, pročišćavanju i nepotkupljivosti toga SEBE, nalazi se Kraljevstvo Vječnosti. Ljudi su naviknuli slušati do koje su razine ili točke napredovali i koji je njihov duhovni status. To je djetinjasto i jedini je njegov interes da oslobodi čovjeka i dovede ga do apsolutne i neuvjetovane slobode.

Otada je Krishnamurti stalno putovao svijetom, neumorno držeći brojna predavanja, organizirajući veći broj škola (u Indiji, SAD-u i Engleskoj), razgovarajući s poznatim političarima, znanstvenicima, umjetnicima i drugim poznatim javnim djelatnicima, ali i s anonimnim ljudima, pridavajući svima jednaku pažnju. Sve je te aktivnosti jednakim žarom vršio do kraja ovozemaljskog života u siječnju 1986. godine.

Za razliku od većine duhovnih učitelja, Krishnamurti ne nudi nikakvu metodu, nikakve praktične vježbe. On jedino inzistira na intenzivnom promatranju i ispitivanju osobnih misli, odnosno aktivnosti uma, što će dovesti do utihnuća uma i jedine prave percepcije. Za njega utihnuli um znači nevin um, koji može

živjeti u svijetu koji nije nevin. Jedino nevin um zna što je to istinska, prava ljubav, ljubav koja ne zavisi od vremena, ljubav koja nije ni osobna ni neosobna, nego jednostavno ljubav koja JE(ST) i za jednog i za sve: "Ovu je nevinost uma moguće dostići jedino kada um potpuno utihne, kada se isprazni od misli, odnosno kada misao dođe u stanje da shvaća samo sebe i tako na prigodan način dokrajči i ukine samu sebe. Ali ljudi ne znaju kako dosegnuti taj čudesni izvor, a ako ne znaju što, bolje je ništa i ne raditi. To znači ne tražiti, ne željeti, ne kretati dalje. Tada više uopće nema nikakvog središta, tada postoji ljubav."

U svemu tome, smatra Krishnamurti, apsolutno je nužna strast koja nema motiva, strast koja nije rezultat obveze ili prijanjanja uz nekog ili nešto, strast koja nije pohotljivost ili požuda.

"Kada bi postojala ljubav, nikada ne bismo ubijali drugo ljudsko biće. Nikada!"

Duboko sam se zamislila nad ovom rečenicom i pitala se bi li postojalo išta od zla koje je danas tako prisutno kad bi postojala ljubav? Ali kako spoznati i dosegnuti tu ljubav? Znala sam već tada da veliku ulogu igra Božja milost, ali tek sam kasnije spoznala da Božju milost možemo steći čineći dobra djela.

O dr. B.S. Goelu mnogo sam čula, a imala sam i vrlo zanimljive audiokazete o njegovu radu pa sam odlučila da nešto od njega i pročitam. U praktičnom su mi životu vrlo mnogo pomogli njegovi savjeti o kontroli uma, želja, ili o odnosima poput prijateljstva i raznih naklonosti koji su jednako tako dio svijeta privida koji nas okružuje. Svami je to vrlo jasno rekao Velimiru na intervjuu 1995. godine: **"Tvoj jedini prijatelj je Bog!"**

U *Glavnim načelima duhovne psihologije* on kaže da je um zasnovan na načelima kozmičkog neznanja i neistine. Na osnovi pogrešnih poistovjećivanja ("Ja sam ovo tijelo. Ovaj svijet je krajnja stvarnost"), um je uhvaćen u zamku mišljenja o tisućama ljudskih "imena i oblika" i odnosa s njima. To je razlog zašto čovjek pati.

Da bi se patnja otklonila, potrebna je preobrazba uma na temeljima krajnje istine koja ne zna za bol. Osnovna se postavka ovih vježbi sastoji u tome da se pojedinačna svijest (duša) dovede u kontakt s "kozmičkom sviješću" (*Āivom*) i da se smjer energije preusmjeri, odnosno da se energija koja je do sada išla prema vanjskim objektima, usmjeri i uputi k Bogu *Āivi*, gdje ustinu i pripada. Na taj se način postigne stabilnost i spokoj. Ovu vježbu mogu prakticirati čak i svjetovni psihijatri, onako kako se to radi u modernim terapijskim tretmanima. Ovo mogu raditi psihijatri koji razumiju načela istinske duhovne prakse i koji duboko shvaćaju istinu koja će donositi sve više pomoći mentalnim bolesnicima u vremenima koja dolaze.

Dr. Goel kaže da je vječna samopostojeća Svijest, Bog ili *Āiva* (muški aspekt Boga) prava i jedina stvarnost u svakom od nas. Zbog neznanja je svijest ljudi ograničena nečistoćama i raznim funkcijama uma. Naime, kad je um ispunjen mislima naziva se *manas*; kad kontemplira, naziva se *citta*, to jest nesvjesni um, veliko "skladište"; kada um donosi odluke naziva se *buddhi* - intelekt; kad poprima osjećaj za "ja" i "moje" naziva se *ahamkāra* - ego. Sve se četiri funkcije nazivaju *antakarana* ili unutarnji psihički instrument.

Vidljiva je kreacija promjenjiva, nestalna i stoga neistinita. Oblikovala se u umu, kao svojoj osnovi, a nastala je kroz razne ideje, odnose, ponašanja itd. Sve stvoreno je kombinacija pet elemenata: zemlje, vode, zraka, vatre i prostora koji su u stalnoj promjeni. To znači da je vidljiva kreacija privremena, promjenjiva, da nastaje, mijenja se i nestaje. Ona ne prestavlja Istinu ili Stvarnost.

Odnosi i ideje zasnovani na ovom vidljivom očitovanju ne mogu biti istiniti ni stvarni. Uvijek se postavlja pitanje: kako to da je ovaj cjelokupni svijet, koji je toliko jasan našim osjetilima, ipak nestvaran? Temelj za razumijevanje i razlikovanje stvarnog od nestvarnog jest viđenje fizičkim očima. Na primjer, fizičko je tijelo vidljivo vanjskim, fizičkim očima, a ono je, u biti, najmanje stvarno. U usporedbi s ovom pojavom pogledajmo um. Um sa svim svojim idejama i mislima nije vidljiv fizičkim očima. Isto tako, ni duša se ne vidi, ali ona je osnova na kojoj sve počiva. Ni jedan um ne može misliti bez duha. U trenutku kada duša napušta tijelo, um prestaje funkcionirati. Ako um vodi tijelo, a duša um, čovjek ne pati. To je princip kojim pravimo razliku između stvarnog i nestvarnog i koga se trebamo držati kada su u pitanju psihička preopterećenja. Ne smijemo mrziti vanjski svijet i ne smijemo ga zanemarivati. Zaista, cjelokupan vanjski svijet i cjelokupan svijet ideja, misli, slika, emocija itd., u suštini nije ništa drugo do sama *ūakti* (ženski aspekt Boga - energija). Prema tome, ne smije se mrziti ni jedan aspekt vanjskog ili unutarnjeg svijeta. Fantastična je drama biti vođen božanskom majkom (*ūakti*). Zato nitko ne smije biti učen da mrzi

neku ideju, misao ili emociju ili da osjeća krivnju zbog bilo čega. Dr. Goel kaže da čak i najgore ideje ili osjećaje u umu treba promatrati kao djelo *ûakti*. Bitno je da se to ne vidi većim nego što uistinu jest, tj. da se na to gleda kao na nešto privremeno. Ne treba se, dakle, vezati za ovu stvarnost. Međutim, i odnosi prijateljstva, privrženosti i sl., pripadaju ovoj realnosti varke i zato je njihova vrijednost relativna.

Cijeli um nije ništa drugo već tijesno vezan namotaj želja oko srca koji izaziva patnju, a kad se ispuni jedna želja, rađa se deset novih. Želju treba osvjestiti, ne treba je potiskivati i osuđivati, ali nakon uvida u želju treba se uzdržati od nje i svjesno je odbaciti. Želju ne treba ispuniti. Kad god želje ponovo dođu, ime Boga ili Gurua doći će spontano i pomoći nam da svjesno otklonimo te želje. Jer, kako "um raste", "Sebstvo se smanjuje", tj. površina svijesti se smanjuje, ograničava i dobija izgled bezizlaznosti. Dakle, kada nam svjesnost prožme ego (osjećaj za "ja" i "moje"), povećava se strah, a kada je prožme Sebstvo, povećava se samopouzdanje.

Princip predavanja svega Božjim stopalima jedan je od najvažnijih i temeljnih načela duhovne discipline. Uistinu, posvećivanje svega i svake akcije Njegovim stopalima Boga najbitnija je duhovna praksa (*sādhanā*). Što to znači? To znači potpunu predaju naše vlastite volje i našeg prosuđivanja božanskoj Volji i odlučivanju. Na primjer, čovjek radi neki posao i želi profit od tog posla kao protuvrijednost. Duhovni tražitelj može jednostavno posvetiti posao Bogu i prepustiti Njemu odlučivanje o profitu ili drugačijoj naknadi. Bog zna najbolje što nam treba dati, a što ne. Treba mirno dočekati sva svjetovna postignućai zahvaliti Mu na njima. Ne treba se osjećati depresivnim čak i kad imamo gubitaka. Smisao je u tome da se potpuno prekine razmišljanje o rezultatima rada, da se sve prepusti Njemu. Mi samo trebamo posvetiti svaku akciju Bogu. Kada uzimamo hranu, sjetimo se Njega, ponudimo Mu ono što od Njega i dolazi.

U biti, sve akcije su Njegove akcije. Sve brige su Njegove brige. Sve je Njegovo. Mi trebamo naučiti kako da predamo naš teret Njemu jer On će ga sigurno nositi. Ali, nevolja je u tome što mi to nikada ne radimo. Uvijek se uplićemo našim vlastitim "superiornim kapacitetom". Zato nije ni čudo što patimo. Kad se jednom ovo načelo istinski shvati, brizi i uznemirenosti dolazi kraj i mnogi će konflikti zauvijek nestati.

Knjižica *Do nogu učitelja* odvela me u Antropozofsko društvo u Zagrebu. Počelo je vrlo kratko, ali intenzivno razdoblje proučavanja Steinerovih knjiga *Kršćanstvo kao mistična činjenica i misteriji starog doba, Iz akaša kronike, Kako se stječu spoznaje viših svjetova, Biće boja, Ivanovo otkrivenje, Parsival* itd., a predavanja koja najviše pamtim bila su vezana uz misterij Krista (kristovske svijesti), Uskrsa, Duhova i sl. Upoznala sam tamo Seniju, Ratka i Sašu, liječnike koji su se nakon završenog studija medicine odlučili baviti homeopatskim liječenjem i čiji je glavni princip jačanje obrambene moći organizma tako da se može othrvati bolesti. Vrlo cijenim njihov rad i često su meni i mojoj obitelji pomogli lijekom i savjetom pri nekim zdrastvenim problemima.

Polako, polako su se širili moji horizonti. Iako sam osjećala da još mnogo toga trebam otkriti i naučiti, počela sam se pitati kako te spoznaje primijeniti u svakodnevnu životu. Za mene je postojao strogo odijeljeni duhovni svijet i onaj fizički u kome sam svakodnevno djelovala i zarađivala za život. Vodila sam i dalje prilično velik i dobro uhodan kozmetički salon u suterenu obiteljske kuće na Tuškancu. Malo-pomalo počela sam se pitati kako da osobama kojima sam svaki dan pomagala da uredi svoju vanjštinu, ponudim i nešto drugo. Počela sam s glazbom - klasičnom i duhovnom instrumentalnom glazbom - i moram priznati da se ponekima sviđala jer ih je opuštala, ali mnogi su više voljeli ipak zabavnu glazbu s radija. Nikad nikome nisam nametala svoja uvjerenja, čak nisam bila ni spremna s tim uglavnom vrlo svjetovno orijentiranim ljudima podijeliti neka svoja iskustva, osim kad su me pitali. Najčešće sam bila u prilici da im ponudim nešto drugo, nešto duhovno u trenucima kad se u njihovu životu pojavila patnja, kad su tražili neki izlaz iz svoje krize.

Poznata je činjenica da žena često odluči otići kozmetičaru kad nešto želi promijeniti u svom životu, kad je nezadovoljna ili nesretna, kad postoje problemi u braku ili na poslu, s djecom ili roditeljima. To je obično trenutak kad se pred nama otvara jedna nova stvarnost koja više toliko ne podliježe vanjskim utjecajima koji su vrlo bolni, nego se okreće prema unutra, i kad počinju ona osnovna samopreispitivanja: "Tko sam? Kamo idem? Postoji li nešto drugo osim ove dnevne rutine u koju smo svi tako duboko upali? Kako postići mir u sebi unatoč svim vanjskim okolnostima?"

Pokušala sam u razgovoru otkriti što bi kome najviše odgovaralo pa sam nekima preporučila autogeni trening, nekima seminar velečasnog Tomislava Ivančića ili fra Zvezdana Linića, nekima jogu, preporadanje, transcendentalnu meditaciju, Maheswaranandine seminare ili jednostavno odlazak u prirodu. Božju prisutnost ja najviše osjećam kroz glazbu i u prirodi pa sam pretpostavljala da će to i drugima pomoći. U nekim je slučajevima pomoglo, u nekima nije, ali na nama je da pomognemo kako najbolje znamo, a da plodove naših napora prepustimo Božjoj providnosti.

Pravo me otkriće čekalo u knjizi *Avatari* koju je napisala Annie Besant, suradnica Leadbeatera i predsjednica Teozofskog društva. U toj sam knjizi pronašla tumačenje Trojstva, Trimṛtija, ili Triniteta kako ga ona naziva, te objašnjenje kako se u svim religijama koje prihvaćaju božansko utjelovljenje na Zemlji - a to je slučaj sa svim svjetskim religijama - prihvaća i priznaje kao izvor božanskog utjelovljenja druga ili srednja osoba Triniteta. Tako se u kršćanstvu nije utjelovio Bog Otac, prvi izvor života, ni treća osoba Svetog Trojstva, Duh Sveti, Duh Mudrosti i stvaralačke inteligencije, već Sin, druga osoba Trojstva, koji je uzeo čovječji lik, koji se prikazao i otkrio kao čovjek da tako pomogne spašavanju čovječanstva.

Prema Annie Besant, ako tražimo temeljnu misao u svim religijama, vidjet ćemo da je oznaka druge osobe Triniteta - dvojnost. Ta je osoba Život, očitovana Riječ Božja, a uz njenu pomoć stvaraju se, podržavaju i štite svjetovi (čovjek je stvoren na Njenu sliku i priliku). Ako promatramo simboliku hinduizma, spoznat ćemo da svi avatari imaju svoj prazvor u Višuu, koji prožima i održava cijeli univerzum. Ako pogledamo imena Triniteta *sat-cit-ānanda*, koja u filozofiji prikazuju *saguia brahmana* (Bog sa svojstvima) - tad nailazimo također na tri imena Brahmā Višuu i Ūiva, a avatar se uvijek utjelovljuje iz srednje osobe Triniteta ili Višuu. Ovdje ne smijemo zaboraviti da postoji samo Jedno, i da su imena samo aspekti u kojima se Ono najviše očituje.

U Yoganandinoj knjizi *Autobiografija jednog jogija* našla sam još jedno pojašnjenje trostruke prirode Boga. Biblijske riječi poput onih: “*Zaista, zaista, kažem vam, tko vjeruje u me, i on će činiti djela koja ja činim. Činit će i veća od ovih, jer ja idem k Ocu*” (Ivan 14,12) ili “*A Branitelj, Duh Sveti, kojega će Otac poslati zbog mene, naučit će vas sve i sjetiti vas svega što vam rekoh*”(Ivan 14,26)

Te riječi odnose se na trostruku prirodu Boga kao Oca, Sina i Duha Svetog (u hinduističkim svetim spisima *sat, tat, aum*). Bog otac je apsolutno, nemanifestirano, s onu stranu vibratorne kreacije. Bog Sin je kristovska svijest (*brahma caitanya*) koja je unutar vibratorne kreacije. Ta kristovska svijest jedini je odraz nestvarnog Beskonačnog. Vanjska manifestacija sveprisutne kristovske svijesti, njezin “svjedok” jest *aum*, Riječ ili Duh Sveti, nevidljiva Božja moć koja je jedini činitelj, jedina stvaralačka sila koja vibracijama održava cijeli stvoreni svemir. *Aum*, blaženi tješitelj, može se čuti u meditaciji i otkriva pokloniku vrhovnu istinu.

Annie Besant govori u svojoj knjizi kako se *avatar* uz pomoć snage svoje beskrajne ljubavi nalazi u svim oblicima koje je stvorio i djeluje sa strpljenjem koje ništa ne može iscrpiti i s ljubavlju koja nikad ne slabi. Po prvi sam se puta susrela s pojmom *avatara*, iako sam tada već znala nešto o tome da na dalekom jugu Indije postoji osoba koju milijuni i milijuni ljudi smatraju avатарom.

U knjizi Marije Luise Done *Objavlivanje se nastavlja* našla sam u poglavlju *Avatar* kako je trajno i nepromjenjivo vjerovanje u svim glavnim religijama da se u trenucima velikih kriza i svjetskih potreba Bog objavljuje preko “Onog koji dolazi”. U mitologijama svih epoha i civilizacija ponavljaju se ciklična javljanja “utjelovljenja Boga”, spasitelja svijeta. Ova je vjera ukorijenjena u ljudskom srcu i temelji se na prirodi Božje ljubavi i milosrđa. U knjizi *Glas tišine* piše: “Milosrđe nije atribut. To je zakon zakona; vječni sklad, beskonačna univerzalna suština, svjetlo besmrtnosti i usklađenosti stvari, zakon vječne ljubavi.”

Avatari omogućuju da čovjek upozna određeni božanski aspekt koji oni svjedoče svojim životom. Tako je učinio i Isus Krist donoseći aspekt ljubavi koji je čovjek svjesno prihvatio kao božansko svojstvo.

U hinduističkoj se tradiciji tvrdi da Bog silazi u ljudskom liku iz epohe u epohu, noseći u sebi moći potrebne za mijenjanje svijeta u epohi u kojoj se javlja. U *Bhagavadgiti* u četvrtom poglavlju piše: “Kad pravda opada, a nepravda raste, Ja se inkarniram za zaštitu dobrih i uništenje zlih. Za uspostavu ispravnosti

Ja se inkarniram iz ere u eru...” Ovi stihovi izriču bit pojma avatara koju *Bhagavadgītā* izražava na savršeni način.

Kad se avatar pojavi, prepozna ga mali broj Njegovih suvremenika. Ono što omogućuje čovjeku da osjeti i prihvati značaj i energiju avatara jest osviještenost o prisutnosti božanskog u samom čovjeku, jer jednako prihvaća jednako. Samo onaj koji je postigao određenu razinu svijesti može razumjeti Njegovu bit i prihvatiti Njegovu božansku moć. Tu ne pomažu nikakve akademske titule ili znanstvene specijalizacije. Avatari otkrivaju onoliko božanskog plana, koliko je čovječanstvo sposobno prihvatiti preko ljudi otvorena uma i čista srca.

Negdje u ljeti 1984. naoko se sasvim slučajno pojavila moja znanica Zdenka, novinarka u Vjesniku, koja se upravo bila vratila iz Indije. Ušetala je u moj život, ušavši u kozmetički salon i zamolivši da joj priredimo saunu. Onako usput, rekla mi je da pokušam malo ranije završiti posao i pridružiti joj se u sauni jer mi ima nešto važno ispričati. Kad sam kasnije u sauni čula o njenom putovanju po Indiji, tijekom kojeg je “našla” Sai Babu, osobu koju mnogi smatraju *avatarom*, bilo mi je to sve pomalo smiješno. Ali Zdenka se nije dala zbuniti te mi je počela tumačiti kako je Kōšīa u četvrtom pjevanju *Bhagavadgīte* objasnio: kad je *dharma* (ispravnost) u opadanju, a vlada *adharmā* (nepravda i bezakonje), tad se od vremena do vremena utjelovljuje avatar radi zaštite dobrog i uništenja zla, da bi zaštitio *dharmu*. Sjetila sam se da sam o tome čitala kod Annie Besant i odlučila sam pročitati knjigu koju mi je donijela, a koju je napisao poznati američki psihijatar dr. Samuel Sandweiss, *Sai Baba - svetac i psihijatar*. Iako je prošlo dosta vremena prije nego sam je počela čitati, jer sam imala mnogo posla, kad sam je jednom uhvatila u ruke, nisam je više ispuštala.

Ta knjiga u kojoj dr. Sandweiss iznosi svoja fascinantna iskustva sa Sai Babom ostavila je na mene duboki dojam, ali najviše me je zadivila njegova spoznaja kao liječnika, psihijatra, da je ono što se naziva psihijatrijom tek jedna nepotpuna znanost kojoj je potrebno bitno upotpunjavanje iz oblasti duha i svjesnosti, da bi uistinu bila djelotvorna. Jedan psihijatar treba po njemu biti znalac svijesti, a sama psihijatrija trebala bi postati umjetnost iscjeljivanja. Dr. Sandweiss je bio svjestan da je takvom čudnom tvrdnjom dirnuo u osinje gnijezdo oko sebe, ali smatrao je da se istina treba prihvatiti kao istina, čak ako i sablazni ljude.

U uvodu knjige Sir Georgea Trevelyana, britanski povjesničar i sociolog koji potječe iz ugledne porodice prosvjetitelja, ministara i povjesničara, napisao je kako se usprkos svem nasilju u društvu i usprkos prijetnjama rata, u ljudskim srcima osvještava ljubav i sućut koja raste poput plime i u našoj svijesti sazrijeva shvaćanje da je cijelo čovječanstvo jedna velika porodica. Prestajemo poistovjećivati sebe sa svojom malom odvojenom ličnošću, a učimo se poistovjećivati sa sveukupnim čovječanstvom kao s jednim živim bićem, kojeg je svaki od nas sićušna stanica. To što se događa zaokret je u svijesti čovjeka.

Deset sam godina kasnije, u svibnju 1996., bila na seminaru koji je u Njemačkoj držao dr. Sandweiss sa suprugom i bila sam upravo ganuta njegovim poniznim uvodnim riječima: “Sad bih bio vrlo prestrašen i uznemiren kad bih mislio da ja znam nešto o Svamiju što bih vama želio prenijeti. Ja samo molim Svamija da budem Njegov dovoljno čist instrument kroz koji će vam On govoriti. Ali i tu treba biti vrlo oprezan da u nekoj situaciji naš ego ne nadglasa Svamijev glas.” Ispričao nam je jedan događaj s Kasturijem koji je bio velik Babin poklonik, pa ipak mu se potkrala greška da je u jednom trenutku njegov ego mislio kako on, Kasturi, nešto činit kao Babin instrument. Svami ga je poslao da održi govor ljudima u nekom selu. Ljudi su bili oduševljeni njegovim govorom i molili su ga da ostane s njima duže jer se tako mirno i sretno osjećaju u njegovoj prisutnosti. Neki su ga zamolili da im odgovori i na neka pitanja, a on je najprije rekao da on nije Svami i da im on ne može dati odgovore, ali kako su ljudi navaljivali, ipak je odgovarao na njihova pitanja. Neki su mu donijeli djecu na blagoslov i on je opet rekao da samo Svami može blagoslivljati njihovu djecu, ali su ga ljudi toliko nagovarali, govoreći da je on Svamijev instrument, da je na kraju popustio. Kad je odlazio i opet su ga nagovorili da im dopusti da mu taknu stopala kao Svamijevom instrumentu. Kad se vratio u ašram, Svami s njim nije govorio godinu dana. To ga je toliko pogodilo da se teško razbolio i njegova majka je došla zamoliti Svamija da mu pomogne i da mu se bar malo osmjehne. Svami se smilovao i prve riječi koje mu je uputio bile su: **Kasturi, zaboga, što te je navelo da pomisliš da si ti bolji od njih?”**

Dr. Sandweiss nam je na seminaru pričao i o značenju i snazi praiskonskog zvuka oî i o stapanju s njegovom vibracijom. Citirao je i Svamijeve riječi: “**Vi niste niti tijelo niti um, već ste Oî.**” Čovjek svakim svojim udahom i izdahom ponavlja SO’HAM (Ja sam On), a u meditaciji će se ja i On polako sjediniti i neće više biti dvojnosti. So’ham će se pretvoriti u oî, simbol koji Vede prikazuju kao simbol beskrajnog univerzalnog Apsoluta. Svami nas potiče na pjevanje praiskonskog zvuka oî jer nas to povezuje s Bogom i oslobađa vezanosti za svjetovno.

Ispričao nam je kako je bio uz dr. Hislopa kad je napuštao tijelo i kad se doslovce stopio s prazvukom Oî. Hislop je bio vrlo teško bolestan i umirao je od raka pa su ga najbliži prijatelji redovito posjećivali. Kad ga je Sandweiss i još jedan prijatelj jednog dana posjetili, zatekli su njegovu ženu Viktoriju kako sjedi kraj nepomičnog tijela svog muža držeći ga za ruku. Hislop je ležao bez svijesti na krevetu i svi su mislili da mu se bliže zadnji trenuci. Tijekom svog života Hislop je rado ponavljao mantru *OÎ BHAGAVĀN ŪRĪ SATHYA SAI BABĀYA NAMAĒ* pa su svi počeli pjevati *Oî*. Nakon nekog vremena Hislop je došao k svijesti, pridružio se njihovu pjevanju prazvuka Oî i nakon dvije minute napustio tijelo. Kad je Hislopova supruga nakon njegove smrti odnijela Babi sve stvari koje mu je Svami materijalizirao, On ju je utješio riječima kako je Hislop bio dobar čovjek i kako je imao čist i jasan um.

Dotaknuli smo i temu straha od smrti i Sandweiss nas je podsjetio na ono što Sai Baba kaže o smrti naime, da ne bi trebalo biti ničeg potresnog u smrti tijela koje se je i rodilo da bi tako završilo. Tijelo koje je stvoreno od pet elemenata, jednog dana mora nestati, ono je samo prolazno vozilo, ali čovjek nije to tijelo. On je *ātman*, ljubav, Bog. Ljubav je sinonim za *ātmana*. Ona struji iz njega i nema nikakve veze sa svjetovnim osjećajima. Taj princip ljubavi mora biti utkan u svako djelo, riječ i misao.

Nakon pročitane knjige došao mi je u ruke tekst intervjua kojega je Sai Baba dao za *Blitz* dr. R.K.Karanjiji u rujnu 1976. Najviše me privuklo pitanje zašto Bog treba poprimiti ljudski oblik? Sai Baba je odgovorio da *avatar* uzima ljudski lik i ponaša se kao čovjek kako bi čovječanstvo moglo osjetiti srodstvo s božanskim. Istodobno se On uzdiže do božanskih visina, tako da čovječanstvo može težiti da dostigne Boga. Ostvarenje Boga u čovjeku kao pokretača života zadatak je radi kojeg je avatar došao u ljudskom liku.

Prijašnji su avatari, poput Rāme i Kōšie, trebali uništiti nekoliko pojedinaca koji su bili neprijatelji božanskog načina života i tako su ponovno uspostavili *dharmu*. Danas, međutim, zloća upravlja mnogim ljudima pa čovječanstvu prijeti uništenje. Zbog toga se utjelovljuje avatar naoružan puninom snage bezobličnog Boga da pomogne čovječanstvu, uzvisi ljudsku svijest i vrati ljude na pravi put istine, ispravnosti, mira, ljubavi i nenasilja. Još je jedan dio spomenutog intervjua bio za mene vrlo vrijedan, onaj koji je govorio kako ČOVJEK (pojedinač) treba prerasti u ČOVJEČANSTVO, što znači ujediniti čitavo čovječanstvo u jednu obitelj utemeljenu na božanskosti. Čovječanstvo, u pravom smislu danas ne postoji. Ne postoji jedinstvo misli, riječi i djela. Čovjek danas misli jedno, govori drugo, a čini sasvim suprotno. Zato je pojedinac, zbunjen, smeten i bombardiran proturječnim mislima. Treba razviti čovječanstvo motivirano dobrim mislima, riječima i djelima, koje je ostvarilo Boga u sebi. Mudrost kojom je Sai Baba govorio u ovom intervjuu toliko me dirnula da sam često razmišljala odakle početi da bi se to učenje provelo u život.

U međuvremenu sam nastavila odlaziti na autogeni trening i pokušala dosta bezuspješno s prof. dr. Grudenom razgovarati o fenomenu Sai Babe. Naišla sam kod antropozofa, u Steinerovim tekstovima, da se očekuje rođenje *Bodhisattve* na jugu Indije, ali nigdje se nije spominjalo da bi to mogao biti Sai Baba. Dr. Soltišek, liječnik homeopat, i predavač u Antropozofskom društvu, bio je u to vrijeme posjetio Sai Babin ašram u Indiji i s dosta je oduševljenja pričao o svojim iskustvima. Međutim, sve je to nekako brzo splasnulo, tako da osim Zdenke nisam imala nikog s kim bih o tome mogla razgovarati. No, danas mogu reći da su se tada knjige o Babi počele same od sebe pojavljivati u mom životu. Doduše, još nije bilo prevedenih Babinih knjiga, ali sam ih čitala na engleskom ili njemačkom jeziku, a tek je 1990. izdavačka kuća *Globus* izdala je tri knjige na našem jeziku: *Jednota je božanstvo, Sai Baba, svetac i psihijatar* i *Sai Baba, čudesnik*. Knjige su vrlo brzo rasprodane, iako je naklada bila 3000 komada i dugo se godina čekalo na njihovo ponovljeno izdanje.

U jesen 1984. održan je seminar kojeg je vodio naš poznati psiholog Vladimir Bošnjak koji inače živi u Njemačkoj. Bila sam sa Zdenkom na tom seminaru na kome je bilo riječi o tome kako je cilj života smrt. Postavljeno je i pitanje živi li itko ozbiljno za smrt? Razgovaralo se o tome da je početak puta svakako

pitanje “Tko sam ja?”, na koje nemamo odgovora. Na tom se putu treba naučiti poniznosti: prihvaćamo da ništa ne znamo, ali počinjemo promatrati što se to sve u nama zapravo događa. Ne znamo još razlikovati misao od osjećaja, osjećaj od osjeta, a to možemo dovesti u sklad jedino ako se uvijek iznova pitamo: “Tko sam ja?” Bojimo se intenzivnih osjećaja jer nas oni izbace iz kolotečine. Zato živimo na malom plamenu, ali uvijek se ponovno okrećemo unutra i pitamo “Tko sam ja?” Tako malo-pomalo osvjestimo božansko “JA”, Sebstvo na koje se možemo osloniti.

Dr. Bošnjak nam je pričao i o školi *Četvrti put* za neprekidno odgajanje čovjeka za samoodgovornost koja podučava patnju i svijesnu patnju, i kako se truditi biti malen, skroman, ponizan, te pasti na koljena i moliti za pomoć, a pomoć su više spoznaje. Govorio je i o dobroti prema samom sebi i neopiranju nekim mislima jer što se više opiremo, to misli više naviru. Treba naučiti transcendirati sve što dođe; vidjeti, doživjeti i pustiti da ide svojim tokom. Rekao je kako je lijepo biti u blizini čovjeka koji na taj način zrači. Objašnjavao je da vjerovati znači držati da je nešto moguće ne u religioznom smislu, već intelektualno vjerovati, iskusiti, razumjeti. Nema većeg čuda i misterija nego: “Ja jesam.” Bit je Isusove poruke da se obratimo, usmjerimo na Sebe, okrenemo Sebi, tražimo čuda u Sebi, upoznamo sami Sebe da bismo mogli upoznati Boga.

Predavač je dalje objašnjavao da ako smo otvoreni za stvari koje ne razumijemo, imamo više mogućnosti za iskustvo. Znanje je iskustvo. Treba se upustiti u iskustvo i tražiti mogućnost iskustva koja nisu obična jer to je jedino pravo znanje. To znanje se ne može nikome dati, samo se može o njemu govoriti s nekim tko je takvo iskustvo doživio. Za ostale koji to nisu iskusili to može biti samo poticaj. Ljudi se boje iskustva, više vole razmišljati o iskustvu nego nešto iskusiti, a misao troši energiju svih drugih centara u tijelu.

U ljudskom se tijelu događa izvanredan proces, a područje na kojem čovjek može svjesno doprinijeti jest rad na sebi, pročišćenje sebe i spoznaja da može postati božanskim. Na taj se način uključuje u *Opus magnum - veliko djelo*. Čovjek se može u to djelo uključiti svjesno, ali ne mora, jer priroda je toliko mudra i organizirana da dobiva što treba i od onih ljudi koji toga nisu svjesni. Kad je čovjek shvatio Sebe kao misterij, tada se mijenja i odnos prema drugima. Ako shvati da su svi ljudi braća, i da duševno pročišćenje nije samo osobna zasluga, onda ne može biti ohol, nego ponizan i zahvalan da je tome tako.

Gospodin Bošnjak nam je govorio i o tibetanskoj duhovnoj kulturi. Tibet je krov svijeta i zemljopisno je najviši pa je i najbliži višoj sferi. Kod Tibetanaca je sve moguće, oni u sve vjeruju. Tibet je bio i zabranjena zemlja pa stranci sve do ovog stoljeća nisu tamo imali pristup. Redovništvo je imalo i ima važnu ulogu na Tibetu. Oni su tumačili da je sve moguće “vani” jer je sve moguće “unutra”. Tibetanska knjiga mrtvih govori o svjesnoj smrti i umirućeg upućuje što treba raditi da bi susreo veliko svjetlo i stopio se s njim. Na tom putu on treba shvatiti da sve pojave koje susreće dolaze iz njega samog, treba se suočiti s onim što ga plaši, ne bojati se već slijediti svjetlo. Čovjek stalno ima mogućnost da kroz bezgranično milosrđe dođe na pravi put. Svojevremeno je za mudrace Tibeta da razvijaju tehniku rasta temperature tijela meditiranjem o suncu i svjetlosti da bi mogli izdržati vrlo niske temperature. Spomenuo je i Milarepu, velikog sveca i pjesnika Tibeta koji je govorio da je za elemente ozbiljnog duhovnog puta bitno da se uspostavi jedan početni sklad, koji daljnjim radom raste. Ako čovjek dođe u kontakt sa samim sobom, mora doći i u dodir s duhovnim svijetom. To su kao neka ticala u drugi svijet koja pomažu čovjeku da lakše oprost, lakše kaže da je kriv i da prihvati samog sebe. Treba se pitati želi li čovjek ozbiljno ono što misli i kaže da želi, budući da ne zna razlikovati osjećaj, osjet i misli. Plod je rada na samom sebi i to što čovjek počinje misliti ne samo glavom već i srcem. U početku duhovna razvoja čovjek osjeća samo čežnju koju treba razvijati kako bi prešla u istinito traženje. Nema ništa važnije od traženja. Od teorije se ne može živjeti, od misli se ne može živjeti, potrebno je činiti, iskusiti, doživjeti. Lakše je čitati knjige i čuditi se neobičnim iskustvima drugih ljudi nego kontemplirati ili meditirati. Ljudi idu putem manjeg otpora i doista vrlo malo dožive. Strah je negativna energija koja čovjeka veže da ostane na teoriji. Nema čovjeka bez straha, ali čovjekova je tragedija strah od straha. Čovjek ima blokade koje mu priječe doživjeti strah, a taj isti strah postoji i od veselja, uopće od dubokih osjećaja. Već rano roditelji svojoj djeci prenose taj strah i obuzdavaju dječju spontanost. Važno je da čovjek osvijesti čega se boji, da prihvati taj strah i da se ne bori protiv njega. Treba krenuti na hodočašće poniranjem u vlastito središte do vlastitog svetišta. Čovjek ne smije ni za jedan

časak zaboraviti samog sebe, treba se okrenuti unutra i sresti Boga, tamo gdje On jest, a to je u srcu svakog čovjeka.

Dr. Bošnjak nam je ispričao kako je Buddha za obične, prosječne ljude dao pravila kako treba živjeti i nazvao ih *ûambhala*, a Ūambhala je i drevni grad na Tibetu koji se pojavljuje i nestaje. Objasnio nam je kako je došlo i do osnivanja škole “Četvrti put”, koja ne zahtijeva od čovjeka da bude fakir ili da ode u samostan, ili da kao jogin dubi na glavi, već poučava čovjeka kako da potpuno preuzme odgovornost za samog sebe i da ne traži nikakav izgovor za bilo koju lošu radnju. Osnivač je te škole u Moskvi, u Carigradu, Londonu, Berlinu i Parizu bio Gurđijev koji je u četrdesetim godinama ovog stoljeća došao u Europu. Njegov učenik Ouspenski je napisao o tom putu vrlo poznatu knjigu: *U potrazi za čudesnim*, no kasnije se ta škola više nije zvala *Četvrti put*, već *Eksperimentalna škola*. Ouspenski je naučavao da čovjek ne može više nego što može. Čovjek mora biti ponizan i strpljiv, ali i aktivan. Uvjet za duhovno školovanje je duševni mir pa treba shvatiti i prihvatiti da je svaka smrt klica za vječni život. Rekao je da dijete nosi u sebi osobine oca i majke što ne odgovara u potpunosti njegovoj ličnosti pa ono svojim bolestima nastoji preoblikovati svoje tijelo, mijenja se i postaje sve više “svoje”. Bolesti jačaju u čovjeku neke nove snage i preoblikuju ljude te ih usmjeruju na duhovni put. Duhovne znanosti i homeopatska medicina ne žele suzbijati simptome bolesti (npr. temperaturu), nego ojačati one snage u organizmu koje će same prebroditi bolest. Savjest je osnovna snaga koja izbija iz čovjekove duše i on treba težiti stupnju razvoja kad će moći odbaciti sve naučeno, kad će osvijestiti da je sve znanje u njemu i da je njegova savjest glas Boga u njemu. Ljudi koji nisu zaraženi intelektom i žive u prirodi to mogu bolje i brže shvatiti. Do duha se ne može uspinjati logičnim putem. Čovjek napreduje na duhovnom putu stjecanjem vrlina što se može postići nastojanjem, voljom i učenjem, ali vrlina i savjest nisu jedno te isto. Savjest kao Učitelj pomaže čovjeku da se uzdigne i distancira od osjećaja i želja. Više je znanje dobro, ali ako se čovjek nije pročistio i razvio ljubav i milosrđe, bit će zaveden. Žudnja za životom donosi patnju i čovjek nema mogućnost uvida u objektivno stanje svijeta. Čovjek treba pobijediti žudnju time što će uranjati u svoje Sebstvo.

Na seminaru Vladimira Bošnjaka čula sam maksimu koja mi je kasnije mnogo koristila na duhovnom putu: “Upoznaj samog sebe da bi mogao upoznati Boga.” I krenula sam u tu veliku pustolovinu učeći da nas put spoznaje svijeta upućuje da prvo vjerujemo jer ono što ne držimo mogućim, ne možemo ni iskusiti.

Nekoliko sam godina kasnije saznala da je Hitler koristio mnoga znanja iz tih škola, ali ih je zlorabio, za svoje izopačene ciljeve. Isto je učinio i sa simbolom svastike. Kad sam prvi puta na pročelju zgrade na ulazu u Sai Babin ašram ugledala simbol svastike bila sam neugodno iznenađena. To me ponukalo da se raspitam i više saznam o tom simbolu. Svoja saznanja želim na ovom mjestu podijeliti sa svima jer u najvećem dijelu svijeta sâm spomen riječi svastika ili pogled na znak koji stoji iza te riječi još uvijek budi najgore i najnegativnije konotacije, naravno vezane uz njemačke fašiste koji su ovaj znak učinili svojim amblemom (*Hackenkreuz*), okrenuvši ga udesno.

Riječ je, međutim, o drevnom znaku koji u svim civilizacijama i kulturama ima vrlo pozitivno značenje. Sama je riječ svastika sanskrtskog podrijetla i dolazi od riječi *svasti* što znači blagostanje, sreća, uspjeh i dobrobit. Riječ *svasti* se koristi i kao pozdrav koji bi se otprilike mogao prevesti kao “Svako dobro! Živio!” i u sanskrtu se često piše na početku pisama i nekih drugih tekstova. Riječ svastika bi tako značila “ono što donosi sreću i blagostanje”. Svastika je jedan od najraširenijih, najstarijih i najviše značajnih simbola koji su brojne civilizacije prihvatile kao glavno obilježje. Bio je poznat Keltima, Etrušćanima, staroj Grčkoj i od njega je uostalom izveden i ornament što se naziva grčkim. Neki su tvrdili da potječe od stanovnika Atlantide, što je trebalo potvrditi njegovu veliku starost.

Bez obzira na to kakvo značenje imala, svastika očito ukazuje na kružno gibanje (promjenljivog svijeta) oko nepomičnog središta koje je božansko načelo, stožer pojavnoga svijeta. Ona je simbol nastajanja univerzalnih ciklusa, tokova energije, djelovanja božanskog načela na pojavnost. U tome smislu, svastika se dugo mogla smatrati i Kristovim znakom od katakomba na srednjovjekovnom zapadu do nestorijanizma u stepama. Njoj je sličan i Buddhin znak, jer prikazuje kotač *dharme* (*dharmacakra*) koji se okreće oko svoga nepomičnog središta.

U Kini je svastika znak za broj deset tisuća koji simbolizira sveukupnost bića i svega pojavnog. Ona je prvobitni oblik znaka *fang*: u tom slučaju pokazuje četiri smjera četvrtastog prostora, zemlje, tj. vodoravno širenje iz središta.

U hinduizmu je svastika ponajprije znamen blagostanja i sreće i najčešće se susreće kao simbol Gaïeûe, Višîua, Lakšmi te boga Sunca (Šp̄rya). U Indiji se svastika vrlo često susreće na vratima ili zidovima kuća i raznih građevina jer se smatra da ona štiti od svih zlih utjecaja.

Jednako kao i svastika zlorabljena je i piramida jer su je kao svoj simbol uzeli masoni. U knjizi Deirdre Manifold *PREMA SVJETSKOJ VLADI - NOVI SVJETSKI POREDAK* pročitala sam da je cilj masonstva stvaranje novog svjetskog poretka potpunim svrgavanjem cjelokupnog vjerskog i političkog poretka koji je proizvelo kršćanstvo. Simbol Novog svjetskog poretka ilustriran je klackalicom čije je uporište masonska piramida ukrašena luciferskim okom preko godina 1990-2000. Na jednom je kraju klackalice čovjek, a na drugom Zemlja.

Na pisanje o simbolici piramide potaknula me primjedba jedne moje susjede s kojom sam godinama bila u molitvenoj skupini. Kad je vidjela svijeću u obliku piramide u našoj dnevnoj sobi, upozorila nas je da piramida ima vrlo negativno zračenje, a osim toga je i simbol masonstva pa neka je radije odstranimo iz kuće.

Mene je godinama privlačio misterij piramida. Tako mi je jednom u ruke došla knjiga izdana u Engleskoj, koja govori o piramidama. Autor je veliki arapski mističar, matematičar i alkemičar Ibn-Al-Jad (1170. - 1258.). Tekst je iznimno zanimljiv, posebice onaj dio koji govori o inicijacijama koje su svećenici obavljali u Velikoj piramidi, koju još zovemo i Keopsova. Također, zaprepašćuju opisi zračenja i sila koje postoje u piramidi, a o kojima današnja moderna fizika tek nešto nagoviještava (solarni valovi itd.) Ibn-Al-Jad nedvojbeno je imao uvid u izvorne spise koji dokazuju da su drevne kulture došle do temeljnih znanja i da su svemir i život razumijevali puno dublje nego mi danas.

Tražila sam podatke o piramidama u mnogim knjigama (*The Secret Powers of Pyramids* Billa Scula i Eda Pettita, *The Romeo Error* i *Lifetide* Lyalla Watsona, u *Inicijaciji* Elisabeth Heigh) i raznim časopisima. Pokušat ću na ovim stranicama s vama podijeliti zanimljivosti koje sam prikupila.

Prema svjedočenjima nekih istraživača boravak u piramidama vrlo je djelotvoran i njime se postiže neopisiva mirnoća duha. Čovjek postaje pun pozitivne energije, misli su mu kristalno jasne, ne osjeća nikakav umor. Svakidašnji problemi prestaju postojati, naime, čovjek osjeća takvu jasnoću uma da sve probleme rješava vrlo lako. Rješenja dolaze, kako se kaže, "sama od sebe".

Vjeruje se da naša podsvijest prima pozitivna zračenja piramide i na neki način ta zračenja pozitivno djeluju, odnosno, blokade naše dnevne svijesti popuštaju i tako zapravo dolazimo do informacija i znanja koja su pohranjena u našoj podsvijesti. Moramo znati da je naša podsvijest neizmjerne riznice. Na žalost, nismo ni svjesni koliko smo moćni i što sve možemo. Bilo bi dobro da smo svjesni te činjenice u svakom trenutku, osobito u nevolji.

Ima više tumačenja, odnosno pretpostavki, kako su piramide građene. Po nekima, gradili su ih stari Egipćani, drugi pak tvrde Atlantidani. Zanimljiv je podatak da su ispitivanja starosti materijala od kojeg je građena Keopsova piramida dala rezultate po kojima je ta piramida stara 72.000 godina, a mjerenja su vršena vrlo preciznom metodom pomoću ugljika C-14. Možda je samo kamen od kojega je građena toliko star? Danas se ne može točno odrediti starost piramide, ali postoji više pretpostavki.

Engleski egiptolog Robert Bauval iznosi tvrdnju da su prema egipatskoj mitologiji piramide nastale u "prvo vrijeme" OZIRISA. On tvrdi da "prvo vrijeme" označava najnižu točku zvijezda ORION, negdje između 10.450 i 10.400. godine prije Krista. Na to moguće vrijeme gradnje prvi je upozorio američki vidovnjak Edgar Cayce. Treba spomenuti fascinantnu činjenicu da raspored piramida u GIZEHU odgovara konstelaciji triju zvijezda iz zviježđa ORION i da su graditelji odredili visinu piramida prema različitom intenzitetu sjaja tri zvijezde iz te skupine.

Točnu simboliku piramida teško je shvatiti. Osim začuđujuće preciznih aritmetičkih i geometrijskih proračuna, ima i mnogo čega drugog. Velika piramida, odnosno oblik piramide sam po sebi, simbolično nam govori o samom postanku života, o samom izvoru svega postojećeg. Materijalističkim pristupom misterij života ne može biti objašnjen. Dostignuća u genetskim istraživanjima mogu nas fascinirati. Svakim danom nauka otkriva nešto novo o postanku života. Međutim, karika koja nedostaje jest upravo ona duhovna dimenzija o kojoj nam govori piramida. Da bi bilo jasnije što simbolizira piramida, mora se nešto reći o

prirodnim zakonima. Naime, ljudi su skloni prihvaćanju zakonitosti i njihovih posljedica kao nečeg što je samo po sebi razumljivo, ali kada su suočeni s nekom pojavom koju ne razumiju, onda govore o magiji ili o čudu.

Sve sile svemira izviru iz jedne točke i zrače kružnim valovima u svim smjerovima. Sebe očituju kao vibracije. Posotji bezbroj različitih frekvencija, valova i oblika. Dok smo u našem fizičkom tijelu, a ono je ograničeno svojim sposobnostima opažanja, možemo primati vrlo ograničen broj valova. Neke od njih nazivamo zvuk, opip, okus, svjetlo, elektricitet, miris. Više vibracije koje primamo mozgom zovemo idejnim, odnosno misaonim, sve do one najviše, sveprožimajuće frekvencije božanske kreativne snage - života samog po sebi. Bili mi toga svjesni ili ne, takvi su oblici energije formirali i izgradili i nas, ljudska bića, i neprestano rade u našem cjelokupnom biću. Izvor tih kreativnih vibracija zovemo BOGOM. Budući da kemijski sastav materije određuje koje vibracije možemo podnijeti, putem meditacije i određenih vježbi mi zapravo mijenjamo kemijsku strukturu organizma.

Stoga su inicijacije i obavljane u piramidi zbog njene sposobnosti utjecaja na ljudski organizam i duh. Ako je vibracija koju primamo previsoka, umiremo. Otud i ona izreka da čovjek Boga ne može vidjeti, što znači da takvu, nama nezamislivu, vibraciju i snagu apsolutno ne možemo podnijeti. O tome govori i Isusova rečenica: "Tamo gdje ja idem, vi ne možete doći." To znači da čovjek na ovom stupnju duhovnog razvoja ne može podnijeti viša duhovna stanja i ne može ih, za sada, biti svjestan. Bog je izvan vremena i prostora. On je Istina i u našem se trodimenzionalnom svijetu Njegova očitovanja pojavljuju kao projekcija. Činjenica da ljudski rod od samog početka ima koncepciju vjere, govori da smo prožeti božanskom sviješću. Najveći, ali i najopasniji dar, čovjekov intelekt, pokušava shvatiti Boga, ali sve dok mislimo o nekom ili o nečemu, govorimo - mi to nismo. Odvojeni smo od toga. Božansko stanje, jedinstvo sa svim, može biti simbolično izraženo brojevima, a svaki je oblik izraz snage koja ga je izgradila. Oblikom trokuta je izraženo božansko u svom iskonskom stanju mirovanja unutar sebe. Trokut izražava savršenu harmoniju i ravnotežu vrhovima jednako udaljenim jedan od drugog. Jedan u trima i tri u jednom - nedjeljivo jedinstvo. Piramidu vidimo u simboličnom liku čovjeka Boga koji otkriva svoju božansku prirodu, a na tronu sjedi Stvoritelj i upravlja materijom. Piramida ostaje zagonetkom sve dok svojoj materijalističkoj zabludi i neznanju ne prestanemo žrtvovati svoju božansku prirodu. Sve do tada, ta će božanska priroda biti raspeta na dva velika stupa trodimenzionalnog svijeta - na vremenu i prostoru, i bit će lišena svoje moći. Međutim, samo je jedno biće, čovjek, sposobno spojiti dva zakona - zakon duha i zakon materije. Možemo živjeti po zakonima obaju svjetova.

Osim geometrijskim likom piramide, ovaj su zakon neki narodi simbolički prikazivali u obliku čovjeka koji sjedi u trokutu, a četiri lica njegove glave gledaju u četiri različita pravca. Sjetimo se samo najpoznatijeg položaja tijela kod prakticiranja joge. Isto tako, građeni su hramovi čija arhitektura simbolizira te četiri strane Božjeg lica. Posebno je to u Indiji vrlo vidljivo.

Prije 4000 godina egipatski su kraljevi u Karnaku na rijeci Nil podigli hram u čast svoga boga Sunca Ra. Graditelji Velike piramide bili su veliki astronomi i matematičari, ali se isto tako zna da su imali veliko astrološko znanje. U razumijevanju prirodnih zakona astrologija je nezaobilazna i šteta je što se nju danas svodi na puku zabavu. Baš zbog tog komercijaliziranja mnogi je ne shvaćaju ozbiljno. Stari su narodi možda bili uskraćeni za mnoge "blagodati" moderne civilizacije, ali su zato vrlo dobro poznavali prirodne zakone, za razliku od nas, i živjeli su u skladu sa prirodom.

Prema njima se božanski kreativni princip kada prelazi u očitovano stanje, izražava brojem 4 ali i sadržava svoja tri aspekta. To jasno pokazuje osnovica piramide sa svoje četiri strane, dok trokut označava tri Božja aspekta. Tako je kroz simbol piramide izražen broj 12 ($4 \times 3 = 12$). Znači, svako od četiri Božja očitovanja sadrži tri aspekta i zato je svemir dvanaestoznačno uređen (znakovi Zodijaka). Planet Zemlja prima dvanaestoznačno zračenje Božje kreativne snage iz smjera različitih konstelacija zvijezda. Taj divovski kotač zovemo Zodijakom. Vibracije tih zvijezda, ili radijacije, zajedno s našim Suncem utječu na oblikovanje sveg života na Zemlji. Sunce pojačava zračenja pojedinih zvijezda - to se očituje u izmjeni godišnjih doba. Treba još reći da su zvijezde i sunca veliki transformatori - jedni od drugih primaju kreativne vibracije i prevode ih u valne dužine i frekvencije koje Zemlja može podnijeti. Cijeli se Svemir sa svojim nebrojenim galaksijama kreće oko središnjeg sunca u sve većim i većim orbitama i tako u beskonačnost. Sve potječe iz jednog središta, kao što to simbolizira piramida sa svoja 4 trokuta koji nastaju iz jedne točke.

Piramida djeluje i na ljudsku auru, odnosno, na životnu energiju koju Kinezi zovu Chi. Ako je pravilno koristimo, tj. ako je pravilno postavimo i redovito radimo određene vježbe, piramida će pozitivno

djelovati na našu životnu energiju što za rezultat daje jaču i svjetliju auru. Naš organizam prima energiju koja protječe našim energetskim tijelom putem 72.000 energetskih kanalića koji se zovu nadiji. Ako se poremeti dotok životne energije, odnosno njen protok, organizam slabi i postajemo bolesni. Ti su energetski kanalići nevidljivi našem fizičkom oku, ali su poremećaji protoka životne energije i te kako vidljivi u obliku svakakvih bolesti. Zdrav čovjek ima sjajnu auru, dok bolestan nema.

Želim ovu temu obogatiti još jednom vrlo zanimljivom informacijom o postojanju piramida u Kini. Zadnjih je dana II. svjetskog rata američki pilot James Gaussmann doživio jedno od najvećih uzbuđenja u životu. Tragajući za razbijenim japanskim trupama u planinama Quin Ling Shan u središnjoj Kini, ugledao je, na svoje veliko iznenađenje, nevjerovatnu bijelu građevinu koja nije bila ucrtana na njegovim kartama. Nije mogao vjerovati da se ispod njega nalazi "piramida". Nadletio je nekoliko puta neobično mjesto, a kamera je snimila niz čudesnih slika.

Na osnovi fotografija stručnjaci su odredili dimenzije piramide koja se prema svim dotadašnjim spoznajama nije trebala nalaziti u tom kraju. Visina piramide je procijenjena na 300 metara, a dužina stranice osnovice 490 metara. Tko zna zbog čega, fotografije i sve u vezi s čudnovatim otkrićem mladog pilota proglašeno je vojnom tajnom i stavljeno pod ključ. Odluka je to još neobičnija kad se zna da posve sigurno nije riječ ni o kakvom vojnom objektu.

Tek je četrdeset godina kasnije uspjelo australskom piscu Brianu Crowleyu iskopati iz vojnog arhiva snimke s izviđačkog leta iz 1945. godine. Uz popratni ih je komentar objavio u knjizi "The Face on Mars" (Lice na Marsu).

Usprkos zatvorenosti Kine za vrijeme Mao Ce Tunga i kulturne revolucije, Hausdorv je dobio dopuštenje da uđe u Kinu, odnosno u inače nedostupna područja za strance, kako bi ostvario svoj životni san. Čak mu je dopušten i posjet Kineskoj akademiji znanosti, gdje mu je omogućeno da razgovara s njenim voditeljem profesorom Feng Haozhangom i njegovim zamjenikom Xie Duan Juom.

Njegovu su pozornost privlačile i kamene, okrugle ploče koje su pronađene 1937. godine u blizini Baian-Kara-Ula u jednoj pećini. Te ploče izgledaju poput gramofonskih i načinjene su od granita. Na njih je uklesana poruka koju znanstvenici, uz sve napore, nikako ne mogu odgonetnuti.

U provinciji Quinghai je do sada pronađeno 716 takvih ploča i pretpostavlja se da sadrže poruku za buduća pokoljenja.

Vrhunski kineski stručnjaci već godinama razbijaju glavu, ne bi li otkrili poruku tih "gramofonskih ploča". Niti mogu dokučiti tko bi mogao biti autor tih ploča niti mogu otkriti što na njima piše.

Ipak je 1962. godine uspjelo mladom, nepoznatom istraživaču objasniti tek manji dio tih poruka. Rezultat je šokirao priznate znanstvenike. Naime, iz "prevedenog" teksta proizlazi da je prije 12.000 godina skupina svemiraca bila prisiljena spustiti se u planinskom predjelu Baian Kara - Ula, nakon čega više nisu mogli napustiti - Zemlju!

Kineske vlasti su mu odobrile da slijedi tragove boravka svemiraca u zabranjenim zonama. Pritom se susreo s arheološkim ostacima i brojnim piramidama koje bi morale biti, kako on procjenjuje, starije od 4000 godina. Stekao je dojam da bi Kini naziv zemlja piramida pristajao više nego Egiptu, kako zbog njihove brojnosti, tako i zbog njihove veličine. Međutim, pristup tim grobovima Sunca, kako ih Kinezi zovu, nije dozvoljen.

Nakon mnogobrojnih bezuspješnih pokušaja, upornom je piscu i trgovcu ipak uspjelo dobiti dopuštenje kineskih vlasti da istraži tri piramide. Građene su od mješavine gline, pijeska i vapna, a stare su više od 4000 godina. Jedna od njih podsjeća na 30 metara visoku piramidu iz Sakkare u Egiptu.

Ambiciozni i prodorni Nijemac, uz sve napore i financijske troškove, još uvijek nije dospio u zabranjeno područje gdje se nalazi Bijela piramida. Ta je zona, poput palače nekog ugroženog predsjednika, pod strogim vojnim nadzorom. U tom se kraju, kojeg Kinezi nazivaju zonom piramida, nalazi još stotinjak većih ili manjih sličnih građevina. To je čitav mali grad piramida, što nadmašuje slične skupine spomenika u Srednjoj i Južnoj Americi.

Iste se godine u zimi ukazala prilika da se suočim s "direktnim iskustvom Istine", u "intenzivnu prosvjetljenje". Došla mi je u ruke knjižica Charlesa Bernera *Prosvjetljenje*, na početku koje je stajalo da je prosvjetljenje vrijednost samo po sebi jer znači ispunjenje svrhe života. To je sjedinjavanje s Istinom, ma

koliko ono bilo kratko, to je svrha života, a ispunjenje te svrhe najviša je i najveća korist koja se dobiva od iskustva prosvjetljenja. Cijeli svijet može biti uništen, ali ova svijest o samom sebi ostaje.

Naoko sam “slučajno” saznala o održavanju “intenziva” u Zagrebu i odlučila sam steći i to iskustvo. U prvoj vježbi, duboko udišući i izdišući plavičasti zrak uz instrumentalnu glazbu grupe “Tengerine dreams”, osjećala sam da se preda mnom otvaraju vrata u neku novu dimenziju. Osjećala sam se kao Alica u zemlji čudesa.

Vježba na koan i pitanje: “Tko sam ja?” još me više uzdrmala, ali sam hrabro krenula istraživati. Bili smo upozoreni da ćemo tijekom vježbe možda dobiti i neko drugo ime. Polako je negdje iz moje najdublje dubine izronilo ime *Silvestra*, i još nisam uspjela osvijestiti kako sam došla do tog imena kad sam vidjela sebe kao bijelu pticu koja leti visoko među zvijezdama. Odjednom je jedna zvijezda pala, a s njom i ja. Dolje, na tlu, vidjela sam sebe kao kamen, ali taj je kamen imao osjećaje i kao da nije bio sretan sve do trenutka dok se na nebu nije pojavila duga koja je spajala nebo i zemlju. Čas kasnije doživjela sam sebe kao ružu oko koje se širio krasan miomiris. Tad sam se počela penjati uz planinu, no, uskoro sam spoznala da sam ja ta planina. Na kraju sam ponovno vidjela sebe kao bijelu pticu koja se vinula u visine i nestala.

Kasnije sam pokušala svojoj sugovornici što je moguće potpunije i razumljivije ispričati što se sve pojavilo u mojoj svijesti kao odgovor na pitanje tko sam. Osjećaj doživljenog se još više produbio kad smo zamijenile uloge i kad sam od nje saznala što se sve pojavilo u njenoj svijesti kao odgovor na ovo pitanje.

U vježbi na koan *ljubav* uz Rodrigov *Concierto de Aranjuez* preda mnom se pojavilo veliko oko, ocean ljubavi, nebesko oko, Božje oko. Već me sljedećeg trenutka pogodila zraka svjetlosti koja se vretenasto širila iz njega i koja mi je spalila tijelo, otvorila srce i dotakla dušu. Osjećala sam toliko snažnu ljubav, ljubav prema sebi, prema svakomu pored sebe, prema stolcu i ormaru, zapravo ljubav prema svemu u ovom našem prelijepom univerzumu. Suze, suze, suze. Genuće je bilo toliko da sam jedva mogla suspregnuti jecaj. Bio je to jecaj ljubavi, ispunjenja, blaženstva. Kasnije sam saznala da se takvi “proboji” nazivaju “direktnim iskustvima Istine”. Nažalost, kad ih postizemo raznim tehnikama, vrlo su kratkotrajni, ali daju nadu i vjeru da takvo stanje svijesti može dovesti do prosvjetljenja u trenutku kad za to budemo spremni. Nakon ovakvih iskustava čini nam se da smo nešto razumjeli, a razumijevanje je viši stupanj spoznaje kad više nema trenja i otpora prema raznim doživljajima i iskustvima u životu. Za razumijevanjem treba težiti, to je rad na samom sebi koji uključuje studiranje, proučavanja knjiga, novo razumijevanje prirode i sebe samog.

Počela sam se sve više zanimati za razne nadnaravne pojave u sebi i oko sebe. Događalo se da sam intuitivno mogla predvidjeti određene događaje, da sam snivala prekognicijske snove i da sam nailazila na ljude koji su se naoko slučajno stvorili u mom životu da me nečemu poduče. Posjetila sam poznatog zagrebačkog astrologa koji mi je na temelju mog karmičkog horoskopa pojasnio zašto su mi se događale neke stvari u životu.

Krenula sam i na seminare koje su vodili velečasni Tomislav Ivančić ili fra Zvezdan Linić, a Međugorje je postalo moja velika ljubav bez koje bi život bio gotovo nezamisliv. U početku je veliku ulogu u tome imao fra Slavko koji je Velimira i mene uvijek dočekao radosno, s puno ljubavi i Gospinih poruka. Velimir je bio posebno vezan za njega, tako da su se njih dvoje ponekad i dopisivali. U to vrijeme sredinom 1980- tih nije bilo teško doći do Marije ili Vicke i s njima duže razgovarati o Gospi i njenim porukama jer još nije bilo toliko hodočasnika kao danas. Na jednoj Velimirovoj fotografiji koju i danas držim na oltaru Vicka je napisala: “Moli za tebe Vicka”.

Dvanaest godina kasnije dok u kapelici na Sv. Duhu klečim pred Presvetim koje je izloženo u pokaznici, naviru mi sjećanja na to prvo “direktno iskustvo Istine”. Nikad više nisam bila ni na jednom “intenzivu prosvjetljenja”. Bilo je dovoljno jednom to doživjeti. Danas Božju prisutnost osvješćujem na razne načine i na raznim mjestima. U Međugorju posebno volim klanjanja pred Presvetim, a otkad je sestra Elvira tamo otvorila zajednicu za liječenje ovisnika “Cenakolo”, ta su noćna klanjanja dobila novu dimenziju koju nisam doživjela ni u jednoj drugoj crkvi. Dok svećenik pognut gotovo do zemlje predano izgovara zazive Bogu, i upotpunjuju ga pjesme koje meditativno na raznim jezicima pjevaju članovi Zajednice Cenakolo, osjećam Božju prisutnost tako snažno da mi ne treba drugo neposredno iskustvo istine.

To je vrijeme kad se tisućlaticni lotos u našem srcu počinje otvarati, a suze teku niz obraze jednako tako kao kod Sai Babe u Indiji.

Budući da se prava ljubav često rađa u patnji i stradanju, a ljubiti znači trpjeti, klanjanjem pred Presvetim dopuštamo Isusu - koji je izvor ljubavi - da tu našu patnju s nama podijeli i ublaži. Kad između zaziva započne pjesma “Spirito Santo, vieni nel mio cuor” (Dođi, Duše Svetosti, u moje srce), rasplinjuje se moja tuga, brige poprimaju oblik prolaznih oblaka i jedino osjećam strujanje ljubavi koja ispunja svaki atom mog bića, a ta ljubav je Bog.

Još se nešto prekrasno dogodilo u Međugorju daleke 1986. Nakon što su se vratile iz Indije, u Međugorju su prvu pričest i krizmu primile Zdenka i njena kćerka Karmen. Obadvije odrasle u ateističkoj obitelji, nisu bile ni krštene, ali ih je u Indiji kao odrasle krstio jedan talijanski svećenik nakon što im je to Svami savjetovao na intervjuu. Zdenkina je krizmana kuma bila je vidjelica Marija, a proslava je njihove krizme u Bijakovićima bila pripremljena od mještana kao da su se tamo rodile. Sve je to još više probudilo moju vezanost za Gospu i Međugorje.

Peto poglavlje

DIGNI SE, TI BOŽJA ISKRO U SVIM STVARIMA

ČUDA

Knjiga Howarda Murpheta *Sai Baba, čudesnik* učila me kako treba vjerovati u čuda i treba im se nadati jer zvjezdani svijet u vremenu i prostoru, procesi rasta i razmnožavanja, instinkti kod životinja, sve je to krajnje nevjerojatno. Čudo do čuda! Većina se nas susrela s čudima u pričama iz ranog djetinjstva i u tim povodljivim godinama prije nego se sjenke zatvora svjetovnosti počinju stezati oko nas, čudesa su dio svakodnevnog života. Tad nismo sumnjali u čarobnu moć Aladinove svjetiljke, u svijet divova ili u Kristovo hodanje po vodi. Vrijeme čudesa je uvijek postojalo. Čitamo o njegovu svitanju na dalekim horizontima starog Egipta, Babilona, Indije i Palestine. I u staroj je Aleksandriji rane kršćanske ere bilo čudotvoraca koji su na javnim svečanostima postizali da kameni kipovi hodaju govore i proriču. U Europi u srednjem vijeku crkva je, nažalost, preuzela monopol nad čudima i oni koji su djelovali izvan nje morali su raditi u tajnosti. No, takvi su svjetovni čudotvorci ipak postojali u svim krajevima svijeta.

Pojave “božanskih utjelovljenja” na Zemlji popraćene su i mnogim čudima. Čini nam se da je često teško povjerovati u čuda, međutim, čovjek treba biti otvoren za njih. Koliko se čuda svakodnevno događa u našem životu, a da o njima uopće ne razmišljamo. Možda nam baš radi toga, da na stvari počnemo gledati drugačije, Bog daje čuda u koja nije svatko spreman povjerovati.

Da se u srednjem vijeku pojavio netko tko je mogao napraviti bilo što od stvari koje mi danas koristimo smatrajući ih najnormalnijim dostignućima i rezultatima razvoja nauke (telefoni, televizija, kompjutori, putovanje u svemir), bio bi prozvan heretikom i vjerojatno spaljen na lomači. Kad danas uspijemo dokazati da nešto djeluje po određenim zakonima i jednadžbama, tad se osjećamo na sigurnom jer to je tad naučno dokazano i posrijedi nisu nikakva čuda. Zato i ne postoji definicija čuda čije uzročne zakone ne razumijemo ili ne poznajemo.

Tisuće čuda priznatih i nepriznatih (Lourd u Francuskoj, Fatima u Portugalu, La Salette u Francuskoj, Maasmechelen u Belgiji, Zeitun u Egiptu, Garabandal u Španjolskoj, San Damiano u Italiji, Betania Finca u Venezueli, Hrušiv u Ukrajini, Conyers u Georgiji - SAD, Međugorje) teolozi tumače kao “prekid u djelovanju prirodnih zakona po Božjoj volji”. Međutim, takvo tumačenje ne zadovoljava mnoge ljude koji se bave ispitivanjem i drugih razina svijesti, a ne samo ove fizičke. Za njih je čudo posljedica djelovanja jednog dubljeg zakona, još neotkrivenog pomoću nižih zakona nauke. Kad se upozna viši zakon koji vlada u svemiru, poimanje nižeg će se izmijeniti.

Svami kaže u svom intervjuu *Blitzu*: “Znanost je prema duhovnosti kao krijesnica prema suncu.”

Helena P. Blavatsky je smatrala da čudo nije “prekršaj prirodnog zakona”, kako to smatraju laici. U ezoteričnoj je nauci poznato dalekosežno poznavanje viših sila u prirodi i zakona koji upravljaju vidljivim i

nevidljivim svjetovima. Malobrojni su oni koji posjeduju takvo znanje i uglavnom nisu poznati široj javnosti, zato javno mnijenje obično poriče postojanje bilo kojeg ezoteričkog sustavnog znanja.

Isus Krist je činio bezbrojna čuda. Osim iscjeljivanja bolesnih i osakaćenih, činio je i mnoga druga čuda koja bi danas bila nazvana neobičnim pojavama: hodao je po vodi, činio se nevidljivim, umnožavao je hranu, pretvarao vodu u vino i uskrsavao mrtve.

Kōšia je pred pet tisuća godina činio bezbrojna čuda, ali osim Isusa Krista i Kōšie bilo je i mnogo drugih manje poznatih čudotvoraca. Prvi su kršćanski apostoli mogli isto kao i Isus liječiti bolesne i činiti druga čuda. Sv. Antun činio je bezbrojna čuda kao i mnogi drugi sveci, ali mene se najviše dojmio fenomen “bilokacije”. Naime, on je mogao biti istovremeno na dva mjesta. U knjižici *Cvjetići sv. Antuna* nabrojeno je još bezbroj drugih čuda koje je on činio.

I Helena P. Blavatska je zapanjila skeptični zapadni svijet nizom čuda. Niotkuda je stvarala razne predmete po potrebi (voće, knjige, pisma i drugo). Tvrdi se da je mogla vidjeti prošle i buduće događaje, putovati u astralnom tijelu ili činiti svoje fizičko tijelo nevidljivim.

U *Ūrīmad Bhāgavatamu* se kaže: “Kad je osoba sjedinjena s Bogom, sve snage, sve znanje, sva mudrost, sve savršenstvo, sve što se naziva božanskim zrači iz te osobe.” Na najvišoj razini, čuda su djela Boga koji dolazi kao utjelovljenje božanskog načela na zemlju. Isus Krist je rekao: “Otac koji boravi u meni čini ovo čudo. Ja sam u Ocu i Otac je u meni...”

Snaga duha je kreativna moć kod božanskih čudotvoraca. Njima nisu potrebne nikakve tehnike ni mantre da bi činili čuda. Njihova je duhovna moć božanska, i ona ima vlast nad cjelokupnim materijalnim svijetom.

Jedna od najmilijih knjiga svih “početnika” na duhovnom putu vjerojatno je Yoganandina *Autobiografija jednog yogija*, rijetko svjedočanstvo indijskog jogina o njegovu životu i o svijetu velikih učitelja Indije među kojima se kretao. I ja sam iz nje mnogo naučila. Njegova potraga za učiteljem od najranija djetinstva, susreti s hinduskim svetim ljudima i konačni susret s učiteljem Ūrī Yukteūvarom Girijem, učenikom Ūrī Lahiri Mahaūaye, sljedbenikom Ūrī Mahāvataara Babađija čiji sljedbenici vjeruju u njegov vječni život na svetim planinama Himalaje, ostavila je na mene vrlo dubok dojam.

Njegovo pripovijedanje nas uvodi u svijet ljudi za koje su razna čuda svakodnevna pojava, ali ih ne prikazuje na način vjerske propagande za lakovjerne, već svojom iskrenošću i izvornošću svjedoči svu širinu svog duhovnog pogleda. To je izvještaj jednog jogina o neobičnim životima i moćima suvremenih indijskih svetaca, o dubini indijskog duha i duhovnog bogatstva Indije. Indija je zemlja legendi, osobito onih koje se odnose na visoko razvijene adepte i mistike, a nalazimo ih svuda, od vječno smrznutog himalajskog lanca do prelijepe Kerale na jugu, tamo gdje palme i smaragdno more plijene svojom ljepotom.

Kroz knjigu smo upoznali mnoge krajeve Indije od Bengala preko Benaresa do Vrndavana, od Himalaje na sjeveru do Karnatake na jugu. Posebno je lijep opis Yoganandina boravka u ašramu Ūrī Yukteūvara u svetom gradu Puriu u Orissi, na obalama Bengalskog zaljeva. U taj grad svakodnevno hodočasti mnoštvo pobožnih hinduista da posjeti glasoviti hram *Jagannatha*, (doslovno znači “gospodara svijeta”).

Pričica o nenasilju iz vremena kad je Yogananda bio učenik Ūrī Yukteūvara usjekla mi se duboko u pamćenje. Dok je Ūrī Yukteūvar na vrlo zanimljiv način tumačio drevne tekstove, Yogananda je do njegovih nogu uživao u savršenu miru. U idilu je upao neki nepristojan komarac koji se s učiteljem počeo natjecati za Yoganandinu pažnju. Dok mu je svoju otrovnu iglu zabadao u bedro, Yogananda je automatski osvetnički zamahnuo rukom. U tom mu je trenu na pamet pao Patandalijev aforizam o nenasilju: “U prisutnosti čovjeka savršenog u nenasilju neprijatelj (u bilo kom stvorenju) ne može ni nastati”, i nije mogao ubiti komarca. Učitelj ga je upitao zašto nije zadao smrtonosni udarac komarcu kad ga je u mislima već izveo. Yogananda nije razumio što Ūrī Yukteūvar misli pa ga je upitao zagovara li on oduzimanje života. Učitelj je odgovorio da je pod nenasiljem Patandalī mislio na uklanjanje želje za ubijanjem. Rekao je kako ovaj svijet nije prikladan za doslovnu primjenu nenasilja. Čovjek može biti prisiljen da istrijebi štetočine, ali nije pod jednakom prisilom da osjeti bijes ili neprijateljstvo. Dodao je kako svi oblici života imaju jednako pravo da udišu zrak *māye*. Svi ljudi koji uspiju nadvladati unutarnju strast za razaranjem, razumjet će istinu. Ljudsko je tijelo dragocjeno, rekao je, i zbog svojih jedinstvenih centara u mozgu i kičmenoj moždini, ono ima

najveće mogućnosti za razvoj. Nijedan niži oblik života nije za to spreman. Čovjek preuzima dug lakog grijeha ako je prisiljen ubiti životnju, međutim, lakouman gubitak ljudskog tijela je ozbiljno kršenje karmičkog zakona. Yogananda je odahnuo jer se ne događa često da sveti spisi podržavaju čovjekove prirodne nagone.

Sve veće zanimanje ljudi za izvanosjetilno istraživanje dovelo je do toga da su neki fenomeni poput telepatije, vidovitosti, pretkazivanja, psihokineze, bioenergije, aure i sl. već laboratorijski dokazani iako još za njih nema zadovoljavajućih objašnjenja ni znanstvenih hipoteza. Ti su fenomeni postali sastavni dio našeg života, isto kao i akupunktura koju su još do pred nekoliko godina znanstvenici ismijavali baš kao i postojanje čakri i nadija na kojima se ona temelji. Danas je skoro svaka bolnica omogućila pacijentima da osim klasičnih metoda liječenja koriste i akupunkturu.

Moderna povijest *chanellinga* (uspostavljanja kanala) ili primanja poruka iz onostranog počela je prema nekim izvorima onog dana 1963. kad je tridesetetero godišnja književnica Jane Robert stupila u vezu s bićem po imenu Seth.

Nakon toga je napisala dvije knjige o svojim razgovorima sa Sethom, a pet drugih - prepunih filozofskog i psihološkog sadržaja - Seth joj je "diktirao". Seth polazi od toga da je čovjekova osobnost višedimenzionalna, da mi istodobno postojimo u različitim stvarnostima, da duša odnosno unutarne Ja nije nešto odvojeno, nego upravo plodno tlo u kojem smo ukorijenjeni.

Psihologinja Helen Cohn Schuman s njujorškog Sveučilišta Columbia 1965. je godine začula unutarne glas koji joj se javljao sve jasnije. Neprestano je ponavljao: "Ovo je tečaj čuda. Molim te, zapiši sve." Kolega na poslu joj je savjetovao da to učini i ona je počela zapisivati prve stranice djela od tri sveska objavljenog 1975. i otada prodanog u nekoliko stotina tisuća primjeraka. Između ostalog u jednom svesku "Tečaja čuda" piše: "Nešto stvarno ne može biti ugroženo. Nešto nestvarno ne postoji. U tome leži mir Božji. Materijalni je svijet samo zrcalni odraz mnogo, mnogo veće duhovne stvarnosti u kojoj leži naš pravi identitet."

U tri poglavlja svoje knjige Shirley Mac Laine opširno opisuje susret s vrlo pametnim mladim čovjekom, na svoj način pomalo ekscentričnim i "otkačenim" kome je u svojoj istoimenoj seriji povjerala da glumi samog sebe i svoja "bića". Otada Kevin Ryerson u brojnim televizijskim i novinskim intervjuima na svoj miran i inteligentan način raspravlja o procesu uspostavljanja kanala i filozofiji njegovih "entiteta" (bića). Po njihovim je predajama naše zemaljsko postojanje umetnuto u široki hijerarhijski postavljen duhovni univerzum. Premda naše postojanje shvaćamo samo unutar te granične fizičke realnosti, mi smo zapravo prvobitno po duhovnoj prirodi besmrtni i jedno s najvišim Sebstvom u univerzumu zvanim Bog. Iz tog odnosa dobivamo snagu, mogućnosti, nadarenosti. Kroz svojevršno "sustvaranje" s našim prvobitnim bićem, možemo naš stvaralački potencijal i naše pravo rađanja iskoristiti za slobodno odlučivanje o pristupu plodnim pratemeljima našeg Sebstva što na toj razini želimo postići za nas i za druge.

Ryerson se vrlo rano počeo baviti parapsihologijom. Njegova veza s "bićima" uspostavljena je kad je meditirao u centru *Edgar Cayce* Virginije Beach. John, njegov duhovni vođa, prema vlastitim je navodima bio pripadnik židovskog reda esena, a živio je u Kristovo vrijeme.

U ožujku 1995. u raznim se medijima pojavila vijest o novom čudu u Italiji. Kipiće međugorske Gospe koji je iz Međugorja donesen u Pantanu pokraj Civitavecchija, a koji navodno suzi mušku krv, može se slobodno štovati! Izjavio je to nitko drugi do biskup Civitavecchije Girolamo Grillo. Službeni Vatikan šuti, ali biskup tvrdi kako je sve najprije usuglašeno sa Svetom Stolicom. Podsjetimo se: ne samo da mostarski biskupi, i ondašnji i sadašnji, nisu priznavali pojave u Međugorju, nego to nije učinila ni ondašnja Biskupska konferencija Jugoslavije, koja se, dapače, izjasnila protiv poticanja hodočašća u Međugorje. Takvo stajalište zauzeo je i Vatikan. Sada očito dolazi do preokreta. Hoće li kipiće postati kult prije samih pojava Gospe u Međugorju na temelju kojih je načinjen? Zanimanje javnosti je više nego očito, no što se zapravo posljednjih godina događalo?

Dogodilo se to u četvrtak, 2. veljače 1995. Električar Fabio Gregori upravo se spremao otići na misu s kćerkicom Jessicom, kad je djevojčica primijetila da gipsanom kipiću Bogorodice - načinjenom prema Gospi iz Međugorja, a koji su držali u dvorištu - iz očiju kapaju krvave suze! Maleni je kip Gregoriju dao župnik župe sv. Augustina, don Pablo Martin, želeći ga nagraditi što se ovaj vratio u katoličanstvo, nakon što je neko vrijeme pripadao Jehovinim svjedocima.

Vijest se brzo proširila i mnogi su počeli dolaziti da vide "čudo". Glas o tome prešao je i talijanske granice. Svima je bilo jasno da je to ezoterično zbivanje koje nadilazi uobičajenu stvarnost. Mnogi su se pitali jesu li to nebeske poruke i što mogu poručiti te marijanske suze?

Možda se na taj način prenose Bogorodičine poruke. Oni kojima se ona ukaže vide je uvijek tužnu i uplakanu zbog kazne koja očekuje čovječanstvo, zabludjelo sebičnom utrkom za materijalnim dobrima. Madona, dakle, prenosi jednom "fizičkom" pojavom svoju bol, baš na mjestu koje je, povijesno gledano, ulaz u Rim, vjersko sjedište katoličanstva, i pokazuje svoju bol usred krize što se nadvija nad pragom 2000. godine. U toj je zoni godine 387. sv. Augustin - čije ime nosi župa uplakane Djevice - doživio vjersku preobrazbu, a to je i vrijeme kada se čitav svijet pripremao da postane kršćanski. I baš ondje, gdje je sve to i započelo, počinju se očitavati neki znaci povezani s prelaskom iz jednog milenija u drugi, s predviđanjima o svršetku drugog tisućljeća. Flavio Vittorel, geometar iz Milana, proučavao je zemljovide mjesta na kojima su se događala marijanska čuda. Došao je do zapanjujućeg rezultata koji smatra još jednim nebeskim čudom. Gotovo se sva mjesta, u kojima se događalo da Bogorodica plače, njezina ukazanja ili čudesna izliječenja, nalaze se na prostoru našeg planeta ograničenom između 39° i 43° paralele (Crosia na Kalabriji, Fatima u Portugalu, Denver u Coloradu (SAD), Akita u Japanu itd.). Posebno je zanimljiv položaj Lourda u Francuskoj i Međugorja. Oba se svetišta nalaze na 43. paraleli, baš kao i Assisi u Italiji. Nedaleko od toga grada sv. Franje nalazi se i Civitavecchia (42°06'). I još nešto: kipić Bogorodice u Civitavchiju proplakao je u veljači 1995. a dvije su godine kasnije područje Assisija, kao što je poznato, pogodile serije razornih potresa! Posebnom studijom uspoređujući Međugorje i Lourdes, on je došao do zaključka o neobičnoj podudarnosti tih dvaju svetišta. Mjesta ukazanja udaljena su podjednak broj kilometara od svojih biskupija (18,569 km od biskupije u Mostaru i 18,568 km od biskupije St. Jean Tarbes u Francuskoj).

Dvije posljednje važne pojave Blažene Djevice (Međugorje u lipnju 1981. i u Ruandi u kolovozu 1982.) zbile su se kao nagovještaj tragičnih događanja na tim prostorima koje svi poznajemo, gotovo kao i krvav plač kao Djevičino predskazanje vidovitima.

Opominjanje na molitvu i pokajanje dogodilo se i davne 1917. godine u svibnju, kad se Bogorodica ukazala trima mladim pastirima u Fatimi, u Portugalu, povjeravajući Luciji, jednoj koja je postala redovnica, tri tajne. Posljednja od njih, koju Crkva nije htjela objaviti, čini se, odnosi se na proročanstvo o kažnjavanju opakog ljudskog roda, koji se ne želi pokajati, prognozirajući istodobno i krizu katoličke vjere.

Charles Barzel je u ožujku 1960. u časopisu *Homme Nouveau* (Novi čovjek) - u vrijeme kad je svijetu otkrio treću Fatiminu tajnu - promatrao Bogorodicu kao posrednicu između kršćanstva i islama. Madona je očito, po mišljenju Barzela, izabrala za svoje prikazanje selo Fatimu, zato što je to bilo i ime omiljene kćeri Alahova proroka Muhameda. Zatim, islam štuje Mariju, smatrajući je čistom, jer je ona majka proroka Isusa, odnosno Ise kako ga Arapi nazivaju. Takvo stajalište se, dakle, pojavilo 38 godina prije sadašnje religiozne ekspanzije i previranja naroda koji ih ispovijedaju.

Vrijedi se prisjetiti i tumačenja što ga je francuski znanstvenik Daniel Reju primijenio na Ivanovo proročanstvo u Apokalipsi (Otkrivenju) XII-1/2. On je u tomu vidio nagovještaj dolaska jedne nove religije u eri Vodenjaka: "*Potom se u nebu pokaza veličanstven znak: Žena obučena u Sunce, Mjesec pod njezinim nogama, a na glavi joj vijenac od dvanaest zvijezda...*" Djevica je prikazana s polumjesecom, simbolom islama.

Nema dvojbe, religiozni kip koji plače, može se svrstati u znak s neba, prema našoj tradiciji. Ali, to nije samo kršćanska povlastica: i u antikno doba neka poganska božanstva su također plakala, kako se to može pročitati u Ciceronovom djelu "De divinatione" (O božanstvima). Ciceron tako govori o kipovima koji plaču, krvare ili naprosto govore. Slični "znakovi" sudeći prema drugim izvorima pojavljivali su se na kipovima Here (Junone) ili Apolona - također su plakali.

Svećenik i najveći živući mariolog (znanstvenik koji se bavi izučavanjem Marijine pojave) Rene Laurentin upozorava: "Trebalo se preobratiti, Djevica plače nad svijetom koji se prepustio grijehu i koji kroči prema svom samouništenju."

Talijanski su novinari zatražili i mišljenje Massima Introvigne, sociologa i ravnatelja Studijskog centra novih religija "Censura", koji je i profesor na akademiji "Regina Apostolorum" (Kraljica apostola) u Rimu, te na sveučilištu "Kristovi legionari".

Po svom povratku iz Sjedinjenih Američkih Država, profesor je objavio kako se u Americi šire čudesne pojave. Dok čeka rezultate poduzetih istraživanja, profesor kaže kako ne isključuje mogućnost čuda,

povezujući ga s pojavom religijske obnove i novih duhovnih tendencija kojima razočarano čovječanstvo želi dati obilježje jedinstvene racionalne stvarnosti.

Profesor Massimo Introvigne smatra pre nagljenom procjenu onih koji, a priori, isključuju mogućnost događanja čuda, ubrajajući takve osobe među one istraživače, koji - vjerujući samo u "znanost" - objašnjavaju svaku "neobjašnjivu" pojavu kao prijevaru. Uz njih postoji i druga vrsta osoba, vrlo različitih od prvih, koje se bave postmodernom religijom i koji ne dopuštaju da im znanost ograniči poglede jer smatraju da su moguća takva nadnaravna zbivanja.

Profesor Introvigne dodaje kako se u čovječanstvu zbivaju stanovite religijske obnove i kako ima novih duhovnih tendencija koje prihvaćaju kako potragu za novim kultom, tako i povratak na velike povijesne religije tj. na njihove prapočetke. Prema tome čudotvoran je i taj božanski znak, taj izraz potrebe za izvanzemaljskim, nadnaravnim.

Svoje je mišljenje o krvavim suzama iznio i Giorgio di Simone, sveučilišni docent i parapsiholog. On isključuje podvalu i drži kako se može raditi o fenomenu telekineze ili psihičke kineze "te se stvorio element nalik na ljudsku krv, a tu je pojavu izazvao čovjek efektom polarizacije. Druga mogućnost bi mogla biti pojava što ju je izazvao duhovni plan, koji nadilazi sudbinu Zemlje. Kako bi to moglo biti shvaćeno i među običnim pukom, fenomen se materijalizirao suzama, slično kao što se dogodilo u Fatimi ili u Međugorju. U pojedinim trenucima, kako bi se izbjegla materijalistička pre nagljenost, to se projicira kroz nesvjesnu kolektivnu sliku i postaje tako božanskim znamenjem. Utjeha, koja dolazi s neba, a ne mora biti obvezno Madona."

I kabalisti su dali svoje su mišljenje. Pisac Igor Sibaldi smatra pozitivnim strah što prati takve pojave zato što čini "dobro nekoj uznemirenoj duši", ali i zato što daje "kabalističko" objašnjenje jer kabalizam je drevna tajna teorija o prirodi Boga i postanku svijeta:

"Kabalisti tvrde kako prisustvo neke tekućine, kao što su suze ili krv, može biti uzrokovano prelaskom s misaonog na osjećajni plan. U fenomenu plakanja moglo bi se raditi o elementu što je nastao iz zraka, što znači iz misli, koji se pretvara u tekućinu, energijom molitve upućene Djevici. Često izbije iz zemlje neko vrelo nedaleko od mjesta gdje su se pojavili takvi provjereni događaji."

I napokon, hipoteza o "božanskim znacima", nagoviještenim u proročanstvima, ne isključuje mogućnost da se radi o upozorenju kako dolazi razdoblje vjerske krize.

Cijeli događaj oko čuda u Civitavecchiju pratilo je dosta obrata. Odmah je pokrenuta sudska istraga da se provjeri iskorištava li netko tuđe vjerovanje. Načinjene su i analize crvene tekućine i utvrđeno je da je riječ o krvi muškarca. Pojavio se i prijedlog da krv ispita američki FBI. Biskup u Civitavecchiju, monsignor Girolamo Grillo, suprotstavio se takvoj ideji, napao je tužitelja koji je naredio da se kipiće zaplijeni, a nalaz dvojice rimskih profesora prokomentirao je ovim riječima: "Logično je da je krv muška. Bogorodica plače Kristovom krvlju!" Naime, kipiće Presvete Djevice proučavala su dvojica profesora neovisno jedan o drugome. Angelo Flori s rimske klinike Gemelli i Giancarlo Umani Ronchi s rimskog Sveučilišta Sapienza došli su do sljedećeg zaključka: suze su ljudska krv, vjerojatno krv nekog muškarca.

I dok je biskup Girolamo Grillo u početku bio skeptičan i opominjao vjernike da prerano ne povjeruju u navodno čudo, biskup Andrzej Maria Deskur, blizak papi Ivanu Pavlu II., osobno je blagoslovio kopiju kipa iz Međugorja.

Međutim, polemike time nisu bile završene. Crkveni velikodostojnik Silvio Oddi, poznati žestoki antikomunist, izjavio je tada da unatoč odanosti Bogorodici, ne vjeruje u takve "spektakle"...

Na pitanje novinara lista *La Repubblica* zašto je baš sada odlučio objaviti da je riječ o nadnaravnoj pojavi, biskup Civitavecchija Girolamo Grillo je odgovorio da to mnogi iz cijeloga svijeta traže od njega te da želi pokazati da se stalno proučava taj događaj: "Budući se približava četvrta obljetnica prvog suzenja, odlučio sam je obilježiti na taj način. Osim toga, vidio sam više svjedočenja, ali i bolničkih kartona na kojima se vidjelo da je bolesnik doživio neočekivana poboljšanja u beznadnim slučajevima bolesti. No, o tome je još prerano govoriti. Ekipe liječnika proučava slučajeve. Ali, ako se i ne računaju ti opipljivi dokazi, vidljivo je da se velik broj ljudi preobratio, ponovno pronašao vjeru."

Ovaj sam slučaj iznijela tako potanko da ne bih morala detaljnije govoriti o sukobu u našoj katoličkoj crkvi u odnosu na Međugorje, gdje su nadbiskupi Žanić i Perić iznijeli tako teške riječi na račun Međugorja i međugorskih fratara da su mi, kao vjerojatno i mnogim katolicima, slomili srce.

Kada govorimo o čudima, neophodno je spomenuti i događaj koji se zbivao u jesen 1995., točnije od četvrtka 21. rujna do subote 24. rujna. Naime, dogodilo se čudo koje su potvrdili i stručnjaci, a val vjerskoga zanosa zahvatio je ne samo hinduiste, već i stanovnike raznih krajeva svijeta. Preko mnogih medija, uključujući i CNN, javljalo se pod naslovom *I BOGOVI ŽEĐAJU!* da su deseci tisuća hinduista u glavnom gradu Indije New Delhiju pohitali u svoje hramove jer su čuli da kip Gospoda Gaïeû pije mlijeko koje mu se nudi. Milijuni su ljudi izostali s posla, a učenici iz škola, kako bi otišli u hramove da napoje ožednjelog Gospoda Gaïeû. Policija je postavljala zapreke na prometnicama i usmjeravala dugačke kolone ljudi. Bile su čak obustavljene transakcije na burzi u New Delhiju, kako bi burzovni mešetari i njihovi pomoćnici napojili Gaïeû, čiji kip zauzima počasno mjesto u predvorju burze.

Jedan je strani diplomat u New Delhiju posvjedočio izvjestitelju agencije *Press Trust of India* kako je vlastitim očima vidio da su bogovi popili najmanje 300 litara mlijeka. Jedan je hinduistički vjernik izjavio kako nije mogao povjerovati u ono što se zbivalo, ali da se na kraju i sam osvjedočio kako je sve istina. "Ne znam kako se sve to događa, ali znam da se događa", rekao je izvjestitelju.

Državne su vlasti angažirale skupinu znanstvenika da prouče tu pojavu. U međuvremenu se taj fenomen proširio i na druge dijelove Indije, ali i u mnoge druge zemlje, uključujući i SAD. Od zore do kasnog mraka u četvrtak uvečer, hinduisti koji su donosili mlijeko preplavili su hramove uzduž i poprijeke Indije kako bi napojili kipove Boga s glavom u obliku slona. Gužva je uzrokovala nestašicu mlijeka, zastoje na radu, a policiju je prisilila da pošalje pojačanja kako bi nadzirala ponašanje velikog mnoštva ljudi. Sve je počelo tako što je jedan poklonik u New Delhiju sanjao da Gospod Gaïeû želi mlijeka. Kad je čovjek došavši u hram primakao surli kipa Gospoda Gaïeû žlicu punu mlijeka, ono je jednostavno nestalo.

Tad su Indijci obavijestili svoje rođake i prijatelje u drugim zemljama o čudu koje se događa s kipom Gospoda Gaïeû pa se božanska žeđ proširila čitavom Indijom i mnogim drugim zemljama. Evo djelomične liste zemalja gdje se čudo događalo bilo u hramovima ili u privatnim stanovima: Malezija, Hongkong, Singapur, Indonezija, Cejlon, Bangladeš, Australija, Dubai, Engleska, Južna Afrika, Kanada, SAD.

U Okrugu Montgomery MD, tisuće su ljudi u četvrtak nahrupile u hinduistički hram da mlijekom napoje kip Gaïeû. Ma koliko su čajnih žlica mlijeka primicali njegovoj surli, Gaïeûa nikako da se napije.

TV postaja *CNN* prikazala je zbivanja u golemu novoootvorenom hinduističkom hramu u Londonu, u koji su nagrnule tisuće vjernika, ni sami ne vjerujući da se događa čudo. No, na snimci se jasno vidi kako mlijeko iz žlice, prineseno surli kipa, nestaje. Stručnjaci tvrde kako nisu mogli ustanoviti nikakvu prijevaru. Preko Interneta i drugih medija informacija se proširila tako brzo da su milijuni ljudi širom svijeta tih nekoliko dana nudili Gaïeûi mlijeko bilo u hramovima ili kod kuće.

I *Vjesnik* je pisao o tome kako se na TV moglo vidjeti reportažu o tome kako je mala statua Ganeûe u indijskom dućanu u Rimu u kojem na zidu visi Sai Babina slika, iz žlice pila mlijeko.

U Vancouveru su svjetovni i znanstveni komentatori objašnjavali čudo posljedicom "kapilarnog efekta" kipa koji je stoga što je isušen nekako usisao mlijeko! Pa ipak, kada se mlijeko izlije na stijenu, stijena ga zbog kapilarnog efekta ne može usisati.

Na kraju još treba reći da tradicionalno nuđenje mlijeka u hramovima ima veliko značenje. Prema Ūri Aurobindu, mlijeko simbolizira strujanje VIŠE SVIJESTI. Ono se zapravo odnosi na duhovnu razinu svjesnosti. Majka svoje dijete doji duhovnim mlijekom - a što je tako živo opisano u indijskom mitu "Mlijeko Znanja".

Meister Echart (katolički dominikanski svećenik i mistik) kaže: "Bog je jednostavan, čovjek je složen." Bog je Jedan - može li istina biti jednostavnija? Pogledajmo zašto se čovjek odvajava iz jednostavnosti Jednog u složenost mnogostrukog i želi tamo ostanuti. A pogledajmo i gdje smo mi pod Saijevim vodstvom.

Treba odmah primijetiti da je veoma izazovno krenuti iz Jednog u mnogostruko - što je svatko od nas učinio bilo svjesno bilo nesvjesno - ali pitanje je kako se vratiti iz mnogostrukog u Jedno. To je golem izazov, vjerojatno i najveći koji postoji, jer na najdubljoj razini mi se ne želimo odreći odvojenosti zbog straha od nepoznatog. Razlog je tome i taj što je vrlo lako upasti u robovanje svojim osjetilima, dok je za kretanje u suprotnom smjeru potrebna disciplina. Na primjer, kako je lako postati ovisan o alkoholu, a kako je mnogo naporne discipline potrebno da se čovjek oslobodi alkohola! Kako lako čovjek može biti izazvan da postane bijesan i nasilan, a kako je mnogo discipline potrebno da netko postane smiren i nenasilan!

Sve što je u “modernom” društvu, vođeno inteligencijom bilo izravno ili neizravno smatra se vrlo “vrijednim i naprednim”, no upravo je suprotna istina duhovne stvarnosti. Da bi duhovno napredovao, čovjek se mora suprotstaviti konvencionalnom, uobičajenom znanju ili stanju uma. Da bi šest milijardi umova shvatilo kako su zapravo jedno i jedinstveno biće, mora postojati KRITIČNA MASA koja je u potpunosti prihvatila i provodi jedinstvo. Možda je Ganeûino čudo početak stvaranja kritične mase koja će omogućiti da se ljudski um zauvijek preobrazi! U prošlosti se pojedince koji su sami sebe uspijevali promijeniti smatralo duhovnim “velikanima” jer to ostali pojedinačno nisu bili sposobni učiniti. Ali sada smo konačno dobili izvanrednu priliku da to postignemo zajednički, dakako, Saijevom milošću!

Veliko je otkriće za mene bilo je kad sam pročitala da se poznati “mađioničar” Houdini dogovorio sa svojom suprugom da će joj poslije smrti poslati šifriranu poruku ako postoji zagrobni život. Nakon Houdinijeve smrti, njegova je žena Beatrice nudila deset tisuća američkih dolara bilo kojem mediju koji bi joj mogao reći tajnu šifru što su je ona i Houdini dogovorili još prije njegove smrti. Mnogi koji su se smatrali medijima donosili su Beatrici "tajnu šifru", ali ih je ona odbijala jer šifra nije bila ispravna. Takvi mediji nisu mogli stvoriti vezu s njenim preminulim mužem. Tako je Beatrice konačno napustila traženje te veze.

Ipak, medij Artur Ford je 8. veljače 1928. u stanju transa preko gosp. Fasta koji mu je poslužio kao posrednik, rekao da mu neka žena tvrdi da je Houdinijeva majka i kako želi da prenese poruku. Mnogo je godina, poručuje ona, njen sin čekao na jednu jedinu riječ s kojom mu se trebala javiti poslije smrti. On je uvijek govorio da će povjerovati u zagrobni život ako mu se majka poslije smrti javi s tom jednom jedinom dogovorenom riječi. Dosad joj to nije bilo moguće, ali sad može te želi javiti tu riječ jer inače njen sin neće moći svojoj ženi priopćiti šifru koju je s njom dogovorio. Dogovorena riječ glasi: "OPROSTI". Jedino je ženi njena sina poznata ova dogovorena riječ. Ona je to uzalud i nebrojeno puta kroz sve ove godine pokušavala javiti svom sinu dok je bio živ. Beatrice Houdini će potvrditi da je to ta riječ.

Poruka koju je primio gospodin Fast (preko medija Arthura Forda) priopćena je Houdinijevoj udovici, koja je na to pismeno odgovorila kako je riječ 'oprosti' ona riječ koju je njen muž uzalud čekao čitavog svog života, a da ju je dočekao, zasigurno bi mu izmijenila tijekom cijelog daljnjeg života.

Nakon poruke Houdinijeve majke očekivalo se da će se javiti i Houdini, ali je prošlo nekoliko mjeseci a da se Houdini nije javio ni poslao neku poruku. Odjednom, u studenom 1928. Houdini je ipak počeo putem medija slati poruke preko Artura Forda i to je potrajalo kroz osam seansi tijekom dva i pol mjeseca.

Za jedne je seanse posrednik koji je služio Fordu ispričao ono što je Ford u svome transu doživljavao. Rekao je: "Houdini želi diktirati točnu poruku koja se treba prenijeti njegovoj ženi."

Nastavio je: “Čovjek koji kaže da se zove Harry Houdini ovdje je i želi poslati svojoj ženi Beatrici Houdini šifru od 10 riječi, a što je obećao učiniti ako mu bude moguće.” Gospođa Houdini je bila duboko potresena kada je primila poruku jer je šifra bila točno ona koju su ona i njen muž dogovorili prije njegove smrti. Gospođa Houdini je nakon toga odgonetnula poruku koja je proizašla iz poslanske šifre, a glasila je: “**VJERUJ!**”

Houdini je preko medija zatražio da i njegova žena bude na zadnjoj seansi u kojoj se javio. Pri kraju je ove seanse Houdini je preko medija i posrednika izjavio sljedeće:

"Reci čitavom svijetu da Harry Houdini još živi i da će to dokazati još tisuću puta. Za vrijeme života sam uvijek pokušavao dokazati da ne postoji zagrobni život. Kao mađionar sam se služio trikovima kroz koje sam i publici htio dokazati to svoje stajalište. Sada šaljem ovu poruku u želji da poreknem svoje prijašnje stajalište. Reci svima onima koji su izgubili vjeru mojom krivicom da počnu ponovno vjerovati i da nastave živjeti u spoznaji da se život nastavlja. To je moja poruka svijetu, preko moje žene, preko ovoga medija."

Kao što se mijenjao stav Katoličke crkve prema samoubicama ili kremiranju, tako se izgleda počeo mijenjati i u vezi s komuniciranjem preko granice života. Tako sam u izvještaju Inoslava Beškera iz Rima pročitala članak pod naslovom *Dopušten razgovor s dušama*, u kome se kaže da je moguće razgovarati s drugim svijetom, ali treba paziti, s kojim se dijelom drugoga svijeta stupa u dodir, da se ne sklizne u ezoterizam ili, ne daj Bože, u sotonizam. To se može zaključiti iz tekstova koje su ovih dana objavila dva vodeća katolička dnevnik: službeni vatikanski *L'Osservatore Romano* te *Avvenire*, koji izdaje poduzeće u vlasništvu Talijanske biskupske konferencije.

Mnogi će vjernici shvatiti kao mjerodavno ono što je u vatikanskom glasilu napisao franjevac Gino Concetti, autor mnogih teoloških uputa u tom dnevniku, a on tvrdi da je preko granice života moguće ne samo imati dodire nego i komunicirati. "Crkva", piše on, "vjeruje u općinstvo svetih. To znači da je moguća komunikacija među onima koji žive na ovoj Zemlji i onih koji žive u stanju pokoja vječnoga, u Raju ili Čistilištu. Nadalje, može biti da Bog dopušta našim dragima da nam upute poruku kako bi nas vodili u nekim trenucima našeg života". Štoviše, s vjerskog gledišta takve komunikacije pokazuju da duša nadživljuje, da dijalog nije završen te da smrt ne razara osobu."

Ipak, fra Gino Concetti poučava kako nije dobro zazivati mrtve da se ne zapadne u praznovjerje ili idolatriju. Isto poručuje američki katolički teolog John Neuhaus, koji je suglasan s tim da je život obavijen mnogim tajnama, ali kaže da se s drugim svijetom ne treba ni poigravati, kao što čine oni koji se okupljaju na spiritističke seanse ili u slične svrhe."

Torinska *La Stampa* - čija je glavna vjera kapitalizam - uplela se u tu raspravu, razvijajući i pitanje uskrsnuća tijela, o čemu se mnogo pisalo u posljednjih dvije tisuće godina. Torinski list izvješćuje čitatelje da su i u posljednjih nekoliko desetljeća o tome postojala različita mišljenja u katoličkim i protestantskim teološkim školama, ali da uglavnom postoji suglasnost da će uskrsnuće biti novo rođenje, s posve novim tijelom, a ne povratak duše u staro tijelo. Crkve su se opirale spaljivanju trupala imajući na umu i mogućnost obnove umrlog tijela, a drugi su smatrali da tijelo nije važno jer inače Bog ne bi dopustio njegovo potpuno razaranje (npr. u Hirošimi). Crkva je oprezna i spram svjedočanstava onih koji su se "vratili iz smrti", pa i spram kliničke smrti.

Događa se sve češće da ljudi dobivaju poruke iz onostranog, slikaju pod vodstvom bića iz onostranog ili pišu glazbu (kao što je to radio Mozart) koju dobivaju kao viziju ili je jednostavno čuju i samo prepisuju note. Kako je sve to još jedan poticaj čovjeku da vjeruje da smrt nije kraj čovjekove egzistencije i da povjeruje u postojanje Boga, mislim da je važno spomenuti neke primjere o kojima se dosta pisalo u tisku a iz iskustva znam da su pomogla mnogima izdignuti se iz prevelike vezanosti za materijalni svijet .

Čuda postaju u zadnje vrijeme sve više sastavni dio našeg svakidašnjeg života o kojima se ne piše samo u nekim ezoteričnim časopisima već i u svakodnevnom tisku, tako da čak i policija traži pomoć raznih vidovnjaka da bi otkrila nestale osobe ili počinitelje kriminalnih djela. Tako je u siječnju 1999. pisalo u *Jutarnjem listu* o vidovnjaku, radioestezistu i bioenergetičaru Medvešku koji je otkrio pravi trag u potrazi za Ivanom Samoščancem koji je zalutao u okolici Javorovca i kojeg je desetak dana tražila obitelj i kopriivnička policija. Sam Ivan Medvešek ne voli kad ga se zove vidovnjakom jer ima 36 godina radnog staža i skladištar je u Uljari Zagreb. Otkako se prije 15 godina počeo baviti radioestezijom, pročitao je gomilu stručne literature te religijskih i teozofskih knjiga. U svom je intervjuu za Jutarnji list rekao kako mu je žao što je Ivan S. nakon što su ga pronašli živog ipak kasnije u bolnici preminuo, ali - kako on kaže - tu se upleo karmički zakon.

Neimenovana zagrebačka vidovnjakinja pomogla je i u pronalaženju u leša Michaelle I. a vidovnjakinja Vera Čudina dala je vrlo točne prognoze za događanja u svijetu sporta prošle godine, tako da je bila pozvana u *Večernji list* da govori i o sportskim rezultatima koji nas očekuju u ovoj godini.

Katolička crkva, međutim, za vrijeme svojih obreda i seminara vrši sve vrste "otklanjanja" od ljudi koji se bave bioenergijom, radioestezijom, kiropraktikom, jogom, Reiki tehnikom ili nekim drugim načinom ozdravljivanja, i naziva to sotonskim djelom kojeg se svaki dobar katolik mora odreći. Ipak, poznajem dobro jednog bioenergetičara kojem sam vodila svoju majku nakon operacije i koji joj je pomogao, a čujem da i danas pomaže čak i časnim sestrama. Njega se crkva nije odrekla, dapače, njemu je čak dopušteno pričešćivati vjernike u jednoj zagrebačkoj crkvi.

Sve je više ljudi počelo na razne načine komunicirati s onostranim, a nakon proročice Gabriele iz Univerzalnog života pojavila se Vasula, a kod nas Mirta, Biserka V. i dr.

Vasulu sam upoznala na susretu u dvorani *Globus* na Velesajmu na kome je bilo više od 2000 ljudi, a među njima i bezbrojne časne sestre i svećenici koji su na kraju prisustvovali koncelebriranoj svečanoj sv. misi. Tog je istog prijepodneva Vasulu primio i nadbiskup zagrebački kardinal Franjo Kuharić, a njenom je boravku u Zagrebu pružena i sva medijska pozornost. Bilo je vrlo zanimljivo slušati kako je od jedne vrlo svjetovno usmjerene bogate žene postala gotovo "svetica" koja je cijeli svoj život posvetila pomaganju drugima i kako je od nevjernice rođene u pravoslavnoj vjeri postala katolkinja. Ovacije i pljesak kojim je dočekan i ispraćena iz dvorane *Globus* u meni su izazvali i revolt i tugu jer sam se pitala zašto za naše

vidioce iz Međugorja nije nikad kod nas priređen takav susret, dok su po cijelom svijetu bili pozivani i dobrodošli.

Nešto se kasnije, u lipnju 1995., pojavio u listu "MI-kršćanski list mladih" članak pod nazivom *VASULA RYDEN: PROROK ILI VARALICA?* S velikim sam zanimanjem pročitala članak u kome je pisalo kako prvo treba vidjeti što Vasula kaže o tri velike istine naše vjere da bi se mogao donijeti ispravan sud o njenoj poruci. Mnogo je toga vrlo kritički rečeno o onome o čemu ona govori kao o Isusovim porukama, koje nikako nisu u skladu s gore spomenutim istinama. Posebno mi je upao u oči dio u kome se govorilo kako iako grčka pravoslavka - Vasula u svojim knjigama i govorima želi kod ljudi izazvati dojam da je vjerna katolkinja. Ipak, njezine je riječi opovrgavaju. Dana 13. 1. 1989. samouvjereno je tvrdila da je poruka o sjedinjenju doprla do pravih ušiju nakon njezina govora 16. 1. 1988. u Svjetskom vijeću crkava. To je organizacija kojoj jedina sveta katolička i apostolska Crkva uopće ne pripada. Znači li to da će se tzv. sjedinjenje svih kršćana (u stilu New Agea) prema Vasuli, dogoditi bez aktivnog sudjelovanja katoličke crkve ili će katolička crkva biti prihvaćena tek kao jedna od crkava zajedno s tolikim svojim sljedbama?

Početak 1998. godine pojavile su se *Mirtine bilješke* u kojima Mirta pomoću unutarnjeg glasa razgovara s Isusom. Za te je bilješke najprije bio odgovoran i izdavao ih na Kaptolu velečasni Alojzije Švaljek i o njima je govorio čak s nadbiskupom Bozanićem. Međutim, crkva se kasnije distancirala od njih i od velečasnog Švaljeka, a Mirta je postala progonjena i ocrnjivana osoba koja je čak optuživana kao đavolova službenica. Bilješke su i dalje izlazile i dopirale do ruku zainteresiranih, a do mene su posljednje stigle Mirtine bilješke broj 5, a i poruka od 11. prosinca 1998. u kojoj Mirta s Gospodinom Isusom govori o vegetarijstvu. Mirta kaže: "Gospodine, smijem li reći ono što mi je u mislima?"

Odgovor je bio: "Da, dijete svakako, govori iz svoje otvorene duhovne svijesti."

Mirta je nastavila: "Gospodine, želim reći svima onima koji još uvijek jedu meso, a ipak žele čuti ovu poruku, da svedu količinu mesa na najmanju moguću mjeru. Osim toga, sve duše dobre volje koje žele čuti Božji glas potičem da prekinu svako klanje i ubijanje životinja bilo koje vrste. Protivno tome, neka svakodnevno posvete nekoliko minuta u molitvi za očuvanje životinjskog svijeta."

Odgovor je glasio: "MIR, dušo, s tobom. Mir u tebi. Mir Boga vazda zračio iz tebe kuda god prolazila i gdje god se nalazila. Dijete ljubljeno, ja ću još samo ovo dodati: Božić, blagdan kojim slavite moje rođenje neka odsad bude blagdan vašega rođenja, vašeg preporođenja da ostavite svoje staro "ja" i da posve uđete u moje božansko "Ja" - da se tako u svojoj nutrini u svom srcu sjedinite i postanete Jedno sa svojim Bogom. Samo tako, kad se to dogodi, kad odbacite svoje ljudske obzire i poglede na svijet, kad prezrete materijalno, kad odbacite svjetovno, kad odbacite svaku vrstu oholosti, laži, mržnje, idolopoklonstva, osvete i prijekare - kad odbacite i prezrete želju za ugledom i moći - samo tada Ja ću se moći ustoličiti u vašem srcu i postati Kralj vaših duša i vaših života."

Od svog duhovnog vođe, jednog poznatog zagrebačkog svećenika, Mirta (Štefica) je dobila poduže pismo u kojem joj je pisao kako riječi njenog unutarnjeg glasa nikako ne mogu biti riječi Isusa Krista i na razne joj je načine tumačio kako je sve to sotonsko djelo. Čak je i vegetarijanstvo uvrstio u to. Bila sam šokirana da netko može govoriti o vegetarijanstvu kao sotonskom djelu kad znademo da preko polovice čovječanstva ne jede meso, što iz ideoloških ili zdrastvenih razloga, a što iz materijalnih. Mnoge su analize dokazale da bi bilo dovoljno hrane na svijetu za sve ljude da su svi stanovnici našeg planeta vegetarijanci pa bi već to bio dovoljan razlog da svojim opredjeljenjem za vegetarijanstvo pridonosimo tome da manje djece i odraslih u svijetu svakodnevno umire od gladi.

Sai Baba je na intervju 1994. u mojoj prisutnosti rekao Amerikancima: "**Ako jedeš životinje, u tebi se razvijaju životinjske osobine.**"

Možda bi svećenicima koristilo da se zbilja zamisli nad ovom rečenicom i priupitaju bi li im možda pomoglo vegetarijanstvo da lakše žive u celibatu. O tome su napisane mnoge knjige, i možda to ne bih spominjala da nisam bila svjedokom vrlo potresne priče jedne ugledne mlade Zagrepčanke koja mi je ispričala kako je svećenik, njen ispovjednik kome je bezgranično vjerovala i kome je pomogla oko smještaja u bolnicu u trenutku kad mu je bila potrebna lječnička pomoć, nakon oporavka jednostavno zaboravio da je svećenik i svojim je ponašanjem natjerao da nađe drugog ispovjednika. Ja nikome ne želim suditi. Znam da smo svi mi ljudi slabi i skloni ponekad pogriješiti, ali da nam baš vegetarijanska hrana puno pomaže u nadziranju uma i emocija. To je čak i znanstveno dokazano.

U *Jutarnjem listu* od 28.8.1998. našla sam vrlo zanimljiv članak pod nazivom *Dr. Spock: Odgoj malih vegetarijanaca* u kome piše da još otkako je tadašnji američki predsjednik George Bush preporučivao brokule, nije bilo tako velike vegetarijanske kontroverze. Najme, prije nekog vremena je otkriveno kako je pokojni dr. Benjamin Spock zagovarao podizanje djece isključivo na vegetarijanskoj prehrani. Autor bestselera *Njega i odgoj djeteta*, do sada prodanog u svijetu u više od 50 milijuna primjeraka, u posljednjem, sedmom izdanju knjige, izašlom nekoliko tjedana nakon njegove smrti, napisao je: "Poznati su škodljivi učinci prehrane mesom." Doajen suvremene pedijatrije i sam je prešao na vegetarijanstvo 1991., a tvrdio je da ga je to spasilo od potpune senilnosti.

Članak o Stipi S., koji je dvadeset godina služio vjernicima Rimokatoličke crkve, a kojeg je oko dvije do tri tisuće vjernika Starokatoličke crkve u Hrvatskoj već dočekalo kao biskupa, iako o prihvaćanju tog mjesta još nije donio konačnu odluku, bilo je za mene pravo otkriće.

Iz članka sam saznala da je prema izvješću austrijske državne televizije mjesto biskupa ponuđeno Stipi Siliću, dugodišnjem župniku u župama oko Železnog (Eisenstadta) i da je tom prigodom predstavljen kao obljubljen svećenik među Hrvatima. Te su najave potekle od bečkog biskupa Bernarda Heitza, koji je svećenik u nas malo poznate Stare katoličke crkve, a starokatolički zagrebački biskup, odnosno biskup Hrvatske katoličke crkve, kako piše na njihovoj uglavnom praznoj crkvi u zagrebačkoj Branimirovoj ulici, postat će i Stipe Silić, unatoč školovanju i dvadesetogodišnjem služenju vjernicima Rimokatoličke crkve.

Kršni je četrdesetosmogodišnjak rođen u Voniću kraj Trilja, a 1992. je napustio rimokatolički svećenički red zbog djece. Sa sadašnjom suprugom je Herthom 1990. dobio kćer Saru, a dvije godine poslije i sina Porina. Tada se i oženio, a zatim su rođeni i David Stipe i Ana Katarina. Stipe Silić kaže kako je bilo načina da unatoč djeci ostane svećenik, no nije htio dopustiti da ga vlastita djeca nazivaju ujakom ili stricem.

"Svećenik ostaje svećenik zauvijek jer se zavjetovao Bogu do kraja života. Sebe i danas gledam tako, iako nemam prava obavljati svećeničke dužnosti." Na službi u Parndorfu zatekao ga je i rat u Hrvatskoj i BiH, a u njegovu radu početkom rata vjerojatno su i uzroci povjerenja koje vjernici i danas imaju u njega.

Usporedo sa stradanjem u domovini počela je i Stipina bolest kralješnice koja je i njega, koji je toliko pomagao da prohodaju, bacila u invalidska kolica. Prva operacija nije uspjela, a poslije druge bilo mu je samo malo bolje, pa je morao potražiti pomalo očajničko rješenje, britanskog "šamana" Stevena Turofa. Tamo je stigao uz pomoć bivših župljana jer novca više nije imao. Čak mu je i suprugina kućica, u kojoj i sad žive, pod hipotekom. "Šaman" ga je operirao bez anestezije, ali i bez bola. Danas Stipe hoda uz lagano šepanje.

Netom prije odlaska u Englesku počeo sam slikati, i to gotovo nesvjesno. Jednotavno bih se noću probudio sav u znoju i u potpunu mraku počeo sam lijevom ili desnom rukom povlačiti boju preko papira ili platna. U noći je nastajalo i desetak crteža ili slika, a ponekad me nešto toliko tjeralo da nisam stigao čekati da se boja osuši, već sam povlačio poteze usporedno na dvije slike. "Šaman" Turof objasnio mi je kako sam zapravo medij nekog mrtvog slikara koji radi kroz moje ruke. Tako je i on medij jednog prošlostoljetnog francuskog kirurga. Turof me samo upozorio da radim što više jer se nikad ne zna kad će me taj slikar napustiti i potražiti nekog drugog - objašnjava Stipe Silić. Slike je ponudio na procjenu i rečeno mu je kako vrijede od pet do deset tisuća maraka. Njegova bečka agentica, međutim, ne dopušta mu još ni prodaju ni darivanje radova jer ga želi i službeno, izložbom, predstaviti prije pojavljivanja na tržištu.

Početkom lipnja 1998. godine pojavio se u nedeljnom *Večernjem* i vrlo zanimljiv članak o mojoj dugogodišnjoj znanici Biserki V. pod naslovom *Šokantna ispovijed zagrebačke slikarice*, i meni je postalo jasno da su doista započela neka nova vremena u kojima čak i svećenici postaju medijima nekih preminulih slikara, a Biserkina kolekcija tako nastalih slika je uistinu imponantna. Kad bi je se "dočepali" svjetski mediji, bilo bi to još nešto po čemu bi Hrvatska mogla postati poznata u svijetu.

Sjedila sam s prijateljima iz Portugala u Biserkinu ateljeu. Pričala nam je o nastajanju tih predivnih slika i pokazala diktate koje prima od Isusa i Djevice Marije, a njeno je lice zračilo tolikim nadnaravnim žarom, radošću i predanošću da sam je upitala je li to stanje blaženstva kod nje trajno. Ispričala nam je da je Isus upravo uči poniznosti i kako je izložena mnogim izazovima da tu lekciju stvarno nauči, ali da joj Gospodin uvijek pomogne kad joj "teret" postane pretežak. Bila sam fascinirana kad nam je pokazala kako se rukopis kad piše Isusov diktat razlikuje od onog kad piše diktat Djevice Marije, a više od svega se

razlikuje njen vlastiti rukopis. Rekla nam je da svakodnevno prima poruke i dosad je napisala čak 22 velike bilježnice poruka Isusa i Majke Božje, koje redovito daje na čitanje svom duhovnom vođi.

Prve riječi koje je Isus napisao bile su: "Molite, molite." Osjetila je potrebu da ode u crkvu na ispovijed jer je opet postala zabrinuta i u nedoumici. Kome otići, a da joj ne kaže kako s njom nešto nije u redu? Čekalo ju je još jedno šokantno iznenađenje. Biserka Vučković tvrdi da je uz pomoć njenih ruku jednoga dana Isus naslikao samog sebe, a u listopadu 1996. na njeno je pitanje odgovorio: "To nisu tvoji slikari, nego moji, ljubljeno moje dijete. Svi zajedno služite mom božanskom planu."

U članku u *Večernjem listu* pisalo je kako su neki slikari i likovni kritičari ostali zaprepašteni vidjevši u njenu stanu slike Van Gogha, Rembrandta, Degasa, Rubensa, Bukovca, Moneta i drugih. Oni dobro znaju da slikar ne može samo tako, preko noći, prijeći iz jednog stila u drugi. Biserka Vučković se afirmirala kao pejzažist i slikanjem marina i maslina. I njoj je nezamislivo da bi mogla raditi nešto drugo. Kad je vidio prve slike Zlatko Čular, akademski kipar i slikar, shvatio je da se događa čudo. Biserka je izjavila kako osjeća da je medij slavnih slikara, ali kad radi, nema osjećaj da je u transu. Jedino izgubi pojam o vremenu, ali ako netko uđe u atelijer, normalno s njim može pričati.

O svom je slučaju razgovarala s 18 svećenika u Zagrebu. Reakcije su različite. Nekima je nedopustivo da radi s dušama pokojnika. Međutim, kad prepoznaju Božju riječ i Božje poruke, kad dobiju uvid u njih i kad u cijeloj priči shvate što se događa, povlače svoje negativne stavove. "Oni moj slučaj objašnjavaju tvrdnjom da je Bogu sve moguće. Daje kome hoće, koliko i kada hoće. Ima svećenika koji su sve lijepo prihvatili, ali i onih koji kažu da je to moje osobno iskustvo s Bogom pa takvo treba i ostati."

Po Isusovoj želji prvi put objavljuje javnosti tu svoju vezu s dušama slikara i božanskih autoriteta, iako je sve počelo jedne večeri pred četiri godine, točnije 25. siječnja 1995. Sjedila u atelijeru i sama sa sobom raščišćavala neke stvari. Počela se ispovijedati Bogu. U toj je predanosti njena ruka odjednom sama krenula prema kistu i papiru. Počela je nešto slikati izvan svog nadzora i volje, što ju je silno iznenadilo. Uzela je drugi papir, udahнула duboko i pokušala se sabrati, ali ruka je s kistom opet krenula prema paleti s bojama pa prema papiru. Kad je kist umočila u narančastu boju i prenijela je na papir, to ju je zapanjilo jer ona na to mjesto nikad ne bih stavila tu boju. Upitala se što joj se to događa, tko joj se javlja. Njena je ruka sama napisla potpis - Vincent. Slavni Van Gogh njenim je rukama naslikao nekoliko slika, koje su bile posve drukčije od tehnike kojom je ona slikala! Do sada je napravila oko 700 radova koji se doimaju kao da su ih doista slikali Rubens, Van Gogh, Rembrandt, Degas, Monet, Dürer, Toulouse-Lautrec, Modigliani, pa i Walt Disney, zatim Bukovac, Kraljević. To slikanje, što zvuči nestvarno, događa se svaki dan, a Biserka sve manje slika svoje slike. Situaciju u kojoj se našla ne mogu objasniti ni likovni kritičari ni svećenici s kojima je razgovarala tražeći neko razumno objašnjenje.

Kad ju je novinar upitao što će s nekoliko stotina slika koje su kroz nju napravile duše velikih slikara, odgovorila je da ne zna, ali sigurno zna da ih neće nikome prodati. Rekla je kako bi time izigrala Gospoda jer one su dokaz da duše tih slikara i dalje žive. Gospod zapravo želi ljudima i na ovaj način dati na znanje da život ne završava smrću i gubitkom tijela. Sve je to tek početak Gospodova rada s Biserkom, a zašto baš s njom, to se i ona sama pita.

Za Novu godinu 1999. nazvala me Biserka i nakon što smo izmijenile čestitke, ispričala mi je nešto vrlo značajno što sam doživjela kao blagdanski poklon. Rekla mi je kako je dan prije pojela sarmu i kako joj nakon toga cijelu noć u želucu nije bilo dobro. Nakon dugotrajne molitve Isus joj se javio i u diktatu je pisalo kako nije dobro da jede meso jer preko mesa preuzima loše vibracije od životinje koja jako pati u trenutku kad je čovjek ubija. U diktatu je također pisalo da ne treba nasilno prestati s jedenjem mesa ali neka ga uzima sve manje i manje.

Zanimljivo je da se i u Mirtinim bilješkama pojavilo vegetarijanstvo, a za mene i poruke iz Međugorja koje stalno pozivaju na post o kruhu i vodi polako upućuju čovjeka da jede sve manje mesa. Na kravlje ludilo, trihinozu i još neke bolesti koje se prenose kroz životinje gledam također kao opomenu čovječanstvu da se riješi jedenja mesa.

Osoba čije sam poruke doista doživljavala kao Sai Babine riječi bio je Lucas Ralli. On je Sai Babu i upitao na intervjuu jesu li poruke koje on dobiva zaista od Njega i može li ih dati na čitanje drugima. Sai Baba je to potvrdio i rekao da izda knjigu poruka, a pokojni Babin vrlo bliski suradnik Kasturi dao je knjizi naziv *Sai poruke za tebe i mene*.

Baš to je bila prva knjiga koju sam prevela s engleskog jezika i Sai Baba ju je blagoslovio na intervjuu na koji me pozvao 1989., a nakon objavljivanja u Zagrebu doslovce je razgrabljena. Kasnije su prevedene još tri knjige Rallijevih poruka, od kojih sam je sudjelovala u prijevodu još jedne. Lukas nam i dalje redovito šalje poruke koje dobiva za međureligijski skup koji se održava jednom mjesečno u Londonu. Izabrala sam jednu od njih pod nazivom "Proljeće" da se vidi koliko su njegove poruke univerzalne te lako razumljive i primjenjive u svakodnevnom životu.

"Ne postoji ni jedno mjesto gdje Bog nije prisutan jer je čitav svemir, univerzum Bog. Neki znaju onu izreku da ni jedan list ne padne s drveta bez Božjeg znanja. To je aspekt Božje sveprisutnosti. Ovo nam godišnje doba pruža mogućnost da svijet doživimo gledajući ga svojim očima i da pri tome razmišljamo o svom životu. Vidite li odraz Boga u svemu što postoji? U cvijeću, životinjama i nadasve u ljudima koji su oko vas? Pogledajte ljude u svojoj blizini. Neke od njih dobro poznajete, neke površno, a mnogi su za vas stranci. Pa ipak, ono što zapravo vidite jest Bog, očitovan u različitim oblicima. Danas je čitav svijet uznemiren, a ljudi zbunjeni. Većina je izgubila put i nisu svjesni svog istinskog identiteta, izgubili su dodir sa stvarnošću i svijest o postojanju Boga. Zapravo, oni su se odvojili, međutim, to odvajanje je privid, ono nije stvarno. Takav se način razmišljanja i stav mogu temeljito izmijeniti samo ako Boga dovedete u svoje živote, tako da Bog i vi postanete Jedno. Ponavljanje Božjeg imena jedan je od načina koji donosi promjenu i vodi do osvješćivanja Božje sveprisutnosti. Ništa ne možemo postići bez napora. Na žalost, tek se manji broj ljudi ozbiljno trudi promijeniti svoj način života. Zapali su tako duboko u kolotečinu, da iz nje ne vide duhovno svjetlo. Gdje je to svjetlo? Gdje je ljubav? Gdje je Bog? Sve je zapravo Jedno i vi ste dio te Jednote, sveukupnosti koja je Bog. Razmišljajte na takav način i uđite u to prekrasno proljeće ruku pod ruku s Bogom. Tada će vam s očiju spasti mrena i sve ćete početi promatrati duhovnim očima. To će biti otkriće, divit ćete se onome što ćete vidjeti-to će biti objava Boga u svoj Njegovoj slavi, očitovana u svim oblicima. To je način kako možete izmijeniti svoj život i u isto vrijeme pripomoći u procesu ozdravljenja ovog izmučenog svijeta."

Ovo poglavlje puno raznih "čuda" željela bih završiti opisom čuda vezanog uz Sai Babu kod koga su čuda svakodnevna pojava. Ovdje ću navesti kako je Svami sam u Svom govoru od 6. svibnja 1998., objavljenom u Sanathani Sarathi, opisao jedno takvo čudo, naime, "odlaženje" iz tijela.

U Prashanthi Nilayamu se nalazio poklonik koji je doživio tešak srčani udar. Svami*¹ je napustio tijelo da mu pomogne, a to je bilo u dva sata ujutro. Nije se vratio u tijelo do tri sata popodne sljedećeg dana. Dječaci koji čuvaju Svamija počeli su plakati. S njima je bio Chiranjeevi Rao, koji je doveo dr. Alreja. Taj je doktor bio vrlo predan Svamiju i živio je u Prashanthiju već četrdeset godina. Došao je i opipao Svamijev puls, ali nije bilo ni pulsa ni bilo kojih drugih aktivnosti u tijelu pa je i on počeo plakati rekavši da nema nikakvih tragova života u tijelu. Chiranjeevi Rao je tad rekao kako nije neuobičajeno za Svamija da napusti tijelo od vremena do vremena i da je on to već doživio. Rekao je šestorici dječaka, koji su bili vrlo dobri studenti - završili su M.B.A. (Master of bussiness administration) na Svamijevu sveučilištu i prošli praksu u Delhiju, da o tome nikom ne govore. Unatoč Chiranjeevinim riječima oni nisu mogli zadržati tugu i plakali su. U tom sam se času sa smiješkom dignuo iz kreveta i upitao ih što se događa.

Tad sam rekao kako vani čeka mnogo ljudi i kako moram na daršan. Zamolili su me da popijem čašu sirutke ili pojedem zobenu kašu jer od ranog jutra do tri popodne nisam popio ni gutljaj vode, ali ja sam rekao da na to nisam naučen, okupao sam se i izišao na daršan. Takve su se stvari ponekad događale i dječaci koji žive sa mnom znaju za njih.

Sai Baba je tijekom skoro sedamdeset godina svog djelovanja materijalizirao na tone raznih predmeta (neke predmete je materijalizirao već kao dječak svojim prijateljima u školi) i kad se netko jako trudi da Ga opiše kao mađioničara i prevaranta, ja takve materijalistički orijentirane osobe obično upitam postoji li na svijetu mađioničar koji predmete koje "stvara" poklanja ljudima oko sebe i to toliki niz godina. Takvi ljudi većinom ostaju zbunjeni jer im je neshvatljivo da netko nešto radi, a da pri tome nema nikakvu zaradu, da ne naplaćuje svoje usluge (poput mađioničara), naprotiv, poklanja ih najrazličitijim ljudima, od

¹ Svami kad govori o sebi, često govori u trećem licu

najsiromašnijih do najbogatijih. Neke su vrlo nepovjerljive osobe odnijele draguljaru dijamante ili satove koje On svakodnevno stvara da se uvjere u njihovu vrijednost. Ostali su zbunjeni kad im je draguljar potvrdio da je riječ o vrlo vrijednim predmetima. Neki su pak sveti prah *vibhuti* koji Svami stvara ili se materijalizira na Njegovim fotografijama i kipovima raznih božanstava - podvrgnuli kemijskoj analizi u jednom institutu u Tuebingenu u Njemačkoj. Pronašli su da je posrijedi vrlo čist silicijev dioksid, dakle, kvarc. To je iskorišteno kao dokaz da *vibhuti* ne dolazi iz Sai Babina tijela jer ljudski organizam sadrži minimalne količine silicija. O tome kolikim je ljudima taj sveti prah spasio život i vratio zdravlje ili im pomogao na razne druge načine, napisane su širom svijeta brojne knjige s vjerodostojnim svjedočenjima ljudi. Osim toga, Sai Baba je osoba koja kao od šale vlada prirodnim zakonima, povremeno iscjeljuje bolesnike kojima je preostao još koji tjedan života ili materijalizira svakojake predmete. On najavljuje da je došao u ovaj svijet kako bi pomirio sve religije i čovjeku vratio ljudskost.

On kaže: "**Bit poruka svih religija jest čisto srce...**".

Mnogi ljudi misle da Sai Baba privlači k sebi poklonike u prvom redu svojim "čudesima", a ne svojim naukom. Smatraju da se Njegova čuda mogu svrstati u područja kamo ih svrstava i proučava mlada i još uvijek nedovoljno priznata znanost - parapsihologija. Pioniri te znanosti već odavna proučavaju pojave kao što su materijalizacija, telepatsko prenošenje misli, bilokacija - pojavljivanje osobe na dva mjesta u isto vrijeme, telekineza - pokretanje predmeta bez uporabe fizičke sile i mnoštvo drugih pojava. Oni u tomu ne vide ništa nadnaravno, naprotiv, žele pokazati da u čovjeku postoje dosad neotkrivene moći kojima je on sposoban ovladati na način koji je neobjašnjiv dosad uspostavljenim sustavom prirodnih znanosti.

Mnogi tragaoci za istinom smatraju da prihvaćanje takvih stavova kršćanstvu ne bi smjelo biti strano. Ono mora samo tražiti razlikovanje kada se čudesne pojave događaju uz pomoć moći i zakonitosti koje je Bog usadio u čovjeka, a kada miješanjem nadnaravnih sila - božanskih, kao npr. kod Kristovih čudesa, ili zlih kao što je to moguće kod opsjednuća. (Zbog toga Crkva npr. zabranjuje bavljenje spiritizmom jer je moguće da se u seanse umiješa Sotona. Vrlo je jak dokaz tomu prilog to što zazivanje duhova nakon dužeg vremena ostavlja osobe u mentalnom rastrojstvu, baš po onoj biblijskoj: "po plodovima ćete ih njihovim poznati".)

Oni smatraju da su te pojave vrlo zanimljive iako su dosad znanstveno neobjašnjene. Međutim, slična "čudesa" čini i mnoštvo drugih osoba koje sebe ne predstavljaju avatarima ili sinovima Božjim. Neke od njih uopće nisu svjesne da su kod njih probuđene parapsihološke sposobnosti te im njihovo očitovanje u početku čak stvara poteškoće, a drugi su te sposobnosti stekli marljivim i discipliniranim vježbanjem raznih tehnika. Sai Baba, međutim, koji nije stekao te sposobnosti, već su one dio Njegove prirode kojim oduševljava ljude za svoj nauk (za jedinstvo religija, nesebično služenje potrebitima, provođenje u život pet ljudskih vrijednosti: istina, ispravno djelovanje, mir, ljubav i nenasilje i na taj način za osvještavanje svoje prave božanske prirode, svog Sebstva), dakle, za nauk koji je ljudima dotad bio nezanimljiv. Na pitanje je li Bog, Sai Baba odgovara:

"Da, ja sam Bog, ali i ti si Bog, a razlika među nama je u tome što sam ja toga svjestan, a ti nisi svjestan svoje božanskosti".

Čuvenom ruskom mediju Nini Kulaginoj i mnogim drugima kod kojih su se očitovale takve sposobnosti, a koji su se podvrgavali sustavnom proučavanju čitavih ekipa stručnjaka, nije nikada padalo na pamet dovoditi svoje sposobnosti u vezu s učenjima koja bi pomogla čovječanstvu na putu do samospoznanje, oslobođenja ili raja (kako se to kaže kod nas katolika).

Zdenka se udala i otišla živjeti u Australiju, ali prije toga mi je povjerila na čuvanje sve svoje knjige, slike, audiokazete i druge stvarčice vezane za Sai Babu. Doživjela sam to kao pravo malo bogatstvo. Gutala sam štivo tih knjiga, tako da su se redale knjige Howarda Murpheta, N. Kasturija, Johna Hislopa, Peggy Mason, Phillis Kristal i Lucasa Rallija, a zatim sam počela čitati i knjige koje su zapisi Sai Babinih govora koji se bilježe dugi niz godina pod nazivom *Sathya Sai nam govori* (*Sathya Sai Speaks*). Kako sam sve dublje ulazila u Njegovo naučavanje, sve sam više osjećala kako je baš taj nauk ono što sam godinama tražila. Našla sam i manju skupinu sljedbenika koja se već nekoliko godina nalazila i proučavala Babine tekstove.

Počela sam se s njima sastajati, pa i pjevati meni isprva tako neobične pjesme *bhajane* i mantrе, ali iza svakog sam se sastanka osjećala nekako ispunjena i spremnija da se bolje nosim s problemima koje je nosila svakidašnjica.

Kako mi je put u Indiju u to vrijeme bio nemoguć, odlučila sam se za seminar indijskog učitelja Maheshwaranande koji se održavao u Tuheljskim toplicama. Bilo je to jedno vrijedno iskustvo na putu duhovnog tražitelja jer nam je Svami Maheshwarananda govorio na seminaru o potrebi da razumijemo i volimo samog sebe, da isto tako pokušamo razumjeti i voljeti druge, te da shvatimo zašto smo rođeni i što je smisao života. Nakon dugogodišnjeg vježbanja autogenog treninga tamo sam se srela s meditacijom na mantru. Maheshwarananda je objasnio da su mantrе zapravo neke dobre, pozitivne, božanske riječi, koje imaju određeni smisao i veliku snagu. Također nas je podučio kako se meditacija ne može vježbati, ona dolazi sama od sebe. Jedino koncentraciju možemo vježbati. Meditacijom pročišćavamo svoj um i svoju karmu i kroz nju spoznajemo tko smo i kakvi smo, a rezultat meditacije je pronalaženje mira u sebi.

Na privatnom razgovoru iza seminara upitala sam ga je li svakom čovjeku potrebna osobna mantra ili je dovoljno da se služi s univerzalnom mantrom. Najme, moj učitelj Sathya Sai Baba kao avatar ne daje individualne mantrе, već nas poziva da ponavljamo univerzalne molitve i mantrе iz Veda kao npr. *gāyatrī mantru*. Još sam se u teozofiji srela sa s tekstovima o moći mantri ili svetih formula riječima, zvucima, ili radnjama za postizanje i stabilizaciju izvjesnih stanja svijesti. Gđa Blavatsky u knjizi *Tajna doktrina* govori da su sve mantrе odlomci iz specijalnih knjiga koje posvećenici drže u tajnosti, a svaka mantra ima velik učinak na onog tko je ponavlja i na njegovu okolinu jer proizvodi tajnu uzročnost koja se pretvara u neposredne rezultate.

Sai Baba kaže da je *gāyatrī mantra* majka Veda i da uništava grijehе i raspršuje u čovjeku tamu i neznanje. Ako se ovu najuzvišeniju vedsku mantru ponavlja tri puta dnevno ili se recitira cijela brojanica, ona daruje savršeno zdravlje, ljepotu, snagu, vitalnost i magnetsku auru licu, oslobađa od ograničenja triju svjetova, triju guna i trostrukog aspekta vremena, te vodi do konačne realizacije ili jedinstva svijesti. Ponavljanje je Božjeg imena sredstvo kojim se čovjek uzdiže k božanskoj razini.

U knjizi *Sai Baba misija i poruka* koju je napisao Jagadeesan nalazi Babin tekst o ponavljanju So'Ham mantrе, čije je značenje: "Ja sam On (Bog)", a koju svako biće ponavlja pri svakom udahu i izdahu. To je činjenica koju su ljudi dugo zanemarivali, ali u to treba vjerovati. Svami kaže "da je to prava duhovna praksa i konačni cilj u razvoju tražitelja."

Maheshwarananda se vrlo lijepo izrazio o Sai Babi, ali je ipak smatrao da je individualna mantra vrlo važna za duhovni rast čovjeka. Ipak ja se nisam odlučila da na tom seminaru budem inicirana u neku mantru i zadržala sam svoje uobičajene molitve i *gāyatrī mantru*.

Nekoliko godina kasnije, nakon spomenutog seminara u Tuheljskim toplicama, u zimi 1989., Sai Baba me je na poseban način i "inicirao" u *gāyatrī mantru*, jer je na intervjuu tražio da je otpjevam.

Na moje pitanje Maheshwaranandi kako da pomognem sinu da postane vegetarijanac, jer je u to vrijeme izrazito volio jesti meso, odgovorio je da na ničem ne inzistiram, već da ga odvedem među ljude koji ne jedu meso pa će takova sredina pozitivno utjecati na njega.

U knjizi *Ispovijesti ruskog hodočasnika* naišla sam na objašnjenja jedne od najjačih kršćanskih mantri: "Gospode Isuse Kriste, Sine Božji, smiluj mi se!" koja pomaže čišćenju srca pomoću stalnog spomena na Isusa. Tako srce postaje središtem razuma i mudrosti i igra glavnu ulogu u molitvi koja nas stalno upućuje na Boga. Sveti Ivan Ljestvičnik u svojoj poznatoj *Ljestvici nebeskoj* govori o ovoj Isusovoj molitvi i savjetuje da se treba sjediniti s čovjekovim disanjem pa će se vidjeti koja je korist od nje. Ova se Isusova molitva spominje po prvi puta kod Hezihija Batosa, učenika svetog Ivana Ljestvičnika iz VII. stoljeća. Po njemu Isusova molitva treba biti udisana tako da ime Isusovo prodre u našu nutrinu i objavi srcu svoju volju. Prema tome, Isusova molitva ne teži nekoj tajanstvenoj tišini, već slušanju božanske riječi. Pri tom se ne ostaje kod izvanjskog zazivanja Isusova imena, već neprestano zazivanje čini ljude dionicima svetog imena Isusova. Ono daje krijepest umjerenosti i uzdržljivosti, ono je svjetiljka u tami.

Na seminaru oca Daria Betancourta održanog u Zagrebu, 16. i 17. svibnja 1998. bilo je bezbroj skupnih, zajedničkih zaziva, koji bi se isto mogli svrstati u neku vrstu mantri (ova sanskrska riječ u prijevodu znači sklop riječi ili zvukova s duhovnim značenjem i moćima), koji su se više puta ponavljali

kako bi se pokrenula energija Duha Svetog. Svrha seminara nisu bila samo tjelesna ozdravljenja, iako su ona znak da je Krist živ i da je isti jučer, danas i uvijek te da kao nekad u Izraelu, dok je hodio tom zemljom, i sada ozdravlja, liječi, oprašta grijeha i istjeruje zloduhe. To su znakovi Isusove milosrdne i ozdraviteljske ljubavi. Posebno su važna unutarnja ozdravljenja zbog rana koje su nam prouzročili grijesi i nepravde koje smo pretrpjeli, tj. koje su nam drugi nanijeli. Za unutarnje ozdravljenje srca i duše osnovni je preduvjet oprostiti samima sebi i drugima koji su nas povrijedili i primanje oprosta od Isusa preko sakramenta ispovijedi.

Tako je unutarnje ozdravljenje preduvjet tjelesnog ozdravljenja (mnogi su tjelesno ozdravili kada su oprostili bilo sebi bilo drugima). Unutarnje nam ozdravljenje pomaže da doživimo Božju ljubav i shvatimo da On želi našu radost, ljubav, mir i život u punini i u izobilju. Također nam pomaže da i mi počnemo ljubiti druge i da budemo sposobni primiti ljubav od braće ljudi. Ako i ne ozdravimo tjelesno, budimo sigurni da nas Bog sve želi duhovno iznutra ozdraviti i dati nam smisao i radost života kao i obilje mira i svoje ljubavi.

Moja želja da više saznam o Sai Babi postajala je sve većom. Nakon prodora istočnjačkih svjetonazora na Zapad, negdje početkom ovog stoljeća kada je u Ameriku došao Svami Vivekananda, bilo je malo osoba koje su uskovitlale toliko prašine u javnosti kao Sai Baba. Bila sam pomalo znatiželjna, ali zapravo više privučena Njegovim naukom. Počela sam se sve više baviti pitanjima kao što su: “Mogu li Ga prihvatiti kao avatara? Što je to u Njegovu učenju po čemu se zapravo razlikuje od drugih velikih učitelja?”

U raznim sam tekstovima našla podatke da je On avatar našeg doba, a avatar dolazi kao pokretačka snaga, s namjerom da otvori čovječanstvu put do više svijesti i utemelji vječni Zakon, zakon ljubavi, sućuti, pravednosti, jedinstva čovječanstva i oćinstva Boga.

Avatarstvo je uvijek povezano s evolucijom i tu dolazi do isticanja i ostvarenja velikih ideala i njihovih načela, kako u životu pojedinca, tako i u cijelom društvu. Vodi nas iz nemoralnog u moralni život, iz moralnoga u vjerski život, iz vjerskoga u duhovni život, sve dok se ne uzvisimo do visine kreativne percepcije.

Prvi sam puta 1986. sanjala Sai Babu. Bio je to san u kojem se jedan veći broj ljudi nalazio u nekom podrumu gdje nas je Svami nećem podučavao. Izvana se čula jaka pucnjava a u jednom je trenu nestalo i struje. Svami je samo malo podignuo ruke i vratio svjetlost u prostoriju rekavši nam da dobro zatvorimo vrata. Spomenuo je da se vani nešto događa, ali da se ne moramo bojati jer smo uz Njega sigurni.

Pet godina kasnije kad su u Zagrebu počele uzbune, znali smo se ipak naći u Sai centru te moliti i pjevati *bhajane*. Jednom kad su vani zviždali projektili koji su raketirali Sabor na Gornjem gradu, sjetila sam se sna iz 1986. Svami nas je stvarno štitio jer nitko od nas Saijevaca u Hrvatskoj nije stradao u tom ratu.

Još je jedno Njegovo čudo bilo to što se za cijelo vrijeme rata Njegova velika fotografija nalazila u izlogu “Foto Fokusa” u Frankopanskoj ulici i ljudi su često navraćali kod moje prijateljice Romane da naruče po koju Babinu sličicu kao zaštitu svojim ukućanima i sebi.

Sve je više rasla čežnja za Indijom i za susretom “oči u oči” s avатарom. Znala sam da živimo u tamnom razdoblju kaliyuge, ali i u vrijeme silaska avatara na Zemlju, i da je to iznimna prilika koju smo zaslužili svojim prošlim životima. To nam je i On sam potvrdio na intervjuu 1995. Činjenica da Sai Baba zastupa jedinstvo vjera, odnosno njihovu sintezu, te da govori da je Bog jedan, ali da ga ljudi nazivaju raznim imenima i da je prisutan u srcu svakog čovjeka ostavilo je neizbrisiv dojam na mene.

Sai Babi me privuklo i to što On objašnjava unutarnje značenje svakog filozofskog iskaza, koje nije ni dogma, ni fanatizam, ni slijepa vjera, kao ni vjera koja isključuje svaku drugu vjeru. To je zapravo filozofija koja mnogo govori o unutarnjem značenju, a ne o vanjskom obredu ni o vanjskom imenu. Ovo ne bi trebalo pogrešno shvatiti: ja ne niječem vrijednost vanjskih obreda i nisam protiv imena i lika te smatram da vanjske obrede treba izvoditi predano, a bogoštovlje redovito, ali mislim da se sve više treba okretati prema unutra i Gospoda pronaći u dubini svog bića. Svami je bezbroj puta ponovio u svojim govorima da ne treba ni u šta slijepo vjerovati, već sve treba iskusiti.

Šesto poglavlje
DIGNI SE TI BESMRTNA DUŠO
INDIJA 1989.

Kad se nešto jako želi, tada se to i ostvari. No, moram priznati da mi je trebalo više godina i mnogo strpljenja da dočekam dan, 24. studeni 1989., kad smo iz Zagreba preko Praga jednim prastarim “tupoljevim” zrakoplovom krenuli u daleku tajanstvenu Indiju. Od Indije treba htjeti i znati primiti sve što nam nudi, a ono što prvo nudi, osim vreve na gradskim ulicama i velike buke s kojom se odvija promet, to su pogledi na nepregledna rižina polja, te ravne plohe najzelenijeg zelenila, uz samo pokoju vitku palmu što upotpunjuje krajolik. Tisuće, milijuni stručaka zelenih vlati ručno su obrađeni i navodnjavani jer tu ne postoji nikakva mehanizacija. Kako to sve mora sve izgledati primitivno za jednog Zapadnjaka! Ipak, koliko ljupkosti, ljepote i predanosti uloženo u taj rad uspjela je snimiti Vesna Ljubić iz Sarajeva u svom filmu “Sveti prah Indije”. Indiju stvarno treba znati voljeti i to ne može svatko. Indijom treba hodati bos i osjetiti dodir tog svetog tla kojim su hodale mnoge svete osobe.

Indija ima sedam svetih gradova, a na prvom je mjestu Benares, grad boga Ūive, za koji se kaže da mu je on dao ime Kāūi, što u prijevodu znači svjetlost. Benares je poznat kao grad nade i sveopće ljubavi. Upravo zato već tri tisuće godina tamo dolaze hodočasnici iz cijele Indije da bi se okupali u svetoj rijeci Ganges, za koju vjeruju da čisti tijelo i dušu.

Dok u Benares hrli cijela Indija, u Puttaparthi - zabačeno seoce u južnoj Indiji, dolaze ne samo Indijci već i stanovnici cijelog svijeta. U njemu je 23. studenog 1926. rođen Sathya Sai Baba, s obiteljskim imenom Sathya Narayana Raju. O Babinu djetinstvu i životu napisano je više knjiga, ali u to mi se vrijeme najviše svidio njegov životopis u 4 knjige *Satya, Ūiva, Sundara* koji je kasnije preveden i na naš jezik pod nazivom *Istina, dobrotu, ljepota*. Čitala sam pohlepno pripremajući se za taj prvi susret s Indijom i avatarom.

Prvi je susret s Bombayom bio pravi toplinski i kulturni šok za sve nas, pa ipak sam zahvalno udahnula blagoslovljeni zrak Indije. Bilo je vruće i vlažno, odjeća nam se lijepila za tijelo, a zračna je luka bila prljava, zapuštena i siromašna. Nakon što smo prošli carinu i gomilu ljudi koja je čekala u redu da preda ispunjene formulare s brojem vize i drugim podacima, utrpali smo se u jedan stari taksi koji nas je trebao odvesti s međunarodne do nacionalne zračne luke. Dok nas je taksist vozio cestom punom rupa, između lutajućih pasa i goveda, bili smo blijedi od muke i straha jer se tamo vozi lijevom stranom ceste i svuda gdje se nađe malo slobodnog prostora ili se nama zapadnjacima to samo čini. Jedino su se naša dva dječaka valjala od smijeha jer za njih je bila pustolovina voziti se uz neprestano trubljenje izbjegavajući u zadnjem času sudar s nekim drugim vozilom. Njima je to pomalo ličilo na autiče u cirkusu u kojima su se tako rado vozili u Zagrebu.

Bombay je grad u kojem je utjecaj Zapada ostavio dosta vidljiv trag i makar se veličanstvene državne građevine natječu u ljepoti s drevim hramovima, a duž širokih prometnica rastu prekrasne palme, mene je duboko potreslo veliko siromaštvo. U tom dvanaest milijunskom gradu čiji je broj stanovnika gotovo tri puta veći od broja stanovništva cijele Hrvatske, ljudi žive u tako teškim uvjetima da je to za nas gotovo nezamislivo. Na prvi pogled, taj veliki grad, tipično indijski po svojoj zagađenosti i prenapučenosti, izgleda poput neke industrijske sile ali sve je to prilično varljivo. Iako ga mnogi nazivaju “Vratima Indije” i gradom koji je imao intenzivan mističan život što je sezao u najdublju prošlost, siromaštvo u kojem ljudi žive je stravično. Vidjeli smo cijele obitelji koje zapravo žive u kartonskim kutijama, a najveće je čudo bilo kad sam ujutro vidjela djecu koja izlaze iz takvih “nastamba” uredna i čista i u svojim školskim uniformama odlaze u školu. Čovjekova su osjetila tamo jako pod udarom najrazličitijih dojmova. Krave, pse i majmune možete sresti gotovo na svakom koraku, a ljudi se omuhavaju u svim smjerovima i djeluju zbunjeno i neorganizirano. Na tisuće mirisa, zvukova, boja, pokreta djeluje na nas tako da titramo od malodušnosti do zanosa, stalno iznova pitajući “zašto to mora biti tako, a ne onako”, ali već se u sljedećem trenutku sve te materijalne prepreke rasplinjuju pred silnom željom da što prije ugledamo Svamija.

Iz Bombaya smo letjeli u Bangalore, grad u kome su Englezi ostavili vrlo jasne tragove svoje kulture, grad s ugodnijom klimom, 1.221 km južno od Bombaya. Taj je let bio mnogo ugodniji. Po prvi smo se put

susreli sa stjuardesima u sarijima i probali ljutu indijsku hranu. U zračnoj smo luci prepoznali Babuove taksiste o kojima smo čuli još u Zagrebu i smjestili se u Babuov hotel Cavery. Odlučili smo tu prenočiti i sljedećeg jutra posjetiti Mysore prije odlaska u Sai Babin ašram u Puttapparthiju.

Popodne smo posjetili Rama Krishna Shastryja, pri Ūri Shuka Foundation, da naručimo horoskop prema zapisima na palminom lišću Saicharitamrita, za koju se smatra da je stara čak 5000 godina. U tim je spisima najavljen i silazak bića s božanskim svojstvima koje je u prošloj inkarnaciji živjelo u Shirdiju. Kaže se u spisima da će On moći materijalizirati predmete ni iz čega, činiti čudesna ozdravljenja, pojavljivati se istovremeno na više mjesta, spašavati svoje sljedbenike iz opasnosti bez Svoje fizičke prisutnosti. Obnovit će čovječnost i uspostaviti razdoblje mira i napretka, obnavljajući znanje iz drevnih vedskih spisa, potičući ljude da u sebi ponovno otkriju svoju pravu prirodu i ljudske vrijednosti istine, ispravnosti, mir, ljubavi i nenasilja.

Rama Krishna Shastry nas je lijepo primio, i tamo smo ostavili svoje podatke, a on nam je obećao snimiti horoskope na kazete koje ćemo moći podignuti pri povratku kući. Dobili smo voće i cvijeće kao *prasād*, a Velimir medaljicu Hanumāna. Tu bih odmah željela napomenuti da na povratku nismo našli Rama Krishnu (umro nekoliko godina kasnije iako još mlad), tako da nikad nismo došli u priliku da dođemo do dijela zapisa na palminom lišću koji se odnosi na nas. Kad sam kasnije naučila da svaki Babin pogled, Njegova riječ upućena nama ili doticanje Njegovih stopala mogu promijeniti našu karmu, shvatila sam da jednostavno nije bilo potrebno da nam taj zapis dođe u ruke.

Drugo smo jutro krenuli za Mysore u kojem se na Sai Babinim slikama materijalizira *vibhṭi* iz medaljica Shirdi Babe (Babina prošla inkarnacija) i Sai Babe teče božanski nektar U dvorištu hrama nalaze se i mramorna stopala Shirdi Babe koja su neprekidno orošena tekućinom koja miriše na jasmin. Natopili smo maramice tom tekućinom, a stopala su se odmah ponovno orosila čudotvornom tekućinom. Mnogi ljudi koji su pohodili hram učinili su isto. Iz medaljica je i dalje izlazila *amṛta*, a stopala su bila nepresušno vrelo mirisne tekućine. Taj se miris do danas zadržao na maramici.

Bio je to za nas posve novi svijet, čudesan, kao da smo došli u Alicinu zemlju čudesa. Najviše su u svemu uživali Velimir (12 god.), Krešimir (11 god.) i Maria (6 god.). Vožnja taksijem prašnjavim cestama, gdje sveta životinja krava šeće ili leži na sred ceste, više je nego uzbudljiva, jer jedino je sredstvo sporazumijevanja u prometu neprekidno trubljenje. To je prava pustolovina, pa je za nas, koji nismo navikli na takan način odvijanja prometa bolje da držimo zatvorene oči. No, ipak se sretno stiže na cilj, a prometne su nesreće mnogo rjeđe nego kod nas na Zapadu.

Kad sam došla u Indiju, sve mi se činilo nekako poznato, kao da sam već jednom tamo živjela... Mislim da sam u nekom od prošlih života tamo bila rođena ili ću u nekom od dolazećih to biti. Tamo život nije skriven iza gomile nepotrebnih stvari "moderne" civilizacije. Čovjek osjeća kao da se iznenada našao u nekim davno prohujalim vremenima, osjeća goli i neiskvareni život u svoj njegovoj jednostavnosti, koji po indijskim selima još uvijek teče istim tokom kao u ona pradavna vremena u kojima je nastajao.

Puttapparthi, selo u kome je Sai Baba rođen i gdje je odrastao, nalazi se 180 km sjeverno od Bangalorea. Puttapparthi leži u dolini između planina i klima je vrlo topla, osim oko Božića i tijekom siječnja kad ima vrlo ugodnu klimu. Na putu za Puttapparthi iskusili smo u punini "draži" vožnje taksijem indijskim cestama koje su zapravo dosta široke, ali je mjestimično asfaltirana samo uska traka pa sredini. Vozila koriste tu traku doslovno do posljednjeg trenutka dok idu ususret jedna prema drugima i kod svakog smo mimoilaženja imali dojam da smo za dlaku izbjegli sudar.

Gotovo cijelim putem nestvarni krajolik prati goleme kamene stijene raznih boja, od žućkaste do blijedoljubičaste, što podsjeća na neke zaboravljene skulpture, rasute ravnicom. Nismo mogli a da se ne upitamo tko je i kako to kamenje donio u ovu pustoš. Tada se krajolik mijenja i cesta prati uredno obrađena polja, prekrasna drevna banjan i nim stabla, te ogromne eukaliptuse.

Dolazak u područje o kome se izravno brine Sathya Sai Baba, tzv. Sathya Sai taluk, naviještaju prva slavolučna vrata, a pred sam ulazak u Puttapparthi nalazi se drugi slavoluk s dva anđela koji drže krug s ispisanim OĀ (kozmički prazvuk, simbol univerzalnog Apsoluta). Ispred njega se s lijeve i desne strane nalaze koledži na kojima se besplatno školuje više stotina mladih Indijaca. Svami naglašava uvijek iznovice kako je važno da mladi ljudi steknu široko obrazovanje, ali ne samo u nekoj struci, jer se glavnim ciljom obrazovanja smatra dobar karakter, a ne knjiško znanje. Samo selo strogo je odijeljeno od ašrama sa sve

više zgrada u kojima noće Svamijeve posjetitelji. Dok selom lutaju prosjaci iz cijele Indije koji su se tu sjatili ne bi li od bezbrojnih Zapadnjaka izmolili milostinju, Sai Babin je ašram jedan sasvim drugačiji svijet. Pred ulazom u ašram zbile su se Indijke koje u svojim košarama nude manga, banane, kokosove orahe, papaje, kivije, naranče i druge egzotične plodove, složene na hasurama na podu. Tu ima i najrazličitijeg povrća, cvijeća, cvjetnih vjenčića, mirisnih štapića i drugih drangulija. Sve je to većinom izloženo na podu. Najveći se dio života u Indiji odvija na podu, tako da su stolice vrlo rijetke, pa čak i u bolnicama ljudi čekaju svoj red sjedeći na podu.

Dolazak u ašram za nas je bio neočekivano lijep. Ondje je sve uredno, skromno i čisto. U golemim blagovaonicama može se jesti sasvim jednostavno, ali zajamčeno čistu i zdravu hranu što je za indijske uvjete prava blagodan. Cijene su upravo smiješno niske, ali to je zbog toga jer se plaća samo nabavna cijena hrane, a ne usluge, budući da se sve radnje u ašramu odvijaju potpuno dobrovoljno, bez ikakvih naplata. Boravak u ašramu za Sai Babin rođendan, u trajanju od tjedan dana, sasvim je besplatan.

Kad smo ugledali hram sa svim njegovim tornjićima u duginim bojama, činilo nam se kao da stižemo u neki svijet iz mašte. Ašram je ukrašen brojnim likovima iz indijske tradicije, a na brdu iznad ašrama dominira administrativna zgrada s dva tornja nalik na neki zamak. Danas se pokraj nje diže prekrasno zdanje *SSS Sanathana Samskruti - Eternal Heritage muzeja* u kome se nalaze izložci iz cijelog svijeta i to oni koji karakteriziraju duhovnu i povijesnu baštinu svakog naroda.

Izgradnja zgrade muzeja *Sanathana Samskruthi* odvijala se tijekom 1990. godine. Rukovođenje je povjereno Ūri Indulah Shahu, predsjedniku međunarodne *Ūri Sathya Sai seva* organizacije. Cijeli je projekt nadgledao Sathya Sai centralni Trust. Svaka je osoba od koje je zatraženo da radi na ovom projektu bila na čudesan način odabrana božanskom rukom prema svojoj duhovnosti, iskustvu i stručnosti za određena područja. Za ovaj su projekt bile izabrane neke vrlo važne osobe, među kojima i Ūri Sarfare, veliki bombajski arhitekt koji je pomoću tehnologije staklenih vlakana mogao izrezbariti i oblikovati bilo koji oblik s prekrasnim arhitektonskim dizajnima. U muzeju vrijedi vidjeti sljedeće njegove radove: a) lik Sathya Saija koji izranja iz Ūirdi Saija izložen na središnjem mjestu muzeja na prvom katu, b) Dvarakamai - Ūirdi Sai koji daje pokloniku *vibhuti*, izložen na drugom katu, c) Veda Vyasa i poklonici, Drvo i rišiji, Hiranyanagarbha *lióga* i mnogi drugi.

Izložci su vrlo različiti - tu možete naći najstarije svete spise, a među njima Stari i Novi zavjet, skulpturu brda Sinaj i Deset zapovijedi Božjih kako ih je Gospod dao Mojsiju. U jednom je kutu mjesto za molitvu poput onog u židovskoj sinagogi, a u drugom je kutu kapelica s Isusovim kipom, slikom Djevice Marije, klecalom i svim ostalim što obilježava našu crkvu. Malo dalje je kineski hram s mnogim oznakama kineske kulture, pa japansko svetište, slijedi hram Gospoda Viýýhala, Višiuov hram itd. Tu su i vrijedne povijesne knjige, prastara glazbala, zavjetne škrinje, kaleži, pokaznice Presvetog, Križni put i drugi vjerski simboli (poput križeva, krunica, *japamālā*, medaljona, brojanica, svijećnjaka, zvona, ikona itd.). Dalje se redaju makete prekrasnog zlatnog hrama iz Amritsara, džamije u Meki i Medini, najstarije crkve u Europi, kipovi i slike Buddhe, Mahāvira, Rāme, Kōšite, Guru Nanaka, Shirdi Sai Babe i konačno Sathya Sai Babe. Tu su i slike, crteži, fotografije, slajdovi, videokazete itd. iz najrazličitijih krajeva svijeta. Na prostoru koji je dodijeljen Hrvatskoj nalaze se dva izložka na kojima je vrlo slikovito uz popratni tekst opisana tradicija proslave Božića i Uskrsa u našoj zemlji.

U uredu za prijam obavili smo sve formalnosti i zahvaljujući maloj Mariji koja ne može hodati, dobili sobu u Okrugloj zgradi br.1 u prizemlju i u neposrednoj blizini poznate književnice Joy Thomas s kojom sam se kasnije sprijateljila i mnogo pričala o Međugorju. Zatim smo krenuli na daršan. U to se vrijeme oko hrama (*mandira*) nalazio žut i mekan pijesak na koji smo se spustili i počeli razgledavati sve što nas je okruživalo. Preljepi *mandir* u nježnim pastelnim bojama izgledao je kao neki čardak iz bajke. Iz knjiga sam znala da Baba prima ljude na razgovor u dvije male donje sobe, kraj ulaza u hram, a da spava na katu.

Mnogo sam očekivala od prvog susreta s Babom, iako sam se pripremala na to da odem tamo bez posebnih želja (da me Svami pogleda, da mi se obrati, da me pozove na intervju, ili da mi nešto materijalizira). Neki su mi Babini sljedbenici rekli da su već pri prvom susretu s Njim osjetili da je On božansko biće, a neki su doživjeli i stanja slična transu. Dok nam je prilazio prvog dana našeg boravka u ašramu u Prasanthi Nilayamu, lebdećim korakom, otmjen, nasmiješen, ljubak, blistav, s pogledom koji je

zračio nekom unutarnjom snagom, pa ipak tako čovjekolik, podižući povremeno ruku na blagoslov, meni su potekle suze. Sve ono o čemu sam godinama čitala i razmišljala - kako Gospod mora doći u ljudskom liku i kretati se među ljudima tako da bi Ga oni bolje čuli, voljeli i razumjeli, te se s Njim poistovjetili - sad je postalo stvarnost i veliko je ganuće tjeralo suzu za suzom. Utonula sam u neku bezvremenu dimenziju u kojoj ne vrijedi ni jedno pravilo ovog našeg fizičkog svijeta.

Ne znam točno koliko je vremena proteklo, jesam li možda utonula u drijemež nakon naporna puta, ali prenula sam se kad su se u hramu i oko njega počeli pjevati *bhajani*. Pjevaju se tako da ih netko predvodi pred mikrofonom, obično neki Svamijev student lijepa glasa i dobra sluha, a nekoliko tisuća glasova ponavlja za njim stih po stih iz pjesme. Svami pjeva na početku i na kraju Svojih govora, međutim ne sudjeluje u pjevanju *bhajana*, ali sjedi u hramu i prati pjevače udarajući lagano rukom po naslonjaču na kojem sjedi ili po svom koljenu. Često podiže ruke na blagoslov, a ponekad zatvara oči i uranja u milozvučne zvukove pjesama, kad svima postaje vidljivo to blaženstvo u kome se On zapravo uvijek nalazi.

Pravila koja vrijede u ašramu svakodnevno smo provodili, bilo kao skupina ili pojedinci. Naša je grupa brojila devet članova što sigurno nije bilo slučajno jer broj devet ima posebnu simboliku. Djeca su se hrabro nosila s malo drugačijim načinom života i hranom koja se služila u kantini ili smo je nabavljali u ašramskoj pekari i dućanima. Odlasci u posjet Babinoj slonici Sai Giti bili su im naročito dragocjeni. Ponekad je i Svami navratio da svojoj ljubimici ponudi koju bananu, a to je tad bio poseban daršan. Svami je jednom izjavio da će se Njegova slonica u sljedećem životu inkarnirati kao ljudsko biće, dakle iz skupne životinjske duše individualizirat će se u ljudsku dušu.

Vrlo sam se rado dizala u vrijeme *brahmamuhūrte*, najsvetijeg doba dana prije izlaska sunca koje je vrlo povoljno za molitvu i meditaciju, i odlazila u četiri sata ujutro na *pradakṣīu*, a često bi mi se pridružila i Vesna, dok je Ana ostajala uz našu usnulu djecu. *Pradakṣīa* je zapravo neka vrsta zahvale voljenom Učitelju za nauk i brigu te odrađivanje karmičkog duga iz prošlosti, a sastoji se od hodanja u desno u krug oko hrama s molitvom na usnama, ili preispitivanjem samog sebe, te polaganja svojih problema, loših navika ili misli pred Svamijeva stopala. Kad bih u prolazu dotaknula zid hrama ili Kōṣṭhīn kip koji se tamo nalazio, osjećala sam se jednako kao i kad na Mariji Bistrici obilazim oltar i dotaknem ga, polažući pred Isusa i Majku Božju sve ono što me muči. Energija koju osjećam na takvim mjestima vrlo je snažna i pročišćavajuća. Kasnije, kad više nije bilo *pradakṣīe*, voljela sam za vrijeme *Oikāra* (21 puta ponavljanje oī) i budnice Bogu *suprabhāta* sjesti u hram tako da leđa naslonim na zid hrama i tako upijam tu silnu pročišćavajuću energiju. I dandanas pokušavam bar za vrijeme meditacije u hramu naći jedno takovo mjesto uza zid.

Oikār se sastoji od pjevanja praiskonskog zvuka *Oī* dvadeset jedan put. Taj moćni praiskonski zvuk tako snažno odzvanja u hramu, ali i u nama, da djeluje ljekovito, pročišćujuće i osjećamo kako se približavamo svojoj pravoj prirodi, Sebstvu u nama. Zatim žene pjevaju budnicu Bogu *suprabhāta*, u našem srcu, koja je tako lijepa da pokreće veliko ganuće u nama i otvaranje srčane čakre. Po izlasku iz hrama pridružujemo se *nagarsaókīrtanu* (pjevanje božjeg imena u javnosti u ranim jutarnjim satima). Najprije ispred hrama kreće skupina pandita (vedski učenjaci) koji pjevaju vede i prolaze kroz ašram. Iza njih kreću žene ispred kipa Gaīeūe pjevajući *bhajane*, a slijede ih muškarci. U trenucima kad se glasovi svih triju skupina međusobno isprepliću, na prostoru oko Svamijevog hrama doživi se ono sveto ozračje tako svojstveno Indiji.

U trenutku kad izlazi Sunce, obično se pojavljuje i Svamijev blistavi lik. Ptice koje su još malo prije bile vrlo bučne odjednom ušute i nastaje muk i tišina. U toj tišini iščekivanja svatko traži svoj put u pronalaženju Boga. Postoje sveti trenuci u našem životu koji se ne mogu opisati. Svako ljudsko biće čezne da pronade uzvišenu ljubav koja se može naći samo u Biću koje poznaje čovjekovo najskrovitije Sebstvo, njegovu daleku prošlost, njegovu sadašnjost, pa čak i njegovu budućnost; koji poznaje sve slabosti, pogreške, uspjehe, neuspjehe, težnje i čežnje. Biće za koje nema tajni.

Dok Svami prolazi među ljudima, divno je u njihovim očima vidjeti onu žarku želju da s Njim stupe u kontakt pogledom, riječju ili dodirivanjem Njegovih stopala. Njegove gotovo nestvarne kretnje i mir koji nosi sa sobom upravo su magični, pogled mu je prodoran, ali topao, kosa crna i bujna. Uzima pisma, razgovara s ljudima, tješi ih ili kori, a ponekad i ozdravljuje bolesne. Materijalizira sveti prah *vibhṭi* ili neke druge predmete, kao zalag Svoje ljubavi i to čini svakodnevno već preko šezdeset godina. Ponekad na ružne

opaske nekih nevjernika kako je On mađioničar ne mogu a da ih ne upitam postoji li igdje na svijetu mađioničar koji je poklonio ljudima sve predmete koje je "izvadio iz rukava" i to čini već preko pola stoljeća. Međutim, kako Svami sam kaže, te materijalizacije nisu važne i samo su Njegove posjetnice, puno je važnija promjena koja se nakon susreta s Njim događa u našim srcima.

"Mnogi žele talisman kao simbol moje zaštite. Zato im ga dajem. Kada su u nevolji, oni osjete dodir prstena, narukvice ili sata što ih podsjeti, da me pozovu u pomoć, pa im mogu pomoći. Naprotiv, ako im darujem nešto što ne mogu nositi, oni to vjerojatno negdje spremne i zaborave na to.

Važno je da taj nakit ili talisman, ili kako god ga zvali, daje ljudima osjećaj sigurnosti i zaštite koju trebaju u nevolji ili krizi te stvara simboličnu povezanost premošćujući velike udaljenosti između njih i mene. Kad me poklonik zatreba, ti predmeti odašilju poruke i ja odmah dolazim u pomoć."

Iz Svamijevog intervjua *Blitzu*

Sai u svom naučavanju stalno naglašava put srca, put ljubavi, jer ljubav je jedini put koji vodi do Boga. On kaže da riječi i zanos nisu dovoljni, već je potrebna akcija. Kad se čovjek zatvori u odnosu na ljubav, odvaja se od Boga i živi u drugom, materijalnom svijetu okrenut uspjehu, karijeri, užicima i zadovoljstvima. Koliko se samo gubi vremena na stvari koje nemaju trajne vrijednosti! Tako se često čovjek prepušta raznim lošim navikama i iz dana u dan im robuje gubeći dragocjeno vrijeme. Ukoliko postoje prepreke na putu do cilja, kaže Sai, treba se s njima suočiti i prihvatiti patnju kao mogućnost napredovanja na duhovnom putu. Čovjek se treba mijenjati provodeći osnovno duhovno načelo, a to je bezuvjetna, čista i nesebična ljubav. Stoga je važno nesebično pomaganje bližnjem, a plodove takvog rada treba predati Bogu. Pojedinačni je rad moguć u svakom trenutku, ali zajednički, skupni rad omogućava brži napredak i učinkovitiji je. Promjena ne dolazi preko noći pa treba započeti odmah, jer to iziskuje napor, mnogo napora ako se želi slijediti duhovni put i doći do cilja.

Iako Sai često upućuje svoje sljedbenike kako nema potrebe da dolaze k Njemu, na tisuće ljudi svakodnevno hrli u Prasanthi Nilayam. Prisutnost takve božanske ljubavi zadivljuje svojom snagom. Nijedna fotografija ni film ne mogu dati ni nagovještaj tisuće faceta izražaja, pokreta, nježnosti ili čudesne aure ovoga Avatara, svih avatara. U knjizi Peggy Mason *Utjelovljenje ljubavi* u poglavlju pod naslovom "Aura ne može prevariti", našla sam mnogo vrijednih podataka o auri. Rusi su otkrili poznatu Kirlianovu fotografiju, koja snimljena 'fotoaparatom' registrira auru oko svakog živog bića. Ovo dokazuje ne samo ono što okultisti znaju da postoji eteričko, suptilno tijelo koje udahnjuje život fizičkom tijelu (znanstvenici ga vole zvati "biomagnetsko polje energetskog zračenja") - već i da se ono odvaja od tijela u času fizičke smrti. Naravno, ljudi koji su obdareni vidovitošću ne trebaju ovakav dokaz. C.W. Leadbeater je u svoju prekrasnu knjigu *Čovjek vidljiv i nevidljiv* uvrstio 26 slika u boji koje prikazuju različite vrste aura i njihovih odstupanja, a naslikao ih je prema neposrednom opažanju. One ukazuju na različite osjećaje kao što su strah, ljubomora, srdžba, potištenost, ljubav, naklonost, altruizam, duhovnost itd. te na mogućnost da se prema auri može ocijeniti koliko je tko razvijena duša. Aura jednog gurua (učitelja) tako je prostrana i lijepa da je nijedan slikar ne može vjerno prenijeti na platno.

Naravno, vidoviti se ljudi silno razlikuju u svojim sposobnostima opažanja. Neki vide samo auru zdravlja, neki onu osjećajnog tijela, dok drugi mogu u bilo koje vrijeme opaziti duhovne osobine i psihičko stanje osobe. Zanimljivo je bilo iskustvo Paggy Mason s jednom vidovnjakinjom koja je primjetila da je Peggyna cijela aura postala svijetloljubičasta dok je govorila o Babi. (Svetlljubičasta se boja povezuje s duhovnošću, što dokazuje da čak i pričanje o Sai Babi duhovno uzdiže).

Dr. Frank G. Baranowski sa Sveučilišta u Arizoni mogao je vidjeti aure još od djetinjstva, što je nesumnjivo bio razlog što je postao ugledan znanstvenik na području Kirlianove fotografije. Održao je preko 9.000 predavanja u svim dijelovima svijeta o rezultatima svojih istraživanja, skrovitih kutaka ljudskog uma i tijela, posebno aure. Da produbi svoja istraživanja, dr. Baranowski je proputovao cijelu Indiju. Fotografirao je, isključivo kao znanstvenik preko stotinu svetih ljudi. Nije pronašao ništa osobito jer iako su aure tih ljudi ponekad nešto veće od aura običnih ljudi, uvijek postoji i mnogo ega i zato ga se sve to nije osobito dojmilo.

Kad je u srpnju 1978. stigao u ašram Sathya Sai Babe, ostao je bez riječi. Naime, kirlianski se znanstvenik suočio s pojavom koju nije mogao objasniti, pitajući se kako će 'objasniti neobjašnjivo' svojim

znanstvenim suradnicima kad se vrati kući. Kako objasniti božansku ljubav? Prvog jutra, vrlo rano, kad je ugledao Sai Babu kako izlazi iz svog obitavališta, Baranowski kaže da je On sjao. Napisao je: “Ružičasta boja, koja se rijetko vidi, obilježje je nesebične ljubavi. To je bila boja koja je okruživala Babu. Aura je prelazila preko zgrade ispred koje je stajao; ovo je energetsko polje ispunjavalo prostor od devet do dvanaest metara u svim smjerovima.” Budući da nikad prije nije vidio auru sličnu ovoj, njegova je prva reakcija bila da potraži gdje se nalaze fluorescenta svjetla koja bi Ga mogla tako obasjavati. No, dok je tražio izvor svjetlosti, primijetio je da se ta prelijepa ružičasta energija kretala zajedno s Njim. Ushićen ovim izvanrednim prizorom, izgubio je osjećaj za vrijeme i prostor.

Dr. Baranowski je 30. srpnja govorio studentima Sri Sathya Sai sveučilišta u Brindavanu o ‘Fenomenu čovjeka’, poprativši svoje predavanje slajdovima koji u boji prikazuju ljudsku auru. Te je večeri ponovo govorio učiteljima i profesorima, polaznicima stručnog seminara, i rekao je da se svakog dana sve više saznaje o čovjeku i o njegovu najvažnijem aspektu - jednostavnoj riječi s pet slova, a to je LJUBAV. Spomenuo je da je prije nekoliko godina usavršen fotoaparat za ono što se naziva Kirlianova fotografija, koji snima energetske ovojnice što okružuju ljudsko tijelo. Tim se aparatom može snimiti čovjekova aura, koja se često širi izvan granica fizičkog tijela.

Aura nastaje unutar osobe - energijom, ljubavlju, osjećajima. To se jasno vidi na fotografijama koje se mogu snimiti. Od 1969. snimljeno je i proučeno na tisuće takvih fotografija koje pokazuju zračenja biomagnetskog polja. Sada možemo ustanoviti kada osoba osjeća ljubav, širi ljubav i njome obasipa sve oko sebe. Kad je osoba ispunjena ljubavlju, aura oko nje je modra, a kad se ta ljubav širi prema nekoj osobi, ona postaje ružičasta. Kad je osoba puna mržnje, modro postaje crveno. Ove ovojnice neki ljudi mogu vidjeti običnim okom. Čudne se stvari događaju u tijelu kad čovjek mrzi ili kad se ljuti, pa i znanstveni dokazi govore da je ljubav ono što čovjek mora razvijati i dijeliti s drugima.

S usavršenim aparatom za Kirlianovu fotografiju može se snimiti pet različitih vrsta aura: fizičku, psihičku, moralnu, duhovnu i intelektualnu. U osnovi ih je pet, ali aure mogu mijenjati boju kad su pod utjecajem osjećaja. Baranowski je rekao da se susreo s preko stotinu svetih ljudi u Indiji. Previše njih ima jak ego. Njihove aure pokazuju većinom brigu za sebe i svoj uspjeh među svojim sljedbenicima. Zbog toga su njihove aure široke samo trideset do šezdeset centimetara. Rekao je da on nije ničiji sljedbenik i da je kao znanstvenik došao u Indiju iz Amerike da snimi njihove aure, ali i auru Sai Babe.

Kad Ga je prvi puta vidio kako stoji na balkonu, dajući daršan sljedbenicima koji su pjevali, aura koja je izbijala iz Svamija nije bila ljudska! Prvi je sloj aure bio bijele boje i više nego dvaput veći od aure bilo kojeg čovjeka. Drugi je sloj bio modar, gotovo bezgraničan, a završavao je zlatnim i srebrnim ovojnicama koje su se pružale do kraja horizonta. Rekao je da ne postoji znanstveno tumačenje ove pojave i istaknuo da je Svamijeva aura tako snažna da djeluje na njega i za vrijeme dok drži predavanje i dok stoji kraj Svamijeva naslonjača. Stalno si je zbog uzbuđenja morao brisati ruke od znoja. Iako je kao znanstvenik održao na tisuće predavanja u svim dijelovima svijeta, ovo je prvi put da mu klecaju koljena. Aura koja izbija iz Svamija pokazuje Njegovu nemjerljivu ljubav prema svima, naglasio je Baranowski.

U nastavku je izlaganja dr. Baranowski iznio da je promatrao Svamija dok se obraćao ljudima. Ružičasta je aura bila tako prostrana i snažna da je ispunila cijelu dvoranu, obuhvaćajući sve u dvorani. Ponovio je da ne može postojati nikakvo znanstveno objašnjenje za takvu pojavu. Rekao je da Svamija već tjedan dana prati pogledom dok hoda među ljudima ujutro i navečer i da je vidio Njegovu auru ružičaste boje kako ulazi u osobu s kojom govori ili koju dodiruje i kako se zatim vraća natrag k Njemu. Zato nas privlači Njegova energija koja izgleda beskrajnom. Ona se posvuda širi i za njom može posegnuti svatko tko zaželi. Običan bi se čovjek ubrzo iscrpio, hodajući uokolo kao što On to čini, među tolikim ljudima. Rekao je dalje da je promatrao Saija kako prilazi maloj djevojčici u invalidskim kolicima, i šaklja je. Zadivila ga je aura ljubavi koja Ga je tada cijelog okružila pa je ustvrdio da bi obično ljudsko biće umrlo kad bi posjedovalo istu količinu energije kao Sai Baba. Pa ipak, On živi gotovo ni od čega, a Sebe daje neštedimice, danju i noću, godinu za godinom, dok Njegovo zračenje ni na trenutak ne slabi. Ovo zračenje obuhvaća sve, jednako utječući na tvrdokorne intelektualce, znanstvenike, cinične novinare, profesore i njima slične - ljude koji se zasigurno ne predaju lako osjećajima.

Ovaj prilog o auri završit ću citatom dr. Baranowskog koji najbolje svjedoči o tome kako i znanstvenik može neke stvari dokučiti ne umom, već srcem: “Nisam odgajan ni u jednoj vjeri, iako sam

rođen kao kršćanin i rimokatolik. Znanstvena zajednica u mojoj zemlji teško prihvaća Boga. To nije znanstveno, kažu. Stavljam na kocku svoj ugled kad ovo govorim. Prije dva dana baš sam ispred ove dvorane pogledao Njegove oči. One su plamtjele unutarnjim sjajem. Bilo mi je jasno da sam pogledao u lice Božje. Po mom mišljenju On je točno ono što izgleda da jest, ono što On želi da vi budete, što vam govori da budete... LJUBAV. To je ono što On jest. Razgovarao sam već s predsjednikom Sjedinjenih Država Fordom, s kraljicom Velike Britanije Elizabetom II. i kraljicom Nizozemske Wilheminom, no nikad neću zaboraviti ovo iskustvo. Ono premašuje sve ostalo.”

Premda Sai Baba privlači velik broj poklonika koji Mu se klanjaju kao velikom duhovnom Učitelju i Božjem utjelovljenju, On ne želi utemeljiti neku novu vjeru. Iako je iz hinduističke obitelji i posvećuje veliku pozornost obnovi Veda, najstarijih svetih spisa na svijetu, On potiče ljude da svoju vjeru bolje upoznaju i žive u vjeri u kojoj su rođeni i da shvate da je Bog jedan, a da Ga ljudi nazivaju raznim imenima. Uloga je ovog Avatara povezivanje svih religija u jedinstvenu obitelj cijelog čovječanstva, što se već sad najbolje može doživjeti u Prasanthi Nilayamu, ašramu Sathya Sai Babe. Stotine tisuća ljudi raznih vjera, rasa, materijalnog statusa, dobi i uzrasta živi tu kao jedna obitelj.

Sai je jednom rekao da biti u Prasanthi Nilayamu znači isto što i biti pod kišom koja oploduje tlo. Bez obzira kakvo je sjeme, ono će pod tom kišom isključiti. Iako to uvijek nije odmah vidljivo, blagodati boravka u Indiji vrlo su očite, pogotovo na djeci.

Naša djeca su voljela i odlaske na pjeskovito korito rijeke Chitravati gdje bi se igrali u pijesku, a nekoliko smo se puta popeli i do drva želja (*kalpataru*) na kojem je Svami kao dječak svojim školskim drugovima prema njihovim željama materijalizirao razno voće i druge predmete koji su im trebali u školi. U blizini drveta nalazi se vrlo uska pećina u kojoj je On meditirao. Čuvar nas je jednog po jednog uvodio unutra, da malo osjetimo tišinu i energiju tog svetog mjesta.

Na povratku smo svratili na mjesto gdje se nekad nalazila kuća u kojoj je Svami rođen, a gdje je sada Ūivin hram. Donijeli smo cvijeće koje smo položili na oltar i bili smo prisutni obredu štovanja - *phji*.

Listam po dnevniku i nailazim na pismo koje je Velimir, tada dvanaestogodišnji dječak, pisao Babi. Bila je to samo skica za pismo koje je kasnije napisao i uz moju pomoć preveo na engleski jezik. Kako je ovo pismo odigralo važnu ulogu u kasnijim događanjima, odlučila sam ga objaviti u ovoj knjizi.

Dragi Baba!

Zovem se Velimir i živim u Zagrebu u Jugoslaviji. Kao prvo htio bih Ti se zahvaliti što si me pozvao k Sebi i pomogao da otklonim sve prepreke koje su me spriječavale da dođem k Tebi. Molim Te da blagosloviš svu moju rodbinu; mamu, baku, djeda, sve moje prijatelje i prijateljice, sve one poznate koji su ostali u Zagrebu, a posebno našu grupu koja se sastaje svake nedjelje i zajedno pjeva i moli se Tebi, i mog psa Čigru. Volio bih da znaš da u našoj grupi ima katolika, budista i poklonika Muktanande i Gurumayi.

Htio bih Ti se ispričati i zamoliti Te da mi oprostiš sve moje greške kao što su bezobrazluk prema mami, baki i djedu. Ali ne brini, sve ću ja to popraviti. Otkad sam došao u Indiju, doživio sam jedno čišćenje i prestao sam jesti meso te sam odlučio da budem dobar. Ta je odluka djelovala na mene tako da mi je postalo lagodno u srcu i duši.

Želio bih Te zamoliti da mi daš bilo što da imam osjećaj da si stalno uz mene. Htio bih Te nešto i upitati: želio bih staviti jednu Tvoju veliku sliku u svoju sobu u Zagrebu, ali ne znam kako će to moji prijatelji shvatiti jer neki ne vjeruju ni u Boga ni u Tebe. Mama kaže da bi djeca mogla biti zbunjena i izazvana time da govore loše o Tebi i da budu grubi prema meni, a ja bih želio Tvoj odgovor na ovo pitanje.

Dragi Svami, možda sam dosadan, ali molim Te da našu grupu primiš na intervju. Ima nas devetero i svi smo iz Jugoslavije, a jako bismo svi željeli intervju. Zaboravio sam Ti zahvaliti što smo se smjestili u sobe i molim Te da tako ostane do kraja našeg boravka. Molim Te, Svami, da se ne ljutiš na mene i na grupu što ponekad izlazimo iz ašrama, ali to činimo samo kad nešto trebamo kupiti ili kad nam je nešto jako potrebno. Želim biti Tvoj učenik i najviše bih se volio doseliti ovdje i tu živjeti. Još bih te želio zamoliti da mala Maria prohoda, jer ona ima toliku želju da hoda i toliko Te voli. Ona je najbolja u našoj grupi i svaku večer u našoj sobi pjeva bhajane. Molim Te da se moja mama i ja slažemo i da se ne svađamo. Oprosti što mi hrana u prve dane nije bila fina, ali sad mi je super. Svaki dan pišem dnevnik i nadam se da će bar

jednom biti u njemu napisano velikim slovima: IMALI SMO INTERVJU. Molim Te da mi daš neki znak da si pročitao moje pismo.

Volim Te, trebam Te i stalno si u mom srcu, dragi moj Svami,

Tvoj Velimir

PS. Još samo da Ti se zahvalim što si mi prvi dan odmah primio pismo.

Nakon što je Velimir predao Babi pismo, stvari su se počele odvijeti drugačije. Četvrtog prosinca 1989. Svami me oslovio i upitao odakle smo i koliko nas ima. Uspjela sam nekako odgovoriti, iako sam bila toliko uzbuđena i dirnuta da su mi suze samo počele navirati na oči. Teoretski sam znala da se u Saijevoj blizini često otvara srčana čakra i da muškarci i žene počinju plakati od ganuća, ali sasvim je drugo bilo tako nešto iskusiti. Bila sam potpuno prožeta energijom ljubavi kojom je On zračio. Udaljavao se od mene, ali ja sam zatvorenih očiju još uvijek osjećala Njegovu blizinu i neprekidno mi je navirala jedna misao: “Bog je upravo govorio s tobom.” Odlučila sam ostatak dana provesti u tišini.

Budite šutljivi. To će uliti šutnju u druge. Nemojte vikati, dugo i glasno govoriti. Svedite druženja na minimum. Pronosite ozračje mirne kontemplacije, gdje god se nalazili. Postoje ljudi koji žive u neprekidnoj buci i gdje god se nalazili, na izložbi, sajmu, hotelu, hramu ili u Prasanthi Nilayamu, oni brbljaju bez prekida. Ti neće napredovati na putu k Bogu.”

Iz knjige *Rijeka božanskog mira, Prāūantivāhini*

Svami se 6. prosinca obratio Velimiru upitavši ga odakle je, koliko nas ima, gdje mu je mama, a zatim nas je pozvao na intervju. Kad sam ugledala kako Velimir ustaje a za njim Krešimir i Željko, nisam mogla povjerovati da nas Svami stvarno zove na intervju. Srce mi je divlje udaralo, oči su se napunile suzama i nesigurno sam pogledom upitala Vesnu da li da se dignemo. Velimir se razmahao misleći da ga ne vidimo. Tada sam se pribrala, ustala i počela se sa svojom skupinom približavati terasi ispred sobe za intervju. Kad naknadno razmišljam o tom trenutku kad sam po prvi puta sva ustreptala, suznih očiju, pobožno sjedila na toj terasi pred hramom u Prasanthi Nilayamu, čini mi se da je to bio novi početak, moje ponovno rođenje. U sebi sam molila da ne plačem na intervjuu jer sam se prisjetila da nam je Jadranka pričala kako joj je Svami na intervjuu, godinu dana prije, rekao da prestane “cmizdriti” jer je gotovo neprekidno plakala.

Jedanaest sam puta milošću ljubljenog Učitelja čekala tako na toj terasi ili pred hramom Trayee u Brindavanu Njegov povratak s daršana i poziv u unutrašnjost Njegova doma, u sobu za intervju. To je neopisiv osjećaj. Iako sam se pokušala sabrati i smiriti za razgovor s Bogom, od ganuća i uzbuđenosti jedva mi je uspijevalo zadržati suze. No, kako Svami točno zna što se u nama zbiva, pušta nas da se priberemo i pri tom nam pomaže tako da obično na početku priča s nekom drugom skupinom koju je također pozvao ili nam nešto ispriča i nasmije nas da bismo se opustili i mogli neposredno i iskreno s Njim porazgovoriti.

Na početku tog našeg prvog intervjuja na kojem nas je bilo šesnaestero, Svami je također najprije malo popričao s Indijcima. Upijali smo svaku Njegovu gestu i riječ, iako ništa nismo razumjeli. Razgledavala sam skromnu sobicu u kojoj Baba svakodnevno već godinama razgovara s ljudima. Osim što ih upućuje da žive u duhu pet ljudskih vrijednosti, da u svakom čovjeku vide Boga, da vole i cijene svoje roditelje i svoju domovinu, da razvijaju poštovanje prema pripadnicima svih vjera, svih boja kože i socijalnog statusa, On čini i bezbrojna čuda, od ozdravljenja do materijaliziranja najrazličitijih predmeta, od poznavanja svih događaja u prošlosti do preciznih predviđanja budućnosti. Međutim, najveće je Njegovo čudo preobrazba ljudi i o tome su napisane mnogobrojne knjige širom svijeta. Ova je knjiga samo mali prilog svemu napisanome i iskušenom.

Kad je našu skupinu pozvao u manju sobu za intervju, mi žene i šestogodišnja Maria sjele smo desno do Njegovih nogu, a dječaci i Željko lijevo. Najprije mi se obratio riječima: “**Ti si rastavljena, zar ne?**” Klimnula sam glavom, a On je nastavio: “**Ne brini, on nije bio dobar čovjek za tebe.**” Tu moram naglasiti da Svami vrlo rijetko ohrabruje rastavu braka, ali budući da je znao moja najintimnija razmišljanja, želio me riješiti osjećaja krivice koji mi se ponekad javljao zbog rastave. Šapnuo je: “**Imao je mnogo**

djevojaka.” Nisam odmah shvatila što Svami želi reći, a On je uz smiješak ponovio: **“Imao je mnogo žena. Ne brini, ne treba ti muž! Znam da ti nije lako samoj podizati dijete, ali muž ti ne treba.”** Šapnula sam molećivo: **“Svami, molim Te, Ti budi otac mom djetetu.”** Obećao je da hoće i činilo mi se da je skinuo golemi teret s mog srca tim dijelom našeg razgovora.

Bio je divan prema dječacima. Rekao je kako ih je vidio da dolaze svaki dan u hram i pjevaju *bhajane*. Pohvalio ih je da su dobri dječaci i upitao ih što žele. Velimir je želio nešto što će ga uvijek podsjećati na Svamija. Baba se nasmiješio i obećao im je dati nešto za zaštitu na sljedećem intervjuu. Krešimir je želio *mokšu* (oslobođenje), a Svami mu je strpljivo objasnio da je još dječak i da još ima vremena za to. Za malu Mariju Svami je rekao da je ranije rođena i da je njena bolest posljedica oštećenja jednog centra u mozgu, ali On će joj pomoći.

Svami nas je upitao kad idemo kući i pozvao da dođemo u Brindavan. On će nam, rekao je, osigurati smještaj jer ne bi bilo dobro da odemo u obližnji Bangalore budući da su tamo loše vibracije. Obratio mi se i obećao da će nam dati veliku *liógu* i Svoju haljinu za naš Sai centar. Rekla sam Mu da mi još nemamo Sai centar, već samo grupu, ali da želimo postati centar, na što se On samo nasmiješio. Pokazala sam mu tri knjige koje sam prevela, a on je potpisao knjižicu o *gāyatrì mantri* napisavši: **“S ljubavlju i blagoslovom”**. Kad smo izašli u veću prostoriju gdje su bili Indijci, obratio mi se i upitao me pred njima: **“Na koji si jezik prevela *gāyatrì mantru*?”** Odgovorila sam: “Na hrvatski jezik.” Svami je blago ponovio: **“Hrvatski”**, a zatim je dodao: **“Znaš li je pjevati?”** Kad sam potvrdno odgovorila, rekao mi je da otpjevam tu *mantru*. Dok sam pjevala, gledao me nekako strogo, kao da je želio zaviriti u najdublji kutak moje duše, a ja sam već pomišljala da nije zadovoljan mojim pjevanjem. Međutim, kad sam završila, obratio se Indijcima i sa smiješkom rekao: **“Vidite, oni u Jugoslaviji znaju pjevati *gāyatrì mantru*.”**

U knjižici koju sam prevela bio je i ovaj dio iz Svamijevog govora povodom *upanayana* svečanosti o *Gāyatrì mantri* koji želim uvrstiti na stranice ove knjige:

“O!

Bhṛ Bhuvā Svā

Tat Savitur Vareṅyam

Bhargo Devasya Dhīmahī

Dhīyo Yo Naṅ Pracodayāt

O Majko, Ti koja prožimaš sve tri *kāle* (prošlost, sadašnjost i budućnost), sve tri *loke* (nebo, zemlja i niža područja) i sve tri *guṇe* (*sattva*, *rajas* i *tamas*) molim Te da osvjetliš moj intelekt i raspršiš moje neznanje, kao što blistavo Sunce raspršuje tamu. Molim Te, učini moj intelekt spokojnim, jasnim i svijetlim.

Čovjekova je prva karma i prva aktivnost trenutak njegova rođenja. Taj je trenutak zajednički svima i uvodi čovjeka u prvi, najniži stupanj njegova razvoja, stupanj *ūbdre*. To je čovjekovo prvo rođenje. Kad primi *gāyatrì mantru*, to je njegovo drugo rođenje. Čovjek tada postaje *dvija*, drugi put rođeni. No, što je zapravo *gāyatrì*? Ona je sama srž Veda i naziva je se *chandāsām mātaa*, Majka Veda. Značenje riječi *gaya* je *jīva*, pojedinac, odnosno čovjek. *Gāyatrì* je ono što štiti i čuva *gaye*.

Dakle, danas ste, primivši *gāyatrì mantru*, drugi put rođeni. Kad počnete ponavljati *mantru*, pridržavajući se određenih uputa i pravila, ona će vas sigurno dovesti do svog ispunjenja. Tu stižete do trećeg životnog stupnja zvanog *vipratva*, kad počnete učiti Vede. To je vaše treće rođenje. Na tom stupnju, učeći Vede, pjevajući Vede, shvaćajući Vede, živeći u potpunosti u skladu s uputama Veda, stječete pravo na spoznaju *brahmana* (Apsoluta). Spoznavši *brahmana*, stapate se s *brahmanom*.

Gāyatrì mantru trebate ponavljati tri puta dnevno - u zoru, u podne i u sumrak. Ta tri doba dana nazivaju se *sandhyā* - vrijeme susreta noći i dana (zora), jutra i večeri (podne) te dana i noći (sumrak). Vrijeme, kao i čovjek, ima tri svojstva, *sattva*, *rajas* i *tamas*. Stoga se i dan dijeli na tri dijela. Četiri sata između 4 i 8 sati ujutro te između 16 i 20 sati uvečer imaju svojstvo *sattve*. Osam sati između 8 i 16 sati (dan) imaju svojstvo *rajasa*, a osam sati između 20 sati i 4 sata (noć), koje uglavnom koristimo za spavanje, imaju svojstvo *tamasa*.

Osam sati tijekom dana (od 8 do 16) sva bića, uključujući i ptice i životinje, koriste za izvršavanje svojih svakodnevnih dužnosti i njih se smatra rajastičkima. Kad četiri jutarnja i četiri večernja satvička sata

koristi za dobre aktivnosti, kao što su bogoštovlje, dobra djela i boravak u dobrom društvu, čovjek može biti siguran da će se uzdići s ljudske na božansku razinu. Upravo je to satvičko vrijeme (od 4 do 8 ujutro i od 16 do 20 uvečer) pravo vrijeme za ponavljanje *gāyatrī mantrē*. *Gāyatrī* je *sarvadaivatvasvarbhpa*, utjelovljenje svih Božjih likova i oblika. Ona se ne odnosi ni na koju određenu kastu, sektu, vjeru ili instituciju.

Na osnovi svojih različitih funkcija, *antaēkaraīa* ili naš unutrašnji instrument dobio je četiri imena. Kad je zaokupljen mislima, nazivamo ga *manas* ili um. Kad je nemiran i luta, nazivamo ga *citta* ili duh. Kad je zaokupljen razlučivanjem i zaključivanjem, nazivamo ga *buddhi* ili intelekt. Kad pokazuje svoju sebičnost, svoj osjećaj za "ja i moje", nazivamo ga *ahamkāra* ili ego. Dakle, jednom te istom instrumentu dana su četiri različita imena - um, duh, intelekt i ego. No koja je suštinska razlika između uma i intelekta? Um je, po svojoj prirodi, zaokupljen podjelama i razlikama, *dvaitom*. Intelekt je, pak, iznad tih podjela. On je zaokupljen sažimanjem, jednotom, *advaitom*. On u temelju svih različitosti razotkriva jednotu. Nastojte uvijek otkriti jednotu u svoj toj različitosti, umjesto različitosti u jednoti.

Gāyatrī je sveta mantra koja vam pokazuje jedinstvo u različitosti. Shvaćajući to jedinstvo, možemo shvatiti i mnoštvo, različitost.

Veoma je važno da *gāyatrī mantru* ponavljate barem tri puta ujutro i tri puta navečer. To će smanjiti posljedice loših djela učinjenih toga dana. To je kao da robu kupujete za gotovinu, umjesto na kredit. Ne gomila vam se karmički dug jer se svakodnevna karma otplaćuje redovitim ponavljanjem *gāyatrī*.

Izgovor da ni ujutro, ni navečer ne možete naći vremena za ponavljanje *gāyatrī* smiješan je i neodrživ. Ljudi tijekom dana gube na nevažne stvari toliko vremena da sigurno lako mogu naći nekoliko trenutaka ujutro kad se probude i navečer prije spavanja za ponavljanje *gāyatrī*, samo ako žele. Možete *gāyatrī* ponavljati i dok se tuširate ili kupate. To će onda biti obredno kupanje, žrtva prinesena božici. U podne, ako ponavljate *gāyatrī* prije jela, pročistiti ćete svetiti hranu i ona će postati žrtveni prinos.

Možete ili ne morate ponavljati bilo koju drugu mantru, no zapamtite da redovito ponavljanje *gāyatrī mantrē* zbog njezine iskupljujuće moći ima za vas najveće dobrobitne učinke. Danas ste, primivši *gāyatrī mantru*, drugi put rođeni. Tek kad ispunite svrhu tog drugog rođenja, bit ćete sposobni za uspon na sveti treći stupanj, zvan *vipratva*, koji vodi k spoznaji *brahmana*."

Svami me zatim upitao kakva je situacija u Jugoslaviji, a ja sam Ga - iako još tada nije bilo nikakvih naznaka rata - zamolila da proširi Svoju ljubav u našoj zemlji jer ima mnogo nerazumijevanja među ljudima raznih nacionalnosti. Obećao je da hoće. Tada još nismo ni slutili što nam se sprema, iako sam znala da mi nije "slučajno" postavio to pitanje.

Velimira i Krešimira je upitao kako se zovu, zatim je ponovio njihova imena i blago ih zagrlio. Dok je Velimira tako držao u zagrljaju, ja sam sasvim tiho šapatom ponavljala: "Svami, molim Te, pomози mu da više ne jede meso." Naime, u to je vrijeme Velimir jako volio meso i osim mesa nije želio jesti ništa drugo. Najdraži su mu bili pršut i kobasice, a povrće, voće i žitarice nije želio ni pogledati, iako je imao problema s alergijom i bila mu je preporučena bezmesna hrana. Svami se pravio da me ne čuje, samo je Velimira malo čvršće privinuo na grudi. Velimir od tada više nikad nije poželio jesti meso, iako se u mojoj roditeljskoj kući, u kojoj smo stanovali s roditeljima, redovito pripremalo meso. Mislim da je to bilo najveće čudo koje sam doživjela, iako smo za vrijeme našeg boravka u ašramu bili svjedoci mnogih čuda.

Poruka je dana od 19. prosinca 1989. godine glasila:

"Čovjek je prošao kroz mnoge životinjske živote prije negoli se kao čovjek rodio na Zemlji. Obilježja životinjske prirode kao što su okrutnost, srdžba, lakomost i mržnja još uvijek postoje u njemu. U čovjeku je mnogo životinja. On je i ptica grabljivica i bik i tigar i slon - sve je to u njemu. Mora se riješiti tih životinjskih osobina u sebi ..."

U knjizi Joy Thomas *Život je izazov*, prihvatite ga, s čijom sam se autoricom Joy Thomas sprijateljila u Indiji i s kojom sam puno pričala o Međugorju, kojeg spominje u svojoj knjizi - našla sam vrlo zanimljiv tekst o jedenju jaja koji bih željela podijeliti sa svima. Naime, postoje ljudi koji su prestali jesti jaja (kao jedan od oblika vegetarijanstva) i često agresivno potiču druge da i oni "moraju" tako postupiti. Ono što je "ispravno" u našem zemaljskom iskustvu, često je vrlo relativan pojam. Očito Svami bolje poznaje našu ljudsku prirodu i točno znade što je kome potrebno, o čemu govori sljedeći primjer.

U poglavlju "Kušnje su potvrde Božje skrbi" Peggy Mason kaže da je njen znanac Robert Daniele pred više godina boravio u Cotyju. Baba je ondje nekoliko svojih štovatelja upitao što su doručkovali, a jedan od njih je rekao da je jeo jaja. Robert je čuo da je Baba na to tiho prošaputao: **"U mojoj se kući jaja ne**

jedu.” Otad je Robert, kad bi mu ponudili jaja, plaho se smiješeći odgovarao da ih ne jede. Nakon što desetak godina nisu okusili jaja, Robert i njegova supruga Rita zamolili su na jednom intervjuu Babu da im dade snagu i izdržljivost. Baba im je savjetovao neka svakog dana popiju u mlijeku razmućeno jaje s malo šećera. Rita je iznenađeno uzviknula: “Baba, zar jaja?” **“Da, jaja”**, odgovorio je Baba. **“Pijte ih tako osam dana za redom, a zatim ih nastavite uzimati u hrani.”** Otada Robert ponovno koristi jaja u svojoj prehrani.

Prisjećam se Svamijevih riječi rečenih jednom Amerikancu na intervjuu 1994. godine. Ako jede životinjsko meso, rekao je Svami, tad preuzima i životinjske osobine. Zazvučalo mi je to tada malo čudno, ali nešto kasnije sam pročitala u jednom američkom časopisu da su na jednom koledžu analizirali koliko hrana utječe na sposobnosti studenata. Otkrili su da su studenti koji jedu mnogo životinjskih proteina agresivniji u ponašanju, ali i tromiji u učenju jer im previše energije ode u preradu mesnih bjelančevina u želucu pa teže pamte.

Studenti koji su jeli mnogo žitarica, voća, povrća i biljnih proteina imali su mnogo bolje rezultate u procesu učenja i pamćenja, a ponašanje im je bilo skladniji i tolerantnije. Bila sam beskrajno zahvalna Svamiju da je Velimira riješio navike jedenja mesa.

U Svom govoru od 23. studenog 1994. godine Svami je rekao:

“Danas bi trebao svatko, bez obzira smatra li sebe sljedbenikom ili ne, odustati od jedenja mesa. Zašto? Jedenje mesa promiče jedino životinjske osobine. Ispravno je rečeno da hrana koju netko uzima određuje njegove misli. Jedenjem mesa različitih životinja upijaju se osobine tih životinja. Jako je grešno hraniti se životinjskim mesom jer njih na životu održava istih pet elemenata kao i ljudska bića.

To vodi k demonskim sklonostima, a pored toga čini se grijeh okrutnosti i nasilja nad životinjama. Stoga se oni koji iskreno nastoje postati sljedbenici Gospoda, moraju odreći nevegetarijanske hrane.

Neki sebe nazivaju Saijevimi sljedbenicima ili sljedbenicima Rāme i Kōšīe, a debljaju se piletinom. Kako takvi mogu biti Saijevi sljedbenici? Kako Bog može prihvatiti takvu osobu kao sljedbenika? Zato bilo da su iz Indije ili izvan nje, sljedbenici trebaju od ovog trenutka odustati od jedenja mesa.

Nakon ovoga postavlja se pitanje pića. Voda koju pijemo daje život. Ona dolazi sa Ūivine glave. Ona je sveta. Pogrešno je umjesto ovako blagotvornog pića uzimati opojna i otrovna pića. Ona uzrokuju da čovjek zaboravi svoju instinsku prirodu. Alkoholna pića su krajnje pogubna. Ona srozavaju onoga tko im se oda. Piće čini da čovjek zaboravi Boga. Ljudi odani piću nisu svjesni što govore i što rade. Sam pogled na ovakvu osobu je odbojan. Zlo pića je uništilo nebrojene obitelji. Alkoholničar uzrokuje bijedu svoje žene i djece trošenjem svog novca na piće. Kakve koristi ima svijet od ovakvih ovisnika?

Kao dodatak alkoholu mnogi puše duhan. Danas je pušenje cigareta uzrok mnogim bolestima poput astme, raka pluća, esofagitisa i srčanih bolesti. Pogubni učinci pušenja mogu se lako predočiti. Ako dah cigaretnog dima puhnemo u rupčić tkanina će na tom mjestu pocrnjeti. Ako taj dim može uzrokovati ovakvu štetu na komadu tkanine, kakvu li tek može nanijeti kad dospije u krvotok. On uništava zdravlje i skraćuje život. Zato oni koji teže postati istinski sljedbenici Gospoda, trebaju napustiti meso, alkohol i pušenje. Odavanje piću je uzrok mnogim zlima. No, ni jedna vlada ne može ovo zaustaviti. Promjena mora nastati na razini pojedinca. To se može dogoditi samo kroz mentalnu preobrazbu, a ne kao rezultat propovijedanja drugih. Svatko treba prepoznati ovu istinu i primijeniti je na sebe samog.

Utjelovljenja ljubavi! Vi smatrate ovaj dan 69-im Svamijevim rođendanom. Ja nemam želje za proslavama ovih rođendana. Kada sam dolazio ovamo, mnogi su mi čestitali želeći mi "Sretan rođendan". Ja sam uvijek sretan. Zašto bi meni netko želio sretan rođendan? Vi budite sretni. Vaša sreća je moja sreća. Danas se, kao dar Svamiju, odrecite jedenja mesa, konzumiranja alkohola i pušenja. Napuštanje tog troga bit će na korist vama, jednako kao i društvu i narodu. Svamijeva je jedina želja promicanje dobrobiti obitelji, društva i naroda.

Ako vi želite ostvariti Svamijev cilj, napustite ovog trena ove tri loše navike. Ne ostavljajte to za sutra. Donesite odluku ovog časa. Očekujući da ćete poštivati Svamijevu želju, i na taj način pridonijeti blagostanju vaše obitelji i naroda, blagoslivljam vas sve.”

Sljedećeg smo dana saznali da Baba odlazi u svoj ašram u Brindavan i počela je opća seoba ljudi koji su Ga željeli pratiti. Kako je to bio naš prvi boravak u Indiji, nismo baš bili vični u pronalaženju taksija jer su taksisti davali prednost ljudima koje su već godinama poznavali. Na kraju smo tek oko 15 sati pronašli neki kombi koji je bio spreman povesti nas devetero u Brindavan. Sve bi bilo lijepo da je vozač kombija znao kamo nas treba odvesti. Mi smo mu objašnjavali da je Brindavan Babin ašram u blizini Bangalorea, ali ga nikako nismo mogli pronaći. Pitali smo usput mnogo ljudi, ali za Brindavan nitko nije čuo. Tek smo

kasnije saznali da se mjesto zapravo zove Whitefield / Kadugodi, a Brindavan je samo ime ašrama, inače nepoznato bilo kome osim Sai poklonicima. Kad smo konačno stigli, bilo je oko deset sati navečer, ašram je bio zatvoren i s troje smo djece stajali prilično izgubljeni pred vratima. Mara se dosjetila da bismo mogli spavati u hodniku Sai kuće za goste koja se nalazi izvan ašrama, što su svi odmah s odbojnošću odbacili. Međutim, kako je vrijeme prolazilo, bilo nam je sve jasnije da to i nije tako loše jer druge mogućnosti baš i nije bilo. Zamolili smo noćnog čuvara da nas pusti unutra što je on, nakon kratkog oklijevanja i učinio, vidjevši u našoj skupini troje pospane djece.

U obližnjem smo polju obavili toaletne potrebe i oprali ruke pod pipom u vrtu. Dok smo se namještali na golom podu u svojim vrećama za spavanje, oko glave su nam zujili komarci, a tu i tamo je i nešto šušnulo. Dobro je da nismo znali pa ni razmišljali da se u Indiji lako nađe na zmijske, miševske, škorpione...

Namjestili smo vreće za spavanje na podu. Uz blago su nam se gundanje polako ipak sklopile umorne oči i pozaspali smo po prvi puta u životu na golom podu u svetoj zemlji Indiji. Već sam u 4 sata ujutro ustala, misleći da i u Brindavanu postoji *pradakṣīā* (obilaženje hrama uz molitvu i kontemplaciju) kao u Puttaparthiju. No, pored zatvorenih vrata ašrama spavao je čuvar pokriven dekom po glavi. Polako sam se udaljila i zamišljeno se vraćala prema našem prenoćištu, kad se preda mnom odjednom pojavio Nijemac koga sam poznavala iz Puttaparthija i s kim sam već razgovarala o Međugorju. Ono što mi je rekao toliko me je dirnulo da sam naprosto zanijemila. Rekao je: "Gdje ste vi? Jučer je Svami pitao za vas i svi u ašramu su vas tražili. Trebate se hitno javiti u prijamni ured. Svami je za vas rezervirao sobu!" Nisam mogla ništa progovoriti, samo su mi zbrkane misli lutale glavom: "Svami je pitao za nas... Svami nam je rezervirao sobu..." Odjurila sam ostavivši ga bez riječi nasred ceste i utrčala u naše prenoćište. Svi su još spavali ili su se pravili da spavaju kad sam doslovce vriskala od radosti: "Svami je pitao jučer za nas i svi u ašramu su nas tražili... i rezervirao nam je sobu... i moramo se hitno javiti u prijamni ured." Naglo su se razbudili i noćasnje su muke u trenu bile zaboravljene. Počelo je veliko "uređivanje" (bez kupaonice i WC-a). Kad smo se oko 7 sati pojavili u prijamnom uredu, gospodin Hegmadi nam je rekao da su nas sinoć dugo čekali jer je Svami za nas sačuvao sobu, a kako nikako nismo dolazili, tražili su nas posvuda jer nitko nije znao gdje smo. U sebi sam razmišljala kako je Svami, naravno, znao gdje smo, ali je ovu malu igru priredio nama na radost da bi nam bilo lakše nakon svih problema koje smo imali na putu. Objasnila sam mu s par riječi što se dogodilo, a tad smo preuzeli ključeve lijepe, velike sobe u kojoj smo se smjestili svi osim Željka koji je smještaj našao u muškom bloku. Da neupućenima bude jasnije, na ovom mjestu treba reći da u Brindavanu, Babinoj ljetnoj rezidenciji, nije lako dobiti sobu jer u to vrijeme ima previše ljudi, a jednako tako nije baš uobičajeno da sâm Baba za nekoga rezervira sobu. Zaustavljali su nas razni ljudi i pitali jesmo li mi "jugoslavenska grupa" za koju je Baba dan prije pitao. Šaputalo se kako će nas Svami zasigurno odmah zvati na intervju. No, tog je prvog dana Svami samo vrlo kratko izašao na daršan, nije nas ni pogledao, a potom je sjeo u auto i nekamo otišao. Ni poslijepodne nismo bili bolje sreće jer smo čekali da počnu *bhajani*, a Svami je opet sjeo u auto i otišao studentima. Dugo smo čekali da se vrati, ali Ga nismo dočekali. Prošetali smo malo po ašramu u kome se nižu ružičaste i plave zgrade, pojačane kontrastom cvijeća i grmlja, s izvanrednim uzorkom cvjetnih latica bugenvilija različitih boja i opojna mirisa. Rano smo otišli na spavanje da nadoknadimo prošlu noć.

Drugog smo se jutra lijepo uredili i krenuli zajedno na daršan. Ja sam po prvi puta u životu oko sebe omotala sari, a svi smo imali bijele svilene šalove s izvezenim YU. Tako su svi znali da smo iz Jugoslavije i znatiželjno su iščekivali hoće li nas Svami pozvati. Svami je to i učinio čim je ugledao Velimira. Upitavši ga gdje mu je majka, rekao je: "GO" (što u ašramu znači: "Idite na intervju!"). Kad Baba pozove bilo koga iz neke skupine na intervju, to je zapravo poziv cijeloj skupini. Zbog toga postoje najrazličitiji šalovi koji obilježavaju pripadnost skupini. Dogodi se ponekad da Baba neke ljude i vrati ako je skupina prevelika ili zbog nekih drugih, samo Njemu znanih razloga, ali obično prima cijelu skupinu, ponekad i više puta za redom.

U Brindavanu je Sai Babin hram Trayee Brindavan smješten u vrtu iza zida, tako da nije dostupan ljudima, osim kad idu na intervju. Međutim, mislim da je to zbog toga da bi studenti koji su stalni Babini gosti imali više mogućnosti učiti od svog Učitelja kad je u Brindavanu. Kad smo ušli kroz vrata ugledali smo Svamijev hram među visokim drvećem, s naslikanim znakom velikih svjetskih religija. Hram je izgledao tako lijepo i romantično kao da nije ovozemaljski. Otraga, u vrtu s drvećem posutim zrakama sunčeva

svjetla, ugledasmo malog pjegavog jelena, nježnu srnu, prekrasna pauna, crno-bijele i bijele zečeve te hrčke kako skakuću uokolo, bijele golubove lepezastih repova i dva ili tri mala siva majmuna kako se igraju. Prugasta nam je vjeverica došla vrlo blizu. Naša su se djeca oduševila i zamalo su od radosti počela dozivati te životinjice, ali su ustuknuli kad su u drugom djelu vrta ugledali stotinjak studenata koji su mirno sjedili gusto poredani na puteljcima i u potpunoj tišini očekivali Babin povratak s daršana. I mi smo mirno sjeli na kamenu klupu u tom bajkovitom vrtu i nestrpljivo očekivali Svamijev dolazak. Došavši do nas, prvo je upitao dječake koliko ih ima, a kad je Velimir rekao: "Tri", On je to ponovio tako zgodno, oponašajući Velimirov glasić. Prišao je k meni i upitao me gdje smo se smjestili. Požurila sam reći da smo u Njegovu hostelu, a On me počeo ozbiljno uvjeravati da On nema nikakav hotel. Ispravila sam se i rekla da smo u Njegovoj gostinjskoj kući i zahvalila Mu što nam je sačuvao sobu, ali nisam mogla odoljeti da Mu se bar malo ne potužim na probleme koji su nas pratili na putu. Gledao me je neko vrijeme, a tada je onako malo podrugljivo namrštitio nos i oponašajući moju tužbalicu rekao klimajući glavom: "*Nje..nje..nje..*" Upitao me je li sada sve u redu i kad sam to potvrdila, otišao je preko mostića da nam otvori vrata svog doma i da nas pozove unutra. Točno sam znala da je značenje onog "*nje..nje..*" bilo upućeno našoj sklonosti da se stalno na nešto tužimo i da nikad nismo zadovoljni. Bila je to jedna od prvih lekcija koju sam primila izravno iz usta voljenog Učitelja. S nama je na intervjuu bila jedna indijska obitelj čija su dva sina pohađala Sai Babin koledž u Brindavanu. Nakon intervjuu sam malo popričala s majkom te dvojice studenata. Saznala sam da ima još jednog sina koji je već završio studij i kojeg je Baba poslao u Ameriku na neku specijalizaciju i kćer koja studira na koledžu za djevojke u Anantapur. Baba se s vidnim poštovanjem i ljubavi obraćao tim roditeljima. Jednog je studenta malo grdio, ali mi nismo razumjeli o čemu je govorio. Otac tih mladića držao je Babu za jedno božansko lotosovo stopalo, a ja sam uhvatila drugo. Kako je bilo hladno, pokušala sam ga malo ugrijati objema rukama. Svami je to neko vrijeme trpio, ali me tada lagano lupnuo po glavi i rekao da je dosta. Upitao je zatim naše dječake koliko im je godina i u koji razred idu pa je nešto Indijcima na teluškom jeziku govorio o njima, a zatim je već poznatim pokretom ruke materijalizirao dva srebrna lančića s privjescima na kojem je s jedne strane bio znak OĀ, a s druge Babin lik. Stavio je lančiće oko vrata jednom i drugom i pospremio ih ispod košulja, što je upućivalo na to da ih tako nose, ne hvaleći se okolo poklonjenim. Ponovio je da će im to poslužiti kao zaštita.

Najprije je u manju sobicu pozvao indijsku obitelj. Kad su se vratili vidjela sam da je materijalizirao srebrni prsten sa Svojim likom jednom od studenata, njegovoj majci zlatni sat i naušnice, a ocu dijamantni prsten. Zatim je nas pozvao u manju prostoriju. Sjela sam straga kako bi netko drugi mogao biti bliže Njemu i doticati Mu stopala, ali me pozvao da dođem naprijed. Upitao me što želim, a ja sam Ga podsjetila da je obećao da će dati Svoju haljinu i *liógu* za naš centar. Svami se, kao pravi šaljivčina, udario po glavi i rekao: "**Oh, znaš, zaboravio sam. Toliko toga imam u glavi da sam zaboravio. Dat ću ti jednom.**" (Od tada je prošlo skoro deset godina i tek smo 1997. dobili haljinu za Sai centar, koju je Svami položio u Velimirove ruke, a *liógu* još nismo dobili). Upitao me ponovno: "**Što želiš?**" Upitala sam misli li što osobno želim za sebe, a kad je potvrdio, rekla sam da želim biti Njegov instrument. Smješajući se, prodorno me gledao kao da želi reći: "Jesi li sigurna? Znaš li ti što to znači?" Tad je zamahnuo rukom i materijalizirao mi srebrni prsten sa Svojim likom. Pokazao je svima prsten, a zatim mi ga stavio na desni prstenjak s riječima: "**Vidiš, točno ti pristaje.**" Bila sam silno radosna. Uхватила sam Njegovu ruku i položila svoje čelo na nju, a On je svoju drugu ruku stavio na moju glavu. U tom je trenu vrijeme za mene stalo. Kao da je ta ruka odnijela sve što me godinama mučilo, svu bol koju sam u životu proživjela, sve moje strahove, frustracije, nečistoće... Osjećala sam se kao da mi je darovao nov život. Svjestan mojih misli i osjećaja, u jednom me trenutku upitao: "**Jesi li svjesna toga koliko ti dajem?**" Odgovorila sam da jesam i da je predobar prema meni. Nasmiješio se i valjda po sedmi me puta lagano lupnuo po glavi. Mora da je time dobro promućkao moj um, jer po povratku kući iz Indije moj se život počeo strahovito mijenjati.

Kako se Svami na ovom intervjuu nije mnogo bavio malom Marijom, pokušala sam Njegovu pozornost skrenuti na nju rekavši: "Svami, mala Marija lijepo pjeva..." Svami se pravio da me ne čuje i obratio se Maji. Kasnije sam opet pokušala: "Svami, mala Marija lijepo pjeva pjesmu 'Love is my form'. Može li Ti je otpjevati?" Svami se okrenuo velikoj Mariji i upitao je šaljivo: "**Ti dobro pjevaš? Jesi li pjevačica ili grješnica?**" (To je igra riječi na engleskom jeziku: Are you a singer or a sinner?) Svi smo prasnuli u smijeh, a Svami je tada za veliku Mariju rekao da je dobra, da zna njene probleme s glavom i da će joj pomoći. Zatim se obratio Vesni i rekao joj da ima dobrog muža i još neke privatne stvari a zatim je

rekao da je naš guru (učitelj) naša savjest i kako ne moramo odlaziti na razna mjesta tražiti učitelje pogotovo ako oni za to naplaćuju novac.

Na kraju intervjua Svami nas je pozvao da dođemo na poslijepodnevene *bhajane*, a ja sam odmah rekla da smo i dan prije došli, ali Njega nije bilo. Počeo se ispričavati kako je bio spriječen jer su Njegovi studenti imali neko natjecanje na kome je trebao biti, ali da će svakako biti na *bhajanima tog* popodneva. Svami nas je kao pravi domaćin na kraju ispratio sa smiješkom i čekao kraj vrata dok smo svi izašli.

Nakon povratka u sobu puno smo razgovarali o svemu što nam je Svami rekao. Odlučili smo da nakon povratka u Zagreb organiziramo program za djecu, da i djeca vode neke *bhajane*, jer nije Svami slučajno rekao za dječake da lijepo pjevaju. Odlučili smo da se više posvetimo i nesebičnom služenju. Baba je očito želio da se posvetim radu s djecom, što je i pokazao nekoliko puta. Nekoliko dana nakon intervjua, pošto smo se vratili u Prasanthi Nilayam, vraćajući se iz Poornachandre u prolazu me upitao: **“Kako su tvoja djeca?”** Budući da imam samo jednog sina, znala sam da se to odnosi na svu djecu, što mi je potvrdio i 1995. na intervjuu na kome je bilo oko dvadesetak djece i mladih, uključujući i Velimira kad je rekao: **“Sve su ovo tvoja djeca.”** Na intervjuu 1994. također je pred američkom skupinom rekao da sam učitelj i napunio mi krilo vrećicama *vibhṭija* govoreći: **“To je za tvoju djecu.”**

Povratak u Puttapparthi je prošao bez problema, osim što smo zbog velikog broja ljudi u ašramu smješteni u “shed” (jednostavnu, skromnu, ali urednu halu u kojoj spava i više od stotinu ljudi). Bilo je to jedno novo iskustvo, ne baš ugodno, ali smo vrlo brzo naučili da nikakva udobnost ne može čovjeka usrećiti kao što to može Svamijeva blizina. Tako nam je svakim danom postajalo sve lakše i prihvatljivije, pogotovo kad smo se u tako velikoj “spavaćoj sobi” sprijateljili s ljudima iz raznih dijelova svijeta, razmjenjujući s njima iskustva i doživljaje sa Svamijem. Kuhinja u koju se dolazi na ispomoć također je mjesto gdje se sklapaju prijateljstva. Na zajedničkom se radu pjeva i priča o intervjuima ili o načinima provođenja duhovne prakse.

Svamija je 16. prosinca 1989. posjetio indijski predsjednik R. Venkataraman sa suprugom Srimathi Janaki V. i s guvernerima Karnatake i Andhra Pradesha, Sri Venkatasubbaiahom i Srimathi Kumudben Joshijem. Svi smo bili zbunjeni kad smo ugledali pun ašram policije i vojske koja je pratila predsjednika. Predsjednik je obišao i Sathya Sai obrazovne institute u Prasanthi Nilayamu i izjavio kako bi oni sa svojim programima pod vodstvom Sathya Sai Babe trebali biti nadahnuće za škole i sveučilišta u svim dijelovima Indije. Dok je cijenjeno društvo bilo kod Svamija u sobi za intervju, razmišljala sam o tome kako smo i mi pred nekoliko dana sjedili u toj istoj sobi i razgovarali sa Svamijem. Kako je divna spoznaja da Bog jednako voli svakoga od nas i da ne pravi nikakve razlike između bogatih i siromašnih, crnih, bijelih i žutih, kršćana, muslimana, hinduista, budista, židova ili pripadnika zoroastrizma! Svi smo mi Njegova djeca i On nam daje baš ono što nam u tom trenutku najviše treba i što je za nas najbolje da bismo napredovali na putu do samoostvarenja, na putu do Boga.

Još sam dva puta srela indijsku obitelj koja je s nama bila na intervjuu u Brindavanu. Upoznali su me i sa starijim sinom koji je preko božićnih blagdana došao iz Amerike gdje je bio na specijalizaciji. Jedna me je Ruskinja zamolila da ih pitam bi li oni mogli jamčiti za jednu njenu znanicu da dođe k Babi jer samo tako ona može dobiti vizu i izaći iz Rusije. Nakon konzultacije u Centralnom uredu rekli su mi da nikad nitko iz ašrama nije jamčio za nikoga, jer kad Baba želi da netko dođe k Njemu, tada toj osobi omogući dolazak bez ikakve garancije. Uputili su me da Ruskinja treba samo lijepo zamoliti Babu za pomoć i On će joj pomoći.

Kad sam 1991. ponovno došla k Babi, tamo sam našla veliku skupinu Rusa i Svami ih je vrlo često zvao na intervju. To se ponavlja sve do danas, tako da mislim da nikome nikakve garancije nisu potrebne kad ga Svami pozove k sebi. Jednako je tako kod Babe sve više ljudi iz Irana, Kine, Japana i raznih afričkih zemalja što je pred nekoliko godina još bila prava rijetkost. Ono što je ovdje najljepše jest to što su tu ljudi iz gotovo svih zemalja ovog našeg planeta Zemlje.

Najljepši je događaj za djecu bilo njihovo sudjelovanje u božićnoj predstavi u kojoj je glumilo preko stotinu djece iz cijelog svijeta. U prvom je dijelu predstave prikazan Isusov život i tu je Krešimir glumio sv. Petra, a Velimir Poncije Pilata. U drugom se dijelu predstave pojavio i Kōšīa, a na kraju je iskazana sveprisutnost Božja u kamenu, cvijetu, stablu, leptiru, zecu itd. Vesna i ja smo pjevale u zboru i bile smo vrlo sretne kad je Engleskinja koja je uvježbavala djecu za predstavu pohvalila dječake pred ostalom djecom

riječima: “Ovi dječaci iz Jugoslavije znaju kako treba glumiti”, a nama je kasnije rekla da imamo krasnu djecu.

U knjizi *Život je izazov*, prihvatite ga Joy Thomas je objavila sliku djece s predstave na kojoj se lijepo vide i Velimir i Krešimir, a o Božiću je napisala sljedeće: “Božić je kao i obično bio veličanstven. Svami je izjavio da je to najuspjelija od svih božićnih proslava, a svi nazočni su se zdušno složili. Glazba je bila božanstvena, a dječja predstava nadahnuta. Bila je to ilustracija Božje sveprisutnosti. Suština je izražena u dražesnoj maloj drami u kojoj djeca u potrazi idu od stabla do stabla, od stijene do stijene, a iza svakog stabla ili stijene izlazi dijete odjeveno u narančastu haljinu, s crnom kovčavom vlasuljom na glavi. Kad je zavjesa pala, dvanaest se malih Baba poklonilo publici. Tad je i Baba izašao na pozornicu, a fotoaparati su zabljesnuli u cijeloj Poornachandri.”

Na sam Božić sakupili smo se već u 4 sata ujutro kod kipa Gañeûe i s upaljenim svijećama, pjevajući božićne pjesme, krenuli smo prema hramu. Djeca su išla naprijed i izgledali su kao anđeli, a mi smo ih slijedili pjevajući. Kad smo stigli u hram svi zajedno smo otpjevali na raznim jezicima božićnu pjesmu “Tiha noć, sveta noć” i pjesmu “Joy to the world”. Svami se pojavio na gornjoj terasi u bijeloj haljini (po prvi je put za Božić nosio bijelu haljinu, inače je bijelo nosio samo za Svoj rođendan) i smiješeći se, lagano je hodao terasom i blagoslivljao okupljeno mnoštvo ljudi. Kad je sišao među ljude, zapalio je kamfor i svi smo zajedno otpjevali *ārati*, molitvu s kojom završavaju svi obredi. Nakon toga su svima okupljenima podijeljeni slatkiši (*prasāda*), a malo su kasnije Svamijevi studenti započeli svoj božićni koncert. Bilo je među pjesmama najviše naših, zapadnjačkih božićnih pjesama i studenti su se trudili da sve zvuči onako kako smo mi naučeni slušati. Zato je u pratećem orkestru bilo i saksofona, sintesajzera, violina i sl. Koncert je završio Straussovim valcerom “Na lijepom plavom Dunavu”.

U Svom je popodnevnom govoru Svami pričao o Isusovu životu i Njegovoj ulozi u širenju ljubavi, suosjećanja i praštanja. Rekao je kako je Isus nadahnjivao ljude svojim primjerom i naukom da budu istinoljubivi, velikodušni i dobri prema svakome i da šire svjetlost i ljubav svima. Stoga nije dovoljno slaviti Božić samo na način da se mnogo jede i pije već treba pokušati bar jedan od Isusovih ideala provesti u život. Isus je žrtvovao svoj život za čovječanstvo i Njegova je krv bila prolivena da posadi ljubav, poniznost i suosjećanje u našim srcima kao i spremnost na pomoć potrebitima. Isus nije mogao gledati patnju ljudi oko sebe, već Ga je njegovo suosjećajno srce tjeralo da pomaže ma gdje se nalazio. U nastavku je Svami govorio o tome gdje treba tražiti Boga. Rekao je kako ljudi pokušavaju naći Boga u nekoj vjeri, ali Njega se ne može naći ni u jednoj religiji, već u vlastitom srcu. Tek kad čovjek pročisti svoj um i srce, on može prepoznati Boga.

Nakon Božića najprije se razboljela Ana, koja je na jedan dan čak morala i u bolnicu jer je prilično dehidrirala. Vrlo su joj brzo pomogli, ali još je nekoliko dana bila slaba pa smo svu brigu oko male Marije preuzeli Željko i ja, jer Vesna i Krešo su već bili otišli u Ganeshpuri. Dan uoči Stare godine razboljela sam se i ja i dva sam se dana borila s visokom temperaturom. Ipak sam svakog dana uspjela ustati iz kreveta i otići na daršan, tako da sam ipak vrlo brzo prebrodila tu dosta neugodnu virozu.

Tako se približio 4. siječnja, vrijeme našeg odlaska. Naš je oproštaj od Babe bio nešto posebno i pomogao mi je da prevladam tugu zbog odlaska. Zadnjeg smo dana izvukli vrlo loš red i sjedili smo daleko od prolaza kojim je Svami hodao. Nije bilo vremena za tugovanje jer već nas je čekao taksij koji će nas odvesti u Bangalore. Brzo smo se presvukli u zapadnjačku odjeću i kad smo taksijem stigli do vrata ašrama, zaustavili su nas i rekli da se maknemo jer dolazi Svami. Taksist je maknuo taksij u stranu a mi smo iskočili iz automobila ne bismo li možda još jednom vidjeli Svamija, ovog puta iz blizine. Svami je iz auta gledao baš na našu stranu, nasmiješio nam se s puno ljubavi i mahnuo rukom Velimiru, Ani koja je u naručju držala Mariju, i meni. Bilo je to za sretan put, koji je protekao bez ikakvih problema. U zrakoplovu sam još mnogo razmišljala o Babinu pogledu i svemu što nam se događalo u Indiji.

PROCES PROMJENE

Po povratku kući započeo je kod mene proces promjene... U svom istinskom i izvornom obliku mi smo bića sveobasjavajuće svjetlosti, a da bismo mogli napredovati u ovom dodijeljenom nam svijetu i biti oslobođeni, moramo naučiti živjeti u ljubavi, skladu i jedinstvu sa svim živim bićima i prirodom. Puno je posla pred nama ako ovaj planet želimo učiniti rajem kakvim je prvobitno bio zamišljen. Kao što je Baba jednom rekao, da bi se doseglo “Zlatno doba”, svaki od nas mora u ovom životu odigrati jedinstvenu i vrijednu ulogu u Njegovoj misiji.

Kako mi u tome možemo sudjelovati? Usmjerimo li se na svoje više Ja, na svoje Sebstvo, pod suptilnim ćemo vodstvom otkriti ulogu koju moramo odigrati. Polako ćemo osvjestiti svoje nadarenosti. Trebamo se samo otvoriti kao mala djeca, bez straha, s punim povjerenjem i vjerom u božanskost u nama. U stvarnosti svuda postoji samo Bog. On je snaga ljubavi koja sve osvjetljava i prožima. Unijeti svijest o tome u svakodnevni život i rad, prava je duhovnost i predanost u najvišem obliku.

Promjene koje su se počele događati na fizičkom planu nisu bile nimalo ugodne. Sve je počelo s vrtoglavicama, mučninama, glavoboljom, a kad je kulminiralo nesvjesticom, konačno sam se odlučila obratiti liječniku. Već poodavno nisam s liječnicima bila u “dobrim odnosima”, tako da sam se dugo dvoumila trebam li ići k liječniku ili ne.

Sjećam se da je Velimiru bilo tek godinu dana kad su liječnici na mojoj desnoj dojci otkrili neke promjene. Nakon svih mi je mogućih pretraga, punktiranja, termografija i senografija savjetovano da amputiram dojku jer ću to sigurno jednog dana trebati učiniti sudeći prema smetnjama koje imam (postoji i obiteljski faktor jer mi je majka prošla tri operacije). Odlučila sam da se jednostavno ne obazirem na liječnike, i nikad više nisam otišla ni na kakve pretrage. Iako je od tada prošlo više od dvadeset godina, do danas nemam nikakvih smetnji.

Međutim, bila sam na operaciji noge, jer mi se na potkoljenici pojavila neka “kvruga” i kako nikako nije prolazila nagovorila me prijateljica koja je radila na skeneru na Rebru da snimim tu nogu. Njezina prevelika ljubav i briga učinili su da su se liječnici preozbiljno pozabavili sjenkom koja se na snimci vidjela na kosti, a prof. Hančević me hitno naručio za inciziju koštane srži kako bi otklonio sumnju da je posrijedi sarkom kosti. Nalaz je bio negativan, ali kvrga nije prolazila pa su počele sve moguće pretrage tkiva. Radili su mi testove na tuberkulozu, kolagenozu, WAR i još mnoge druge pretrage, ali nigdje nisu mogli pronaći uzrok “orijaških” stanica koje su našene u tkivu. Jednog sam dana odlučila da više ne idem ni na kakve pretrage, a “kvruga” je nakon nekoliko mjeseci sama od sebe nestala.

Iako ova iskustva potječu iz vremena prije nego što sam upoznala Sai Babu, sada znadem da je On već tada znao za moje postupke i upravljao njima, te mi pružao zaštitu u svakom trenutku mog života.

U proljeće 1990. počela sam ponovno s najrazličitijim pretragama da se otkrije odakle vrtoglavice i nesvjestice. Nakon nekoliko mjeseci raznih pretraga upućena sam na snimanje kičme, a nalaz je pokazivao da su se na mojim vratnim kralješcima pojavili degeneracijski šiljci koji pritišću moždinu i prave sve veće probleme. Savjetovano mi je da više ne radim pognute glave, što sam činila zadnjih godina i do 12 sati dnevno, ali to je bilo teško ostvarivo u kozmetičarskom poslu. Sve su pretrage, liječenja i terapije trajali više od godinu i pol dana i tada sam, u proljeće 1991., odlučila iznajmiti kozmetički salon. Međutim, ni to nije dugo potrajalo jer je, 1. srpnja iste godine počeo rat u Hrvatskoj i kozmetički je salon postao nepotreban.

Promjene u Velimirovu životu bile su isto značajne. Osim što je postao stopostotni vegetarijanac, počeo je sve više sudjelovati u aktivnostima centra. S Krešimirom je počeo voditi *bhajane* koje je pratio i na gitari a Krešimir na sintesajzeru, sudjelovao je sve više na našim sastancima posvećenim Babinu učenju. Počeo je s engleskog jezika prevoditi knjigu Johna Hislopa *Moj Baba i ja*, a na početku prijevoda je napisao: “Mom vjernom učitelju koji mi je dao snagu i volju da ovu knjigu prevedem u Njegovu čast”. Iako prevođenje knjige nije završio bio je to vrlo vrijedan pokušaj dvanaestogodišnjeg dječaka.

Jedan vrlo zanimljiv ulomak iz ove knjige odnosi se na Babino objašnjenje evolucije. Dr. Hislop je upitao Babu kako da se tumači Njegova izjava da se ljudski život zadobiva dobrim djelima u prošlosti. U tom smisli trebaju postojati i dobra djela kod životinja, ali kako je to moguće kad životinje djeluju instiktivno. Svami je odgovorio:

”Dobro je djelo dobro djelo, bez obzira je li učinjeno instiktivno ili razumski. Zar drvo ne pruža jednaki zaklon i životinji i čovjeku? Kad krava uskrati mlijeko svom teletu zato što ju je pomuzao pastir, to je korisno čovjeku koji pije mlijeko i njegov užitak nije manji zato što krava nije misaono odlučila da to učini, već je samo bila ono što jest. Ako uzmemo primjer psa u kući, zar on ne čuva i ne pazi svog gospodara i ne voli ga. Ljudski čuvar prima plaću za to, a pas daje ljubav i vjernost bez naplate. U prirodi postoji bezbroj primjera dobrih, vrijednih i vrlo učinkovitih djela, iako su životinje i biljke reagirale instiktivno u skladu s vlastitom prirodom.

Brojnost se ljudskih života ne može iscrpiti čak ako umru i milijuni ljudi i iako postoji i stalno prelaženje iz ljudske inkarnacije u božansku. Umjesto da ima manje ljudi, ljudsko stanovništvo raste jer dolazi do novih ljudskih inkarnacija iz stijena, insekata, životinja. Čak su i znanstvenici dokazali da se stijene rastvaraju i postaju stablo...

To je stalan proces prelaženja s jednog stupnja na drugi. Degradiranje ljudskog života zbog nedostatka vrlina normalno će rezultirati rođenjem čovjeka nižeg stupnja. Cjelokupan je proces uvijek prisutan.”

U knjizi *Objavljivanje se nastavlja* Marie Luise Done pravi paralelu između teozofske koncepcije prema kojoj se entitet koji je postigao ljudsku inkarnaciju ne može više degradirati u niža carstva prirode. Baba, međutim, dopušta pojedine, rijetke izuzetke od ovog općeg pravila, tako da je moguće izopačenom ljudskom biću ponovno rođenje u tijelu životinje i obratno.

U Svom govoru 1977. godine objavljenom u *Sommer Roses in Blue Mountains* Svami kaže da rođenje nije važno, već čovjek treba njegovati dobar um i dobre misli tijekom života da bi ih imao i u trenutku smrti. Rekao je da je za čovjeka važnija smrt od rođenja jer naše ponovno rođenje ovisi o vrsti smrti koju uspijemo postići. Stoga, ako želimo dobre uvjete života pri ponovnom rođenju, trebamo željeti i dobru smrt.

Postoji priča iz hinduističke tradicije koja govori o tome koliko je važno imati Božje ime na usnama u posljednjem trenutku pred smrt. Imavši to na umu, jednom je davno neki otac, glava obitelji nazvao svoja tri sina imenima triju božanstva jer će se tako, mislio je, sigurno sjetiti Božjeg imena kada bude umirao. Kojeg će god sina pozvati u tom posljednjem času, izgovorit će Božje ime. U kući se nalazio i dućan u kome su njegovi sinovi radili i kad je osjetio da se čas smrt približio pozvao je svog najstarijeg sina imenom. Međutim, k njemu su odmah dotrčala sva tri sina. Vidjevši to, otac se uzrujao i upitao: “A tko je ostao u dućanu?” S tim je riječima na usnama izdahnuo, i nije mu pomoglo što je za života sve isplanirao kako bi mu zadnje riječi bile Božje ime.

Smrt je za mnoge nešto što uzrokuje velik strah. U knjizi *O učenju Bhagavadgite* piše da je od svih strahova što napadaju čovjeka najjači strah od smrti. Bez obzira na to koliko čovjek bio hrabar, vrijedan ili izobražen, on ima strah od smrti čime se umanjuju sva njegova dostignuća i razara njegovo samopouzdanje. Čovjek očajava kad vidi da ljudi umiru i da je sve na svijetu prolazno. Neustrašivost može postići samo tako da u dubini srca spozna istinu da svagdje postoji samo jedna jedina Zbilja, a to je da sve na svijetu sadrži lik Božji i ispunjeno je Njime.

Iz Velimirovih bilježaka čitam da je, 7. siječnja 1990. nakon našeg povratka iz Indije, prvi puta sanjao Babu. San je počeo tako što su okupljena djeca stajala kraj nekih velikih vrata koja dijele mušku stranu od ženske. Među djecom su bili i njegovi školski prijatelji Tarik i Saša. Djeca su gurala Babi pločice da im nacrtaju Oî, a Velimir nije imao pločicu, već cvijeće koje je bilo omotano u srebrni papir. U trenutku kad je Baba uzeo cvijeće, papir je pao na zemlju, a Velimir je na engleskom rekao: “Svami, mi sad odlazimo”. Svami je tiho rekao nešto što Velimir nije razumio, pa je ponovio: “Sada, sada odlazimo.” San je tako završio. Bilo je važno što se Svami Velimiru javio kod kuće u svakodnevnom ozračju, među njegovim školskim prijateljima. Sam taj fizički odlazak iz Indije nije bio toliko važan jer nam Svami često govori da je uvijek s nama.

Velimir je imao zakazanu krizmu 3. lipnja 1990., a u Assisiju se u to vrijeme održavala OLJV konferencija na koju sam bila pozvana. Zbog Velimirove sam krizme zamolila Verenu da ona ode na konferenciju umjesto mene. Sestra Bernardica iz naše župe vrlo je lijepo spremila djecu za krizmu i sve ih je pred Katedralom još jednom podučila što trebaju učiniti kad kardinal Kuharić dođe do njih. Na svečanom su ručku bili krizmeni kum Drago i njegovi roditelj, Velimirov otac, krsni kumovi Vesna i Veljko s malim Vladom te baka i djed. Vodili smo vrlo zanimljive razgovore. Dotaknute su bile razne teme na razne načine

ali se ipak osjećalo jedinstvo u različitosti. Budući da su Velimirov otac i kumovi liječnici, a Dragini i moji roditelji "uvjereni" katolici, dok smo Drago, Velimir i ja također katolici, ali s malo širim pogledima i interesima za ostale vjere, bilo je suprostavljanja stavova, ali i mnogo razumijevanja i radosnog ugođaja.

Od 20.-29. srpnja Velimir i ja smo bili na *Bal Vikas* kampu u Olepeu na Bigge See u Njemačkoj. Cijeli sam put sama "izvozila" sa starom "Zastava" koju sam tad imala i bila smo prava mala atrakcija kad su nas ugledali u Olepeu. U Olepeu smo po prvi puta vidjeli praktični organizirani rad s djecom. Bilo je prekrasno. Jutrom bi Carola s gitarom krenula buditi djecu, a mi smo hodali za njom i pjevali. Kako smo išli od sobe do sobe, neka bi nam se djeca pridružila u pidžamama i pri završetku obilaska bili smo lijepa skupina. Djeca su bila podijeljena u više dobnih skupina pa su neke odgojne aktivnosti bile odvojene, dok su brojne kreativne aktivnosti bile zajedničke. Djeca su zajedno pjevala, molila, dežurala u kuhinji i blagovaonici, pripremali zajedno predstavu o životu sv. Franje koga je glumila prelijepa Myria u koju su svi dječaci bili "zaljubljeni" uključujući i Velimira. Lucija je uvježbavala predstavu i kao profesionalna je glumica dala sve od sebe da predstava uspije. Mi majke smo uvečer, kad bi djeca pozaspala, šivale kostime. Sjećam se da je sam ja krojila i šila dvanaest pari zelenih čizama od pusta koje su bile predviđene za vojnike i sv. Franju kad je krenuo u rat. Velimir je igrao ulogu Majke Zemlje, a iz pjesme sv. Franje "Pjesma stvorova" mnoga su djeca dobila su po neku ulogu (sunce, vatra, voda, vjetar, zvijezde, mjesec, ptice, drveće, cvijeće, leptire itd.). Priča o sv. Franji bila je djeci vrlo bliska jer je on volio je sva stvorenja. U njima je gledao Božju svemoćnost, odsjaj Njegove dobrote i ljepote. Najviše je ipak volio ona stvorenja koja su mu dočaravala Isusovu blagost i poniznost - ovce i janjad, ili ga uzdizala u njegovu zanosu prema Svevišnjemu - ševe i druge ptice pjevice. "Njegova se ljubav sa srcem brata" protezala ne samo na ljude u nevolji nego i na neznatna stvorenja, gmazove i ptičice, na sva Božja bića. Nije se ustručavao nazivati svojom braćom i sestrama i sunce, i mjesec, i zvijezde, i vjetar, i vodu, i oganj, i pitome životinje, i divlje zvijeri, i ribe u vodi, i ptice u zraku, i cvijeće u polju... ushićen slavom i dobrotom Božjom, koja nas i po njima miluje svojim milosnim zrakama.

A stvorenja su voljela njega i ponizno mu se pokoravala. Kad je jednom čuo pjev ptica, pozvao je svoga druga da pođu među njih i uz njihov pjev slave Gospodina. A one su se tada još radosnije raspjevale. No kako postadoše i previše glasne, Franjo im zapovjedi da zašute sve dok sa svojim drugom ne dovrši svoj časoslov u čast Svevišnjemu. Tako i bi. Na žalost, veza je prijateljstva među stvorovima prekinuta onoga trenutka kada je čovjek sagriješio. Za Franju, Božjega čovjeka, ipak ne bijaše tako. I okrutne zvijeri bili su mu prijatelji.

Predstava je završavala pjesmom: *Hvaljen budi, Gospodine moj, po svim stvorenjima Svojim! Svevišnji, dični Bože, rasvijetli tminu moga srca i daj mi pravu vjeru, čvrstu nadu i savršenu ljubav, osjet i spoznaju, Gospodine, da izvršim Tvoju svetu i istinitu zapovijed!*

Tijekom deset dana *Bal vikas* kampa teme po danima za rad s djecom bile su sljedeće:

Subota: *Skromnost*

"Čovjek je tako velik da ga ništa na svijetu ne može zadovoljiti. Samo ako se okrene prema Bogu, tada će biti zadovoljan." (svećenik iz Arsa)

Nedjelja: *Mir*

"O Bože, učini me oruđem Svog mira..." (molitva sv. Franje)

Ponedjeljak: *Samopouzdanje*

Samopouzdanje je pouzdanje u Boga u nama.

Utorak: *Tolerantnost, razumijevanje*

"Nosite crvene naočale i sve što ćete vidjeti, izgledat će vam crveno. Nosite naočale ljubavi i sve što ćete vidjeti, izgledat će vam lijepo."

Srijeda: *Služenje, spremnost za pomoć*

"Usmjerite svoj život na služenje ljudima i učinite najviše što možete da u život svih koje sretnete unesete svjetlost i ljubav. Svi su oni moja djeca."

Petak: *Bratstvo, ljubav za bliženjega*

"Tražite ono što vas spaja, a ne razdvaja. Širite ozračje bratstva. Produbite mudročću svoju dobrotu. Tada će život biti vrijedan življenja."

Subota: **Radost**

"Budi vrijedan i ozbiljan, da bi sve više i više saznao o umijeću življenja u radosti."

Nedjelja: **Istina**

"Ātman, unutarnja stvarnost, uvijek je ista. Ona jest, bila je i uvijek će ostati Bog."

Reuben Lowenberg

Mnogo se pažnje posvećivalo stvaralačkim i sportskim aktivnostima. Djeca su birala razne aktivnosti koje su bile ponuđene pod naslovom *SAJAM MOGUĆNOSTI* i mnogo sam naučila kako u djeci potaknuti razne kreativne mogućnosti, što mi je kasnije trebalo u radu s našom djecom u Sai centru.

Nešto se zanimljivo dogodilo u jesen 1990. godine. Jedne me večeri oko 22 sata nazvao muški glas iz Berlina i predstavio se kao Doc Lindwall. Bio je Sai poklonik i moj je telefonski broj dobio od redakcije časopisa *Sathya Sai pisma* u kome je bio objavljen moj članak. Rekao mi je da je iz SAD-a i da zajedno sa svojom suprugom Ruth drži seminare po Europi koji se zovu RELEASING. Rekao je kako je u meditaciji dobio poruku da treba ići u Sloveniju i Hrvatsku i tamo besplatno održati seminare. Kako nikog ne poznaje, obratio se meni. Dogovorili smo da dođe u Zagreb i u našem sam centru organizirala njihov seminar.

Na seminaru je bilo sedamnaestero ljudi među kojima su osim nas Saijevaca bili i naši poznati liječnici homeopati Ratko, Saša, Senija i njen suprug. O RELEASINGU nam je Doc rekao da nas želi podsjetiti da smo božanske duše koje su se inkarnirale ovdje na Zemlji u tijelo. Duh je jedno sa životnom energijom iz koje sve nastaje i koja sve prožima. Ta se energija želi izraziti kroz ljubav i unutarnje ispunjenje. Naša patnja i život u neskladu pokazuju da smo se razdvojili od te energije ljubavi. U nekim se životnim situacijama osjećamo ograničeni i vezani za neke oblike ponašanja koji su stvoreni u dalekoj prošlosti kao rezultat nekih naših iskustava, osjećaja i odluka na koja više nemamo izravni utjecaj.

Kroz RELEASING osvješčujemo ta ograničenja i nagomilane blokade u svom ponašanju, i uz pomoć unutarnjeg vodstva zauvijek ih napuštamo. Tek očiščeni od svega možemo sami sebi i drugima oprostiti, prihvatiti se takvima kakvi jesmo i doživjeti vječnu, univerzalnu ljubav prema svakom čovjeku.

Bilo je vrlo zanimljivo saznati ponešto o blokadama koje nosimo iz prošlih života. Tako sam ja bila upućena da trebam oprostiti i zavoljeti svoju desnu polovicu tijela, koja označava muški aspekt. Doc Lindwall (kog smo svi zvali samo "Doc") rekao mi je da bih ja tako željela biti žensko, (od Boga mi je dan i vrlo ženstven fizički izgled), ali sam stalno dovođena u situacije da se ponašam "muški", da sve organiziram i odlučujem, drugim riječima da imam ulogu vođe. To me zapravo iritira, i silno bih željela biti nejak, krhka žena koja bi se morala oslanjati na neku snažnu i mudru mušku osobu, ali stalno su mi iznovice u životu davane karmičke "muške situacije" u kojima je sva odgovornost na mojim leđima. Zbog toga nesvjesno "mrzim" muški aspekt svoje prirode, što znači desnu stranu tijela, gdje se zbog toga i pojavljuju zdrastveni problemi (jetra, desna dojka, desna noga). Nakon što sam nekoliko puta za Docom ponavljala kako volim svoju desnu stranu tijela i kako volim sve uloge koje mi je Bog dodijelio, te kako sebi opraštam što mi je to ponekad teško, osjećala sam se bolje. Objasnio mi je tada kako sve potencijale koje mi je Bog dao u ovom životu trebam iskoristiti za dobrobit čovječanstva i da će mi tad Bog pomoći i osjećat ću se bolje.

Koliko sam se često kasnije sjetila njegovih riječi kad sam pet godina bila predsjednik vrlo velikog Sai centra, kao koordinator za *sevu* u Hrvatskoj, sa svim obvezama oko uvoza stotina tisuća tona humanitarne pomoći u godinama rata i iza njega, zatim kad sam organizirala put za mnogobrojnu djecu u Indiju, kad sam bila koordinator odgojnog krila u Hrvatskoj, kao urednik OLJV mjesečnika itd. itd. U mnogim sam se situacijama kad mi je bilo vrlo, vrlo teško sjetila Docovih riječi, da sve svoje mogućnosti trebam iskoristiti za dobrobit čovječanstva, a imala sam i tu milost da me Baba uvijek iznovice zvao na intervju i davao mi izravne upute, i podršku u mojim "pothvatima". Danas mi se čini da sam, u svojoj 56 godini života, zaslužila malo mirniji život i to što me Svami usmjerio na pisanje knjige čini mi se kao da me malo štedi od daljnjih "muških uloga" u životu.

Doc, Ruth i ja smo još neko vrijeme sjedili u razgovoru nakon završenog seminara kad je Doc odjednom potonuo u meditaciju, ili se meni činilo da je to meditacija. Njegova mi je supruga prstom pokazala da budemo tiho te je i sama zatvorila oči. Tako smo sjedili nekoliko minuta kad je iznenada Doc bio doslovce izbačen iz stolca. Pao je na pod oko metar daleko od stolice. Razmišljala sam je li to bila neka vrsta levitacije, ali samo na kratko jer se Doc počeo tresti i preznojavati u nekoj vrsti transa, a Ruth ga je gladila po leđima i smirivala ponavljajući: “Smiri se, sve će biti dobro!” Prošlo je tako i više od pet minuta i nakon što je popio malo vode, Doc je ponovno sjeo i počeo razgovarati s nama. Saznali smo da je imao prekognicijsku viziju događaja u Hrvatskoj i to ga je toliko potreslo da je drhtio i preznojavao se. On tada nije govorio o predstojećem ratu, ali je rekao da dolaze vrlo, vrlo teška i tragična vremena za Hrvatsku. Potom će mnoge stvari izrazito krenuti nabolje i Hrvatska će jednog dana postati veliko svjetsko duhovno središte. Kamenita vrata i grob kardinala Stepinca u katedrali označio je kao mjesta posebnog pozitivnog zračenja i preporučio je bolesnima da na tim mjestima provode što više vremena u molitvi ili meditaciji.

Na sličan je način naša molitvena zajednica, koja se sastajala svake prve subote u mjesecu na molitvi krunice za mir u svijetu, još 1988. godine, dakle, mnogo prije nego je rat počeo u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, saznala da je Vicka (vidjelica iz Međugorja) jednom nakon ukazanja silno plakala i u nazočnosti nekoliko bliskih ljudi rekla: “Mostar će plivati u moru krvi.” Tek kasnije, kad su se vodile strašne borbe, u kojima je poginulo mnogo ljudi u Mostaru, shvatili smo značenje Vickinih riječi.

Osmo poglavlje

PROBUDI SJAJNI PLAM BEZGRANIČNOG SUOSJEĆANJA

PROPOVJEDNIK LJUBAVI I TOLERANCIJE

Za Sai Babin 63. rođendan 1990. godine u Sai centru Tuškanac bilo nas je sedamdesetak i pjevalo se i slavilo do ponoći. Centar je bio prelijepo okićen, a djeca su prednjačila u pjevanju. Na zajedničkoj je fotografiji pored onih koji su i danas članovi centra i mnogo onih koji su se razišli u razne centre, na razne dužnosti ili razne krajeve svijeta. Tu je Darko G. s obitelji a danas su on i njegova supruga savjetnici u Vladi, tu je Ratko Š. homeopatski liječnik kog često srećem na raznim seminarima u crkvi ili na sv. misi u crkvi na Svetom Duhu, tu su Marija i Marijan koji su prošli više raznih grupa, pa iako danas ne dolaze u Sai centar ali su s Babom povezani na razne načine pa i preko prepisivanja ove knjige, Duška koja se kasnije vezala više uz vlastitu tradiciju i postala vjerni posjetilac katoličkih seminara. Bila je među nama i Mirjana G. koja danas u Zagrebu vodi “Centar svjetlosti”.

U isto vrijeme uputila se velika skupina od oko stotinjak hodočasnika s područja bivše Jugoslavije k Sai Babi u Indiju. U skupini su se nalazila i dva fratra iz Bosne - fra Ivo i fra Marko, a i Vesna Ljubić, poznata filmska režiserka iz Sarajeva, koja je snimala film o Indiji i Sai Babi. Film je nakon svog povratka iz Indije montirala u Sarajevu ali prije nego što ga je itko uspio vidjeti, izgorio je u užasnom ratu u kojem je posebno stradalo Sarajevo. Poslije rata našli su se ljudi koji su spasili role filmova snimljenih u Indiji i donijeli ih Vesni, koja je 1997. godine ponovno montirala film pod nazivom *Sveti prah Indije*. Film je prekrasno svjedočanstvo života običnih ljudi u Indiji, protkano ljubavlju za rad, za Božju Kreaciju i Avatara. Fra Marko je tijekom cijelog boravka u Indiji nosio svoj habit i nedjeljom bi pod drvetom u ašramu s fra Ivom služio sv. misu, na koju je dolazilo mnoštvo ljudi iz raznih krajeva svijeta. Za vrijeme mise su izgovarali molitve na hrvatskom jeziku, a ljudi su ih pratili u molitvi, baš kao u Međugorju, svatko na svom jeziku. Nitko se tome nije čudio ni ometao svetu misu jer u ašramu doista vladaju ljubav i tolerancija prema svakom čovjeku i svakoj vjeroispovjedi.

Kad je sljedeće godine u lipnju fra Marko došao u Zagreb na Velimirovu krizmu i ušao po prvi puta u prostorije Sai centra, ugledavši mnoge slike Sai Babe, ali i Isusa, Majke Božje, sv. Franje, sv. Ante, sv.

Leopolda Mandića, sv. Šarbela, Svetog Oca, Buddhe, Majke Tereze i mnogih drugih nije mogao a da ne uzvikne: “Eh bona, ti si se stvarno svim mogućim zaštitila.”

Po povratku iz Indije fra Ivo je dao intervju časopisu *Valter*. Na pitanje novinara u kojem svojstvu je putovao u Indiju, odgovorio je da je on svećenik i prirodom svog poziva je vezan za duhovnost u najširem smislu, a da ga već dulje vremena zanimaju kulture i religije Istoka. Ove mu se godine pružila prilika da ode u Puttparthi, u svojstvu delegata. O simpoziju je rekao da širom svijeta postoji više od dvije tisuće Sai Babinih registriranih centara i da je na simpozij kojim je obilježena pedesetogodišnjica Sai Babina djelovanja stiglo vrlo mnogo delegata iz cijelog svijeta. U malom mjestu Puttparthiju, u kome je Sai Baba rođen, okupili su se ljudi gotovo svih rasa, nacija i vjeroispovjedi. Ono što nam je svima bilo zajedničko jest ljubav prema kulturama i religijama Istoka.

Rekao je da je sâm Puttparthi selo od nekih osam do deset tisuća stanovnika a da bi se shvatilo kako je uopće moguće da tako velik skup funkcionira u takvim uvjetima, treba napomenuti da je za Europljane sâm susret s Indijom civilizacijski šok. Sasvim je drukčije poimanje udobnosti u jednoj “tehnološkoj” civilizaciji kakva je zapadnjačka, od indijskog (istočnjačkog) poimanja. Postoji, doduše, u Puttparthiju izvjestan broj uvjetno rečeno solidnih hotela i hotelčića, no većini ljudi je draži vrlo skroman ašramski smještaj. Ispričao je novinaru da je skup protekao u savršenom redu, a da neko službeno osiguranje uopće nije postojalo, već su sve potrebne zadatke obavljali dobrovoljci. Bila je to u pravom smislu riječi “metropola duha” i sve je te ljude okupila želja da prime dio univerzalne duhovnosti avatarskog svetišta, kao i da svoju duhovnost međusobno podijele.

Na pitanje novinara iz *Valtera* da pojasni osnovne pravce Sai Babina djelovanja, jer zadnjih godina putem medija stižu mnoga oprečnana svjedočenja i hipoteze, fra Ivo je odgovorio da prije svega treba ovdje razlučiti ono što je do najšire javnosti stiglo putem bombastične medijske prezentacije kao “kult proroka iz Puttparthija” od onog što Sai Baba izričito propovijeda i što u najširem fenomenološkom kontekstu jest. Rekao je da Sai Baba nije nikakav spiristički medij, cirkusant ili iscjelitelj, već je značaj Njegova “kulta” u sasvim drugom pravcu. On je propovjednik ljubavi, tolerancije, On naučava da nema jednog isključivog puta k Bogu. Njegov cilj nije stvaranje nove religije koju bi nametnuo ljudima i poništio ostale “krivovjerne” religije. On upućuje ljude da ostanu dosljedni svojoj vlastitoj vjeroispovjesti i tradiciji i da u njenu okviru postignu najviši stupanj duhovnosti. Simbol Sai Babe je lotosov cvijet oko kojeg su razmješteni simboli šest velikih svjetskih religija. Posebno je bitan segment Sai Babina “kulta” djelovanje njegovih centara diljem svijeta gdje postoje bolnice, sveučilišta, dječji vrtići itd., preko kojih na veoma konkretan način ostvaruje svoj humanitarni i univerzalni nauk. Njegove su moći na tom planu goleme. Sâm predsjednik Indije bio je tri dana na Njegovu rođendanskog slavlju. Zapadnjacima je Sai Baba govorio: **“Otiđite u Europu i napunite svoje crkve, stavite sliku Krista. Meni tamo nisu potrebni hramovi.”**

Na pitanje novinara iz *Valtera* o čudima koja pripisuju Sai Babi i je li se osobno osvjedočio u čudesna izlječenja i materijalizacije, fra Ivo je odgovorio da u Indiju nije krenuo da se uvjeri u Sai Babina čuda. Njega čuda nikad nisu posebno privlačila i on ne bi volio da se dogodi neko čudo. Krist je činio čuda da bi uvjerio malovjerne, i sam ih se odricao govoreći: “Idi, vjera te tvoja spasila.” Poruka toga je da čudo uistinu čini onaj koji je povjerovao, koji se želi promijeniti. Inače, o Sai Babinim su iscjeljenjima i materijalizacijama napravljena neka naučna istraživanja. Osobno sam iz neposredne blizine promatrao materijalizaciju *vibhṛtija* - svetog praha. No, čuo sam da u Indiji postoje još neki ljudi koji imaju moć materijalizacije i koji je javno pokazuju za novac”, rekao je fra Ivo.

Na novinarovu tvrdnju da je sâm Sai Baba rekao da se Isusova i Njegova misija podudaraju, fra Ivo je rekao da se može reći da postoje izvjesne podudarnosti, ali da se mora imati u vidu civilizacijski kontekst u kojem se pojavljuju. Sai Baba je, ako se tako može reći, “teolog ljubavi”. Sve što radi i misli protkano je ljubavlju i tu se njihove misije doista podudaraju na razini kršćanskog karitasa i hinduističke *seve*. Sai Baba sve svoje moći koristi da vrati ljude ljubavi i da ih uputi jedne na druge. Krist je govorio: “Bog je ljubav, tko ostavi Boga, ostavio je ljubav.” Takva se “religija srca” možda prerano pojavila i danas joj se Zapad vraća nakon mnogih “racionalističkih” lutanja. Možda bi se taj proces mogao nazvati cikličnim sazrijevanjem civilizacije. Ipak, treba naglasiti i ključnu (civilizacijsku) različitost koja se sastoji u činjenici da Sai Baba nije “stradalnik” ni “bog-iskupitelj”.

Novinar *Valtera* pitao je dalje kako Vatikan gleda na Sai Babu, a fra Ivo je odgovorio da Vatikan nije iznio neki službeni stav o Sai Babi ili da bar on ne zna da takav postoji, a ako tim pitanjem aludira na stav njegovih “pretpostavljenih”, mora reći da mu oni nisu, znajući za njegovu zanimanje za te stvari, pravili nikakve smetnje. S njim je putovao i fra Marko također u svojstvu delegata.

Svoju su liturgijsku praksu u Puttapparthiju obavljali na zaista nezaboravan način. Uvečer bi se pod jednim drvetom sastajali svi iz skupine i tu bi fra Marko i fra Ivo držali svetu misu. Bilo je dosta ateista i onih koji nisu katolici, ali svi su s punom predanošću sudjelovali u svetim misama. Zapalili bi svijeće, netko bi donio kip ili sliku Gospe, netko raspelo, netko kipić Sai Babe, Kōšite, Gaieûe; a palili su se i indijski mirisni štapići. Pridružili su se ljudi svih vjera koji su se tu zatekli, okupljeni u istoj molitvi. Židovi i Arapi, kršćani i muslimani, hinduisti i budisti. Svi su sjedili u krugu dok je sveta misa trajala. Zatim su židovi pjevali svoje pjesme, budisti svoje... Svatko se molio svome Bogu i nitko nije bio ugrožen. Svi su znali da je Bog jedan, ali da do Njega postoje mnogi putevi koji se međusobno ne isključuju.

Na pitanje novinara iz *Valtera* je li to najvrjednije iskustvo koje je ponio iz Indije, fra Ivo je odgovorio da je teško na to pitanje odgovoriti dok su utisci još svježiji, ali svakako je iz Indije ponio mnogo. Budući da je odgojen u zapadnjačkom duhu, smatra da njegova kultura ima sve što i istočna i obratno, a i da postoji mnogo toga što ove dvije kulture mogu razmijeniti. Zapadna je kultura do savršenstva dovela svoju materijalno-tehnološku sferu i danas je kao Babilon zrela za propadanje. Onu drugu, duhovnu stranu, razvio je Istok. Dolazi vrijeme koje i Sai Baba navještava, kada će morati doći do spajanja ovih dviju kultura, ali ne u smislu nekakvog sinkretizma. Istočnjak mora sebi kupiti televizor, koji će se možda i pokvariti, ali on jednostavno mora proći kroz tu “krizu tehnologije”. On mora sebi izgraditi kuću i ne umirati od gladi. Zapad se, s druge strane, mora “nahraniti” istočnjačkom duhovnošću.

Rekao je da je boravak u Indiji za njega bio prijelomno iskustvo. Indija mu je pomogla da jasnije shvati vlastitu duhovnost i da je s većom usrdnošću prihvati. Promatrajući Indijce, shvatio je da nije zaveden nego upravo doveden do “istine”. Htio je provjeriti što zna o Indiji, svjestan da za mjesec dana ne može saznati mnogo toga. Međutim, saznao je i više nego što je slutio.

Na pitanje o pluralizmu vjera i kultura na tlu Bosne i na pitanje jesu li na tom prostoru primjenljiva iskustva iz Puttapparthija, odgovorio je da smatra da je Bosna svojim osobitim kulturno-povijesnim odrednicama svojevrsno europsko vrelo u pogledu univerzalne tendencije prožimanja raznorodnih kultura i religija. U Bosni postoje mnoga “interreligijska” svetišta, kao što su Sveti Ivo u Jajcu, Teslić, Međugorje, Sveti Anto u Travniku. Rekao je da je u Indiji upoznao jednog čovjeka iz Singapura koji namjerava doći u Međugorje. Pitao ga je, je li istina da tamo zabranjuju dolazak muslimanima Fra Ivo mu je pokušao malo približiti Bosnu, objašnjavajući mu da je najbrojniji živalj upravo muslimanski i da u Bosni postoji uzorna suradnja svih vjera.

Čitajući taj članak u novinama, činilo mi se da sanjam jednako kao i kad sam gledala Stipu Šuvara kako je 1989. godine Vesni Krmpotić uručuje Goranovu nagradu za knjigu *Brdo iznad oblaka*. Pitala sam se je li uopće pročitao knjigu ili Božjom providnošću nije shvatio koliko je u njoj bilo kritike na račun tadašnjeg komunističkog režima kojeg je on bio predstavnik. Još je veće čudo bilo za mene kad je fra Bonaventura Duda s oltara u franjevačkoj crkvi na Kaptolu čitao ulomke iz te knjige. Čudni su putevi Božji i nemoguće ih je umom dokučiti.

Tad sam još vrlo rado čitala Vesnine knjige i uživala u *Dijamantnom faraonu*, *Dvogovoru*, *Košulji sretnog čovjeka*. Kasnija su mi se njena djela, međutim, manje sviđala, a neke su me stvari o kojima je pisala u *Bhagavataru*, dovele s njom u pravi verbalni sukob.

Još se jedan čudesni događaj zbio u listopadu 1998. kad je Sveti Otac uzdignuo kardinala Stepinca među blaženike Rimokatoličke crkve. Već uoči drugog dolaska Ivana Pavla II. u Hrvatsku, svijet je počeo “iskapati” neke podatke o Stepincu. Tako je u pariškom *Le Figaro* na dva stupca prve strane francuski akademik François Mauriac napisao u obranu Stepinca: “Ne zahtijevamo pravdu za zagrebačkoga nadbiskupa, nego za čovjeka koji se zove Stepinac, a koji je nedužan.” Nakon odlomka koji se odnosi na tadašnje francuske prilike obzirom na silu sovjetskoga bloka Mauriac završava: “Nadbiskup zagrebački napisao je 1944. godine: ‘Crkva se katolička ne boji nikakve sile u svijetu dok god je u pitanju obrana prava

pojedince””, i dodaje dramatski upit: “Tko će odsad govoriti ako kršćani šute? Budu li šutjeli i kamenje će kriknuti.”” François Mauriac, u antologijama zastupljen djelom *Cahier noir*, postao je 1952. književni nobelovac i njegovo mišljenje o beatifikaciji kardinala Stepinca bilo je vrlo vrijedno, jer je tada o ovom događaju bilo mnogo i sasvim drugačijih napisa u novinama.

Za mene je papa Ivan Pavao II vizionar s naglašenom ekumenskom dimenzijom. Vjera za njega ima dvije razine. Jedna se razina ekumenizma u užem smislu odnosi na sve koji su u Kristu kršteni. Papi je bitno da se na početku trećeg tisućljeća očituje veće zajedništvo i veće jedinstvo među onima koji priznaju Krista, jer su sukobi i neslaganja među kršćanima najveća zapreka tome što oni ostali ozbiljnije ne prisluhnu poruku koju donose kršćani.

Druga se razina ekumenizma odnosi na pripadnike ostalih religija. Papa inzistira na vjeri prema kojoj su svi ljudi sinovi Božji, a Duh Božji u svima djeluje kad slijede svoju savjest. Stoga je bilo vrijeme da svi čujemo jedni druge i priznamo sve što svi imaju dobro, jer, na kraju krajeva, sve što je dobro - makar u različitim posudama - potječe od istoga Duha. Svi bi se sinovi i kćeri Božje nekako ipak trebali naći kod zajedničkog Očeva stola nekako i u nekoj mjeri, već sada dok smo još na putu prema kući Očevoj.

Smatram da je ekumenizam i međureligijski dijalog mnogo više od prilagodbe trenutačnoj situaciji, o čemu Sai Baba već godinama govori i okuplja ljude iz raznih tradicija te ih potiče da ožive vjeroispovjst u kojoj su rođeni. U Indiji kod Sai Babe slavi se i Božić, Kōšīn dan, Kineska Nova godina, Vesak ili neki drugi praznik.

Božić i Novu godinu 1990. u Indiji su dočekali mnogi naši Saijevci: Višnja, Beba, Verena, Elena i Hrvoje, Cuna, Ljiljana, Maja, Helena, a dvije su skupine imale intervju. Jednima je Svami na intervjuu po drugi puta potpisao knjižicu o *gāyatrī mantri* koju sam ja prevela, a sin od Ljiljane ju je prepisao na kompjutoru. Ljiljana je tu knjižicu imala na intervjuu i Svami je na taj način nagradio rad njena sina, a nama ukazao na veliko značenje *gāyatrī mantr*e.

Mi u Zagrebu pokušali smo uljepšati Božić djeci u Domu u Nazorovoj ulici tako što smo im odnijeli poklone, jaslice i po prvi smo puta mogli te godine pjevati božićne pjesme. U dječjem smo vrtiću u Krajiškoj ulici također djeci pjevali božićne i druge pjesmice koje obično pjevamo na našim sastancima, a njima se posebno svidjela pjesma *Ljubav nikad ne laže*. Zamolili su nas da je za njih snimimo na kazetu i pri sljedećem posjetu tom vrtiću, u kojem je radila naša danas pokojna Sai sestra Ljiljana, djeca su pjevala tu pjesmicu nama.

Za Božić smo primili čestitke ne samo iz Indije već i od Ljube iz Dharmsale, gdje je proveo Božić na putu za Varanasi, a Drago i Vana javili su se iz Calcutte gdje su posjetili Majku Terezu o čemu su nam po povratku u Zagreb opširno pričali. Osim s Majkom Terezom razgovarali su i s dalaj - lamom i sa Svetim ocem. Bilo je to predivno iskustvo koje nas je sve obogatilo.

U siječnju 1991. počeo je rat u Zaljevu. Gledali smo taj rat kao neki akcijski film ni ne sluteći da ćemo uskoro biti sudionici rata u našoj zemlji. Predsjednik Bush je potaknuo molitvu za mir širom svijeta, a u Ameriku su pozvani i vidiooci iz Međugorja Vicka i Ivan koji su molili zajedno s njim i kongresmenima o čemu su izvještavali svi mediji.

Za Uskrs te godine održan je u prekrasnom kompleksu u Divignanu europski sastanak Sathya Sai organizacije. Kompleks je nazvan *Sai Mother house* (kuća majke Sai) i Baba je sam odabrao mjesto gdje će se graditi. Baba je Pietru Marenu, jednom od dva središnja koordinatora Europe, najavio i Svoj dolazak jednog lijepog dana u Italiju, pa ga tamo čeka vrlo lijepo uređen stan, za njega i studente koji ga obično prate na putovanjima. Međutim, dosad nije napustio Indiju, osim kad je 1986. posjetio Afriku koja je tad bila u teškoj krizi. Na pitanje kad će doći u Europu, Ameriku ili Australiju, Svami obično odgovara kako mora najprije srediti prilike kod kuće, tj. u Indiji, a tad će početi putovati svijetom.

Kompleks *Mother Sai house* sastoji se od nekoliko zgrada, a u njima su vrlo lijepo opremljene prostorije za sastanke, studijske grupe, slobodne aktivnosti (pjevanje, slikanje, projekcije filmova). U prizemlju glavne zgrade nalazi se povelika prostorija za molitvu, meditaciju i poklonstveno pjevanje. U velikoj blagovaonici, obloženoj drvom, s velikim otvorenim kaminom, naša su Sai braća iz Italije poslužili vegetarijanske talijanske specijalitete priređene s mnogo ljubavi. Bilo nas je tamo oko četrdeset Sai

poklonika iz raznih krajeva Europe, a veliku je pozornost svih sudionika privlačio don Mario, katolički svećenik koji je za nas na Uskrs služio svetu misu.

Na sastanku za *sevu* raspravljalo se je li važnije pomoć slati u Albaniju, Rumunjsku ili u Indiju. Nismo tad još ni slutili da će uskoro pomoć trebati nama u Hrvatskoj. Velimir koji se pomalo dosađivao za vrijeme naših dugih sastanaka jurio je dva psa Premu i Ūanti, koje je koordinator francuske Sai organizacije pri svom posljednjem posjetu Babi donio iz Indije.

U malom se hramu za pjevanje, molitvu i meditaciju nalaze simboli raznih religija, a na glavnom je stalku ovog puta bila Isusova slika jer se slavio Uskrs. Za vrijeme katoličke svete mise don Mario je u misnom odijelu nakon pročitanih Isusovih riječi iz Evandjelja naveo i Babine riječi ljubavi. Usporedio ih je i zaključio da je ljubav sinonim, istoznačnica za Boga i osnova svih religija. To je potkrijepio Babinim riječima: **“Postoji samo jedna religija, religija ljubavi.”** Pjesme što su se pjevale za vrijeme svete mise bile su na raznim jezicima i pripadale su raznim religijama. Svi su bili duboko dirnuti i kasnije, kad smo razgovarali o tom događaju, mnogi su rekli da im je to bio poticaj da opet krenu u crkvu i kako će uvijek imati pred očima don Marija koji je tako divno ujedinio učenje, ukazujući nam kako je božanska energija jedinstvena bez obzira kroz koje se veliko biće utjelovila.

Po povratku kući na Bijelu smo nedjelju bili u Palmotićevoj crkvi na Svetoj misi za bolesne. U zboru je bilo mnogo naše djece a pomagali su nam i Dinko J. i Ronert koji je danas vrlo “popularan” gitarist i pjevač u crkvi na sv. Duhu. Kasnije su bolesnici imali zakusku u dvorani pokraj crkve, a mi smo pomagali u posluživanju, pjevali smo i kršćanske pjesme i time razveselili mnoge usamljene duše.

U Beogradu smo 27. travnja 1991. imali sastanak s Pietrom Morenom i osnovana su četiri Sathya Sai centra: dva u Zagrebu, jedan u Splitu i jedan u Beogradu. Kasnije, za blagan Gurupbriimu iste godine Pietro je registraciju potvrdio u Centralnom uredu u Prasanthi Nilayamu i predao Babi. Tako smo i zvanično postali Sathya Sai centri.

Uvijek sam se iznovice pitala kako u svakidašnjem životu primijeniti spoznaju da smo Božja iskra koja je prisutna u svim stvorovima. Kako stalno misliti na onaj trenutak neposredne spoznaje te istine koji mijenja toliko toga u našem životu? Kako dalje? Počela sam analizirati svijet oko sebe koji je uvijek bio tu oko mene, ali sam se njegovu djelovanju prepuštala gotovo automatski, kao i većina ljudi. Počela sam razmišljati o ovisnostima u koje je upao današnji čovjek. U ovisnosti ne ubrajam samo ovisnost o drogi, alkoholu, cigaretama, kocki, već mislim na ovisnost o svim mogućim tečevinama današnje civilizacije koje čine sve da čovjeku olakšaju život, ali ga često ne čine sretnim. Krenula sam od toga da se upitam koliko robujem televiziji. Shvatila sam da je televizija zapravo prizvodnja zaborava, a njezine reklame proizvodnja potreba. Televizijski reklamni spotovi su puni zamamnih slika, simbola i skrivenih poruka pa svijet u kojem živimo izgleda privlačan i poželjan. Iako je jasno koliko je televizija zapravo fikcija, većina gledatelja ostaje u magli te fikcije maštajući o onom što nam se pokušava prodati. Malo-pomalo usvajala sam metodu postavljanja “stropa želja” kako nas to Sai Baba uči i sve sam manje gledala televiziju ili šetala gradom razgledavajući izloge s odjećom ili namještajem. Kupovala sam sve manje stvari i sve manje me veselila kupnja novih stvari. Sve manje sam se bavila sobom, a više sam vremena provodila pomažući drugima. Tako je počelo vrlo aktivno razdoblje mog rada u katoličkoj organizaciji “Kap dobrote”. Bilo je tamo više nas iz Sathya Sai centra Tuškanac, a neki su tamo i ostali. Naši su mladići dežurali noću uz beskućnike, a mi žene smo obilazile razne nemoćne i usamljene starije osobe i pomagali im na razne načine. Moja je štićenica bila gotovo nepokretna, sitna starica Barbara iz Jandrićeve ulice kojoj sam odlazila bar jednom tjedno da joj odnesem nešto za jelo, oprem posuđe, pod ili kupaonicu, da presvučem krevet i sve prljavo rublje odnesem kući na pranje i glačanje. Ponekad mi je dopustila da otpletem njene pletenice i operem joj kosu, ali ne baš često. Dežurala sam i na autobusnom kolodvoru u uredu “Kapi dobrote” i pokušavala na razne načine pomoći ljudima koji su tamo dolazili po pomoć.

Trideset prvog svibnja 1991. preminuo je moj otac neočekivano, ali blago, kod kuće u svom krevetu. Po prvi se puta te godine u Hrvatskoj slavio Dan državnosti i on je gotovo cijelo popodne i večer proveo uz televiziju radujući se tom tako velikom događaju. Otišao je na počinak sav ozaren srećom i nadom u bolju budućnost svoje domovine. Te je noći, u snu, jednostavno napustio tijelo. Za njega je to bila lijepa smrt, ali za nas ukućane bio je to težak udarac. Naša susjeda, prijateljica i član naše molitvene zajednice došla nas je poduprijeti molitvom, tako da smo nas tri zajedno molile uz očevu postelju dok je došao mrtvozornik i

ostala tugujuća rodbina. Prije nego što su ga odvezli, stavila sam mu u jedan džepić kaputa paketić *vibhṭija* (sveti prah), a u drugi kronicu. Tako mi se bilo lakše s njim zadnji put oprostiti.

U to je vrijeme bilo u vrlo kratkim razdobljima još nekoliko opraštanja s dragim osobama, i to relativno mladim. Pitala sam se kako to da je u Sathya Sai centar došlo toliko teških bolesnika i shvatila da je njihova zadnja nada bio Baba i da su potajno očekivali ozdravljenje. Nikad nikog nismo ohrabrivali da ide u Indiju k Babi samo po ozdravljenje, jer je Svami vrlo često naglašavao da nije došao ozdraviti naša fizička tijela koja su prolazna vozila na putu sebeostvarenja, već da je došao osvijestiti u nama našu božansku prirodu i pomoći nam na putu prema Bogu.

Slučaj jednog četrdesetpetogodišnjeg ateista, generala bivše jugoslavenske vojske, potvrdio je da iako mu Svami nije dao zdravlje pri njegovom posjetu Indiji, dao mu je čvrstu vjeru da Bog postoji i da smrt nije kraj. Taj je mlađi čovjek došao u naš Sai centar kad je saznao da ima zloćudni tumor na mozgu i da mu preostaje još samo nekoliko mjeseci života. Želio je svoju životnu priču podijeliti s nama. Ispričao nam je kako njegov život tekao isprazno sve dok nije našao Boga i da mu je bolest bila dana kao opomena da nešto promijeni u svom životu. Razgovarala sam s njim nakon povratka iz Indije, neposredno pred njegovu smrt. Tada mi je rekao da se ipak tiho nadao da će mu Baba pomoći u ozdravljenju, ali da nije razočaran što se to nije dogodilo jer je stekao čvrstu vjeru u Boga kome se svakodnevno molio. Pravo se čudo dogodilo kad je zadnju noć prije njegove smrti pozvana Hitna pomoć da mu se dade nešto za smirenje bolova. Kad je mlada liječnica iz tadašnje Vojne bolnice ugledala na njegovu noćnom ormariću fotografiju Sai Babe, silno se iznenadila i povjerila mu da se sprema u Indiju. Zamolila ga je da joj malo priča o svom boravku kod Sai Babe i tako je naš prijatelj general priča i priča, nakon čega je zaspao - zapravo pao u komu - i sljedeći dan blago preminuo. To je bio znak milosti jer se moglo očekivati da će se tako mlad čovjek vrlo dugo mučiti u velikim bolovima budući da mu je srce bilo zdravo i snažno.

Na sahrani u Plaškom bilo je više članova našeg Sai centra, a uz njegov je odar bila postavljena Sai Babina slika i palili su se štapići. Pitala sam se što su mislili svi oni generali i vojne osobe koji su se kraj odra opraštali s njim. Još se jedno čudo dogodilo kad je vojska naknadno odlučila nadoknaditi njegovoj obitelji put u Indiju kao dio bolničkog liječenja.

Oproštaj od Maje pao mi je posebno teško jer je ostavljala dvoje djece koja su je još jako trebala, pogotovo zato što njihov otac nije imao ni malo sklonosti prema bilo kojem obliku duhovnosti. Ležala je u tadašnjoj Vojnoj bolnici i primala kemoterapiju, a mi smo se izmjenjivali u posjetima. Povjerila mi je da se smrti ne boji, ali da joj je jako težak rastanak od djece. Tada sam je nekom intuicijom tješila, jer nisam imala još pravog znanja o tome, da ona može mnogo učiniti za svoju djecu i nakon napuštanja tijela. U Svom govoru za Easvarammin dan u svibnju 1998. Svami je potvrdio tu moju tezu rekavši kako majčina ljubav traje još dugo nakon što ona napusti fizičko tijelo i kako Njegova majka iako je napustila svoje fizičko tijelo još pred trideset godina, i dalje kreće u svom eteričkom tijelu oko Njega. Spomenuo je da su mladići koji ga čuvaju svjedoci njena pojavljivanja. Ti mladići je nikad prije nisu vidjeli i pitali su se tko bi mogla biti ta stara gospođa i kako je tamo došla jer je ključ od dizala bio kod njih, a stubišta do Svamijeva apartmana ne postoji. Tiho su raspravljali i to je probudilo Svamija. Kad ju je vidio, upitao je zbog čega je došla. Rekla mu je kako ne može živjeti, a da ga često ne vidi, i da je sretna čim ga ugleda. Rekla je kako zna da je On sveznajuć i svemoguć pa ipak ju je majčinska briga natjerala da dođe i da mu dade neke upute u vezi s Njegovim sljedbenicima. Svami ju je saslušao i rekao kako će poduzeti sve potrebno i kako nema potrebe da mu ona to govori. Nasmiješila se i napustila sobu, ali Ga je još nekoliko puta posjetila. Svami je rekao da iznosi taj primjer kako bismo upoznali veličinu majčine ljubavi koja ne prestaje smrću.

Deveto poglavlje

PROBUDI SJAJNI PLAM UNIVERZALNOG MIRA

Pred odlazak u Indiju 1. srpnja 1991. imali smo veliki oproštajni sastanak u Centru i Svamiju sam nosila zajedničko pismo i fotografiju na kojoj su se u prvom redu nalazila naša *Bal Vikas* djeca: Ivana, Marija, Nino, Karlo, Mark, Velimir, Danijela, petero djece obitelj Ščurec, Ivan, Sanja i Nikolina.

Svamiju sam također ponijela i nulti broj časopisa *OĀ Ūānti* čiji je urednik bio Zoran, a pomoćnik Krešimira. Taj časopis nisam uspjela dati Svamiju na blagoslov, što je kasnije rezultiralo time da nikada nije izašao. Nije se našlo dostatno financijskih sredstava za njegovo izdavanje.

U lipnju 1991. započeo je rat u Sloveniji, a naš je odlazak 1. srpnja bio pravo Babino čudo. Poletjeli smo iz Zagreba za Skoplje, a Barbara i Olgica su se iz Ljubljane jedva nekako uspjele probiti do Zagreba jer je upravo tog dana počelo bombardiranje zračne luke u Ljubljani. Otišli smo uistinu u zadnji čas jer već je sljedećeg dana zatvorena zagrebačka zračna luka i zapravo je počeo rat u Hrvatskoj. Vožnja vlakom od Skoplja do Atene bila je vrlo naporna, ali prekrasna. Grčka s visokim planinama, čiji su vrhovi pokriveni snijegom, s divnim morem i razvedenim obalama, s jedinstvenom klimom i stanovnicima ponosnim na svoju prošlost, gostoljubivim i temperamentnim, uvlačili su nam se pomalo u srce. Atena s dva i pol milijuna stanovnika, okružena manjim i većim brdima (Imitos, Penteli, Parnis), na jugu sa zaljevom Saronikos koji se spaja s lukom Pirej, teško da ikoga može ostaviti ravnodušnim. Arheološke su iskopine dokazale da je grčka povijest stara oko tri tisuće godina, ali službeno počinje održavanjem prvih olimpijskih igara kad su nađeni prvi zapisi. U Ateni smo najprije kupili zrakoplovnokarte kod Bangladesh Airwaysa a zatim smo s Mirjanom iz Jugoslavenske ambasade krenuli u razgledavanje Atene i popeli se na Akropolu. Predivan je to doživljaj, proći sjeverozapadnom stranom Partenona, kraj hrama *Nike Apterosa* i stići do najsvetijeg mjesta na Akropoli, Erehtiona sa Kariatidama. Oživjele su slike antičke Grčke i sjetili smo se njihovih velikana poput Sokrata, Aristotela i Pitagore. Dok smo se penjali uz brdo, činilo mi se kao da sam na tom mjestu već bila, a kad smo ušli u bizantski hram pri samom vrhu, mozaici na zidovima činili su mi se nevjerojatno poznatim. Sjetila sam se svog doživljaja na otoku Capriju u Italiji još davne 1958. kad sam hodajući samostanskim vrtom isto imala osjećaj da mi je sve nekako poznato. Tada još doista nisam imala poima o reinkarnaciji i nikako nisam shvaćala kako mi jedno mjesto, koje ni po čem ne liči na nešto što sam već vidjela, može djelovati tako poznato. Spustivši se natrag u grad, obišli smo još neke znamenitosti, kao npr. Akademiju, i slikali smo se s *Evzonima*, počasnom gardom. Bio je to lijep uvod u putovanje koje nas je čekalo drugi dan. Poletjeli smo s prelijepog atenskog uzletišta smještenog uz samu obalu mora, ali nismo mogli u potpunosti uživati u svim tim ljepotama jer smo sa strepnjom očekivali vijesti iz domovine, gdje se rat počeo sve više razbuktavati.

I u Indiji nam je bilo teško slušati o ratnom stanju u našoj domovini i svesrdno smo se molili Babi da zaustavi rat. Svami nas je nekako zaobilazio i nismo nikako s Njim mogli stupiti u kontakt. Jednog smo dana telefonski saznali da je bombardiran Sisak. Među nama se nalazila Edita čija je majka živjela u Sisku i toliko smo izgubili glavu da smo odlučili napisati Svamiju jedan manji transparent na kojem smo molili da pomogne našoj zemlji. Sjedila sam u prvom redu s transparentom u krilu. Svami je prilazeći pročitao što na tom narančastom papiru piše i vrlo je strogim glasom rekao: **“Nemoj to raditi!”** Od oštine Njegova glasa meni su potekle suze, a Svami mi je tad rekao mnogo blaže, s osmijehom na licu: **“To ti nije dobra ideja!”** Zanimjela sam i samo gledala u Njega, a On je odlazeći još jednom pogledao u mene i slegnuo ramenima. Kao da mi je želio reći da se neke stvari moraju dogoditi i da Ga na takav način ne molim za nešto što ne razumijem.

Tri godine kasnije, na intervjuu u kolovozu 1994. kad sam sa Svamijem razgovarala o ratu u našoj zemlji i kad sam ga pitala što možemo učiniti da prestane, On je rekao: **“To je vrlo, vrlo teško jer su se ratovi na tim područjima vodili stotinama godina.”** Kao da mi je i opet htio reći da je to karma koja se mora odraditi. Međutim, na intervjuu 1995. je rekao kako više neće biti rata u našoj zemlji.

Velimir je imao svoje doživljaje s Babom. Svami ga je gledao nekad strože, nekad blaže, a jednom mu je bacio crvenu ružu u glavu. Velimir se jednog dana pokušao progurati iz sedamnaestog reda da preda Babi pismo. U tom pismu je molio Babu da pomogne Hrvatskoj u kojoj je počeo rat, ali ga je jedan čovjek srušio i pao je. Svami je sve to vidio i rekao mu istu rečenicu koju je rekao i meni: **“Nemoj to činiti!”**, ali se vratio nekoliko koraka unatrag i uzeo pismo.

Velimir je tu noć sanjao da mu Svami potpisuje malu knjižicu u kojoj su bile moći sv. Leopolda Mandića. Ovaj Velimirov san, po mom mišljenju, usmjeruje ga na njegov svakodnevni život kod kuće jer u našoj se kući štuje sv. Leopold i ja mu se često molim.

Ja sam sanjala Babu 12. srpnja. Nalazila sam se pred nekim velikim hramom. Na vratima hrama je čovjek koji neke propušta, a neke ne. Mene je pustio i ja ulazim i divim se unutrašnjosti hrama u kome boravi Baba. U nastavku sna Baba vjenčava dvoje mladih ljudi. Mlada je nježna brineta u bijelom, a i mladić je u bijelom, ali u kratkim hlačama (možda one označavaju njegovu ranu mladost). Ja se čudim kako je u Babin hram mogao ući u kratkim hlačama, ali Babu to ne smeta. On ih je nježno zagrlio i nešto ih je podučavao.

Istog je dana Svami otišao u Whitefield, a mi za njim. Čarobnost daršana koji smo imali pod banjan drvom još uvijek mi nedostaje kad dođem u Brindavan. U pozadini je mali hramić kojem nije moguće prići, ali je tako čaroban i tajanstven da su mi oči za vrijeme *bhajana* često kao prikovane za njega. Kasnije se na taj hramić nadogradila cijela hala, neugledna, ali praktična jer štiti ljude i od kiše i od sunca.

Velimir je jednog jutra dobio jako visoku temperaturu i morala sam ga iz muškog sheda gdje je boravio s muškim članovima naše grupe prebaciti u ženski, stavivši mu na glavu rubac da ga seve na vratima ne prepoznaju. Malo se bunio ali je bio preslab da se odupre tome i cijelog sam mu dana i noći skidala temperaturu oblozima i čajevima. Sljedećeg je popodneva ostao sam u našem ženskom shedu, ja sam otišla na *bhajane* i doživjela nešto vrlo lijepo. S Marom sam sjedila pred hramom kad je počela jaka kiša. Već smo razmišljale gdje ćemo se skloniti kad je u hram došao Svami i počeo nas sve pozivati da se sklonimo u hram. Babini sevaci bili su vrlo nesretni što nisu mogli po svom običaju održavati red, ali Svami nas je sve pozvao i na kraju smjestio u hram. Bilo je to još jedno Njegovo čudo - koliko je ljudi tog dana stalo u hram koji nije bio baš tako velik.

Svamija je 22. srpnja posjetio indijski premijer koji je naslijedio Radiffa Gandhija, a koji je rodom iz države Andhra Pradesh. Bilo je vrlo čudno vidjeti masu vojske i policije koji su salutirali Babi kad je prolazio.

Počele su pripreme za Guruprīimu i ašram se sve više punio ljudima. Naša je skupina zajedno odlazila na *sevu* u zapadnu kantine. Svakodnevno smo prali posuđe i pjevali *bhajane*, a ja sam i dežurala na vratima ženske strane kantine.

Pred Guruprīimu su počele velike gužve, a ja sam na sām dan blagdana izvukla prvi red i sjedila među samim Indijkama sasvim naprijed, ispred hrama. Iako obično za blagdane ne uzima pisma, Svami je tog dana uzeo cijelu hrpu pisama iz moje ruke i nasmiješio mi se. Na muškoj se strani gotovo ista stvar dogodila Velimiru, samo što je on još imao i *pādanamaskār* što je fotograf ovjekovječio pa sam i ja mogla vidjeti kolika se radost i blaženstvo nakon toga čitalo na licu moga sina. Tog smo istog dana kasnije čuli da su bombardirani Vinkovci i to nas je jako potreslo.

Nakon Guruprīime su svi koji su radili *sevu* u zapadnoj kantini dobili posebne redove i Svami nam je prišao s riječima: “Ah, vi ste ‘geng’ iz kuhinje?” Blagoslovio mi je prijevod knjige Lucasa Rallija *Sai poruke za tebe i mene br. 3*, koje smo prevele Esma i ja. Dobila sam i *pādanamaskār*, a kako se Svami baš kraj mene “provlačio” u drugi red, okrznuo me Svojom haljinom i ja sam još jednom osjetila Njegovu blizinu kao snažnu energiju koja izaziva blaženstvo. Otišla sam pod drvo za meditaciju da malo upijem tu energiju ljubavi koju On tako velikodušno širi svuda oko sebe.

U Puttaparthiju sam često pomagala u kantini i tamo sam prvi puta srela Richarda, austrijskog nacionalnog koordinatora. S njime me upoznao Rolf kog sam poznavala iz *Bal Vikas* kampa u Njemačkoj. Nismo tada još ni slutili kako nam Svami sprema jedan veliki zajednički projekt nesebičnog služenja potrebitima u Hrvatskoj kroz sve godine rata koji je bio pred nama.

Vrativši se u Zagreb, ubrzo smo shvatili da je rat u našoj zemlji postao činjenica, a napadi su se zaredali na mnoge gradove u Hrvatskoj. Negdje u kasnu jesen počele su uzbune i u Zagrebu. Kako sam već spomenula, u to sam vrijeme pomagala u katoličkoj dobrotvornoj udruzi “Kap dobrote”, i na naša je dežurstva pristizalo sve više prognanika. Naš ured na autobusnom kolodvoru postao je pretijesan za brojne ljude koji su s vrećicom u rukama, izglednjeli, u velikom strahu pristizali u Zagreb. Smještalo ih se najprije

u hotele i domove pa u barake, a na kraju u gimnastičke dvorane, i pokušalo im se pomoći koliko god se to moglo.

Naše su se aktivnosti do tada sastojale od redovitih posjeta Domu umirovljenika na Ravnicama gdje smo pjevali na svetoj misi za umirovljenike, a poslije bi im naša djeca podijelila male poklončiće što smo donijeli sa sobom. Posjetili smo i zatvor u Remetincu. Osim crvenih pupoljaka, svakom smo zatvoreniku donijeli sendviče i cigarete. Zoki, Marina, Marina Š., Velimir, Dijana i ja smo pjevali, a Rajko Bundalo je govorio o svom preobraćenju. Ugođaj je bio vrlo lijep. Bili smo jednom i u bolničkom zatvoru u Šimunskoj ulici i opet smo odnijeli kavu, cigarete, sokove, nešto literature i pjevali im te s njima malo popričali. S nama je bio i pater Cvek pa su to neki iskoristili za ispovijed, a na kraju smo svi zajedno molili Očenaš.

Naši članovi Marina, Dijana, Draško, a kasnije i Goran, Marcel, Duda, Valentina i Ivica sve su više preuzimali dežurstva u "Predahu", domu za beskućnike, gdje su najprije uz pomoć i podršku Šime Doljanina sredili taj prostor a zatim su počeli uvoditi i higijenske navike, očistili su beskućnike od ušiju i buha i uveli topao ugođaj u "Predah".

Povremeno smo posjećivali i Bolnicu Gornju Bistru gdje je bilo smješteno 143 djece od kojih je pedesetak bilo sasvim nepokretno i bili su hranjeni na sondu. Većinu te djece roditelji posjećuju vrlo rijetko ili čak nikada. Za djecu koja su bila sposobna za komunikaciju održali bismo malu priredbu, zajedno smo pjevali i plesali, a gitara im je bila najzanimljivija igračka. Podijelili smo im slatkiše, voće, sokove, a prikupili smo za njih i dosta dječje odjeće. Obišli smo i Centar za djecu, omladinu i odrasle u Stančiću gdje je zbrinuto oko 600 osoba. Odnijeli smo kao i obično voće, sokove, igračke, glazbala i družili se malo s njima tako da smo zajedno pjevali, crtali, igrali stolni tenis i iskazali im pažnju i ljubav.

Za Svetog smo Nikolu u "Predah" odnijeli kolače i održali malu svečanost na kojoj su se pjevale najprije crkvene pjesme, pa bosanske i ciganske, a na kraju smo otpjevali i *bhajan* Naýarâja, pjesmu posvećenu Ūivi. Priredba se ponovila za Božić kad je održana i predstava o Isusovu rođenju, a beskućnicima je priređena zakuska. Neki su naši članovi redovito vodili beskućnike kod sestara Majke Tereze na svetu misu i ručak.

Tijekom cijelog prosinca kod naše su se Ljiljane šivale trenirke koje smo za Božić poklonili djeci u Centru za odgoj i obrazovanje "Vinko Bek" nakon male priredbe koju smo tamo održali.

Rat u Hrvatskoj počeo je u ljetu 1991. i mnogi su ljudi ostali gotovo preko noći bez svojih domova, bez zaposlenja, bez obitelji. Već su u kolovozu prvi prognanici stigli u Zagreb. Na početku tih zbivanja nismo ni slutili da je to zapravo početak jedne tragedije tako velikih i dubokih razmjera. Rat je trajao sve do 1995. a posljedice će rata još mnogo godina biti prisutne u našim sjećanjima i srcima.

Kad je počeo rat, naše su se aktivnosti sve više usmjeravale na ranjene, izbjegle i prognane, tako da smo počeli posjećivati ranjene gardiste na Rebru. Obično smo im osim voća i cvijeća nosili i krunice koje su gotovo svi nosili oko vrata, te Isusove slike s Torinskog platna. Pričali su nam o svojim povredama i tome gdje su se borili, a mi smo pokušali unijeti malo radosti i ljubavi u to tužno ozračje.

Naše su *sevā* aktivnosti započele prvim posjetima raznim prograniničkim i izbjegličkim zbjegovima koji su bili smješteni u razne ustanove, barake, a i gimnastičke dvorane. Prognanici srećom nisu u potpunosti bili svjesni prave situacije i nadali su se da će se svojim domovima moći vratiti za mjesec-dva. Mislili su i nadali se kako će brzo moći popraviti svoje kuće i nastaviti s prijašnjim životom. Međutim, pokazalo se da to nije tako jer je agonija rata trajala godinama, a još i danas mnogi prognanici iz Vukovara ili Srednje Bosne žive smješteni u barakama bez struje i vode. Još su i danas ovisni o humanitarnoj pomoći iako u organiziranim zbjegovima imaju osiguran topli obrok.

U početku smo pokupili tko je što imao kod kuće (a najvažniji su bili pokrivači i posteljina) i nosili im to u njihove zbjegove. Slušali smo tužne i tragične priče o njihovim ubijenim, zarobljenim ili nestalim članovima obitelji, o spaljenim kućama, o mučenju, zlostavljanju i gladovanju. Bilo je nemoguće da ih utješimo, ali bili su im važni naši redoviti dolasci jer tako su se osjećali manje usamljeni.

Prognanici su bili smješteni i u Centru za djecu sa smetnjama u razvoju "Paunovac", u Domu za djecu u Nazorovoj ulici, u Centru za odgoj o obrazovanje "Slava Raškaj" i "Vinko Bek" tako da smo pri našim posjetima obilazili i jedne i druge.

Posjetili smo i Građevinski centar u kome je bilo smješteno preko 120 djece prognanika. Svima smo predali poklone i održali priredbu o Isusovu rođenju. Bio je to vrlo dirljiv, ali i tužan susret jer je bilo vrlo teško izmamiti i najmanji osmijeh na lice tih izmučenih ljudi. S manjom se djecom nekako moglo, ali lica starije djece bila su beskrajno ispaćena, ozbiljna i tužna.

Prvi je kamion s humanitarnom pomoći stigao je od Sai sljedbenika iz Italije u riječku regiju još u prosincu 1991. Kako se pokazalo da su potrebe sve veće, između koordinatora regija je dogovoreno da Italija pomaže priobalni dio, jer su u hotele na Jadranu useljeni mnogi prognani i izbjegli, a Austrija i Njemačka brinule su za prognane u Zagrebu i kontinentalnom dijelu Hrvatske.

Kasnije je došlo do ujedinjavanja velikog broja europskih zemalja na jednom zajedničkom projektu humanitarne pomoći zemljama ugroženim ratom, Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, pod nazivom Europski Sathya Sai sevā projekt. Bio je to projekt u kome pomoć prikupljaju, pakiraju i utovaruju mnoge marljive ruke članova Sathya Sai organizacije Evrope, a istovaruju i raspodjeljuju članovi Sai organizacije u Hrvatskoj. Koordinaciju cjelokupne pomoći Sathya Sai europskog projekta obavljao je Richard Friedrich iz Beča, uz pomoć dva distribucijska centra najprije u Zagrebu i Rijeci, a kasnije i u Slavonskom Brodu i Osijeku.

Po načelu iz ruke u ruku, od srca srcu, predano je tisuće i tisuće paketa potrebitima: djeci, prognanima, izbjeglicama, invalidima, umirovljenicima ili socijalno ugroženim osobama. Uz podjelu paketa članovi Sai centara počeli su priređivati i koncerte duhovne glazbe uz citate iz naučavanja Sathya Sai Babe, ali i drugih velikih učitelja kao Isusa, Buddhe, Muhameda i nekih velikih pisaca poput Herman Hessea, Halil Džubrana i dr. U Sai centru počelo je i uvježbavanje dječjih predstava koje su govorile o pet ljudskih vrijednosti.

Gospodin je zadovoljan samo kada radite ono što Gospodin želi! Kako da drugačije zadobijete njegovu milost? Kako drugačije, nego tako da tetošite njegovu djecu, hranite ih, pomažete im i čuvate ih?

Sathya Sai Speaks VII, str. 196

Za Božić te godine u naš je Sai centar Vesna dovela časnu sestru koja je našoj *Bal Vikas* djeci pričala o Isusovu rođenju i zajedno smo pjevali božićne pjesme. Naša djeca - Sara, Nina, Karlo, Mark, Manja, Vedran, Igor, Ivona, Barbara, Goga, Tina Č., Ivana B., Marija, Ivana T., Velimir, Krešimir, Danijela, Ana, Kristina, Marko i Ivana L. i Lana D. slušala su časnu sestru vrlo pozorno i ozračje je bilo puno ljubavi i svetosti.

Razmišljala sam kako je lijepo da se jedna časna sestra odazvala da dođe u naš Sai centar i priča djeci o Isusovu rođenju, djetinstvu i poruci. Nakon fra Ivinog intervjuja časopisu *Valter* nadala sam se kako ćemo Crkva i mi udružiti snage da što bolje pomognemo svojoj domovini. Kontaktirali smo s mnogim župama i pomagali gdje smo god mogli. Dva mlada brata s Kaptola dolazila su ponekad po pomoć za Vinkovce u naš Sai centar i pričali su vrlo otvoreno s nama o služenju potrebitima i o Majci Terezi kao uzoru svima nama. Kasnije, kad se crkva sve više ograđivala od nas nazivajući nas "opasnom sektom", dobila sam božićnu čestitku od jednog od njih u kojoj je napisao kako je ono što radimo dobro i neka nastavimo jer dragi Bog sve zna, a ljudi nekad iz neznanja pogriješe.

U Večernjem listu od 2. siječnja 1992. pod naslovom **ČOVJEK ČOVJEKU** izašao je po prvi puta članak u kome je spomenuta Sathya Sai organizacija:

"Traumatološkoj bolnici u Zagrebu predana je pošiljka specijalnih intravenoznih antibiotika za ranjenike. Lijekove vrijedne 30 tisuća DEM kupila je i poslala Sathya Sai organizacija Austrije Sathya Sai organizaciji Hrvatske. Humanitarna pomoć koju prikupljaju austrijski članovi te organizacije i dalje će stizati u Hrvatsku, a sljedeća pošiljka očekuje se iza Nove godine."

Ponovno smo obišli Centar za djecu i odrasle sa smetnjama u razvoju "Stančić" 11. siječnja 1992. godine, gdje smo zajedno s članovima "Kapi dobrote" održali priredbu o Isusovu rođenju i kamo smo odnijeli oko pedeset trenirki, balone, slatkiše i još neke poklone. Nakon predstave smo zajedno pjevali: *Glory, glory aleluja, On ima cijeli svijet u rukama, Tražite najprije Božje kraljevstvo i ima jedna duga cesta.* Neka djeca i odrasli čak su i plesali. Bilo je vrlo lijepo i pozvali su nas da ponovno dođemo.

U Večernjem listu od 5. veljače pisalo je pod naslovom *Članovi Sathya Sai organizacije iz cijele Europe pomažu Hrvatskoj* sljedeće:

"Najmanje godinu dana trajat će akcija prikupljanja pomoći, koju je na razini cijele Europe organizirala Sathya Sai organizacija. Već su stigle neke pošiljke lijekova i krvne plazme vrijedne 30.000 DEM, a za Biograd je otišao i tegljač hrane. Nedavno su u Zagrebu boravili Richard Fridrich iz Austrije i Mario Gržinić iz Italije, predstavnici Sathya Sai organizacije i koordinatori akcije europske pomoći. Zajedno s njima u Zagreb je iz Njemačke došla Anna Weigl, Zagrepčanka koja već 47 godina nije bila u Zagrebu. Ona će ovdje ostati nekoliko tjedana kako bi pomogla pri organizaciji prihvata i raspodjele humanitarne pomoći.

Na adrese naših centara u svim zemljama Europe poslali smo oko 300 pisama i odaziv je zaista velik. Odlučili smo akciju voditi iz Austrije i Italije, da bismo izbjegli dugi i skupi transport. Naša organizacija, koja okuplja sljedbenike Sai Babe, radi mnogo na pomaganju onih kojima je potrebno, a načelo davanja pomoći je 'iz ruke u ruku'. Želimo znati što je i kome potrebno, tako da možemo kupiti stvari koje će im koristiti, objašnjava Richard Fridrich, jedan od koordinatora pomoći.

Za vrijeme svoga posjeta Zagrebu g. Fridrich i g. Gržinić posjetili su Dječju bolnicu u Klaićevoj, gdje su obišli male ranjenike i preuzeli listu nužnih lijekova. Lijekovi za mališane, vrijedni stotinjak tisuća DEM, uskoro stižu u Zagreb, a zajedno s tom pošiljkom doći će i pomoć za prognanike koji su smješteni u Monterovim barakama na Črnomercu. Brigu o prihvatu, pakiranju i raspodjeli pomoći preuzeli su članovi Sathya Sai organizacije Hrvatske, koja već duže vrijeme pomaže prognanike i ranjenike i redovito ih posjećuje. Gosti iz Europe izrazili su želju da se što više pomaže ugroženoj djeci, pa je već ugovorena suradnja s akcijom 'Kad bi svi', a tijesno se surađuje i s Ministarstvom rada i socijalne skrbi."

U veljači 1992. osnovan je zajednički projekt Sathya Sai Euro sevã projekt koji je povezivao mnoge zemlje Europe u prikupljanju i raspodjeli humanitarne pomoći prognanicima i izbjeglicama kao i ranjenicima i invalidima iz Hrvatske, a kasnije i Bosne i Hercegovine. Sada, u trenutku kad završavam ovu knjigu ta je pomoć usmjerena na Kosovo, Rusiju, Ukrajinu, Rumunjsku i Južnu Ameriku, u zemlje koje su bile snažno pogođene ratom, nevremenom, potresima i gospodarskom krizom.

Nakon samo mjesec dana nekadašnji se luksuzni kozmetički salon u našoj obiteljskoj kući pretvorio u skladište. Uređen je i ured opremljen faksom i fotokopirnim aparatom kako bi se moglo početi s cijelim projektom.

Radili smo u manjim skupinama i svaka je skupina bila zadužena da vodi brigu o nekoliko zbjegova. Jedino u slučaju dolaska velikih tegljača svi bismo se ujediniili i istovarivali humanitarnu pomoć uz pjesmu, nekad sve do jutarnjih sati. Često puta veliki tegljači nisu mogli ući u dvorište pa smo u lancu od 50-80 ljudi iz ruke u ruku dodavali vreće i kutije i odlagali ih u suterenu kuće. Kasnije smo odatle uzimali odgovarajuće količine i vozili ih u zbjegove.

Susret s tolikom patnjom na koju smo nailazili nije nikog ostavljao mirnim. Često nam se događalo da smo plakali zajedno s ljudima u zbjegovima slušajući njihova potresna iskustva i pokušavali ih utješiti i podijeliti ono najnužnije: sapun, četkicu i pastu za zube, pelene, higijenske uloške, a šaka praška za rublje bila je pravo "bogatstvo". Blijeda su dječica trčkarala naokolo zbunjena i prestrašena, pitajući se je li sve to samo neki film ili stvarnost.

Neki naši članovi nisu mogli izdržati te susrete pa su radije radili u skladištu i razvrstavali i pripremali robu. Bilo im je preteško u očima tih ljudi vidjeti toliku patnju i čitati nijemo pitanje: "Dokle ovako? Kad ćemo se moći vratiti u svoje domove?"

Bog svakom čovjeku daje mogućnost da kroz služenje svom bližnjem iskusi i najljepše i najteže trenutke života. Dugogodišnje mi je iskustvo pokazalo da i oni koji nikad nisu iskusili jad i bijedu, kao i oni koji jedva izlaze na kraj s vlastitim problemima, baš kroz nesebično služenje najviše napreduju na putu od SEBE prema NAMA.

Naš Učitelj kaže da čovjek koji nesebično služi mora biti pun ljubavi tako da se onaj kome pomaže osjeća dobro i ima povjerenje. U takvom služenju ne smije postojati osjećaj nadmoćnosti, već samo osjećaj zahvalnosti na pruženoj prilici da se služi. Želja za služenjem mora izaći iz čistog srca koje suosjeća, a plodove takva rada treba prepustiti Bogu.

Imali smo mnogo mogućnosti za služenje, a Richard koji je iz Austrije rukovodio ovim Projektom podučio nas je kako treba voditi evidencije, kako ih odlagati i čuvati te kako prednjačiti u radu jer samo oni koji su u prvim redovima i prihvaćaju se svakog posla mogu biti poticaj drugima. Preko naših smo humanitarnih akcija došli u kontakt s raznim ministarstvima i ustanovama, predstavnicima vlasti, carinicima i uredima za prognanike.

Svojim smo se upornim i redovitim radom doista trudili da dođemo do onih najpotrebitijih. Naučili smo da je najbolje predstaviti Sai organizaciju, tako da svojim primjerom pokažemo što uči naš Učitelj. Mnoge predstavnike crkve koji su nas pokušali degradirati na nivo opasne sekte, razoružali smo svojim upornim radom i nesebičnim služenjem. Surađivali smo s raznim župnim uredima i crkvenim zajednicama, ali možda je najljepši događaj u našem dugogodišnjem radu bilo podizanje crkvice u prognaničkom naselju Pisarovina. Gradnju je pokrenula Sathya Sai organizacija Austrije, a pomogle su i druge zemlje.

Na svečanom otvaranju crkve i blagoslovu koji je obavio uzoriti kardinal Franjo Kuharić pjevali smo za vrijeme svečane sv. mise. Nakon mise je održan ručak, a kardinal Kuharić je poslije ručka prišao skupini naših mladih koji su pjevali u crkvi i vrlo se pohvalno izrazio o tome kako su pjevali i na latinskom, engleskom, talijanskom i hrvatskom jeziku. U prijaznom ih je razgovoru upitao kako se zovu, u koju školu idu i što studiraju. Djeca i mladi odgovarali su mu ozarena lica jer je to za njih bio velik događaj.

S velečasnim Stjepanom B. prošla sam razne faze - od pružanja pomoći u zbjegu u Pisarovini do obnove Lasinje. Dan kad smo među prvima prešli Kupu u gumenu čamcu (jer most prema Lasinji bio je srušen na sam Badnjak 1991.) i kad smo bili zaprepasteni užasnim prizorima koje smo zatekli na putu do Lasinje i u samoj Lasinji, nikad neću zaboraviti, kao ni njegov tihi plač na ruševinama crkve. Nikad velečasni Stjepan nije bio malodušan i sve je prihvaćao kao Božju volju, no ovaj put nije mogao suzdržati suze nad prizorom ruševine prelijepa lasinjske crkve i razrušenog župnog stana gdje je živio. Sad je kroz srušeni krov iz nekadašnje kuhinje ili dnevne sobe raslo drveće i do tri metra visine. Nisam našla prigodne riječi da ga utješim jer sam i sama bila u šoku od pogleda na Lasinju. Od 400 kuća u Lasinji samo su dvije još imale krov; jedna je bila škola jer je u njoj bila smještena okupatorska policija, a druga je bila zgrada u kojoj je bio UMPROFOR. Sve je drugo bilo neprepoznatljivo, a mnoge su kuće bile srušene do temelja.

Mnogo je pisama poslao velečasni Stjepan u razne krajeve Europe, a ja sam pomagala u prevođenju bilo na njemački ili engleski jezik, samo da se nekako pokrene gradnja crkve, župnog stana ili Centra za mlade. S novcima koje mu je dodijelila država za obnovu njegova stana i s pomoći iz Austrije krenuo je u izgradnju temelja za cijeli objekt. Danas kad tamo ponosno stoji crkva (iako joj doduše još nije pokriven krov), a velečasni i časne sestre već stanuju u župnom stanu, pravo je Božje čudo kako je sve to uspio napraviti, a da nije unaprijed imao financijsku sredstva ni za najosnovnije. Divila sam se velečasnom Stjepanu koji je uz sve zdravstvene probleme uz pomoć svoje molitve Isusu i sv. Josipu koga je postavio za "ekonoma" novogradnje zalijepivši njegovu sliku na goli zid župnog ureda, uspio učiniti sve ono što je danas nastalo. Bilo je dirljivo vidjeti velečasnog Stjepana potpuno bespomoćnog u bolnici kad su ga gotovo neprekidno posjećivali njegovi župljani. To mu je pomoglo da se ponovno osovi na noge i nastavi uz Božju pomoć sa svojom zamisli da vrati vrlo pobožnom puku svoje župe ono što im možda najviše treba, a to je mjesto gdje će snažiti svoju vjeru da bi mogli izdržati sve što nosi svakodnevnica. Danas se u prelijepom gotovo završenom Centru za mlade služi sv. misa i tako će ostati sve dok se ne završi crkva, a zatim će taj centar postati sakupljalište mladih kamo će odlaziti umjesto u razne kafiće, da slušaju vjeronauk, pjevaju, sviraju, rade na kompjutoru, posuđuju knjige u bogatoj knjižnici, razgledavaju eksponate lasinjskog muzeja, uče strane jezike ili igraju stolni tenis.

Ono što je pred dvije godine još izgledalo nemogućim polako poprima svoje obrise i sigurna sam da će se jednog dana u potpunosti ostvariti. Naš Učitelj kaže:

Tko u sebi nosi istinski duh požrtvornosti drugima daje čak i ono što mu je najvrednije i najdraže, i to bez oklijevanja ili suzdržavanja, s osmijehom i radosno.

Sri Sathya Sai Baba - IZREKE 4. prosinca

U veljači 1992. održan je prvi europsko *Sathya Sai sevā sastanak* u hotelu *Internacional* na kome je bilo oko 230 ljudi. Na sastanak je došao naš nacionalni koordinator Pietro M., Richard i Anita F. iz Beča,

Mario G. iz Trevisa, Hilda i Franz iz Nizozemske, Dedeé D., Marcel i Hilda iz Belgije, Manfred, Dietfried, Ferdinand, Alex, Őrni, Stefan i Ingrid, Helmut i Aneli, Simone, te Richard K. s obitelji iz Austrije i još mnogi drugi. Iz Zagreba tu su bili predstavnici Sanitetskog stožera, Ministarstva zdravstva, Ministarstva rada i socijalne skrbi, Ministarstva turizma i mnogi drugi. Na sastanak u Zagrebu došli su i Sai poklonici iz naših gradova: Rijeke, Rovinja, Pule, Čakovca, Ivanić Grada itd. Bio je to pravi sastanak druženja *Sai Get - Together*. Jedna tako tužna prilika kao što je rat okupila je vrlo mnogo vrijednih ruku i otvorenih srca koji su željeli slijediti učenje našeg Učitelja Sathya Sai Babe koji kaže da je najbolji put do Boga nesebično služenje bližnjem.

Pjevanje *bhajana* i drugih poklonstvenih pjesama koje smo priredili mi kao domaćini (Zoki, Valentina, Slavica, Beti, Zvezdana, Marina, Goran, Tomi i dr.) bilo je nadahnuto i puno predanosti tako da su gosti u *Internacionalu* bili sretni i dirnuti. Nisu očekivali da tamo “u nekom Zagrebu”, u zemlji za koju do jučer gotovo nisu ni čuli, u kojoj se razbuktao grozan rat, itko zna pjevati ijedan *bhajan*. A kad tamo, naišli su na poklonike koji su se još od 1981. sastajali i proučavali Babino učenje. Najprije nam se obratio Pietro M. koji je govorio o Sai organizaciji i njenim načelima. Spomenuo je kako je baš nesebično služenje najvažniji aspekt Babina učenja. Anita je govorila vrlo nadahnuto o miru i nenasilju, a spomenula je i da nam naš Svami voli dati razne neprilike kako bi nas testirao koliko je postojana naša vjera. Odnosilo se to i na Richarda, koji u trenu kad je ona govorila još nije bio stigao. Naime, kao voditelj konvoja došao je tek kasnije jer im je jedan od kombija ostao u kvaru. Kad se konačno pojavio, bio je vrlo uvjerljiv ispričavši nam kako je nastao Sathya Sai Euro *sevā* projekt, koliko je pomoći dopremljeno u Zagreb, koliko se ljudi dosad uključilo u pomoć ratom ugroženim područjima te da zanimanje da se pomogne Hrvatskoj raste iz dana u dan.

Poslije *bhajana* i zakuske u *Internacionalu* okupili smo se u Sai centru Tuškanac i svaka je zemlja predvodila jedan *bhajan* ili bogoštovnu pjesmu na svom jeziku.

Sljedećeg smo se dana podijelili u dvije skupine. S Richardom je na Velesajmu ostao jedan dio skupine koji je u hali koju smo dobili na raspolaganje od Sanitetskog stožera pomagao u istovaru, razvrstavanju i raspodjeli više od 20 tona humanitarne pomoći. Drugi sam dio skupine ja vodila u posjet ranjenoj djeci u Institut za zaštitu majki i djece u Klaićevoj ulici gdje nam je o situaciji u Hrvatskoj govorio prof. dr. Fattorini. Obišli smo dječji odjel i mnogi su bili do suza ganuti gledajući ranjenu dječicu. Podijelili smo im igračke i slatkiše, a bolnici predali vrijednu donaciju lijekova. Zatim smo otišli ranjenicima na Ortopedskoj klinici Šalata gdje nas je dočeka prof. dr. Orlić. Susret s ranjenicima bio je tužan. Vidjeli smo vrlo teške rane i zglobove smrskane od eksplozije granata. Predali smo ranjenima voće, cvijeće i higijenske potrepštine, a bolnica je dobila vrijednu donaciju antibiotika. Ortoped prim. Gundolf iz Austrije uzeo je popis najpotrebnijih lijekova i rekao da će se zauzeti da nabavi i pošalje bolnici ono najpotrebnije. Zatim smo posjetili Kliniku za traumatologiju gdje smo razgovarali s prof. dr. Hranilovićem koji se zahvalio za lijekove što ih je bolnica već primila i dao nam popis najpotrebnijih antibiotika. I ovdje je susret s teškim ranjenicima bio vrlo tužan jer bilo je tamo i sasvim mladih ranjenika s amputiranom nogom ili rukom. Na kraju smo posjetili prognanike u sportskoj dvorani u Martinovki i odnijeli svu potrebnu pomoć iz hale na Velesajmu gdje su marljive ruke naših sevaka već sve priredile. Jasminka Č. je uz Zvezdanu i Mirelu bila proglašena za najbolju sevu Velesajma, gdje se raspodjeljivala pomoć.

Na prvi seminar o Odgoju u duhu ljudskih vrijednosti od 1. do 3. veljače Anita i Richard su pozvali Višnju i mene. Seminar se održavao u prelijepom dvorcu u Zeillernu i bilo je to za mene sasvim novo iskustvo. Anita i Marta naizmjenice su nas uvodile u duhovno značenje Sathya Sai odgoja u duhu ljudskih vrijednosti, u osnove pet ljudskih vrijednosti i pet tehnika te jedinstvo religija. Mnogo smo toga već pročitali i znali, ali način izlaganja bio je vrlo poticajan i nov. Radilo se mnogo s projektorom i folijama i takav slikovit način kao da nekako dublje ulazi u naše pamćenje. Pjevali smo *bhajane*, ali i mnoge pjesme na vlastitom jeziku, molili smo zajedno, meditirali i družili se. Dobile smo i mnoge potrebne literature i tako obogaćene vratile smo se kući pune lijepih utisaka i spremne za novo poglavlje u našem radu.

Kasnije su se Višnji i meni jednom pridružile Iva i Ana, a drugi put Beti i Zvezdana, međutim, sve smo druge seminare pohađale samo nas dvije. Na seminaru smo bili poučeni da to nije tečaj za neki određeni nastavni plan, već je to pristup odgoju i vrijedi za sve postojeće nastavne planove. On je svjetovan u svom pristupu jer se bavi čovjekovim duhom i ne temelji se ni na jednoj religiji, no istovremeno predstavlja srž svih vjera jer je posrijedi nadasve moralan odgoj. Govorile su o pet ljudskih vrijednosti (istina, ispravno djelovanje, mir, ljubav i nenasilje), ali o pet metoda poučavanja (sjedenje u tišini, molitva ili citat, grupno

pjevanje, pričanje priča, grupne aktivnosti). Anita je istaknula da je cilj ovog programa usklađivanje čovjekovih misli, riječi i djela jer njegova je osnovna postavka da su pet ljudskih vrijednosti oznake usklađena čovjeka, koji bi morao biti cilj svakog odgojnog sustava. Na seminaru smo čuli i o iskustvima nekih učitelja u radu s djecom, a posebice mi se svidio Getrudin izvještaj. Ona je iznijela kako ima i problema u radu s djecom, ali radost koja proizlazi iz takva rada ne može se ni s čim usporediti. Kako je to i moje mišljenje i iskustvo, bilo mi je drago da nisam u tome usamljena.

U travnju 1992. stigao je veliki tegljač iz Austrije pun najrazličitije humanitarne pomoći. Dopratili su ga Aneli, Helmut, Markus i Andreas, a morali smo ga parkirati na ulici i načiniti lanac, tako da je osamnaest tona pomoći prebačeno iz ruke u ruku do skladišta u suterenu kuće. U istovaru je pomagalo mnogo mladih i malo starijih: sevaka i Višnja, Zvezdana, Sanja, Jelena, Vesna, Ignac, Svjetlana, Valentina, Dado, Igor, Željka, Rajka iz Čakovca, Marcel, Danijela, Ana G. Dinka, Renata, Goran, Vitomir, Marijan, Željko, Toni i mnogi drugi. S austrijskim smo prijateljima posjetili Institut za zaštitu majki i djece u Klaićevoj i odnijeli lijekove, dječju hranu, slatkiše i igračke, što je izmamilo pokoji smješak na lica malih bolesnika.

Oni koji su iskusili bol i patnju, mogu razumjeti one koji trpe bol i suosjećati s onima koji pate.

Sri Sathya Sai Baba - IZREKE, 3. studenog

Za Uskrs 1992. Višnja, Vesna i ja bile smo na seminaru ESSE instituta za odgajatelje Sai učitelja u Bad Wildnugenu na kome su se okupili Sai učitelji iz cijele Europe. Smještaj u prelijepoj kući Stilles Haus bio je vrlo ugodan i romantičan, a zajednički rad inspirativan i vrijedan. Osim središnjeg koordinatora regije Bernharda G. sa suprugom, bili su tu kao predavači Thobjorn, Marianne, Anita, Petra, Birgit sa suprugom i obitelj Pollenghi. O svom radu kao učitelji govorili su Arjun iz Španjolske, Hilda i Franz iz Nizozemske, Marie Therese iz Luxemburga, Martha iz Austrije i drugi. Bila su to vrlo dragocjena iskustva. Snimala sam na audiokazete sva predavanja i ono najvažnije bilježila. Nije mi doduše bilo jasno kad ću se tim tekstovima baviti jer je moje vrijeme kod kuće bilo toliko ispunjeno *sevā* aktivnostima da sam imala vrlo malo vremena na raspolaganju za čitanje. Ipak, došlo je i to vrijeme. U prosincu 1998. kad sam spremala svoj esej za jedinicu tri na temu MIR, preslušala sam sve kazete koje sam tijekom godina snimila i to mi je mnogo pomoglo pri izradi eseja.

U Bad Wildnugenu je svaka zemlja vodila poneki *bhajan* ili pjesmu na svom jeziku, a u kulturnom smo programu Višnja, Vesna i ja pjevale hrvatsku kršćansku pjesmu *Kao Marija da te ljubim*. Bio je to vrlo koristan i poučan seminar kog se i danas rado sjećam.

Ferdinand, Richard i načelnik Kufsteina dovezli su 24. travnja implantate, vrlo skupe dijelove koje se operativno ugrađuju kao zamjena za smrskane zglobove, kao i antibiotike za Ortopedsku kliniku Šalatu koje su primili prof. dr. Matasović i prof. dr. Orlić. Sljedećeg smo dana bili primljeni u Dvercima na Gornjem gradu kod zagrebačkog gradonačelnika gospodina Buzančića, a ja sam dobila još jednu dužnost naime, da prevodim s njemačkog jezika. Sve je prošlo u vrlo lijepom ugođaju, a naš domaćin, gospodin Buzančić, gostima je malo pokazao Dverce, to lijepo zdanje naše kulturne baštine.

S Richardom smo održali sastanak voditelja *sevā* krila i drugih Sai poklonika. Svi smo podijeljeni u dvanaest seva grupa kako bismo što učinkovitije radili. Čuli smo nekoliko izvještaja o dosadašnjem radu, a Richard je htio znati volimo li taj posao te ispunjava li nas radošću i srećom kad pomognemo nekome u potrebi. Radili smo na tom da još usavršimo izdavanje robe i vođenje administracije što nije baš mala obveza. Cijele su ekipe radile na tome da zadovoljimo potrebite, ali i zakone naše zemlje. Višnja je satima razvrstavala lijekove, Nada je izdavala žute papire za robu koji su sevaci nosili na razna mjesta, Lea je obrađivala sve podatke koje smo morali redovito slati Ministarstvu rada i socijalne skrbi i donatorima. Ja sam pisala pisma i faksove, zamolbe i zahvale, i obilazila redom sve zbjegove.

Što god činite, gdje god bili, vjerujte da vas je na taj zadatak poslao Bog.

Sathya Sai Speaks IX, str. 20

Humanitarna pomoć iz Austrije stigla nam je ponovno početkom svibnja ali je Richard osim Stefana doveo i goste iz Češke, a Manfred goste iz Rumunjske. Postajali smo pravi međunarodni Sai centar. Naša

djeca Andrija, Petra, Andrea, Barbara, Tina, Krešimir, Velimir, Goga, Tina i Ivana pjevali su zbjeagu u Španskom u nazočnosti gostiju i pomogli u podjeli poklona prognanicima iz Vukovara.

U Sai centru Tuškanac je 31. svibnja održan *sevā* sastanak na koji su stigli Mario, Antonio i Giancarlo iz Italije, Richard, Manfred i Őrni iz Austrije te Marjana, Marcelina i Milan iz Rijeke. Na sastanku su dogovoreni neki novi oblici suradnje, a sastanak u Zagrebu poslužio je i tome da naše goste izravno upoznamo s velikim potrebama prognanika te s našim radom.

Dječji program *Bal Vikas* program počeo se održavati svake nedjelje. U njemu su sudjelovali Igor, Vedran, Goga, Barbara, Ivana, Danijela i Velimir i bilo je veselo i kreativno. Djeca su često pjevala na raznim nastupima koje smo održavali u sklopu naših dobrotvornih akcija, a često su i pomagala pri istovaru ili raspodjeli pomoći potrebitima.

Za Duhove 1992. održan je u *Mather Sai hause* u Italiji europski sastanak, a radna je grupa iz Hrvatske radila statut. Tamo su se zbili i neki nemili događaji koje sam po Babinoj preporuci jednostavno izbrisala iz sjećanja. Svami je vrlo jasno na svakom intervjuu na moje pitanje radim li *sevu* na ispravan način to pred mnogim nazočnima potvrdio i uvijek me iznovice pohvalio i nagradio Svojom beskrajnom ljubavlju za sav moj uloženi trud. Izbrisao je iz mog srca i sve uvrede koje su mi bile nanesene i iscijelio rane od učinjenih mi nepravdi tako da sam mogla okrenuti novu stranicu u svom životu i posvetiti se sve više i više nesebičnom radu za druge.

Ako želite sreću i mir morate davati ljubav. Jedino putom ljubavi pronaći ćete istinsku sreću. Jedino putom ljubavi ostvarit ćete unutarjni mir. Stoga pustite da vaša ljubav jača, živite u njoj. Ljubav živi od davanja i praštanja. Ova riječ Saijeva, rijeka je ljubavi koja teče prema vama.

Sri Sathya Sai Baba O UČENJU BHAGAVADGITE, str. 10

U lipnju 1992. posjetili smo Bolnicu Vrapče, a redovite posjete su dogovorali Igor O. i Višnja M. Bio je to početak petogodišnjeg razdoblja u kojem smo redovito odlazili pacijenticama VI. odjela i s njima pjevali, pričali, donosili im higijenske potrepštine, voće ili slatkiše. Mnoge su pacijentice naučile pjevati naše pjesme, a mi smo naučili i neke starogradske pjesme koje su one znale.

Tony B. prvi je put stigao u Sai centar 20. lipnja. Donio nam je uramljenu poznatu pjesmu *Stope u pijesku* (Foot prints in the sand) koja glasi:

“Jedne je noći neki čovjek sanjao da je šetao obalom s Gospodom. Hodajući tako vidio je razne scene iz svog života i kroz cijelo to vrijeme otiske dva para stopala u pijesku. Kad se odvrtila i zadnja scena u njegovu životu on je pogledao iza sebe i vidio samo otiske jednih stopala. Primijetio je da je to bilo u vrijeme najtežih i najtužnijih događanja u njegovu životu. To ga je silno pogodilo i upitao je: ‘Gospode, rekao si da jednom kad se odlučim slijediti Te, Ti ćeš biti uz mene za cijelo vrijeme mog putovanja; ali sam primijetio, oh, Gospode, da je u vrijeme kad mi je bilo najteže bio samo jedan par otisaka u pijesku. Ne razumijem zašto si me ostavio kad mi je bilo najteže? Gospod mu odgovori: ‘Drago moje ljubljeno dijete. Volim te i nikad te ne bih ostavio samog. U vrijeme kad ti je bilo najteže, vidio si samo jedan par otisaka u pijesku jer sam te nosio na rukama.’”

Tony nam je vrlo zanimljivo pričao o svojim putovanjima, o tome kako je našao Sai Babu i kako se uključio u nesebično služenje. Počelo je vrlo intenzivno razdoblje druženja s Tonnyjem koji je dolazio svakog mjeseca, dok u prosincu iste godine nije doveo konvoj od stotinu automobila s humanitarnom pomoći iz Engleske.

Višnja i ja smo bile ponovno na seminaru u Zeillernu od 26. do 28. srpnja. Uz nesebičan rad trebalo je i što bolje upoznati Sai Babino učenje i načela djelovanja kako bi život uistinu bio Njegova poruka. U prvom smo dijelu seminara slušali izvještaje skupina iz raznih krajeva Austrije o tome kako provode studijske kružoke. Trebalo je objasniti što se postiže studijskim kružocima i koje su sve teme obrađivane. Održane su i kreativne radionice u kojima smo na zadane teme održali studijski kružok i o tome je kasnije moderator skupine govorio na plenumu. Anita i Martha dale su i detaljne upute o tome kako treba pripremiti jedinicu tri.

U srpnju su s humanitarnom pomoći najprije došli Dagmar, Gerhard i Sara. Humanitarnu smo pomoć zajedno istovarili i podijelili. Zajedno smo radili, pjevali, molili, meditirali i na kraju se Sara pridružila mladima i djeci kad su zaplesali Univerzalne plesove mira. Osim pomoći u naš Sai centar dolazi i sve više vrlo dragih, marljivih i zanimljivih ljudi s kojima je vrijedno pričati i razmijenjivati iskustva.

Djeco vječnosti! Sjetite se da ste stvoreni na moju sliku i priliku. Savršeni! Živite dostojno te slike u svakom pogledu, na svim razinama. Živite kao gospodari!

BUJICA LJUBAVI, Zbirka pisama sai Babe upućena studentima str. 10

Tjedan dana kasnije došli su Anelise, Manfred, Ferdinand, Mimi, Katarina i Beate točno u vrijeme da osim podjele pomoći koju su doveli, isprate i male Vukovarce iz naselja Špansko u Austriju na ljetovanje. Odlazak tridesetero djece u Austriju organizirao je Ferdinand, a ljetovanje se ponovilo i sljedeće godine.

Aktivnosti su se izmjenjivale takvom brzinom da mi se ponekad činilo da samo žurim s jednog zadatka na drugi. Rijetko sam nalazila vremena za kontakte s ljudima osim onih u Sai centru, za čitanje, pa čak i za meditaciju, a molila sam kad sam radila neki mehanički posao, vozila kombi ili spremala hranu za brojne Sai prijatelje koji su neumorno dovozili pomoć.

Od 26. srpnja do 4. kolovoza bila sam sa sedmero naše djece *Bal Vikasa* (Ivana, Danijela, Andrea, Velimir, Andrej, Petra i Lana) u ljetnom *Bal Vikas* kampu u Blombergu u Njemačkoj. Bilo je to za njih prelijepo iskustvo. Velimir i Erika marljivo su svirali na gitari, a naše su djevojčice vrlo lijepo predvodile mnoge *bhajane* i druge poklonstvene pjesme. Osim odgojnih programa mogli su se opredijeliti za razne aktivnosti: dramsku ili likovnu radionicu, nogomet, plivanje, pjevanje, plesanje. Svi smo zajedno posjetili njemački "Stone Hange" u blizini Blomberga, a djeca su priredila lutkarsku predstavu *Mali princ*. Najzanimljivije je u predstavi bilo to što su djeca sama izradila luke, uz malu pomoć nas starijih. U kampu smo upoznali Floriana koji je bio pomoćnik učiteljima i koji je brinuo o sportskim aktivnostima, a bio je vrlo omiljen među djecom. Djeca su bila podijeljena u skupine koje su dobile posebna imena kao *Mjesec*, *Zvijezde*, *Sunce* i dežurali su u kuhinji i oko pripreme hrane, pranja posuđa i pripreme stolova za obroke. U kampu je bilo šezdesetero djece. Za nas tridesetak odraslih bilo je vrlo lijepih trenutaka, ali i briga. Te je godine odlučeno da će ubuduće mješoviti kampovi za djecu biti samo do dvanaest godina, a starija će djeca biti podijeljena na muške i ženske.

U Rijeci smo se krajem srpnja okupili u vrlo velikom broju. Osim Richarda tu su bili i Englezi s Tonnyjem i Uncle Georgom te sevaci iz Zagreba i Rijeke. Bio je to *sevā* sastanak na kome smo ugodno spojili s korisnim, tako da su se neki dogovori obavljali na samoj obali mora ili u hladu neke terase. Riječani su nas dojmili svojim skladišnim prostorom koji se nalazio na kolodvoru i bio barem tri puta veći od našeg, ali i svojim radom. Imali su dežurne za rad u skladištu, oni drugi su robu raspodjeljivali, a treći su vodili papire i cijelu korespondenciju.

Posjetili smo i neke prognanike smještene u hotelima, a kruna susreta bilo je zajedničko pjevanje *bhajana* i zajednička večera. Spavali smo kod raznih Sai obitelji iz Rijeke i okolice i to je još više produbilo naše prijateljstvo, a izmjena iskustava pomogla je kvalitetnijem radu kasnije.

Nikada ne smijete odustati od discipline na koju ste navikli. Kada postignete stanje savršenstva, nećete morati misliti na propise ili disciplinu.

Summer Showers 1972, str. 282

Sasvim iznenada, 8. kolovoza 1992. od srčanog je udara preminula naša Biserka. Do posljednjeg je trenutka radila *sevu* u Domu umirovljenika Ravnice - pozlilo joj je kad je domu predavala aparat za dizanje nepokretnih pacijenata koji je iz Engleske doveo Tonny. Svi smo bili vrlo potreseni njenim odlaskom, a na pogrebu smo joj pjevali *Bože moj, što je jutro* i čitali poruku Lucasa Rallija o smrti. Na bijelom vijencu koji smo naručili s jedne je strane pisalo "Oî Sâi Râm", a s druge "Posljednji pozdrav našoj Biserki od njene Sai obitelji". Svi smo bili jako tužni jer izgubili smo jedne vrlo vrijedne ruke koje su nesebično pomagale potrebitima.

U *Vukovarskim novinama*, privremenom glasilu Općine Vukovar, izašao je 2. rujna 1992. članak pod naslovom *Mali Vukovarci u Hohenstadtu*.

“Šestero djece iz Vukovara, u organizaciji europskog društva “Sathya Sai” (Nikola Blanuša, Željka i Katica Crnomarić, Edita Kaševski, Lidija i Nevena Bernatović), uz odgojiteljicu Biserku Bernatović i prevoditeljicu Slavicu Kaškovski, bili su od 2. do 16. kolovoza u dječjem domu u Hohenstadtu kod Nürnberga. Zajedno s njemačkom djecom oni su proveli zaista ugodno vrijeme, obišli prirodne znamenitosti, muzej igračaka i uz razgledanje gradova doživjeli potpunu dječju radost.”

Aneli i Helmut iz grupe Garsten dovezli su nam 3. rujna 1992. na poklon zeleni Toyota kombi, doduše već dosta star, ali u vrlo dobrom stanju. Bilo je to veliko veselje i velika pomoć za naš daljnji rad. Koliko sam kilometara prešla s tim kombijem i koliko sam kilograma humanitarne pomoći prevezla, to zna samo dragi Bog. Vrlo sam često prevozila i mnogobrojnu djecu i mlade kad smo imali neke koncerte, priredbe ili nastupe. Bio je to blagoslovljen automobil koji je nas je vjerno služio.

Ubrzo je došla skupina Engleza pod vodstvom Lesa iz Wallsalla i dovezla pomoć te se bolje upoznala s prilikama u Hrvatskoj. Među njima je bio i Richard B. s BBC TV Middelnd koji je snimio i filmski zapis o stanju u našim zbjegovima.

U rujnu su i po prvi put došli k nama Phillip i Marisa iz Münchena, koji su nam postali dragi prijatelji. Najprije smo podijelili humanitarnu pomoć i obišli razne zbjegove, a kasnije smo se i družili i izmjenjivali iskustva. Marisa prekrasno pjeva i učila nas je pjevati neke nove pjesme, a Phillip je donio u naš Sai centar i mridangu (bubanj) i table (dva bubnja koji se istodobno sviraju). Učio je Krešu, Tomija i Velimira svirati na njima što nam je kasnije dobro došlo.

Kasnije u rujnu došli su u Zagreb Bernhard G. i Pietro M., središnji koordinatori Europe, na sastanak na koji su pozvani svi poklonici iz Hrvatske. Sathya Sai društvo Hrvatske je preimenovano u Koordinacijski komiteta Sathya Sai centara Hrvatske, u koji su ušli novi Sai centri. Iz Sathya Sai centara I i II koji su bili osnivači Sathya Sai društva Hrvatske, registrirani su Sai centri **Graduši, Knežija, Medveščak, Trnje, Tuškanac i Vijenac** u Zagrebu, u Rijeci **Sadhana**, u Opatiji **Opatija** (danas **Ahimsa**), u Splitu **Prema**. Danas se naša organizacija zove Sathya Sai Središnje vijeće Hrvatske - zajednica udruga i broji 28 Sai centara i grupa širom lijepe naše.

Redovito smo održavali sastanke na koje su dolazili ljudi *sevaci* iz raznih krajeva Hrvatske. Na tim bismo sastancima podijelili iskustva o tome kako pomažemo potrebitima i pokušavali smo svoje djelovanje sve više koordinirati i usavršavati.

Na sastanku održanom u jesen 1992. bilo je naglašeno da je nesebnično služenje jedan od najznačajnijih elemenata našeg duhovnog razvoja. *Sevā* se sastoji od mnoštva vidova služenja. Naime, bližnjem se može pomoći na bezbroj načina. Sada smo u situaciji da primamo pomoć. Bez obzira na težinu rada oko podjele te pomoći, moramo se truditi da to obavljamo na najbolji mogući način. Složili smo se da je *sevā* osnova našeg organiziranog rada. Dogovarali smo se kako ćemo redovito slati pomoć u Sarajevo našoj Sai braći koja su prolazila kroz vrlo teške trenutke, i čak je nekoliko Sai poklonika u Sarajevu smrtno stradalo. Osim paketa čiji je sadržaj bila hrana za tijelo, slali smo i duhovnu hranu (knjige, svijeće, štapiće, medaljice, slike, *japamāle* i sl.). U Kodaikanalu mi je Svami 1993. s puno ljubavi blagoslovio *japamāle*, medaljice i sličice koje smo kasnije poslali u Sarajevo. Taj su blagoslov fotografiji uspjeli zabilježiti, tako da smo u paket za Sarajevo priložili i fotografiju kako Baba polaže ruku na te predmete, što im je mnogo značilo u teškim trenucima njihove svakidašnjice. Na istom su sastanku podnijeta izvješća tako da smo dobili sliku o tome što se događa u raznim krajevima naše domovine i u raznim područjima našeg organiziranog djelovanja.

Dragica nam je ispričala kako se u Pakracu teško živi. Svaki se dan puca pa među ljudima vlada strah i depresija te nisu spremni razmišljati o drugim stvarima osim o borbi za preživljavanje. Zato njihova Sai grupa broji samo tri člana, ali im pri podjeli humanitarne pomoći pomaže osoblje pakračke bolnice u kojoj ona radi.

Višnja iz Ivanić Grada je istaknula da su dobili popis potrebitih osoba i obitelji od Centra za socijalnu skrb, prema kojem su podijelili božićne pakete djeci i obiteljima. Također obilaze stara seoska domaćinstva radi pružanja pomoći. Posjećuju i zbjeg u Ivanić Gradu.

Anđa iz Slavenskog Broda je naglasila da surađuje s dr. Bistrović koja je u Slavenskom brodu odgovorna za humanitarnu pomoć. Stiže im mnogo vagona pomoći, no, to ipak nije dovoljno u odnosu na ogromne potrebe. Slavonski Brod prepun je izbjeglica iz cijele Brodske Posavine. S crkvom nemaju problema. Čak su svećeniku poklonili knjigu *Saijeve poruke za tebe i mene* II dio. Slavonski Brod je do sada primio 90 vagona humanitarne pomoći u okviru SATHYA SAI EURO SEVĀ PROJEKTA.

Marselina iz Rijeke naglasila je da imaju vrlo dobre odnose s crkvom. Suraduju sa Župom Marijina uznesenja i Volosko, te Majke Božje Lurdske. Nekoliko časnih sestara redovito ih posjećuje.

Ja sam željela skrenuti pozornost prisutnih na to, koliko je truda i ljubavi uloženo u pošiljke pomoći koje nam stižu, pa kada nam je i najteže, nikada to ne smijemo zaboraviti. Dogovorili smo se oko nekih točaka koje bi mogle potaknuti ljude na nesebični rad za potrebite:

“*Sevā* se obavlja zbog ljudi oko nas, a ne zbog nekog programa! Obratimo se svom susjedu i na taj način ostvarimo komunikaciju. Potaknimo *satsaóg* o *sevi* tako da i drugi čuju o tome. Upravimo svoju molitvu Svamiju moleći ga da nas vodi u *sevi*. Takva molitva će obuhvatiti ovu planetu kao biserna ogrlica i povezat će nas. Molimo se Njemu da nam pokaže put da pronađemo osobu kojoj je najpotrebnija naša pomoć. Naučimo se organizirati, planirati, pripremati i zamišljati, tako da bi mogli krenuti s javnim susretima, festivalima, promocijama, tribinama ili predstavama. Potaknimo razmjenu *sevaka* s ostalim centrima. Pokušajmo se potruditi oko gluhoonijemih osoba, jer služba ljubavi je jedini jezik koji oni mogu razumijeti. Pomažimo osobama da se ponovo uklope u društvo, npr. bivšim zatvorenicima, psihički oboljelim osobama, ovisnicima, itd. Pomažimo bespomoćnim i usamljenim osobama. Posjećujmo bolesnike u bolnici. Uposlimo starije osobe tako da bi oni mogli pomoći drugima i tako shvatiti da su potrebni. Organizirajmo tečajeve za pripremanje zdrave hrane. Pomozimo osobama kojima treba naša pratnja. Povedimo starije osobe na zrak da budu u dodiru s prirodom. Izradimo programe za zaštitu prirode. Potpomognimo tradicionalne religijske institucije u njihovu radu. Organizirajmo izlete s hendikepiranim osobama. Brinimo se za ljude koji su beskućnici ili spavaju na ulici. Organizirajmo za hendikepirane osobe odlazak u prirodu ili na neki koncert.”

Naš voljeni Učitelj kaže: “*Sevā*, nesebično služenje posvećeno čovjeku ili zajednici, duhovna je disciplina.”

Sai prijatelji iz Grenobla Jean Pierre, Fabrice i dr. po prvi su put došli u Zagreb 19. listopada 1992. S humanitarnom pomoći koju su dovezli obišli smo neke zbjegove i krizno područje Novske. Bili su zatečeni onime što su doživjeli tako da su odlučili učiniti nešto više u Francuskoj kako bi mogli prikupiti i poslati više pomoći.

Ljubav je Bog. Bog je ljubav. Gdje postoji ljubav, tu je sigurno i Bog. Ljubite sve više ljudi, ljubite ih sve jače. Pretvorite ljubav u služenje, pretvorite služenje u bogoštovlje. To je najveća *sādhanā*.

Sathya Sai Speaks VII, str. 473

Za Dan mrtvih u studenom je ponovno došla skupina iz Münchena - Marisa, Bettina, Gerald, Peter, Manfred i dr. koji su došli pomoći u podjeli humanitarne pomoći što su je poslali vagonima. Sve više i više pomoći stiže svakim danom. Tisuće i tisuće ruku zajednički pletu vijenac ljubavi za potrebite.

Tad se dogodilo nešto nepredviđeno, ali vrlo lijepo. Višnja i ja smo u listopadu bile pozvane na nekoliko dana u Walsall. Bile smo smještene u obitelj engleskog pastora Davisa. Less koji nas je poznao iz Zagreba - najprije nas je odveo na prijam kod gradonačelnice gđe O'Hara a zatim na svečanu večeru u policijsku postaju. Policija, hitna pomoć i drugo osoblje saniteta organizirali su i prvi konvoj pa su sad željeli iznenaditi nas. Naime, sljedećeg je dana u gradskoj vječnici bila svečano i premjerno izvedena skladba *Ruke ljubavi (Hands of love)* koju je napisao poznati engleski kompozitor David Loyd Price, a bila je posvećena našim prognanicima i izbjeglicama. U prvoj je verziji pjesmu izvela jedna poznata glazbena skupina, a u drugoj ju je pjevalo 4.000 djece kao pozdrav ljubavi i podrške prognanicima u našoj zemlji. Bila

sam pozvana da i nešto kažem na toj priredbi, a kasnije i na BBC programu, ali sam bila toliko dirnuta prekrasnom pjesmom i brojnim nježnim dječjim glasićima da sam jedva prikrivala suze. Iz redakcije Observera Pam je slala informacije širom Engleske i cijela je akcija imala vrlo veliki odaziv. Višnja i ja smo tamo posjetile mnoge škole koje su sakupljale pomoć za Hrvatsku i zahvalile im na svemu što su učinili za našu zemlju.

Drugi konvoj iz Engleske stigao je u studenom. Gospodinu Gavazziju iz Ministarstva zdravstva predana su dva ambulantna vozila, a svoje kolege, policajce iz Wallsalla ugodila je i naša Policijska uprava u Petrinjskoj. Moja dugogodišnja znanica i korisnik mojih kozmetičkih usluga Josipa Lisac je uz pomoć Ivica Krajača i Zdravka Šljivca napravila gotovo preko noći hrvatsku verziju pjesme **Ruke ljubavi**. U velikoj dvorani Časničkog doma u Dubravi pjevale su se "Ruke ljubavi" na engleskom i hrvatskom jeziku, ali su naši mladi pjevali i druge duhovne pjesme i *bhajane*.

Dva su dnevna lista i jedan časopis popratili ova događanja. Želim ovdje prenijeti tekst što je objavljen da bi se vidjelo s koliko se ozbiljnosti pratio naš rad u Sai organizaciji i na koji smo način javnosti svakodnevno predstavljali poruku našeg Učitelja. U **Večernjem listu** je pisalo:

"Gradonačelnik Boris Buzančić primio je u srijedu u Dvercima delegaciju europske humanitarne organizacije Sathya Sai sa sjedištem u Beču. U sklopu te organizacije građani britanskog grada Walsalla prikupili su i poslali u Hrvatsku i B i H 13 kamiona humanitarne pomoći. Osim toga, stigla su i dva sanitetska automobila namijenjena Zagrebu i Slavanskom Brodu.

U delegaciji su bili Dorothy O'Hare, gradonačelnica Walsalla, Ljubica Ljubić, predstavnica Sai organizacije za Hrvatsku, Gail E. Agnew, predstavnica Britanske ambasade te predstavnici policije, vatrogasaca, saniteta i lokalne uprave Walsalla.

Gradonačelnik Buzančić istaknuo je kako je, osim prikupljanja humanitarne pomoći, važnija njihova moralna pomoć i shvaćanje teške situacije u kojoj se Hrvatska našla. U razgovoru je istaknuto kako su građani Walsalla na radiju čuli apel za prikupljanje pomoći Hrvatskoj, odmah se organizirali te prikupili velike količine sanitetskog materijala, hrane, kućnih potrepština, igračaka i peći na ogrjev."

U **Vjesniku** je dolazak prijatelja iz Engleske bio opisan ovako:

"Drugi puta u Hrvatsku stigao je konvoj, ovaj puta od 200 tona pomoći i dva sanitetska vozila, u pratnji od 36 pomagača i gradonačelnice iz Wallsalla.

Dio pošiljke odmah je upućen u prognaničke centre u Slavoniji i Bosni Hercegovini, a gosti iz Wallsalla željeli su posjetiti neke od njih. Velika im je želja pobratimiti se s jednim hrvatskim gradom. Pjesma 'Hands of love' dobila je svoju hrvatsku verziju. Prvi put smo je čuli na susretu engleskih gostiju s prognanicima iz Vukovara; iako je postojala jezična prepreka koja nam je onemogućavala upoznavanje, pričanje, druženje, glazba ju je premostila. Pjevali su mali Vukovarci. Predstavnice Vukovara darovale su gospođi O'Hara vučedolsku golubicu, a na kraju svi su zajedno pjevali pjesmu 'Ruke ljubavi'."

U **Vikendu** je pisalo:

"Svjedoci smo nesumnjivog, snažnog prijateljstva i razumijevanja, koji u svim oblicima pomoći pristiže svakodnevno u našu zemlju. Tragediju neopisivih razmjera mnogi u Velikoj Britaniji, a pogotovu u engleskom gradu Walsallu, duboko proživljavaju s nama. Gotovo je nezamislivo da je u tome gradu, koji broji oko 250 tisuća stanovnika, dobar duh solidarnosti podigao na noge sve građane.

Dosad su u Zagreb došli dvaput s konvojima od po trinaest tegljača s ukupno 350 tona hrane, lijekova, medicinske opreme, odjeće, igračaka, kućnih potrepština i drugoga. Sljedeći konvoj najavili su za božićne i novogodišnje praznike, kada bi se željeli pobratimiti s jednim od hrvatskih postradalih gradova.

No, svoju su ljubav iskazali i dirljivom pjesmom 'The hands of love' (Ruke ljubavi), koja je posvećena djeci u Hrvatskoj, a posebno prognanoj i izbjegloj. Skladao ju je poznati glazbenik David Lloyd Price. Nadahnuti njome, polovinom listopada priredili su veliki dobrotvorni koncert i sav prihod namijenili našoj ugroženoj djeci.

Tom su prilikom ugostili predstavnice humanitarne organizacije Sathya Sai iz Zagreba, gospođu Ljubicu Ljubić i dr. Marek-Cipek, jer su im članovi te organizacije domaćini i produžena ruka, posljedna karika od zamisli do cilja.

A za drugog posjeta prijatelja iz Walsalla u studenom, Zagrebom je odjekivala skladba 'The hands of love' (Ruke ljubavi) i na engleskom i na hrvatskom jeziku jer ju je prepjevao Ivica Krajač, a pjeva je Josipa Lisac uz zagrebački dječji zbor "Zvezdice". Tada ih je došlo četrdeset i dvoje, s gradonačelnicom i Lloyd Priceom, posjetili su nekoliko izbjegličkih centara, bolnica i zdravstvenih ustanova, želeći se u svakoj prilici družiti s našim građanima. U Zagrebu ih je primio u Dvercima gradonačelnik Boris Buzančić, koji je gospođi Dorothy O'Hare zahvalio na velikom prijateljstvu i humanosti.

U našoj smo nesreći stekli mnogo prijatelja. U gradu Walsallu za nas tuče stotine tisuća srdaca, radi stotine tisuća ruku. I još kažu da su tek započeli pomagati.

Ovih dana građani Walsalla opet prikupljaju tone i tone hrane, lijekova, medicinske opreme, odjeće, igračaka... Ni prvi, a ni posljednji put. Zaželimo im uvijek dobrodošlicu i uvijek sretan put!"
Naš Učitelj kaže:

“Čovječanstvo može osvojiti sreću jedino uz pomoć jedinstva, a ne uz pomoć različitosti. Ako vam misli i osjećaji jure za razlikama i podjelama, sreća je izvan vašeg dohvata, a mir nećete moći doživjeti. Bez mira čovjek nema prilike da bude radostan. Ako znate da je cilj jedan nedjeljivi ocean, kakve onda važnosti ima smjer riječnih tokova? Kakve važnosti ima njihovo ime? Rijeke uranjaju u potpuno isto more, zar ne? Kad duhovni tražitelji (*sādhaka*) i posvećenici Bogu (*bhakta*) koji slijede put joge ili predanosti Bogu, ili put mira, *dharma*, istine, božanske ljubavi napokon stignu do oceana milosti, ime i lik iščezavaju, nestaju različitosti, a oni su blagoslovljeni sjedinjenjem u moru mira.”

Rijeka božanskog mira - prauāntivāhini, str. 33

Za Babin rođendan 23. 11. 1992. pripremili smo predstavu o Sai Babi i pet ljudskih vrijednosti u kojoj je svaku ljudsku vrijednost (istina, ispravno djelovanje, mir, ljubav i nenasilje) predstavilo drugo dijete. U predstavi su glumili Barbara, Goga, Ana, Danijela, Ivana, Velimir, Vedran, Igor i Tomi. Pratio ih je zbor Sai centra Tuškanac. Vrlo mnogo ljudi je došlo na proslavu Babina rođendana, a kako je u to vrijeme bilo uobičajeno, a i velika čast za tu prigodu nešto vlastitim rukama s ljubavlju u srcu pripremiti, na proslavi je bilo najukusnijih vegetarijanskih specijaliteta i kolača. Kasnije se, na moju veliku žalost, taj običaj ugasio iako se u Indiji danima pripremaju kolači i torte da bi Svami sve poklonike, kojih je ponekad i do milijun, počastio kolačima (*prasada*). Sva je hrana u Svamijevu ašramu tom prilikom besplatna, a osim toga On je osobno dijeli i to ne samo za rođendan i ne samo poklonicima, već hranu, odjeću i drugo dijeli redovito siromašnima. On nam je ustinu primjer kako živjeti Njegovu poruku. Tijekom svih ovih godina čula sam i zlobne komentare otkuda Svamiju novci za takva djela kad ništa ne uzima od sljedbenika. Kako danas više nije tajna da Baba ponekad uz sve ostalo materijalizira i novce ili hranu, što mogu i iz vlastitog iskustva potvrditi, Njemu ništa nije nemoguće. No, Svami vrlo često kaže da novac zapravo kvari ljude. Zato, ako nekome želimo pomoći, trebamo mu pomoć da se osposobi za samopomoć kao što to i On čini dijeleći im hranu, odjeću, zemlju za obrađivanje, plugove za oranje, krave i volove, pitku vodu, šivaće strojeve, invalidska kolica, i sl. Na taj si način ljudi mogu sami pomoći da više ne ovise o drugima.

Deseto poglavlje

PROBUDI SJAJNI PLAM BOŽJE LJUBAVI

KONVOJ LJUBAVI

Početak prosinca stigao je *Konvoj nade*, konvoj u kome je bilo stotinjak automobila s humanitarnom pomoći i prijateljima iz Engleske. Dovedi su ga Tonny Budell i George Mills. Tonny i Marion (Georgova supruga) pohodili su tog ljeta Sai Babu i na intervjuu dobili blagoslov za tu akciju. Da bi se dobile isprave za carinu za tolike automobile, Richard je u Gralli uredio pravi ured koji je sva vozila opremio s tim ispravama. Za to je bila potrebna cijela noć i cijeli tim ljudi. Sljedeću smo noć Uncle George (kako svi iz milja zovu Georga Millsa) i ja do jutarnjih sati dogovarali koje vozilo poslati kamo i ispunjavali žute papire koje je dobio vlasnik svakog vozila i koje je trebao dati na potpis u izbjegličkom zbjegu u kome je ostavio pomoć. Bio je to golem posao, ali je pružao i veliko zadovoljstvo. Naši su sevaci dočekali goste s večerom u unajmljenoj sali na Velesajmu, a kasnije se i pjevalo. Budući da su mnogi mediji izvještali o tom konvoju, čak i u Austriji i Sloveniji, kroz priloge u našem tisku i televiziji želim dočarati ta zbivanja onima koji tada nisu bili sudionici tih značajnih događanja.

U TV *Dnevniku* je bilo rečeno kako su mnogi Englezi stigli u Hrvatsku jer su željeli doživjeti sva tužna događanja u našoj zemlji drugačije, ne samo kroz vanjskopolitičke vijesti i putopisne reportaže već i kao dio vlastite sudbine. Stanovnici zemalja u kojima se vodi rat postajali su im sve bliži. Sličan se proces

zbivao i vani gdje pomoć skupljaju organizacije i pojedinci i čitavi se gradovi organiziraju dovozeći humanitarne konvoje. Stižu i ljudi koji vlastitim primjerom žele pokazati da im je stalo uvjeriti se u stvarno stanje i upoznati one kojima pomažu. Britanac Tony Budell sve takve je pozvao da slijede njegov primjer. Od lipnja do sada u Hrvatskoj je boravio osam puta obilazeći zemlju, donoseći pomoć prognanicima i izbjeglicama. Postao je kum djevojčici rođenoj u izbjeglištvu i stekao mnoge prijatelje. Pričajući o vlastitim iskustvima, u suradnji s BBC-em potaknuo je dvije stotine zemljaka, Engleza, Škota i Iraca da ga slijede u njegovoj devetoj misiji. Nakon trodnevne naporne vožnje u petak su napokon stigli u Zagreb.

U Zagrebu su ih dočekali predstavnici Sathya Sai organizacije Hrvatske s kojima surađuju u prikupljanju i raspodjeli pomoći. Primio ih je i gradonačelnik Zagreba Boris Buzančić te predstojnik Ureda Predsjednika Republike Hrvatske dr. Jure Radić. Zagrebački je predah bio kratak, već sljedećeg jutra u skupinama su se oputili u Rijeku, Slavonski Brod, Novu Gradišku, Vinkovce i Novsku noseći 650 tona pomoći. Različite su dobi, profesija i slojeva, odvojili su svoje vrijeme i novac, upustili se u nepoznato, u zemlju u kojoj je rat.

- Žao nam je što političari u nekim zapadnim zemljama nemaju onoliko solidarnosti i razumijevanja za probleme Hrvatske i Bosne i Hercegovine koliko su pokazali stanovnici Engleske, Škotske i Irske prikupljajući pomoć koju smo dopremili **Konvojem nade** - izjavili su organizatori te humanitarne akcije na današnjem sastanku s potpredsjednikom Vlade Republike Hrvatske dr. Matom Granićem.

- Međunarodna zajednica i privatne organizacije dostavljaju humanitarnu pomoć Hrvatskoj - kazao je dr. Granić zahvaljujući se na trudu i dobroj volji koju su uložili organizatori **Konvoja nade** - ali prave financijske potpore, koja je zapravo najpotrebnija kako bi se olakšala humanitarna situacija u sklopu međunarodnih organizacija još nema dovoljno.

Predstavnici humanitarnog konvoja uručili su na kraju razgovora potpredsjedniku dr. Graniću prigodnu diplomu Konvoja nade.

U tad vrlo popularnoj i jednoj od najgledanijih televizijskih emisija *Slikom na sliku* gostovali su Tonny i Richard. Evo kako je tekao prilog u kome su sudjelovali. Na početku je voditelj najavio goste.

"Konvoj nade kasno poslijepodne prispio je u Zagreb. Predstavnike su primili gradonačelnik Zagreba Boris Buzančić i predstojnik Ureda Predsjednika Republike dr. Jure Radić. Mi večeras u emisiji 'Slikom na sliku' imamo čast ugostiti gospodu Tonnya Budella i Richarda Friedricha, ljude koji su sve ovo organizirali.

- Dobro večer, dobro došli. Upravo ste stigli u Hrvatsku pa biste li nam objasnili što zapravo radite?

- Nadamo se da donosimo mnogo ljubavi, a ne samo humanitarnu pomoć. Moj prvi posjet vašoj zemlji odigrao se prošlog lipnja. Zaljubio sam se u vašu zemlju, u Zagreb. Došao sam sâm, s jednim automobilom, da pomognem izbjeglicama, ženama i djeci koje sam vidio na televiziji u Engleskoj, a san mi je bio da dođem ne kao pojedinac, nego da učinim nešto više. I svaki put kada dolazim, činim to s nešto više vozila - tri, šest, pa osam. San mi je bio da dođe 100 vozila, pa sam se preko radija u Engleskoj obratio običnim Englezima i rekao im: molim vas, treba mi 100 vozila i ljudi da pođu sa mnom u Hrvatsku s lijekovima, pokrivačima, s toplom odjećom, s pelenama za djecu i sa svim što je ljudima potrebno, a posebno s hranom. I kad sam danas dolazio u Hrvatsku, to je bio moj najsretniji dan u životu jer je došlo ne 100 vozila, nego čak i više njih. To je bio nevjerajatan dan."

Voditelj emisije tad je rekao: - da predstavimo gospodina Friedricha koji se brinuo za organizaciju ovog konvoja u ime Sathya Sai organizacije Europe. Kakva je vaša uloga u tome?

Mi surađujemo kroz Sathya Sai organizaciju Europu, tj. u svakoj zemlji postoji organizacija Sathya Sai Babe i putem te organizacije saznali smo za Tonnya koji je sudjelovao u odabiru i prijevozu pomoći iz Engleske, a naša je organizacija pomogla u uvozu pomoći u Hrvatsku. Mi vrlo blisko surađujemo sa Sanitetskim stožerom Hrvatske i uspostavili smo vrlo dobar odnos s njima, tako da su oni veoma zadovoljni s radom koji mi obavljamo, a mi smo zadovoljni njihovom suradnjom. Uobičajeni je način raspodjele zapravo u stvaranju uskog grla. Naime, naše je načelo svu pomoć predati iz ruke u ruku, od srca srcu. Tako da se gotovo ništa ne izgubi jer oni koji primaju pomoć, krajnji korisnici, potpisuju da su primili tu pomoć. I ovom prilikom želio bih zahvaliti hrvatskoj Sathya Sai organizaciji koja nam je dala mnogo pomagača koji su odlično obavili svoj posao raspodjeljujući humanitarnu pomoć. I kao što znate, to je sve nesebičan rad, mi radimo sve o vlastitom trošku, dolazimo ovamo o vlastitom trošku. Nitko u ovoj organizaciji, ni

Tonnyjevoj ni mojoj, nije plaćen. I zato pozivam sve da nam se pridruže. I sada je dobra prilika, ova emisija je veoma gledana."

Večernji list je objavio članak pod naslovom *Dr. Mate Granić primio organizatore "Konvoja nade."*

"Žao nam je što političari u nekim zapadnim zemljama nemaju onoliko solidarnosti i razumijevanja za probleme Hrvatske i Bosne i Hercegovine koliko su pokazali stanovnici Engleske, Škotske i Irske prikupljajući pomoć koju smo dopremili Konvojem nade", izjavili su organizatori te humanitarne akcije na jučerašnjem sastanku s potpredsjednikom Vlade Republike Hrvatske dr. Matom Granićem.

Tijekom razgovora s organizatorima Konvoja nade, Tonnyjem Budellom i Richardom Friedrichom te njihovim suradnicima, dr. Granić je objasnio trenutačnu političku i socijalnu situaciju u Hrvatskoj, naglašavajući problem svakodnevnog priljeva izbjeglica iz BiH u Hrvatsku.

Međunarodna zajednica i privatne organizacije dostavljaju humanitarnu pomoć Hrvatskoj, kazao je dr. Mato Granić zahvaljujući na trudu i dobroj volji organizatorima Konvoja nade, ali prave financijske potpore koja je najpotrebnija kako bi se olakšala humanitarna situacija u okviru međunarodnih organizacija, još nema dovoljno.

Predstavnici humanitarnoga konvoja, čiji akciju prati i ekipa britanske nezavisne televizijske mreže ITN, uručili su na kraju razgovora predsjedniku Graniću prigodnu diplomu Konvoja nade.

U informativnoj TV emisiji *Dobro jutro, Hrvatska* bio je prikazan veći prilog o dolasku Engleza.

"U petak poslijepodne na zagrebački je Velesajam stigao britanski humanitarni Konvoj nade od gotovo stotinjak vozila s hranom, odjećom, igračkama za najmlađe te lijekovima namijenjenim stradalnicima u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

Konvoj je predvodio gospodin Tonny Budell, veliki prijatelj Hrvatske i žrtava rata, i u Velikoj Britaniji glavni organizator za humanitarnu pomoć Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini pri Međunarodnoj humanitarnoj organizaciji "Sathya Sai Organisations Europe". Gospodina Budella primio je odmah nakon što je stigao u naš grad i gradonačelnik Boris Buzančić, a na primanju su bili nazočni i Richard Friedrich, glavni koordinator za humanitarni projekt "Sathya Sai seva projekt Europe" iz Beča, sjedišta organizacije, gospodin Sparrow, ambasador Velike Britanije u Zagrebu, te Ljubica Ljubić, glavni koordinator za raspodjelu pomoći u Hrvatskoj. Delegaciju britanskih humanitaraca primio je i dr. Mate Granić, potpredsjednik Vlade RH. Konvoj su pratile i TV ekipe BBC-a i ITM-a.

Gotovo dvjesto ljudi iz Engleske, Škotske i Irske zatekli smo dobro raspoložene u dvorani 'Globus' na Velesajmu; umorne od dvodnevnog putovanja, ali i sretno što će oni osobno iz ruke u ruku predati prikupljene darove.

Gospodinu Tonnyu Budellu ostvario se, kazao je, naum otprije nekoliko mjeseci. Naime, ovo mu je deveti posjet Hrvatskoj, a odlučio je da po broju vozila nadmaši sve prijašnje dolaske. Također, htio je da darove predaju oni koji su ih i prikupili. Jer, prijateljski je stisak ruke mnogo jači i od veličine dara. A čovjek, koji je iz ljubavi prema Hrvatskoj napustio i posao kako bi se što predanije mogao posvetiti humanitarnom radu, uskoro će, kako nam je rekao doći s novom pomoći. Poželjeli su da to bude za Božić. Neka im se želja i ostvari. Dobrodošli.

Nemojte poricati vrijednost vlastitog iskustva. Ustrajte u svojoj snazi, nemojte da vas ganu laskanja ili pokolebaju pokude. Slijedite moje vodstvo: ni jedno ni drugo ne utječe na mene, ja idem naprijed sam, neustrašivo i iz vlastite pobude. Sẫm sam svoj vodič i svjedok: u to potpuno vjerujte.

Sathya Sai Speaks VI, str. 107

Europska ekumenska svečanost zahvale s opatom Gottfriedom Hemmelmayrom i obitelji Lassnig održana je 8. prosinca u samostanskoj crkvi u Wilheringu. To je bio početak višegodišnjih ekumenskih susreta u Willheringu. Po prvi se put u toj crkvi pjevala *sarva dharma* molitva i svi smo bili duboko dirnuti. Iz Hrvatske smo tamo bili te prve godine Lea, Fara, Višnja, Nada, Slavica, dr. Bistrović i ja.

Aneli i Helmut iz Stayra, Dagmar s obitelji iz Wilheringa, Daniela i dr. Tansingh iz Nizozemske došli su s pomoći za prognane 20. prosinca. Pomoć se dijelila na više mjesta, ali posebno je lijepo bilo u crkvi u Peščenici na području Siska gdje smo pjevali u crkvi i podijelili poklone prognanoj djeci i njihovim roditeljima iz Petrinje. Aneli i Helmut nisu zaboravili ni članove Sai centra tako da su svakom sevak

uručili božićni poklon. Bila je to velika radost svima a zahvalili smo se zajedničkom pjesmom, molitvom i razmjernom iskustva.

Nešto kasnije došao je Pedro iz Španjolske, a na sam Badnjak stigao je i Tonny sa suprugom iz Engleske. Te smo večeri nakon vegetarijanske večere pjevali zajedno s našim gostima božićne pjesme, ali i pjesme na engleskom i njemačkom jeziku i *bhajane*. Bio je to vrlo zanimljiv radni Božić za koji smo razveselili mnoge ljude koji su ga čekali u hladnim barakama i drugim izbjegličkim centrima. Za blagdan sv. Stjepana stigla je i Irmgard sa skupinom iz Graza i naš Sai obiteljski stol postao je stvarno internacionalan.

Dolazak naših prijatelji iz Walsalla *Večernji list* je popratio člankom pod naslovom *Policijske ruke ljubavi*.

“Cijeli jedan mali grad, Walsall u Velikoj Britaniji, baš svi njegovi stanovnici, vatrogasci, policajci, djeca u školama, službenici, svećenici, pa i sama gradonačelnica, svi u gradu pomažu hrvatskim i bosanskohercegovačkim nevoljnicima. Najprije su, kao i svi, slali hranu, odjeću, lijekove. A onda, kada su u rujnu vidjeli kako to izgleda uživo, kada su osjetili težak zadah drvenih prognaničkih baraka, vidjeli musavu i bosu djecu, šesnaestero ljudi stisnutih u jednoj sobici, kada su vidjeli kako se teško guta uvijek isti gulaš iz konzerve... odlučili su pomoći i drugačije.

Za Božić su stigli u tri barake u zagrebački Čulinec, gdje je smješteno 450 izbjeglica iz Bosne s obiteljima i sa 160 djece. Dovezli su sa sobom sav alat, snažne agregate i građevinski materijal: petstotinjak blokova, šest tona cementa, deset tona šljunka, tri tone pijeska... i počeli graditi. U barakama su podigli četiri kuhinje (izbjeglice su se hranile u obližnjem izbjegličkom kampu, a u svojim barakama ni mlijeko nisu mogli skuhati). Zamijenili su razbijena stakla i dotrajale prozore, sagradili velike kuhinjske peći, ugradili bojlere u sanitarnim čvorovima, postavili kade, a ni ovoga puta nisu zaboravili lijekove (i vrlo rijetke), hranu i odjeću.

Walsall doista živi za pomoć. Potvrđuje nam to i Ibro Dedić, rodом iz Bihaća, koji već 35 godina živi u Engleskoj, i njegova žena Joyce Dedić. Posredovanjem duhovne humanitarne organizacije Sathya Sai u nas i u Engleskoj, Englezi su i stigli u Hrvatsku. Da je uistinu riječ o pokretu, svjedoči i to što su Novu godinu u Zagrebu odlučili dočekati i gradonačelnica Walsalla Dorothy O'Hara, glavni vikar Walsalla, te voditelj Islamske zajednice Walsalla g. Aslan. U pokret se uključio i walsallski kompozitor David Lloyd Price ispjevavši pjesmu "Ruke ljubavi" od koje je prihod također namijenjen izbjeglicama.

Ni njihova pomoć i prijateljstvo ne mogu odagnati izbjegličku tugu. Mogu je samo ublažiti. Hoće li prijateljstvo nepoznatih ljudi u dalekoj Engleskoj pomoći maloj Edini Pajić, rođenoj uoči Silvestrova na podu kod ormara u sobici s još drugih trinaestero staraca, žena i djece iz četiriju obitelji, da doživi sretnije djetinjstvo?”

U razdoblju od Božića do Nove godine u Zagreb je stiglo pet vagona s humanitarnom pomoći iz Njemačke, Austrije i Nizozemske, a Sai poklonici iz Münchena poslali su pun vagon božićnih poklona za djecu i obitelji. Naši minhenški Sai prijatelji - Marisa, Phillip, Manfred i Dietmar i dr. - pomogli su nam pri dijeljenju paketa, ali smo i nakon napornog dnevnog rada navečer pjevali, molili i izmjenjivali iskustva. Velimir je učio svirati harmonij koji smo dobili na poklon. Bili su to stvarno blagoslovljeni dani. Novu godinu 1993. trebala je s nama dočekati, osim prijatelja iz Walsalla, i grupa iz Münchena - Gisela, Geza, Josef, i Thomas, ali ih je slovenska carina zaustavila i nije htjela propustiti pomoć za Hrvatsku sve do podneva Nove godine. Tako su Novu godinu, nažalost, dočekali u nekom hotelu u Sloveniji. Nova se godina čekala u prvom katu moje obiteljske kuće uz pjevanje *bhajana* i raznih duhovnih pjesama te gledanje videokazete iz Indije, a u podrumu su naši prijatelji iz Engleske slavili uz roštilj za koji je brinuo Fara, dobru kapljicu vina i ples. U pola noći oba su se društva izmiješala i čestitajući si zaplesala uz *Mahāmantru*: Hare Kōṣṭha Hare Hare... Naš nam je Svami na Svoj uobičajeni način pokazao kako se duhovno i svjetovno ne smije dijeliti, već se duhovnim sadržajima treba obogatiti svjetovni događaj kao što je to doček Nove godine.

Sljedećeg su dana stigli naši Sai prijatelji iz Njemačke i humanitarnu smo pomoć, unatoč velikoj zimi, dijelili izravno iz kamiona svakome u ruke, a obišli smo zbjegove Špansko, Resnik i Čulinec. Kad smo se navečer okupili da porazgovaramo i zajedno pjevamo u slavu Bogu i kad nam je Gisela po prvi puta zasvirala na harmoniju i otpjevala kirtan Sāmba sādā Ūiva, bilo je to toliko milozvučno kao da pjeva anđeo. Mi smo se trudili da je pratimo, a ona je vodila *bhajan* za *bhajanom* tako nadahnuto i lijepo da nitko nije želio prestatu pjevati.

Jedini oslonac koji čovjek ima u ovoj strašnoj tami jest ime Božje. To je čamac koji će ga prevesti preko olujnog mora mržnje i straha, preko mora zapjenjena od nemira i zla.

Sathya Sai Speaks VI, str. 163

U siječnju 1993. po prvi put su došli Ute i Florian kog su naša djeca poznavala još iz *Bal Vikas* kampa u Blombergu. I opet smo najprije posjetili prognanike izbjeglice i podijelili pomoć koju su dovezli, a zatim smo se vrlo lijepo družili. Florian je pričao o svojim iskustvima s Babom i mnogobrojnim intervjuima, a Ute je sve bilježila svojim fotoaparatom tako da sam od nje kasnije dobila najljepše moguće fotografije svih događanja za vrijeme njihova boravka ovdje. S mladima koje je Florian poznao iz Blomberga posjetili su neka znamenita mjesta u Zagrebu, a zatim su se popeli i na Sljeme. Cijelim su putem pričali razne dogodovštine iz svog života, smijali se, šalili i pjevali. Ute je kao "siva eminencija" hodala iza ili ispred njih bilježeći sve događaje svojom fotokamerom. Nastale su i prekrasne fotografije svjetlosti nad Zagrebom, zalaska sunca i Gornjeg grada. Za njihova sam boravka u Zagrebu bila pozvana u radioemisiju Jadranke Kosor da pričam o aktivnostima naše Sai organizacije, o prijateljima uz Engleske i pjesmi **Ruke ljubavi**. Otpratili su me u studio Radija Zagreb u Šubićevoj ulici gdje su me kroz staklo studija ohrabivali dok sam pričala u izravnoj emisiji s Jadrankom Kosor. Tamo je radila naša Goga pa je brinula o njima, jednako kao što je brinula o gostima iz Engleske kad je *Josipa Lisac* sa *Zvezdicama* snimala pjesmu **Ruke ljubavi**. Preljepi tekst pjesme i dobru glazbenu pratnju i kasnije se češće tu pjesmu čulo na programima naših radio-postaja.

Krajem siječnja su u Zagrebu boravili Cornelius i Valentin iz Nizozemske. Sudjelovali u slanju mnogo vagona s humanitarnom pomoći iz Nizozemske i to ne samo u Zagreb već i u razne gradove širom Hrvatske. Posjetili su i Slavonski brod, Osijek, Čakovec, Ivanić Grad i Novsku, a Valentin je snimio materijal koji je kasnije objavljen kao vrlo lijepa videokazeta koja je obišla sve Sai centre u Europi.

U siječnju je održan u Zeillernu u Austriji *sevā* sastanak na kome su bili Vanda, Milan, Nenad iz Rijeke te Zoki, Velimir, Tomi, Ana, Danijela i ja iz Zagreba. Podastrijeli smo Richardu sve papire i izvještaje o dosadašnjem radu i dogovarali se kako ga još unaprijediti.

U veljači je došao Richard K. s obitelji i dovezao pomoć u kamionu koji je sam vozio i kombiju koji je vozila njegova supruga Silvija. Pomoć je podijeljena u Novskoj i u zbjegu u Ivanić Gradu, a nakon toga je dolazio bar četiri puta godišnje i to kroz slijedećih nekoliko godina.

Kasnije u veljači po prvi su put došli James i Jet, predstavnici humanitarne organizacija REFUGEE RELIEF iz Engleske koja nam pomaže sve do danas. S puno ljubavi, pažnje i suosjećanja obišli su naše zbjegove, podijelili humanitarnu pomoć i odnijeli u Englesku povratne informacije o velikim potrebama naših prognanih i izjeglih građana.

U ožujku su nas posjetili Rolf i Gabi, Marisa, Phillip, Uschi i Roswitha, Sai braća iz Njemačke koji su poslali mnoge vagone humanitarne pomoći u Hrvatsku. Zajedno smo u dvorani dječjeg vrtića **Krijesnice** održali **Druženje ljubavi i radosti** u kome su sudjelovali mnogi Sai centri iz Hrvatske. Tom su prilikom podijelili poklone i blagoslovljene medaljice svoj *Bal Vikas* djeci.

Jedanaesto poglavlje
RIJEŠI SE OKOVA ŽELJA
KODAIKANAL 1993.

Za svoj sam pedeseti rođendan od prijatelja iz Austrije dobila najljepši poklon na svijetu. Bila je to karta za Indiju. Na put do Beča krenula sam 15. ožujka s Glavnog kolodvora u Zagrebu. Svečano su me ispratili Velimir, Višnja, Nada, Marcel, Dinka, Valentina, Zoki, Goga, Tomi, Danijela, Jasmina, Igor, Sanja, Boris iz Ivanić Grada, Vinko i Ana Matura, Spomenka i pok. Davor. Bio je to vrlo svečani ispraćaj i suze su mi potekle kad je vlak krenuo. Nije to bilo od tuge, nego od radosti što idem na jedan tako krasan put. Sljedeći sam dan provela u Beču s Rihardom i Anitom, a navečer smo izašli zajedno s Rihardovom majkom koja mi je poklonila svileni šal na kojem je zlatnom bojom oslikala *sarvā dharmu*. Letjela sam ovaj puta vrlo elegantno Lufthansom, u 7 sati ujutro za Frankfurt, a iza toga u 13 sati za Bombay. Sve je išlo po planu i vrlo sam brzo stigla u Brindavan u Weithfeldu gdje se Baba nalazio. Već me na recepciji dočekala Mara i odvela u sobu 19 gdje je draga naša Jasminka za mene sačuvala ne samo mjesto već i madrac, mrežu za komarce i sve potrebno. Jasminka me dočekala s *vibhṛtijem* s intervjuom i svim drugim potrebnim stvarima. Bila sam jako mažena. S nama u sobi bila je i Ruskinja koja je sa skupinom Rusa imala već pet intervjuom.

U nedjelju je prava svečanost u Whitefeldu i od 9 do 16 sati se pjevaju *bhajani*. U stanci za ručak *bhajane* pjevaju zapadnjaci a glavna je organizatorica bila Kristijane s gitarom. Navečer se na Sai deepu, na krovu terase dvaput tjedno pjevalo *bhajane* i internacionalne duhovne pjesme. Tako je bilo i za moj rođendan. U Whitefeldu je hala vrlo funkcionalno podijeljena u više kvadrata tako da bez obzira na to koji red izvučemo, imamo priliku da budemo blizu Svamija. U hali se moglo boraviti do 21 sat navečer. Redovi na ženskoj strani slažu se pred kipom božice umjetnosti *Sarasvatī* koja sjedi s glazbalom *vinom* ispred ulaza u centar za studente. Popodne su nam seve dopustile da redove radimo unutra u hali jer su rekle da je Svami poručio kako je sunce štetno i da nas ne ostavljaju sjediti dugo na suncu.

Zakasnila sam malo na *oikār* koji se tamo ne održava svakog dana, već četvrtkom i nedjeljom, ali sam zatekla ljude kako dolaze iz sela s *nagarsaikirtana*. Ujutro smo izvukli 15 red i već sam mislila kako ću Babu vidjeti samo iz daljine, ali gle čuda, uspjela sam sjesti u predzadnji red uz stazu kuda Baba ponekad prolazi, a to se baš i dogodilo tog dana. Dok je prolazio kraj mene i pogledao me, toliko sam utonula u taj pogled da se nisam ni sjetila predati pisma. U zadnji sam Mu čas pružila svoje pismo i pismo članova našeg Sai centra. Iako je već zapravo prošao uz mene, ipak je ispružio ruku prema meni i uzeo pisma. Vraćao se istim putem i tad sam Mu ponudila još pedesetak pisama od ljudi iz Sai centra i On ih je sva uzeo. Bila sam iznenađena i presretna.

Pjevalo se cijeli dan. Trudila sam se izdržati, iako je bilo jako vruće. Popodne kad se pojavio Svami imala sam tu prednost da Ga fotografiram jer u Whitefeldu se tada moglo fotografirati Babu iz neposredne blizine. Inače, izgled ašrama me u prvom trenutku dosta razočarao. Žalila sam za vremenima kad je tamo još stajalo golemo banian drvo pod kojim je Svami davao daršan. Pogotovo je bilo lijepo pjevanje *bhajana* tijekom cijele nedjelje ispod tog drveta. Kad bi Baba dolazio, sjedao je ispod drveta u naslonjač kraj Kōšīnog kipa i mi smo Mu bili vrlo blizu. Ta su lijepa, romantična vremena prošla, a ljudi je bilo sve više i više. Baba je na mjestu drveta dao sagraditi golemu halu čiji me se zeleni plastični krov nije baš dojmio, ali u svakom slučaju ta je hala bila korisna jer su ljudi u njoj zaštićeni i od sunca i od kiše.

Te večeri, prije no što sam zaspala, posebno sam molila Babu da me očisti od svih mojih gorčina, ljutnje i svih drugih slabosti nagomilanih od 1991. kada sam ga zadnji puta posjetila.

Za svoj sam rođendan izvukla šesti red, ali me seva pozvala da sjedim u prvom odjeljku. Sjedila sam u trećem redu iza dvije Ruskinje blizanke kojima je Baba pred nekoliko dana materijalizirao velike dijamantne naušnice koje su se sada, prikvačene na njihove uši, ljuljkale na vjetriću. Svami me tog dana vrlo prodorno gledao i nadala sam se da je to ono "čišćenje" za koje sam Ga molila nekoliko dana ranije. Popodne smo Kenan, Jasminka, Danica, Miro i ja otišli do Hanumānova hrama i napravili *phju*, a na večer su se pjevali *bhajani* na krovu Sai Deepa. Jednu od pjesama koja se te večeri pjevala neću nikad zaboraviti:

I love you all, every single one

for deep within I see beneath the ego

lays your one Divinity.

No one of you is special or more loveable to me

for each of you posses your own Divinity.

Volim vas sve, svakog pojedinog od vas

Jer vidim duboko u vama iza ega

vašu božanskost.

Niti jedan od vas nije mi poseban ni draži

Jer svatko od vas posjeduje svoju božanskost.

*So don't compete with others to seek security
when my love you have already from your own
Divinity.*

*Direct my love to others who are blind and can
not see*

*the love they seek so desperately is their own
Divinity.*

*For as you seek in everyone the counterpart of me
mene.*

You'll start to open up your heart to your own Divinity. Počet ćete otvarat srce za svoju božanskost.

*Zato se ne natječite s drugima tražeć sigurnost
kad moju ljubav već posjedujete iz svoje
božanskosti.*

*Uputite moju ljubav onima koji su slijepi i ne
vide*

*Ljubav koju tako očajnički traže je njihiva
božanskost*

Jer ako budete u svakome tražili moj duplikat

Bio je to predivan rođendan. Tog sam dana srela i Mathiasa iz Berlina i od njega dobila rođendanski poklon; prekrasnu sličicu Shirdi Babe dok je bio mlad. Ispričao mi je da mu je Baba, nekoliko dana ranije materijalizirao najprije prsten sa zelenim okom, ali mu je bio premalen. Baba je puhnuo u njega i napravio narukvicu na kojoj je pisalo *Om Sai Ram*. Svami mu je na intervjuu promijenio ime iz Matijas u Tijas i on se pitao što to znači. Inače, Mathias je onaj isti Njemac o kome sam već pisala, koji se 1989. godine zanimao za Međugorje i koji mi je tad u Whitefieldu prvi rekao kako je Svami pitao za nas i da nam je rezervirao sobu u prenoćištu za goste. Njegova je priča bila vrlo zanimljiva. Kad je 1989. godine došao u ašram, izgledao je kao pravi hipi s dugom, neurednom kosom, zarastao u bradu, u izlizanim uskim trapericama. Svami ga je pozvao na intervju i između ostalog mu rekao da tako ne može hodati po ašramu. Savjetovao mu je da odreže kosu i nabavi bijeli *panjabi* (odjeća za muškarce koja se sastoji od hlača i duge košulje preko njih). Na kraju intervjuu Svami mu je materijalizirao srebrni prsten koji je on neposredno nakon intervjuu poklonio svojoj djevojci. Bio je ljut na Svamija i rekao kako uskoro odlazi iz ašrama, jer njemu nitko neće naređivati kako će izgledati. Drugog dana ga je Svami opet pozvao na intervju i upitao gdje mu je prsten. Kad je Mathias odgovorio da ga je dao djevojci, Svami ga je izgrdio i rekao mu da je prsten bio namijenjen njemu, jer je njemu potreban, a ne djevojci, i neka smjesta ode i donese Mu prsten. Mathias je to nevoljko učinio i Svami je dematerijalizirao prsten. Mislila sam kako će Mathias nakon te dogodovštine odmah napustiti ašram ali na svoje sam ga veliko čuđenje ugledala sljedećeg dana obrijanog, ošišanog i obučenog u bijelo. Samo mi je veselo mahnuo rukom i rekao kako želi što dulje ostati kod Svamija.

Srela sam ga kasnije još jednom na *Bal Vikas* kampu u Njemačkoj. Ispričao mi je da Svami mnogo radi na njemu i da je odlučio postati *Bal Vikas* učitelj. Međutim, Svami ga sve te godine za vrijeme njegovih posjeta Indiji ni jednom nije pogledao, pa je 1993. godina kad ga je Svami ponovno pozvao na intervju, bila za njega vrlo značajna.

Naša susjeda iz Šri Lanke u sobi br. 18 imala je Babinu fotografiju na kojoj je iz očiju curila *amōta*. Svi smo to promatrali i kušali *amōtu* i nikog takva *lilā* nije posebno čudila budući su materijalizacije i čuda kod Sai Babe svakodnevna pojava.

Jednog dana sam bila prisutna *ūivaliōgam abhišekū* koji je izvodila jedna Indijka. Odjurila sam u sobu po kazetofon i snimila obredno pjevanje, a kasnije sam i nabavila tekst koji prati *phju*. Pri povratku u Zagreb predala sam Zoranu koji je bio zadužen za duhovno krilo i kazetu i tekst, zamolivši ga da to priredi kako bismo koji puta mogli napraviti *phju*. Kroz sve te godine pa do danas to nam nikad nije uspjelo! To mi je pomoglo da shvatim kako nije bilo vrijeme da od Svamija dobijemo *ūivaliōgu* kako nam je obećao jer *liōga phju* treba raditi vrlo pažljivo i redovito.

Za svečanosti indijske Nove godine bila je velika gužva. Baba je ujutro došao baš na moju stranu, i to sasvim blizu, dijeleći sarije i odjeću sirotinji. Bio je divan doživljaj gledati Ga kako s puno ljubavi dijeli najsiromašnijima ono što im je potrebno. Bilo mi je žao što sam čas prije potrošila film u fotoaparatu pa to nisam mogla zabilježiti.

Bio je 1. travnja kada smo krenuli na put prema Kodaikanalu. Kodaikanal se nalazi u državi Tamil Nadu, a putovanje do tamo traje cijeli dan. Kako me je iznevjerila jedna Njemica s kojom sam dogovorila mjesto u autobusu, nepredviđeno sam putovala taksijem s dva Talijana koje mi je našao Babu (ne Sai Baba, iako je sigurno i On tu imao Svog udjela, već taksi služba braće Babu). Na samom smo izlasku iz Whitefielda imali kvar na autu. Dok je vozač popravljao auto, čitala sam knjigu u kojoj je pisalo koliko je snažna *gāyatrī mantra* i kako ona štiti čak i od crne magije. U tom trenutku Svami je svojim autom i s još nekoliko njih u pratnji prošao pored nas. Istrčala sam van da bih krajičkom oka još uhvatila Njegov pogled. Kasnije sam razmišljala kako to nije slučajno što je On naišao baš u trenutku kad sam čitala koliko je važna *gāyatrī mantra*. Sjetila sam se da me Baba izravno inicirao zapravo u tu mantru još 1989. kada sam je pred Njim pjevala na intervjuu. Ali tada nisam shvatila da je to bila zapravo inicijacija u tu mantru. Tek nakon ovog događaja na putu za Kodaikanal, *gāyatrī mantra* je postala moja mantra i više nisam ponavljala *Oī Sāi Rām* ili *Oī Ūri Sāi Rām* (osim kad sam ispisivala mantrе u bilježnicu, *likhita japa*) već sam, uvijek, kad bih imala vremena ponavljala *gāyatrī mantru*. Putovali smo 12 sati. Auto je još dva puta zakuhao i nije bilo baš lako podnijeti taj naporan put.

Kodaikanal se nalazi u državi Tamil Nadu. To je indijsko ljetovalište gdje mnogi bračni parovi provode svoj medeni mjesec. Kodaikanal je čaroban, lijepo uređen i njegovan, iako za mene malo presvjetovan. Oko jezera može se vidjeti mlade parove koji zaljubljeno šeću ili jašu na konjima, s druge strane krave šeću i trgovačkim centrom Kodaikanala miješajući se s ljudima. Botanički vrt na jezeru tako je prekrasan da mi se činilo da sam ušla u svijet bajke. Uistinu izgleda kao bajka. Vrlo blizu Babine kuće gradio se veliki kršćanski centar na kome je pisalo *Abrahamova kurija*. Svami najviše pozornosti i pažnje u Whitefieldu posvećuje svojim studentima. Najbolji su studenti nagrađeni tim putovanjem u Kodaikanal. Babina kuća u Kodaikanalu nije prevelika, ali izgleda kao u priči. To je dar jednog Babinog poklonika. I tako sam shvatila da Baba kad poklanja pažnju bogatim VIP-ovcima to radi da bi njihov novac poslužio za dobrobit svih drugih.

Pri dolasku u Kodaikanal čekalo nas je novo iznenađenje. Svi su manji hoteli već bili zauzeti, a ni kod Ume Ilam, gdje mi je bila obećana soba, više nije bilo mjesta. Tu su mi pomogli Talijani koji su me odveli u jedan vrlo lijep hotel malo izvan Kodaikanala *Kodai Internacional* koji je zaista bio lijep, uredan ne preskup i s prekrasnim vrtom. Počela sam se opuštati i postajala sam sve radosnijom, zahvalna Babi da smijem biti sudionikom jednog tako lijepog događanja.

Provodila sam dosta vremena u šetnjama oko prekrasnog jezera, staništa bezbrojnih lopoča, ponavljajući neku molitvu ili mantru. Babini poklonici kažu da je najstroža disciplina u ašramu u Puttaparthiju, u Brindavanu se Svami ponaša kao na godišnjem odmoru, a u Kodaikanalu kao da je u Svojoj bližjoj obitelji. Toliko je divno bilo doživjeti taj obiteljski ugođaj.

Svakog je dana držao govor u hramu koji nije baš velik pa bismo sjedili vrlo blizu Njega i za vrijeme *bhajana* i za vrijeme održavanja govora. Ozračje u hramu bilo je divno, toliko nabijeno Njegovom energijom da smo se osjećali kao na nekom “intenzivu”.

Poseban je dan bio za mene 2. travnja jer smo izvukli deseti red, ali smo zapravo prvi ušli na dio kuda Baba obično ne prolazi. Tog je puta Baba došao do nas, bio je vrlo nježan, prepun ljubavi za sve nas i blagoslovio je 267, medaljica 30 *japamālā*, sličice i *vibhṭi* što sam držala u ruci. Fotografija tog događaja se nalazi u knjizi. Poklonila sam nekoliko medaljica ženama koje su sjedile oko mene a kako je tog dana stigao i Ferdinand i njemu sam dala nekoliko blagoslovljenih medaljica. Većinu blagoslovljenih stvari poslali smo u Sarajevo, o čemu sam već pisala.

U Kodaikanalu sam ponovno sreća Engleskinju Ann kojoj je Baba u Whitefieldu materijalizirao sličan prsten kakav je bio moj srebrni iz 1989. godine. Kad je u Brindavanu za vrijeme *seve* u kuhinji vidjela moj izlizani prsten, upitala me što da učini da se njen prsten ne izliže kao moj? Preporučila sam joj da porculanski dio namaže bijelim lakom, što su neki poklonici učinili. Zahvalila mi je na savjetu, međutim, kad me susrela u Kodaikanalu, rekla mi je da su joj dugogodišnji sljedbenici rekli da je milost kad se nešto što nam je Baba dao istroši jer se na taj se način odrađuje karma. Pogledavši u moj prsten, zaključila je da mi je Svami sigurno pomogao da se riješim mnogih loših navika kad je moj prsten tako izlizan. Pitala sam se

koliko je u pravu. U ljeti 1994. godine Svami mi je dao odgovor na ovo pitanje za vrijeme intervjua. Vidjevši da se Njegov lik sasvim izbrisao s mog prstena, rekao je: **“Svami je sada u tvom srcu.”**

Ferdinand je na muškoj strani sjedio vrlo blizu Anninog supruga kad mu je Baba za vrijeme daršana stavio ruku na glavu i upitao ga: **“Gdje stanuješ?”** On je odgovorio: “U hotelu Carlton.” Baba je rekao na to: **“Vrlo ekskluzivan hotel. Vrlo je skup, sigurno si jako bogat.”** Drugog je dana Svami pozvao cijelu englesku obitelj na intervjuu i upitao ih: **“Koliko plaćate hotel?”**, a kad su rekli da je cijena 4.000 rupija, Baba je zaprepašteno upitao: **“Zar za jedan dan?”** Oni su to potvrdili a Baba je rekao da je to uistinu previše i da će On obavijestiti hotel da bi 1.000 rupija bilo dovoljno. Tako avatar vodi brigu i o ekonomskim problemima svojih poklonika.

Njihovu je sinu Baba je materijalizirao prsten sa zelenim smaragdnom kamenom, no, on je poželio dijamantni pa mu je Baba ispunio želju. Puhnuvši u njega, prsten se promijenio u dijamantni. Nekoliko mu je puta rekao da nije dobro da ode na studij u London, što je on želio, jer vibracije u Londonu nisu dobre. Preporučio mu je studij u gradu gdje je živio s roditeljima.

Na sljedećem je daršanu Svami opet pozvao englesku obitelj i upitao ih gdje im je sin. Majka ga je pokušala opravdati riječima, kako su dojmovi s prošlog intervjua bili tako snažni da je taj dan propustio daršan i ostao spavati u hotelu. Bojala se Svamijeve reakcije, no On se nasmijao i rekao: “Ne boj se, nakon jučerašnjeg intervjua on više nikad neće biti kao prije.”

Ann mi je kasnije ispričala kako njen sin zapravo nije želio poslušati Svamija i ipak je želio otići na studij u London. Ljutio se što mu je dao prsten jer svi misle kako ga to sad obvezuje da poslušaju Babu, a on to ne želi. Međutim, nekoliko godina kasnije kad smo se ponovno sreli, Ann mi je rekla da je ipak na kraju učinio onako kako mu je Svami savjetovao i kako je sada sretan što ima Babin prsten.

Jednog je dana Svami pozvao nekoliko ljudi k Sebi kojima je osobno podijelio bedževe. Kasnije se pokazalo da su ti ljudi bili pozvani da u Babinoj kući ručaju s Njim za Uskrs.

Te mi je noći bilo loše. Najprije sam povraćala, a zatim me probudila strašna bol oko srca. Sve je trajalo desetak minuta, ali sam bila oblivena hladnim znojem. Drugog sam dana bila zdrava. Ne znam što to Baba radi samnom i događa li se nešto u mojoj srčanoj čakri.

Sljedeće sam noći sanjala kako nas Baba vodi nekim uskim puteljkom nekamo visoko u brdo. Bilo je više ljudi, ne znam točno tko. Uspinjanje nije išlo lagano, a ja sam se čvrsto držala Babinih skuta i na kraju smo svi nekako stigli na proplanak.

Kao što sam već istaknula Baba je svakog dana držao govor. Tako je u Svom govoru od 5. travnja govorio koliko je važno da izbjegnemo loše društvo. Sve dok nismo prosvjetljeni skloni smo utjecaju okoline i zbog toga se trebamo kloniti ljudi koji nisu na duhovnom putu. Rekao je: “Govorite manje - učite više.” Govorio je i o tome kako Bog prebiva u svakom čovjeku, ali su naši putevi do Boga različiti te kako trebamo potražiti društvo u kojem ćemo moći izmijeniti iskustva i napredovati na duhovnom putu. Naglasio je: “Lošim ljudima treba reći samo dobar dan, kako si i doviđenja!”

Naglasio je kako nema potrebe da se mijenja religija u kojoj smo rođeni ili u kojoj smo se našli. To donosi nesigurnost i depresiju. Ne treba stalno kopati novu rupu za bunar, već produbljivati tamo gdje smo počeli. Govorio je o Isusovoj poruci ljubavi, o tome kako Isus nije bio shvaćen od svoje okoline, već je čak bio raspet na križu. Baba nam je spomenuo kako nam daje mogućnost da iskusimo tu Njegovu prisutnost, čak da s Njim razgovaramo. Međutim, iako proputujemo tolike kilometre i potrošimo mnogo novaca da bismo došli do Njega, nismo spremni mijenjati svoj život. Sve nam ovo govori da nam pomogne da budemo sretni, jer Bog je uvijek sretan. Bog očituje svoju sreću da čovjek uvidi kako u jedinstvu s Bogom i on postaje sretan.

Svami je dalje govorio o miru i tri najveća čovjekova neprijatelja. Objasnio je da je božanski mir, *prauānti* srž svakog pojedinca i sâm životni dah sljedbenika duhovnog puta. Slog “pra” u riječi “prauānti” znači proširivanje, cvjetanje mira, odsutnost želje, ljutnje, pohlepe i mržnje. Sljedbenik duhovnog puta treba biti stalno zaokupljen željom da ostvari mir koji je urođen čovjeku, koji je snaga što dolazi u pomoć onima koji nastoje razviti moć razlučivanja, odsutnost želja, oštromnost, poštornost i oštrinu intelekta. Mir je

tek jedna faza u razvoju *ātmana*. Ovaj dio iz Babinog govora upotrijebila sam u svom eseju o miru koji sam predstavila u sklopu Jedinice 3 ESSE instituta u prosincu 1998. godine.

Jedan je student u svom prilogu, prije Babinog govora, spomenuo da pri jednoj svojoj ljutnji potrošimo energiju koju smo skupili čineći dobra djela i duhovnu praksu za tri mjeseca unaprijed.

Svami je nastavio pričati o vezanosti i kako se treba riješiti svake vezanosti osim vezanosti za Boga. O egu je rekao da je na duhovnom putu najopasnije kad mislimo da smo stigli dalje od drugih i da nitko nije sposoban stvari razumjeti kao mi. Govorio je o koncentraciji, kontemplaciji i meditaciji. Rekao je kako je kontemplacija iznad koncentracije kao prijelaz u meditaciju, a meditacija je iznad svih osjetila. Svami je tješio one koji nemaju dovoljno vremena za meditaciju i rekao da je meditacija i svaku radnja posvećena Bogu.

Opet sam sanjala Babu. Nikad Ga prije nisam sanjala dva puta u istom tjednu, a pogotovo Ga vrlo rijetko sanjam u Indiji. Sai Baba je u tom snu bio kod nas u Sai centru Tuškanac. Najprije je došao do mene i srušio sve figurice što sam ih imala poredane na stolu, a poslije ih je sam posložio na sasvim drugi način. Prošao je kraj mene i otišao dolje u prostor u kojem je bila sauna te legao na ležaj pokraj saune. Kad sam ušla u prostoriju, ostao je ležati, samo je malo podignuo glavu da vidi tko je ušao. Izašla sam tiho iz prostorije da ljudima kažem da budu tiho jer se Baba odmara. Na prvom je katu naše kuće bio je neki službeni sastanak na kome je bila Lea. Doviknula sam joj kratko da je Baba kod nas u centru i da ne budu preglasni. Odjednom sam se našla pred Kamenitim vratima i znala sam da moram požuriti kući ako tamo još želim zateći Babu. Pred kućom sam srela Danicu koja mi je rekla da je Baba još tu, ali da ga više nećemo vidjeti. Dugo sam razmišljala o tom snu u kome se radnja odvijala u Tuškancu, ali u vrijeme kad je u kući još bio kozmetički salon, iako su tu bili i ljudi koji dolaze u Sai centar (Lea) i Danica koja zapravo živi u Indiji. Razmišljala sam i o rečenici koju je rekla Danica kako je Baba još tu, ali ga mi više nećemo vidjeti. Ono što nas on uvijek iznovice potiče da se ne vežemo za Njegovu fizički lik i da ne priželjkujemo intervju, već "inner view" (unutarnji pogled).

Zbog svakodnevnih smo Babinih govora uveli praksu da se svakog dana nakon jutarnjeg daršana sastanemo na obali jezera i održimo studijski kružok o onome što je Baba dan prije govorio. Krug ljudi koji su sudjelovali u studijskom kružoku bio je internacionalan. U njemu su sudjelovali Ferdinand, Evi i Thomas iz Austrije, Tibor i Vlatko iz Slovenije, Kenan i ja iz Zagreba, Vitomir iz Ivanić Grada, Dragana iz Beograda i Danica koja sada živi u Indiji.

Jednog dana dok smo sjedili u hramu i slušali Babin govor, vani je počela jaka kiša. Na kraju govora, kad je Svami već otpjevao *Prema mudita*, Svami je prišao prozoru. Vidjeviši kako su Njegovi poklonici koji su sjedili vani jako pokisnuli, počeo je pjesmu *Subrahmaīya* i dok smo završili taj *bhajan* kiša je prestala. Otišao je veselo smijući se i dobacio nam kako ćemo se vidjeti ponovno sutra. Bilo je divno doživjetiti Ga tako prisnog i tako blizu.

Navečer sam čitala knjigu o Shirdi Babi *Saccarita* u kojoj me se najviše dojmio dio u kome piše da nakon što prvi puta taknemo Babina lotosna stopala, naš život više nikad nije isti kao prije. Opisano je i značenje Babina daršana i kako se za vrijeme njegova trajanja naše misli mijenjaju. Posljedice se prošlih djela smanjuju i mi se malo-pomalo rješavamo vezanosti za svjetovne stvari. Zaslugom mnogih prijašnjih života, imamo milosti da dobijemo takav daršan. U knjizi sam pročitala i to da nitko nije točno znao je li Shirdi Baba bio hinduist ili musliman hinduističke vjere. To nije ni čudo jer je on bio predan Bogu bez i najmanje trunke egoizma i vezanosti za tijelo. Svojim je životom svjedočio kako su hinduizam i islam samo dvije strane istog novčića.

U Svom nam je govoru od 6. travnja Sai Baba savjetovao da putujemo sa što manje prtljage jer tad se brže napreduje na putu. Govorio je i o braku. Ispričao je priču o mužu koji je najprije, dok je bio zaljubljen, pažljivo upozoravao ženu na trnje na putu, a nakon nekoliko godina, kad je ljubav splasnula, vikao je na nju zašto ne pazi kad bi se ubola na trn. Takva je ljudska ljubav. Ona je kratkoga vijeka, dok je Božja ljubav vječna i sve snažnija.

Čovjek je danas tako razmažen tehničkim dostignućima, da bi želio kompjuterizirati čak i duhovnost. On zna što je loše, ali to ne želi napustiti, i tu se očituje ljudska slabost. Za svoj rad čovjek želi nagradu, ne može se suočiti s posljedicama svojih loših djela. Svami je govorio i o požudi koja u čovjeku izaziva

životinjske osobine, jednako u obrazovanih ljudi kao i u neobrazovanih. Svatko tko ne može kontrolirati požudu, ne ponaša se ljudski, već životinjski. Čovjek treba naučiti nadzirati svoja osjetila.

Rekao je kako trebamo voditi brigu o svojim ljudskim kvalitetama, a ne prepuštati se sebičnosti. Čovjek treba biti dobar, a njegovu volju snaži odricanje i nevezanost. Što više živi u skladu s Božjom voljom, to je slobodniji. Svami je rekao da čovjek zapravo nema slobodne volje. On se može odlučiti samo za Boga ili protiv Njega. Čovjekova je slobodna volja kao lišće na drveću koje miruje sve dok ga vjetar ne pokrene. Isto tako čovjeka na akciju može potaknuti Bog i to treba iskoristiti. Ništa se ne može ostvariti bez Božje milosti. Ništa na ovom svijetu nije naše, osim srca koje smo predali Bogu. Završio je govor rečenicom da je naš jedini, pravi prijatelj Bog i da se previše ne vežemo ni za kakvo drugo prijateljstvo.

U Svom je govoru od 10. travnja Svami vrlo dramatično označio da je posebna milost zadobiti ljudsku inkarnaciju jer samo u ljudskom tijelu možemo iskusiti Boga. Bog je i sišao na Zemlju da nam Svojim primjerom pokaže sve naše mogućnosti i da nas nauči što je dobro, a što loše. On traži da se odrekne loših navika, a rečenica koja mi se posebno duboko usjekla u pamćenje i o kojoj sam kasnije mnogo razmišljala glasila je:

“Vi nikad nemojte istjerivati pravdu jer ako vi djelujete, ja ne mogu djelovati. Izvršavajte svoju dužnost, a pravda će doći i bit ćete nagrađeni za svoja dobra djela.”

U Kodaikanalu smo na najljepši mogući način proslavili Uskrs i dok smo sjedili kraj jezera i čekali daršan, vidjeli smo na nebu istovremeno i mjesec koji je odlazio i sunce koje izlazilo. Svami je bio vrlo veseo. U uvodnom je govoru Anil Kumar rekao da je velika milost sjediti svakodnevno ovdje do nogu Babinih i slušati kako nas polako upućuje na duhovni put. U Svom je govoru Baba rekao da je greška ako pravimo razliku između svjetovnog i duhovnog života i ako mislimo da je duhovni život samo blaženstvo bez praštanja, patnje i kušnje. Sreća je samo razdoblje između dvije boli. Svami je tu istu rečenicu ponovio meni na intervju 1994. godine. Anil Kumar je istaknuo da je zahvalan Babi što ne traži od ljudi da napuste obitelj, posao ili svjetovni život, već ih potiče da duhovnost unesu u svoj svakidašnji život.

Svami je pričao kako se nikad ne pitamo tko smo. Svi pitamo: “Tko si ti?”, a ne “tko sam ja?” Toliko punimo glavu raznim informacijama, a ne istražujemo tko smo zapravo. Dijete kad se rodi kao da svojim plačem pita: tko sam ja, kamo sam to došao? Kad čovjek napušta tijelo, trebao bi znati tko je. Svakim udahom i izdahom ponavljamo *So'ham*, (Bog sam ja). Kad se dijete rodi, majka mu je sve. Dijete vjeruje majci, ona će ga naučiti tko mu je otac, otac će ga uputiti na učitelja, a učitelj na Boga. Kad spoznamo da smo božanska iskra ili Božje dijete, približavamo se spoznaji svog Sebstva i tad polako dolazimo do spoznaje da nema ničeg na svijetu gdje Bog nije prisutan. Kad shvatimo da smo svi braća i sestre, tad se razvija ljubav ne samo prema svakom čovjeku već i prema svakoj životinji, biljci, cijeloj Božjoj kreaciji.

Za Usrks sam ponovo osjetila, idući s Marom kući, jake bolove oko srca. Dva me puta jako stislo, kao neki grč koji mi nije dopuštao da udahnem, a tad je popustilo. Pitala sam sam se što to Baba radi na meni, ali kako kasnije nisam imala nikakve smetnje zaboravila sam na to. Pet godina kasnije nešto mi se slično dogodilo za vrijeme daršana. Izgubila sam na tren svijest, a moje su tegobe potrajale nekoliko dana. Po povratku kući posjetila sam kardiologa koji ništa značajno nije mogao ustanoviti na EKG-u.

Ponovno sam sanjala Babu. I u ovom smo se snu penjali. Velika se skupina ljudi iz našeg Sai centra, penje uz jednu strmu vrlet. Ja sam već negdje pri vrhu i zovem druge da požure jer nas gore čeka Baba. Na vrhu je neki vrt sa stolovima na kojima je servirana hrana i piće za one koji pristižu. Svami sa smiješkom dočekuje pridošle. Željela sam navesti sve ove snove jer ja inače ne sanjam Babu često - od 1986. sanjala sam Ga možda sveukupno dvadeset puta, a za dva tjedna u Kodaikanalu sanjala sam Ga tri puta.

Dva dana kasnije na popodnevnom daršanu primila sam mnoge milosti. Mirjana iz Splita ustupila mi je mjesto tako da sam s prvim redom ušla u hram i sjela tik do saga kojim Svami obično korača kad ulazi u hram. Baba je ušao kroz mala vrata pa nije prošao pored mene, otišao je do svog naslonjača i sjeo. Nakon završenih *bhajana* Baba je rekao da zbog jake kiše neće održati govor jer je vani sjedilo mnogo ljudi koji bi pokisli. Počeo je šetati hramom, a onda se s neizrecivom ljubavi sagnuo do jednog starijeg Indijca, zagrlio ga i nešto mu šaptao u uho. Zatim je počeo šetati i stranom na kojoj su sjedile žene. Došao je do mene, dugo me gledao i blagoslovio *vibhpti* koji sam držala u ruci. Otišao je dalje, a ja sam pokušala iz drugog reda taknuti Mu stopala, no bila sam predaleko, što me rastužilo. Kao da je osjetio moju veliku čežnju, vratio se i stao

tako blizu da sam lijepo rukom mogla dotaknuti Njegovo lijevo stopalo. Kad je na povratku prolazio uz mene, opet se zaustavio, a ja sam Ga, vidjevši da je to prije mene napravila jedna žena, uhvatila sam Njegovu ruku dok je razgovarao s nekim iza mojih leđa. Nasmiješio se i nije se branio, a tad su svi u redu počeli pružati ruke prema Babi. Baba je prolazio i doticao redom ispružene ruke, što nikad prije nisam doživjela. Ispričao se još jednom zbog otkazanog govora i otišao u kuću u kojoj stanuje. Bio je to svojevrsni oproštaj s Njim, iako sam i zadnji dan svog boravka u Kodaikanalu doživjela nešto vrlo lijepo.

Za tamilsku Novu godinu sve je bilo okićeno kao u priči, s puno raznobojnih, srebrnih, zlatnih suncobrana. Ujutro je bio *nagarsaókirtan* kroz cijeli Kodaikanal. Predivan je doživljaj hodati u sam osvit zore uz jezero i pjevati Bogu, a mjestimice su nam se čak pridružili i policajci. Cijela je povorka od više stotina ljudi ušla u Babin ašram. Imala sam drugi red, iako malo sa strane, ali sam ipak uhvatila Babin pogled kad nas je blagoslivljao i kasnije dok je sjedio u Svojem naslonjaču. U Svom govoru kojeg je održao, Baba je najprije govorio da su za svakog čovjeka najvažnija dobra djela i predanost. Zatim je objasnio: da kad imamo problema to Bog kuša koliko je snažna naša vjera i hoćemo li Ga zbog toga napustiti. Problemi postoje samo radi toga da naučimo lekciju i dignemo se na višu stepenicu. Naglasio je kako nikog ne smijemo povrijediti svojim riječima i kako moramo govoriti blago i toplo. Ne moramo stalno od nekog nešto očekivati, već trebamo biti drugima na raspolaganju. Naglasio je da je molitva snažnija od svakog oružja i da molitvom trebamo zaslužiti Božju milost da bi nas očuvao od ratova i drugih strahota.

Baba je u svom govoru rekao i da je greška ako pravimo razliku između svjetovnog i duhovnog života, ako mislimo da je duhovni život samo *ānanda* bez patnji i kušnji. Sreća je samo razdoblje između dvije patnje. Tijelo je samo pokretni hram. Još jednu važnu rečenicu izgovorio je Baba u Kodaikanalu koje sam se kasnije mnogo puta sjetila u raznim situacijama svog života.

“Ako si u žurbi, tvoja će budućnost biti tamna.”

Kad je Baba iza jutarnjeg daršana pozvao neke uzvanike na ručak, nisam osjetila ljubomoru jer nas Svami tako uči ljubavi i toleranciji. Svi okupljeni koji nisu ušli u Svamijevu kuću, dobili su u jednoj vrećici priređen ručak, a u drugoj slatku rižu. To je bilo nešto novo jer se inače hrana u Indiji služi na lišću. Ovog je puta Svami to dao pripremiti na zapadnjački način. Izašao je još jednom na balkon i sve nas blagoslovio poželivši nam dobar tek. Posjedali smo na travu oko prekrasnog jezera i uživali u božanskom ručku.

Na popodnevnom, oproštajnom daršanu Baba mi je opet poklonio sve znakove Svoje ljubavi. Iako smo izvukli loš red sjedila sam točno ispred Njegova naslonjača, sasvim naprijed. Kako je bilo mnogo ljudi Svami je odredio da se ispred onih u prvim redovima formiraju novi redovi kako bi svi ljudi stali. Tako su oni posljednji bili prvi a prvi posljednji. Baba mi je bio tako blizu da sam bila ganuta do suza tim više što odlazim. Osjećala sam se kao da sam došla k ocu i majci gdje mogu malo počiniti. Bilo je puno razumijevanja u Njegovu pogledu. Program koji se odvijao priredili su studenti. Svirali su nove skladbe na sintensajzerima, što u Indiji baš i nije uobičajeno. Zatim su izvodili nove *bhajane* koje su sami skladali, a Svami je uživao. Na kraju je Baba točno pred mojim očima materijalizirao prsten jednom studentu koji je pjevao prekrasni novi *bhajan* i zagrlio ga. Duboko dirnuta u mislima sam se opraštala od Svamija, a iz dubine srca je šaptalo: “Doviđenja!”

Za vrijeme mog boravka u Indiji priredili su članovi Sai centra Tuškanac *Uskrsni domjenak* kao druženje uz duhovne pjesme u Galeriji bivše mjesne zajednice u Laginjinoj ulici. U uvodnoj je riječi *Sathya Sai organizacija* bila predstavljena kao duhovna i humanitarna organizacija, koja postoji pedesetak godina, s brojnim centrima diljem svijeta, i koja slijedi učenja Bhagavāna Sri Sathya Sai Babe. To je duhovni pokret kojemu je glavna značajka priznavanje i uvažavanje svih religija, budući da postoji samo jedna religija - religija ljubavi, postoji samo jedna kasta - kasta čovječanstva, postoji samo jedan jezik - jezik srca. Organizacija sama po sebi nije važna, ona postoji samo zbog toga što omogućuje dušama da se ujedine i nađu put napredovanja na duhovnom planu.

Citati iz knjige Lucasa Rallija *Sai poruke za tebe i mene* smjenjivali su se s kršćanskim i duhovnim pjesmama kao što su : ***Bože moj što je jutro, Vjek hvaljen budi o moj Gospodine, Kumbaya, my Lord Kumbaya, Amazing grace.*** Uskrsna je poruka bila univerzalna i u njoj je svatko mogao ponešto naći:

“Sjetite se Kristova učenja. Sjetite se da je Bog ljubav i naučite ljubiti jedni druge. Uskrs bi trebao biti vrijeme ispitivanja samoga sebe. Djeco moja, probudite se prije nego što bude prekasno. Slavite Uskrs, proslavite i svoje prisustvo na zemlji i spoznajte istinu o tome tko ste vi zapravo.

Otvorite svoje srce, a zatim zastanite i razmišljajte o slavi Boga. Razgovarajte s Bogom i obraćajte mu se svakog trenutka tijekom dana. Znajte da On hoda pored vas, i da je uvijek tu, iščekujući vaš poziv. On sve zna, sve vidi i sve osjeća, a ne želi ništa, osim vaše ljubavi, jer to je put kojim vas može dovesti natrag u Kraljestvo nebesko. Otvorite svoje srce, djeco moja, i gledajte Svjetlo.”

“Nema discipline koja bi bila jednaka služenju kako bi se ego ugušio, a srce ispunilo iskrenom radošću. Osuditi služenje kao ponižavajuće i podređeno znači odreći se ovih blagodati. Ako val služenja zapljusne zemlju, zahvaćujući svakoga svojim zanosom, bit će moguće očistiti brda mržnje, zlobe i pohlepe koja pustoše svijet.

Uskladite svoja srca da vibriraju u suosjećanju s bolom i radošću vaših sunarodnjaka. Ljubav će vas čuvati da ne savjetujete drugima da učine nešto što sami ne želite učiniti; vaša će vam savjest reći živite li u laži.”

Domjenak je završen prekrasnim Babinom citatom:

“Nikada više ružnu riječ. Nikada više zlu misao. Nikada više zlo djelo. Zamijenite sve ovo zlo ljubavlju, Božjom ljubavlju, i tada će sve zlo nestati, a svijet će postati sretniji. Čovjek je zapravo uništio svijet lošim mislima, sebičnošću, pohlepom i ljubomorom. No, nije sve izgubljeno i sve se može spasiti. Isus je bio utjelovljenje sućuti i ljubavi. Cijeli je Njegov život je bio posvećen služenju. Zbog Istine, On je položio svoj život. Razmislite o tome. Jer, Bog je ljubav, ljubav je Bog, uistinu je Bog, uistinu, sve je samo Bog.”

Nakon povratka iz Indije u svibnju 1993. Nenad S. i ja smo bili pozvani na sastanak Sai poklonika u Francuskoj u prastarom samostanu "Saint Antoine" nedaleko od Grenobla. Bilo je to prekrasno i vrlo korisno druženje na kome smo razmijenili mnoga dragocjena iskustva. Michell je kao novinar i književnik pričao o tome kako treba govoriti o Sai Babi u javnosti, a njegovo je izlaganje na engleski jezik prevodila Dedee iz Belgije. An-Marie je održala predavanje i radionicu o ljudskim vrijednostima, Nenad i ja smo govorili o prilikama u našoj zemlji i o tome kako je organizirana raspodjela humanitarne pomoći. Ali Husein, koji nas je kasnije na povratku primio u Genevi, pričao je o značenju *bhajana*.

Molitva i pjesma za mir u kojoj su osim nas sudjelovali i članovi Noine arke koji tamo inače žive i koji su nam kuhali i spremali vegetarijansku hranu, bila je održana u zalaz sunca uz zapaljenu vatru u prekrasnu vrtu. Na kraju smo zajedno stali u krug te pjevali i plesali držeći se za ruke. Uvidjela sam da su Francuzi topao, gostoljubiv i dobroćudan narod.

Krajem svibnja došla je u Zagreb njemačka *sevā* koordinatorica Ditta B. iz Berlina da se uvjeri u naše potrebe i vidi kako se kod nas dijeli pomoć koja se tako vrijedno prikuplja diljem Njemačke. U isto su vrijeme došli i Marisa, Phillip, Ūanti i Dietmar pa smo ih odveli u razne zbjegove, u Dom Josipovac u Nazorovoj i u krizno područje oko Novske. Na povratku smo svratili kod Lidije u Đurđevac i nakon što smo prognanicima smještenim u mjesnoj školi predali humanitarnu pomoć, u Lidijinu smo se vrtu družili uz pjesmu, vegetarijanske specijalitete i kolače koje nam je priredila Lidijina majka i Sai grupa Đurđevac. Ditta nas je stalno uvjeravala kako je vrlo impresionirana toplinom i srdačnošću naših ljudi i u zbjegovima i u Sai organizaciji.

Posjeti su se redali, pomoć je stizala gotovo svakodnevno i nemoguće je sve to nabrojiti, ali ipak želim spomenuti bar neke naše dobre, vrijedne i suosjećajne prijatelje koji su nam godinama pomagali.

U lipnju je James doveo konvoj iz Engleske i pri posjetu bolnici u Gornjoj Bistri i zbjegu Rakitje maskirali su se dok su djelili pomoć da tako što više razveselile djecu. Pridružili su im se Zoki, Renata i Marina koji su pjevali.

U istom me mjesecu Ana zamolila da joj budem krizmana kuma. Nakon svečanosti u crkvi i ručka kod Anine kuće svi smo došli u Sai centar da to proslavimo, a po prvi nam se put pridružila i Boba, Anina

majka. Kasnije je i Anin otac došao u Sai centar i ne prođe gotovo ni jedna *seva* akcija a da oni ne sudjeluju u njoj. Na intervjuu 1995. Svami je rekao za Anu da je dobra djevojka i da je svojim uzornim ponašanjem navela i majku i oca da se pridruže Sai centru.

Velimir je iste godine postao krizmani kum Krešimiru, s kojim je bio u Indiji kod Babe 1989. godine. Proslava u Gradušima bila je vrlo svečana i lijepa i dječaci su se ponovno više zblížili a svi smo postali prava Sai obitelj.

Blagdan sv. Antuna (13. lipnja) slavili smo u Gradu mladih gdje su smješteni mnogi Vukovarci čiji je on zaštitnik. Na proslavi su osim donatora iz Austrije (Irmgard, Helmut i mnogi drugi) bili i ministar zdravlja dr. Njavro, gradonačelnik Vukovara, iz Ureda za prognane Božena Leš i Emira Kulen Begović, te mnogi drugi. Nakon što je od prognanih Vukovaraca primila na dar vučedolsku golubicu, Irmgard iz Graza je govorila o nesebičnom služenju kao osnovi učenja našeg učitelja Sathya Sai Babe, što je bilo spomenuto i u Dnevniku na televiziji.

Članovi našeg Sai centra su u lipnju organizirali izlet u Maksimir na kome je bilo četrdesetak ljudi, a Goga je dovela i svoju štíćenicu Ružicu iz bolnice Vrapče. Bilo je tu *bhajana* i duhovnih pjesme, zanimljivih razgovora i razmjene iskustava, ukusnih sendviča i kolača. Igrao se nogomet i druge igre, tako da su svi odlučili da to moramo ponoviti. Koliko malo zapravo čovjeku treba da bude sretan!

U srpnju je Ferdinand iz Austrije dovezao vrijedne lijekove za Traumatološku i Ortopedsku kliniku. Rekao je da mu je svaki njegov boravak u Zagrebu pravi blagdan i da on uvijek dobije više nego što donese jer radost na licima potrebitih najljepša je nagrada za svakog tko pomaže.

Nekoliko dana kasnije su pomoć dovezli i naši Sai prijatelji iz Francuske: Adeline, Pierrette, J. Pierre, Michel, Constant, Sebastian. Obišli smo razne zbjegove, krizno područje Novske i džamiju u Zagrebu te održali sastanak svih Sai centara Zagreba u vrtiću u Mlinovima, gdje nam je govorio Michel, poznati novinar i književnik iz Francuske.

U istom su mjesecu članovi Sai centra Tuškanac posjetili Slavonski Brod. Dok sam ja obišla dr. Bistrović, velečasnog Davida, Mariju i ostale iz ekipe koja prima i raspodjeljuje pomoć što stiže od Sai organizacije Europe, ostali su se članovi Sai centra okupili kod Branke i tamo smo kasnije pjevali i razmjenjivali iskustva sa Sai poklonicima iz Slavenskog Broda, Pakraca i Lipika.

Krajem srpnja je Sai centar Tuškanac organizirao izlet u Kupljenovo u vikendicu Leine sestre. Pjevalo se, pričalo, igrao se nogomet, dobro se jelo i, naravno, stalno se spominjalo i našeg voljenog Babu. Bilo nas je oko četrdesetak i makar je bilo vrlo toplo (gotovo kao u Indiji), nama je bilo izletnički divno jer slabi nas je vjetrić ugodno hladio. Mladi su izvodili neke svoje novokomponirane pjesme, djeca su se igrala s loptom, a mi malo stariji uživali u prelijepoj prirodi tog kraja. Svaki takav izlet sve nas više zblízuje tako da smo i sve bolji i organiziraniji u obavljanju naših uobičajenih *seva* aktivnosti.

Sai organizacija Engleske pozvala je jedan cijeli razred maturanata iz Vukovara na ljetovanje u Englesku. Bili su smješteni u razne obitelji Sai poklonika i doživjeli mnogo lijepih trenutaka.

Ute i Heidi su nas ponovno posjetile u kolovozu i osim pomoći koju su dovezle kombijem, obišle su sve zbjegove i odnijele im kod nas kupljeno svježe voće koje u humanitarnoj pomoći ne dolazi baš često. Velimir nam je zdušno pomagao u nabavi i raspodjeli banana, naranača, krušaka, bresaka i dr. U Sai centru je Heidi održala i prvi dio *Komunikacijskog treninga*, u okviru kojeg je obradila metode kojima vježbamo kako veću pozornost posvetiti našoj komunikaciji s drugima, kako se bolje razumjeti i time ostvariti bolje međuljudske odnose.

U vrijeme njihova boravka u Zagrebu došli su ponovno Aneli, Helmut, Marija i Rudi. Posjetili smo Pakrac i Lipik i tamo zajedno s Ute i Heidi, podijelili pomoć. Najprije smo posjetili izbjeglički zbjeg u Lipiku gdje su svi dobili pakete hrane, higijenskih potrepština i svježeg voća, a zatim je Rudi pješačio od kuće do kuće. Svakoga koga bi zatekao da stanuje u kući, Rudi bi obradovao s nekim poklonom.

Čovjek je hodočasnik koji kreće na dugačak put. Počevši od kamena, preko biljke i životinje, dolazi do ljudskog stupnja. No, pred njim je još dug put do božanskoga i stoga ne smije oklijevati. Svaki je trenutak dragocjen, svaki ga korak mora voditi bliže cilju.

Sathya Sai Speaks VIII, str.163

Radna ekipa (Višnja, Nada, Slavica, Danijela, Velimir i ja) je u kolovozu bila ugošćena od Lee i Fare u vikendici u Medulinu. Bilo je to sasvim novo iskustvo jer osim kupanja i sunčanja na plaži se čitala

duhovna literatura i slušale su se duhovne pjesme s kazetofona, a uvečer smo imali u vikendici *bhajane* i prevođenje Sai literature s engleskog. Bio je to radno-rekreativni odmor.

Za Gaëuin smo dan u rujnu ponovno prostorije Sai centra preselili u podrum jer nam tako veliko skladište više nije trebalo. Kad je pomoć stigla vagonom, najveći smo dio odmah odvozili onima kojima je pomoć bila namijenjena, a jedan smo dio pohranjivali u vagon na Istočnom kolodvoru i od tamo je raspodjeljivali.

U listopadu smo po prvi bili pozvani na satanak u Klein Wien. Krenuli smo rano ujutro iz Zagreba (Li, Krešo, Tomi, Darko iz Čakovca, Danijela, Ana, Jasmina, Velimir, Davor, Zoki, Goga i ja), a u Grazu nas je Irmgard dočekala s prekrasnim doručkom u svom vrlo lijepo uređenu stanu. Nakon doručka smo i zapjevali, a Irmgard nam je ispričala na koji se način u Grazu sakuplja humanitarna pomoć. Dolazak u Klein Wien bio je poseban događaj jer Svami je kod Manfreda i Aneli izabrao vrlo lijepo mjesto za okupljanje Sai poklonika. Kuća je okružena krasnim vrtom kroz koji teče potok, a gotovo je cijela kuća uređena za sastanke, slično kao Mather Sai hause u Italiji. Prostorija za molitvu, meditaciju i *pbju* iznosi preko 100 m², a osim nje postoji i niz drugih prostorija za razne aktivnosti. U odvojenoj su kući u dvorištu sobe za goste, tako da se ondje može smjestiti 40-50 ljudi. Dvije velike Sai Babine slike nalaze se na sjevernoj i južnoj strani prostorije za *pbju*. Tu je i mnogo palma tako da se čovjek osjeća gotovo kao u Indiji.

U kasnu jesen 1993. bila sam sa sevacima iz Ivanić Grada pozvana na Radio Ivanić Grad do govorim o nesebičnom služenju u našoj Sai organizaciji. Koordinator humanitarne pomoći bio je Božidar Pugelnik, sadašnji ministar prosvjete i kulture. Na radiju sam govorila kako nas naš Učitelj Sathya Sai Baba uči kako vjerojatno samo mali broj ljudi uviđa da su se u nastojanju da zadovolje svoje sebične želje i ciljeve zapravo izolirali od istinskog života. Oni osjećaju unutarnju prazninu, nisu zadovoljni i ne nalaze pravi smisao života. Stoje usamljeni u svom egoizmu i vjerojatno su spremni napustiti ga tek nakon mnogo godina patnji. U biti, naš put vodi od "JA" prema "MI", a s obzirom na vlastito iskustvo, osoba će proći kroz različite stupnjeve razvoja.

1. stupanj: Nesebično služenje je usmjereno prema vlastitoj osobi, prakticiraju se duhovne vježbe, uvodi se samodisciplina itd.
2. stupanj: Osoba proširuje svoje služenje na cijelu obitelj.
3. stupanj: Osoba proširuje svoje služenje na susjede, poznanike i prijatelje i obavlja *sevu* djelujući od slučaja do slučaja prema okolnostima bez nekog određenog plana.
4. stupanj: Osoba pristupa studijskom kružoku gdje stječe osnovna znanja. Nakon toga počinje sudjelovati u *sevā* studijskom kružoku, u kojem se produbljuje sadržaj *sevā* programa. Ovdje se osoba obrazuje zajedno s ostalim članovima skupine. Do tada još uvijek nema grupnog služenja koje bi bilo usmjereno prema cijelom društvu.
5. stupanj: Osoba sada sudjeluje u grupnoj *sevi* koja je prije toga planirana i organizirana u Sai centru. Ova je služba posvećena ljudima kojima je potrebna pomoć. Grupa koja djeluje na ovaj način prepoznaje se kao Sathya Sai *sevā* grupa.
6. stupanj: U tijeku ove faze nestaje svijest o vlastitom "ja" (nestaje svjesnost o vlastitom egu). Osoba služi velikim skupinama ljudi kroz dužnosti čije je ispunjenje upravljeno služenju cijelom čovječanstvu i tako djeluje u skladu s Božjim planom.
7. stupanj: Na ovom stupnju nalazimo samoostvarene duše čiji se život sastoji u potpunoj, bezuvjetnoj, čistoj predanosti i ljubavi prema svim bićima. Na ovom je stupnju najveći živući primjer bila Majka Tereza, a i naš Učitelj koji svojim cijelim životom svjedoči.

Njegova je poruka najprije glasila: "Moj život je moja poruka", a kad smo nešto od Njegove poruke naučili i počeli primjenjivati, rekao nam je: "Vaš život je moja poruka."

U Bhagavadgiti stoji: "Neka vam uvijek bude na umu: plodovi svakog rada, svih djelovanja, pripadaju Gospodu."

O mom je ponovnom posjetu Slavonskom Brodu u jesen 1993. novinar D. Vanić pisao je pod naslovom "Sathya Sai Hrvatskoj" na ovaj način:

“U srijedu je u Slavonski Brod došla koordinatorica za nesebično služenje hrvatske Sathya Sai organizacije Europe, gospođa Ljubica Ljubić, te je u dva dana obišla Medicinski centar, Tehničku školu i nekoliko obližnjih sela stradalih u ratu kojima je upućena pomoć ove organizacije.

Sathya Sai organizacija je duhovna i humanitarna organizacija indijskog učitelja Sathya Sai Babe koji uči da u ljudima treba probuditi i njegovati pet osnovnih ljudskih vrlina - istinu, ljubav, mir, pravilno djelovanje i nenasilje. Po njemu su ruke koje pomažu uvijek vrjednije od usana koje mole, bez obzira na vjersku pripadnost, pa je tako ova, prije svega duhovna organizacija, velikim svojim dijelom okrenuta pomaganju drugima.

Od prosinca 1991. Sathya Sai organizacija, njen europski dio, šalje humanitarnu pomoć Hrvatskoj, a najviše je pomoći završilo upravo u Slavonskom Brodu. Pretežito se radio o građevinskom materijalu, ali i opremi za škole, bolničkim potrepštinama, hrani i odjeći. Gospođa Ljubić stoga je i došla u Brod kako bi kroz razgovor s ljudima i fotomaterijalom koji usput snima pokazala da je sva pomoć upućena onima kojima je uistinu potrebna, da je iskorištena, te utvrdila kolike su još potrebe kako bi, na kraju, animirala donatore iz inozemstva da pomažu i dalje. "Ljudi su iscrpljeni, rat predugo traje, a jaka je i antipropaganda protiv Hrvatske u drugim zemljama, tako da sada moramo ulagati puno truda da uvjerimo ljude da pomoć nije zlorabljena i da nam i dalje treba" kaže Ljubica Ljubić. A koliko Brođanima čije su kuće potpuno razorene znače goleme količine krovnih ploča koje je priskrbila ova organizacija znaju samo oni, iako organizacija shvaća da je uz to potrebno još puno drugog materijala.

Prilikom posjete Slavonskom Brodu Ljubicu Ljubić primio je dogradonačelnik prof. Zvonimir Markotić, bivši ravnatelj Tehničke škole koja je također prekrivena pločama iz donacije Sathya Sai organizacije.”

Početak studenog 1993. iz Geneve su nam došli Zahra i Ali Hussein i podučili nas kako treba ispravno pjevati *bhajane* i *mantr*e, a Ali je govorio i o simboličkom poklonstvenom pjevanju. Nakon pjevanja *bhajana* u hramu u siječnju 1997., kad je Svami rekao Anilu Kumaru da pjevamo bolje od njega, poslali smo pisamce bračnom paru Hussein i zahvalili smo se što su nas tako lijepo naučili pjevati da je i Svami bio zadovoljan s nama. Prvi *bhajan* koji su naše djevojke pjevale u hramu bio je *Mātanga Vadana* koji su nas baš oni naučili.

Na *akhaīāa bhajane* u studenom došli su nam Sai prijatelji iz Njemačke - Ellen, Werner, Marcus i Sabine. Osim što smo u zbje govima podijelili pomoć koju su dovezli, mnogo smo se družili, pjevali i razmijenili brojna iskustva.

U studenom je velika skupina sljedbenika putovala u Indiju i tamo su za Sai Babin rođendan u internacionalnom programu pjevali dvije pjesme na hrvatskom jeziku "Pjevaj Aleluja Isusu" i "Isuse, volim Te". Svami je na video traci izgledao vrlo sretan dok je među pjesmama iz cijelog svijeta slušao i dvije na hrvatskom jeziku.

Mi smo u to vrijeme za Sai Babin rođendan u KIC-u imali promociju knjige *Sai poruke za tebe i mene* Lucasa Rallija, a izlozi prodavaonica *Znanje* u Zvonimirovoj i na Trgu bana Jelačića cijeli su tjedan bili prigodno ukrašeni i ispunjeni knjigama o Sai Babi koje još nisu prevedene.

Dolazak Irmgard i naših prijatelja iz Graza novinar Josip Lukić je opisao pod naslovom “Stigli kumovi iz Austrije”.

“Prognani Vukovarci, smješteni u Gradu mladih, još su jedanput dočekali svoje prijatelje iz Austrije. Povod zajedničkom druženju bili su božićni i novogodišnji blagdani.

Posjet je bio 18. prosinca, a osim predstavnika i voditelja humanitarne organizacije Sathya Sai, u goste je došlo pedesetak "kumova" naših obitelji koji su i donatori. Njihovi adresirani paketi pomoći našim prognanicima mnoge su obradovali, a ovoga puta bila je prigoda da se kumovi i međusobno upoznaju.

Drugi dio posjeta bilo je međusobno druženje uz piće, slavonske kolače i zabavni program.

Cijelom druženju bili su nazočni dr. Ivica Kostović, potpredsjednik Vlade RH, dr. Juraj Njavro, ministar u Vladi za humanitarna pitanja, Grgo Plenković, zamjenik gradonačelnika Vukovara, Petar Mlinarić, tajnik HDZ Vukovar.

U znak sjećanja na posjet Grgo Plenković je predao Irmgard Kratochwil, predstavnici "Sathya Sai organizacije Austrije", monografiju Vukovara. To je u znak zahvalnosti za pomoć Vukovarcima, uz obostranu želju da se dobri odnosi održe i dalje. Ugledna gošća je poželjela da se u 1994. konačno vratimo u svoj grad, a oni će kroz ravnju Slavoniju - prvo k nama u Vukovar.”

Ovo ste ljudsko tijelo zaslužili skupljanjem zasluga kroz mnoge živote u kojima ste živjeli kao niža bića. Tu bi dragocjenu priliku bilo vrlo nepromišljeno potratiti na postupke svojstvene nižim bićima.

Sathya Sai Speaks V, str.14

Pred Božić sam bila u Wisbadenu kao gost kod Heidi i njene obitelji te kod Ute u Moersu. Susrela sam tamo mnoge prijatelje, a među njima i regionalnog koordinatora Bernharda Grubera i njegovu suprugu, ali sam stekla i mnoge nove krasne prijatelje.

S Velimirom koji je s grupom putovao za Indiju srela sam se u Frankfurtskoj zračnoj luci i poželjela sretan put i njemu i grupi u kojoj su bili Ana, Višnja, Lea, Karla i još mnogi drugi. Velimir je sudjelovao u božićnom koncertu održanom pred Babom i to među voditeljima programa te sam to vrlo lijepo mogla vidjeti na videokaseti koju su snimili Amerikanci. Ana i Velimir vratili su se iz Indije zaljubljeni i nadahnuti Babinim učenjem preuzevši u Sai centru organizaciju gotovo svih aktivnosti u *sevi*, pripremi koncerata, promocija ili predstava.

Za Novu godinu 1994. godinu na Ribnjaku smo pripremili priredbu *Od srca srcu*, obilježavajući drugu obljetnicu rada na koju smo pozvali predstavnike Ministarstva rada i socijalne skrbi Ivana Šimunovića (pomoćnik ministra) Sanju Horvat, Zlatu Ljubičić, Ivana Vrgoča, prof. dr. Matasovića, ravnatelja Ortopedske klinike Šalata, predstavnike Sanitetskog stožera i nekih drugih humanitarnih udruga, Mariju Sekelez i njenu sestru Bernardu, Josipa Puzaka, šefa Istočnog kolodvora sa suprugom i mnoge druge. Održali smo najprije koncert duhovnih pjesama, a zatim se zahvalili svima koji su nam tijekom dvije godine pomagali da prihvatimo i podijelimo humanitarnu pomoć. Pročitavši Richardovo pismo, završili smo program. Nakon toga bila je mala zakuska koju su priredile vrijedne ruke naših sevaka. U Richardov je pismu stajalo:

“Dragi Sai prijatelji, vi ste ovdje i za sve one koji ne mogu u ovom trenu biti s vama. Molim vas da im prenesete moje najsrdačnije pozdrave. Budući da nažalost ne mogu biti osobno nazočan na ovoj proslavi, odabrao sam ovaj način da vam uputim nekoliko riječi i neke napomene. Molim vas za razumijevanje.

Sevā projekt Sathya Sai organizacije Europe navršava drugu godinu svog humanitarnog programa za prognanike i izbjeglice u ovoj zemlji. Ovaj je projekt utemeljen isključivo radi ublažavanja nevolja u ratnim i kriznim područjima bivše Jugoslavije. Ovo je prvi projekt ove vrste u povijesti Sathya Sai organizacije. Ova organizacija nosi ime Bhagavāna Sri Sathya Sai Babe. On je poticaj za one aktivnosti koje su se obavljale tijekom proteklih 26 mjeseci. Njegovo neprekidno služenje cijelom čovječanstvu bilo nam je povod za pokretanje ovoga projekta nošenog nesebičnošću i dobrovoljnim radom. Pod Njegovim smo stalnim vodstvom uspijevali sve bolje i bolje spoznati potrebe izbjeglica i pokrenuti odgovarajuće mjere. Tisuće marljivih pomoćnika diljem cijele Europe unijelo je svu svoju energiju sakupljajući, razvrstavajući i pakirajući pakete pomoći i polazući ih u ruke potrebitih...”

Evo što su o tome izvještavali naši mediji: ***Večernji list*** je 31. prosinca pod naslovom ***Sathya Sai na Ribnjaku*** pisao:

*“U povodu dvogodišnje obljetnice humanitarnog djelovanja Sathya Sai organizacije Europe, u sklopu programa **Europski Sathya Sai sevā projekt**, jučer je u Centru mladih Ribnjak upriličen prigodni domjenak. Pod geslom 'Od srca srcu - iz ruke u ruku' članovi organizacije iz cijelog svijeta, isporučili su do danas, istaknuto je tom prigodom, 4.600 tona humanitarne pomoći, odnosno pet kompletnih teretnih vlakova.”*

Prilog iz ***Vjesnika*** davao je više informacija i o duhovnim ciljevima Sai organizacije. Pod naslovom ***Dvije godine humanitarnog rada*** objavili su sljedeće:

“U povodu dvogodišnjice humanitarnog djelovanja Sathya Sai organizacije Europe na području Hrvatske, u sklopu programa "Sathya Sai sevā projekt", u Centru za stvaralačke aktivnosti mladih 'Ribnjak' upriličen je domjenak za sve suradnike koji su dosad pomogli u distribuciji humanitarne pomoći.

Sathya Sai je prvenstveno duhovna organizacija koja objedinjuje vjerske koncepcije kršćanstva, islama, budizma, judaizma, a pod geslom 'od srca srcu - iz ruke u ruku' Sathya Sai sljedbenici diljem Europe sakupljali su i pakirali poklon pakete za sve ugrožene s ratnih i kriznih područja Hrvatske i Bosne i Hercegovine.”

Informativni program TV obilježio je ovo događanje i u svom prilogu istaknuo:

“Cilj Sathya Sai organizacije je nesebično služenje bližnjem i svojoj zemlji. To je široki humanitarni program koji objedinjuje sve članove u regiji radi ublažavanja ratnih nedaća u Hrvatskoj. Na dvogodišnjicu prvih pošiljki stiglih iz Europe i na poticaj svog koordinatora gospodina Friedricha, Sathya Sai centar Tuškanac pozvao je sve one koji su pomogli da humanitarna pomoć stigne i bude raspodijeljena onima kojima je najpotrebnija. Pojedinci volonteri i predstavnici drugih organizacija i institucija povezanih u humanitarnom lancu okupili su se kako bi obilježili zajedničku obljetnicu. Svaki paket pomoći hrana, roba i odjeća, nastavna pomagala, sanitetska vozila, medicinska oprema i lijekovi sve to je na svom putu kroz Europu do Hrvatske povezalo stotine i tisuće ljudi dobre volje. Pomoć u robi i novcu skupljana je širom Europe isključujući državne dotacije. Gotovo svakog dana stizala je poneka pošiljka precizno obilježena i s točnim odredištem. Tijekom 26 mjeseci u Hrvatsku je stiglo 630 transporta s 4.600 tona humanitarne pomoći, mjesečno je to prosjek 176 tona. Tisuće europskih i hrvatskih ruku skupljalo je, utovarivalo i prevozilo robu koja bi stala u pet teretnih vlakova ili jedan teretni brod. Pomoć je stizala u sve krajeve Hrvatske, u prognaničke i izbjegličke centre, u škole, bolnice i socijalne službe. Pošiljke su išle iz ruke u ruku ali i od srca - srcu. To je možda i najveća vrijednost koju su organizatori željeli istaknuti. Okupili su se sa željom da se brojna vrijedna prijateljstva stečena tijekom akcije produže i u nekim boljim vremenima.”

“Vaša je dužnost moliti Boga. Riječi se moraju izreći i riječi moraju odgovarati vašim mislima. Misli se moraju pretočiti u istinite riječi. Bog sve zna, ali on traži da se ta istinita riječ izrekne. Majka zna da je djetetu za život potrebna hrana, ali djetetu daje mlijeko onda kada ga ono od nje zatraži.”

Conversations, str. 42

Za Valentinovo 1994. smo priredili u Preradovićevoj ulici program za umirovljenike u kome je sudjelovao Sai centar Tuškanac s bogoštovnim pjesmama, a umirovljenici sa starogradskim pjesmama. Gosti iz Engleske koji su dopremili pomoć preko humanitarne organizacije Refugee relief (Jet, Sally Ann, Roger) i obišli već mnoge zagrebačke zbjegove, uživali su u programu. Sevaci iz Sai centra Tuškanac i Medveščak su zatim umirovljenicima podijelili pakete s hranom.

Koncert za djecu iz zbjegova "Radnik Novska" i "HŽ ranžirni" održan je 12. veljače na Ribnjaku i u njemu su sva djeca aktivno sudjelovala. Druženje je završeno podjelom paketa koje su donijeli Sai prijatelji iz Austrije Irmgard, Herhild i dr.

U veljači smo se otisnuli malo i izvan Zagreba pa smo održali koncert duhovnih pjesama s podjelom paketa u Klubu 90 u Karlovcu. Došli su nam i neki Sai poklonici iz Karlovca koje je dovela Jasminka B. pa su nam se nakon podjele paketa pridružili u pjevanju *bhajana*.

Kasnije u istom mjesecu smo na Ribnjaku organizirali još jedan koncert s podjelom paketa i slatkiša za djecu iz domova "Josipovac", "Slava Raškaj" i "Vinko Bek".

Uskrсни koncert i podjela darova djeci samohranih majki održan je u dvorani "Vinko Jeđut" 25. ožujka, a tekstove o Isusovu uskrsnuću čitala je Marija Sekelez. Djeci je na kraju bila poslužena velika torta u obliku zeke i svako je dijete dobilo paket sa slatkišima i školskim priborom.

Za umirovljenike održan je u Preradovićevoj ulici *Uskrсни koncert* uz nazočnost članova humanitarne organizacije "Aid to the children of the world" (Peter, Emllyn, Lynn, Fred), koji su prije toga s humanitarnom pomoći obišli djecu u Bolnici Gornja Bistra, domu "Josipovac" u Nazorovoj i djecu u mnogim zbjegovima.

Na Uskrсни smo ponedjeljak bili pozvani održati koncert u parku Ribnjak. Bilo je novo iskustvo sjesti na prostrte deke na travnjaku u parku i pjevati uz ostale sudionike kojih se podosta okupilo u parku. Sara, Marcel, Natali, Miro, Milka, Velimir, Danijela, Živko i ja uistinu smo uživali i djeci koja su se okupila oko nas podijelili smo slatkiše.

Ute i Heidi, naše dobre prijateljice iz Njemačke, donijele su poklone za novorođenčad u HŽ barakama te za još neke siromašne obitelji sa sedmero djece u Zaprešiću i Samoboru. Održan je i drugi stupanj "Komunikacijskog treninga" u kome su sudjelovali Jasminka, Igor, Zoki, Maja, Marjan, Sandra, Olgica, Dragica iz Pakraca, Dijana, Želja R. i Miro S. Na kraju smo radili *liógamabhišeka* s *liógom* koju je Svami poslao Heidi za rođendan po njenu sinu Florijanu.

Na moj rođendan u ožujku 1994. došao je konvoj iz Austrije, a ja sam ih kao i obično dočekala na hrvatskoj granici. Irmgard nije zaboravila moj rođendan pa su mi donijeli poklone i na samoj mi granici otpjevali "Happy birthday to you", nakon čega su mi svi nazdravili iz plastičnih čaša uz malo šampanjca. Dobro da nas kasnije nije uhvatila policija i radila nam alkotest! Budući da se radilo o više kamiona, polako i sigurno dovela sam ih vozeći na čelu kolone do Zagreba, gdje je pomoć podijeljena u četiri zbjega.

U travnju 1994. snimali smo audiokazetu duhovnih pjesama u studiju u Jurišićevoj. Sudjelovali su Li, Krešo, Zoki, Tomi, Velimir, Valentina, Davor i Danijela, a organizacijski nas je podržala Jasna Š. Kako nismo uspjeli u studiju snimiti kazetu dokraja, nastavili smo u Sai centru i to sve do jutarnjih sati. Iako su svi bili vrlo umorni, moral je bio na visini, a kazeta se još i danas rado sluša u nekim europskim zemljama.

Skupina od 42 sevaka koji su aktivno radili u Euro *sevā* projektu bila je na proslavi u Wilheringu od 22. do 24. travnja. Na tu smo proslavu bili po treći put pozvani od obitelji Lassnig i opata Gottfrieda. Najprije je 22. travnja održan sastanak predstavnika raznih seva jedinica kod Manfreda Engelharta u Klein Wienu. Sastanak je trajao od 14 sati do 21 sat. Iz svakog grada (Slavonski Brod, Osijek, Pakrac, Čakovec, Ivanić Grad) pozvano je po dva predstavnika osim iz Rijeke odakle su se grupi priključila četiri sevaka, a iz Zagreba nas je bilo najviše. Tema je sastanka bila “*Sevā* u specifičnim ratnim okolnostima u odnosu na prognanike i izbjeglice”. Obrađivali smo temu po temu tako da su svi sudionici iznosili svoje viđenje i prijedloge ili svoje probleme u radu.

Teme su bile sljedeće:

- a) upoznavanje s potrebama ljudi,
- b) prihvaćanje humanitarne pomoći,
- c) podjela (prema kojim kriterijima),
- d) korektna administrativna obrada.

Richard je kao i obično vrlo poticajno vodio ovaj *sevā* sastanak i svima nam je to koristilo u daljnjem radu.

Sljedećeg se dana u prekrasnoj samostanskoj crkvi u Wilheringu održala ekumenska svečanost zahvale povodom dvije godine Euro *sevā* projekta uz svečani koncert na kome su pjevali naši *sevaci*. To je pjevanje bilo zaista lijepo i jedinstveno o čemu sam kasnije govorila i Svamiju na intervjuu u kolovozu. Pjevali smo pjesme iz raznih tradicija i prekrasno je bilo čuti u jednoj tako akustičnoj, predivnoj crkvi *Adoramus te Christe, Devi bhavāni Mā, La Ilahe Il Allah, Oī Mani Padme Hum* i “*Shalu Shalom* (jedan dio te pjesame pjevali smo na hrvatskom jeziku.) Nakon svečanog ručka družili smo se s austrijskim *sevacima* uz pjevanje *bhajana*.

Pomoć je stizala iz Njemačke, Austrije, Nizozemske ili Engleske, a s njome i divni ljudi. Svami nam je davao toliko mogućnosti da sretnemo prekrasne ljude s kojima smo imali o čemu popričati i s kojima smo mogli razmijeniti iskustva. Zajednički rad ljude spaja i nadahnjuje i vrlo rijetko postoji netolerancija i nerazumijevanje koje se češće javlja kod drugih vrsta aktivnosti.

Događanja su se redala, izmjenjivali su se periodi pojačanog služenja bližnjima koji su bili spojeni čak i s vrlo teškim fizičkim radom, jer istovari i pretovari izvršavali su se često i po kiši, snijegu ili velikoj hladnoći ali nismo posustajali. Neki su već bili pomalo umorni od tolikog fizičkog rada pa su se izgovarali da su dovoljno dugo kročili putem *karmayoge* za koju je karakterističan rad i služenje bližnjem, već da bi sad željeli krenuti putem *jñānayoge*, putem znanja. Počelo se prevoditi i izdavati sve više knjiga i to me je beskrajno veselilo, ali meni se najčešće događalo da sam imala vrlo malo vremena za čitanje jer nisam željela zapustiti ni put *bhaktiyoge*, put predanosti. Svoju sam predanost Bogu svjedočila kroz predanost čovjeku i mnogo sam vremena provodila u kontaktima s ljudima, bilo prognanima i izbjeglima, bilo s članovima Sai centra koje su mučili neki problemi ili s našom *Bal Vikas* djecom. Pisala sam pisma i faksove dragim prijateljima širom svijeta koji su se tako revno javljali i interesirali o tome što sve mogu učiniti da ublaže posljedice rata u našoj zemlji.

Prije svega, pokušajte milost zadobiti tako što ćete izmijeniti navike, smanjiti želje i svoju višu prirodu osloboditi svega suvišnog. Sa svakim korakom sljedeći korak postaje lakšim; u tome i jest uzvišenost duhovnog putovanja. Pri svakom vam sljedećem koraku snaga i pouzdanje rastu i dobivate sve veće i veće obroke milosti.

Sathya Sai Speaks V, str. 30

Dvanaesto poglavlje
RJEŠI SE ZAVJESE NEZNANJA
SREĆA JE JEDINSTVO S BOGOM

Ponovno sam posjetila Svamija u srpnju 1994. Te sam se godine puno družila s Austrijancima. Imali smo neku vrstu Bal Vikas programa za djecu gdje smo zajedno s djecom obrađivali razne priče i smišljali igre nakon popodnevnih *bhajana*. Počeli smo s par djece iz Austrije, ali su nam se pridružile Bernadette iz Njemačke i Ana iz Švicarske pa smo bili prava mala internacionalna grupa. Osim toga, sastajala sam se s Austrijancima na *satsaigu* i svakog smo dana pričali o temama s jutarnjih predavanja ili analizirali misao dana.

Popodne 11. srpnja Svami mi je prišao i upitao: “**Odakle dolaziš?**” Nakon što sam odgovorila da sam iz Hrvatske, Svami je dalje upitao: “**Koliko vas ima?**” Kad sam rekla da nas je dvadesetak, Svami je rekao ono Svoje poznato: “**Go!**”, što znači, idi. Ustala sam i pokazala rukama da nas ide dvadesetero tako da su svi mogli vidjeti. Pokraj mene je sjedila djevojčica iz Austrije koja je sudjelovala u našem *Bal Vikas* programu i ona se odmah dignula i krenula sa mnom u ograđeni prostor oko Babinog hrama u Whitefieldu. Tek kasnije kad smo već bili unutra i kad nitko nije došao za nama, postalo mi je jasno da je djevojčica zapravo iz Austrije, a kako sam ja bila vrlo mnogo s austrijskom skupinom, nitko nije točno znao ide li sa mnom na intervju hrvatska ili austrijska grupa. Vratila sam se i uzela hrvatsku maramu od Nede iz Osijeka koju je seva pronijela čitavim prostorom za daršan tako da su svi mogli vidjeti da na intervju ide hrvatska grupa. Dok smo sjedili na kamenim klupama unutar Svamijeva vrta, prisjećala sam se intervjua 1989. godine i primijetila da nema više toliko životinjica u Babinu prekrasnom vrtu. Za tren sam se pitala što je tome razlog, no u sljedećem trenutku moj je pogled pao na studente koji su isto kao i 1989. godine sjedili po puteljcima vrta očekujući nestrpljivo Svamijev povratak s daršana. Njih kao da je bilo više nego zadnji put. Vrt je doslovce bio preplavljen mladićima u bijelom u čijim se očima se čitala beskrajna ljubav za voljenog Učitelja. Kad je Svami ušao u vrt, prvo se obratio njima i popričao malo s nekima od njih, a zatim se preko mostića popeo do ulaznih vrata svojih odaja, odložio pisma, upalio svjetlo i kao pravi domaćin pozvao nas u Svoj dom. Kad sam ušla, primijetila sam da je prostorija bila pregrađena i više se nisu vidjele stube što su vodile u Svamijev stan. Kao da se Svami malo distancirao od nas i kao da nam više Njegov intimni prostor nije bio toliko dostupan. Kao što sam osjećala tugu za čarobnim drvetom pod kojim su se održavali daršani i *bhajani*, tako sam se pitala hoćemo li sve manje i manje imati priliku doći Svamiju tako blizu kao što je to bilo prije.

Nedavno sam u *Sanathani Sarathi* pročitala u Babinu govoru za Easwarammin dan (dan posvećen Svamijevoj majci koja je napustila svoje fizičko tijelo pred trideset godina) da je Svami kao mladić spavao vani ispred hrama na pijesku i da je sâm vozio automobil tipa Morris 200. To danas možemo vrlo teško zamisliti kao i činjenicu da se Svami dopisivao sa svojim poklonicima. Danas s nostalgijom mislimo na one dane kad je u ašramu boravilo par stotina ljudi, dok ih sada boravi nekoliko desetaka tisuća, a za blagdane i do milijun. Sve više se obistinjuju Svamijeve riječi da ćemo Ga jednog dana vidjeti samo kao malu narančastu točkicu u daljini, zbog velikog broja ljudi koji će se okupljati oko Njega. Zato nas stalno i usmjerava da se ne vežemo uz Njegov fizički lik i uz intervju, već uz “inner view”, kako On to rado kaže (pogled u svoju nutrinu, na božansko načelo koje prebiva u svakome od nas).

Kad smo svi posjedali oko Svamija, a u skupini nas je bila 21 osoba iz raznih krajeva Hrvatske, On je upitao: “**Koji su vaši problemi? Zašto dolazite ovamo?**” Svi smo šutjeli, a On je odgovorio: “**Nema jedinstva, jedinstvo vodi do čistoće, a čistoća do božanskosti.**” Dalje je pitao: “**Gdje je Bog?**” Ja sam rekla da smo mi u Bogu, a drugi su nabrajali: “Bog je u svakome. Bog je ljubav...” Svami je rekao: “**So’ ham - ja sam Bog.**”

Materijalizirao je *vibhṛti* koji je dao svim ženskim osobama, a kad mu je Ivan pružio ruku, rekao je: “**Ne za muške!**” Pitao je Igora pokazujući Svoj dlan: “**Što je to?**” Igor je odgovorio da je to dlan, a Svami je rekao: “**Ne, to nije ništa, a ništa je sve.**” Materijalizirao je srebrni prsten i upitao: “**Što je to?**” Odgovorili smo

da je to prsten sa simbolom *ûivaliôge*, a Svami je poslao prsten da kruži okolo od ruke do ruke. Kad je došao ponovno do Njega, puhnuo je tri puta i prsten se promijenio. Na njemu je sada bio znak *Oî*. I opet ga je poslao da kruži uokolo. Pitao je mladiće što im se više sviđa - prsten s *liôgom* ili sa simbolom *Oî*? Jedan je rekao *liôga*, a drugi *Oî*. Baba je rekao: “**Ûiva je sve.**” Kad je prsten stigao do Njega, protresao ga je u ruci i čuli smo zvuk kao da metal udara u metal, zatim je polako otvorio dlan, a na njemu su bila dva srebrna prstena. Stavio je svakome jedan na prst - Igor iz Osijeka je dobio prsten s *liôgom*, a Emil iz Rijeke prsten sa simbolom *Oî*. Bili su vrlo zbunjeni i sretni.

Baba je pozvao Igora bliže i rekao da je dobar dečko. Upitao ga je što radi. Igor je odgovorio da je fizički radnik. Svami ga je dalje upitao kako mu je majka. Igor je počeo plakati, a Baba ga je majčinski zagrlio i tješio gladeći ga po leđima. Rekao mu je da je previše vezan za majku te da je Bog njegova prava majka.

Svami nas je zatim upitao: “**Imate li nekih pitanja?**” Pitala sam pred svima: “Svami, je li način na koji smo uključeni u *sevu* dobar? Kao što znaš, mnoge zemlje Europe šalju pomoć.” Svami je rekao: “**Znam, znam, to je dobro**”, i postavio je pitanje: “**Koji je najbolji put do Boga?**” Mi smo davali različite odgovore, a ja sam odgovorila ono što je Svami rekao jednoj drugoj hrvatskoj grupi nekoliko mjeseci ranije: “Izbjegavanje nemorala.” Međutim, Svami nije bio zadovoljan tim odgovorima i ponovio je pitanje, a zatim rekao: “**Nabolji je put do Boga je da pomažeš svom bližnjem i da ga voliš. Voli sve, služi svima. Dužnost je Bog.**”

Baba je upitao Emila za njegovo zdravlje, a iza toga reče: “**Koji oblik ima briga?**” Nitko nije znao što da kaže pa je Svami sâm odgovorio: “**Briga nema oblika, to je mentalna forma straha.**” Baba je upitao Igora želi li brak, a Igor je odgovorio da ne želi. Baba se šalio s njim i rekao da ipak želi.

Potom je upitao Renatu: “**Kako si ti?**” Rekla je: “Jako dobro, sretna sam.” “**Gdje ti je muž?**” “Nemam ga”, slijedio je odgovor. Svami joj je ozbiljno rekao: “**Trebaš ostvariti jedinstvo s Bogom.**” Zatim je upitao Slavicu: “**Kako si? Kako je tvoje koljeno?**” Slavica je pomislila kako je Svami pita za koljeno koje ju je već nekoliko dana lagano boljelo od sjedenja na podu, pa je odgovorila da je sad dobro. Svami je tad tri puta vrlo ozbiljno ponovio: “**Ja sve znam!**” Slavica je željela pitati za sina, a Svami joj je rekao: “**Govorit ću s tobom drugi put nasamo.**” Na ovom mjestu želim napomenuti da je Slavica iste noći sanjala Babu i da joj je u snu rekao da nije mislio na njenu nogu, već na njeno “prvo koljeno”, tj. na njena sina koji je od posljedica rata imao mnogo problema s nogom jer mu je stopalo bilo smrskano. Svami je kasnije, dok je dijelio *vibhṛti* Slavicu lupnuo malo po glavi, a kad smo izlazili, blagoslovio je sliku koju je držala u rukama i tri puta joj rekao: “**Budi sretna!**”

Svami je zatim Andu upitao što želi. Odgovorila je da želi zdravlje za muža i djecu. Rekao je da njeno zdravlje nije dobro jer previše brine za muža i da se ponekad osjeća loše. Anđa se u tom trenu nije osjećala loše, ali je ubrzo nakon povratka iz Indije počela osjećati razne tegobe. To ju je natjeralo da ode k liječniku, koji je ustanovio da ima tumor na mozgu. Tumor je uspješno odstranjen u Institutu za tumore u Zagrebu. Kako se nakon operacije više nije mogla vratiti na radno mjesto, Anđa je promijenila stan u vrlo napućenom dijelu Slavenskog Broda za kućicu u prirodi, gdje živi mirno i obrađuje svoj vrt oko kuće. Tu opet moram primijetiti da je Svami bezbroj puta rekao da nam pomaže na način koji je za nas najbolji, ali da se vrlo rijetko miješa u karmičke zakone, što nam tada izgleda kao da nas je zaboravio.

Sad kad se nakon četiri godine sjetim cijele skupine koja je bila na tom intervjuu, moram reći da nas “sudbina” i nije sve mazila nakon susreta s Njim i da Avatar nije otklonio sve prepreke s našeg puta, dapače, ponekad mi se čini da su iskušenja koje nam postavlja sve teža i teža. Jedna osoba koja je bila s nama na intervjuu nije više među živima. Stradao je nesretnim slučajem na radnom mjestu. Jednoj je drugoj osobi ovog ljeta poginuo osamnaestogodišnji sin. Jedna je trinaestogodišnja djevojčica pokušala samoubojstvo, a i svi ostali su prolazili kroz svoje uspone i padove.

Sve to želim navesti da ljudi ne očekuju kako će Baba riješiti sve njihove probleme, već da izmole snagu i mudrost da uspiju na sve probleme gledati kao na prolazne oblake, što nam Svami vrlo često govori. Osim toga nam govori da i svojim dobrim djelima možemo mijenjati svoju lošu karmu, pa je to još jedan način kako da ovaj svoj život učinimo boljim i svrsishodnijim.

Svami je na intervjuu upitao Nedu: **“Što želiš?”** Odgovorila je da želi predanost. Upitao ju je što radi, a ona je odgovorila da je učiteljica. Svami je upitao: **“Koliko ima vrsta učitelja?”** Neda je nabrajala da ima učitelja koji objašnjavaju, potiču i onih koji stalno gundaju.

Svami je rekao da ona nije učitelj koji samo gundā, ali da je previše temperamentna, što treba kontrolirati. Svami se obratio Sandri i rekao joj: **“Dat ću ti dobra muža, u prosincu, ali ne onog kojeg ti misliš. Vрати se u svoju zemlju i tamo radi. Svami će ti dati posao, ali ne učiteljski jer za to nemaš kvalifikaciju. Idi kući i služi.”** Sandra je samo djelomično poslušala Svamija, ali njena je *sevā* bila prevođenje knjige “Sai Babina slava”.

Svami se zatim obratio Mari: **“Reci”**, a zatim je nešto govorio na teluškom jeziku, kao da bi ga Mara već trebala razumjeti nakon tolikih godina provedenih u Indiji. **“Znam da te boli kičma i glava, imaš kao remen oko vrata”**, rekao je suosjećajno.

Nakon toga je rekao Renati: **“A ti, tebi ću dati dobrog čovjeka.”** Nakon toga je pogledao u mene i rekao: **“Ti bi im mogla reći nešto o braku. To je pet minuta sreće, a onda 23 h i 55 minuta briga.”** Ja sam klimnula glavom i rekla kako bih im ja stvarno imala o čemu pričati, a Svami se nasmijao i upitao: **“Kako je tvoj muž?”** “Svami, nemam muža. Ti si mi rekao da mi ne treba”, odgovorila sam brzo. Svami je rekao: **“To je bilo prije, ali što sad?”** Odgovorila sam odlučno: **“Ne, Svami, ne želim muža, samo Tebe.”** On je klimao glavom i smijesho se.

Svami je pozvao Nedu, Anđu i mene u manju prostoriju. Anđi je rekao da je jako zabrinuta za muža i da će joj pomoći. Ona je upitala što ona može učiniti, a Svami je rekao: **“Ništa drugo nego da moliš, Svami će dati blagoslov.”** Nedi je rekao da je malo zabrinuta zbog zdravlja, ali da je dobro. Rekao joj je još neke stvari za sina i kćer.

“Kad odlaziš?” upitao je tad mene. Odgovorila sam: “Sutra, iza daršana.” Svami mi je rekao da dođem u sedam sati da mi promijeni prsten. Sve me je vrijeme razgovora u maloj sobici držao za ruku, a ja sam Mu na kraju poljubila ruku. U jednom trenu Svami je položio Svoju desnu ruku na moju glavu. Bila sam svjesna kolika je to milost.

Neda je tad upitala treba li ići na operaciju štitnjače što su joj preporučili liječnici. Baba je stavio svoju ruku na njen vrat i rekao joj da ne treba operaciju. Govorio joj je još o slabom vidu njenog lijevog oka i rekao je da uzme vitamin A.

Ja sam upitala: “Svami, a što je s mojim sinom?” Svami mi se rugao: **“Moj sin, moj sin, moj sin!”** Kao da mi je htio reći čemu tolika vezanost za sina. No, ja se nisam dala smesti: “Svami, on je tinejdžer, i u toj dobi ima nekih problema.” Rekao je kratko: **“Nema problema!”**, a ja sam Ga zamolila da On brine o njemu, što mi je i obećao.

Sandra je upitala čime smo zaslužili da nas je zvao na intervju. Svami je odgovorio: **“To je zalag ljubavi za vašu dobru budućnost.”** Sandra je dalje pitala: “Hoćeš li nam dati oslobođenje?” Svami je odgovorio kako to nije jednostavno. Ivan je upitao što je to slobodna volja, a Svami je odgovorio: **“Nema slobodne volje u čovjeku. Tri su osobe u čovjeku: onaj koji čovjek misli da jest, onaj koji drugi misle da on je i onaj koji zapravo jest, a to je ātman.”**

Svami me upitao: **“Što želiš?”** Odgovorila sam da želim biti Njegov čisti instrument. Baba se smješkao i kasnije rekao gledajući moj prsten: **“Što se dogodilo s tvojim prstenom?”** Odgovorila sam: “Svami, to je *sevā* prsten, svinuo se i istrošio od puno posla.” Svami se nasmijesho i rekao: **“Svami se izbrisao na prstenu, ali on je sada u tvom srcu”** i dodao je: **“Promijenit ću ga.”** Kasnije, u maloj sobi za intervju, Svami je rekao: **“Dođi sutra ujutro nakon daršana i promijenit ću ti prsten.”**

Svami je pozvao Đulijanu i djevojčicu iz Austrije zajedno u manju prostoriju. Upitao ju je gdje joj je majka, a ona je rekla da je vani. Svami ju je poslao po majku. Kad je krenula iz sobe za intervju, Svami je izašao iz male prostorije i pitao kamo ide. Odgovorila je da ide po majku, a On je rekao: **“O, nemoj ići, vani pada kiša.”** Okrenuo se k meni i upitao: **“Gdje je njena majka?”** Ja sam se zbunila i rekla: “U drugoj grupi.” Svami je upitao: **“A zašto?”** Tad sam Mu pokušala objasniti da je ta djevojčica ona koja Mu je predala pismo i pozvala Ga na naš *Bal Vikas* program. Svami je tad rekao: **“A tad je ona tvoja učenica, Bal vikas učenica?”** Ja sam klimnula glavom i On je bio zadovoljan. Na kraju je rekao: **“O, ona je vrlo dobra djevojčica, ali neka sutra dođe s majkom, znaš, žalosna je što je vani.”** Renata je molila blagoslov za svoje roditelje, a Svami je

rekao: **“Blagoslivljam, blagoslivljam.”** Ivani je govorio da njen posao u Londonu nije dobar i da će joj dati drugi. Svami upita: **“Što je to sreća?”** i sâm odgovara: **“Sreća je jedinstvo s Bogom.”**

Svami tad upita Spomenku: **“Kako si?”**, a ona odgovara: **“Ne znam.”** Svami je začuđeno gleda pa se obraća Biljani riječima: **“Budi sretna!”** Kad smo izlazili, Svami je rekao: **“Slijedite me!”** To je moglo značiti da Ga slijedimo pri izlasku iz prostorije ili da slijedimo Njegov primjer u svojim životima.

Drugog jutra, iako nisam sjedila blizu, već u lijevom kvadratu kuda Svami rijetko prolazi, došao je izravno k meni i rekao: **“Idi, idi!”** Sa mnom su na intervju krenuli djevojčica iz Austrije, njena majka i otac te jedna velika skupina od oko dvadeset pet poklonika iz SAD-a, koju je Svami također pozvao.

Svami se najprije obratio Amerikancima i upitao ih: **“Kako vaš centar?”** Rekli su da je dobro, ali je Baba rekao: **“Kako dobro, a ima toliko ljubomore, različitog mišljenja, svađa? Treba vam JEDINSTVO, ČISTOĆA, BOŽANSKOST” (UNITY - PURITY - DIVINITY).** Budući je ta rečenica bila izrečena i dan prije na našem intervjuu, shvatila sam da je to bio odgovor i meni, jer sam htjela pitati o našem Sai centru. Baba je pogledao mladog Amerikanca i upita ga: **“Odakle ti ova brojanica?”** Odgovorio je da ju je kupio u selu, a Baba je pitao čemu ona služi. Rekao je da služi za ponavljanje Božjeg imena. Baba je rekao da će mu dati bolju i potom je materijalizirao smeđu drvenu brojanicu. Kad mu ju je stavljao oko vrata, Amerikanac je htio Njemu predati svoju staru brojanicu, ali ju je Baba odbio: **“Ja je ne trebam.”** Malo kasnije je istom mladiću materijalizirao sat i rekao je: **“Pola devet, zar ne? To je po američkom vremenu.”** Dok mu je stavljao sat na ruku Baba je govorio kako on misli da ima puno prijatelja, ali to nije tako i sad ima priliku da Bog bude njegov prijatelj. Kasnije mu je rekao da je sebičan i da se mora promijeniti. Na upit mladića treba li i dalje raditi s Isacom Tygrettom, Baba nije ništa odgovorio.

Svami je tad upitao skupinu iz Amerike: **“Imate li nekih duhovnih pitanja?”** Rekli su da žele otvoriti novi centar. Svami je rekao: **“Ne trebam novi centar, u njemu je samo malo ljudi.”** Amerikanci su rekli da su ga zapravo već otvorili i da u centru ima puno ljudi. Baba je rekao: **“U centru je samo malo ljudi, vaše srce treba biti centar iz kog će se Babina riječ i ljubav širiti na cijeli svijet.”** Pitali su Ga za meditaciju. Baba je rekao: **“Meditacija je kad cijeli dan misliš na Boga ma što radio. Dok valjaš *chapati*, širi se tvoje srce, dok režeš povrće, režeš svoje loše navike, i tako cijeli dan. Vi se ne znate ni koncentrirati. Sjednete u neku *āsanu* a vaš majmunski um skače s jednog predmeta na drugi.”** (Na predavanju za zapadnjake nekoliko dana prije, Baba je rekao da trebamo pretvoriti svoj majmunski um u Hanumānov majmunski um koji je sav bio ispunjen predanošću za Rāmu). Zatim je nastavio: **“Nakon koncentracije dolazi kao tanka nit kontemplacija, a tek tada meditacija, ali vi to ne razumijete.”** Jedna je Amerikanka pitala: **“Svami, ja često mislim na Tebe i na svoj boravak kod Tebe.”** Baba je rekao: **“To je dobro, to ti je dobra meditacija. Razmišljaj o tome što Baba sada radi, je li daršan, ili su *bhajani*, ili je sa studentima ili čita pisma itd. To je dobro.”** Pitali su Ga za *gāyatrī mantru* i Baba ju je otpjevao. U riječi *pracodayāt* naglasio je onaj zadnji “t”. Tumačio je kako je to snažna mantra i kako je u njoj sve sadržano. Kad je tumačio *Bhṛ Bhuvā Svā* rekao kako je čovječje tijelo samo malo brašna, malo vode, pet čavala i slatkiš (*laāū*), ali čovjek nije tijelo. Stoga kad se u njemu pojavi misao ljutnje ili ljubomore, treba ponavljati: **“Ja sam čovjek, ja sam čovjek, ja nisam životinja”.**

Pitala sam Svamija za *Sāi gāyatrī*, a On je rekao da to je isto vrijedna mantra, ali u njoj je samo jedno Svamijevo ime, a sva su imena Svamijeva. Amerikanci su pitali za vegetarijansku prehranu, a Baba je tumačio kako je važno da se jede satvička vegetarijanska hrana jer se inače preuzimaju životinjske vibracije okrutnosti.

Jednu Amerikanku je pitao što radi, a ona je rekla da je u mirovini (retired). Svami se šalio: **“Tired, tired (stalno si umorna). Moraš nešto raditi, jer inače imaš previše vremena za razmišljanje pa padaš u depresiju. Svami je morao dva puta doći da te utješi. Zar ne, dva puta sam ti došao u san? Ti si se pitala je li to iluzija ili stvarnost, ali kad Svami dođe u san, to je daršan, i nitko me ne može sanjati ako ja to ne želim.”**

Jedna Mu je druga Amerikanka dala svoju kristalnu brojanicu (*japamālu*), a On ju je svima pokazao i rekao: **“Napravio sam je za nju pred osam godina. Još uvijek ti je dobra. Nosi je i dalje.”** Vratio joj je uz smiješak.

Amerikanci su Babi ponudili novu knjigu za odgoj u duhu ljudskim vrijednostima na blagoslov. Međutim, Svami je odbio blagosloviti knjigu uz riječi: **“Bolje je pročitati dvije knjige nego osamnaest i te**

dvije provesti u život". Mlada Ga je Amerikanka malo kasnije ponovno pitala, pružajući knjigu : "Svami, ali knjiga je ovdje, hoćeš li je blagosloviti?" Baba nije dotaknuo knjigu, već je tri puta rekao: "**Blagoslivljaj je!**" To je zvučalo kao da kaže: evo, ako vam to baš toliko znači.

Mene je tad upitao što podučavam na *Bal Vikas* satovima. Rekla sam OLJV, a Svami je pitao, što je to? Rekla sam da je to odgoj u duhu ljudskih vrijednosti. Pitao je dalje: "**Što je to?**": Počela sam nabrajati: "Pet ljudskih vrijednosti, pet tehnika..." ali me Baba prekinuo i rekao: "**Ne samo to: istina, ispravno djelovanje, mir, ljubav (satya, dharma, ûnti, prema), najvažnije je da djecu potičeš na ljubav za Boga i strah od grijeha, tada će mir i sreća zavladati na Zemlji.**"

Jedan je Amerikanac pitao znači li strah od grijeha i strah od odvajanja od Boga. Svami je rekao: "**Grieh znači činiti loša djela.**"

Malo kasnije Baba me tražio da skinem prsten. Rekla sam da ne mogu jer je tako iskrivljen da se ne može skinuti, a On je upitao: "**Kako da ti promijenim prsten ako ga ne možeš skinuti?**" Ja sam se šalila i rekla: "Svami, ako treba, odrezat ću si prst." Svami je tad uhvatio moju ruku i rekao ozbiljno: "**Oh, ne, ne, nemoj ! Daj meni ruku.**" Počeo je vrtjeti prsten na mojoj ruci, a usput me ispitivao: "**Gdje radiš sevu?**" Odgovorila sam: "Svami, u Hrvatskoj". Dalje je pitao: "**Gdje u Hrvatskoj?**" Odgovorila sam: "U Zagrebu", a Svami je ponovio: "**Zagreb.**" Pitala sam Svamija: "Svami, kao koordinator za *sevu* za Hrvatsku uključena sam u Euro *sevã* projekt. Trebam li to nastaviti ili da radim s djecom?" Svami je rekao: "**Sevã je božanska. Voli sve, služi svima. Uvijek voli, nikad ne povrijedi. Dužnost je Bog.**" Kad je Svami nakon nekoliko minuta konačno uspio skinuti prsten s mog prsta, ja sam mu odmah sretno rekla: "Svami, tako sam sretna što si tako dugo držao moju ruku u Svojoj." Upitao me zašto mi je prsten tako savinut i pokazao ga drugima, a ja sam odgovorila da je to *sevã* prsten koji nikad nisam skidala i s kojim sam nosila mnoge kutije humanitarne pomoći pa se svinuo. Svami je pitao ostale na intervju: "**Što vidite na prstenu?**" Slika je Njegova lika na prstenu bila potpuno izbljedjela, a ja sam rekla, poučena jučerašnjim intervjuom: "Svami je sad u mom srcu." Svami je tri puta puhnuo u prsten i on se pretvorio u isti onakav kakav sam dobila 1989. godine nov, sjajan, srebrni, s Njegovim likom. Poslao ga je svima uokolo i onda rekao: "**Vidite, nije više savijen.**" Kad se prsten vratio u Njegove ruke, puhnuo je tri puta i pretvorio ga u dijamantni prsten koji ima oblik lotosa u kojem je golemi dijamant. Svami ga je stavio na moj prstenjak i rekao: "**Vidiš, dobro ti pristaje.**" Na oči su mi navrle suze radosnice, a On mi je tad rekao nešto najljepše na svijetu: "**Kad god ćeš me zatrebati, vidjet ćeš me u prstenu, bit ću uvijek s tobom.**" Rekla sam Svamiju da je predobar prema meni, a On me pogledao duboko u oči, uhvatio za ruku i zapjevao pjesmu: "**Ljubav je moj oblik, istina je moj dah, blaženstvo je moja hrana. Moj život je moja poruka(Love is my form)**". Plakala sam od ganuća, a kad je završio pjesmu, upitao me: "**Jesi li sad sretna?**" Odgovorila sam: "Da, Svami, presretna sam." Svami je vrlo određeno rekao: "**Sreća je samo razdoblje između dviju boli.**" Ja sam tad rekla: "Znam to, Svami, ali sad sam spremna na sve." Kasnije sam Ga upitala: "Što možemo učiniti da zaustavimo rat u našoj zemlji?" Svami je odgovorio vrlo, vrlo ozbiljno: "**To je vrlo, vrlo, vrlo teško jer su se ratovi na tim prostorima vodili stotinama godina. Ti možeš jedino pomoći ljudima da nađu Boga.**" Upitala sam: "Svami, možeš li nam pomoći u tome?" Svami je položio Svoju desnu ruku na moju ruku i rekao: "**Hoću, hoću.**"

Svami se tad obratio majci djevojčice iz Austrije i rekao: "**Ona je vrlo dobra žena.**" Ja sam dodala: "Svami, ona puno pomaže i mi smo u crkvi u Wilheringu pjevali *bhajane* i ostale duhovne pjesme." Svami se nasmijao i pitao: "**I oni nisu imali ništa protiv?**" Rekla sam: "Ne, Svami, pjevali smo *Devî bhavãni Mã, Sarva dharmu* i pjesme iz drugih tradicija." Svami se nasmijao i rekao: "**Vrlo sam sretan.**"

Pitao je djevojčicu iz Austrije kako se zove i rekao je da je dobra djevojčica te joj je materijalizirao lančić s privjeskom koji je imao oblik srca na kome je bio zlatni Babin lik.. Njena je majka rekla: "Svami, jako sam uključena u Eurosevu, ali nisam član Sai organizacije." Svami je rekao: "**Rad je važan, a ne organizacija.**" Baba nas je pozvao u malu sobicu i ja sam odmah rekla da je otac djevojčice imao teški infarkt. Svami mu je najprije masirao ruku, a zatim mu je stavio ruku na srce i rekao: "**Nije to tako ozbiljno. I sada imaš neke smetnje, ali to su plinovi iz probave. Svami će pomoći, ali moraš skinuti kilograme, to su ti i liječnici rekli, zar ne?**" Pričao im je kako se ponekad svađaju i kako žena nekad nije sigurna radi li nešto dobro ili ne. Rekao joj je: "**Nemoj više misliti o prošlosti jer se ona više nikad neće vratiti, nemoj razmišljati o budućnosti ona je neizvjesna, živi sada i učini što možeš.**" Baba ju je nekoliko puta pogladio po glavi.

Ona je upitala: “Svami, mogu li dobiti Tvoj prsten?” Svami je sav sretan brzo ustao sa stolca i rekao: **“Da, da, dođi van u drugu prostoriju!”** Kad smo izašli van, Svami ju je pitao pred svima: **“Što želiš?”** Ona je rekla: “Tebe.” Svami je ponovno pitao (kao malo nestrpljivo): **“Što želiš?”** Šapnula sam joj, da kaže ono što je rekla unutra i čim je to izgovorila Svami joj je materijalizirao srebrni prsten, a na zlatnoj se podlozi nalazio simbol *Oî*. Baba ga je poslao uokolo i pitao što je na prstenu. Neki su rekli da je to znak *Oî*, drugi da je to simbol Kreacije, treći da je to Bog u nama. Svami je pitao želi li prsten s *Oî* simbolom, a ona je rekla da hoće Njega. Svami kao da nije razumio pa je pitao mene da prevedem. Ja sam rekla: “Svami, ona želi prsten s Tvojom slikom.” Svami se šalio: **“S mojom slikom?”** Puhnuo je u prsten i na njemu je nastao Njegov lik u zlatu.

Pozvao je zatim u manju prostoriju jednog mladića iz Amerike kome je isto materijalizirao srebrni prsten. Mladić je rekao da je s djevojkom i upitao može li i ona ući. Svami ga je upitao koliko ima godina, a nakon što je on odgovorio da ima osamnaest, Svami mu je rekao: **“Da, idi!”** Dok su mladić i djevojka ulazili, nama je govorio: **“Sad ima dvije noge, pa će se oženiti i imati četiri, zatim će dobiti jedno dijete pa će imati šest, pa osam... - vezanost, vezanost.”** Ja sam nato glasno rekla: “Tad je bolje ne ženiti se, Svami!”, a On se smijao i ušao u manju prostoriju za mladim parom.

Iza toga je na osobni intervju pozvao stariju indijsku porodicu i dok je otac obitelji ulazio u manju prostoriju, Svami ga je potapšao po leđima i tri puta izgovorio njegovo ime - Ashok. Svami je pitao Amerikanca kome je materijalizirao brojanicu: **“Kako dugo ćeš ostati.”** On je odgovorio da će ostati do rujna, a Svami je tad rekao da se preseli unutra i da ne gubi vrijeme izvan ašrama. Pitao ga je kad će opet doći, a on je odgovorio: “Kad me Ti pozoveš.” Opet je pitao Svamija treba li nastaviti rad s Isacom Tygrettom, a Baba nije ništa odgovorio.

Intervju se približavao svom kraju i Baba je počeo dijeliti *vibhpti*. Kad je došao do mene, stavio mi je u ruke mnogo paketića, a tada je izvadio još jedan manji paket u kojem je bilo dvadesetak *vibhptija* povezanih gumaticom i rekao: **“To je za tvoju djecu.”** Okrenuvši se Amerikancima, rekao je dva puta: **“Ona je Bal Vikas učiteljica.”** Na izlazu sam još jednom uhvatila Njegovu ruku i zahvalila se na svemu, a Baba se kao pravi domaćin smiješio. Kad smo već bili dolje u vrtu, donio je za nama jednu malu prostirku koja je pripadala nekom od Amerikanaca.

Još se nešto značajno zbililo te godine kod Babe. Jedan mladi par iz Zagreba, koji je mnogo radio *sevu* s Englezima, pridružio se engleskoj skupini. Sljedeći ih je dana Svami pozvao na intervju. Kad su ušli unutra, Svami je pitao mladića: **“Odakle si.”** On je rekao da je iz Hrvatske i tako su zajedno s Englezima bili Hrvati, a zajedno s Hrvatima Austrijanci. Mislim da to nije slučajno i da je to ono što nas Svami i uči. Mi smo svi zapravo velika Sai obitelj, svi smo braća i sestre u Bogu.

Iako Velimir te godine nije bio sa mnom kod Babe, već je s velikom skupinom bio za Božić 1993. godine, sanjao je Babu vrlo brzo po mom povratku kući, u rujnu 1994. godine. Sanjao je da je na daršanu, ali to nije bilo u Indiji, već kao na nekakavom “brisanom prostoru”. Najprije je bio vani na daršanu i Baba mu se nasmijao. Kad je Baba ušao unutra, u svoje prostorije, Velimir je znatiželjno ušao za Njim. Unutra se bojao da će se Baba ljutiti i potjerati ga, ali ga je Baba zagrlio i vodio okolo i pokazivao mu što ima. U stražnjem su djelu kuće neki ljudi nešto radili, a Baba je Velimira izveo van. Tumačeći mu nešto, vodio ga je zagrljenog. Zatim je došao neki sijedi starac obučen u bijelo i Baba mu je materijalizirao *vibhpti*. Velimir je pružio ruku prema njemu, ali mu je Baba u ruku materijalizirao puno *vibhptija*. Skrenuli su iza ugla, iza neke ograde, i tu se našla zbnjena Đurđica. Rekla je Velimiru: “Bok” i kad je ugledala Babu, na brzinu je pokleknula i otišla dalje. Došli su do mjesta gdje su sjedile žene, a među njima Ana i ja. Velimir je rekao Babi da je Ana dobra djevojka, ali da je bila tužna kad je zadnji put Baba nije baš gledao.

Iako još nisam dokučila simboliku ovog sna, spomenula sam ga zato što je u to vrijeme Velimir često sanjao Babu i bio je spreman sadržaj svog sna podijeliti sa mnom, dok se to danas događa sve rjeđe i rjeđe.

Za Sai Babin smo rođendan 1994. pripremili promociju druge knjige Lucasa Rallija *SAI PORUKE TEBI I MENI 2* u Europskom domu. Okupili smo se u velikom broju i nakon predstavljanja knjige slušali smo izabrane citate koji su nas nadahnjivali, a ozračje je odisalo radošću i uzvišenošću. I promocija je treće

knjige *SAI PORUKE TEBI I MENI* održana u Europskom domu jer je na promocije dolazilo sve više ljudi tako da neki drugi prostor ne bi bio ni prikladan.

Bal Vikas djeca su za Babin rođendan uvježbavala predstavu o Njegovu rođenju i djetinjstvu. Babu je glumilo više djece u raznim razdobljima Njegova života, a djevojke su uz pjesme iz raznih tradicija i plesale Univerzalne plesove mira. Mjesec dana kasnije djeca su nastupila i u božićnoj predstavi. Bilo je prekrasno vidjeti toliku djecu okupljenu na pozornici kako izgovaraju najveće istine iz Isusova učenja, ali i molitve posvećene raznim božanstvima i pjesme iz raznih tradicija.

No to nije bilo sve, jer su naša djeca sudjelovala i u mnogim *sevā* aktivnostima. Tako su pjevali i plesali na priredbi za male Vukovarce koja je bila priređena u hotelu "Internacional" na kojoj su sudjelovali i djeca iz Vukovara, ali i naši gosti iz Austrije: Ferdinand, Katarina, Mimi, Ingrid i Stefan. Na kraju su sva djeca dobila božićne pakete.

U prosincu 1994. obišli smo mnoge ustanove, a u tome su nas pratili Englezi koji su dovezli pomoć. S Boženom Leš, dijelili smo paketiće u Gajnicama te pjevali i plesali s djecom. Posjetili smo i Domove za djecu "Paunovac", "Gornje Prekrižje", "Sloboštinu", zbjeg "Grad mladih", Dom umirovljenika u Poljičkim poljanama. Posebni doživljaj bio je posjet Odjelu za intenzivnu njegu u tom domu. Pjesma "Pjevaj aleluja Isusu" bila je gotovo naša himna koju smo pjevali bezbroj put. Uz pjesmu smo obišli sve nepokretne bolesnike tog odjela koji su bili vidno uzbuđeni i dirnuti našom posjetom.

U te su nam se dane pridružili Hildegard i njen sin Bernhard koji su dovezli pomoć iz Njemačke. Čak je i to bio dio divnog Božjeg plana: pomoć se nadopunjavala tako da su Sai prijatelji iz Njemačke dopremili ono što nisu dovezli Bob i prijatelji iz Engleske. Na taj su način usrećili mnoge ljude. Bernahard, jedan divan mladi čovjek, otac dvoje manje djece, po povratku u Njemačku mi je napisao tako divno, plemenito i toplo pismo da sam ga zamolila da mi dopusti da objavim njegovo pismo u svojoj knjizi. On je na to rado pristao, ali ja sam na kraju ipak odustala od tog nauma jer to ne bi bilo u redu u odnosu na sva ona druga prekrasna pisma koja sam primala tijekom svih ovih godina, i koja još uvijek primam. Možda će to biti tema neke moje druge knjige jer su sva pisma pohranjena u mnogim fasciklima. a u njima je velika mudrost i mnogo praktičnih savjeta i iskustava kako napredovati na putu prema Bogu. Posjetili smo sve postojeće zbjegove u okolici Zagreba i stotine i stotine djece i odraslih dobilo je božićne poklone.

Jednog je dana naša stara zelena Toyota dobila novo ruho, naime, obojena je u narančastu boju. Jest da su mnogi od nas priželjkivali takvu boju za naše radno vozilo jer to je boja odjeće našeg Učitelja, ali nismo imali ni vremena ni novaca da ostvarimo taj san. Zato se Svami pobrinuo da je jednog dana kad smo istovarivali prispjeli vagon i kad sam ja bila neophodno potrebna na peronu, Sallyann je sjela za volan Toyote i želivši mi pomoći krenula s kombijem punim pomoći prema Tuškancu u pratnji dva naša pomagača. Što se točno dogodilo nitko nije mogao objasniti, ali se na Mlinarskoj cesti zabila u zid. Desni blatobran bio je potpuno slupan, a i desna vrata se nisu mogla otvoriti. Nakon malo "ravnjanja" na licu mjesta koje su izveli naši dečki moglo se nastaviti s vožnjom. Svi su bili vrlo iznenađeni jer je ona inače vrlo dobra vozačica koja je dovela kombi pun humanitarne pomoći iz Engleske, ali valjda je Baba htio da naš kombi obojimo u narančasto. Sallyann je bila očajna jer nije imala novaca da plati popravak, a kombi nije imao kasko osiguranje pa sam i ja bila zabrinuta kako ćemo ga popraviti.

Ali Richard je kao i uvijek imao rješenje i još je jednom pomogao da se riješe ovako zamršene situacije. Iste večeri sam ga nazvala i ispričala što se dogodilo. Zatražio je Sallyann na telefon i njeno se uplakano lice malo-pomalo razvedrilo, a tad sam čula samo još: "Hvala, hvala, hvala!" Te večeri i ona je uputila molitvu zahvale Bogu da je sve tako dobro prošlo, iako nije bila religiozna.

U siječnju 1995. održano je ekumensko hodočašće od Auschwitza do Hirošime. Za svog boravka u Zagrebu organiziran je mnogovjerski skup u franjevačkoj crkvi na Kaptolu gdje su se izgovarale molitve i pjevale pjesme raznih religija. Među njima su bili budistički svećenik Nipponzan Myohoji, predstavnici islamske vjere, židovske zajednice i kršćani. Članovi Sathya Sai centra bili su pozvani da pjevaju i pleše Univerzalne plesove mira ujutro na teološkom fakultetu na Šalati. Budistički svećenici su molili molitve posvećene Buddhi i vodili meditaciju, predstavnici islama su molili na svoj način a židovi na svoj. Mi smo otpjevali i nekoliko kršćanskih pjesama i bilo je to čudesno jedinstvo u različitosti.

Gosti su se izmjenjivali, pomoć je stizala, a mi smo stalno iznovice nalazili i nove potrebite. U siječnju su stigli Olivia i Peter i osim što su posjetili Dom Josipovac, posjetili su i obitelj Landekić sa šestero djece i mnoge druge potrebite u raznim zbjegovima.

Olivia je bila vrlo interesantan gost. Pripadnik je najviših engleskih krugova i dobro se poznavala s pokojnom princezom Dianom s kojom se uključivala u razne humanitarne aktivnosti. Saznavši od Petera za našu situaciju, željela se sama uvjeriti u to kako bi se najbolje moglo pomoći. I pomoć je počela stizati. Olivija i danas još uvijek pomaže tamo gdje je najpotrebnije.

Peter, iako teško bolestan, radio je kao crv te je zahvaljujući njemu Bolnica Gornja Bistra primila veliku donaciju koju je dobila iz Njemačke preko akcije što ju je organizirala televizijska postaja "Pro Sieben" jer ih je on upozorio na stanje u toj bolnici i poslao im svoj videofilm iz kojeg je to bilo vidljivo. Peterovim naporima našli su se ljudi koji su platili i operacije u Engleskoj za dvoje djece iz Gornje Bistre, Danijela i Margaretu.

Za Valentinovo smo s krafnama i paketima hrane obišli uz pjesmu socijalne slučajeve u našoj okolini. Na Pantovčaku nam je jedna bakica rekla da joj se još nikad nije dogodilo da ju je netko toliko razveselio kao mi. Poklonila je našoj manjoj djeci čokoladice i pozvala da dođemo ponovno.

U veljači smo imali i prvo vjenčanje u Sai centru. Tomi i Goga su se vjenčali u crkvi u Sigetu. Goga je nosila bijeli sari, a naši članovi su pjevali za vrijeme mise. Vinko i ja smo bili kumovi, a kasnije je svadba proslavljena u Sai centru na vrlo lijep način. Bilo je stvarno svega osim alkohola i cigareta.

Predstava za Mahāûivarātri u veljači 1995. godine bila je tako slikovita i lijepa da su nas nakon prikazivanja u Sai centru pozvali da ju ponovimo i na Ribnjaku. U predstavi su Ūivu i Pārvatî glumili Velimir i Ana i čak su zajedno izveli Ūivin ples, dok je Naŷarāju otplesao Źeljko. Sve djevojke su u sarijima plesale jedan indijski ples koji su učile s videokazete.

U ožujku smo na Ribnjaku uz priču o Ūivi nadodali i priču o sv. Franji Asiškom i o Muhamedu. Predstavi su prisustvovali i naši prijatelji iz Austrije i makar nisu razumjeli tekst i uživali su u pjesmama, dječjoj glumi, sceni i kostimima.

Predanost Bogu slabi zbog mržnje prema bližnjima. Bližnji i svijet moraju se uvijek promatrati u ogledalu postojanja, svijesti, blaženstva (*saccidananda*). Opstat će samo srodstvo temeljeno na toj spoznaji. To je Saijevo srodstvo. Kada produbite to srodstvo, istinska prisutnost, neprestana prisutnost Sathya Saija, bit će vaša. Nemojte da vas vaše maštarije zavedu u prašumu riječi i osjećaja. Budite postojani, iskreni prema svojoj najskrovitijoj prirodi."

Sathya Sai Baba - MISAO DANA, str. 74

Na poticaj Irmgard iz Graza počela se u prognaničkom naselju u Pisarovini graditi drvena crkva. Steven iz Australije izvodio je sve tesarske radove besplatno. Velečasni Bradica mu je dao mogućnost stanovanja i kuhanja u jednoj baraci i on je proveo više od dva mjeseca u Pisarovini pomažući u izgradnji kapelice čije su financiranje velikim dijelom potpomogli samostan Willhering i Sathya Sai organizacija Austrije. U travnju je u nazočnosti 150 gostiju iz domovine i inozemstva kardinal Kuharić blagoslovio crkvu, a za vrijeme sv. mise je pjevao zbor Sathya Sai centra Tuškanac.

U travnju smo s Englezima priredili priredbu i podijelili humanitarnu pomoć u Staračkom domu na Iblerovu trgu. Uz nas su nastupila i djeca iz dječjeg vrtića **Različak**, a Englezi su za tu priliku priredili igrokaz **Źivotinjska farma** u kojoj su oponašali razne domaće životinje te nasmijali i djecu i starije. Na priredbi je bio i doministar Šimunović.

Engleze se najviše dojmio posjet SOS dječjem selu Lekenik gdje su najprije naša djeca i mladi održali koncert na otvorenom, a kasnije su podijeljeni pokloni. Zajedno s našom djecom, Englezi i naša djeca odigrali su nogometnu utakmicu s djecom iz Lekenika. I kasnije su naša djeca pri svakom našem

posjetu Lekeniku igrala nogomet s djecom Lekenika, ali kako su ti dječaci vrlo dobro uigrani, naši nikad nisu pobijedili. Unatoč tome naša su druženja vrlo lijepa i svaki se put veselimo ponovnom posjetu.

U svibnju se dogodilo jedno od najvećih Babinih čuda, ako izuzmem ono da je Velimir prestao jesti meso. Dobili smo novi kombi i to potpuno nenadano. Tu nevjerojatnu priču želim ukratko ispričati. Kad su Ute i Heidi iz Njemačke bile u siječnju u Zagrebu, krenule su sa mnom s Toyota kombijem, do krova natrpanim, u zbjeg u Kosnicu. Međutim, čim smo prošli Velesajam, kombi je odjednom stao. Pozvali smo najprije našeg Lovru koji je došao s jednim mehaničarom, ali bezuspješno su se trudili jer nisu mogli otkloniti kvar. Pozvali smo pomoć na cesti i smrzavali se na snijegu i ledu nekoliko sati. Nagovorila sam Ute i Heidi da odu do obližnjeg nebodera gdje je stanovao Željko i da se malo ugriju, a ja sam ostala čekati pomoć na cesti. Ni oni ništa nisu mogli učiniti, već su preporučili vučnu službu. To je inače vrlo skupo rješenje pa sam pozvala svog brata i on je odvuкао kombi natrag na Tuškanac gdje smo ga istovarili. Sljedeći je dan odvuкао kombi a u Toyotin servis. Popravak nije mogao biti učinjen bez rezervnih dijelova koji su bili vrlo skupi. Čekala sam s popravkom kombija nekoliko tjedana. Napokon kombi je ipak bio popravljen.

Ute i Heidi otputovale su nakon nekoliko dana natrag u Njemačku i ispričale u krugu poznatih ljudi o svom posjetu Zagrebu i problemima s autom. Ute je vrlo slikovito prikazala ljudima kako ja vozim i djecu i humanitarnu pomoć u 12 godina starom automobilu kome se vrata ponekad u vožnji sama otvaraju i koji se stalno kvari.

Nije prošlo ni tjedan dana i ljudi koje nikad u životu nisam vidjela i koji su vidjeli samo neke fotografije o našim prilikama i aktivnostima sakupili su novac i uplatili novi Volkswagen kombi, kog su Ute i Heidi dovezle u Zagreb u svibnju 1995. Nakon dugog moljakanja Ute mi je otkrila imena tih samozatajnih ljudi pa koristim priliku da im se i na ovom mjestu zahvalim jer taj je kombi do danas prevezao tisuće tona humanitarne pomoći, a služi i za prijevoz prognanika, naše djece, mladih i svih članova koji sudjeluju u bilo kakvim našim dobrotvornim aktivnostima. Hvala najprije Babi, mom voljenom Učitelju koji je kroz Utu sve pokrenuo, hvala Heidi, Inge, Gernodu, Ellen Platten i njenim prijateljima te Willhelmu za veliku pomoć koju su nam pružili s nabavom kombija.

Služenje čovjeku pomoći će vašoj božanskosti da procvjeta jer će vam se zbog toga srce radovati, a sami ćete osjećati da vam je život bio vrijedan življenja. Služenje je čovjeku isto što i služenje Bogu jer je Bog u svakom živom stvorenju, u svakom kamenu...

Sathya Sai Speaks IV, str. 178

Uvijek se ponovno sjetim one Isusove rečenice: “Od onih kojima se mnogo daje, mnogo se i očekuje” i doista se trudim da stvarno učinim svakodnevno koliko najviše mogu da ublažim jad i patnju svojih bližnjih.

Kasnije u svibnju bili smo gosti Srednje škole u Muranu u Austriji. Oni su priredili priredbu na kojoj su nastupali mnogi mladi ljudi na raznim glazbalima, razni zborovi, a naš nastup bio je vrlo lijepo primljen. Pjevali smo i plesali s njima Univerzalne plesove mira i nitko nije osjetio problem nepoznavanja jezika. Doživjeli smo Babinu poruku o jednoj velikoj svjetskoj porodici bez obzira na naciju, jezik ili pripadnost nekoj vjeri.

U lipnju te 1995. hodočastili smo u Mariju Bistricu, a velečasni Cindrić dopustio je našoj djeci da pjevaju na sv. misi. ***Majko Božja Bistrička, moli se za nas, mi smo tvoji putnici, blagoslovi nas...***

Ovako počinje pjesma koju bezbrojni hodočasnici pjevaju kad dolaze u svetište Majke Božje Bistričke. Čudesni je kip crne Majke Božje poznat po tome što je pred pustošenjima Tatara i Turaka bio skriven i ugrađen u zid ispod kora stare crkve. Mnogo je godina kasnije duhovni pastir imenom Luka opazio poslije večernjeg pozdravljenja u crkvi svjetlo koje je prodiralo ispod kora. Kad se približio tom mjestu da ga razgleda, svjetlo je nestalo. Drugog je jutra dao da se kopa na tom mjestu i tako je pronađen i iskopan čudesni kip. Hodočasnici u crkvi nakon svete mise obilaze kip Majke Božje neki i na koljenima, i mole se Majci da usliši njihove molitve. Ranije, dok je bilo manje ljudi, tu su se palile i svijeće, kao na Kamenitim vratima, a sad je određen prostor iza crkve u podnožju Kalvarije, uz fontanu “Izvor vode i svjetla” s Marijinim kipom, gdje ljudi mole i polažu pred Majčina stopala svoje zagovore kako bi ispunila njihove

molitve. I ja sam je molila da pomogne našoj djeci i mladeži da nikad ne zaborave Boga i da žive moralan i pošten život, kako nas to uči i Isusovo Evanđelje i nauk našeg Učitelja.

Križni put vodi uz pitomi brežuljak obrastao prekrasnim zelenim travnatim pokrivačem što ispija srebro prve jesenske kiše i po čijim su obroncima rasute voćke prepune zlatno-žutih i Božjih plodova, za razliku od kamenitog strmog međugorskog Križevca koji ima svoje druge čari. Tu je podignuto osam novih postaja, vrhunski rad naših akademskih kipara, koje mu daju i sakralnu vrijednost. U tim je postajama Kristova bol pretočena u broncu da bude trajni spomen mučenoga i mučitelja, Boga Oprosnika i čovjeka otkupljenoga. Bili smo na križnom putu i napravili lijep piknik na travnjaku u podnožju crkve. Bilo je to nešto zaista vrlo lijepo i snažno se osjećala Božja prisutnost.

Sredinom lipnja došli su ponovno Hildegund i Karl Heinz pa smo s njima posjetili krizno područje oko Novske i Lasinje. Pomoć smo dijelili tako da smo išli od kuće do kuće i svi koji su se tamo zatekli dobili su paket hrane i sanitarne potrepštine. Najljepše od svega bilo je kad je Karl Heinz na zgarištima kuća zasvirao na svojoj trubi pjesme Bogu, čijom snagom i dirljivošću kao da je htio izliječiti ispaćenu Majku Zemlju i ublažiti svu patnju ljudi koji su tu izgubili svoje najbliže.

U istom se mjesecu održavao i sastanak *SRCEM DO MIRA* kod Christine i Williija u AMUN kući u Münchenu na kojem su i opet naši mladi pjevali i plesali Univerzalne plesove mira. Bilo je prekrasno doživjeti boravak u Amun kući. U kripti u podrumu naše je pjevanje praiskonskog zvuka *Oi* izazvalo takve vibracije da smo se osjećali kao da lebdimo. Golema dvorana za sastanke sva je u staklu, dok su prozori i vrata okrenuti prema prekrasnom vrtu punog tropskog bilja. U jednom se dijelu kuće nalazi i *samādhi*-tank. To je kupka za jednu osobu, a kad se zatvore vrata, izvana ne dopiru nikakvi šumovi. Plutajući u ugodno toploj vodi, izdvojen od vanjskih svijeta, čovjek se nekako lakše uspijeva okrenuti prema sebi i uroniti u svoju pravu prirodu, u svoje Sebstvo. Mnogim su ljudima te kupke pomogle da se "odlijepe" od robovanja svjetovnim navikama i svojim osjetilima. Na vrhu kuće nalazi se staklena piramida za meditaciju, u kojoj čovjek ima osjećaj da je bliže nebu, da je bliže Bogu, premda Bog nije negdje na nebu, već u srcu svakog čovjeka. Naš Učitelj kaže da nebo i pakao nisu neka mjesta, već stanje svijesti.

Gosti su stalno dolazili dovozeći pomoć u velikim količinama, ali bilo bi previše pisati o svim posjetima jer su mnogi ljudi dolazili s pomoći redovito, nekoliko puta godišnje.

Krajem srpnja bili smo pozvani u *Bal Vikas* kamp u Njemačkoj. Bila je to Marisina ideja, a uspjela je pokrenuti više ljudi koji su nam to omogućili. Skupina od oko tridesetak djece i učitelja krenula je s dva kombija i jednim osobnim vozilom prema Münchenu. Na njemačkoj su nas granici čekali Dagmar, Sara i Gerhard koji su donijeli slatkiše i piće za djecu.

Bili smo smješteni u Grafrathu u evangelističkom koledžu. Bila je to prekrasna prostrana kuća s golemim parkom u kome su naša djeca uživala. Sevaci iz Njemačke su brinuli o našoj prehrani. Marisa i Phillip dolazili su svakodnevno sa svježim zalihama hrane, a Christl i još neke Sai sestre pomagale su nam u spremanju hrane. Djeca su se izmjenjivala u dežurstvima u kuhinji i pospremanju a svoje sastanke smo održavali u prekrasnom vrtu. Održali smo dva puta predstavu koju smo prije toga prikazali i u našem vrtu u Tuškancu, a koja je bila posvećena raznim učiteljima koji su pomagali čovječanstvu na putu do Boga. Razne likove u predstavi su glumili: Isusa - Velimir, Majku Božju - Ana, Buddhu - Martina, Sai Babu - Ivan, Rāmu - Blanka, Mojsija - Branka, sv. Franju - Mislav, Zaratustru - Filip, Ūivu - Davor, Kōšū - Igor, Vivekanandu - Vedran, Majku Zemlju - Ines, Shirdi Babu - Ana P., Yoganandu - Ana O., kršćanke - Anita, Milena, Jelena, budista - Vasudeva, Indijku - Tina, muslimanku - Ines. Sai prijatelji iz Njemačke uživali su u predstavi jer osim što su se pjevale pjesme na raznim jezicima, izgovarale su se i molitve u originalu tako da je Ines izgovarala muslimansku molitvu na arapskom jeziku, manja djeca su izmolila Očenaš na hrvatskom, budist je izgovarao originalnu budističku molitvu, a Indijka je pjevala *gāyatrī mantru*. Prvi put smo predstavu održali u Amun kući u Münchenu u nazočnosti mnogo Sai prijatelja iz Münchena, Augsburga i drugih obližnjih gradova, a drugi puta u Grafrathu kad je predstavu ponovno posjetilo mnogo ljudi, a među njima i Manfred, koordinator njemačke Sai organizacije sa suprugom Anitom, zatim Günter i Judith, Krista, Meriadeg i Olivia te drugi.

Jednog smo dana posjetili Sai centar u Münchenu gdje su njihova *Bal Vikas* djeca pripremala predstavu *Preobrazba kroz ljubav* koju su kasnije izveli pred Babom u Indiji. Nakon izvođenja te predstave u Indiji, jedna Sai sestra iz Amerike, čije ime do danas ne znamo, pristupila je našoj Sai sestri iz Münchena Judith i uručila joj ček koji je velikom broju naše djece omogućio dolazak u Indiju. Nakon završene probe

djeca su se međusobno upoznala, a zatim su se izmjenjivala u pjevanju. Jednu pjesmu oni, a jednu naša djeca. Na kraju smo bili počašćeni ukusnim sladoledom.

Osim svakodnevna programa u Grafrathu posjetili smo i park životinja gdje su djeca mogla sama hraniti srne, paunove i druge životinje. Jedan smo dan bili na kupanju na Amer See, a drugog smo dana posjetili "Engleski vrt" u Münchenu. Tamo se dogodilo još jedno Babino čudo. Dok su naša djeca pijuckala Coca-colu za jednim stolom u parku, bračni par koji je sjedio za stolom do našeg promatrao je neko vrijeme zadivljeno jednu našu djevojčicu, a zatim mi se obratio upitavši me odakle smo. Kad sam odgovorila da smo iz Hrvatske i da smo u Njemačkoj na praznicima, gospođa me upitala kako je djevojčica koja je imala Sai Babin medaljon na lančiću došla do njega. Ispričala sam joj da sam već više puta bila u Indiji i da sam djeci donijela medaljončiće pa ih tako neka nose oko vrata. Ni ona ni suprug nisu mogli povjerovati da mi u Hrvatskoj znamo za Sai Babu i da sva ta djeca na praznicima u Njemačkoj sudjeluju u Programu odgoja u duhu ljudskih vrijednosti. Bili su tako oduševljeni našom djecom da su ih sve počastili omiljenim čipsom, Coca-colum i sladoledom. U znak zahvalnosti naša su im djeca usred Engleskog vrta otpjevala jedan *bhajan*. Razmijenili smo adrese i oprostili se s tim divnim ljudima.

Na tomboli koju smo priredili troje je djece (Milena, Jelena i Ana O.) izvuklo kao glavni zgoditak kartu za Indiju koju su iskoristili za Božić te godine. Naši praznici u Grafrathu ostat će nam svima u prekrasnom sjećanju.

U kolovozu smo na posljednji počinak ispratili Ninoslavovog oca. Iako je na sprovodu bio svećenik, pokojnikova obitelj me zamolila da pročitam pred halom za ispraćaj jednu poruku Lucasa Rallija koja kaže:

"Dijete moje, život na svijetu nastavlja se, ljudi dolaze i odlaze, sve je vječno, životna snaga objavljuje se uvijek i svugdje.

Svatko i sve u tom je svijetu konačna i jedina snaga u svemiru, životna snaga, Božja snaga, sam Bog, univerzalna ljubav. Ništa u svijetu ne postoji osim Boga.

Vaša impresija onoga što vidite lažna je, to je opsjena, māyā. Dijete moje, sve što postoji je Bog i, zapravo, sve što vidite oko sebe je Bog, kao očitovanje konačne snage, ali prerusene na različite načine.

Život nije onakav kakvim ga vi vidite. Smrt ne postoji, postoje samo promjene iz jednog stanja u drugo, samo razni stupnjevi svijesti. Nema dvojnosti duha; samo je jedan duh, duh Božji. Svatko je kapljica toga Božanskoga.

Privid smrti trenutačno je kad se dogodi, umovi onih koji su vezani za osobu koja umire, zbunjeni su, smeteni. Ljudi ne vide stvari onakvima kakve one zapravo jesu, oni sve povezuju s neposrednom prošlošću. Ali vrijeme je bezvremeno, i vrijeme je samo po sebi vječno. Za Boga je sve što postoji u odnosu na vrijeme sada.

Mnogo možete naučiti ako razumijete tu temeljnu istinu i ako svoje misli, osjećaje i djela prilagodite toj istini. Nikad se nemojte bojati jer nema ničega čega biste se trebali bojati.

Sjetite se riječi Isusta Krista: 'Moj Otac i ja smo jedno.' To je temeljna istina, da smo svi jedno, svi dio cjeline, svi kapljice Božje.

Nitko nije otišao, svi su sada ovdje i nema odvajanja. Tijelo je samo vozilo, prolazno vozilo za dušu u jednom životu, u jednoj inkaranciji. Nemojte obožavati tijelo. Gledajte na njega kao na nešto što treba ispuniti svoju svrhu, da vas povede kroz jedan određeni život, život koji ste sami kreirali za svoju dobrobit."

Za blagdan Velike Gospe naša su djeca sudjelovala u procesiji i sv. misi u Pisarovini, a kasnije su ih velečasni i časne setre počastili. Bio je to nastavak našeg druženja s ovom župom, gdje smo stekli dobre prijatelje.

Kasnije u kolovozu smo pjevali u Selskoj crkvi na vjenčanju Josipa i Zlatice. Bilo je prekrasno, a s pjesmom smo nastavili i za vrijeme zakuske koja je bila organizirana u dvorani suterena crkve.

Anin se brat vjenčao 2. rujna, a 3. rujna slavio se Velimirov 18. rođendan i vjenčanje Aninog brata u Sai centru uz pjevanje duhovnih pjesama. Na proslavi rođendana bili su mnogi Velimirovi prijatelji iz škole i neki drugi svjetovni prijatelji kojima je to bio možda prvi susret s takvom glazbom.

Početkom listopada učinili smo i grupnu *sevu* kod članova našeg Sai centra u Kostajnici koji su smješteni u Zagrebu kao prognanici jer im je kuća potpuno uništena. U prohladno, sunčano jutro krenuli smo s dva kombija Stipi i Katarini u kostajnički kraj u berbu jabuka. Kad sam stigla u voćnjak i u modrini neba ugledala crvene jabuke što kao ukrasi vise na granama, nije mi bilo teško shvatiti Evu koja u raju nije odoljela jabuci. Stablo, bilo ono visoko ili nisko, spustilo je nisko svoje prepune grane, klanjajući se zemlji i

nudeći se dohvatiti naših ruku. Čim bismo granu obrali, ona se s vidnim olakšanjem vratila na svoje prvobitno mjesto. Toliko je veličine bilo u toj samozatajnoj gesti. Veselo smo i marljivo brali jabuke, žamoreći, smijući se i pjevajući, baš kao što su to prije nas, činile i pčele oprasujući ih dok su još bile cvjetovi. Stipe nas je odveo i do tihog izvora u prekrasnoj šumi koji stoljećima taži žeđ mještana i putnika. Na kraju smo se pozdravili s našim ljubaznim domaćinima koji su nam svojom srdačnošću ispunili srca ljubavlju, a svojom nesebičnošću omogućili da dva kombija napunimo jabukama. Dio jabuka podijelili su međusobno sevaci, a ostali vozio se u dječje domove. Koliko smo toga naučili!

U istom smo mjesecu bili i po drugi puta u Wilheringu, gdje smo u crkvi pjevali pjesme iz raznih religija. Čitali su se i tekstovi o bratstvu svih ljudi i očinstvu Boga Oca. Opat Gotfried je u trenutku zajedničke molitve za mir došao do naše djece i uhvatio ih za ruke, a oni su jedni druge tako da su svi u crkvi tvorili "lanac ljubavi" u zajedničkoj molitvi za mir. Nakon zajedničkog ručka naša djeca i mladi pjevali su razne pjesme i *bhajane*, a u tome su nam se pridružili mnogi drugi.

Što su korijeni vjere u vama? Tko ste vi da biste mogli vjerovati u sebe? Ne. Vi vjerujete u sebe zbog toga što ste vi Bog i duboko u sebi nosite nepokolebljivu vjeru u Boga. Vjera u Sebe i vjera u Boga jedno je te isto; suočeni s izvanjskim neprijateljem, vi crpíte snagu iz Boga koji je u vama.

Sathya Sai Speaks II, str. 229

Kasnije u listopadu pjevala su naša djeca i mladi pjesme iz raznih tradicija u dvorcu u Murau s četiri profesionalna zbora iz Austrije. Bio je to veliki izazov, ali i prekrasan događaj. Bili smo vrlo uzbuđeni jer je cijeli susret pratila i televizija, ali sve je prošlo vrlo skladno i lijepo i na večeri koja je priređena nakon koncerta naši su se mladi vrlo lijepo družili s mladima iz Austrije.

Akhaiāa bhajani (neprkidno pjevanje *bhajana* kroz 24 sata) te su godine bili posebno lijepi jer su nam se pridružili Sai prijatelji iz Münchena, Frankfurta, Lauda, Kōningshofena i Muraua.

Pred moj su odlazak u Indiju u studenom stigli Gita i Himanshu. Gita je iz frankfurtske regije otpratila mnoge vagone pomoći na područje Hrvatske i željela je vidjeti kako mi to raspodjeljujemo. Himanshu koji je te godine bio u Indiji za *pādukā p̄p̄ju* (poklonstveni obred pred Guruovim sandalama) i donio blagoslovljene *pāduke*, naučio nas je kako se radi *p̄p̄jā*. Kao da nas je pripremio za poklon koji sam dobila u prosincu u Indiji od Sai Babe. Naime, On mi je materijaliziralo male, srebrne sandale (*pāduke*).

Trinaesto poglavlje

SPOZNAJ, MOJA DUŠO, DA POSTOJI SAMO JEDNOTA

SVAMIJEV SEDAMDESETI ROĐENDAN

Kako je služenje bližnjem jedan od najznačajnijih elemenata duhovnog razvoja, ono treba biti čisto i nesebično, namijenjeno onima kojima je najpotrebnije. Zato se poticalo sve više ljudi da se uključe u služenje. Trebalo je vidjeti koje su stvarne potrebe ljudi i pobrinuti se da naše služenje prihvate kao da nas je "Bog poslao" da ublažimo njihove patnje, a ne da se osjećaju neugodno i dožive to kao milostinju.

Svami me na intervjuu 1994. pitao: "Koji je najbolji put do Boga?" Nakon nekoliko naših pokušaja da damo ispravan odgovor rekao: "Voli svog bližnjeg, služi svom bližnjem, sevā (nesebično služenje) je božanska. Dužnost je Bog."

Toliko sam se puta tijekom svih ovih godina sjetila tih Babinih riječi, kad je možda bilo i naporno, jer mi je Svami dao još jednu dužnost rekavši na istom intervjuu da sam Bal Vikas učiteljica (odgojni program za djecu u duhu pet ljudskih vrijednosti). Djeca su nakon toga počela pristizati u Sai centar u tolikoj mjeri da se trebalo dobro organizirati da pripremimo programe za njih, a to smo i učinili koliko smo god mogli, iako u našoj zemlji uopće nema školovanih *Bal Vikas* učitelja. Znala sam da će nas Svami voditi i nadahnjivati jer kad sam Mu spomenula da nemamo školovanih učitelja za program odgoja u duhu ljudskih vrijednosti, ohrabrio nas je rekavši da djeci čitamo priče iz života velikih svetaca te da s njima pjevamo i molimo.

Njegovom je milošću 1995. došlo do mogućnosti da naša djeca u velikom broju otputuju u Indiju. Kako su djeca i mladi počeli pristizati u Sai centar, morala sam barem po noći pronaći vremena da izučavam Babin nauk. Tako sam i dobro proučila Babin intervju koji je dao *Blitzu* i u kojem je stavio naglasak na to kako se **ČOVJEK, POJEDINAC MORA RAZVITI U ČOVJEČANSTVO**. Cilj je Njegove misije je da ujedini čitavo čovječanstvo u jednu jedinstvenu obitelj u ustroju jedinstva. Kada se to jednom ostvari, zajedničko će božansko naslijeđe koje povezuje čovjeka s čovjekom i s Bogom postati očigledno i ljubav će prevladati kao zvijezda vodilja.

Čovjek se mora najprije razviti u čovječanstvo, u potpunost svojih cjelovitih mogućnosti. Danas u svijetu takvo čovječanstvo ne postoji. Ne postoji jedinstvo misli, riječi i djela. Čovjek danas misli jedno, govori drugo, a djeluje na sasvim suprotan način. Zato imamo čovjeka pojedinca, zbunjenog, smetenog i bombardiranog proturječnim mislima. U njemu ne vidimo čovječanstvo motivirano

Odlazak u Indiju za Svamijev 70. rođendan, te kasniji boravak s djecom za Božić, bio je stvarni poticaj da razgrnem jednom zauvijek zavjesu neznanja.

Već dolaskom u Bangalore doživjela sam ugodno iznenađenje jer je na samom ulazu u zrakoplovnu luku bio postavljen štand na kome je pisalo **LOVE ALL - SERVE ALL - WELCOME**. S plavim marama oko vrata, dočekivali su putnike Babini sevaci (ljudi koji nesebično služe), nudeći male prospekte o ašramu i značenju 70-og rođendana Sathya Sai Babe, s kalendarom za 1996. godinu kao i *vibhptijem* koji Baba dijeli na intervjuima. Bila sam dirnuta do suza što nas je Baba tako “dočekao” već u Bangaloreu. Jedna mi je prijateljica iz Njemačke rekla kako je kod njih u zrakoplovu Swiss AIR-a pilot rekao, kad su se približavali Bangaloreu, da upravo nadlijeću ašram velikog indijskog Učitelja Sathya Sai Babe. Tako se Baba neprimjetno uvukao u sve pore života pa su sve agencije imale isti problem: nije bilo dovoljno letova koji bi zadovoljili velik interes ljudi.

Ašram je bio prekrasno okićen, a svakim bi danom osvanuo neki novi detalj, tako da nam se pred sam rođendan činilo da smo u Gradu snova, a ne u Puttaparthiju. Svjetleće statue Gaīeūe, Sarasvatī, Nāyārāje ili nekog drugog božanstva izmjenično su svjetlom dočaravale svjetovno bogatstvo duhovnog izražaja. Na pitanje jedne znanice gdje je tu sad skromnost o kojoj Baba govori, odgovorila sam da mislim da nam to Baba omogućava da i mi malo doživimo i osjetimo kako izgleda “raj”. Indijci koje nije nimalo smetalo što su spavali po livadama, svim prilaznim putovima, na stubištima i svugdje uokolo, doživljavali su sve te ljepote, vjerujem, kao jednu stubu do raja. Svima su nama pokazali kako nije važno ugoditi tijelu kad postoji mogućnost da se bude u blizini avatara. Baba je svima davao mogućnost daršana i pojavljivao se tijekom dana na raznim mjestima kako bi Ga svatko mogao vidjeti, iako je bilo toliko ljudi da Mu se baš i nije moglo prići blizu. Budući da je naša regija uz Japance imala posebne redove (special lines), sjedili smo često vrlo blizu i nismo doživjeli sve strahote gužve osim kada se ulazilo u veliku dvoranu Poornachandru.

Šesta svjetska konferencija, čiji smo bili delegati, trajala je od 18. studenog do 21. studenog 1995. godine. Budući da sam sudjelovala u radu *sevā* krila, čula sam mnogo poticajnih prijedloga o radu *sevā* krila i posebno sam razgovarala s Jagadishanom (koji je održao i predavanje za hrvatsku skupinu). *Sevā* koja se radi u Maleziji, ali i u Nepal u ili u Zimbabveu, uistinu je vrlo poticajna. Na primjer, da bi postigli veće jedinstvo svih tradicija, u Meleziji svaki blagdan, iz svih tradicija, ne samo da slave već i dijele poklone djeci i obiteljima iz tih tradicija. To je način kako se dobrim primjerom može pokazati tko je Baba, jer Baba je u sve te dane dijelio razne poklone.

Osim što su cijeli tjedan hrana i smještaj bili besplatni, Baba je dijelio *sarije* (nekoliko tisuća), *dhotije*, torbice, slatkiše. Dijelio je i dijelio, a poruka dana 18. studenog je glasila:

Meni ne trebaju sve ove aktivnosti. Sve to radim da vas usrećim i da vam primjerom pokažem kako treba nesebično služiti čovječanstvu. Nitko tko je vođa i želi da drugi nešto naprave ne može to postići, ako on sâm ne služi nesebično i mnogo, kao primjer drugima.”

Jednom je u Svom govoru, spominjući Projekt pitke vode, Baba rekao kako je čovjekova dobra karma ako utroši novac u to da drugome osigura ono osnovno što mu treba u životu, kao npr. vodu, umjesto da ga potroši na neku materijalnu stvar, Baba je mnogima omogućio da na taj način poprave svoju karmu, a tim je ljudima (8 milijuna ljudi dobilo je pitku vodu) pomogao da lakše žive.

Indijski predsjednik SRI SHANKER DAYAL SHARMA koji je bio na proslavi Babina rođendana i na otvaranju vodovoda u pokrajini Anantapur, rekao je kako Baba puno čini za Indiju jer tek što je bila završena Superspecijalistička bolnica, sad Projekt pitke vode ima goleme razmjere. Govorio je i o odgoju u duhu ljudskih vrijednost koji se sve više provodi u mnogim indijskim školama.

Indijski premijer SHRI NARASIMHA RAO bio je također u Poornachandri na festivalu duhovnih pjesama za nacionalni integritet i sklad u čovječanstvu (SPIRIT OF UNITY CONCERTS FOR NATIONAL INTEGRATION FOR HARMONY IN HUMANITY), što je trajao od 14. studenog - 24. studenog 1995. godine i otvorio vodovod za grad Anantapur.

Inače, kod Babe su boravili i drugi ministri: MANMOHAN SINGH (ministar financija), CHANDRA BABU NAIDU (glavni ministar države Andhra Pradesh), P.A. SANGMA (ministar informacija), SRI S.B. CHAVAN (ministar unutarnjih poslova), SRI RANGAYYA NAIDU (državni ministar Indije), o čemu su pisale mnoge novine. Babine su fotografije preplavile stranice novina iako su Ga neki novinari stavili na sporedne stranice. Na festivalu su sudjelovali najveći umjetnici iz Indije i drugih zemalja. Oni su, iako nisu svi bili Babini sljedbenici, vrlo rado nastupali pred slušateljstvom iz cijelog svijeta. Bilo je tu prekrasne, drevne, indijske glazbe i raznih novijih glazbenih obrada. Iako je bilo dosta glasno, Baba je svaki dan strpljivo sjedio od 14h do 21.30h navečer, pažljivo slušao umjetnike i dijelio poklone. Kao da nam je htio pokazati da je izvorna indijska glazba - kao i Vede - nešto iz čega je proizašla sva duhovna glazba. Nastupali su i neki umjetnici sa zapada. Bio je tu Felix Maria Woshek, Nijemci s Global festivala, a za Babin rođendan, dok se Baba ljujao na *jhpli* (ljuljački), pjevala je Dana Gillespie (poznata svjetska jazz pjevačica koja gotovo svake godine gostuje i u Zagrebu na Jazz festivalu koji organizira Boško Petrović). Ona je izvodila rock-soul glazbu posvećenu Babinu rođendanu. Baba je vidljivo uživao, rukom davao ritam, te blagoslivljao Danu. Bilo je mnogo starijih ljudi u ašramu, i zapadnjaka i Indijaca, koji to nisu mogli shvatiti i koji kao da su zamjerali Babi što je to dopustio. Za mene je to bio samo još jedan znak kako Svami voli sve ljude, a to je pokazao i time što se za vrijeme daršana puštala duhovna glazba iz najrazličitijih krajeva svijeta (ja sam se zamalo "rastopila" na glazbu IL KITARA ili DEUTERA koju jako volim). Čula sam da je Baba posebno tražio Indulala Shaha da Dana Gillespie pjeva za Njegov rođendan.

Kroz neku vrstu dnevnika željela bih prikazati neke najdraže trenutke tog velikog događanja. Moram posebice naglasiti da je na proslavi ovog Babinog rođendana bilo oko dva milijuna ljudi iz cijelog svijeta. Bilo je tu pripadnika raznih religija koji govore raznim jezicima, različite su boje kože i pripadaju najrazličitijim društvenim sredinama, od najsiromašnijih do najbogatijih.

10. studenog

Rodendanska je proslava zapravo počela već tog dana kad je bio Babin "zvjezdani rođendan" prema hinduističkom kalendaru. Gradonačelnik grada Anantapura bio je na proslavi i ponudio Babi voće, a donijete su i mnoge torte i kolači na blagoslov. Svami je podijelio satove gotovo svim učenicima, osoblje koledža iz Anantapura dobilo je zlatne i srebrne satove, a i učenice su dobile vrlo lijepe satove. Čak su i oni najmanji učenici dobili satove tako da sada nitko neće imati ispriku da ne pazi na svoje riječi, misli, djela, karakter i srce.

11. studenog

Tempo se života u ašramu sve više ubrzava. Svaka je država Indije dobila dozvolu da uređuje jedan dio ašrama. Prekrasno uređen vrt oko stupe izgledao je kao srce same Indije. Tu su bile smještene razne keramičke posude s cvijećem i figure konja kako pasu travu. Za nas koji volimo indijsku kulturu, izgled ašrama bio je pravi doživljaj. Raznobojne su svjetiljke treperile na okolnom drveću i ogradi. Unutar ašrama bili su postavljeni mnogi "slavoluci" posvećeni raznim božanstvima. Tako je postojao slavoluk posvećen VIŠŪU NAÝARĀJI, ŪĀRADI (božica Sarasvati) ili vrata što izgledaju kao stara budistička stupa. U raznim su šatorima otvoreni telekomunikacijski centri u kojima osim brojnih telefona postoji i faks, kao i fotokopirni aparati (samo za vrijeme rođendana). Sagrađeno je pet novih zgrada za zapadnjake. Zgrada Sjever 5 još se uređivala i useljena je u potpunosti tek u prosincu za vrijeme liječničke konferencije, za čije je sudionike bilo priređeno 400 soba. Tu bih htjela nadodati da su do danas izgrađene još tri zgrade na sjevernom djelu ašrama, a u Svom je govoru 14. siječnja 1999. godine Svami najavio izgradnju još stotinu "shedova" (nastambe u kojima spava više stotina osoba pod jednim krovom) za Njegov 75. rođendan sljedeće godine. Svakog dana druga skupina žena dobiva *sarije* iz Gospodovih ruku. Danas su to bile *seve* iz indijske kantine.

12. studenog

Ašram se priprema za glazbeni festival. Svugdje oko Poornachandre postavljeni su šatori za glazbenike, snimatelje, TV ekipe, zvučnike. Sjeverna indijska kantina izgleda kao mramorna palača s velikim kružnim stubištem i golemim kružnim prostorijama gdje će muškarci jesti odvojeno od žena. Za vrijeme Šeste konferencije mi smo te prostorije koristili za naše sastanke, a hrana se djelila ispred šatora što su bili postavljeni uz zgradu. Sagrađeno je i 40 novih “shedova”, a postavljeno je i mnogo šatora za razne potrebe.

U zapadnoj su kantini postavljeni novi zastori, svijetloplavi i ružičasti. Oko 75-100 ljudi svakog dana treba rezati povrće i pripremiti hranu za mnogobrojne goste, a iza toga treba i oprati posuđe. Da bi sve to uspjeli, tim je sevacima je nemoguće otići na *bhajane*, ali oni ne tuguju, već pjevaju *bhajane* u kantini.

13. studenog

Postavljeni su bijeli suncobrani u sredini prostora za daršan, a raznobojni uz rub, svuda naokolo. Obješeni su i razni papirnati ukrasi po svodovima što vrlo lijepo, umjetnički izgleda. Svami je pozvao petnaest svjetskih koordinatora na intervju, a prije toga su na verandi svi dobili *pādanamaskār* (klanjanje pred Gospodovim stopalima), te šalove i slatkiše.

14. studenog

Početak rođendanskog festivala. Kada je izlazio, Baba je prvo dao daršan onim ženama koje su sjedile na vanjskoj terasi pod šatorom, pa se tek tada uputio srednjim prolazom prema strani na kojoj su sjedili muškarci uzimajući mnoga pisma što su nalikovala na rođendanske čestitke. Gosp. Goldstein, koordinatorski predstavnik zapadne zemljine polutke) u svom je govoru rekao da Baba umjesto čestitke želi našu preobrazbu.

Na muškoj je strani Baba izašao van da pozdravi mnoštvo što je tamo sjedilo jer nije stalo u prostor za daršan. Svečanost u Poornachandri počela je tako što je Svami zapalio svjetiljku *ĵyoty* i time otvorio festival. Skupina pandita je najprije pjevala Vede, a zatim su se redali zvuci klasične glazbe izvođeni na klasičnim zapadnim glazbalima, čak i na violini. Najpoznatiji su indijski glazbenici nastupali na festivalu, a neki su se od njih obraćali Svamiju s iskazima svog štovanja. Prošlogodišnji su koncerti bili umjetnički trijumf, a ove su godine to bile molitve Svamiju za nacionalno jedinstvo i sjedinjenje. Kada je prije svog nastupa Shiv Kumar Sharma rekao da je za njega Sathya Sai utjelovljenje *ādi ūakti*. Svamjevo je lice ozarila radost, a oči su mu žmirkale u skladu s ritmom glazbe. Kad se Sharma na kraju poklonio pred Babom i poljubio Mu stopala, Baba mu je materijalizirao prekrasan zlatni medaljon kao znak poštovanja umjetničke ljepote njegova nastupa. Baba mu je ponudio i mjesto kraj Sebe. Program je nastavilo dvoje mladih na koturaljkama koji su izveli ples o Gospodu Ūivi, za što su već dobili 62 nagrade širom svijeta. Večer je završena klasičnim indijskim plesovima, a Svami je iza toga podijelio poklone (*dhotije*, *sarije*, šalove) svim sudionicima.

15. studenog

S jedne i druge strane ulaska u Poornachandru postavljena su dva prekrasna tibetanska spomenika budističkog podrijetla. U središtu prostora za daršan postavljen je slavluk s natpisom “Spirit of unity” (“Duh jedinstva”). Koncert je bio tako lijep kao da su se spustili *Gandharvasi* (nebeski svirači Gospoda Višūa) da sviraju za Gospoda. Studenti su burno pozdravili instrumentalni trio *tabla* i Sultan Khana koji je svirao na Saranagi. Baba je opet iskazao Svoje poštovanje prema njihovom umjetničkom programu tako što je podijelio šalove i *pādanamaskār* muškima, a *sarije* i kutije boje zlata ženskim izvođačima.

16. studenog

Sve do sada ova je svečanost sličila na obiteljski susret u kome su sudjelovala draga nam i poznata lica među kojima je tekla Babina ljubav. No, kako se broj sudionika iz dana u dan mnogostruko povećavao bilo je malo teže doživjeti taj osjećaj jedinstva, a još je teže bilo zamisliti kako tu ljubav prenijeti u svaki kutak ovog našeg planeta Zemlje da bi je svatko mogao iskusiti. Svami će nam pomoći u tome, sigurna sam. Koncert u Poornachandri pratila sam na velikom ekranu što je bio postavljen pokraj ulaza u dvoranu jer se unutra nikako nije moglo ući, iako zapadnjaci imaju prednost. Indijke sve češće probiju redove i navale na vrata ljubomorne što ima sve više zapadnjaka koji uvijek imaju neke prednosti. Baba je bio svjež i divan i svi smo se pitali kako izdrži cijelo to vrijeme slušati tu lijepu, ali vrlo glasnu glazbu. Nastupali su *panditi*, Bhimsen Jashi i njegova grupa, Kamala Shankar, Kavita Krishnamurthi i drugi. Baba je uživao, a na kraju je podijelio šalove i *sarije*, dok su umjetnici redom padali na koljena da bi dobili *pādanamaskār*.

17. studenog

Zapadnjaci su smješteni uglavnom u novoizgrađenim *shedovima* od 1-12, što se nalaze straga, izvan dometa buke. Svi su opskrbljeni metlama i raznim sredstvima za čišćenje kao i dezinfekcijskim sredstvima kako bi se što bolje održavali sanitarni čvorovi, što i uspijeva. Australci, Novo Zelandci i oni iz UK smješteni su u studentskom hostelu i tamo imaju svoju vlastitu kantinu, tako da se osjećaju pomalo zaštićeni od velikih gužvi. Jednog ih je dana naš predragi Svami posjetio i svi su dobili *pādanamaskār*. Netko je upitao Svamija: "Što možemo učiniti da pomognemo svijetu?" Svami je odgovorio:

"Možete moliti. Ljudi ne mole dovoljno. Ako imate čašu hladne vode, molite za one koji nemaju vode. Dok uzimate hranu, molite za one koji su gladni."

Svami je tog dana na intervju pozvao organizatore koncerta, a velika skupina brahmana (svećenika) ušla je u hram i započela s pjevanjem Veda, što se nastavilo tijekom čitavog dana. Navečer su na koncertu, uz Svamija, sjedili guverner države Andhre Pradesha s jedne strane, a premijer Indije s druge strane.

Redali su se glazbeni brojevi čiji je cilj bio postignuti nacionalno jedinstvo svijetu. Ta je glazba zvučala usitnu božanski. Nastupali su vrlo poznati glazbenici kao što su Mahalakshmi Natarajan, pandit Jasraj, M. S. Subbalakshmi. Nakon koncerta guverner Andhre Pradesha je rekao da toliki ljudi dolaze izdaleka da proslave rođendan živućeg Boga, i da moli Babu da poživi još mnogo godina kako bi i dalje mogao pomagati siromašnima jer ovaj Ga svijet jako treba.

18. studenog

Svečano otvaranje Sri Sathya Sai projekta pitke vode počela je pjevanjem Veda, ali ovog puta su ih pjevali učenici osnovne škole. Redali su se govornici koji su govorili o tome koliko je dobra Svami učinio za najsiromašnije stanovnike Indije i to u vrlo kratkom vremenu. Predsjednik Andhra Pradesha je rekao da je Baba za svoj 69. rođendan najavio kako će se svim selima u pokrajini Anantapur omogućiti da dobiju vodu. O takvom se projektu nije moglo ni sanjati za vrijeme devedesetogodišnje vladavine Engleza u ovim krajevima, a ni u vrijeme već gotovo pedesetogodišnje vladavine indijskih državnika. Za samo 364 dana Sai Babinom je pomoći postavljeno preko 250 milja cijevi te više stotina spremnika za vodu, čime je omogućeno, po prvi puta u povijesti Indije, da oko 750 naselja odnosno oko osam milijuna ljudi dobije pitku vodu.

U večernjem je programu svečano otvorena Šesta svjetska konferencija Sathya Sai organizacije. Govorio je Sathya Narayana, nacionalni koordinator Indije, koji je tom prigodom istaknuo da je 1. svjetska konferencija održana u Bombayu 1968. godine. Dok je 1975. godine u svijetu postojalo oko 600 centara, za Babin će 75. rođendan cijeli svijet biti uključen u Njegovu misiju. Pred godinu je dana iz države Maharashtre došlo 40 sevakā (osoba koje nesebično služe) u Prasanthi Nilayam, a ove ih godine ima 2000. Oko 40% delegata na konferenciji po prvi puta su u Prasanthi Nilayamu.

Indulal Shah, internacionalni predsjednik Sathya Sai organizacije, rekao je kako je Svami bezgranična energija ljubavi koja sve prožima. Ovo je bila godina *seve* (nesebičnog služenja), a sljedećih će pet godina biti posvećeno istini, ispravnom djelovanju, miru, ljubavi i nenasilju. Počevši od ovog Babinog rođendana, usredotočit ćemo se na istinu i organizirati tijekom godine brojne seminare i radionice o istini kako bismo se promijenili jer kad se pojedinci promijene, tad se mijenja i cijelo društvo.

Dr. Goldstein je govorio da tijekom ove konferencije trebamo mnogo govoriti o pravom smislu svog života i provoditi u život Babinu učenje tako da naš život bude prožet dubokom ljubavlju za Boga, ali i za svako biće, jer Bog prebiva u svakome od nas. Naši životi trebaju biti Njegova poruka, zato se trebamo osloboditi sebičnosti i poistovjećivanja s tijelom.

19. studenog

Pri završetku Svog govora 18. studenog, Baba je najavio 19. studeni kao Dan žena. Stoga će žene sudjelovati u svim obredima koje inače izvode muškarci, a bit će pošteđene i rada u kantinama. Tako je prvi dan konferencije počeo neuobičajenom povorkom što ju je predvodio Baba. Bile su to žene koje rade u bolnici, sve obučene u narančasto-zlatne sarije (Babin poklon), a jedna je od njih nosila i veliki suncobran iznad Babine glave. Poseban prigodni program u Poornachandri u cijelosti su pripremile žene, pa čak ni Babin govor nije prevodio Anil Kumar (Babin stalni prevoditelj), već jedna učiteljica. Svami je daršanom obdario i ženski životinjski svijet: povorku okićenih krava predvođenu prelijepo okićenom slonicom Sai Gitom.

Popodne se u Poornachandri održavao kulturni program u kojem je sudjelovala i skupina iz Hrvatske s jednom pjesmom. Tekst pjesme je glasilo: **LIKE RIVER WE FLOW, LIKE THE SUN WE SHINE, IN HARMONY**

OF HIS LOVE DIVINE, DAUGHTERS OF THE EARTH UNITE. Pjesma što se pjevala na šest jezika, a jedan je od njih bio i hrvatski, što je bilo i najavljeno pred Babom. Hrvatski je tekst glasio: **KAO RIJEKE ŠTO TEKU, KAO SUNCE ŠTO SJA, U SKLADU S NJEGOVOM BOŽANSKOM LJUBAVLJU, KĆERI SMO ZEMLJE JEDINSTVENE.** Baba nas je toliko blagoslivljao i pričao s nama za vrijeme trajanja programa da smo se sve rastapale (Judita, Dolores, Nena, Renata, Nada Đurevska iz Sarajeva, Vanja iz Splita i ja). Naš je dragi Svami drugi dan tražio da nas još jednom vidi pa smo dobile special line (posebni red), ali tada ipak nije došao do nas. U Svom božanskom govoru Svami je istaknuo kako je važna uloga žene u društvu jer ona podiže djecu i ako to radi s puno ljubavi, strpljivosti i odgovornosti, tada je njena uloga čak važnija od uloge muškarca. Vrijedni, hrabri i odgovorni mladi ljudi rezultat su toplog roditeljskog doma.

Svami nas je podsjetio da ženski princip *prakōti* nije nešto obično, već je poštovan od pamtivijeka, i da će se u društvu koje poštuje ženu božansko očitovati u raznim oblicima. Ipak, pozvao je žene da na taj dan promijene neke svoje osobine, na primjer, da ne pričaju previše te da postanu tihe i mirne u svim svojim djelatnostima. Žene trebaju biti te koje će samoprijegorno i hrabro kročiti putem prema Bogu, a muškarci će ih slijediti na tom putu i tako će se cijelo društvo mijenjati.

20. studenog

Osvanuli su helijevi baloni i zeleni vijenci što ukrašavaju prostor za daršan. Sve je više ljudi izvan prostora za daršan, ali Baba obilazi sva mjesta tako da Ga ipak svi vide, iako iz daljine. Na velikim ekranima što su montirani u blizini Poornachandre može se vidjeti Babu sasvim izbliza i uživati u daršanu. Popodnevni program je počeo s *bhajanima*, a zatim je govorio dr. Safaya o Superspecijalističkoj bolnici i o načinu rada koji je jedinstven u cijelom svijetu, što je za njega najveće Babino čudo. U toj bolnici mnogi volontiraju i rade s puno ljubavi prema Bogu, ali i prema svakom pacijentu. Sljedbenici iz Koreje predali su tom prilikom dr. Safayi komplet novih deka za bolnicu.

21. studenog

Svami se pojavio u žutoj haljini. Iako je bila takva gužva da Ga se jedva moglo vidjeti, svi su od Njega dobili na poklon male sličice s Devetočlanim kodeksom ponašanja na poleđini, a svi učenici i studenti dobili su crvene jabuke. Kasnije je Svami posjetio Superspecijalističku bolnicu i pregledao novi skener za preglede cijelog tijela te izložbu pod nazivom: "Bolje spriječiti, nego liječiti".

Uvečer se u Poornachandri prikazivala grčka drama, što je bio pravi doživljaj, počvši od scene, kostima do sadržaja. Godinama je Svami za vrijeme intervjuja pričao s Grcima o velikanima njihove povijesti kao što su Sokrat, Platon, Aristotel i Aleksandar Veliki i tumačio njihovo višestruko značenje za grčku kulturu. Sve su te Babine riječi bile uključene u predstvu i tako je scenarij zapravo napisao sâm Baba. Predstava je započela scenom u kojoj umire Sokrat, nakon što je smireno među svojim učenicima uzeo otrov ponavljajući: "Uvijek mislite na *ātmana*." Nakon toga je Platon odlučio otići u špilju da meditira, a pri povratku u Athenu osnovao je svoju duhovnu akademiju u kojoj je Aristotel dvadeset godina bio njegov učenik. U drugoj se sceni osim Platona i Aristotela pojavljuje i Aleksandar Veliki koji je isto tako bio Sokratov učenik. Njega Platon šalje na daleki put da osvoji svijet, ali mu savjetuje da ne dira Indiju jer je ona kolijevka duhovnosti. U Indiji Aleksandar sreće jednog jogina koji na smrt gleda mirno i bez straha. On poučava Aleksandra kako treba pobijediti samog sebe, kako treba otkriti *ātmana*. Aleksandar uviđa da u smrt ne može ništa ponijeti, da je sve što postoji samo Bog, i stoga kasnije kada napušta tijelo, pjeva *SO' HAM*.

Nakon predstave je održan koncert koji su pripremili zapadnjaci i među nama dobro poznatim pjesmama našla se naravno i *KUMBAYA*.

U trećem su dijelu nastupile "gopike" (kako ih je Svami kasnije nazvao) iz Njemačke i u prekrasnim kostimima od tila plesale Straussov valcer "Na lijepom plavom Dunavu". Svami je očito uživao i kad se popeo među njih, na kraju plesa, sve je izgledalo pomalo nestvarno.

22. studenog

Svami je prijevodne u tamnocrvenoj haljini bio na svečanoj skupštini sveučilišta (Convocation) i bilo je predivno vidjeti sve uzvanike u svečanim dugim crvenim ogrtačima kako uz Svami zauzimaju mjesta na

svečano ukrašenom podiju. Ministar financija dr. Singh je u svom obraćanju nazočnima rekao kako dužnost učitelja - nije samo da pune glave studenata sa što više informacija, već da studente usmjere prema svjetlosti kako bi mogli otkriti istinu i živjeti je. Takav način učenja nalikuje na onaj koji je postojao još u staroj Grčkoj i koji vodi prema sebeostvarenju. Govorio je dalje kako ova sveučilišta koja je Svami blagoslovio promiču jedan cjeloviti pristup znanju, koji će dovesti do novog svjetskog poretka. Ako se s pomoću takvog pristupa uspije u Indiji, tada se isti model može primijeniti u cijelom svijetu. Svijetle su točke ove preobrazbe: odgoj i obrazovanje, Superspecijalistička bolnica i Projekt pitke vode. Naglasio je kako je svagdje u svijetu potrebno buđenje moralnih vrijednosti jer ima mnogo korupcije i sebičnosti, a uloga je Indije da ukaže na sponu između zemaljskog i duhovnog.

23. studenog

Osvanuo je rođendan voljenog Svamija i već se u najranijim jutarnjim satima masa svijeta slila na Hillview stadion. Nije se točno mogao procijeniti broj ljudi - ima li ih jedan milijun ili tri. Helikopteri su nisko nadlijetali stadion, vukli za sobom trake na kojima je pisalo "Jai Sâi Râm" i zasipavali nas raznim konfetima i čestitkama za Svamijev rođendan. Poznati je Hillview vodopad proradio i voda je potekla iz Ūivine glave. Predstavnici 136 zemalja nosili su zastave svojih zemalja, a iza njih je prolazilo nekoliko stotina mladića, obučeni u vesele kostime, razigrano najavljujući Svamijev dolazak. Neposredno prije Svamijeve kočije ponovno je nailazila slonica Sai Gita ukrašena prekrasnim, narančasto-zlatnim prekrivačem. Svami je stigao u svojoj bijelo-zlatnoj kočiji, obučen u bijelo, i izgledao je kao da je upravo sišao s neba. Vatromet je bio veličanstven, a Svami je sjeo uz predsjednika Indije Dayal Sharmu te ostale ministre i uvažene goste. Započela je proslava puštanja u rad vodoprojekta za cijelu pokrajinu Andhra Pradesh. Sedamdeset je bijelih golubova pušteno da svijetu odnesu poruku mira. Pretpostavlja se da je bilo oko dva milijuna ljudi, a predstavnici Sai organizacije iz najrazličitiji zemalja svijeta držali su nadahnute govore.

Svami je Svoj rođendanski govor započeo pjesmom na teluškom jeziku:

Sjajnije od sunca,

Bjelje od snijega,

Nježnije od trenutka

Naše je "Ja" prisutno u svim bićima.

Bez njega ništa ne postoji.

To je savjest, prisutna u svim bićima.

Vi ste *brahman*;

Brahman je u vama.

Što više mogu reći ovom velikom skupu

dobrih i predanih ljudi?

U nastavku je objasnio: da bismo razumjeli načelo božanskosti, moramo započeti s našom majkom. Majka je ujedno i stvarateljica. Majka nam je svima dala život. Upravo zbog toga govorimo "Majku trebamo štovati kao *Brahmu* - Boga Stvoritelja." Čovjek je treba poštovati, služiti i potpuno joj vjerovati. To je simbol naše vjere u *Brahmu*.

Nadalje, dužnost je oca da se brine o djetetu i pomaže mu u odrastanju, tako da oca poštujemo kao Višua, hranitelja i zaštitnika. Zbog toga je rečeno da majka i otac predstavljaju *Brahmu* i Višua. Oni su odraz božanskosti.

Svami je spomenuo i Maheûvaru, za kojeg se kaže da podaruje dobra svima onima koji Ga mole.

Sai organizacija se treba prostirati i širiti po čitavu svijetu. Zaboravljajući osobne razlike sljedbenici se trebaju boriti za dobrobit društva. U kojem god smo selu, pokrajini ili zemlji, trebamo sudjelovati u

djelatnostima služenja. U Indiji su se nalazili sudionici iz 137 zemalja i Svami je rekao da tako mnogo ljudi zajedno može obaviti puno poslova.

Svami je nadodao kako su siromašni i potrebiti isto tako Božja utjelovljenja kojima trebamo služiti. Zato neka svatko zasadi te plemenite misli u polje svog srca i dopusti da izrastu u stablo.

Svami je završio Svoj govor pjesmom *Prema mudita mana se kaho...* (Srce ispunjeno ljubavlju...).

Prije no što je napustio stadion u pratnji predsjednika Indije, Svami je obišao mjesto gdje su Japanci posadili drvo mira, a ono je bilo zaliveno vodom što su je sljedbenici donijeli iz raznih zemalja cijelog svijeta.

Večernja je priredba pod naslovom *Rejoice* (Veselimo se) bila proslava radosti. Najprije je upaljena baklja na vrhu brežuljka koja će biti pronijeta cijelom Indijom i koja treba podsjetiti ljude da pomognu hendikepiranoj djeci. Nakon toga je počeo koncert u kome su sudjelovali vrhunski glazbenici. Veče je doseglo svoj vrhunac kad je Svami sjeo na *jhplu* (ljuljačku), a studenati su Ga nježno ljuljali dok je Dana Gillespie (najbolja jazz pjevačica u zadnje tri godine u UK) pjevala blues "Big daddy", a zatim rock "Happy birthday to you, Baba". Svami je živahno rukom udarao takt i bio očito zadovoljan njenom izvedbom jer je njen predivan glas bio prožet predanošću ljubljenom Gospodu.

Nakon Svamijeva rođendana nastalo je malo zatišje u ašramu. Polako su poskidani šatori, odnosila se oprema, a i broj ljudi se malo smanjio.

Naša su djeca stigla vrlo umorna nakon trodnevnog puta preko Colomba i Madrasa i 15 sati vožnje u autobusu, no svi su bili zdravi i spremni za susret s Babom. Osim Velimira i Ane, ostalaj je djeci to bio prvi susret s Babom. Već ih je na prvom daršanu Svami pitao odakle su i koliko ih ima, a već drugi dan po dolasku imali smo prvi intervju.

Naša skupina u kojoj je bilo dvadeset jedno dijete, odnosno tinejdžera, imala je veliku milost. Neke je njene članove samo za vrijeme ovog posjeta Svami pozvao pet puta na intervju, a neke četiri ili tri. Uz to smo primili puno korisnih savjeta i smjernica kako da živimo sretan i moralan život. Učitelje je Svami podučio najvažnijim stvarima u odgoju djece, a djeca su primila mnoge znakove Svamijeve pažnje i ljubavi.

Misao dana za 12. prosinca 1995. (dan prvog intervjua) je glasila:

"Kad bi mene netko pitao, Ja ništa ne bih izgubio kad se ne bih angažirao u raznim aktivnostima. Nemam neku veliku potrebu da budem aktivan. Pa ipak, vidite, vrlo sam aktivan. Razlog zbog kojeg stalno nešto činim ste vi, da vam budem primjer, nadahnuće i vrhunac napora. Oni koji vode druge moraju biti dosljedni, oni koji naređuju trebaju izvršavati ono što očekuju od drugih. Ja sam angažiran u raznim aktivnostima kako biste vi naučili upotrijebiti svaku minutu kao zlatnu priliku što vam pruža mogućnost da dosegnete božanskost."

U knjizi što smo je poklonili Svamiju za Njegov 70. rođendan, u kojoj su bile opisanene mnoge naše aktivnosti u sva tri krila u "Godini seve", na prvog je strani pisalo: "Hvala Ti, dragi Gospode, da živiš među nama kao primjer i nadahnuće za naš rad."

Za vrijeme naših intervjua Svamija smo doživljavali kao majku punu ljubavi, kao Učitelja ili kao zapovijedajućeg oca koji sve ono što od nas očekuje, svakodnevno izvršava i sam, kao primjer nama.

Pri ulasku na prvi intervju Svami je upitao Martinu je li ona djevojka ili momak zbog njene sasvim kratko ošišane kose. Ja sam iskoristila priliku da Babu pitam za Njegovo mišljenje o tome što mladići nose dugu kosu, a djevojke kratku. Svami nije ništa odgovorio, već je zagrlio Velimira, koji je imao vrlo dugu kosu. Na početku prvog intervjua Svami nas je upitao odakle smo i kad smo odgovorili: "Iz Hrvatske", Svami je zatvorio oči i uzdignutih ruku blagoslivljao našu zemlju izgovarajući: **"Vrlo sam sretan, vrlo sam sretan."** Pitala sam Ga za rat u našoj domovini, a Svami je rekao: **"Nema više rata, nema više rata!"**

Jedno od pitanja što nas je Svami upitao za vrijeme intervjua bilo je: **"Koji je cilj odgoja?"** Odgovorio je sam: **"AKCIJA! Odgoj ne služi za preživljavanje, već za dobrobit cijelom čovječanstvu."**

Kod sljedećeg intervjua Svami je opet pitao isto pitanje i odgovorio: **“Odgoj i obrazovanje pomažu pri postizanju koncentracije.”** Svami se obratio Velimiru i pokazao mu je kako on počne učiti, a glava mu klone na jednu ili na drugu stranu jer zaspi. Rekao je: **“Moraš učiti, a ja ću ti dati koncentraciju.”**

Svami je dalje pitao: **“Što je najvažnije u odgoju djece?”** Nije bio zadovoljan našim odgovorima pa je objasnio: **“VJERA, VJERA je najvažnija - ona je temelj kuće, SAMOPOUZDANJE su zidovi kuće, a SEBEOSTVARENJE je krov. Učitelji, probudite u djeci vjeru.”**

Svami je zatim rekao da su djeca do osamnaest godina kao anđeli, ali poslije imaju mnogo “uzleta i padova”. Potrebno je samopuzdanje i prava vjera kako bi ostali na pravom putu. Upitala sam Svamija jesu li tekstovi “Ljetni pljuskovi u Brindavanu” dobri za mlade, a On je rekao: **“Da, oni su dobri, ali mlade treba poučavati i poniznosti te poticati u njima moć razlučivanja kako bi točno znali što je dobro, a što loše.”** Svami je nastavio: **“Završetak odgoja i obrazovanja jest dobar karakter. Knjiško znanje nije nužno, morate steći praktično znanje.”** Zatim je upitao: **“Što je sreća?”** i sâm odgovorio: **“Sreća je jedinstvo s Bogom. Budite uvijek sretni!”**

Svami nam je govorio kako je važan *satsang* (da smo uvijek u društvu dobrih ljudi), pa je dodao: **“Reci mi s kim si pa ću ti reći tko si.”** Podučavao nas je: **“OLJV je odgoj za djecu (EHV), a za odrasle to je 3 H (Head, Hand, Heart), sklad između glave (uma), ruku i srca.”**

Svami je govorio manjoj djeci: **“Kad se misao ljutnje pojavi u vašem umu, trebate ponavljati: ja nisam majmun, ja nisam majmun i majmun će otići. Kad se ljubomora pojavi u vašem umu, trebate govoriti: ja nisam pas, ja nisam pas i pas će otići. Vi niste životinja, vi ste ljudsko biće, vi ste Bog.”**

Zahvalili smo Svamiju što nam je dopustio da dođemo u Indiju. Rekla sam Mu da je jedna Sai sestra iz SAD-a dala za Kōšīin dan veliku donaciju za našu djecu koja pohađaju *Bal Vikas* program da dođu u Indiju i vidje Svamija. On je upitao: **“Kako se ona zove?”** Ja sam odgovorila: “Svami, ne znamo.“ On je na to rekao da On zna i da je vrlo sretan. Dodala sam da smo dobili donacije i iz Engleske, Njemačke i Austrije što nam je omogućilo da povedemo k Njemu tako veliku skupinu djece *Bal Vikasa* i Sai tinejdžera. Svami nas je s podignutim rukama blagoslivljao i ponavljao: **“Vrlo sam sretan.”** Kad sam rekla da djeca inače nikako ne bi mogla sebi priuštiti takvo putovanje, rekao je: **“Ja znam da ste vi siromašni, ali vaše bogatstvo sam Ja. Ja sam u vašim srcima.”**

Svami me upitao jesam li ja učiteljica i kakvih sve učitelja ima. Odgovorila sam da ima tri vrste učitelja i nabrojila koji su to, a On me upitao koja sam vrsta učitelja ja. Rekla sam da upita djecu, a oni su počeli glasno uvjeravati Svamija da sam dobra učiteljica. Velimir je čak, na moje iznenađenje, rekao Svamiju da sam dobra majka i učiteljica koja nadahnjuje. Svami je rekao: **“Ona je ponekad malo nagla, ali želi disciplinu, a disciplina je veoma važna. Bez discipline se ništa ne može postići.”** Baba se okrenuo k meni i rekao: **“Znam da ti nije lako jer oni nekad hoće, a nekad neće.”** Klimala sam glavom i rekla kako sam predsjednik jednog vrlo velikog centra i kako Ga molim da mi pomogne, što je On obećao. Upitao me što želim, a ja sam rekla kako mi je još 1989. godine obećao *liógu* za Sai centar. Svami je učinio onaj Svoj poznati pokret rukom i tiho mi je šapnuo: **“Ovo uvijek trebaš držati na oltaru!”** Kad je otvorio dlan, na njemu su ležale prekrasne, male, srebrne sandale (*pādukā*). Stavio ih je na moj dlan i položio mi ruku na glavu, a ja sam jednostavno izgubila svaki pojam o vremenu i prostoru. Bio je to trenutak vječnosti. Kasnije je uzeo jedno pismo iz košarice za pisma poklonika i izvadio pismo iz kuverte te *pāduke* stavio u nju. Na kuverti su bile kao “slučajno” nacrtane *pāduke* i ispod njih je pisalo “Sve polažem pred Tvoja lotosna stopala”. Kako kod Svamija ništa nije slučajno sačuvala sam tu kuvertu i uvijek se ponovno sjetim kako sve što radimo trebamo položiti pred Njegova lotosna stopala ne očekujući plodove svog rada.

Kasnije sam razmišljala sam i o tome kako mi je umjesto *lióge* dao *pāduke* koje ne zahtijevaju obredno štovanje kao *lióga* jer je dobro znao da ne naginjem obredima i da mi vrijeme ne dopušta da sada redovito radim *lióga phju*. O negativnom djelovanju *lióge* u slučaju da se obredno štovanje ne obavlja redovito govorio je Howard Murphet u knjizi *Unutarnji pogledi i spoznaje*.

“...Nema sumnje da su kamene ili metalne *lióge* koje su se stvarale u tijelu Sri Sathya Sai Babe - da bi izašle na Njegova usta na dan posvećen *Ūivi - Ūivarātri* - imale tu dvostruku moć. Tijekom mojih ranih dana u Indiji stari mi je radža iz Venkatagiriya rekao da mu je na jednoj proslavi blagdana *Ūivarātri* Sai Baba dao *liógu* koju je izbacio kroz usta. Svami je znao da će radža izvoditi redovite, stroge obrede koji će moć simbola očuvati povoljnom. Radža mi je rekao da ih Svamiji uvijek daje prikladnim osobama. Međutim, ako

takve osobe nema, On ih šalje natrag u Neočitovano, odakle su i došli. Sljedeća priča daje naslutiti da Sathya Sai Baba ponekad riskira, te ako primatelj *lióge* ne uspijeva točno izvršavati zahtjevne obrede štovanja, posljedice su doista vrlo štetne...

...Nakon što je kratko vrijeme razgovarao sa skupinom žena, Svami je poveo Bulbir i Prithvi do podnožja stubišta i navukao iza njih debelu zavjesu. Znam iz iskustva da ljudi koji sjede u sobi za intervju ne mogu razabrati ništa od onog što se izgovori iza te zavjese. Svami je stajao okrenut prema dvjema ženama, nekoliko stuba više. Najprije je sažeto govorio o strašnim stvarima koje su se događale Prithvi otkad je *lióga* bila u njezinom posjedu. Budući da su znale za Njegove moći, žene nisu bile iznenađene da je On znao sve o tome. Omogućio im je da shvate da je izvan svake sumnje *lióga* bila ta koja joj je donosila tu strašnu kob. Objasnio je da je *lióga* za nju postala vrlo nepovoljna jer je zanemarila stalno i redovito provoditi obredno štovanje koje je potrebno da se *lióga* održi povoljnom. Rekao je to na ljubazan način, pun razumijevanja, okrivljujući za to okolnosti njezinog života, u kojem je bilo velikih preokreta. Zanemarivanje *lióge* je dovelo stvari od lošeg prema još lošijem. Rekao je Prithvi da joj sad mora oduzeti *liógu*, no u zamjenu za nju On će joj dati divnu *sālagrāmu* zlatne boje. Ona je bila mnogo veća i privlačnija od male crveno-smeđe *lióge*. To će biti sigurnije za nju jer ona ne zahtijeva tako veliku pažnju kao *lióga*.

U veljači 1999. Sai Baba je Kruni iz Velike Gorice materijalizirao *liógu*. Saznala sam da je Kruno već duže vremena radio kod kuće obredno štovanje *lióge* pa će to sigurno sada redovito s time nastaviti kako bi se *lióga* održala povoljnom.

Svamija sam na intervjuu zamolila da pomogne paru, ondje prisutnom, da prestanu pušiti. Svami je rekao: **“Znam, dva puta ste pokušali prestati, ali bez rezultata. Ovog puta ću ja pomoći.”** Na trećem intervjuu oni su zahvalili Svamiju jer otada nisu više pušili. Svami je rekao da oni imaju veoma dobru kćer koja je prva došla u Sai centar, a kasnije je dovela majku i oca.

Na drugi je intervju Svami pozvao samo nas deset (učiteljice, majke i Velimira) zajedno s jednim indijskim guvernerom i jednim indijskim parom. Svami je guverneru rekao kako sam ja učiteljica i kako imam vani dvadeset jedno dijete, ali svi ne stanu u sobu za intervju. Nakon toga me upitao koja je moja *sādhanā* (duhovna praksa). Odgovorila sam da je to *sevā* (nesebično služenje), a Svami je rekao da je to vrlo dobro i ponovio je onu svoju poznatu misao: **“Voli sve, služi svima!”** Nakon toga me upitao radim li nekad i *japu* (molitva na brojanicu), a kad sam potvrdno odgovorila, materijalizirao mi je prekrasnu kristalnu *japamālu* (brojanicu). Pozvao me k Sebi, a ja sam sa suzama u očima kleknula pred Njega dok mi je stavljao *japamālu* oko vrata. Vidjevši da plačem od sreće, Svami me je potapšao po glavi i rekao: **“Emocije, emocije!”** Tješilo me što je Baba u jednom govoru rekao da su emocije dopuštene samo za Gospoda. Zamolila sam Ga za dopuštenje da Mu poljubim stopala, na što je On malo podignuo Svoju haljinu. Tada je još nekoliko suza radosnica poteklo niz moje obraze, a On me tapšao po glavi.

Svami nas je mnogo toga pitao o stvarima koje su važne za učitelje, a objasnio nam je što znači *darúana*, *sambhāsaia* i *sparúana*. *Darúana* je Gospodov pogled, koji uništava naše grijehе. Kad Bog razgovara s nama, On nas lišava tuge. Kad Mu dodirujemo stopala, On uništava našu lošu karmu. To je poput spajanja negativnog i pozitivnog pola da bi potekla božanska energija.

Svami je objasnio kako rupčić nije samo rupčić nego su to i konci sastavljeni od mnogih vlakana. Bog prožima sve. On nije samo u vašim srcima nego svugdje. Ti kažeš: **“Ovo je moja ruka, moj rupčić, moje tijelo, ali to nije tako. Svi ste vi Bog. Ne postoji ništa gdje Bog nije prisutan.”**

Svami je dalje objašnjavao značenje “PET S”: samopouzdanje, samoispitivanje, samoprihvatanje, samoprijegor, sebeostvarenje. Objasnio je koliko je važna uloga majke. Ona daje djetetu krv, glavu i novac. Rekao je Velimiru da ima dobru majku i da je mora slijediti, što jednom osamnaestogodišnjaku nije bilo baš lako prihvatljivo.

Potuzila sam se Svamiju kako za mlade nema dovoljno mogućnosti da sudjeluju u božićnom programu jer su u predstavi uključena samo djeca do 15 godina, a On nam je rekao da mi možemo sljedećeg četvrtka pjevati u hramu. Upitala sam: “Koliko pjesama, Svami?” Rekao je: **“Mnogo.”** Velimir je upitao: “Svami, možemo li pjevati pjesme iz različitih religija?” Svami je rekao: **“Postoji samo jedna religija, religija ljubavi.”** Ja sam ispravila: “Iz različitih tradicija, Svami, možemo li pjevati Om Tare Tam Soha?” Svami je rekao: **“Da, da!”** Ponovo sam pitala možemo li pjevati pjesme Isusu i Alahu, a On je rekao: **“Da,**

da!” Tako je četrdesetpetero ljudi iz Sathya Sai Centra “Tuškanac” i još neki prijatelji pjevali u četvrtak u Mandiru nakon što je Svami blagoslovio naš program i Velimiru dao *pādanamaskār*.

U hramu smo pjevali *Vināyaka, Guru deva, Adoramus te Christe, La Ilahe Il Allah, Om Tare Tam Soha i Shalu Shalom* (jedan dio te pjesame pjevali smo na hrvatskom jeziku). Kad smo započeli s *ārathijem*, Svami je pogledao svako dijete posebice da vidi kako pjeva ovu molitvu i kad je vidio da je svi znaju, blagoslovio nas je i napustio hram.

Za vrijeme prvog intervjua rekla sam Svamiju kako je vani ostala još jedna skupina iz našeg Centra, a Svami je rekao da zna i da su jako žalosni i ljubomorni te da će ih pozvati drugi puta. Kad je Baba pozvao Velimira na treći intervju, svi su došli na verandu, ali je Svami bio malo zatečen našim brojem pa je rekao Velimiru: **”Rekao si mi da vas ima dvadesetpetero!”** Velimir je odmah dodao: “Ne Svami, rekao sam četrdesetpetero” Ali Svami je ponovno rekao: **“Ne, rekao si dvadesetpetero!”** Svami mi je prišao i upitao me: **“Ali kako ih misliš smjestiti unutra?”** Rekla sam da ja zaista ne znam, ali da bi ON to možda mogao. Svami je to, naravno, i učinio.

Na trećem je intervjuu s nama bio jedan mladić iz Njemačke koji se pridružio našoj skupini jer je bio s nama za vrijeme našeg *Bal Vikas* kampa u Njemačkoj, u srpnju 1995. godine. Mladić je zamolio Svamija pomoć u školi, a On ga je upitao: **“Gdje je tvoja škola?”** Nakon što je odgovorio da je u Münchenu, Svami je rekao: **“Aah, München! Da, pomoći ću. Ja sam uvijek s tobom.”** Ja sam rekla: “Svami, molim Te, možeš li mi pomoći jer on puši?” Svami je odgovorio: **”Pušenje nije dobro. Ono uzrokuje rak pluća i srčane probleme.”** Svami je učinio pokret desnom rukom i materijalizirao dijamantni prsten. Stavio ga je na početak mladićevog prstenjaka i upitao: **”Obećaješ Svamiju da više nećeš pušiti?”** Mladić je rekao: “Da, obećajem.” **“Ovo će pomoći.”** Stavivši mu prsten na prst dodao je: **“Ova je ruka sada sveta ruka i nikada više ne bi smjela dotaknuti cigaretu.”** Položio mu je ruku na glavu i dopustio mu *pādanamaskār*. Rekla sam da njegova majka puno radi sevu, a Svami je odgovorio: **“Znam, ona je veoma dobra žena i majka. Uvijek mnogo radi.”**

Godinu dana kasnije srela sam tog mladića i njegovu majku ponovno u Indiji. Nije više imao dijamantni prsten, a okolnosti pod kojima ga je izgubio bile su vrlo dramatične.

Dugo sam se pitala trebam li o tome javno progovoriti. No, Svami mi je jasno ukazao na moj zadatak, a to je pomaganje ovisnicima. Stoga ću ispričati priču ovog mladića, koja bi trebala potaknuti sve nas da napokon počnemo pomagati tim nesretnim ljudima i da se molimo za njih bez osuđivanja i predrasuda kako je posrijedi nešto sramotno što treba skrivati.

Ima ljudi u našoj Sai organizaciji koji smatraju da ne bi trebalo toliko pozornosti posvećivati nekim negativnim pojavama u društvu u kojem živimo. Međutim, Baba je u govoru koji je održao studentima u Ramesh Hallu 31. ožujka 1996. rekao:

“Govoreći o lošim navikama, mi vidimo da su one strašne. Čak i u zemljama s niskim standardom počinje se piti, uzimati droge itd.”

Mislim da je vrlo važno otvoreno razgovarati o stvarima i pojavama koje nas okružuju i potruditi se da kroz Saijevo učenje i Njegovom milošću pomognemo što većem broju ljudi. Jedna mi je majka ispričala kako je na roditeljskom sastanku u drugom razredu srednje škole, nakon što se u razredu pronašlo šest ovisnika o drogi od kojih su neki bili već na heroinu, razrednica ozbiljno razgovorala s roditeljima o toj problematici jer je dužnost svakog roditelja da se upozna sa svim opasnostima koje danas okružuju djecu i mlade i da na vrijeme reagiraju. Nemojmo se zavaravati da tako nešto ne postoji među Sai poklonicima. Tragična smrt jednog mladića ovisnika u vrijeme kad je njegov otac baš boravio u Babinom ašramu, bila mi je još veći poticaj da govorim o slučaju mladog Nijemca.

I još nešto, nedavno je u časopisu *Sanathani Sarathi* objavljen Babin govor u kome govori o jednom Svom školskom prijatelju koji je nakon smrti svoje supruge bio toliko tužan i izgubljen da je postao ovisnikom o opijumu. Sve dublje tonući u drogu, zapustio je sve svoje očinske dužnosti tako da su djeca doslovce gladovala. Svami mu je pomogao i riješio ga ovisnosti za vrlo kratko vrijeme nakon što Mu se obratio vapeći za pomoći.

No, vratimo se priči o mladom Nijemcu. Ni dva mjeseca nakon što se vratio iz Indije počeli su njegovi problemi jer on nije samo pušio cigarete već i hašiš, o čemu tada u Indiji nisam ništa znala. Iako mu je Svami želio maksimalno pomoći tražeći od njega obećanje da više neće pušiti i dajući mu dijamantni prsten kao talisman, mladić je, vrativši se kući, pod negativnim utjecajem svoje okoline nastavio s lošim navikama. Svami se nikad ne miješa u slobodnu volju čovjeka iako ga na razne načine potiče da se odluči za dobro, za svjetlo, za Boga. U Svom je govoru za Easvarammin dan 1998. godine istaknuo da veliku ulogu igra i karma nekog čovjeka. Ispričao je kako su neki Njegovi studenti vrlo dobri mladići i uzorni studenti kad su uz Njega, ali kad se nakon završenog školovanja vrata u svoje sredine, ne uspiju odoljeti negativnim utjecajima društva i skrenu s pravog puta. Pokušao je to opravdati nekim njihovim dugovima iz prošlih života, ali je objasnio da svojim dobrim djelima te ako prianjamo uz Boga, možemo nadvladati i vrlo lošu karmu.

Tako je naš mladi Nijemac zbog prevelike količine droge završio u bolnici gdje je proveo nekoliko mjeseci. Kad je izašao, majka je odlučila s njim otići u Indiju nadajući se da će na taj način, maknuvši ga od lošeg društva, učiniti najviše da on nikad više ne posegne za drogom. Na putu za Babin ašram svratila je u jednu zajednicu koja se bavi pomaganjem ovisnicima. Nažalost, on je odande pobjegao i tjedan dana nitko nije znao gdje je. Majka je morala prijaviti slučaj policiji i oni su ga danima tražili dok ga napokon nisu pronašli u blizini zračne luke. Bio je pretučen, izglednio, opljačkan. Naravno, dijamantnog prstena više nije bilo na njegovoj ruci. U tako je jadnom stanju došao pred Babu i u ašramu je proveo nekoliko mjeseci. Najprije Ga je zamolio da mu oprostí što je prekršio obećanje. Napredak je bio polagan, ali kad sam došla u ašram i vidjela ga prvi puta nakon svih tih događanja, već je bio mnogo bolje. Pogled mu je bio vedar i mogao je čak s nekom dozom humora pričati o svemu što je proživio. U jesen je nastavio svoje školovanje u jednom koledžu u Engleskoj koje je uspješno i završio, a sad se nalazi u Oxfordu na studiju.

Vrlo je vrijedno bilo i iskustvo njegove majke, kojoj je Svami mnogo pomogao time što je nama na intervjuu rekao da je ona dobra i vrijedna majka. Pričala mi je da je za majku najbolnije iskustvo kad vidi svoje dijete kako silno pati i propada, a ne može mu pomoći. Tad, naravno, počinju i samookrivljanja i preispitivanja što je sve loše učinila da se baš to moralo dogoditi njenom djetetu. Povjerala mi je da bez one Svamijeve rečenice o tome da je dobra majka možda i ne bi mogla preživjeti sve boli kroz koje je prošla. Mnogo, mnogo je molila, ali ne samo za svog sina već i za sve ovisnike i njihove majke, meditirala, primjenjivala metode Phyllis Krystal, posvetila se potpuno djeci na svom radnom mjestu učiteljice u školi, te samoprijegorno pomagala potrebitima oko sebe što ju je snažilo da preživi najgore.

Na istom je intervjuu Svami materijalizirao dijamantni prsten i jednom drugom mladiću koji se gotovo "slučajno" zatekao u našoj skupini (došao je s Nikolom i nitko ga od nas nije poznao, a poslije njegova povratka iz Indije roditelji su mu postali Sai poklonici i članovi Sai organizacije). Pokazujući prsten, Svami je upitao: "**Što je ovo?**" Neki su odgovorili dijamant, neki prsten, a Svami je rekao: "**Iluzija. Sve je iluzija (māyā) osim Boga.**"

Nakon toga je u Svoj rupčić zamotaro mnogo paketića *vibhṭija* za ostale poklonike u našem Sai centru i blagoslovio je oko četrdesetpet medaljončića sa Svojim likom, koje sam držala u ruci, trljajući ih oko minutu na mom dlanu. To je bila takva energija da mi je ruka cijelo vrijeme bridjela i podrhtavala. (Podijelili smo te medaljice djeci koja nisu dobila nešto materijalizirano od Svamija, a ostatak smo podijelili u Sai centru.)

U jednom je trenu Svami ugledao moj dijamantni prsten i rekao: "**O, to je moj prsten!**" "Da Svami", odgovorila sam, "Ti si mi ga dao prošle godine." Iznenada je Svami rekao: "**Nee, to nije moj prsten! Sve je moje.**" Svi smo se veselo nasmijali.

Svojim najljepšim doživljajem smatram trenutak kada je Svami, na trećem intervjuu, rekao tamo nazočnom indijskom paru: "**Ona je dobra učiteljica!**" Ja sam tad rekla: "Svami, ali ja nisam obučeni učitelj." "Svami mi je tada odgovorio: "**Ništa zato, ali ti si moj instrument, i kroz tebe se moja ljubav i učenje širi u svijet.**" Bila sam veoma sretna i ispunjena. Prepunog srca i pognute glave, zaplakala sam. Svami je stavio ruku na moju glavu i rekao indijskom paru: "**Vidite kakva je to predanost.**" Kroz suze, mogla sam samo prošaptati: "Hvala Ti, Svami, hvala Ti Svami."

Svami je tad dva puta mijenjao prstenje Indijcima. Jednom je promijenio prsten s tri oka tako da je puhnuo tri puta i nastao je prsten s devet dragih kamenova. Drugom je Indijcu najprije materijalizirao

dijamantni prsten, ali ga je tada promijenio u prsten sa zelenim kamenom, a pritom je brojio do pet. Rekao je da zeleni kamen smiruje um. Potom je jednoj Indijki materijalizirao ovalnu kutijicu što je izgledala kao *liógam*. Bila je do vrha puna *vibhṛtija*. Baba joj je rekao: “**Tvoj muž nije baš duhovan.**” Druga je Indijka rekla: “Svami, ona će ga promijeniti.” Baba se grohotom nasmijao i rekao: “**Tko, ona?**” Brzo smo ispravili rečeno i u jedan glas rekli: “Svami će ga promijeniti.”

Svami je objašnjavao: “**Postoje tri koncentrična kruga. Srednji je krug individualna duša (*jīva*), najmanji krug je tijelo, a najveći Sebstvo (*ātman*). Najmanji krug je ono što ti misliš da jesi, sljedeći - ono što drugi misle da jesi, i treći - ono što ti zaista jesi: *ātman*. Manji se krug može širiti i širiti dok se ne stopi s većim, *ātmanom*.**”

Sai me tad upitao: “**Kako je tvoj ‘bundage’?**” Pomislila sam da me Svami pita za moju kičmu (back) jer sam s njom imala problema i rekla sam da je u redu. Svami me upitao: “**Znaš li što znači bundage? To znači muž**”, pojašnjavao je. “**Kako je tvoj muž?**” Ja sam brzo odgovorila: “Nemam muža, Svami, samo Ti postojiš u mom životu.” On se smiješio i stavio mi ruku na glavu blagoslivljajući me.

Kako je taj dan bio dan mog povratka kući, zamolila sam Svamija da pazi na djecu jer oni su ostali četrnaest dana duže. On je upitao zašto odlazim, a ja sam rekla da trebam raditi *sevu* jer iz Engleske dolazi u Hrvatsku konvoj s humanitarnom pomoći. Rekao mi je umirujuće: “**Ne brini. Ja ću ih paziti. Idi i izvrši svoju dužnost. Dužnost je Bog!**”

Kako je Svami i Velimiru rekao mnogo vrijednih stvari koje mogu biti značajne za sve mlade, željela bih o tome nešto napisati kroz Velimirova zapažanja tijekom boravka kod Babe, pomažući se pritom njegovim bilješkama u kojima piše:

“Svami je toliko mnogo s nama razgovarao na intervjuima, probama i daršanu da nam je bilo gotovo čudno kad nam se jedan dan ne bi obratio. Jednom je za vrijeme probe došetao do mene i upitao me: “**Jesi li gladan?**” Morao sam klimnuti glavom jer Svami sve zna. Budući da su probe bile duge, svi smo umirali od gladi. Drugi puta je došavši na probu odmah primijetio da me nema na uobičajenom mjestu u prvom redu uz gitariste i upitao je Snoopija: “**Gdje je onaj drugi mladić s gitarom?**” Kad Mu je Snoopy pokazao da sam straga na bubnjevima, nasmiješio mi se Svojim najljepšim osmjehom. Jednom je opet na probi mladiću pokraj mene, rekao: “**Ti si dobar glumac**”, a okrenuvši se k meni, rekao je: “**A ti nisi!**” Shvatio sam da to ima dublje, simboličko značenje jer ja uistinu u životu ne znam glumiti, previše sam izravan i otvoren. Svami je na daršanu uzeo bezbroj mojih pjesama i pisama. Najljepši mi je događaj bio kad sam Mu prije našeg pjevanja u hramu predao, klečeći pred Njim, program pjesama što smo željeli pjevati u hramu. Program se sastajao se od pjesama iz pet raznih tradicija. Iako sam imao spremnu i alternativu s više *bhajana*, Svami je pročitao program, nasmiješio se i klimnuo glavom u znak odobravanja. Zamolio sam Ga *pādanamaskār*, što mi je i odobrio, a zatim je sjeo u Svoj naslonjač i počeli smo pjevati *bhajan Vināyaka*.

Na prvom me intervjuu Svami najprije upitao kako se zovem, a kad sam rekao svoje ime, moja je mama dodala da je značenje ovog imena “veliki mir”(great peace). Svami je pitao kako se još zovem, a mama je rekla “Mario”, ne shativši da je Svami zapravo pitao za moje prezime. Svami je ponovio Mario, a zatim me zagrlio i upitao gdje je Bog. Ja sam odgovorio da je Bog u našim srcima, ali Svami je objasnio da ako tako kažemo, izgleda kao da je Bog malen, a mi veliki jer On stane u naša srca. Rekao je da smo mi svi u Bogu jer ne postoji ništa gdje Bog nije prisutan. Bog sve prožima. Zatim je pitao: “**Zašto dolazite ovdje kad je Bog svuda?**” Mama je odgovorila da dolazimo napuniti baterije, a Svami je rekao da je to bio ispravan odgovor.

Nakon toga Svami me upitao: “**Što želiš?**” Odgovorio sam: “Tvoju ljubav, Svami!” Svami mi je materijalizirao zlatni prsten sa simbolom *Oṅ* i pitao me sviđa li mi se i želim li nešto drugo. Brzo sam odgovorio da mi se jako sviđa, a Svami ga je nataknuo na prstenjak moje desne ruke. Zatim me zagrlio. Držeći me ispred sebe i gledajući u oči, rekao je: “**Sve je u tebi, samo se trebaš okrenuti prema unutra. Dat ću ti sve!**” Nasmiješio sam se na te riječi, ne znajući kako da se ponašam od siline ovih Babinih riječi, a On je ozbiljno ponovio: “**Ne šalim se. Dat ću ti sve!**”

Malo kasnije opet mi se obratio i rekao da je sat što ga nosim ženski te mi je pokretom ruke materijalizirao prekrasan srebrno-zlatni sat i stavio na ruku. Na kopči je ispao mali vijak i sat mi je pao na pod. Svami se sagnuo i zajedno sa mnom skupljao dijelove sata po podu, a zatim je pokušao popraviti

kopču. Moja mama je u šali rekla: "Bog popravlja Svoju kreaciju", a Svami se samo nasmijao i stavivši sat u jednu kuvertu rekao: **"Popravit ću ti ga sutra!"**

Kad smo na drugom intervjuu ušli u malu sobu za intervju, Baba me pitao gdje mi je sat. Ustao sam da ga donesem iz susjedne prostorije u kojoj mi je ostala torbica, ali Svami je odmahnuo rukom da ne idem i rekao da će mi ga ON popraviti i da ga nikome ne dajem popravljati. Na trećem intervjuu Baba mi je materijalizirao novi zlatni sat popravivši to riječima: **"Od čistog je zlata!"** Pružio sam Mu srebrni sat materijaliziran na prvom intervjuu, no On je rekao da ga zadržim. Budući da je mama taj dan putovala kući, ona ga je ponijela sa sobom i rekla da kažem, ako me Baba pita za sat, da ga je ona ponijela i da će ga položiti na oltar. Svami me na četvrtom intervjuu odmah upitao gdje mi je sat. Pokazao sam Mu zlatni sat, ali On je rekao: "Ne ovaj, već onaj drugi. Rekao sam da ga je mama odnijela, a Svami je rekao: **"Zašto? Treba ti!"** i materijalizirao mi treći srebrno zlatni sat. Odmah ga je stavio u kuvertu i gurnuo mi ga u torbicu. Kad sam iza intervju otvorio torbicu, vidio sam da nedostaje opet isti vijak kao i na prvom, samo s druge strane kopče. To sam Svamiju i rekao na petom intervjuu, ali me On uvjeravao kako je sat u redu i kako to služi samo za pomicanje kopče. Ja sam ostao pri svome da sat ipak nije u redu i da mu manjka vijak, no Baba je rekao da je sat ispravan. Tako zlatni japanski sat svakodnevno nosim, a dva srebrno-zlatna švicarska sata držim na oltaru.

Baba me na drugom intervjuu upitao gdje mi je djevojka, a kad sam odgovorio da je vani, rekao je: **"Ne treba ti djevojka. Djevojke su kao prolazni oblaci. Tvoj jedini pravi prijatelj je Bog, jer čovjek ima mnogo prijatelja kad je bogat, ali kad osiromaši, ostane sam. Samo je Bog stalno s tobom. Zar ti nisam došao kući kad si bio u krizi?"** "Da, Svami", rekao sam i sjetio se jedne noći kad sam imao noćnu moru i sanjao da me netko ubija. Probudio sam se obliven hladnim znojem i smirio se tek kad sam upalio svijeću na Svamijevom oltaru i osjetio Njegovu prisutnost.

Na sljedećem me intervjuu opet upitao: **"Gdje ti je djevojka?"** Kad sam odgovorio da je u mom srcu, Svami me upitao: **"Voliš li više mene ili nju?"** Kad sam odgovorio: "Tebe, Svami", upitao me, držeći moju glavu priljublenu uz svoja prsa: **"Žleliš li ti uistinu ovu moju ljubav? Znaš li koliko mnogo ljudi dolazi deset godina i duže, a Svami ih ni ne pogleda, a pogledaj kako ste mi svi vi blizu. Jeste li svjesni toga što vam dajem?"** Svami se obratio svoj djeci. Odgovorio sam da jako želim Njegovu ljubav, a Nikola je zapitao Babu čime smo zaslužili toliko Njegove milosti Svami je odgovorio: **"Svojim bivšim životima."**

Baba nam je iz dana u dan iskazivao toliko ljubavi da su nam mnogi pomalo i zavidjeli. Za Božić su svi sudionici u zboru, oni koji su radili na kulisama, spremali plesove ili čuvali djecu (od nas su to bili Nikola, Davor, Snoopy, Drago i ja) dobili bijeli materijal za *dhotije*, a žene (Ana M. i mama) bijele *sarije*. Baba je neprestano dijelio poklone. Gotovo smo svakog dana dobivali slatkiše (*prasāda*), a Baba je dnevno bar jednom dolazio na naše probe i podučavao glumce kako da bolje odigraju svoje uloge.

Još sam na prvom intervjuu pitao Babu za našu baku koja ne vjeruje u Njega. Svami je dvaput pokazao kako se baka križa i rekao da se ona lijepo obuče i da svake nedjelje ide u crkvu. Rekao je da je ona dobra žena, da se moli Isusu i da je to dobro. Isus je samo jedan oblik Boga, ali postoje i ostali oblici kao Buddha, Allah, Rāma, Kōšīa itd.

Pitao sam također Svamija pjevaju li i sviraju li Sai tinejdžeri preglasno jer se neki ljudi žale zbog toga. Svami je rekao: **"Ne, to je u redu. Samo nastavite."**

Rekao sam Babi da mnogo radimo *sevu*, da pjevamo u kampovima, bolnicama i dječjim domovima, te da pričamo i igramo se s djecom. Svami je rekao da je to dobro i da trebamo nastaviti jer dužnost je Bog.

Upitao sam Ga na koji način trebamo širiti Njegovu poruku, a Baba je rekao: **"Najprije budite, zatim činite, a tek onda govorite!"**

Na jednom od sljedećih intervjuu Svami me pitao: **"Čime ćeš se baviti u životu?"** Odgovorio sam da bih se volio baviti glazbom, a Svami je rekao: **"Glazbom se može baviti samo uz neki drugi posao."** Obećao sam da ću završiti i studij. Svami je pitao: **"Što je cilj glazbe?"** Mi smo davali razne odgovore, a Svami je objasnio: **"Da se pronade unutarnji glas."** Na sljedećim smo intervjuima opet razgovarali sa Svamijem o glazbi i tražili smo Ga blagoslov za našu glazbu i "bend". Također smo pitali Svamija u vezi Steva iz Kanade koji je bio zainteresiran da napravi CD s nama. Svami nas je blagoslovio, kao i Steva i njegovu

glazbu. Pitao nas je kada se spremamo u Kanadu i rekao da će On biti s nama, a da poslije Kanade ponovno dođemo k Njemu u Indiju.

Zamolio sam Svamija (sa suzama u očima) da pomogne duši pokojnog Davora koji je izvršio samoubojstvo. Svami me zagrlio i rekao: **“Ne plači, Ja ću pomoći.”** Svami je također rekao: **“Previše je vezanosti na Zemlji, a svi su odnosi privremeni. Gdje je bilo dijete prije rođenja? Gdje je bio muž prije ženidbe? Samo su Bog i Njegova ljubav vječni. Nacije su mnoge, a Zemlja je jedna. Zvijezde su mnoge, a nebo je jedno. Rijeke su mnoge, a voda je jedna. Bića su mnoga, a dah je jedan. Svjetiljke su mnoge, svijetlo je jedno. Ljubav je Bog. Živite u ljubavi!”**

Svami bi nam često odgovarao kada bismo Mu za nešto zahvaljivali: **“Ne zahvaljujte mi. Moja je dužnost da vam dajem, a vaše pravo da primete.”**

Na zadnjem je intervju Svami rekao da pozdravim mamu (koja je već bila u Zagrebu) i da je blagoslivlja kao i sve njene prijatelje. Rekao je da je mama zabrinuta za mene i za novce i da joj kažem da ne brine jer On će nam dati ono što nam je potrebno.

Zamolio sam Babu da dođe u naš Sai centar, a On je obećao da hoće, ali je nadodao: **“Ja sam već tamo. Još će mnogo djece i mladih doći u vaš Sai centar, a osobito muških.”** Ja sam se šalio i pitao kamo ćemo s njima kad nas već ima preko stotinu u Sai centru, a On je rekao da ne brinem i da će sve biti u redu.

Govorio mi je još neke osobne stvari ali sve je to bilo s toliko ljubavi, da sam izašao s intervjuja potpuno ošamućen. I dandanas razmišljam o tome što je Svami učinio za sve nas. Posebno su mi se usjkle Njegove riječi:

Život je izazov, prihvati ga!

Život je san, sanjaj ga!

Život je pjesma, pjevaj je!

Život je igra, igraj je!

Život je ljubav, uživaj je!”

To su bili Velimirovi dojmovi koje sam izvorno prenijela jer mislim da na mladima svijet ostaje i da je sve ovo što je Svami rekao Velimiru važno za sve mlade ljude. Kad je Svami kasnije, na intervjuu 1997. godine, u Velimirove ruke položio Svoju haljinu, a nije je dao meni kako je to obećao još 1989. godine, postalo mi je jasno da su mladi ti koji će iznijeti glavnu preobrazbu čovječanstva koja je pred nama.

Za mene je povratak iz Indije značio novo razdoblje mog života u kojem sam se sve više preispitivala živim li ustinu Babinu poruku, posebno onda kada me život baš ne štedi. U takvim sam se trenucima često prisjećala Babinih riječi:

Ne smijete nikako dopustiti da vas shrvaju teškoće, tuga, sumnja i razočaranje. Morate imati vjere. Imajte vjere u sebe i trudite se da dobro shvatite prirodu Božje ljubavi. Osigurati tu ljubav sveti je cilj ljudskog života.

“Sanathana Sarathi”, siječanj 1985, str. 3

Četrnaesto poglavlje

SPOZNAJ, MOJA DUŠO, DA SI TI DIO TE JEDNOTE

ODGOJ ČOVJEKU PODARUJE LJEPOTU

Tijekom svog dugogodišnjeg rada, kad mi je bilo možda i naporno i kad sam naišla na velike prepreke, uvijek sam se ponovno prisjećala Svamijevih riječi koje mi je uputio na intervjuu 1994. godine, a koje su počele pitanjem: **“Koji je najbolji put do Boga?”** Zatim je On sam odgovorio: **“Voli svog bližnjeg, služi svom bližnjem, sevā je božanska. Dužnost je Bog.”** Svami mi je te godine dao još jednu dužnost rekavši na intervjuu da sam *Bal Vikas* učiteljica. Djeca su nakon toga počela pristizati u Sai centar u tolikom broju da se trebalo dobro pripremiti, a to smo i napravili koliko god smo mogli, iako u našoj zemlji zasad nema školovanih *Bal Vikas* učitelja. Uz Njegovu smo pomoć nekako napredovali i obrađivali s djecom teme iz

postojećih prevedenih priručnika o pet ljudskih vrijednosti, ali smo prije svega poticali u njima ljubav za Boga u svakom čovjeku, životinji, biljci i majci Zemlji.

Rad s djecom u Sai centru zahtijeva veliku ljubav, toleranciju, požrtvornost i odricanje od bilo kakvih plodova svoga rada. To je ponekad teško jer postoje neka očekivanja za koja se nadamo da će ih djeca i mladi ispuniti, ali Svami nas poučava drugačije:

“Oduševljenje dobitkom, radost i dobro raspoloženje, ali potištenost i jad kad se doživi gubitak, to su prirodne značajke zajedničke svim smrtnicima. Koja je onda odlika duhovnog tražitelja (*sādhaka*)? On ne smije zaboraviti ovo načelo: budi uvijek budan i dragovoljno pretrpi ono što je neminovno. Kad te svladaju teškoće i gubici, ne gubi srčanost i ne prenagluj se, već mirno promisli o tome kako su se te poteškoće uopće mogle pojaviti. U atmosferi mira pokušaj otkriti neki jednostavan način da ih svladaš ili izbjegneš.”

Rijeka božanskog mira - praūantivāhini, str. 16

Pričali smo s djecom o tome da ne smijemo zaboraviti obvezu prema raznolikim oblicima života, koju nam je, kao stanovnicima planeta Zemlje, povjerio naš Stvoritelj. Sada je vrijeme “velikog čišćenja” i svatko od nas treba očistiti svoju “kuću” iznutra i iščupati korov iz svog “unutarnjeg vrta”. Da bismo mogli napredovati, moramo naučiti živjeti u ljubavi, skladu i jedinstvu sa svim živim bićima i prirodom. Imamo mnogo posla da bismo ovaj planet učinili rajem, kako je prvobitno bio zamišljen.

Zabrinjavajući napisi u novinama kakvi se sve češće pojavljuju, kao npr. “Svaka deseta biljka nestaje” kao i članak u kojem se kaže da je na našem planetu devetnaest od stotinu biljaka pred izumiranjem - prema zaključku Međunarodne udruge za očuvanje prirode, bili su nam povod da i o toj temi razgovaramo. Biljke nas hrane, odijevaju, daju nam energiju, a ipak nestaju bržim tempom nego životinje. Uzroci su mnogi, a žrtava ima u svakom eko-sustavu. Uzroci su prirodni i ljudski - sječa šuma, širenje ljudskih naselja, genetsko onečišćenje i sl. Dva su uzroka osobito moćna: uništavanje tropskih šuma i procesi stvaranja pustinja predjela.

Razgovarali smo s djecom i mladima što bismo mi u Sai organizaciji mogli učiniti da pridonesemo poboljšanju stanja na planetu Zemlji. Zaključili smo da je prijeko potrebno u svakodnevnu životu provoditi Svamijevo učenje o stropu želja i štednji vode, struje, plina, novca, vremena, energije. S djecom koja sudjeluju u *Bal vikas* programu i njihovim roditeljima razgovarali smo često o tom aspektu Babina učenja i poticali ih da djeluju u skladu s njim. Upućivali smo ih kako treba kupovati pića u povratnim bocama te izbjegavati skupe boce za jednokratnu uporabu. Spomenuli smo da je dobro kupovati proizvode koji potječu iz ponovnog iskorištenja (npr. reciklirani papir) te da je bolje kupovati svježije voće, povrće i dr., što zahtijeva manje ambalaže od vakuumskih pakiranja i konzerviranja istih proizvoda.

Razgovarali smo s djecom i mladima o problemu otpada i očuvanja okoliša, te ih potaknuli na kontrolirano odlaganje otpada. Preporučili smo da sve što se može popraviti, poprave i iskoriste. Pozvali smo ih da ne dopuste da voda teče cijelo vrijeme dok peru posuđe i da iskoriste ostatke hrane, kore voća i povrća, talog kave, otpatke iz vrta i travnjaka za proizvodnju komposta za cvijeće i voćke, vrt i travnjak.

Raspravljali smo o tome da se bolje tuširati nego kupati jer će se uštedjeti znatne količine vode. Isto tako, dok peru zube ne bi trebali pustiti da voda teče. Sve to na prvi pogled izgleda malo, ali kad bi svatko od nas bar malo pridonio, cjelokupna bi se svjetska situacija znatno promijenila.

Naš Učitelj kaže da bi se hranom koja se rasipa na Zapadu, moglo doslovce nahraniti milijune gladnih ljudi na svijetu. Baba je ukazao da na Zapadu vlada nečuvena rasipnost. On kaže:

"Ne rasipaj hranu!

Ne rasipaj novac!

Ne rasipaj energiju!"

Pročitali smo djeci i mladima pismo jednog Babinog poklonika iz SAD-a koje je izašlo u "Sathya Sai Baba Quaterly Magazine of UK". Taj se poklonik nedavno vratio iz Indije nakon svog prvog posjeta Babi i on kaže:

"Mislim da je Baba htio biti siguran da ću po povratku imati veću sposobnost uočavanja rasipnosti Zapada i da ću tu spoznaju podijeliti s drugima. Za mene je povratak u Sjevernu Ameriku bio veći kulturni šok nego dolazak u Indiju! Još se sjećam blagovanja kod jednog sljedbenika, negdje sjeverno od Seattlea. Bogatstvo obroka kod mene je izazvalo osjećaj ogorčenja. To je bilo daleko više nego što bih mogao pojesti. Neki vjeruju da je Sathya Sai Baba preuzeo na sebe najveći izazov time što se utjelovio u jednoj tako siromašnoj i napaćenoj zemlji. Međutim, kad se osvrnemo na naše prekomjerno materijalno obilje stečeno

na račun iskorištavanja naše okoline, razmišljam: ne bi li bio veći izazov da se Baba utjelovio ovdje. Veoma je važno razmisliti o navikama iz prošlosti, da bismo hrabro zakoračili u budućnost i stvorili viziju jednostavnijeg života s manje želja i rasipnosti.

Nadajmo se da će to biti život pun ljubavi i međusobne pažnje na dobrobit našoj okolini i sputnicima na hodočašću ovim zemaljskim svijetom.

Predajte se u Božje ruke. Prepustite Njemu da odredi vaš uspjeh ili neuspjeh - ta što oni znače? On je možda odlučio da vas očeliči, ali će to na kraju krajeva biti dobro za vas. Kako biste vi mogli prosuditi? Tko ste vi da sudite o tome? Čemu da uopće o bilo čemu sudite?

Sathya Sai Speaks III, str. 93

Mi voditelji dječjeg *Bal Vikas* programa vrlo smo detaljno proučili Upute Sri Sathya Sai Babe za duhovnu preobrazbu. U svom govoru "Odgoj, izvor ljudskih vrijednosti" Svami kaže:

"Odgoj čovjeku podaruje ljepotu. Odgoj je skriveno blago. Odgoj čovjeku daje snagu i izdržljivost. Samo odgoj može čovjeku donijeti slavu i dobar glas. Odgoj je učitelj nad učiteljima. U stranoj zemlji odgoj je jedini čovjekov rođak. Odgoj je treće oko.

Svrha je odgoja karakter.

Suvremeno obrazovanje razvija inteligenciju, ali ne polaže ništa na razvoj karaktera. Kakva korist od učenosti, ako ona ne razvija karakter? Koja je svrha takve naobrazbe? Ima li vaša zemlja koristi od nje? Čovjek bi trebao živjeti imajući na umu dobrobit cijeloga društva.

Pravi se odgoj se odlikuje moralnim, etičkim i duhovnim vrijednostima. Znanost i tehnologija iznimno su važni za življenje, ali ljudski život ima i drugu, nevidljivu svrhu i cilj.

Danas moramo razvijati dvije vrste odgoja: za življenje i za život. Naobrazba namijenjena življenju je negativna, ali je odgoj pomoću kojeg se ostvaruje cilj života pozitivan. Zajedno dovode do procvata ljudskog života. Moralnost je izvor ljudskih vrijednosti. Bez karaktera, ljudski je život bezvrijedan. Moralnost i stega danas se mogu naći samo u knjigama. Srce je postalo stjecište nemoralna, grijeha i sebičnosti. To je napredak današnjeg odgoja.

Kakav smo to napredak postigli? Na kojem smo području napredovali? Pukim zadovoljavanjem potreba za hranom i zaklonom nismo daleko odmaknuli u svakodnevnom životu. Napredovali smo u svjetovnom smislu. Čovjek je daleko stigao na području znanosti i tehnologije, ali je zaboravio na njihov moralni vid. Moralne vrijednosti propadaju iz dana u dan. Stoga moramo uložiti napor te najprije razviti moralne vrijednosti. Majka Indija (Bharata) danas ima devetsto milijuna djece koja nisu u stanju usrećiti svoju domovinu. Kakva korist od djece koja ne mogu ublažiti patnje vlastite majke? Ima li takav život smisla? Stoga ustanite i nastavite koračati ispravnim putem usrećujući svakoga i ne povređujući nikoga.

Zapitamo li dokle je došao suvremeni odgoj, vidjet ćemo da nas on uči povrijediti onoga koji nas hrani, pozlijediti one koji nam pomažu ismijati učitelja. Eto dokle je došao suvremeni odgoj.

Pokušali smo s mnogo entuzijazma organizirati roditeljske sastanke. Roditelji su sami izabrali teme o kojima su željeli razgovarati. Međutim, redovitost njihovih posjeta sve je više opadala iako smo ih uvijek iznovice pozivali i trudili se da teme budu zanimljive i aktualne. Na kraju je bilo više nas voditelja skupina djece i tinejdžera nego roditelja. No, mi nismo odustali i radimo s djecom i danas, ali smo roditeljske sastanke prorijedili kako bi se sakupilo bar toliko roditelja da mogu razmijeniti iskustva u odgoju svoje djece. U našem internom mjesečniku *Pet latica mudrosti* uveli smo stranicu za roditelje i trebali smo poticajne tekstove za roditelje, a kako djeca i dalje manje ili više redovito dolaze na *Bal Vikas* sastanke u Sai centar, pretpostavljamo da su oni urodili plodom.

Neki su nam roditelji tinejdžera postavili i pitanje kako se postaviti prema djeci kad im ta roditeljska odgovornost i redovito provođenje duhovne discipline počinju ići na živce, naročito kad postanu punoljetni, kad kažu roditeljima da su očito izgubili smisao života ako toliko vremena provode u molitvi ili da su to samo bjegovi od stvarnosti?

Svami nas uvijek ponovno podsjeća da mi svojim primjerom trebamo djeci biti uzor, a svojom ljubavlju i strpljivošću prevladati moguće sukobe. Poziva nas i na molitvu za djecu, i to ne samo vlastitu, da tako izmolimo izlijevanje Božje milosti na njih, što bi im pomoglo na putu.

U svakidašnjem životu susrećemo se često s bolešću, patnjom i strahom od smrti i nije lako uvijek misliti i vjerovati da je sve, baš sve što nas snađe za nas najbolje i da ćemo na taj način najviše napredovati na svom duhovnom putu. Svami nas tješi riječima:

“Zar mislite da bih vas ja bez razloga suočavao s boli? Otvorite srca boli kao što ga sad otvarate užitku jer je to moja volja i ja to činim za vaše dobro. Dočekajte bol kao izazov. Ne odbijajte je, radujte joj se. Ne slušajte um, jer je um samo druga riječ za "potrebu". Um stvara potrebu; on se očitovao kao ovaj svijet jer mu je to bilo potrebno. Sve je to moj plan da vas kroz bol zbog neispunjenih želja navedem da slušate moj glas od kojega se, kada ga začujete, rastapa ego, a zajedno s njim i um.

Sanathana Sarathi, kolovoz 1974, str. 185

Po povratku iz Indije za Mahāûivarātri 1996. godine, djeca i mladi upriličili su predstavu. Kao dio teksta koristili su i ono što im je Svami govorio na intervjuu, pjevali su pjesme koje su pjevali u Indiji za Božić, a djevojke su plesale isto kao što su plesale u Indiji. Predstava se održala u vrtiću u Mlinovima i bila je vrlo uspješna jer je sve nazočne podsjetila na boravak u Indiji.

U ožujku je održan prvi sastanak mladih kad je i formirano Krilo mladih prema Svamijevim uputama. Tomi je postao prvi koordinator Krila mladih Hrvatske.

Za moj rođendan u ožujku održan je u Sai centru Tuškanac retreat o Istini, na kome je uz vrlo lijepe priloge prisustvovalo oko 45 odraslih. Zadnji su nam se dan pridružili i Dana Gilespie te naša djeca i mladi. Dana je na našu zamolbu otpjevala s nama nekoliko *bhajana*, a na kraju pjesmu "Rock me doddy" koju je pjevala pred Babom u Indiji za vrijeme proslave Njegovog rođendana.

Samo iskustvo istine može potaknuti ljubav, jer je istina toliko sveobuhvatna i cjelovita da ni u čemu ne vidi razlike. Istina je struja, a ljubav je žarulja zahvaljujući kojoj istina mora zasjati. Kroz istinu možete osjetiti ljubav, kroz ljubav možete vidjeti istinu.

Sathya Sai Speaks VI, str. 90

U travnju je bila u Europskom domu upriličena promocija knjige Joy Thomas "Život je izazov", na kojoj su bili i gosti iz Engleske. Naši nastupi u javnosti sve su češći, a posjetitelja na promocijama ima svaki puta sve više.

Kasnije istog mjeseca je na Ribnjaku održan i susret "Harmonija religije" na kojem smo pjevali zajedno s poklonicima iz raznih krajeva Njemačke. Naši su Sai prijatelji iz Njemačke vrlo često znali navratiti do nas i zajedno bismo se družili pjevajući i pričajući svoja iskustva s Babom.

Odlazili smo i dalje redovito u zbjegove, a redovito smo posjećivali i Dom za djecu u Nazorovoj, Sloboštini ili Paunovcu. Na dan planeta Zemlje naša djeca i mladi održali su koncert duhovnih pjesama na Preradovićevom trgu u Zagrebu. Bilo je to sasvim novo iskustvo, pjevati u javnosti, s razglasom i mikrofonom pred mnoštvom okupljenih ljudi.

Petnaesto poglavlje

SPOZNAJ, MOJA DUŠO, DA SI TI TA JEDNOTA

MEĐUGORJE 1996.

Za Duhove smo zahvaljujući Williju i Christini krenuli na veliko zajedničko hodočašće u Međugorje. Oni su željeli otići u Međugorje s još nekoliko prijatelja iz Njemačke pa su nas pozvali da im se pridružimo na tom putu. Dobila sam zadatak da organiziram manji autobus, međutim, zanimanje ljudi koji su se željeli pridružiti bio je tako velik da sam upitala Christinu i Willija da li da dademo prioritet starijima ili mladima i djeci. Odgovor je bio vrlo kratak i spontan: "Iznajmi veći autobus, mi ćemo snositi troškove prijevoza." Dosad smo na taj način posjetili Međugorje tri puta, a i ove ćemo godine, zahvaljujući Williju i Christini, posjetiti to mjesto žive i izvorne vjere. Taj su me puta zadužili da organiziram autobus za sedamdeset dvoje ljudi. Hvala Bogu da postoje ljudi koji imaju mogućnosti pomoći drugima da dožive nešto tako lijepo kao što je posjet voljenoj Majci u Međugorje.

Autobusom smo krenuli u četvrtak navečer nakon satsanga u Centru. Kad su nam se iz Njemačke pridružili Christine, Willi, Krista, Olivia i Jana, bilo nas je ukupno s vozačima četrdeset devetoro. Dakle, krećemo, ovaj put ne u Indiju, k Sai Babi, nego u zagrljaj Gospe iz Međugorja. Put je započeo vrlo veselo. Redale su se pjesme iz raznih tradicija i *bhajani*, a u ponoć smo Marcelu zapjevali: "Happy birthday to you" jer on je odabrao baš ovo hodočašće za proslavu rođendana. Prolaze sat, dva, tri... pjesme svih tradicija odjekuju autobusom. Ipak, noć je, umorni smo i san nas svladava. Ujutro sendviči, odmor u restoranu, ponovno pjesma, tiha priča. Lijepo je ponovo vidjeti prijatelje iz Njemačke i ostale. Prije par mjeseci imali smo zajednički koncert na Ribnjaku pod nazivom *Harmonija religija* a sad krećemo na zajedničko hodočašće u jedno od najpoznatijih i najposjećenijih hodočasničkih mjesta u cijelom katoličkom svijetu.

Međugorje nas je dočekalo okupano jutarnjim suncem, prekrasno, iako dosta promijenjeno od mog zadnjeg boravka u njemu, prije početka rata. Međugorska crkva Svetog Jakova osvanula je pred nama u svojoj svojoj ljepoti i neko mistično raspoloženje počelo mi se uvlačiti u srce dok su sjećanja navirala.

Sjetila sam se male sobice fra Slavka u Župnom uredu gdje se Gospa najprije ukazivala djeci i razgovora koji smo Zdenka, Velimir i ja vodili s njim. Kasnije, kad su ukazanja počela na koru u crkvi, fra Slavko nam je jednom omogućio da budemo prisutni pri ukazanju. Nikad neću zaboraviti trenutak kad je vidjelica Marija zastala u molitvi krunice, spustila se na koljena i započela svoj razgovor s Gospom. Samo se po micanju usana i ozarenu licu vidjelo da s nekim razgovara. Osjećala sam snažnu sveprožimajuću energiju od koje su mi klecala koljena i zastajao dah. Pokušala sam smiriti misli i okrenuti se prema unutra umjesto da nepomično gledam u bijeli zid ispred sebe očekujući da i ja poput Marije fizičkim očima vidim Gospu. Duboko, duboko negdje u najskrovitijem dijelu moje duše nešto se pokrenulo. Pokušavala sam osvijestiti što je to što me upravo prožima, ali iz tog me kontemplativnog stanja trgnuo Marijin glas: "Sveta Marijo, Majko Božja..." Nastavila je s molitvom krunice što je značilo da je Gospa otišla.

Kad sam drugi dan s Velimirom napuštala Međugorje na putu za Hvar, dok smo se autom uspinjali uz prašnjavu cestu ostavljajući za sobom Međugorje, ponovno me prožeo sličan osjećaj kao u crkvi i prije nego sam mogla i proanalizirati taj osjećaj, navrle su mi suze i dugo nisam mogla prestati plakati. Velimir je bio zbunjen i počeo me tješiti da ne budem tužna jer ćemo ponovno doći Gospi, a ja sam sve više jecala. Nisam mogla djetetu objasniti da to nije plač izazvan tugom, već je to ganuće, otvaranje srčane čakre, isto ono što sam doživjela na intenzivu kao izravno iskustvo Istine ili nekoliko godina kasnije kod Babe u Indiji. Te dragocjene trenutke "proboja" u stanje blaženstva koje možemo iskusiti kad spoznamo svoju pravu prirodu, kad spoznamo svoje Sebstvo, trebalo bi dobro čuvati u vlastitom srcu i "hraniti" se time u svim teškim trenucima koji nas snađu u životu.

Konačno ponovno "izranjam" u sadašnjost i dajem našem vozaču autobusa Darku upute da nas odveze najprije do kuća gdje ćemo biti smješteni, a zatim smo nakratko bili u crkvi da se pomolimo pred Gospinim oltarom i zahvalimo što smo sretno doputovali. Odlazak na Podbrdo, mjesto prvih Gospinih ukazanja, bio je za mnoge prvo iskustvo takve vrste. Od kuća do mjesta ukazanja vodi strma staza što su je milijuni hodočasnika toliko proširili i utrljali da se vidi i izdaleka. Tu se 24. lipnja 1981. godine, Gospa prvi puta ukazala djeci vidiocima. Mnoge su Njene poruke glasile: "Mir, mir, mir! Mir mora zavladati između Boga i čovjeka i između ljudi."

Krenuli smo na Podbrdo ili Crnicu kako ga neki zovu. Staza je strma, kamen do kamena, prikladna više za divokoze nego za ljude. No, hrabro se držimo, penjemo se polako. Odrasli, mladi i djeca zajednički se mole, a svaku je deseticu vodio netko drugi. Kad smo s vrha Podbrda gledali Međugorje, mnogi su uočili veliku sličnost konfiguracije tla s onom u Puttaparthiju. Neki su kleknuli i pomolili se, drugi su našli tiho mjesto za meditaciju, treći su napisali pismo Gospi i ostavili ga pod kamenom na mjestu oko križa gdje se Gospa ukazala. Svi su pokupili po nekoliko kamenčića s brda u želji da ih ponesu kući. Na mjestu što su ga vidioci označili kao mjesto na kojem im se ukazivala Gospa, podignut je veliki križ, usađen u gomilu nabacana kamenja. U bilo koje doba dana ili noći, bilo kojeg dana u godini, čovjek koji dođe na to mjesto uvijek će zateći pojedince i skupine u molitvi, pjesmi ili u tišini i razmišljanju. Na brdu ukazanja, pred križem, proveli smo neko vrijeme moleći krunicu, sva njena tri otajstva. Poseban i lijep je doživljaj kad Sai poklonici zajedno mole krunicu na Podbrdu.

Ponovno krećemo u crkvu gdje se već mole radosna otajstva svete krunice. Nije bio slučajno 24. u mjesecu, kad vidjelica Marija prima poruku od Gospe za međugorsku župu. U crkvi je vladao izniman

ugodađ, pogotovo kad je svećenik načas prekinuo moljenje krunice riječima: "Ostanimo u tišini neko vrijeme jer upravo traje ukazanje." Ukazanja vidioci imaju bilo kod svojih kuća, u crkvi na koru ili na bilo kojem mjestu gdje se upravo nalaze. Najčešće je u crkvi u razne aktivnosti uključena Vicka koja je svoj život u potpunosti posvetila Gospi i širenju Njene riječi. U zajednici sestre Elvire Cenacolo saznali smo da im Vicka dolazi ponekad raditi u kuhinji. Pred njenom se kućom u Bijakovićima okupljaju brojni hodočasnici, a ona s njima razgovara uvijek vedra, strpljiva i puna ljubavi. Marija se udala i živi većinom u Italiji ali ipak dolazi redovito u Međugorje da podijeli s ljudima Gospine poruke.

U isto vrijeme dok je u crkvi bilo ukazanje, naša djeca koja su sjedila pred crkvom doživjela su igru sunca, o kojoj je već mnogo pisano. To je Gospino čudo, znak Njene prisutnosti, a Gospa je Vicki o tome rekla sljedeće: "Ako ti je dan taj znak, znači da je vrijeme da se počneš mijenjati iznutra, da mijenjaš svoje srce. Taj ti je znak dan jer trebaš nešto učiniti." Znak kao čudo važan je samo zbog toga. To se čudo, dakle, dogodilo u vrijeme Njena ukazanja vidjelici Mariji preko koje je poslala svijetu sljedeću poruku:

"Draga djeco, danas vam želim zahvaliti za sve vaše molitve i žrtve koje ste mi prikazali u ovom mjesecu koji je meni posvećen. Dječice, želim da i vi svi budete aktivni u ovom vremenu koje je po meni na poseban način povezano s nebom. Molite da biste shvatili da svi trebate svojim životom i svojim primjerom raditi na širenju spasenja. Dječice, želim da se ljudi obraćaju i vide u vama mene i mog Sina Isusa. Ja ću vas zagovarati i pomoći ću vam biti svjetlo. Pomozite drugima jer pomažući im i vaša će duša naći spas. Hvala vam što ste se odazvali mom pozivu."

Za vrijeme svećane sv. mise svećenici iz raznih zemalja čitali su Evandjelje na svom jeziku, a svaku su misnu molitvu vjernici molili na svom jeziku. Neke su pjesme na hrvatskom jeziku poznavali i stranci i pjevali su ih zajedno s nama. Bilo je to doista jedinstvo u različitosti. Poslije svete mise bilo je klanjanje pred izloženim križem uz meditativne tekstove i pjevanje mladog Augustina Ricotta i njegova zbora. To nisu bile pjesme uobičajene u crkvama. Svaka se pjesma sastojala od stiha koji je pjevan na šest jezika. A kad su otpjevali pjesmu *Kriste, ti umireš za me*, malo se koje srce nije otvorilo, a oko zasuzilo. Zajedno su s njima pjevali članovi zajednice sestre Elvire, koju čine liječeni narkomani. Budući da su izgradnju kuće za ovisnike financirali Talijani i u njoj boravi mnogo Talijana, pa se stoga najviše pjevalo i molilo na latinskom i talijanskom, ali i na drugim jezicima.

U subotu smo ujutro odmah nakon doručka krenuli na Križevac. To je brdo oko kilometar zračne linije udaljeno od međugorske crkve, na 520 metara nadmorske visine. Na njegovu vrhu podignut je 8,56 metara visoki armirano-betonski križ, na kojem je ispisano: "Isusu Kristu, Otkupitelju ljudskoga roda, u znak vjere, ljubavi i nade, u spomen 1900-te godišnjice Muke Isusove". U samo su križište ugrađene relikvije dobivene za tu prigodu iz Rima, komadić križa koji kršćani štuju kao križ na koji je bio raspet Isus Krist, a čiji se najveći dio čuva u crkvi Santa Croce di Gerusalemme u Rimu. Milijuni hodočasnika obilaze križ zato što mnoštvo ljudi svjedoči da su nakon početka međugorskih ukazanja vidjeli na tom križu razne svjetlosne i druge "znakove". Put do križa na Križevcu je težak, ali zar mnogo toga u ovoj našoj dolini suza također nije teško. Penjući se, hodočasnici mole križni put ili krunicu. Iako je s nama bilo i manje djece s astmatičnim problemima i pojedinaca koji imaju problema s disanjem zbog preboljenih bolesti, kao i jedna osoba koja je tek nadavno operirala noge, ipak smo se svi popeli na Križevac. Opet se molila cijela skupina. Kad bi netko završio jednu deseticu, drugi bi započeo novu. Na kraju, kad smo izmolili sva tri otajstva, ponavljali smo do Križa zlatnu krunicu (*ISUSE BLAGA I PONIZNA SRCA, UČINI SRCE MOJE PO SRCU SVOME! PRESLATKO SRCE MARIJINO, BUDI NAŠE SPASENJE!*).

Približili smo se zadnjoj postaji i pred nama je na suncu bljesnuo srebrno-bijeli križ. Mnoga iskustva ljudi, i to ne samo vidjelaca vezana su za ovaj križ. Penjemo se stubama do samog vrha. Prekrasan se vidik prostire na sve četiri strane svijeta. Obilazimo u tihoj molitvi križ, a ja u jednom trenu naslanjam čelo na hladni beton križa, i opet naviru sjećanja. Na prvom intervjuu kod Sai Babe nisam Mu mogla poljubiti stopala jer mi se to učinilo nekako banalnim, ali sam naslonila čelo na njih i imala osjećaj kao da sam sav teret koji me je u životu pritiskao tamo odložila. Jednako sam se tako osjećala u trenutku kad sam čelo naslonila na križ na Križevcu. Molila sam za svoju obitelj i Sai obitelj, za sve one koji su slabi i usamljeni jer nisu spoznali što znači Božja ljubav, za sve bolesne ne samo tijelom već i dušom, za sve one kojima je pomoć u tom trenu najpotrebnija. Na vrhu smo proveli oko sat vremena i nakon što smo se pomolili, sjeli smo u hlad oko Christine koja nam je govorila o Duhovima i povlačila paralele s Babinim učenjem. Nije bilo sučajno što smo baš taj veliki blagdan kršćanske inicijacije proveli u Međugorju. Pričala je puno o tome

kako je Međugorje posebno mjesto i kako smo sretni i blagoslovljeni što smo rođeni u zemlji i vjeri koja ima takvo svetište, ali kako zato imamo i posebnu odgovornost. Zaista, poseban mir i vibracije okružuju Međugorje. Čovjek ih osjeća, kao da bi ih mogao dohvatiti rukama.

Prije vegetarijanskog ručka imali smo mali predah i pjevanje pjesama iz raznih tradicija u malom parku ispred kuće u kojoj stanujemo. U prirodi ta pjesma odzvanja nekako još radosnije. Ozračje Gospina kraja nadahnjuje ljude i pjeva se s više zanosa i s više se ljubavi izgovara Božje ime. Naši su domaćini priredili vrlo dobar i maštovit ručak, iako su se malo čudili da nitko ne jede meso, ne pije ni vino, ni pivo, ili ne daj Bože, domaću rakiju.

Poslije podne kad smo ušli u crkvu, bila je već potpuno ispunjena pa smo našli mjesta ispred samog oltara na podu, gdje je već sjedilo nekoliko ljudi. Kao i dan ranije, obred je sv. mise bio doista poseban. To se ne odnosi samo na osamnaestero svećenika koji služe sv. misu niti na molitve na svim jezicima svijeta, već i na tisuće ljudi u nevjerojatnom zanosu vjere, žive, čiste vjere što sja s njihovih lica. Nije bilo trunke stida što su se suze slijevale niz obraze, oni su molili, zazivali, vapili, predano uprtih očiju u Gospu. To je onaj isti žar s kojim ljudi u Indiji upiru svoje oči u Sai Babu.

Nakon krunice, sv. mise, blagoslova predmeta, molilo se još sedam Očenaša i slavna otajstva svete krunice. U jednom je trenutku nastala zbrka, strka, pometnja. Jedna je žena ustala iz kolica i polaganim korakom krenula prema Gospinu oltaru. Grčila je u suzama sve vjernike i glasno zahvaljivala Gospi. Kasnije smo saznali da je iz Slovačke, majka je šestero djece, a za kolica je bila vezana već više od sedam godina od posljedica prometne nesreće. Kad su je dan ranije njeni Slovaci donijeli do križa, na Križevcu joj se ukazala Gospa i s njom razgovarala. Dok je ona ushićena ljudima pričala svoju priču, svećenici, naučeni na takve situacije, zamolili su je da izađe iz crkve ako želi pričati s ljudima i da ne ometa nastavak bogoslužja. Preporučili su joj da u sakristiji dade podatke o svojoj bolesti i izlječenju.

Slijedilo je klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu od 22-24 sata. Augustin je ponovo svirao i pjevao sa svojim zborom i s članovima zajednice sestre Elvire. Za mene su ti kontemplativno - meditativni trenuci, u kojima se pjevalo i razmatralo neke zazive, bili trenuci u kojima sam se osjećala kao kod Babe i kad se Božje prisustvo zaista istinski osjeća.

Nakon jutarnje sv. mise u nedjelju na Duhove krenuli smo za Sarajevo. Prolazili smo tim prekrasnim krajem, a kad bismo se približili gotovo do temelja porušenim naseljima, u srce nam se polako uvlačila tuga. Tako smo zaobišli Mostar, a kad smo izdaleka vidjeli mnoge ruševine, počeli smo pjevati *mantr*e i pjesme iz raznih tradicija. Kasnije, dok smo se dugo vozili uz prekrasnu zelenu Neretvu, nakon vođene meditacije na svjetlost, utonuli smo u tišinu, spokoj i mir, sa željom da taj mir prenesemo, darujemo ovom kraju kroz koji smo prolazili.

Kad smo ušli u Sarajevo u koje nas je znalački vodila Vesna Ljubić (režiserka, koja je još 1990. godine posjetila Sai Babu i koja je u to vrijeme po drugi puta radila film "Sveti prah Indije" jer je prvi izgorio u ratu prije nego je bio prikazan), mnogo se očiju ispunilo suzama od bolnog pogleda na ovaj sablasni grad. Došavši na mjesto sastanka sa sarajevskom Sai grupom u *Kamarnom teatru*, jednostavno smo se pridružili njihovu pjevanju. Tako su se redali *bhajani* i druge duhovne pjesme koje smo zajedno pjevali preko jedan sat. Tek nakon toga smo krenuli u upoznavanje i razmjenu iskustava. Naša su djeca i mladi pričali o svojim iskustvima s Babom u Indiji, a oni su nama pričali o svojim tragičnim ali i dragocjenim iskustvima. Nismo mogli skrivati suze kad smo čuli njihova iskustva o tome kako je netko izgubio supruga, netko brata, a netko sina. Oni su, međutim, s puno ljubavi, pomirenosti s Božjom voljom i hrabrošću govorili o tome kako je patnja pratilac duhovnog tražitelja i koliko se oni, nakon svega što su prošli, osjećaju bliže Bogu. Azra je pričala kako su se svaki puta kad bi izlazili po vodu ili hranu oprastali od svojih najdražih jer nikad se nije znalo hoće li se živi vratiti (najviše je ljudi u Sarajevu poginulo u redovima za kruh i vodu). Međutim, svoje su *satsange* redovito održavali, često pod kišom granata, ali pod Babinom zaštitom. Rekli su nam na kraju: "Nemojte misliti da smo nesretni! Mi se ni s kim ne bismo mijenjali."

Toliko snage i ljubavi koju su nam nesebično prenijeli naša Sai braća iz Sarajeva može se primiti samo na mjestima poput Prashanti Nilayama ili Međugorja. Zaista nam je u zadnje vrijeme Baba darovao veliku milost. Zadržali smo se s njima oko tri sata jer je vozač htio izaći iz Bosne još za dana. Nakon što smo se oprostili od naših prijatelja iz Sarajeva, zaprepašteno smo gledali i druge dijelove grada kroz koje

smo prolazili. Spaljeni neboderi i druge zgrade od kojih su ostale ruševine i zgarišta izgledale su zastrašujuće avetinjski, okupane u zrake zalazećeg sunca.

Početak lipnja smo obrali trešnje kod našeg Stipe i Katarine u Hrvatskoj Kostajnici i to je bilo vrlo lijepo i "slatko" iskustvo jer smo se svi najeli trešanja i šumskih jagoda do mile volje, a usput smo pjevali. Katarina i Stipe su bili kao izvanredni domaćini. Poslužili su nas i ručkom serviranom na stolnjaku prostrtom na travnjaku u hladu krošnje goleme trešnje. Kako je divna Božja Kreacija, samo kad malo zastanemo i pogledamo oko sebe. Život u gradu tako je siv i pust u odnosu na sve ljepote prirode.

Šesnaesto poglavlje SLOBODNA SI OD SVAKE MISLI ŠKOLA ŽIVOTA

Polovicom lipnja održan je retreat u dvorcu u Staroj Sušici u Gorskom kotaru s naslovom JA JESAM - PUT DO NAJVIŠE ISTINE. Naš Sai centar je doveo djecu koja pohađaju *Bal Vikas* program i Sai tinejdžere koji su malo sudjelovali na retreatu, a malo se kupali na moru - neki po prvi puta u životu. Inače se pjevalo i plesalo u prirodi, a imali smo i odvojene radionice u prirodi. Tema jedne radionice bila je hrana. O tome nam je vrlo zanimljivo pričao Rade iz Slovenije. Ivan J. je rukovodio radom u kuhinji, ali i jutarnjom gimnastikom. Bilo nam je uistinu jako lijepo. Naša Sai braća iz Rijeke bili su nam domaćini, a Tanja, Nenad i Vanda organizirali su i program koji je bio proveden na retreatu.

Mladi su se u srpnju 1996. predstavili u Danskoj na prvoj Europskoj konferenciji mladih. Bilo je to opet jedno Babino čudo jer osim što smo bili pomalo atrakcija u Danskoj prošavši cijelu Europu u kombiju s prikolicom i to nas dvanaestero.

Na putu za Dansku prespavali smo u prelijepoj kući "Lindenhöhe" u Schwarzwald u kojoj se održavaju razni seminari duhovnog karaktera. Heidi, Ute i Rüdiger prekrasno su nas primili i kraljevski počastili. Naša ekipa od osam mladića (Velimir, Tomi, Nikola, Davor, Srđan, Dugi, Snoopy i Josip) i četiri ženske osobe (Goga, Ines, Ana i ja) održala je u njihovoj kući generalnu probu za predstavu s kojom smo se kasnije predstavili u Danskoj. Ugođaj je bio vrlo lijep i na kraju je Heidi zasvirala na bubnjevima koje smo u svojoj glazbenoj opremi nosili za koncert u Danskoj. Tako je naš put već u Njemačkoj započeo vrlo uzbudljivo.

U Danskoj nas je dočeka još jedan dio ekipe iz Hrvatske i svi zajedno smo vrlo lijepo predstavili našu zemlju, ja, doduše, uglavnom na *sevi* u kuhinji. Uvečer kad smo završili s radovima u kuhinji, pridružila bih se nekom predavanju ili radionicama. U kuhinji sam upoznala Adrianu dvadesetogodišnju djevojku koja je stalno dolazila pomagati bez obzira je li bio na nju red ili nije. Kasnije je to druženje preraslo u pravo prijateljstvo, tako da Adriana otada svake godine dođe barem dvaputa u Zagreb, a ove se godine u travnju zajedno spremamo Svamiju u Kodaikanal.

Koordinator konvencije mladih Paul pozvao je i malo starije, ugledne goste koji su ovo druženje učinili bogatijim i nadahnuli ga zahvaljujući dugogodišnjem radu u Sai organizaciji. Bili su tu Phyllis Krystal, Thorbjörn i Marianne Meyer, Jagadeesan, Hal Honig i vrlo kratko Bernhard Guber, središnji koordinator sjeverne i zapadne Europe.

Teme koje su najviše plijenile pozornost mladih bile su: *O vodstvu*, *Izazov za modernu mladež* i *Unutarnje značenje i važnost iskonskog zvuka Oi*, koje je vrlo uspješno prezentirao Jagadeesan. Phyllis Krystal je govorila o svojim bogatim iskustvima s Babom, Thorbjörn i Marianne o ljudskim vrijednostima, a Hal Honig o iskustvima mladih u SAD-u i njihovoj ulozi u dolazećem zlatnom dobu.

Vodite brigu o svojim mislima. Tada će se vaša djela brinuti sama za sebe. Posijte djela i požnjet ćete sklonost. Posijte sklonost i požnjet ćete naviku. Posijte naviku i požnjet ćete karakter. Posijte svoj karakter i požnjet ćete vlastitu sudbinu. Prema tome vaša je sudbina u vašim rukama."

Sai Babino veliko učenje O VODSTVU, str. 114

Naša predstava i nastup naše galzbene skupine lijepo su primljeni, a u zboru su nam se pridružili i Splićani. No, kruna svih događanja bila je predstava koju su zajedno priredili Švedani i Danci. Bila je prekrasna i vrlo profesionalno izvedena. Bio je to zapravo mjuzikl u kome je bila obrađena jedna stara švedska legenda o borbi dobra i zla i pobjedi svjetla nad tamom. Impresivno je bilo vidjeti sve te mlade ljude koji su se na kraju predstave došli pokloniti, a u naručju su držali svoju vrlo malu djecu. U mjuziklu je sudjelovalo i mnogo mladih bračnih parova tako da je ta scena na kraju predstave vrlo uvjerljivo obećavala dolazak jednog doista boljeg, istinitijeg i moralnijeg novog doba. Razne su zemlje nastupale sa svojim programima i to jedinstvo u različitosti bilo je ono najvrijednije na konvenciji. Mnoga su lijepa i trajna prijateljstva tamo sklopljena i uvijek iznovice obnavljana na Konferenciji mladih u Indiji. Zadnja je konferencija mladih održana 1997. godine, a sljedeća će biti ove godine, tj. u studenom 1999. godine.

Neposredno nakon povratka iz Danske putovala sam s Ferdinandom i njegovom obitelji u Indiju. Bilo je to od 25. srpnja do 24. kolovoza. Ovog puta smo na početku putovanja obišli Pondicherry, *ašram* Ūri Aurobinda i Majke. To je vrlo lijepo mjesto na obali Indijskog oceana u kome se Katarina malo i okupala u svom *panjabiju* jer tamo se sve žene kupaju obučene u sarije ili drugu odjeću. Posjetili smo i Sai Maa i Shirdi Babin hram u Madrasu, a zatim smo krenuli za Puttaparthi. Ovog smo puta sletjeli u samom Puttaparthiju, uživajući pritom u pogledu na *ašram*, Superspecijalističku bolnicu, Hillview stadion, muzej, administracijsku zgradu i ostalo. Činilo nam se kao da se spuštamo u dvorište dragog nam doma.

Svami je tog ljeta svaki dan držao govore u hramu, a studenti su uvijek na početku pjevali vedske stihove. Prije našeg dolaska, za Gurupřitiimã festival nastupio je pravi Simfonijski orkestar u kome su bili i predstavnici naše zemlje. Svami je bio oduševljen koncertom, a Indijci zbunjeni zvukovima na koje nisu naučeni, pogotovo kad su operne dive svojim sopranima izvodile *ãrati*.

Ekipa iz Njemačke s oko četrdeset petero djece dobila je dozvolu da nastupi u Poornachandri pred Svamijem. Predstava se zvala *WE SHALL OVERCOME*, a mene su zamolili da pomažem pri šminkanju djece za predstavu.

I opet je Sai Baba ponudio Svoje privatne odaje u Poornachandri, a ja sam se tamo našla okružena djecom, na probama na koje je Svami često navraćao. Osim što je podučavao djecu kako trebaju glumiti, Svami se davao instrukcije kako djecu treba našminkati ili kako im staviti neku masku. Opet sam imala veliku milost što mi se Svami nekoliko puta obraćao u vezi s predstavom i u garderobi i vani na daršanu.

Svami je nadgledao sve pripreme za predstavu. Opomenuo je scenariste da su zaboravili objesiti rusku zastavicu u sceni *Dječje svjetske konferencije*, ali zato je hrvatska zastavica visjela na samom početku i ja sam bila vrlo sretna.

Predstava je bila veoma lijepa i dobro primljena. Ideja je bila zanimljiva tako da su poslije predstave Babini najbliži suradnici govorili vrlo pohvalno o *Dječjoj svjetskoj konferenciji* u predstavi na kojoj su se okupila djeca cijelog svijeta kako bi učinili nešto da pomognu planetu Zemlji.

Pred samu je predstavu Svami još jednom došao u garderobu i dao neke primjedbe u vezi sa šminkom. Naš Ferdinand je dobio posebno dopuštenje da fotografira i ovjekovječio je sve to mnogim prelijepim fotografijama. Na kraju smo svi od Svamija dobili poklone - djevojčice i mi žene sarije, a dječaci i mladići vunene šalove. Dječaku koji je bio glavni glumac Baba je materijalizirao zlatni lančić s privjeskom.

Drugog smo jutra Katarina, Mimi i ja obukle nove sarije koje smo dobile od Svamija, osim još nekoliko starijih djevojčica, druge djevojčice nisu obukle sarije. Čim je došao na daršan, Svami mi je prišao i upitao me zašto sve djevojčice nemaju sarije. Rekla sam da ja o tome ne odlučujem i pokazala sam na Giselu i Elke. Nije više ništa rekao, već je krenuo hodati između nas i svi smo dobili *pãdanamaskãr* i Svamijev osmjeh. Uzeo je sva pisma koja smo Mu ponudili.

Svami me još tri puta oslovio na daršanu. Jednom je spomenuo predstavu, drugi put me pitao koliko nas ima, a treći put me je pitao kada odlazim. Na moj odgovor "prekosutra" rekao je da će me sutradan

pozvati na intervju. To se nije dogodilo, već je pozvao Thorbjörna i Mariannu. Na njihovo pitanje trebaju li u Hrvatskoj održati seminar ESSE instituta, rekao je da idu čim prije i da ne gube vrijeme.

Velimir se u to vrijeme spremao sa svojim glazbenim bendom u Kanadu, a ja sam svakodnevno molila za sve te mlade ljude koji su uz dosta problema ipak u kolovozu uspjeli poletjeti za Toronto, gdje ih je dočekaao Steven. Počela je nova škola života. Mislim da je tih šest mjeseci koliko je Velimir proveo u Kanadi, znatno ubrzalo njegovo sazrijevanje.

Od svih dragocjenih stvari na svijetu vrijeme je najdragocjenije. Razmislite kako provodite svoje dragocjeno vrijeme. Vaša je prvenstvena dužnost, kao ljudskoga bića, da ponudite svoje tijelo, rad i sve svoje vrijeme Gospodu koji je sâmo utjelovljenje vremena.

Sri Sathya Sai Baba O UČENJU BHAVADGĪTE str. 95

ESSE seminar za jedinicu 1 i 2 održan je u Zagrebu u listopadu iste godine. Stigla je cijela ekipa: osim Thorbjörna i Marianne, došle su i Anita, Petra i Vasiliki. Na seminaru je bilo oko 150 ljudi i bio je vrlo zanimljiv i koristan.

Thorbjörn je govorio o ESSE institutu kao jedinstvenom sustavu obrazovanja učitelja i o općim vrijednostima tog obrazovanja. Nastavio je s temom *Sathya Sai obrazovanje i ljudske osobine*. O ljudskoj vrijednosti LJUBAV govorila nam je vrlo nadahnuto Petra, a o ISTINI Marianne. Nakon toga je održano zajedničko poklonstveno pjevanje uz program što su ga priredila naša djeca. Pjevali smo pjesme iz raznih tradicija, a Spomenka je s djecom otplesala i jedan ples posvećen Kōšii.

Sljedećeg dana se počelo se s *oikārom* (dvadeset jedan put otjepavan iskonski zvuk *oī* kao što se pjeva svakog jutra u Babinom hramu u Indiji), *bhajanima* i poklonstvenim pjesmama te meditacijom. Iza doručka je Vasiliki govorila o ISPRAVNOM DJELOVANJU. Marianne je zatim vrlo lijepo govorila o MIRU, a Anita je završila efektno krunom svih ljudskih vrijednosti, a to je NENASILJE.

Nakon stanke za čaj Anita je nastavila govoriti o Pet metoda poučavanja (meditacija, molitva, grupno pjevanje, pričanje priča i grupne aktivnosti).

Nakon zajedničkih *bhajana* i večere šezdesetak je minuta posvećeno pitanjima i odgovorima. Na taj smo način pokušali produbiti znanje i postići bolju komunikaciju.

U nedjelju, zadnjeg dana seminara, Vasiliki je govorila o jedinstvu religija, a zatim je Anita govorila o cjelini II. i o prorađivanju ljudskih vrijednosti na studijskim kružocima. U drugom se dijelu održao ogledni studijski kružok kroz više radionica, a iza toga su još jednom slijedila pitanja i odgovori.

U studenom je u Wilheringu održan već tradicionalni Europski ekumenski susret pod nazivom *Ljubav*, pa smo i opet u crkvi pjevali pjesme iz raznih tradicija. Veliki i poznati austrijski zbor mladih "Alfelden" pjevao je u crkvi uglavnom pjesme na njemačkom ili latinskom jeziku dok smo mi pjevali na raznim jezicima. Bio je to vrlo lijep događaj koji nas je sve obogatio i vratili smo se svojim kućama puni dojmova.

Povratak kući iz Wilheringa bilo je vrlo zanimljiv i pomalo pustolovan događaj. Kao i obično, vozili smo se u dva kombija i u Tristanovom automobilu, a nas je bilo mnogo više od broja na koliko su automobili bili registrirani. Malo iza Beča Toyotin je kombi stao nasred ceste i više se nije mogao pomaknuti. Drago je odmah shvatio da je posrijedi velik kvar, ali ipak je još pokušavao nešto popraviti, naliti ulje u motor i sl. Nakon sat vremena uvidjeli smo da iz toga neće biti ništa pa smo vezali Toyotin kombi za VW kombi i počeli šlepanje autocestom, što je zapravo zabranjeno. Zabranjeno je i voziti ljude u autu koji se vuče, ali smo i to morali učiniti. Ja sam doduše vozila trakom za zaustavljanje da ne ometam promet, ali pravo je Babino čudo bilo da se nigdje nije pojavila policija, iako je takvo šlepanje trajalo preko 150 km. Kad smo se konačno približili Grazu, rekli su nam da se Toyotin servis nalazi u predgrađu koje se zove Saiersberg. Čak je ime mjesta u kojem je Toyota ostala na generalnom servisu započinjalo imenom našeg Učitelja Saija. Drago i Velimir su ostali spavati u autu utopljeni svim našim vrećama za spavanje i

drugom prtljagom, a ja sam u VW kombi smjestila oko dvadesetero djece i mladih i tako smo prošli bez problema i slovensku i hrvatsku granicu. Pa neka mi netko kaže da to nije još jedno od Svamijevih čuda!

Prvi je retreat krila mladih održan u Zagrebu u Waldorfskoj školi 6. i 7. studenog. Potaknuti radom na konferenciji mladih u Danskoj, mladi su govorili o karakteru, suosjećanju, kontroli uma, nadzoru nad osjetilima i plemenitosti. Govorilo se i o satvičkoj hrani, izazovima za modernu mladež - o čemu su u Danskoj govorili Jagadeesan i drugi predavači. Mladi koji su bili na konferenciji u Danskoj, pokušali su prenijeti ostalima sve ono što su tamo čuli. Na kraju su posadili drvo života u vrtu Waldorfske škole. Mi odrasli smjeli smo samo sa strane promatrati događanja na retreatu, ali ono što smo vidjeli davalo je nadu u bolju budućnost jer ti su se mladi ljudi uistinu trudili da postanu **CVIJEĆE U BOŽJEM VRTU, ZVIJEZDE NA BOŽJEM NEBU!**

Za Svamijev su rođendan naša *Bal Vikas* djeca održali predstavu *Istina i mali princ* u kojoj su u poznatu Exuperijevu priču bili utkani Babini citati o istini.

To što se ja krećem među vama, jedem kao i vi, razgovaram s vama, dovodi vas u zabludu da sam ja dio obične ljudske prirode. Upozoravam vas na tu grešku. Ja vas zavaravam i kada pjevam s vama, razgovaram s vama i zajedno se s vama upuštam u različite poslove. ali, svakog se trena moja božanskost može objaviti pred vama, stoga morate biti spremni, pripravnici na taj trenutak. Kako je božanskost zapretna u čovječnosti, vi morate nastojati da nadidete taj privid (*māyā*) koji tu božanskost skriva pred vašim očima.

Sathya Sai Speaks VI, str. 211

Božić 1996. sam s Ferdinandom i njegovom obitelji po treći put provela kod Babe. Svaki boravak kod Svamija uvijek nosi nešto novo, prekrasno. Posebno se to osjeća za boravka u ašramu u vrijeme božićnih blagdana. Tada se Svamijeva bezgranična ljubav može osjetiti u svakom trenutku. Ta snaga i ljepota ljubavi kulminirala je materijalizacijom male Biblije za vrijeme Njegova božićna govora. Svami je tom prigodom rekao da su se skolastici bavili proučavanjem Isusova života i poruke, Englezi su sve prikupili, a Rusi su sve to znanje saželi u ovako malu knjigu i čuvaju je na Crnom moru. Rekao je kako je u toj knjižici jedna sasvim nova priča o Isusu. Naglasio je da se u toj izvornoj Bibliji nalaze napisane mnoge stvari koje nam još nisu poznate. Pitala sam se nakon toga je li došlo vrijeme da se te nepoznate činjenice objelodane. S toliko je ljubavi pokazivao studentima mjesto u Bibliji gdje se nalazi jedan od najvažnijih stihova (*ūloka*) iz Bhagavadgite. Govorio je kako se u toj Bibliji na svakoj stranici nalazi tekst koji je bit svake religije, a to je JEDNOTA. Dodao je kako nije svakome dano da spozna božanskost, a to se postiže stalnim njegovanjem božanskih misli. Naglasio je kako je važna spoznaja da smo "Bog i ja jedno".

Božićna prestava održana na Badnjak prštala je od radosti, svjetla i nakita. Tome je svakako pridonijela režija holivudskog režisera Silvija. U toj je predstavi sudjelovalo preko stotinu mališana iz svih krajeva svijeta. Predstava što su je odigrala djeca beskućnici iz Bombaya, održana na Božić, toliko je dirnula Svamija da je svim sudionicima odmah podijelio *sarije i dhotije*. Ovdje trebam napomenuti da su predstavu pripremile djevojke i mlade žene, bivše studentice Sai koledža, koje se sada nazivaju "Sai izaslanicima". One skupljaju i školuju napuštenu i odbačenu djecu i ovom su ih prigodom dovele k Svamiju da mu kroz svoju predstavu iskažu ljubav i zahvalnost. Sljedećeg ih je dana Svami pozvao na poseban razgovor i obasipao ih Svojom ljubavlju i blagoslovom.

Sportske igre, već tradicionalno natjecanje na velikom Hillview stadionu, okupljaju studente iz raznih Sai koledža iz cijele Indije. U programu je igara bilo prekrasnih točaka koje su uvježbale djevojke, dok su momci skloni pustolovinama izvodili točke preskakivanja vatre na motorima i druge vrlo opasne točke. Neki su se i povrijedili. Svami je u Svom govoru naglasio da On ne želi takav program i da je na to upozorio studente, ali Ga oni nisu poslušali.

Za Sankranti festival je Svami održao vrlo značajan govor, a predstava koju su pripremila *Bal Vikas* djeca iz Delhija bila je očaravajuća. Ta dječica pjevaju i plešu već od najranijeg djetinstva s toliko zanosa i temperamenta da je to nama zapadnjacima gotovo nezamislivo.

Vrijeme je prolazilo vrlo brzo i počeo se bližiti dan mog povratka kući. Svanuo je 20. siječnja 1997. i dogodilo se ono čemu se zapravo više nisam nadala: Svami nas je pozvao na intervjuju. Svami je već prije,

za vrijeme daršana, nekoliko puta razgovarao sa mnom i upitao me kad odlazim. Jednog je dana na daršanu rekao: **“Upravo je stigao tvoj muž”**, i pritom je pokazao na mušku stranu. Ja sam mu vrlo odlučno odgovorila da nemam muža, a On je rekao: **“Došao je, došao i čeka te.”** Energično sam zanijekala glavom i rekla: “Nemam muža, Svami, samo Tebe”. Na to se Svami nasmijao i otišao dalje. Na dan intervjuja upitao me : **“Njemačka?”**, a kad sam odgovorila da sam iz Hrvatske, On je ponovio, oponašajući moj način govora: **“Hrvatska!”** što je ispalo vrlo smiješno i svi su se počeli smijati. Rekao je onaj poznati **“go”** i nas je devetero krenulo na intervju. Taj je intervju potvrdio kako ništa nije slučajno i kako Svami o svemu odlučuje. Baš tog dana Adriana iz Švedske, koja se inače našoj skupini bila pridružila od samog početka, nije zbog gripe bila na daršanu, a Tomislav, koji se tek kanio pridružiti Sai centru po povratku u Zagreb, tog je dana zaspao. Tea koja je bila i u našoj i u indonezijskoj skupini otputovala je dan prije kući. Naime, na intervjuu nas je bilo samo osmero svi smo bili članovi Sai centra Tuškanac, koji su se redovito okupljali na *satsaigu*, ali i redovito zajedno radili u kuhinji.

Osim nas Baba je pozvao još skupinu od dvanaest Engleza, jedan njemački par i gospođu iz Singapura koja je svima poznata jer ju je Svami bezbroj puta zvao na intervju i materijalizirao joj mnogo nakita. S verande je vratio jednog mladog čovjeka iz Engleske i našeg Hrvoja jer nisu imali marame. Taj je Englez držao dijete u krilu i nije odmah želio otići, ali ga je Svami strogo otpremio, a žena je preuzela dijete.

Već ulaskom u sobu za intervju postajemo svjesni milosti i ljubavi u takvom obilju da mnogi jedva uspijevaju prozboriti i jednu riječ. Neki drugi opet, kao naš Marcel, zanijeme od ljepote i blaženstva i samo širom otvorenih očiju, ne ispuštajući ni za tren ruku ili božanska stopala voljenog Učitelja, gutaju svaku Njegovu riječ. Neki su pak brbljavi i pričaju sa Svamijem kao sa svojim dobrim prijateljem. Mislim da se ja ubrajam u tu zadnju skupinu ljudi, a i to je milost da mogu biti spontana i neposredna s Babom kao s nekim koga veoma dugo poznajem i neizmjerljivo volim.

Čim smo ušli, Baba je kao i obično podijelio ženama *vibhṭi* i počeo pričati najprije s engleskom skupinom. Mladoj je ženi (čijeg je muža otjerao s verande) materijalizirao prsten s tri dijamanata i rekao joj da je njena muža otjerao zato što je grub prema njoj i da će sad biti ljubomorana zbog njena prstena. Ona je samo nijemo klimala glavom i tiho plakala.

Obratio se zatim našem Zdravku i upitao ga kakav mu je to prsten na ruci. Zdravko je odgovorio da ga je kupio u Zagrebu, a Svami mu je pokretom ruke materijalizirao srebrni prsten sa znakom Oī. Dok je Zdravko uzbuđeno gledao malo u Svamija, a malo u prsten, Baba mu je na prst stavio prsten koji je, kao i obično, pristajao. Upitao je Zdravka je li mu vruće, a zatim je upalio ventilator. Zdravko je u ratu zadobio teška oštećenja kičme i u dobi od trideset godina već je bio umirovljen, stoga je razmišljao ima li ovo “vruće” neko posebno značenje jer je kao posljedicu svojih povreda imao problema s cirkulacijom.

Tad se Svami okrenuo k meni i upitao me: **“Kako je tvoj muž?”** Ja sam se doslovce uhvatila za glavu i pitala Svamija zašto me uvijek pita za muža kad dobro zna da ga nemam. “Moj posao je moj muž”, rekla sam. Svami je nastavio: **“Ali prije si imala muža, a možda i sad ponekad zaželiš muža?”** Rekla sam Svamiju da ustinu ne želim muža, a On je nastavio: **“Ako nađeš nekoga, tad se trebaš udati, nikakve ljubavne veze.”** Na ovo sam se zbilja morala nasmijati i uvjerala sam Svamija da u mom srcu ima mjesta samo za Njega. Slijedilo je uobičajeno pitanje - što želim. Odgovorila sam da želim biti Njegov čisti instrument. Svami je učinio onaj uobičajni pokret rukom i materijalizirao prekrasan sat. Rekao je: **“Mnogo dijamanata”**, a ja sam sa zaprepaštenjem promatrala osamnaest dijamanata koji su se nizali oko sata. Pitao me koje je značenje sata, a kad sam odgovorila da trebamo paziti na svoje misli, riječi, djela i srce, (što je On rekao Velimiru kad je njemu materijalizirao sat), Svami je odmahnuo glavom i rekao: **“Ne gubi vrijeme!”** Shvatila sam da je Baba htio naglasiti da simbolika sata nije svakome ista, ali sam se pitala na što se odnosi ova rečenica da ne gubim vrijeme. Dok mi je stavljao sat na ruku, ruka mi se od uzbuđenja toliko tresla da mi je rekao da se smirim jer mi inače neće moći zakopčati sat. Upitala sam Ga mogu li Mu poljubiti stopala. On je to dopustio i podignuo malo haljinu. Zagrlila sam i poljubila Njegova stopala i tako ostala nekoliko trenutaka ispunjena beskrajnim mirom i ljubavlju.

Zamolila sam Svamija da blagoslovi Velimira kojeg je poslao u Kanadu i da ga sretno vrati kući. Svami je kratko rekao: **“Dolazi, dolazi!”** što se, naravno, i dogodilo. Kad sam iza intervjuja nazvala Kanadu da Velimiru ispričam o intervjuu, saznala sam od Stevena da je Velimir napustio bend i da se vraća kući, iako je tamo trebao ostati još šest mjeseci da svira i pjeva po raznim noćnim sastajalištima kako bi bend

stvorio ime i reputaciju. Pitala sam u svojim molitvama Svamija zašto to mora biti tako kad On poučava mlade da ne izlaze noću i da ne rasipaju tako silnu energiju koju mogu mnogo bolje i kreativnije upotrijebiti. Svami je na posljetku uslišao moje molitve i Velimir i ja smo u Zagreb stigli istog dana. Velimir je nakon povratka prodao svoju električnu gitaru i pojačalo, a iskustvo u Kanadi bilo je odrađivanje neke karme i životno sazrijevanje.

Na osobnom sam intervjuu u maloj sobici pokušala postaviti i neko korisno pitanje Svamiju nakon što je svatko dobio djelić Njegove pažnje i ljubavi. Pitala sam o radu s mladima (Svami se sjetio kako sam prošle godine dovela veliku skupinu djece i mladih). Rekla sam kako u našem Sai centru ima vrlo mnogo mladih i kako neki od njih misle da Svami Svoje govore drži samo za studente u Indiji pa oni ne važe na Zapadu. Odgovorio je vrlo odlučno da ono što govori vrijedi za sve ljude na cijelom svijetu jer postoji samo jedna kasta, a to je čovječanstvo. Pitala sam dalje za izlaske, kino i TV. Rekao je kako ima nekih dobrih emisija na televiziji koje vrijedi gledati, ali kako mladi, pogotovo mladići, upravo uživaju samo u negativnostima. **“To nije dobro”**, rekao je i uperivši prst u jednu mladu djevojku, dodao: **“Previše televizije.”** Ona Ga je zatim upitala za svoj studij, a Svami je rekao da je izbor njenog studija dobar i neka samo nastavi.

Drugu mladu djevojku koja je plakala Svami je upitao za dečka (kog je vratio s verande), a ona je rekla da je on zbog toga tužan. Svami je rekao: **“Nije on tužan, već njegov ego.”** Upitala je Svamija može li se živjeti čista ljubav, a Svami je rekao: **“Ne u ovom svijetu. To ti jesi prije rođenja i poslije smrti.”** Na njenu primjedbu da sutra ide u Kerala, Svami je upitao kamo u Kerala. Kad je odgovorila da ide k Ammi, Svami ju je vrlo strogo upitao što će tamo i što ima tamo, a nema u ašramu. Na kraju je rekao kako ta putovanja na razna mjesta i k raznim guruima nikamo ne vode i da trebamo krenuti na putovanje k sebi, prema svom Sebstvu.

Zahvalila sam Svamiju što je to rekao jer o tome sam i ja često govorila, ali me ljudi nisu željeli slušati. Mnogi su privučeni k Sai Babi na razne načine, ali ih ima malo koji su spremni živjeti Njegovo učenje koje je vrlo vrijedno, univerzalno, ali i zahtjevno.

Divno je u Indiji vidjeti tu čistoća, dobrotu, skromnost i požrtvornost mladih ljudi koji se odgajaju u mnogim koledžima koje je osnovao Sai Baba, gdje od malena uče da poštuju svakog čovjeka, bez obzira na boju kože, kastu ili religiju i nesebičnom služenju čovječanstvu, tad shvatimo koliko mi na Zapadu još trebamo učiti. Mlad u Indiji u Sai Babinim koledžima žive u tzv. mladenačkom celibatu sve dok ne završe školovanje, a zatim ulaze u brak i ostaju u njemu najčešće do kraja života. Mladići i djevojke ne samo da se školuju u odvojenim koledžima već i inače sjede odvojeno jedni od drugih da se ne bi međusobno ometali dok jedu, pjevaju, mole ili meditiraju. Sve djevojke i žene nose duge haljine ili sarije, a ruke i grudi su im pokriveno. Anil Kumar nam je ispričao da je Svami jednom govorio studenticama kako je važno da su čedno obučene jer izazivanje požude u muškaraca njima se vraća kao bumerang, jednako kao što se i svaka loša misao upućena drugom vraća udvostručenom snagom onome koji ju je uputio.

Na tom je našem intervjuu Baba, na moju zamolbu, dopustio da svi poklonici iz Hrvatske, a bilo nas je sedamdesetoro, pjevaju 22. siječnja u hramu. To je bilo nešto toliko lijepo i vrijedno za sve nas da bih se gotovo usudila reći da je bilo snažnije od samog intervjuja. Iako smo imali vrlo malo vremena za uvježbavanje programa, Hrvoje je iz svih nas uspio izvući ono najbolje. Pri ulasku u hram bilo je i sitnih problema jer sevaci nisu puštali mladiće da uđu u hram, ali uz malo truda i Svamijevu pomoć ipak je sve sređeno. Svami je prije *bhajana* ušao u hram i ohrabrio nas malo tako da je mnoge zapitao odakle su i tada za njima ponavljao: **“Hrvatska, Hrvatska, vi svi ste iz Hrvatske?”** Kada smo svi obučeni u bijelo, uzbuđeni i sretni zapjevali u hramu, Svami nije krio svoju radost. Isto je poslijepodne pozvao na intervju predstavnice Sathya Sai centra *Medveščak* i našu Maru (koja već nekoliko godina, odkad je u mirovini, živi u Indiji) i rekao kako smo izabrali dobar program i lijepo pjevali. Pjevali smo, naime, jednu pjesmu na hrvatskom jeziku, jednu na hindiju, a ostale na sanskrtu. Meni se sljedeći dan obratio na daršanu riječima: **“Jako sam sretan”** i smjela sam Mu još jednom prije odlaska poljubiti božanska lotosna stopala. Na večer smo pričali o intervjuu i pjevali vani pred sjevernom kantinom kad je naišao Anil Kumar i zaželio s nama pjevati. Družili smo se malo i pjevali, ali smo se svi u devet sati, prema ašramskom pravilu, razišli i pošli na spavanje.

Anil mi je ispričao kako se Svami drugi dan našalio s njim jer mu je rekao kako mi iz Hrvatske pjevamo ljepše od njega. Naš nas je Svami sve i opet obasuo obiljem milosti. U nepunih su pet tjedana razne hrvatske skupine dobile šest intervjuja i kao da nam je time Svami htio poručiti: **“Krenite na posao uz Moj blagoslov i Moju zaštitu!”**

Istog je popodneva kad sam napustila ašram, Svami pozvao još jednu skupinu iz Hrvatske i ponovno je pohvalio naše pjevanje. Trima je parovima koji su bili na intervjuu rekao da se trebaju vjenčati, što su dva para dosad već i učinila. Dva su mladića dobila na intervjuu prstene, jedan srebrni, a drugi dijamantni. Jednog je mladića Svami upitao bi li se želio oženiti. On je odgovorio pozitivno, a Baba ga je upitao zna li značenje riječi "Wife" (žena) Mladić nije znao pa mu je Svami rekao da ponovi slovo po slovo tu riječ. Nakon toga mu je objasnio da "W" znači "worry" (briga), "I" znači "invite" (pozvati), "F" znači "for"(za), a "E" znači "ever" (uvijek). Znači, ako se netko odluči za ženu, više nikad nije bez briga. Svi su se nasmijali, a jedna je mlada žena upitala Svamija vrijedi li to i za brak u kojem je žena dobra. Svami se samo nasmijao i nije ništa odgovorio. Nakon njih Svami je pozvao još dvije skupine iz Hrvatske na intervju. Kad Baba poklonike iz jedne zemlje toliko često zove na intervju, to znači da će od njih mnogo i očekivati. Zato razmišljam nije li 18 dijamantata na mom satu znak da bih 18 sati dnevno trebala provesti služeći Bogu u svakom čovjeku.

Za doček Nove 1997. godine Sai tinejdžeri su pripremili još jednu predstavu pod nazivom za *SILVESTROVO*, ali ja sam tad bila kod Svamija.

I u ovoj godini se mnogo toga događalo, iako je humanitarna pomoć stizala ipak sve rjeđe. Englezi su pomoć dovezli prvi put te godine u veljači, zatim za Uskrs, pa još jednom u kolovozu. Pošto su razdijelili 18 tona humanitarne pomoći, na kraju svog boravka pridružili su se na dva dana *Bal Vikas* kampu u Ičićima.

Na ovom bih mjestu željela predstaviti Boba koji je preuzeo kormilo u Refugee Relifu iz Engleske za organiziranje pomoći Hrvatskoj.

Sjećam se vremena kad je Bob prvi puta došao s Rotary clubom, kad je jeo meso, pio viski i izlazio svaku večer s društvom do sitnih jutarnjih sati. Otkad je na svoje zaglavlje stavio "Love all serve all" i pročitao prvu knjigu o Sai Babi, "Bos" se počeo značajno mijenjati. Danas on ne jede meso, ne pije viski, sudjeluje ponekad u našem pjevanju *bhajana*, čita knjige *Sathya Sai speaks*, a dogovarao je i s June Auton, koja piše knjige o Odgoju u duhu ljudskih vrijednosti, da posjeti Rotary club i govori o ljudskim vrijednostima. Jedino što se nije promijenilo kod Boba jest njegova velika spremnost da pomaže svakom potrebitom, da ublažuje bolove patnicima i da utovaruje i pretovaruje kamione i kamione, na čemu smo mu beskrajno zahvalni.

U veljači 1997. opet je imao divnu priliku pretovara na granici u Bregani. Naime, sanitarni inspektor je zaustavio njegov kamion s humanitarnom pomoći i htio ga vratiti u Englesku jer se u njemu nalazila hrana čiji uvoz u Hrvatsku nije dopušten. Prošli put, u prosincu 1996., bio je zabranjen samo uvoz mesa i govedskih prerađevina. Ovog se puta sanitarnac okomio na mliječne čokolade, kekse i juhe u kojima je bilo mlijeka u prahu, tvrdeći da iz Engleske nije bio dopušten ni uvoz mliječnih prerađevina. Nije htio ni čuti da propusti kamion. Kad sam stigla na granicu, zamolila sam ga da dopusti barem pretovar kamiona tako da izvadimo sve čokolade, kekse, juhe i svu hranu u kojoj ima mlijeka u prahu, ali on je tvrdio kako se to nikako ne može napraviti na granici i da se kamion mora vratiti. Na moje je molbe i inzistiranje nazvao svog šefa u Republičkoj sanitarnoj inspekciji i konačno su moje usrdne molitve upućene Svamiju, da nešto učini, bile uslišane. Sam je šef došao na granicu i doveo još dva sanitarca tako da smo počeli s pretovarom. Najprije smo Bob, Peter i ja vadili sve čokolade, kakao i kekse, a zatim je svaki paket još detaljno pregledao jedan sanitarnac. Odjednom su počeli otkrivati da i u nekim varivima ima mlijeka u prahu, zatim su otkrili sir u špagetima sa sosom od rajčica, pa sir u nekim keksima itd. Hrpa izdvojenih proizvoda postajala je sve veća, a mi smo otvarali paket po paket dok su sati prolazili. Na kraju je Bob trebao sve te izdvojene stvari ponovno natrpati u svoj kombi i odvesti natrag. Bojao se prelaska slovenske granice jer su mu Slovenci mogli zabraniti da te stvari vozi natrag kroz Sloveniju, ali uz *gāyatrī mantru*, koju sam pjevala vozeći iza njega, i njegov vapaj Saiju, sve je prošlo dobro. Ostavili smo njegov kombi parkiran pred jednom diskotekom u Sloveniji i vratili se mojim automobilom u Zagreb na Velesajam, gdje nas je čekao pretovareni kamion.

Bog i najmanju ljudsku djelatnost promatra s tisuću očiju da bi otkrio tračak nesebične ljubavi koja tu djelatnost čini sladom.

Sri Sathya Sai Baba - IZREKE 6. siječnja

U dvosatnu radioemisiju u Sisku bila sam pozvana 6. ožujka 1997. uoči Mahāûivarātri. Odavno sam već shvatila da “slučajnost” zapravo ne postoji, ali ponekad je ipak iznenađujuće kako se neke stvari u životu dogode da bi nas potaknule na neku odluku ili da nas zaustave u nekom djelovanju. Mojoj odluci da se odazovem na poziv da sudjelujem u dvosatnoj emisiji Radio Siska pridonio je i novinski izvještaj iz Londona od 31. siječnja 1997. godine kome je novinar Bill Moulard opisao boravak Sarah, vojvotkinje od Yorka kod Sai Babe. U tom sam članku pročitala i njene izjave o tome kako ju je najviše tom velikom Učitelju privuklo njegovo učenje iz kojeg citira: “Stječite naobrazbu kako biste davali, a ne primali”, “Naučite služiti, a ne vladati”, “Zaronite kako biste iskusili dubinu” itd.

Naime, nisam bila sigurna želim li zapravo govoriti o svojim iskustvima u Indiji jer je već toliko toga pisano o mom velikom Učitelju na senzacionalistički način, često od ljudi koji su o Njemu zapravo vrlo malo znali, pa sam osjećala odbojnost da se i ja bilo kakvim prilogom pridružim onom što se teško riječima može opisati. To se može samo iskusiti i živjeti, a tek na temelju pozitivnih promjena u našem djelovanju može se naslutiti veličina Njegove misije.

Iako uvijek iznovice osjećam veliku čežnju da odem u Indiju, Sai Baba nas često u svojim govorima upućuje na to da nema potrebe da dolazimo k Njemu, osim ako ne želimo napuniti svoje “duhovne baterije”. Ipak, tisuće ljudi svakodnevno hrli k Njemu iz raznih razloga. Ima i onih koji se uopće više ne žele vratiti svojim kućama, ali On nas stalno opominje da to nije dobro i da trebamo zadržati vjeru u kojoj smo rođeni i napuniti svoje crkve, hramove, sinagoge, džamije i sl., te služiti svojoj obitelji i domovini, koja nam je omogućila da se školujemo i postanemo stručnjaci u svom poslu. Služenje roditeljima i domovini na prvom su mjestu u kodeksu i načelima Sai organizacije. Kako bi se posjetitelje upravo “prisililo” na to da se vrate izvršavanju svojih životnih dužnosti, boravak u ašramu (prebivalište duhovnog učitelja u kome sljedbenici borave i primaju poduku) ograničen je na mjesec dana, a ako netko ipak želi ostati duže, tada mora izaći iz ašrama i snalaziti se plaćajući skupi smještaj u raznim hotelima.

U ašramu se živi vrlo skromno, vrlo disciplinirano i prema strogo određenom programu koji ne ostavlja puno slobodnog vremena. Tamo nema udobnosti u našem smislu te riječi, ali to nikog ne smeta. Ono što se dobiva na duhovnom planu mnogo je vrijednije od luksuzne kupaonice ili širokog udobnog kreveta. Svi se dobrovoljno uključuju u rad u kuhinji, pospremanje, čišćenje i sl. Zato su boravak u ašramu i prehrana vrlo, vrlo jeftini. Dva puta dnevno Sai Baba izlazi i daje daršan te poziva ljude na intervju, a nakon toga slijedi pjevanje *bhajana* u kojima se zazivaju razna Božja imena. Za cijelo to vrijeme bogati i siromašni, ljudi svih boja koža i pripadnici raznih vjera sjede zajedno na podu i željno očekuju voljenog Učitelja. Čak i predsjednici raznih država i razni guverneri, koji često posjećuju Sai Babu i mole Ga za savjet, sjede mirno na podu i čekaju s običnim smrtnicima da budu pozvani na intervju. Predjednik Indije Dayal Sharma je izuzetak, koji samo zbog svoje starosti dobiva stolac, a za vrijeme nekih svečanosti sjedi s lijeve Babine strane.

Sai Baba privlači velik broj ljudi upravo zbog čuda što ih čini. Kad je Velimiru materijalizirao sat, upitao ga je znade li simboliku riječi sat. (Na engleskom jeziku: WATCH, a značenje je: “Watch (your) Words, Action, Thoughts, Character, Heart” što u prijevodu znači: “Pazi na svoje riječi, djela, misli, karakter i srce.” Tako riječ od pet slova W A T C H može biti vrlo moćna mantra koja promiče pet osnovnih ljudskih vrijednosti: ISTINU, ISPRAVNO DJELOVANJE, MIR, LJUBAV i NENASILJE. Tih su pet ljudskih vrijednosti temelj za ispunjen i vrijedan život, a uloga učitelja koji ljude upućuju u programe ***Odgoja u duhu ljudskih vrijednosti*** vrlo je važna jer učitelj utjelovljuje ove vrijednosti i utemeljuje ih u društvu. To je njegova dužnost, njegova prilika i opravdanost njegove profesije. Učitelj se ne bi trebao ograničavati samo na knjige jer cijeli bi mu univerzum trebao služiti kao gradivo. On treba usvojiti i prenositi znanje i iskustvo da je cijeli univerzum božanski, istinit i svet. Dobar učitelj treba neprekidno proširivati svoje znanje, a Priroda mu je najbolji učitelj.

Dr. Saraf, rektor Sathya Sai instituta, rekao je u jednom svom govoru kako je cilj Sathya Sai filozofije da promiče cjelovit sustav odgoja i obrazovanja, obuhvaćajući tijelo, um i duh, a OLJV program (Odgoj u duhu ljudskih vrijednosti) postaje “povijesnim” ne samo u Indiji već i u 46 prekomorskih zemalja.

Osnovno po čemu se ovaj sustav odgoja razlikuje od drugih jest u njegovu cilju, a to je ponajprije stjecanje dobrog karaktera, a ne samo stručnog znanja. Sai Baba kaže:

Često se kaže da je znanje moć. Ne, ne. Karakter je moć. Ništa na ovome svijetu ne može biti jače od karaktera. Bogatstvo, učenost, društveni položaj, autoritet - sve je to slabo i ništavno u usporedbi s karakterom.

Sathya Sai Speaks XI, str. 235

O Sai Babi se najviše priča u svijetu u vezi s materijalizacijom raznih predmeta. On o tome kaže da su to samo Njegove posjetnice, a ponekad i objašnjava simboliku predmeta koji poklanja. Ove godine u siječnju, dok je meni materijalizirao sat, rekao je kako je simbolika sata u tome da ne gubimo vrijeme. Kad mi je materijalizirao kristalnu brojanicu prošle godine, govorio je o snazi molitve, a značenje materijaliziranih dijamanta pojasnio je igrom riječi DIAMOND = DIE MIND (što znači da um treba umrijeti odnosno da njime trebamo ovladati i naučiti ga kontrolirati).

Sai Baba je mom sinu i meni darovao više raznih materijaliziranih predmeta, možda baš zato što nismo vezani za takve poklone iako oni služe i kao zaštita, kako je to sâm Sai Baba pojasnio u jednom govoru.

Reći ću vam zašto dajem ovo prstenje, talismane, brojanice, i tako dalje. Oni označavaju vezu između mene i onih kojima ih dajem. Kada iz zadesi nesreća, taj predmet u trenu stiže do mene i u trenu se vraća, uzimajući od mene ljekovitu milost zaštite. Ova milost stoji na raspolaganju svima koji me pozovu bilo kojim imenom ili u bilo kojem obliku, a ne samo onima koji nose ove poklone. Ljubav je veza kojom se milost zadobiva.

Sathya Sai Speaks IX, str. 84

Vegetarijanka sam već više od petnaest godina, i to iz više razloga. Prvi je razlog nenasilje. Djeca u Sai organizaciji već od malih nogu uče poznatu maksimu koja glasi: "Životinje su moji prijatelji, a ja ne jedem svoje prijatelje." Prema drevnim spisima Indije životinje su u svom evolucijskom razvoju stigle mnogo dalje od biljaka, tako da činimo mnogo manju štetu u prirodi ako jedemo biljke. Jednom je na intervjuu Sai Baba rekao Amerikancima da jedući životinjsko meso preuzimaju životinjske osobine. Mnoge znanstvene analize dokazuju da su ljudi koji jedu mnogo mesa agresivniji, napetiji i nemaju dobru koncentraciju. Osim toga, rezultati ispitivanja o ljudskoj prehrani govore da bi za sve ljude na planetu Zemlji bilo dovoljno hrane kad bi svi ljudi na svijetu bili vegetarijanci pa je i to jedan od mojih razloga zašto ne jedem meso.

Česta tema Babinih govora su odnosi i uz njih vezana kontrolu osjetila. "Sve što u svemiru postoji dar je Božji, ostvarenje Njegove volje, i zato se sa svim Njegovim darovima treba pažljivo postupati, a posebice se to odnosi na ljudska osjetila. Ako se koriste na pravi način, bit će čovjeku od velike pomoći, i obratno - mogu ga dovesti u velike nevolje. Nadzorom osjetila čovjek postiže neizmjernu sreću, čistoću uma i srca te vedrinu i sjaj svog izražaja. Čovjek danas boluje od raznih bolesti koje nastaju od nagomilanih nečistoća u njegovu srcu i mislima, ali kad se počne pročišćavati, tad će i njegov izgled biti sve mlađi i bolest ga neće moći dotaknuti. Tome treba težiti, a to se postiže provođenjem duhovnih disciplina: služenjem, molitvom, meditacijom i pjevanjem u slavu Gospoda. Čistoća nastaje iz nesebične ljubavi, iz nesebičnog služenja bližnjem. Svi smo jedna obitelj i zato trebamo služiti jedni drugima. Prema svim se ljudima trebamo odnositi jednako. To je jedinstvo: bratstvo ljudi i očinstvo Boga. Bez jedinstva se ne može doseći božanskost.

Danas se meditacija prakticira u zatvorenim posvećenim prostorijama, a čim čovjek izađe iz njih, izložen je svim mogućim oblicima mentalnog uznemirivanja. Zato je važno biti sve vrijeme učvršćen u meditaciju. To ne znači da treba odbacivati svoje životne dužnosti i poslove, ali u svim aktivnostima čovjek treba biti usmjeren na Boga. Prvi je korak u procesu samoostvarenja stalna kontemplacija na Božje ime u svakoj aktivnosti. Tako ćete postići blizinu Gospoda, a osvješćivanjem toga bit ćete mu sve bliže, što će rezultirati osjećajem povezanosti s božanskim principom. Produbljivanjem tog stanja spoznat ćete na kraju da ste vi i Bog jedno, i iskusit ćete potpuno jedinstvo s Bogom."

Nesebično je služenje najvažniji aspekt Sai Babina učenja, a On od nas očekuje da živimo učenje o kojem pričamo. Jedan su od svježijih primjera poplave u državi Andra Pradesh kad je Sai Baba poslao tisuće Svojih sevaka (naziv za ljude koji u svoje slobodno vrijeme dobrovoljno pomažu potrebitima) da raščiste posljedice ove teške vremenske nepogode u kojoj je vrlo mnogo ljudi ostalo bez krova nad glavom. Više je dobrotvornih organizacija pokušalo pomoći potrebitima, ali one najteže poslove kojih se nitko nije želio prihvatiti radili su baš Sai Babini sevaci. Još jedan značajan događaj bio je i Projekt pitke vode, na čijem je

svečanom otvorenju na Sai Babin 70. rođendan bio i predsjednik Indije Dayal Sharma i mnogi ministri. U svom je govoru rekao kako je Sai Babinom milošću i pomoći što je stigla iz svih krajeva svijeta na Sai Babinu inicijativu, vodu dobilo preko osam milijuna najsiromašnijih stanovnika Indije. Govorio je o pothvatu koji je pokrio područje od 20.000 kvadratnih metara na kome se nalaze 11 gradova i 751 selo. Ugrađeno je 2.500 km cjevovoda i izgrađeno 268 spremnika vode, te 124 spremnika u kojima se čuva voda na razini zemlje, kao i 1050 cisterni za spremanje vode.

Sai Baba je u Svom govoru spomenuo da je oni koji imaju veće materijalne mogućnosti imaju dobru karmu ako pomognu onim najsiromašnijima da dobiju u životu ono što je najosnovnije, a to je svakako pitka voda.

O pomoći koju je Hrvatska primila preko Sathya Sai organizacije Europe u godinama rata već je mnogo pisano. Ta pomoć i dalje pristizbe, samo u manjoj količini. Mnogo je članova Sai organizacije uključeno u razne akcije pomaganja potrebitima, od raščišćavanja zgarišta u ratu oštećenih kuća do branja voća u zapuštenim voćnjacima prognanika. Redovito se posjećuju i domovi za hendikepiranu djecu, bolnica za mentalne bolesnike, paraplegičari, bolesni od MS kao i nemoćni usamljeni starci kojima se pomaže i materijalno i fizički.

Svami često naglašava kako se mladi ljudi najprije trebaju usredotočiti na stjecanje znanja i profesije, a kasnije trebaju naći odgovarajućeg partnera i oženiti se te u skladnom ozračju podizati djecu. Sai Baba također podučava kako se i žene trebaju školovati jer su one kao majke prve učiteljice djeci i zato je vrlo važno da su obrazovane, da imaju dobro razvijenu moć razlučivanja te da dobro poznaju svoju tradiciju kako bi u djeci već od najranije dobi poticale ljubav prema Bogu, prema bližnjem, prema domovini i prema radu. Sai Baba je također rekao u jednom govoru da sklada u društvu neće biti sve dok žena opet neće držati “tri kuta u kući” i dok ne postane ponovno prava majka kojoj će na prvom mjestu biti njena obitelj, a ne stjecanje karijere.

Često me pitaju što Sai Baba govori o budućnosti. On o tome govori vrlo malo i poučava nas da o prošlosti ne razmišljamo jer prošlost ne možemo promijeniti, a budućnost je neizvjesna. Stoga treba živjeti sada i iskoristiti svaki trenutak za napredovanje na putu prema Bogu.

Moja se vizija budućnosti svijeta ostvaruje dok sjedim u Indiji na podu zajedno s tisućama bogatih i siromašnih ljudi, bijelih, žutih i crnih boja kože, koji pripadaju najrazličitijim tradicijama, dok zajedno radimo dobrovoljno u kuhinji i dok na raznim jezicima pjevamo jednom Bogu, spominjući Njegova razna imena. Čini se da je to model za svijet u kome će biti važno ono što nas spaja, a ne ono što nas razdvaja.

Kad iza nedeljne emisije na našoj televiziji *Mir i dobro* gledam *Duhovni zov* prilog posvećen islamu ili židovstvu ili kad na molitvi za mir u Vatikanu vidim i budističke svećenike, i indijske sadue, čak i indijanskog poglavicu s perjanicom na glavi, tad osjećam da će se moja vizija budućnosti ipak jednog dana ispuniti i da ima nade da ovaj naš ljudski rod uđe u Zlatno doba u kome će osnovni zakon biti: “Postoji samo jedna religija, religija ljubavi. Postoji samo jedan jezik, jezik srca. Postoji samo jedan stalež - čovječanstvo. Postoji samo jedan Bog i on je sveprisutan, ali ljudi ga nazivaju raznim imenima.”

Redali su se naši uobičajeni posjeti ženskom odjelu u Bolnici Vrapče, SOS dječjem selu Lekenik, Domu za djecu u Nazorovoj, Sloboštini, Paunovcu, Gornjem Prekrižju. Postali smo s tom djecom već dobri znanci i osim što smo s njima pjevali, plesali i dijelili im poklone, često bi nam ta djeca željna pažnje i ljubavi sjedala u krilo.

Filip je u travnju išao na krizmu, a Velimir mu je bio kum. Filip je svima pričao kako je firma važna jer ako se netko ne krizma, neće se moći vjenčati u crkvi. Sa svojih je 14 godina svima preporučio da to učine.

Za Uskrs su naša djeca za umirovljenike iz Sindikata umirovljenika održala predstavu o Isusovoj muc i uskrsnuću, a Katarina, Željka i Marija napravile su “modnu reviju” za korisnike Doma umirovljenika Ravnice. Naime, odjeću koja nam je preostala od engleske pomoći odnijeli smo u taj dom i umirovljenici su mogli izabrati što im treba. Posjetili smo i “Stančić” u kojem su nam rekli da im treba doslovce sve što imamo.

U Međugorje smo ponovno hodočastili s Christinom i Willijem 29. svibnja 1997. godine. Ti predobri ljudi i ovog su puta platili autobus tako da su naši hodočasnici plaćali samo svoje noćenje i hranu u Međugorju. Bilo nas je pedeset, a među nama su bili i članovi drugih Sai centara iz Zagreba, sedmero hodočasnika iz Njemačke, Adriana iz Švedske, jedna Sai sestra iz Zavidovića u Bosni, Vlatka i Katarina,

dvije drage prognanice iz zbjega Rakitje. Počeli smo s pjesmom, a zatim smo gledali videokazetu *Pure Love*. Oko Plitvica je u autobusu postalo vrlo hladno jer se vozač bojao da ne zaspi i nije nam dao isključiti air condition, a noć je bila veoma hladna. Sva sreća što smo ponijeli dovoljno vrućeg čaja i tople deke iz centra jer bismo se inače doslovce smrznuli. Bile su to samo prve kušnje jer Međugorje nas je dočekalo okupano suncem. Nakon doručka i malog osvježanja krenuli smo na Podbrdo ili Crnicu. Penjući se uzbrdo izmjenjivali smo se u predvođenju krunice, a kad smo stigli do križa, sjeli smo u tišini i svatko je na svoj način pokušao osvijestiti Božju prisutnost u svom srcu.

Kad smo se spustili, autobus nas je odveo pred crkvu. Bilo je još vremena do početka krunice, pa su se ljudi razišli po trgovinama da kupe neke suvenire koji će se iza sv. mise u crkvi blagoslivljati. Sjedila sam pred Gospinim oltarom zatvorenih očiju i pokušavala sam postići potpuni mir u srcu i um ispražnjen od bilo kakve misli koja bi ga zagađivala u tom svetom ozračju. Počela je krunica. Tako je različito to moljenje krunice u međugorskoj crkvi od molitve u bilo kojoj drugoj crkvi u kojoj sam bila! U Međugorju svaki vjernik dio krunice "Sveta Marijo, Majko Božja..." moli na svom jeziku i taj žamor izmiješanih raznih jezika svijeta spaja ljude koji se osjećaju kao braća bez obzira kojoj naciji ili rasi pripadaju. Osim toga, vjernici znaju da je na koru crkve jedan od vidjelaca koji će uskoro razgovarati s Gospom i to im pomaže da se usredotoče na molitvu i ne izgovaraju je samo mehanički. Kulminacija nastaje oko 17,40 sati kad svećenik najavi da se nekoliko minuta ostane u tišini jer Gospa upravo razgovara s vidiocima. U tim trenucima ljudi uranjaju duboko u svoju dušu odakle dolazi ili vapaj Gospi za pomoć, ili molitva za jačanje vjere, ili jednostavan, tih trenutak stapanja s božanskom energijom ljubavi.

Sv. misa u kojoj sudjeluje i do stotinjak svećenika i njihovo izgovaranje Evanđelja na vlastitom jeziku uvijek me iznovice dirne. Ljudi u crkvi strpljivo čekaju da dođe na red jezik koji razumiju, a tad na njihovim licima zasja smiješak zadovoljstva jer tu se nitko ne osjeća zapostavljen ili manje vrijedan. Najljepše je od svega kad se u crkvi zapjeva neka pjesma na hrvatskom jeziku, a svi se pridruže jer su naučili jezik kojim se Gospa obraća vidiocima.

Ljubav na djelu je zajednica sestre Elvire za liječenje narkomana koja se zove "Campo della vita" (Zajednica života). Svaki naš posjet toj zajednici sve me više učvršćuje u ovom uvjerenju: da ako se naša vjera i duhovnost ne pretoče u život kao nesebično služenje bližnjem, tad nismo shvatili ni poruku Isusa Krista, ni Majke Božje, pa ni velikih ljudi kao što su Majka Tereza ili Ghandi.

Bog vas neće pitati: "Kada i gdje ste služili?", nego: "S kojim ste motivom to činili? Koja vas je namjera na to ponukala?" Vi možda mjerite svoje služenje i hvalite se njegovom količinom. No Bog traži kakvoću, kakvoću srca, čistoću misli, svetost motiva.

Sathya Sai Speaks XI, str. 195

Christina nam je tumačila Križni put kad smo se uspinjali na Križevac i to je bilo vrlo vrijedno iskustvo. Na početku nam je ispričala da je Križni put simbolični izraz za čovjekov svjesni duhovni put do sebeostvarenja u Bogu, put čovjeka kao nasljednika Krista. Na Istoku nalazimo na opis tog puta u jogi (postizanje jedinstva s Bogom), a u Bhagavadgiti Kōšna sam objašnjava Arjuni put do spoznaje, razlikovanja između prolaznog i neprolaznog, koji počinje potrebnom borbom. Zatim slijedi spoznaja o svemoćnosti Boga i o tome kako je žrtva neizbježna.

Govorila je kako su u Isusovu životu izraženi svi stupnjevi tog puta do sjedinjenja s Bogom. "Bog i ja smo jedno", riječi su Isusove na kraju puta, dok je prije toga govorio: "Ja sam sin Božji." Raspeće je kulminacija, završetak puta.

Duboko nas meditativno proživljavanje Isusove patnje na Križnom putu sjedinjuje sa snagom Krista i s Njegovom mudrošću, ljubavlju i spoznajom. To nam pomaže na našem individualnom putu da kao nasljednici Krista u svoj život unesemo duhovnost ili da putem joge dođemo do sjedinjenja s Bogom.

Na početku ovog puta treba postojati naša pripravnost da kročimo njime, a Božja će se milost izliti na nas putem izravnog dodira s izvorom.

Christina je nastavila: "Na početku duhovnog puta treba spoznati da smo Isusa isključili iz svog života na račun emocionalnih i intelektualnih vrijednosti koje su zavladaile našim životima. Najprije dolazi SPOZNAJA, zatim ODLUKA, pa UVID i NOVI POČETAK.

Na taj će se način razviti finiji osjećaj o tome koje mu sve povrede i nasilje nanosimo u svakidašnjem životu, a zapravo sve to nanosimo sebi, svojoj duši. Pojavit će se samilost, nježan kontakt s tom zarobljenom, osuđenom, isključenom dušom, prema svima onima koji su zarobljeni patnjom. Na postaji Križnog puta otkrit ćemo kako je Isus na tu našu samilost uzvratio pogledom punim ljubavi i zahvalnosti. To je početak jednog izravnog odnosa s izvorom.”

Kod treće je postaje Christina pojašnjavala : “Isus pada pod križem. Vojnici ga guraju dalje. Jedan još neosvješten borbeni dio u nama pomaže nam da ne odustanemo i da se borimo na putu do cilja. Da bismo zadobili novi oslonac u životu, trebamo upotrijebiti borbenu snagu.”

Kod četvrte postaje vojnici traže od Šimuna Cirenca da pomogne Isusu nositi križ. Onaj borbeni dio u nama donosi odluku o aktivnom djelovanju za postizanje oslobođenja. Prolazno se jasno razlikuje od neprolaznog. Čovjek pritisnut teretom života često ne obraća pozornost na pogled pun ljubavi koji mu upućuje Otac nebeski. Ovo je najvažniji trenutak u cijelom križnom putu jer Krist dopušta čovjeku da mu pomogne nositi križ.

Šesta postaja prikazuje ženu koja s dostojanstvom i hrabrošću prilazi k Isusu i želi Mu rupcem otrti lice, bez obzira na neprijateljsko okruženje. Na takav način zadobivamo jedan novi stav u životu - neustrašivost u iskazivanju svojih osjećaja, bez obzira na reakcije okoline.

“Isus je pao slomljen pod teretom križa. Oko njega su vojnici i dvojica od njih Mu pomažu da ustane. Tamne sile u nama i oko nas izgledaju nadmoćnije u borbi s dušom i kristovskom snagom u nama. U ovim tamnim razdobljima našeg puta, koja se uvijek iznovice mogu pojaviti, pomoći će nam da izdržimo u savjesnom obavljanju svojih dužnosti.”

Kod osme je postaje Isus rekao ženama: “Nemojte plakati zbog mene, već zbog sebe i svoje djece!” Ovo je izazov da ispravno odlučimo i da ne iskazujemo površno sažaljenje s mnogo suza i jadikovki, već kroz obavljanje dužnosti koje nam je Bog namijenio. Onaj koji služi životu s ljubavlju, služi Bogu.

Na devetoj postaji Krista podupiru vojnici i pomažu mu pri ponovnom ustajanju i makar pri tom ništa ne osjećaju, ipak im je On dopustio da mu pomažu. Kao da je fizičko tijelo Kristovo izgubilo svaku snagu, no osjeća se prisutnost čiste božanske svjesti. To je tijelo raspeto na križu dualnosti između života i duhovnosti, s brisanjem svakog traga ličnosti (ega). *Neka se vrši volja Tvoja. Oî Namah Shivaya.* Kroz ovo čisto tijelo, *Dharma Svarupa*, kozmička Očeva ljubav može djelovati oslobađajuće na svim nivoima. Kroz potpuno žrtvovanje objavljuje se ovaj *avatar*. Posvećen život u kome su u ljubavi sjedinjeni duh i priroda, na taj način da priroda služi duhu. Ono što se nama čini kao težak nadčovječan rad pun patnje, u očima Oca je milostivo oslobođenje iz podcjenjujuće dominacije ega, životinjske prirode, vezanosti i boli.

Tajna simbolika obreda polaganja u grob ima značenje prodiranja duhovnosti u dublje slojeve. Odnos prema prisutnoj energiji nekog svetog mjesta isto je što i svjesno iskustvo odnosa prema duhu istine Sathya Sai Babe - *Para Atmana*. Djelovanje Duha Svetog na osobu ili prirodu Njegov je dar milosti. Isus je rekao: “Poslat ću vam duha istine, duha tješitelja.” Kad naučimo osvješćivati taj odnos, živjeti ga, hodočastiti i provodeći duhovnu preobrazbu, tad ćemo ispuniti ono što Baba misli kad kaže: “**Vaš život je moja poruka.**”

Kao da se svakim mojim odlaskom u Međugorje produbi malo i moja vjera i po povratku oživi moja odlučnost da provodim Gospine poruke u život. Na povratku smo opet svratili u Sarajevo da obiđemo našu braću i sestre u Saiju. Sad je situacija u Sarajevu bila već znatno bolja, ali grad je još uvijek velika ruševina. Ipak, čini nam se da su se ljudi nekako sabrali i da polako zatomljuju bol i tugu koju su prošli.

U Indiji sam pronašla knjižicu *Božanska čuda Bhagavāna Ūri Sathya Sai Babe* u kojoj je autor Ūri Maheūvaranand osim fatimskog čuda koje se zbilo 1917., opisao i međugosko čudo koje se dogodilo, prema toj knjižici, u Međugorju 2. kolovoza 1981. godine.

“Na nečiji povik: ‘Pogledajte Sunce’ mnoge su oči bile uprte u Sunce koje se počelo vrtjeti na nebu reflektirajući zrake duginih boja na sve nazočne. Sunce se kretalo po nebu i poskakivalo, a to se ponavljalo bar tri puta prije negoli se obrušilo na zemlju poput vatrene vrteće kugle kao da će se srušiti na sve vjernike. Mnogi su se ljudi jako preplašili misleći da je to kraj svijeta. Moleći za milost i oprost, zamolili su djecu koja su čista da kažu Majci da su vidjeli veliko čudo i da je mole da vrati Sunce na svoje mjesto na nebu. Zahvaljujući molitvi djece, ljudi su u čudu gledali kako se Sunce vraća na svoje mjesto na nebu, premda je izgledalo kao da je već doticalo horizont. To je čudo trajalo 12 minuta, a za trajanja čuda mnogo je ljudi bilo

izliječeno od najrazličitijih vrsta fizičkih bolesti. Isto se takvo čudo dogodilo i u Fatimi gdje je također mnogo ljudi bilo izliječeno.”

U srpnju je došla veća skupina studenata iz Engleske s tri kombija puna humanitarne pomoći prikupljene od studenata Fakulteta društvenih nauka. Pomoć su podijelili potrebitima, a u Lasinji su se s velečasnim Bradicom dogovorili da će u lipnju 1999. doći i pomoći mu oko uređenja vrta ispred crkve, župnog stana i centra za mlade. Sa sobom će donijeti i sve potrebno kako bi se sve obavilo što uspješnije.

Zadivljujuće je kako su ti mladi ljudi, umjesto da semestarske praznike provedu negdje na moru ili u nekom ljetovalištu, odlučili doći u Hrvatsku i pomoći u izgradnji naše ratom uništene zemlje.

Sedamnaesto poglavlje **SLOBODNA SI OD SVAKE ŽELJE** **KONFERENCIJA MLADIH**

U srpnju se u Indiji održavala Prva konferencija mladih. Naša pjesma “Vodi me putem istine”, koju je napisao Dinko J., predstavljala je cijelu IV. regiju (tj. južnu Europu), a kao neka vrsta himne pjevala se pjesma “Istina treba heroje” koju je pjevalo 12.000 mladih iz cijelog svijeta okupljenih na konferenciji. Svaka se zemlja predstavila sa svojom zastavom i narodnom nošnjom, a iz naše su zemlje Željko i Kristina nosili zastavu obučeni u šestinske narodne nošnje. Veliki šestinski kišobran plijenio je pozornost ljudi i TV kamera, a Svami se blaženo smiješio i uživao u programu. Svakog je dana govorio mladima o njihovoj ulozi u uspostavljanju mira, ispravnog djelovanja, istine i ljubavi na ovom našem planetu Zemlji.

Od 19. srpnja do 16. kolovoza 1997. bila sam opet pozvana od obitelji Gundolf da im se pridružim na put u Indiju. Već na putu za Kufstein u Austriji vozeći se kombijem do obitelji Gundolf koja me već po četvrti puta pozvala da se pridružim na njihovu putu Svamiju u Indiju, počela su se događati prva Babina čuda. Kako sam na dan odlaska imala jake bolove u kičmi, uzela sam tabletu protiv bolova koja me dosta uspavala. Kiša je za vrijeme cijelog puta neprekidno padala, a negdje oko Radstata u Austriji na tren sam za upravljačem automobila zaspala. Samo za sekundu, ali kada sam ponovno otvorila oči, bila sam na drugoj strani ceste. Ispred mene, u neposrednoj blizini, bio je bijeli kombi. Uхватила sam čak izbezumljeni pogled vozača tog kombija i uopće ne znam kako sam u sekundi bila ponovno na svojoj strani ceste. Unatoč kiši i vrlo skliskoj cesti ništa se nije dogodilo. Bilo je to prvo Svamijevo čudo.

Čim sam stigla u ašram, napisala sam Svamiju pismo zahvaljujući Mu na zaštiti. Već nakon nekoliko dana, kad me je prvi puta vidio, Svami me upitao: “**Kad si stigla?**” Pritom se slatko nasmijao kao da je htio reći da još nije došlo vrijeme da napustim tijelo, a kasnije je na intervjuu to potvrdio dajući mi točno određene zadatke.

Za vrijeme ovog boravka u Prashanti Nilayamu imala sam mnogo puta iskustvo Svamijeve prisutnosti i Njegove fizičke blizine. Jedva da je prošao i jedan dan, a da nisam sjedila u prvom ili drugom redu bilo za daršan ili za *bhajane*. Uхватила bih tada Svamijev pogled, smiješak ili bi mi On nešto rekao. Na intervjuu 1995. godine nam je rekao da nas pročišćuje kad nas pogleda, a ako s nama govori, onda uzima našu bol i naše probleme. Tih je dana, znači, mnogo radio na meni. U početku sam imala puno problema sjedeći na podu zbog bolova u leđima, ali jednog dana dok je Svami uzimao moje pismo, uhvatio me za mali prst i držao ga nekoliko sekundi. Osjećala sam energiju koja je strujala čitavim mojim tijelom i nakon toga se moja kičma malo-pomalo oporavljala.

Svami je 29. srpnja pokazao toliko ljubavi prema svojim studentima da se moje srce topilo poput maslaca. Svi su ga u jedan glas molili da im održi govor, što je i učinio dva dana kasnije, a nakon toga im je dijelio slatkiše (*prasāda*) koje im je bacao iz daljine, svakome u ruke. Ferdinand je sjedio blizu studenata i mogao je vidjeti da na slatkišima piše “Prirodni stimulans memorije”. Bilo je predivno doživjeti tu Svamijevu brigu i za tijelo i za dušu svoje djece. Na jednom smo se nedeljnom predavanju svi do suza nasmijali kad nam je Anil Kumar ispričao kako se Svami ponekad prijeti dječacima da će ih pretvoriti u

djevojčice ako neće biti dobri, a oni nakon toga užasnuti viču: “Ne Svami, molimo Te, ne, ne, bit ćemo dobri.”

Na dan Adrianinog odlaska 4. kolovoza popodne smo izvukli prvi red. Sjedila sam preko puta Svamijeva doma u Poornachandri i već u 15 sati kad je ulazio, pogledao me i još izdaleka upitao nešto što nisam razumjela. Odgovorila sam: “Croatia”, a On me pogledao i rekao “**Hm**”. Ponovila sam “Croatia”, a On je ponovio pitanje koje ja prije nisam razumjela: “**Kad odlaziš?**” Odgovorila sam da odlazim 16. kolovoza, a On je upitao dalje: “**Koliko vas ima?**” Na moj odgovor: “Desetoro”, Svami je ponovno pitao: “**Hm?**”, a ja ponovila: “Desetoro.” Otišao je dalje, ali kad se kasnije vraćao na daršan, ponovno me upitao: “**Kad ono odlaziš?**”, a na moj odgovor ponovio je: “**Šesnaestog**” i klimajući glavom otišao dalje. U stanci, dok smo čekali daršan, rekla sam Adriani koja je sjedila do mene da će mi biti žao ako nas Svami pozove na intervju dok još nema Velimira koji je trebao stići za dan-dva. Kad nas nije pozvao, pomislila sam da je odlučio da ga pričekava.

Svami me 12. kolovoza iz šestog reda pozvao na intervju upitavši samo koliko nas ima. Kad sam rekla da nas je trinaestero upitao je ima li nas tridesetero, a ja sam ponovila: “Ne, Svami, trinaestero.” Rekao je i opet ono “**go**” koje svi tako priželjkujemo i mi smo krenuli na terasu. Na strani gdje sjede muškarci sjedili su Velimir, Igor, Živko, Davor i Ferdinand. Bila sam presretna da nakon 1995. godine prvi puta idem ponovno na intervju s Velimirom. Na intervjuu nas je bilo desetoro iz Hrvatske i moja tročlana austrijska obitelj, indijska obitelj jedne od Svamijevih glavnih seva (koja uvijek sjedi sasvim naprijed kod hrama), kao i šest ljudi iz Amerike. Kako je Svami pitao mene koliko nas ima ja sam uključila i obitelj iz Austrije čiji sam bila gost, međutim, Ferdinand se osjećao malo krivim što je došao na terasu s hrvatskom skupinom. Svami ga je odmah, još na terasi, pitao odakle je i na taj mu je način pomogao jer Mu je mogao odgovoriti da je iz Austrije. Svami se šalio: “**Austrija, ne Australija!**” Tad se Svami okrenuo k meni i rekao: “**Ti si učiteljica, zar ne?**” Ja sam samo prošaptala: “Da, Svami”, a nakon toga nas je poslao u sobu za intervju.

Svami je najprije pričao s indijskom obitelji, naročito sa sinom i s njegovom majkom razgovarajući na hindi jeziku i mi nismo ništa razumjeli, ali nam je kasnije naš indolog Igor preveo neke dijelove tog razgovora. Ispričao nam je kako Baba mijesha hindi i engleski kad govori. Svami je upitao mladića: “**Sviđa li ti se Svami?**” Kad je dječak potvrdno odgovorio, Baba ga je pitao dalje: “**Sviđa li ti se ovoliko ili ovoliko?**” (Svami je rukama pokazivao malo ili puno.) Sljedeće je pitanje bilo: “**Što želiš?**” Dječak je odgovorio da želi Babin blagoslov, a Svami mu je tad materijalizirao prsten s tri dijamanta.

Zatim je Svami pozvao hrvatsku skupinu u manju prostoriju. Za vrijeme tog dijela intervjua pričao je s nama s puno ljubavi, učio nas, savjetovao, odgovarao na naša pitanja i obasipao nas tolikom milošću da je to jedva moguće opisati. Na intervjuu su bili sve mladi ljudi. Baba mi se obraćao kao majci svih njih. Najprije sam predstavila Igora kao koordinatora Krila mladih i studenta indologije pa sam rekla Svamiju da može malo provjeriti njegovo znanje. Svami je popričao malo s Igorom na hindiju, a zatim su počele “Babine lekcije” mladim ljudima.

Baba nije slučajno pozvao mene i Velimira zajedno jer sam od Saija trebala, kao majka, mnogo učiti. Svami mi je dva puta pokazao da moram šutjeti kad moj sin govori iako možda imam drugačije mišljenje od njegovog. Pokazao mi je da je vrijeme da Velimir u dobi od dvadeset godina preuzme odgovornost za svoj život. Moja je dužnost samo da vodim uzoran život i pomognem mu koliko mi to dopusti, te da se molim Bogu da ga vodi i nadahnjuje.

Svami je govorio mladim ljudima, pored ostalog, kako je loše mijenjati partnere jer u jednom srcu ima mjesta samo za jednu veliku ljubav. Rekao je jednom mladom čovjeku da po završetku studija ne bira previše, nego da nađe dobru i poštenu djevojku i oženi se njom uz suglasnost roditelja. Pokušala sam reći Svamiju da je to malo teže na Zapadu jer su mladi ljudi izloženi mnogim negativnim utjecajima, ali Svami je rekao da to nije tako i da je svatko tko ima Božje ime na usnama i u srcu zaštićen od zla. On je dao primjer Lakšmaia koji je bio zaštićen od demona ponavljajući Božje ime.

Svami je dalje tumačio da ne može biti prijateljstva između djevojaka i mladića i da oni trebaju vidjeti braću i sestre jedni u drugima, a to nije jednostavno. Rekao je jednom mladiću da u djevojci koja je isto bila tamo nekad vidi sestru, a nekad ženu. To nije dobro jer treba vidjeti samo sestru u svakoj ženi.

Svami se šalio s Igorom kojem je materijalizirao dijamantni prsten pitajući ga ponavlja li *japu* (brojanicu) tako da na svako zrnce izgovara ime neke djevojke umjesto Božjeg imena.

Svami je govorio i o tišini i o tome koliko je važno da ne govorimo previše. Rekao je: “**Kad ne govorite, ne gubite energiju.**” Igor je pitao Svamija kako možemo potaknuti mlade ljude da čitaju i više provode u praksu Njegovo učenje jer oni često više vole druge autore kao Ralija, Stepskoga itd. Svami je odgovorio da mladi ljudi ponekad zalutaju, posebno na Zapadu, ali ako imaju u srcu ljubav za Boga, oni će se jednog dana vratiti i prepoznati veliku vrijednost Svamijevih riječi.

Jednoj je mladoj učiteljici Svami objasnio kako je najvažnije da voli djecu, a tad ih može podučiti i da ne govore tako glasno i da sjede u tišini jer samo na taj način mogu dosegnuti Boga.

Velimir je upitao Svamija može li na studij režije u London. Svami je rekao da je cijeli svijet pozornica, svi ljudi su glumci, a Bog je režiser. Ali Velimir je nastavio: “Svami me uči da sam i ja Bog tako da bih i ja htio biti režiser.” Svami se glasno nasmijao, pogledao mene i rekao: “Ludi mladić.” Svami je govorio Velimiru da snimanje filmova nije baš dobar posao. Velimir je rekao da su danas svi filmovi loši, ali da treba raditi dobre. Svami je objasnio da nisu svi filmovi loši, ali ljudi koji rade filmove nisu dobri. Govorio je o lošim vibracijama pri snimanju filmova. Kako je Velimir malo kasnije ponovio svoje pitanje može li studirati režiju, Baba je želio znati zašto mu je važno da dobije Njegovo dopuštenje. Na Velimirov odgovor da bi htio biti siguran, Svami se okrenuo meni kao da želi moje mišljenje pa sam pojasnila: “Svami, on želi Tvoju suglasnost.” Svami je stavio prst na usta i rekao mi: “**Ti šuti, jer on sad govori.**” Istu mi je rečenicu rekao još jednom tijekom intervjua i ja sam shvatila da me time podučava kako trebam dopustiti sinu da govori bez mog uplitanja. Konačno mu je Svami rekao da može to studirati ako to uistinu želi, ali da mora biti vrlo, vrlo oprezan.

Svami ga je upitao na kraju voli li Ga, a kad je Velimir odgovorio da Ga voli jako, jako, Svami ga je zagrlio, udario ga jednom prijateljski po leđima, a zatim uzeo njegovu ruku i upitao ga tko mu je dao prsten koji ima na ruci. Velimir mu je odgovorio da mu je to Svami dao prije dvije godine. Svami na to ništa nije rekao, samo se smješкао i lupnuo ga po glavi.

Te je godine Baba ohrabrio mnoge zemlje da pjevaju u hramu na svom jeziku i pjesme iz svoje tradicije pa su to u vrijeme našeg boravka učinili Japanci, Talijani te Argentinci, Venecuelci i Meksikanci zajedno kao predstavnici latinsko-američkih zemalja. Upitala sam Svamija na našem intervjuu možemo li pjevati u hramu i ispričala mu da nas ima oko pedesetak i da li bismo mogli zajedno pjevati u hramu.

Svami je odmah pristao i upitao Velimira hoće li on svirati na gitari. Velimir je odgovorio: “Da, Svami, sad hoću kad me Ti to pitaš.” Naime, Velimir je dva dana prije na vježbanju pjevanja rekao da on neće svirati ni gitaru ni harmonij. Sad više nije imao drugog izbora nego da svira.

Ja sam još trebala otići kod Svamijevog sekretara da se dogovorimo oko pjevanja a kako nam se ne bi opet dogodilo kao zadnji put kad nam seve nisu pustili unutra muške. Rekao mi je da dođem smo oko pola devet jer on svaki dan nakon *bhajana* ima sastanak s Babom pa će Ga pitati. Kad sam došla u pola devet, već mi je izdaleka doviknuo: “Svami je rekao da Hrvatska može pjevati u hramu.”

Pjevanje u hramu proteklo je vrlo lijepo, nadahnuto i skladno. Kad je Svami prije pjevanja ušao u hram, Velimir Mu je predao program i objasnio da su neke pjesme na našem jeziku. Svami ga je vrlo pažljivo slušao, blagoslovio program i dopustio mu *pādanamaskār*. Bio je to za mene predivan prizor, a iza toga je Svami i meni dobio nekoliko riječi, ali nisam ih iz daljine razumjela. Sjedio je u Svom naslonjaču, lupkao u ritmu pjesama i *bhajana* i promatrao naša lica. U prvom su redu na muškoj strani sjedili pred Sai Babom mladići koji su gotovo svi imali sat, prsten ili jednoj drugo materijalizirano od Babe, osim Gorana iz Zavidovića koji je prekrasno pjevao solo dionicu u pjesmi *Kad procvatu behari*. Kad je završio, šapnula sam njegovoj djevojci koja je sjedila blizu mene da je sad red da on nešto dobije od Babe, što se nakon nekoliko dana i dogodilo. Dobio je prsten s tri dijamanta.

Dan nakon pjevanja u hramu Svami je automobilom nekamo otišao nakon daršana. Kad se vratio, izašao je pred Poornachandrom i dok je prolazio kraj mene, upitao me je: “**Gdje su ti djeca?**” Pokazala sam rukom na mušku stranu misleći da su mladići tamo i da čekaju *bhajane*. Kasnije sam saznala da nitko od “moje djece” nije tog dana bio na *bhajanima* osim Zrinke i Sanje. Velimira je Svami vidio iz auta kad se vraćao pred Poornachandrom i mahnuo mu, a svi su drugi bili nečim spriječeni i nisu bili na *bhajanima*.

Razmišljala sam kako mi je Svami ovim pitanjem htio još jednom potvrditi kako zna sve što se događa ne samo u ašramu već i svuda drugdje. Kad se vraćao s *bhajana*, opet me oslovio uobičajenim pitanjem kada odlazim. Odgovorila sam da idem u subotu, a On je pitao: “**Sutra?**” “Ne Svami, prekosutra”, prošaptala sam, a On me naoko zbunjeno upitao koji je danas dan. Kad sam rekla da je četvrtak, On je sa smiješkom rekao: “**Aha, četvrtak**” i otišao dalje.

Tog je popodneva Indijki ispred mene Svami materijalizirao *vibhṭi*, a kad se sagnula da Mu poljubi stopala pogledao me je i upitao gdje mi je sin. Pokazala sam na mušku stranu, a Svami je pogledao prema gore i rekao: “**Gore je.**” Zatim je otišao dalje. Ja sam zbunjeno gledala za Njim, a iza daršana otišla sam vidjeti gdje mi je to sin. Velimir je rekao da je sjedio daleko odostraga jer je tek u tri sata došao iz kuhinje, ali da ga je Svami svejedno vidio i mahnuo mu.

Sljedećeg su dana mladići izvukli prvi red i čim je Svami ugledao Velimira, upitao ga je kad mu majka ide kući. Kad je on odgovorio: “Sutra”, Svami je rekao “**Go!**” Na tom nas je intervju bilo samo sedmero iz Hrvatske (Velimir, Živko, Davor, Zrinka, Sanja, Gordana i ja), jedna talijanska grupa i jedan indijski liječnik s obitelji. Svami ga je oslovljavao s doktore, materijalizirao mu je zlatnu narukvicu, a njegovoj kćerci zlatni lančić s privjeskom i pričao je s njima na teluškom jeziku. Kasnije, međutim, kad je Svami uzeo Velimirov prsten sa simbolom Oṁ i - puhnuvši u njega - pretvorio ga u prekrasan ovalni zlatni prsten s 26 dijamanta, rekao je doktoru na engleskom jeziku tako da smo i mi razumjeli: “**Ovaj mladić vam je glumac, režiser, glazbenik i ne znam što sve još.**” Velimiru je stavio prsten na kažiprst desne ruke i rekao da ga on kao glazbenik treba nositi na tom prstu. Obratio mu se zatim riječima: “**Budi vrlo pažljiv jer ovaj je prsten vrlo vrijedan.**”

Kad smo ušli u malu prostoriju na osobni intervju, Svami me je upitao što radim a ja sam odgovorila kako ću po povratku ići na *Bal Vikas* kamp na kome će biti oko 60 djece iz cijele Hrvatske. Svami kao da nije bio zadovoljan onime što je čuo i rekao mi je kako su djeca dobra i čista ali učitelji nisu. Rekao je da kod njih ne postoji sklad misli, riječi i djela i da ima previše ljubomore. Bila sam malo zbunjena Svamijevom kritikom, ali kad sam došla kući u Zagreb saznala sam da je kamp otkazan tad mi je sve postalo jasnije. Svami nas uvijek podučava da ne pokušavamo svemogućeg, sveznajućeg, sveprisutnog Boga dokučiti umom, već Ga moramo iskusiti.

Svami je rekao Velimiru da ima dobru majku koja mnogo radi i s djecom i *sevu*, ali da je on ponekad grub i sebičan. Svami se tad okrenuo meni i utješio riječima: “**Bit će ti lakše kad se oženi, ali ne onu djevojku, ne onu djevojku.**” Svami je pogledao u Velimira kao da je htio reći da Velimir zna na koju djevojku se to odnosi jer mi drugi to nismo znali. Baba je dva puta pitao Velimira gdje mu je djevoka, a nakon što je Velimir rekao da je nema, Svami je upitao za čim teži u životu. Velimir je rekao da teži za ljepotom, za čistom ljubavlju, a Svami ga je upitao: “**Što je to čista ljubav?**” Velimir je odgovorio da je čista ljubav Bog, a Svami je dalje pitao: “**Gdje je Bog?**” Velimir je tad rekao da je Bog svuda, a Svami je pogledao u mene i rekao smijući se: “**Hm, kakav odgovor.**” Objašnjavao je o svijesti i savjesti i rekao da je naša savjest naš *guru* ili Bog u nama. Upitao je Velimira što je sreća, a onda je rekao sam: “**Sreća je jedinstvo s Bogom.**”

Ja sam počela rečenicu: “Svami, mogu li pisati...”, Svami mi je upao u riječ i nastavio oponašajući moj glas: “**...knjigu o svojim iskustvima sa Svamijem.**” Prepala sam se da mi se Svami želi narugati, ali je On rekao: “**Naravno, napiši je, učini to, imaš moj blagoslov, nemoj gubiti vrijeme.**”

Upitala sam zatim Babu da li da počnem pomagati ovisnicima, što sam željela otkad sam posjetila zajednicu sestre Elvire za liječenje narkomana “Campo della vita” u Međugorju. Rekao je: “**Nemoj me to ni pitati. Jednostavno idi i počni. Imaš moj blagoslov, to je nešto veoma, veoma važno.**”

Kad smo izlazili iz male prostorije, Velimir je na vratima zamolio Svamija da bi želio s Njim odvojeno razgovarati. Svami ga je odveo natrag unutra i dok su razgovarali, ja sam sklopila oči i molila Svamija da pomogne Velimiru u svakom pogledu u kojem mu je potrebna pomoć. Potonula sam tako duboko u molitvu da nisam čula kad su se Svami i Velimir vratili iz male sobe. Zaprepašteno sam otvorila oči kad sam začula Svamijeve riječi: “**Meditiraš?**” Odgovorila sam da molim za svog sina. Stajao je ispred mene i gledao me tako blago i s puno razumijevanja kad mi je rekao: “**Ne brini, neće biti droge ni lošeg društva u životu tvog sina.**” Suze radosnice bile su tiha zahvala voljenom Učitelju, a On je otišao do

ormara, izvadio jednu svoju narančastu haljinu i položio je Velimiru u ruke. Toliko sam bila dirnuta da nisam mogla suzdržati jecaj.

Velimir je potom pružio Svamiju sliku na kojoj smo bili svi mi koji smo zajedno pjevali u hramu, a Svami je preko te slike napisao: “**S ljubavlju, Baba**”, što je još jedna vrijedna i draga uspomena na te dane.

Na kraju intervjua Svami je upitao Velimira koliko još ima skupina koje su pjevale u hramu. Velimir je rekao da ne zna točno koliko ih ima, ali da bosanska skupina sutra odlazi. Svami je obećao da će ih zvati, što je i učinio za par dana kad je pozvao Gorana iz Zavidovića i njegovu djevojku. Goranu je materijalizirao dijamantni prsten, rekavši da se trebaju vjenčati čim završe studij. Nešto je kasnije pozvao još jednu skupinu iz Zagreba i Svjetlani iz Sai centra Graduši materijalizirao dijamantne naušnice, a Velimir, Davor i Zrinka imali su i treći intervju kad smo mi već otišli. Svami je Davoru na intervjuu također materijalizirao dijamantni prsten. Ljudi u ašramu su nas sve češće počeli pitati jesmo li svjesni koliko je milosti Hrvatska primila od Svamija. Sve smo svjesniji da nam uz sve te darove i toliko milosti, Svami daje i sve više obveza i odgovornosti. On nam također jasno pokazuje kad je zadovoljan s našim aktivnostima, a kad nije. Veliki je izazov pred našom mladeži, naročito nakon Konferencije mladih, da žive ono što nas podučava naš Učitelj: **“Vaš život je moja poruka!**

Na našim smo studijskim kružocima u Indiji čitali i neke dijelove iz knjige “Gospod i njegov sljedbenik su jedno” autorice Pooja Kapahi. U toj knjizi ona opisuje svoj duhovni put. Sai Baba je godinama nije ni pogledao, ali dao joj je mnoge uvide i našla je mnoge Njegove govore koji nigdje nisu bili objavljeni pa ih je sakupila u svojoj knjizi. Jedan je takav govor vrlo zanimljiv stoga sam ga željela podijeliti s čitateljima ove knjige.

Dragi moji!

Ja sam vam već jednom prilikom govorio o ovoj temi i rekao vam da me uvijek raduje prisno prijateljstvo između mojih poklonika i mene. Zate li kako se prema meni odnosi većina mojih poklonika, dragi moji? Oni me poštuju, dive mi se, veoma me cijene, ispunjeni su strahopoštovanja. Ali, koliko njih pleše sa mnom, skakuće naokolo sa mnom, prisno priča sa mnom, uzda se u mene kao što se uzdaju u svog najboljeg prijatelja? Ne! Oni stoje ispred mene pognute glave i sklopjenih ruku, njihova srca kucaju brzo u stravi ili napetih živaca, jezik smjesta zanijemi i stane kao ukopan, kao da je lokot stavljen na njihove jezike, a ključ odbačen ili izgubljen. Ne! To zasigurno nije vrsta predanosti koju ja tražim. Dragi moji, koliko ste često vapili da se osjećate usamljeni? Međutim, jeste li ikada razmišljali o mojoj usamljenosti? U središtu ovog velikog svemira koji je moja tvorevina, ja sam u biti sam, ispunjen beskrajnom samoćom. Doista, zbog te velike usamljenosti stvorio sam čovjeka na svoju sliku i priliku te sva ostala bića. Nadao sam se da će oni utažiti moju usamljenost. Ali ne! Oni me mole, traže i pitaju za razne milosti, za ozdravljenja, za unapređenja, za sve svjetovne sitnice, ali samo me jedan od njih milijun obožava radi mene samog. I među tim malobrojnim, koliko ih prisno priča sa mnom, koliki je broj onih koji se prema meni odnose kao prema svojem najboljem prijatelju i pouzdaniku? Ne! Čak i oni koji me vole radi mene, podižu k meni pogled, sklapaju ruke u štovanju i obožavanju, ali ja nemam nikog da se sa mnom igra, da se zabavlja sa mnom, nikoga tko će mi biti prisan prijatelj. Takav sam prijateljski odnos tražio tisućljećima i nalazio sam ga, ali rijetko. Tu i tamo neka Meera, Radha, Jayadeva, ali sve je to vrlo rijetko u mom iskustvu. Razmislite, zašto vi ne možete biti onaj kog tražim, moj prijatelj (sakha) moj prijatelj (mitra)? Zašto ne možete težiti tom blagoslovljenom položaju? To nije nemoguća zadaća. To vam je na dohvata ruke. Pokušajte i uspijet ćete. I radeći tako, silno ćete mi ugoditi i zaslužiti moju milost (anugraha). Blagoslivljam vas da dosegnete tu milost, dragi moji.”

Bilo je za nas sasvim novo iskustvo to što Baba poziva da s njim budemo prisni prijatelji. Ja imam tu veliku milost da na intervjuu sa Svamijem razgovaram kao sa svojim najboljim prijateljem, a to isto doživljava i Velimir koji je sa Svamijem pričao na intervjuima na vrlo neposredan i prisan način, dok neki ljudi iz velikog poštovanja ne uspijevaju prozboriti gotovo ni riječ. Ipak, mislim da trebam još raditi na tome da se u svakom trenutku svog života sjetim Boga, ne samo kad Ga trebam, nego iz čiste ljubavi i zahvalnosti što On postoji.

Za našeg smo boravka opet imali veliku sreću slušati Anila Kumara, koji je osim svoji redovitim predavanja u OLJV zgradi, došao malo “popričati” s nama iz Hrvatske i rekao kako smo dobar narod koji on jako voli. Ispričao nam je mnogo crtica iz života sa Sai Babom, npr. o jednom starcu kojeg je Baba sretno doveo iz planine na autobus kad ga je unuk tamo ostavio, što mu je kasnije i rekao na intervjuu.

Govorio nam je i o čovjeku koji je doživio srčani napad, a čija su djeca kod Babe u školi. Baba mu je za njegova boravka u Indiji rekao da mora prestati pušiti i on je odlučio da će to napraviti kad dođe kući u Kanadu, ali je nakon tri dana doživio srčani udar i ležao je u bolnici u komi. U noći, u jedan sat, medicinska sestra ga je obišla da vidi kako mu je. Kad je otišla, netko je polako otvorio vrata bolesničke sobe i bolesnik je vidio Babu kako ulazi. Baba mu je rekao: “*Zar ti nisam rekao da ne pušiš? Imaš dvoje djece koja su bez majke pa moram brinuti o tebi jer ta djeca trebaju biti sretna.*” On ga je upitao kako da povjeruje da je On doista Baba, a ne plod njegova komatoznog stanja. Zamolio je Svamija da ga prenese na stolac pokraj kreveta - tada će povjerovati. Baba ga je premjestio na stolac da ga uvjeri u svoju fizičku prisutnost. Kada je sestra kasnije ušla u sobu, nije mogla vjerovati svojim očima vidjevši bolesnika kako sjedi na stolcu. Kad ga je upitala kako je tamo dospio, rekao joj je da ga je Baba prenio. Ona je pomislila da je poludio iako nikako nije mogla dokučiti kako se čovjek iz kome mogao dignuti i sjesti na stolicu.

Istinite su se priče redale jedna za drugom, a prva je bila o Kanađaninu kojem je Baba u Londonu platio račun kad mu je nestao novac. Kad je mladi Kanađanin vidio da mu je netko ukrao novac, počeo je pjevati: *Satya Sai Mahādeva* i Baba mu je pomogao plativši račun, a na intervjuu je tu dogodovštinu istovremeno ispričao njegovu prijatelju u Indiji.

Jedna je rastavljena žena bila jako tužna zbog rastave i netko joj je rekao da piše mantru OĪ ŪRĪ SĀĪ RĀM. Dok je pisala, zamolila je Babu da joj vrati muža. Drugog se jutra njen muž vratio kući.

Jedan je Kumarov prijatelj imao vezu s jednom Muslimankom koja je imala već nekoliko muževa. Njegovi roditelji nisu bili time zadovoljni, ali on ih nije slušao, već je tu ženu doveo u Puttaparthi. Kako nije bila poklonica, odlučila ga je čekati na autobusnoj postaji dok se vrati s daršana. Baba ga je pozvao na intervju, a on najprije nije htio ići, jer je predosjećao što će se dogoditi. Kad je na kraju ipak ušao, Svami ga je izgrdio rekavši mu kako je ona muslimanka, a on hinduist i upitao ga želi li postati njen četvrti muž. Također ga je upitao može li to učiniti svom ocu i djedu. (Opaska autora: Iako Svami uvijek zastupa jedinstvo svih religija, često opominje da miješani brakovi nisu dobri jer dvoje ljudi koji dolaze iz sasvim različitih tradicija mnogo teže ostvaruju skladan brak i imaju više problema s odgojem djece.) Žena ga je još neko vrijeme čekala na autobusnom kolodvoru, a kako ga je Baba zadržao i na *bhajanima*, djevojka se razljutila i otišla te je ta veza bila prekinuta. Svami pazi da ne činimo greške iako nikad ne želi utjecati na našu slobodnu volju.

Dvoje je poklonika došlo u ašram iz Afrike. Iako su znali da je u ašramu zabranjen alkohol, kupili su u selu viski. Ujutro su otišli na daršan, pojeli ručak u zajedničkoj kantini, a kad su se vratili u sobu, željeli su popiti malo viskija. Kada su nalili piće u čaše, vidjeli su da to nije viski, već voda. Bili su ogorčeni i zbunjeni pitali su se tko im je to podvalio. Druga je jutra na daršanu Baba stao pred njih i rekao: “**Živjeli! Ne možete to činiti dok sam tu. Zar niste shvatili da sam sveznajuć?**”

Tijekom prijepodneva 6. kolovoza slušali smo u OLJV zgradi prekrasno predavanje dr. Sammuala Sandweissa. Ispričao nam je kako je prije dvije godine bio u Kodaikanalu. Za vrijeme Babina govora počeo je jako plakati. Tako je jecao i ridao da mu je bilo neugodno. Baba ga je ignorirao, a to čini i sada, tako da osjeća da ga je “stavio na “led”, što mu vrlo teško pada. Razlika između Boga i čovjeka jest ta što se čovjek pravi da sve zna, a zapravo ništa ne zna, a Bog se pravi da ništa ne zna iako sve zna. Zato nas često zbunjuje svojim pitanjima, praveći se da ne zna tko smo pa nas nazove pogrešnim imenom i sl. Biti na duhovnom putu i slijediti Babu nije baš jednostavno i često puta imamo testove koje nije lako podnijeti.

Dr. Sandweiss nam je ispričao kako je dr. Hislop dugo i polako umirao i morao gledati kako mu odumiru pojedini dijelovi tijela, kako postaje potpuno ovisan o drugima i kako mu mozak polako prestaje raditi. To mu nije bilo lako i potužio se Sandweissu kako sad više ne može zapamtiti što je htio reći. Napisao je i pismo Babi, a Baba mu je odgovorio toplim pismom u kojem je stajalo: “**Ne brini, budi sretan!**”

Žena jednog Sandweissovog prijatelja, inače ginekolog, zamolila je Svamija na intervjuu oslobođenje. Svami ju je opominjao da će to za nju biti jako teško u ovom životu, ali ona je ustrajala na tome. Kad se vratila kući, oboljela je od jedne bolesti od koje su joj odumirali svi mišići i jako se mučila. Ipak je i dalje uporno molila Svamija oslobođenje. U jednom trenutku bolesti, kad je morala biti primljena u bolnicu, oprostila se od sina i rekla mu da je njihov zajednički dio života završen i nije mu dopustila da je

gleda kako umire. Ubrzo nakon toga je umrla, a njen je muž pepeo po njenoj želji odnio i rasuo na rijeci Chitravathi.

Pričao nam je dr. Sandweiss kako je na jednom skupu liječnika pokušao pokazati videokazetu o Sai Babi kako materijalizira *vibhṭi* i kako pjeva *Oī Namaē Ūivāya*, ali je bio potpuno neshvaćen te su ga liječnici prekinuli i nastavili sa sljedećom temom o gerijatriji. Pričao je o svom dolasku k Babi, o svojoj nevjerici i sumnjama, frustracijama i buntu sve do trenutka dok mu Baba nije materijalizirao bombon koji je uništio sve to i otvorio mu srčanu čakru do te mjere da je postao Babin poklonik.

Govorio je kako nas Svami stalno u svojim govorima oslovljava sa *Premasvarḥpa* ili *Atmasvarḥpa* i kako nas podsjeća da smo *ātman*, da smo Bog i da se ne poistovjećujemo s tijelom. Jedan Sandweissov prijatelj nije mogao redovito dolaziti k Babi pa ga jednom nije bilo četiri godine. Kad je došao, Svami mu je rekao “**Nedostajao si mi!**” Međutim, ove je godine bio kod Babe za vrijeme konferencije, a tada je bila tolika gužva da su on i njegova supruga mogli vidjeti Babu samo na ekranima ispred hrama jer od silna mnoštva ljudi nisu mogli doći ni blizu Babe na daršanu. Sve su to testovi koje nam Baba daje da vidi volimo li Ga unatoč svemu.

U kolovozu smo bili kod našeg Vinka u Ičićima, u *Bal Vikas* kampu. Dopratili su nas naši prijatelji iz Engleske Bob, Roy, Peter, Angela i Fred. Donijeli su djeci mnoge potrebne stvari za boravak na moru i vrlo su se lijepo osjećali s nama i na plaži, i za stolom i za vrijeme *bhajana*. Mala nam se neznaga dogodila s Peterom koji se šeući plažom izgubio i više nije našao put do Vinkove kuće. Podjelili smo se u dve grupe i jedna ga je krenula tražiti prema Opatiji a druga prema Rijeci. Bili smo jako zabrinuti jer je Peter dijabetičar i treba svako toliko nešto pojesti. Nadali smo se da mu nije pozlilo dok je tražio put kući. Vinkova kuća je prilično udaljena od obale i na dosta velikoj uzvisini. Na kraju smo ga našli u jednom kafiću na obali i svima nam je laknulo. Zahvalili smo Bogu da je sve dobro prošlo.

Bilo je to za djecu nezaboravno vrijeme. Vinko ne samo da nas je besplatno primio na spavanje već je i stalno nečime častio djecu. Bilo je u njegovu vrtu i raznog prirodno uzgojenog povrća i voća. Posebno su ukusne bile smokve. Djeca su ih sama ubirala, isto kao i grožđe kog je bilo u izobilju. Kupali su se, sunčali, igrali, ali i obavljali neke obveze u kuhinji i pri postavljanju stola, pranju posuđa ili zalijevanju vrta. Uživali su zapravo u tome jer kad se nešto radi zajedno, mnogo je ljepše nego kad kod kuće moraju sami obavljati neke dužnosti. Svako smo popodne nakon ručka pjevali, molili i osmišljavali kreativni dio programa za vrijeme kojeg su neki crtali, neki izrađivali plakate, a neki pisali razglednice našim brojnim prijateljima u svijetu. Dječaci bi često odigrali i neku nogometnu ili košarkašku utakmicu. Posjetili smo i našu Sai braću u Kastvu i naša su djeca vodila pjevanje *bhajana* i poklonstvenih pjesama. Vinko je uživao s tolikom djecom iako je ponekad malo i zagalamio kad bi bučili jer od uzbuđenja navečer nikako nisu mogli pozaspati.

Jednu su se večer svi uredili za izlazak u Opatiju. Prošetali smo rivom, pojeli sladoled, neki su zavirili i u neke dućane i na kraju smo susreli Vladu, našeg prijatelja iz Puttaparthija koji je 1995. bio s nama na intervjuu i Svami mu je materijalizirao dijamantni prsten. Vlado je studirao u Opatiji, a te je večeri šetao rivom s djevojkom. Nisam sigurna koliko je uživao u trenucima kad su se naša djeca uz “ratni poklik” bacila na njega i redom ga počela grliti i ispitivati što radi i kako je. Mlada je djevojka stajala kao ukopana i promatrala taj čudni prizor, a ja sam joj pokušala objasniti da prijateljstva koja se sklapaju u Indiji lako ne izbljeđuju i da se djeca iskreno vesele tom susretu.

Na rastanku nas je Vinko pozvao da dođemo ponovno sljedećeg ljeta što smo i učinili u kolovozu 1998. kada smo ponovno proveli 12 dana kod njega.

Retreat mladih Sai centra *Tuṣkanac* održan je 8. studenog povodom Konferencije mladih održane u Indiji u srpnju. Mladi koji su bili na konferenciji potrudili su se prenijeti ozračje i “duh” koji je prožimao cjelokupno događanje. To je zapravo ono što je ostalo najdublje utisnuto, kao pečat koji će trajno ostati u njihovim srcima. Stvorena je još jedna vizija, vizija novog svijeta koji će izgraditi mladi svojim jedinstvom, zajedništvom, hrabrošću i predanošću Učitelju te provođenjem Njegova učenja u život.

“Usudite se biti božanski!” rekao je predsjedatelj Konferencije, Jega Jagadeesan u svom govoru. Za mlade ništa nije nemoguće, treba prestati uvijek nanovo stvarati ograničenja i početi razvijanjem samopouzdanja kao temelja sebeostvarenja. Na umu treba imati da su mladi ti koji mijenjaju svijet.

Jednog petka početkom studenog krenuli smo na Peti europskoekumenski susret, ovog puta nazvan "Jednota". Krenulo nas je dvadeset troje Sai poklonika (Boba, Drago, Ana, Tristan, Ninoslav, tri Sai sestre iz Osijeka, Srđan, Saša, Ines, Tina, Dunja, Vedrana, Petra, Anita, Filip, Vedran i Tino). Adrianu smo usput pokupili u bečkoj zračnoj luci i tako se naša mala kolona zaputila u Klein Wien. Na granici u Macelju ustanovili smo da je Sandri istekla putovnica i tako se Tristan sa Sandrom i Željkom vratio u Zagreb. Uspjeli su produžiti Sandrinu putovnicu i sa sat i pol zakašnjenja krenuli za nama k Anelie i Manfredu.

Anelie i Manfred dočekali su nas kao i uvijek s puno ljubavi i s obiljem izvrsne vegetarijanske hrane. Još u tijeku večere stigli su Sandra, Željko i Tristan i tako je tad potpuna ekipa zapjevala poslije večere nekoliko *bhajana* i uvježbavala sutrašnji nastup u crkvi. Nakon toga svi smo umorni "pali" u krevet osim Filipa, Vedrana i Tina koji su još dugo vremena pokušavali s Ninoslavom i Tristanom postići dogovor o noćnom miru.

Subota je počela doručkom serviranim na dugačkim stolovima u prostoriji za *phju* i sve je djelovalo nekako nestvarno svečano. Otpjevali smo molitvu prije jela, a zatim se doručkovalo u tišini uz blagi žamor glasova onih najmlađih. Teško bi ih bilo potpuno umiriti.

Krenuli smo u Wilhering gdje je u 14 sati u prekrasnoj wilherinškoj rokoko katedrali započeo ekumenski program. Naša su djeca kao i inače bila odjevena u bijelo, a kao grupa imali smo čast naglasiti jedinstvo u različitosti. Vrlo su lijepi tekstovi pratili ovo naše slavlje. Te tekstove, nažalost, naša djeca nisu razumjela jer većina ne zna njemački jezik, ali su mirno i sabrano sjedili i čekali svoj red da opet zapjevaju jer pjesmom se ruši barijera jezika.

Nakon završene svečanosti u crkvi prešli smo u župni dvor gdje je bio serviran ručak. Nakon kolača i voća opet se pjevalo i opet je predvodila grupa iz Tuškanca. Opat Gottfried je kao pravi domaćin obilazio sve goste i raspitivao se da li nam što nedostaje. Kad je došao do naše djece, oni su spremno zapjevali "Glory, glory Alleluja", a on se pridružio kad se pjevao pripjev.

Trosatna vožnja i povratak u Klein Wien oduzeo nam je mnogo vremena, tako da nam je malo vremena ostalo za razgovore, druženje ili šetnju tim prelijepim krajem. Ja sam preostali dio večeri provela u krevetu jer me zbog bolova u kičmi pomalo hvatala panika kako ću sljedećeg dana sretno dovesti kući svu tu našu dječicu. Oni su, puni suosjećanja, ispred mog prozora otpjevali *bhajan* koji najviše volim *Brahmānda Nāyakā Bābā Partipurīūvara Bābā*. Bila sam silno dirnuta pjesmom svoje djece, velike i male, i osjećala sam i znala da će se ujutro Svami pobrinuti da se sretno vratimo kući. Tako je i bilo.

U nedjelju smo ujutro nakon doručka i pomoći oko pospremanja kuće krenuli prema Zagrebu "oboružani" sendvičima, keksima, sokovima i čokoladom. Vrijeme je na putu bilo dobro, svojom smo pjesmom tjerali oblake, tako da smo u predvečerje sretno stigli u Zagreb.

Tijekom cijelog studenog spremali smo predstavu za Babin rođendan pod naslovom "Iz plave bajke...o Plavom Anđelku". Bila je to vrlo lijepa i uspješna predstava koju su naša djeca kasnije još jednom odigrala za djecu u SOS dječjem selu Lekenik i za djecu jednog od najsiromašnijih naselja u Zagrebu, u Kozari Boku. Predstava je govorila o pet ljudskih vrijednosti, a u šestom se činu Plavi Anđelak obratio djeci u predstavi ovim riječima:

"Vidim da ste slijedili moje upute i da ste sretno stigli. Pozvao sam vas da mi pomognete. Svatko od vas posebno njeguje jednu od pet ljudskih vrijednosti. Zajedno, vi ste cjelina prijeko potrebna za spas ovog planeta. Vi ste Božji blagoslov za ovaj planet. Samo ga vi možete spasiti. Pomoći ćete mi da napišemo molitveno pismo našem Gospodu. On, zato jer je brižan, nježan, milostiv i jer je sama ljubav. On će, siguran sam, osobno doći da pomogne. Sada zatvorite oči i molite zajedno sa mnom.

Dragi Bože, draga Ljubavi i Radosti, draga Istino i Miru, poslušaj naša mala srca, pogledaj naše male sklopljene ruke, blagoslovi naš trud, svaku našu ispravnost, istinu, mir, nenasilje i ljubav; molimo Te, dođi i spasi ovaj planet.

Za Božić smo s našim prijateljima iz Engleske podijelili u zbjezgovima bezbroj božićnih paketa, ali i drugih stvari. I ovaj put je bilo vrlo lijepog rabljenog namještaja pa je bilo teško pravedno ga podijeliti. Zato smo iz šešira izvlačili imena ljudi koji su bili zainteresirani za neki komad namještaja, stroj za pranje rublja, hladnjak ili nešto treće.

U dvorani u Preradovićevoj naša su djeca održala Božićni koncert za djecu i roditelje višečlanih siromašnih obitelji i na kraju su sva djeca dobila poklone - i djeca gosti i naša djeca, izvođači božićnog programa.

U Novu smo godinu ušli mirno i ništa se značajno nije događalo u zimskim mjesecima. Konačno sam počela raditi na svojoj knjizi iako je to išlo vrlo sporo. Sakupljala sam bilješke iz mnogih bilježnica, odabirala, prepisivala, a u tome mi je vrlo mnogo pomogla Marija koja je satima odgonetala moj rukopis i prepisivala na kompjutor. Malo-pomalo redale su se stranice, ali još uvijek sam pisala o događanjima prije mog susreta sa Sai Babom.

Tijekom cijelog prvog polugodišta 1998. održavane su jednom mjesečno radionice za djecu i roditeljski sastanci u Preradovićevoj ulici u našem već uobičajenom okupljalištu u Preradovićevoj ulici. U radionicama su sudjelovala djeca iz Sai centra Knežija, Vijenac i Tuškanac, a Sai tinejdžeri i mladi odrasli okupljeni oko Dinka i Jelene stvorili su ugodno ozračje svojom pjesmom te su kasnije i vodili glazbenu radionicu.

Na radionicama je bilo osamnaestero djece, a bilo bi ih i više da ih nije spriječila viroza. Kako su gotovo sva djeca bila uključena u predstavu koja se spremala za Mahāshivarātri pod nazivom "Demijan", dogovoreno je da sve tri radionice rade pripremu za predstavu. Dramska skupina koju su vodili Dijana i Vlado uvježbala je zadnju scenu predstave koju su nam na kraju i prikazali. Mali likovnjaci kojima se uz Dragu, Krunu i Bibu pridružila i Renata Ch., Renata K. te Ranka, spremali su kulise i druge rekvizite potrebne za predstavu. Glazbena radionica uvježbavala je dvije pjesme iz predstave, koje su nam na kraju i otpjevali.

Skupina od deset roditelja koju sam okupila pokušala je odgovoriti na neka pitanja i na taj je način izmijenila iskustva i dala nam nekoliko vrlo korisnih savjeta za daljnji rad. Tako je Višnja predložila da se pokrenu sportske aktivnosti za djecu koje bi vodilo Krilo mladih jer djeca se trebaju identificirati s većima, a sportske aktivnosti pridonijet će tome da se okupe, druže i zbliže.

Na pitanje gledaju li s djecom neki zanimljiv program na TV i razgovaraju li poslije o tome s njima, većina je roditelja odgovorila potvrdno, ali vrlo mali broj roditelja priča sa svojom djecom o vrijednostima ili lošim stranama nekog filma, što bi bilo vrlo korisno. Jedna je majka ispričala kako se trudila da svog sina odgoji tako da razmišlja dok bira filmove jer je uvijek s njim razgovarala o filmu koji je gledao sam ili koji su zajedno gledali. Pitala bi ga tko je glavni glumac, tko režiser, što mu se sviđalo, a što nije i tako je od njega učinila ljubitelja filma istančana ukusa, koji gleda uglavnom samo dobre filmove.

Na seminaru u Njemačkoj dr. Samuel Sandweiss nam je pričao kako on sa svoje tri kćeri odlazi i u kino i gleda TV, a zatim imaju neku vrstu okruglog stola gdje razgovaraju o pozitivnim i negativnim učincima pogledanog filma. Ispričao je kako njegove kćeri često isključe televizor kad naiđu neke vulgarne ili agresivne scene jer ih je sram pred njim tako nešto gledati. Na taj im način polako usađuje Babino učenje koje kaže da ne bismo trebali zagađivati um i osjetila gledanjem loših programa.

Zaključili smo da bi bilo vrijedno dobro poznavati svakog prijatelja naše djece i ponekad ugostiti djecu i s njima se družiti da im se približimo i ocijenimo u kakvom se društvu naše dijete kreće. I druženje s roditeljima prijatelja naše djece isto nam može pomoći jer roditelji izmjenom iskustava mogu otkriti i zaobići neke probleme, pogotovo ako roditelji djeteta poznaju i žive Babino učenje.

Bilo je još pitanja o tome pomažu li svojoj djeci u učenju, odlaze li redovito u školu i imaju li dobar odnos s učiteljicom ili razrednicom te što je za njih roditeljska ljubav.

Svi ovakvi razgovori mogu biti korisni za unapređivanje odnosa s djecom pa smo objavili neke dijelove da vas potaknemo na razmišljanje i djelovanje.

Ljubav je riječ koja označava napor da se spozna nestvarnost mnoštva i stvarnost Jednoga. Ljubav povezuje, a mržnja razdvaja. Ljubav će jedno sebstvo povezati s drugim i oba će sebstva misliti, govoriti i djelovati kao jedno. Kada ljubav uzima pod svoje okrilje sve veći broj bića, sve se više njih očituje kao Jedno. Kada ljubite mene, zapravo ljubite sve, jer počinjete osjećati i spoznavati da se ja nalazim u svima.

Sathya Sai Speaks VII, str. 473

Predstava *Demijan* koja je okupila svu djecu i u kojoj su igrali sebe u svakodnevnu životu, odnoseći pobjedu nad nekim lošim navikama ili karakternim osobinama, održana je za Mahāûivāratri na Ribnjaku. Predstava je bila lijepo primljena, a djeca uzbuđena i radosna.

U travnju je za Rāmin rođendan održana još jedna predstava na Ribnjaku. Glumci u predstavi, članovi raznih Sai centara, vrlo su vjerno obradili jednu priču iz Rāmāyaie, a sudjelovala su i neka naša *Bal Vikas* djeca. Inače je predstavu spremalo Krilo mladih i bila je vrlo lijepo uvježbana, a upotpunjavali su je i krasni kostimi i scenografija.

Iako je Bob sa svojom ekipom želio doći za Uskrs, morala sam ih zamoliti da malo odgode svoj dolazak jer sam željela biti na seminaru Phyllis Krystal koji je za Uskrs održan u Opatiji. Došlo je 560 ljudi iz raznih krajeva Hrvatske, ali i iz Italije, BiH, Slovenije i Austrije.

U nedjelju 19. travnja održana je u crkvi Sv. Ante na Sv. Duhu sv. misa za mlade pod motom "Duh Sveti poučavat će vas o svemu" koju je predvodio uzoriti kardinal Franjo Kuharić, a domaćini su bili članovi grupe FRAMA iz župe Sv. Duh, svi odjeveni u tamnoplave majice s otisnutim Sv. Duhom na leđima. Kako je ovo godina Duha Svetog, mladi su bili potaknuti da na to misle noseći majice i kape priređene za tu prigodu na kojima je osim bijelog goluba pisalo i Anno Domini 1998. MARANATHA, a koje su se prodavale ispred crkve.

Crkva je bila prekrasno okićena cvijećem, a iznad oltara su visjeli darovi Duha Svetog upakirani u crveni sjajni papir, s pozivom da se osvijesti koje nam to sve darove pruža Duh Sveti. Crkva je bila dupkom puna mladih iz raznih krajeva Hrvatske, ali i Slovenije. Pjevale su se mnoge radosne pjesme posvećene Bogu na hrvatskom i slovenskom jeziku, a kardinal Kuharić je održao nadahnutu propovijed o djelovanju Duha Svetog koji ima značajnu zadaću u ovo teško, zamršeno doba kad su mladi izloženi mnogim lošim utjecajima, kada se čini da ponekad ne poznaju granice između dobra i zla i kad žive vrlo osamljen i otuđen život. Duh Sveti nas nadahnjuje na djela ljubavi, potiče našu kreativnost i pomaže nam u rješavanju životnih problema. Rekao je kako je važna ljubav za Boga i strah od grijeha, a to je strah da se ne povrijedi zakon ljubavi. Govorio je o svojoj posjeti Assisiju u kojem ga se najviše dojmilo mjesto na gdje je sv. Franjo molio i nadahnjivao se Svetim Duhom kako bi što bolje izvršavao Očevu volju. Rekao je kako je važno da se naučimo moliti jer kroz molitvu ostvarujemo vezu s Duhom Svetim i on nas tad vodi i štiti od zla. Govorio je i o tome kako čovjek danas previše ugađa tijelu, kako je sebičan i smatra se samodostatnim, ali kako je zapravo nemiran i izgubljen sve dok ne pronađe Boga u svom srcu. Misa je završila tako da su uz pjesmu posvećenu Duhu Svetom pljeskali svi u crkvi, pa čak i neki mlađi svećenici za oltarom. Kardinal Kuharić se blago smiješio i vidjelo se da je ganut tim mladenačkim zanosom, a primio je na dar, majicu koju je Frama dala tiskati za tu priliku. Englezi koji su sa mnom bili na toj sv. misi bili su oduševljeni i rekli da nažalost u njihovim crkvama ima vrlo malo mladeži te da će u svojoj crkvenoj zajednici ispričati o ovom prekrasnom događaju. Kupili su i dvije majice koje će kao suvenir nositi u Engleskoj.

Nakon akcije njemačkog televizijskog programa *PRO SIEBEN* koja je na svoj način pomogla Bolnici Gornjoj Bistri, evo jednog izvještaja naših mladih o zajedničkoj *sevi* zagrebačkih Sai centara u ožujku 1998. godine.

...Nedjeljno je jutro, oko 9.30, pahuljice snijega miluju još topla i snena lica Sai braće i sestara na terminalu Čnomerec. Strpljivo čekamo sve se vase, a zatim sjedamo u automobile i odlazimo prema Gornjoj Bistri. Mjesta u automobilima još ima dovoljno, no istina je da se (još) nisu probudili svi se vaci. (Neke bi trebalo prodrmati iz debeleg zimskog sna, ali to ćemo prepustiti našem voljenom Svamiju...)

Veselo društvo čine Sai braća i sestre iz Sai centara/grupa: Aindri, Graduši, Lotos, Tuškanac i Vijenac. Svi imamo zajedničkog Učitelja i isti cilj pred sobom - pomoći, dati, voljeti, nesebično služiti.

Put pred nama je živopisan - vodi nas kroz zagorske brege i dole. Izmjenjuje se sunce sa snježnim pahuljicama u čaroliji proljetnog jutra. Naravno, prepoznajemo Babine prste u toj čarobnoj igri.

Nakon dvadesetak minuta vožnje stižemo pred bolnicu u Gornju Bistru. Zatečeni smo ljepotom tog imponantnog zdanja, srednjovjekovnog dvorca. Dah prošlih vjekova dočekao nas je već na samom ulazu. Dvorac je prilično nagrižen zubom vremena i zapušten. Bilo bi lijepo adaptirati ga cijelog, od krovišta pa do podruma.

Bolnica za kronične dječje bolesti u Gornjoj Bistri vrlo je čista i uredna, a medicinske sestre, liječnici i osoblje su ljubazni, pažljivi i komunikativni. Neki su i iznenađeni razlogom našeg nedjeljnog dolaska, te komentiraju: "...da barem ima više takvih!"

Osmjeh, radost, mir i čistoća srca prate naše poteze (kistom, valjkom, metlom, krpom...) Bilo je tu i puno simbolike. Oni koji krpaju (gipsaju) rupe u zidovima možda razmišljaju kako popuniti neke praznine u svom životu. Drugi čiste, ribaju i peru podove, vrata, pločice, radijatore. Oni metu, peru i ribaju sve nepotrebno iz sadašnjeg (a možda i iz prošlih) života. Oni što liče zidove unose svjetlost u dvorac (bolnicu), dječja srca, duše osoblja, no ujedno unose svjetlo i u poneku "tamu" svog života. Istinski vjerujem da nam je svaku *sevu* Svami dao kao Svoj dar. Nesebično dajući i služeći drugima mi čistimo svoja srca i otvaramo ih da Njemu budu dostojno prebivalište.

Uglavnom, bijela je boja svuda prisutna: nekima na nosu, drugima u pramenovima. Zamišljam kako debelim slojem svjetlosti prekrivamo tragove koje su na zidovima ostavila prošla stoljeća, životi, emocije i sudbine onih koji su tu živjeli. S njom su zajedno ušli ljubav i Bog.

Na trenutak, pozornost mi odvlači razgovor primarijusa i naše Zdenke. On se raspituje tko smo mi i što smo naumili. Zdenka srčano istupa s imenom Sathya Sai organizacije Hrvatske, te ističe naš zajednički cilj, a to je nesebično služenje i pomoć potrebitima. Primarijus je iznenađen (štoviše - i zatečen), ali vidljivo zadovoljan njezinim odgovorom i našom pomoći. U daljnjem se razgovoru ukazuje potreba da se takve akcije i suradnja provode i ubuduće na obostrano zadovoljstvo. Javlja se naša želja da se služenje produži do konačnog uređenja svih dječjih soba. Također dobijamo dozvolu da kao Sathya Sai Babina organizacija dolazimo i radimo s djecom svake subote i nedjelje u prostoru bolnice.

Doznajemo da većini djece nitko ne dolazi u posjete. A ona, zaboravljena i zarobljena u svome svijetu, strpljivo čekaju. Samuju danima, mjesecima, godinama. Pitam se o čemu li razmišljaju dok pritišću nos i lice o prozorsko staklo? Kuda luta njihov pogled? Slijedi li ga duša? Imamo li dovoljno snage i ljubavi u srcima da im pomognemo u njihovom tegobnom putu prema svjetlu? Znam da trebamo samo zatražiti Svamija i On će nam darovati obilje snage i ljubavi. On će misliti i voljeti kroz nas. Na nama je da samo maknemo prvu i najveću zapreku: svoj ego.

Devetnaesto poglavlje **TI SI NEIZMJERAN, BEZGRANIČAN MIR** **SIMBOLI**

U Opatiji je 11., 12. i 13. travnja održan seminar Phyllis Krystal. Iako metode kidanja vezanosti nisu sastavni dio rada u Sai organizaciji, ne mogu a da ukratko ne spomenem ovaj za sve nas veliki događaj u kome je u velikoj kongresnoj dvorani hotela Adriatic sudjelovalo oko 500 ljudi. Kako je i *Novi list* i *Večernji list* zabilježio ovo događanje, bilježim ga evo i ja u ovoj svojoj knjizi. U knjizi Phyllis Krystal piše:

"Svi smo vezani nevidljivim lancima koje nosimo od ranog djetinjstva, a ti su lanci uspostavljeni obiteljskim odgojem i civilizacijskim normama. Premda nam vezanost za osobe, norme i situacije pomaže u prilagodbi određenoj ulozi u određenoj životnoj dobi, ona postaje preprekom svakoj promjeni i svakom daljnjem razvoju. Ti su nevidljivi lanci uzrokom strahova i nesigurnosti, smetnja su komunikaciji, a svakako onemogućavaju razvoj ljudskih mogućnosti i vrijednosti.

Kidanje veza koje je razvila Phyllis Krystal, postupak je kojim se postiže trajno oslobođenje od tih veza i njihovih frustrirajućih posljedica. Jednostavna i praktična tehnika Phyllis Krystal omogućuje nam da stupimo u vezu s našim visokim C, istinskim unutaršnjim znanjem koje ima svaki čovjek. Pojam visoki C odnosi se na najviši aspekt ljudskog bitka koji posjeduje znanje o smislu i cilju osobnog života. Kontaktom s visokim C možemo olabaviti, čak i prerezati veze koje sprečavaju ostvarenje našeg punog bića i, vežući nas za prošlost, sputavaju nas u daljnjem razvoju.

Postupak kidanja veza temelji se na radu sa simbolima. Simbolom se poruka može učinkovito prenijeti našem nesvjesnom dijelu. Upravo su simboli djelotvorno sredstvo kidanja veza jer je "jezik" nesvjesnoga simboličan i slikovit. Simboli koji se koriste u ovoj tehnici većim su dijelom prisutni u povijesti, od najstarijih civilizacija do naših dana."

U intervjuu Novom listu Phyllis je pojasnila da se ta metoda odnosi na kidanje veza s ljudima koji su za nas autoriteti ili izvori sigurnosti. Može to značiti i kidanje veza s bilo čim drugim što ima kontrolu nad

nama. U svakom slučaju, na taj ćemo način uspostaviti vezu s našim unutarnjim izvorom znanja. Ako slušamo druge ljude koji nam govore kako trebamo postupiti i što trebamo raditi, onda ne možemo biti vođeni iznutra. Ali pored ljudi nama upravljaju i negativne emocije, misli, navike.

Govorila je i o simbolima i snovima koji su vrlo važni jer je tek trećina uma svjesni um, a dvije trećine nesvjesni, pa slične na santu leda. Tom nesvjesnom dijelu uma je potrebno slati poruke. Jezik podsvijesti su simboli i slike, a Kinezi imaju poslovicu koja kaže: "Slika vrijedi tisuću riječi." Slika, uistinu, vrlo brzo odvede sve informacije našoj podsvijesti. Isto je i sa snovima koji također očituju u simbolima tako da nas i snovi mogu poučavati.

Jednog sam dana dobila poziv da nastupim u emisiji "Latinica" s temom *Uvođenje seksualnog odgoja u škole - da ili ne?* Najprije sam osjetila otpor, ali Alma me s druge strane žice počela uvjeravati da će u emisiji sudjelovati liječnici, pedagozi, psiholozi i još neke vrlo značajne osobe iz našeg javnog života, tako da je to dobra prilika da se predstavi i naša Sai organizacija. Usput mi je rekla kako su svi na televiziji pročitali knjigu "Sai Baba govori o odnosima" i kako bi željeli nešto više o toj temi čuti u emisiji. Odgovorila sam da je tu knjigu napisao Stepski, a ne Sai Baba, ali sam pristala doći u emisiju s tim da sam dogovorila da ću povesti neke mlade ljude iz Sai centra koji bi možda mogli više reći o toj temi.

U emisiji se nije moglo mnogo govoriti o Sai Babinom učenju, ali iz stava sudionika emisije u odnosu na temu bilo je jasno vidljivo da su skoro svi bili previše zaokupljeni samo time kako djecu zaštititi od AIDS-a i neželjene trudnoće, a o ljubavi gotovo nitko nije govorio. Uspjela sam reći da djeca i mladi doživljavaju prazninu, odvojenost i neravnotežu zbog pomanjkanja ljubavi, naglasivši kako ljubav nisu samo emocije već nešto mnogo suptilnije i moćnije. Ljubav je energija koju svatko od nas stalno šalje i prima i ona prožima cijeli svijet. Ta ljubav pokreće, umiruje i dovodi do sklada u svemu stvorenome.

Govorila sam i o ulozi obitelji i roditeljskom utjecaju na ličnost i ponašanje djece i mladih. Odgovornost za oblikovanje njihova karaktera u prvom je redu na roditeljima, a zatim i na učiteljima i nastavnicima koji bi se trebali potruditi da u školi ne podučavaju predmete, već djecu. Spomenula sam da je vrlo velika odgovornost i na medijima te istaknula kako film koji je prikazan u emisiji može samo štetno djelovati na djecu i mlade.

Prepuštam sad Ani, predstavnici Sai tinejdžera u našem centru koja je sa mnom bila sudionik emisije da komentira naš nastup na *Latinici*.

"Kao i većina događaja na koje gledam kao pozitivne, i ovaj je počeo Ljubičinim telefonskim pozivom. Bio je relativno kratak, no promijenio je dosta toga, što sam saznala tek nakon emitiranja *Latinice*. Malčice me čudila činjenica da osim mene i Ljubice nitko nije želio sudjelovati u emisiji. Možda zbog teme - Uvođenje seksualnog odgoja u škole - da ili ne? Mi smo ipak "Saijevci", kako bi izgledalo da mi pričamo o takvim stvarima! No, to nije sve, počela su govorkanja da to nije dolična emisija da se govori o Svamiju, i

...

Pa što biste vi htjeli? Zar očekujete da će vam odmah netko dati jednosatnu emisiju na kojoj biste pričali o Svamiju? Korak po korak, molim. Činjenica da su nas pozvali da javno kažemo svoje mišljenje i to u jednoj od najgledanijih televizijskih emisija, već je bila dovoljno čudo.

Naravno, sa snimanjem se kasnilo par sati. Isprva su se svi složili kako me treba našminkati jer je ovo ipak televizija, da mi se ne bi, kako su rekli, lice sjajilo. Zar tako grozno izgledam? Kila pudera, ruž ja bih ipak radije izgledala kao prije.

Rekli su nam da obučemo nešto lagano jer je u studiju uvijek strahovito toplo. Naravno, ja sam ih poslušala vjerujući da znaju što govore. U studiju su nas dočekali kamermani u monticama i šalovima. Jednom riječju, bilo je ledeno. I dok sam se tresla od zime, razmišljala sam o tome kako bi bilo da me sada snima kamera i da ljudi kod kuće komentiraju: "Joj, jadna mala, vidi kako ju je strah."

Meni je emisija bila nadasve zanimljiva. Neću pričati o onome što sam ja rekla - o tome vi prosudite. Molim vas, nemojte sve odmah odbaciti razmišljanjima da ova emisija nije bila dostojna Svamija. Ta tema je, htjeli vi to priznati ili ne, dio života i ono što zaokuplja današnju mladež, a i ne samo nju. Da pričamo o ljudskim vrijednostima i devetočlanom kodeksu, mislim da zaista nije bila prilika. Korak po korak. Sjetite se: nijedna beba ne hoda prije nego puzi ni ne trči dok ne hoda."

Dok sam radila na ovom poglavlju knjige ušla je Ana i ugledala časopis "Stella" koji sam tog dana kupila, na čijoj je naslovnici pisalo "Papa vjeruje u postojanje svemiraca". Rekla je: "Neki dan sam pričala s

Karlom i ispričala mi je da je u razgovoru s Hislopom Svami rekao da svemirci ne postoje, a ti nam govoriš drugačije.” Odgovorila sam kako je Svami na intervjuu s Peggy Mason govorio o njihovu postojanju, što je ona iznijela u knjizi: ”Utjelovljenje ljubavi”, i kako Svami ljudima kaže točno ono što njihova razina svijesti može prihvatiti, a to nekad izgleda kao kontradikcija. Sjećamo se i priče Isaca Tigretta i Phyllis Krystal. Svami ih je najprije ohrabrio da iznose pred ljudima svoja iskustva, a kasnije ih je upozorio da ljudi to ne shvaćaju i da više o tim stvarima ne govore javno.

U petak 24. travnja u 17.00 sati održan je u prostorijama Otvorenog sveučilišta program pod naslovom "Živimo ljudske vrijednosti". Tim programom su naša Sai djeca i mladi kroz duhovnu glazbu i temeljne postavke Sathya Sai odgoja u duhu ljudskih vrijednosti, koji se danas provodi u više od 112 zemalja svijeta, predstavili učenje našeg Učitelja.

U svibnju smo bili na vjenčanju Dinka i Jelene. Iako se to vjenčanje očekivalo još od intervjua 1997. kad je Svami to preporučio trima mladim parovima, oni su bili prvi koji su to i ostvarili. Jelena je bila predivna mladenka u dugoj bijeloj haljini, ali i Dinko je bio vrlo elegantan pa sam ih s radošću, ali i s malo ponosa u srcu gledala kao nosioce jednog novog, boljeg doba koje počinje svitati. Inače, Dinko i Jelena rade s mnogo ljubavi i nadahnuća glazbeni dio našeg programa s djecom. Bila sam presretna kada se i naš Vlado (također jedan od voditelja dječjih programa) oženio i sada ima malu djevojčicu. Zaista sam sretna što je pred nama mnogo brakova mladih ljudi koji su usmjereni ponajprije na Boga. U veljači 1999. oženili su se tako na isti dan, bez da su to prije dogovarali, Beti i Mislav te Tajana i Velimir.

Krajem svibnja imali smo priliku na Ribnjaku vidjeti promociju prekrasnog filma Vesne Ljubić “Sveti prah Indije”, a nekoliko je dana kasnije isti film prikazan u Münchenu. Naši su Sai mladi svojim pjevanjem pratili ovo događanje. Na samom se početku filma nalazi sljedeći tekst: “Tek okončan, ovaj film je izgorio u tijeku rata u Sarajevu. Iz potpuno blokiranog grada slučajno pronađen negativ iznijeli su u razne zemlje svijeta misionari koji su ulazili u grad s humanitarnim organizacijama.

Dok je Sarajevo gorjelo, a oko mene ljudi ranjavani i ubijani, bila sam u dilemi; ima li ovaj film još bilo kakvog smisla i što je od ovog realnost: ovo što sada živim ili Puttaparthi u kojem milijuni hodočasnika zajedno sa Ūri Sathya Sai Babom podučavaju o miru i nenasilju te ujedinjavanju svih vjera po principu duha. Po završetku rata negativ je vraćen u Sarajevo a film je ponovno snimljen.”

Za mene je to najljepši film o Sai Babi koji sam ikada vidjela. Vesnina kamera svojim pogledom miluje svaku grudu indijske zemlje i svakog njenog stanovnika, od snimaka prekrasne indijske djece do odraslih. Njihova silna predanost ne samo avataru već i svakom radu koji obavljaju i odabranom liku Boga kojeg štiju, Zapadu je strana i neshvatljiva, ali Vesnina je kamera sve učinila tako bliskim i poznatim, možda i zato što je znalački unijela i elemente naše tradicionalne glazbe kao i prekrasnu pjesmu Mahalije Jackson kojom završava film dok kamera prati proslavu Božića u ašramu. Ljudi su nakon projekcije bili duboko dirnuti viđenim, jednako u Zagrebu kao i u Münchenu. Toplo se nadam da će Vesna uspjeti iz negativa načiniti i TV seriju koju ćemo možda jednog dana gledati na našim TV ekranima.

U lipnju smo bili pozvani kod naših prijatelja Manfreda i Anelise u Klein Wien na sastanak s dr. Ghadijom. Dr. Ghadia je vrlo blizak sa Sai Babom i govorio je o svom dugogodišnjem radu u Sai organizaciji i mnogim crticama iz svog života, o čemu je u Brindavanu pred Babom govorio studentima nekoliko večeri za redom. Između ostalog je spomenuo da je Baba rekao kako je ovo vrijeme do sada bilo vrijeme *lilā* (tj. čuda u kojima je Baba u izravnom kontaktu materijalizirao ljudima razne predmete i *vibhpti*), a sad dolazi vrijeme *mahima* ili velikih globalnih čuda kada će se na razne načine doživljavati Babina prisutnost u cijelom svijetu. Isto tako nam je rekao da ga je Baba zadužio da još ove i sljedeće godine organizira Paduka festival, a nakon toga će Svami krenuti u svijet. U Birminghamu Ga očekuju 2000. godine.

Doživjeli smo svi jednu *mahimu* - na doktorovom se prstenu sa zelenim okom počeo materijalizirati *vibhpti* kad je ruku položio na jednu nepokretnu staricu, a pokazao nam je i kutijicu s *vibhptijem* koju mu je Baba pred više godina materijalizirao, a koja se nikad ne prazni do kraja. Istresao je sav vibhuti iz nje na ruke naših domaćina, a zatim ju je malo protrljao (kao Aladinovu čarobnu svjetiljku) i bila je ponovno puna *vibhptija*. Pohvalio je pjevanje naših mladih i obećao doći u Hrvatsku.

Dvadeseto poglavlje
TI SI NEIZMJERAN OCEAN SVJETLOSTI
LJUBAV JE DOSJETLJIVA

Kako sam dva puta na intervjuu sa Svamijem razgovarala i o pomaganju ovisnicima, počela sam se sve više baviti ovom temom i tražiti sve moguće informacije o načinima pomoći. Najprije sam morala saznati nešto o djelovanjem raznih droga a zatim pronaći način kako se uključiti u pomaganje. Sakupljala sam novinske članke o drogi i tražila knjige, ali jedva da se moglo takve literature naći na tržištu. Plečkova mi je knjiga mnogo pomogla da bar malo svladam to meni novo gradivo, a posjet zajednici sestre Elvire u Međugorju i knjiga, *Biseri ranjena srca*, koju sam tamo kupila, pomogli su mi u mom daljem istraživanju ove problematike..

U jednom sam novinskom članku našla podatak da su neki ljudi zbog gena koji im nedostaje skloniji različitim oblicima ovisnosti od drugih ljudi. Ovu je tvrdnju dokazala studija znanstvenika sa sveučilišta Columbia iz New Yorka (SAD). U pokusima su miševi, kojima je uzet gen za proizvodnju moždanog proteina serotin-1B, prilikom ubrizgavanja kokaina pokazali jače znakove ovisnosti od miševa kojima taj gen nije oduzet.

Serotinin, smatraju stručnjaci, može kod uzimanja droge zaustaviti stalan prijenos tvari dopamin u mozgu. Ako serotinin nedostaje, dopamin kanali neprestano su otvoreni pa je i ovisnost jača.

Članak u *Večernjem listu* od 20. studenog 1997. godine pod naslovom *OTKRIVANJE MISTERIJA OVISNOSTI* zaista me oduševio. Činilo se da se pojavio lijek protiv ovisnosti za što ja tako usrdno molim Boga. U članku se govorilo o vijetnamskom travaru koji je postao ovisnik o drogama samo radi toga da pronađe prirodni lijek za ovisnike.

Tran Khuong Dan, hanojski građevinar, preselio se u Sajgon ubrzo nakon što je okončan vijetnamski rat 1975. godine. Tamo je, nakon što 21 godinu nije vidio starijeg brata, visoko cijenjenog travara, bio zaprepašten prizorom. Ispijen i blijed, brat nije mogao sakriti stanje koje je Dan predobro poznao - bio je opijumski ovisnik.

Došavši u Hanoi Dan je bio zaprepašten koliko je tamo ovisnika o drogi: bivše južnovijetnamsko stanovništvo glavnoga grada, vojnici, prostitutke i izbjeglice, listom ovisnici o teškim drogama (opijuma i heroina). Njegov otac, ovisnik o opijumu više od dva desetljeća, umro je 1976. godine, a Danov je brat umro godinu dana kasnije. Obojica su dobro poznavala tajne tradicionalne medicine, pripremajući godinama biljne pripravke tisućama pacijenata. No otkako je Danu umro brat, stalno ga je proganjalo jedno pitanje; "zašto nisu mogli izliječiti sami sebe". Naslijedivši znanje od preminulih oca i brata, Dan je razgranao svoju praksu liječenja biljem. Prodavao je napitke za liječenje svega: od reumatizma do predmenstrualnih tegoba, od sunčanice do impotencije. Nakon što je uštedio oko 75.000 dolara, Dan se posvetio traženju lijeka za bolest koja je ubila njegova oca i brata. Tri je godine lutao zemljom, pušeci opijum sa seoskim poglavicama u namjeri da zadobije njihovo povjerenje te da mu otkriju tajne pripravljanja lijekova za liječenje ovisnosti. Tako je sakupio više od 100 recepata čiji su sastojci samoniklo i ljekovito bilje koje su seljaci upotrebljavali kao nadomjestak kada bi podbacio urod opijuma ili kada bi ih opsrkbljivači iznevjerili.

Dan je svjesno postao ovisnik o opijumu samo da otkrije misterij ovisnosti. Znao je od brata kako to može biti opasno, ali je shvatio da je to jedini put. Vratio se kući s kolekcijom pripravaka pripravljenih izvan kuće i počeo je s njima eksperimentirati. Kuhao je lonce vode i bilja u svojoj kuhinji, iskušavao kombinaciju za kombinacijom, iscrpljivao se do besvijesti pokušavajući naći lijek. Simptomi apstinencije bili su "poput torture", prisjeća se Dan, te se uvijek ponovno, zahvaćen krizom, vraćao svojoj porciji lule opijuma. Ponekad to nije mogao podnositi. Činilo mu se da mu milijun crva puže po nogama. Nakon šestomjesečnog eksperimentiranja na samome sebi, tvrdi Dan, pronašao je napitak pomoću kojega se mogao osloboditi svoje navike. Da bi još bolje ispitao djelotvornost napitka, namjerno je postao ovisnik o heroinu te ustanovio da ga je njegov kućni pripravak izliječio i od te navike.

Nakon što je objavio svoja saznanja u novinama 1989. godine, počeli su ga opsjedati ovisnici. Otada, tvrdi on, liječio je više od četiri tisuće ovisnika te većinu i izliječio.

Dokazi o djelotvornosti lijeka još su uvijek nepouzđani. Dan nije pratio pacijente da ustanovi jesu li se definitivno oslobodili upotrebe droga i ne postoje znanstvena istraživanja koja bi ustanovila možebitne popratne pojave. Istraživači su ipak ohrabreni vijetnamskim izviješćem o 107 pacijenata koji su postali ovisnici o morfiju nakon upotrebljavanja morfija za ublažavanje boli u tijeku njihova liječenja. Nakon što su bili tretirani Heantosom, sedamdeset dvoje ih je prestalo biti ovisnicima o morfiju. Dan i kolege s vijetnamskog Instituta za kemiju u Hanoju, gdje Dan živi, kažu da modificirana medicinska tableta sprječava bivše ovisnike da ponovno posegnu za drogom. Sa sigurnošću tvrde da Heantos 1, varijacija Heantosa, uzrokuje nuspojave; ukoliko pacijent ponovno počne uzimati drogu, patit će od bolnih, konvulzivnih grčeva.

Pod pokroviteljstvom UN-a planira se utrošiti 400.000 dolara da bi se testirao pripravak, a cijeli će projekt biti obavljen na Sveučilištu "John Hopkins" u SAD-u. Napitak će biti analiziran u laboratorijima SAD-a, a pacijenti koji su njime tretirani bit će pažljivo motreni.

Dan, kojemu je sada 55 godina, uvjeren je da njegov pripravak uspostavlja ravnotežu jina i janga, što je osnovni koncept istočnjačke medicine. Dan pokazuje konfučijevsko štovanje spram svojih učitelja, odajući zahvalnost svome ocu i seoskim vječevima koje je konzultirao. Rekao je da je tisućama godina tradicionalna medicina upotrebljavala bilje, a on samo temelji svoje istraživanje na toj tradiciji.

Pokušala sam preko Davida iz Engleske i Interneta saznati nešto više o sudbini tog lijeka, međutim, informacija koju smo dobili bila je poražavajuća. Dan je završio u zatvoru, ne zna se točno je li zbog toga što je odao tajnu spremanja lijeka Amerikancima ili zato što nekome nije bilo u interesu da se takav lijek pronađe.

Odgovor sa Sveučilišta "John Hopkins" u SAD-u bio je da je lijek nedovoljno istražen i da o njemu ne mogu davati nikakve informacije. Pitanje je koliko će još godina proći prije nego lijek bude dostupan milijunima ovisnika od kojih će tisuće i tisuće počinuti krivična djela, samoubojstava ili umrijeti od predoziranja.

Po mom mišljenju su ovisnosti najveće zlo današnjice jer gotovo da nema čovjeka koji nije rob neke ovisnosti. Jedni uživaju droge, drugi piju tablete, treći ne mogu odoljeti čašici, četvrti su skloni pretjerivanju u jelu, a ima i onih koji pretjeruju i u - seksu! Da ne nabrajamo dalje. Očito, postoje različiti načini bijega od stvarnosti, no uvijek se postavlja opravdano pitanje: jesu li ovisnosti problem vremena u kojem živimo ili su one rezultat pojedinačnih predodređenosti, da ne kažemo genetskog naslijeđa? Vjerojatno je istina i jedno i drugo. Bilo bi, dakle, netočno tvrditi da povećanje broja ovisnika treba zahvaliti slučaju, a pogotovo kad se radi o drogama čiji broj užiivalaca brzo raste.

Ovisnost o drogama je postala dio naše svakidašnjice i stoga nije čudno što se u nekim zemljama vode rasprave o potrebi legalizacije uživanja hašiša. Pozadina te "velikodušnosti" jest potreba kontroliranja prodaje droge, koja se razmahala u svijetu, pa i u nas.

Uživanje droga uzelo je velikog maha šezdesetih godina kad se u ljudima rodila želja za novim, neobičnim, egzotičnim užicima koji su dobili svoj izraz kroz pokret hipija. Pomoću droge su hipici mislili dosegnuti slobodu, oslobađanje, ni ne sluteći kako će ih privremeni i lažan osjećaj slobode dovesti upravo u njihovo ropstvo. Željeli su se osloboditi društvenih stega i osobnih prisila. Rukom pod ruku s uživanjem droga pošla je i seksualna revolucija.

Droge su bile početak, ali i propast hipija. Ipak, taj je pokret skrenuo pozornost na dotad potiskivane čovjekove potrebe. Onaj tko nije mogao odoljeti njegovim zamkama, najčešće je bio duhovno i tjelesno upropašten, a mnogi mladi talentirani ljudi našli su u njemu i svoj tragičan završetak.

Nevjerojatan je porast ovisnika o drogi u naše vrijeme u tijesnoj svezi sa situacijom u kojoj živimo, kad je došlo do velike otuđenosti u obiteljima i uopće u široj zajednici. Droga ulazi u sve slojeve društva, od bogatih do najsiromašnijih. Iako mnogi roditelji ne misle tako, može se "dogoditi" svakom mladom čovjeku. Iskušavanje zabranjenog iz neznanja i neopreza ili na nagovor "iskusnih prijatelja" mlade ljude privlači poput kobnog zova sirene nudeći umjetni doživljaj sreće i zadovoljstva. No, taj doživljaj traje kratko i nosi grozno buđenje iz sna. Ne samo da uništava zdravlje onoga tko ga iskuša, nego i mijenja cijeli njegov život.

S eksperimentiranjem i "ozbiljnim" uzimanjem počinje se sve ranije. Zastrašujući je podatak da je u našoj zemlji 20 posto adolescenata do 16 godina bar jednom kušalo neku drogu, najčešće na "tulumima", a još je strašnije da je prosječan životni vijek ovisnika 30 godina.

Nove su droge slika nerazumnosti, užurbanosti, straha i nespokojstva našeg vremena. Riječ je zapravo o takozvanim dizajn drogama kao što su kokain, speed, extazy i njima slične. One imaju snažan utjecaj na tijelo i na psihu, pobuđuju agresivnu potrebu za seksom koja se mora zadovoljiti bez obzira na cijenu.

Motivi mladih ljudi koji odluče probati drogu su različiti: radoznalost, nesposobnost da riješe konfliktne situacije, nesređena obiteljska situacija koja uzrokuje problem u komunikaciji. U mnogim zemljama zloraba droge tradicionalno pogađa mladiće, koji vrlo često baš drogiranjem dokazuju da su zaslužili ulazak u svijet odraslih. Među ovisnicima se nalaze mnogi poklonici techno glazbe. Riječ je o jednoličnoj agresivnoj glazbi koja uz pretjerani podražaj živčanog sustava može dovesti do ekstaze. Zastrašujući je trend korištenja kombinacija droge te stalno "prebacivanje" s jedne na drugu. Taj trend prati porast ponude u svijetu droga, a zbog toga su i sve češća otrovanja i predoziranja. Prof. dr. Slavko Sakoman kaže da se problem zlorabe droga ne rješava samo medicinskim modelom liječenja ovisnika nego i vrlo složenom društvenom intervencijom. Mladi se ljudi, nažalost, ne mogu othrvati iskušenju ovisnosti, već im je potrebna pomoć okoline.

Malobrojne zajednice mogu mnogo pomoći, ali po mom mišljenju i njima bi pomogao lijek koji bi ublažio apstinencijsku krizu i stvorio odbojnost prema drogi. Naime, i u tim se zajednicama događa da neki ovisnik pobjegne jer ne može izdržati apstinencijsku krizu ili u krizi učini samoubojstvo, a neki i kad izađu izliječeni, ponovno posrnu nakon nekog vremena.

Sestra Bernardica Juretić koja živi i djeluje u Splitu za vrijeme pisanja magisterija iz psihologije o oboljelima od AIDS-a boravila je u jednoj terapijskoj zajednici za ovisnike. Ispočetka nije vjerovala u taj način rada pa je tražila dozvolu da ondje duže boravi. Nakon mjesec dana nastavila je sa suradnjom i volontiranjem u toj zajednici u Italiji. U Hrvatsku se vratila 1990. godine i naišla na velik broj ovisnika kojima je trebalo pomoći. Tadašnji splitski Gradski odbor za suzbijanje ovisnosti čuo je za njezin rad, zamolili su je za pomoć i tako je sve počelo. S ovisnicima radi po jednom talijanskom projektu koji se zove **Projekt čovjek**, a nastao je u Americi i bio je namijenjen vijetnamskim povratnicima. U središtu programa je čovjek sa svim svojim dimenzijama. Dakle, ne liječe se ovisnici, nego se preodgajaju ljudi. U programu postoji program prevencije, na koji se stavlja poseban naglasak, a programu tretmana ovisnosti sastoji se od tri faze. To su pripremna faza, faza terapijske zajednice i faza resocijalizacije. Uz rad s ovisnicima paralelno se radi i s obiteljima jer nije dovoljno samo da se promijeni ovisnik nego je bitno da se promijeni društvo, odnosno obitelj, njegova uža sredina koja mu je potrebna poslije u fazi resocijalizacije, kao snažna moralna podrška. U zajednici nema nikakve supstitucije za drogu, kao npr. metadon, jer oni smatraju da je problem u čovjeku, a ne u drogi. Od nje se može u fizičkom smislu osloboditi u roku od deset dana, ali problem ostaje psiha koju treba preodgojiti. Medicina pak ima poseban tretman. Ona ovisniku može djelotvorno pomoći da prođe krizu, ali kad je on "čist", treba ga poslati u specijaliziranu ustanovu gdje se on upoznaje s problemima koji su ga doveli do ovisnosti. Sestra Bernardica kaže da oni taj program zovu "škola života".

Izjavila je da ovisnika ima jako mnogo, ali da se sad pojavljuje i problem s poslijeratnim traumama. Na velik broj ovisnika koji su bili u ratu sad se još nadovezala poslijeratna trauma čemu treba posvetiti mnogo pažnje.

Knjiga fra Slavka Barbarića "Biseri ranjena srca" potresno je svjedočanstvo o "velikoj pošasti uživanja droge" koja se sve više širi. U predgovoru nailazimo na zanimljivu postavku: "Gore su zlo droga i AIDS nego i sam rat." Dr. fra Ljudevit Rupčić, odvajajući drogu od bilo kakvog užitka s kojim je mnogi poistovjećuju, zastrašujuće utvrđuje: "Ona je alternativa razumu i vjeri, a njezino uživanje bez granica zapravo je smrt bez granica koja se drogiranjem samo više i bolje uvježbava. U borbi protiv zla uopće nema nemoćnih i nepozvanih. Pravi je prijatelj čovjeku tko stane uz njega kad ima krivo. Ravnodušnost je jedna od izdaja čovjeka. Čovječanstvo se ne smije više iscrpljivati u moraliziranju, nego stvarati i prihvaćati inicijative i dinamizirati stečene strukture."

Budući da se ovisnost smatra bolešću, a gotovo protiv svake bolesti postoji lijek, logično je postaviti pitanje kako se liječiti od pakla droge. Odgovor koji dobivamo iz ove knjige tako je jednostavan da zadivljuje. Osoba koja nam ga daje zove se sestra Elvira. Ona je potpuno pogodila dijagnozu i s prave strane prišla bolesti. Ona je u njoj prepoznala odsutnost duha, Boga, a lijek je našla u njegovoj prisutnosti u praznim, napuštenim i ranjenim srcima. Sestra Elvira stoga nije svoje štice, kako ih sama naziva, prepustila liječnicima i psihijatrima, nego ih je odvela u Međugorje u tzv. "cenakule" i pružila im terapiju

temeljenu na Gospinim načelima: vjera, obraćenje, molitva, post i kao vrhunac svega MIR. Prosjek ozdravljenja (duha i tijela) u “cenakulima” je do 90 posto, a toliki nije ni u jednoj od najmodernijih ustanova na svijetu.

Elvirino je djelovanje najbolje izrazio fra Slavko rečenicom da je dovoljno “**majčinski ljubiti, a ljubav će nadahnuti pravi način jer - ljubav je dosjetljiva**”. Cijeli je svoj život ta sestra posvetila drugima, a u srpnju 1983. godine u 46. godini života osnovala je prvu kuću u kojoj je započela liječiti ovisnike. U Međugorju je pronašla i duhovno lječilište za ovisnike jer tamo se posebno osjeća prisutnost nebeske Majke, stoga nije čudo što njeni mladi štćenici jednostavno ne žele otići odande. Upravo ondje brže dobivaju motivaciju za liječenje, stoga brže i ozdravljaju.

Geslo je njihove zajednice **ORA ET LABORA** (moli i radi), što već samo po sebi određuje način liječenja. U svjedočanstvima mladih, a veći dio knjige se temelji upravo na njima, vidljivo je da ozdravljenje počinje u trenutku kad mladi prihvate rad i molitvu.

Zapravo, najveći se otpor stvara u tim ljudima zbog uništenog dara rada i duhovnog života. Dok se to ne prihvati, život u zajednici je pravo mučenje, što je i osnovni razlog zašto se neki mladi ne uključuju u liječenje u zajednici ni kada “voda dođe do grla”, tj. kada im prijete izopćenje iz obitelji i društva, zatim zatvor, bolničko liječenje, u većini slučajeva bezuspješno, ili ono najgore - “zlatni šut”, konačna pobjeda droge u prejakoj dozi. Sestra Elvira često napominje kako ona ne liječi mlade od alkohola i droge, nego liječi smisao za život jer kad se smisao života otkrije i kad se život zavoli kao dar, onda će se i čuvati.

Droga oko sebe stvara krug, a da bi se započelo liječenje, potrebno je ući u zakonitost ovisnosti i prekinuti taj ciklus. Puno je teže ući u zakonitost psihičke ovisnosti nego fizičke, ali upravo se tu krije rješenje zagonetke. Sestra Elvira ističe da se krug ovisnosti mora razbiti pa čak, ako je potrebno, i “izbaciti ovisnike iz kuće”. Potrebno je da sam ovisnik - u nemogućnosti daljnjeg življenja na dotadašnji način - uvidi potrebu ozdravljenja.

On to, međutim, ne može sam učiniti - za liječenje mu je potreban netko. Rad u zajednici govori da je proces oslobađanja, ponajprije psihičkog, vrlo spor. Međutim, u zajednici se može učiniti mnogo i stoga treba biti neumoran. Mladima su u zajednici posebno važne tzv. Kondivizacije. To je zapravo “dijeljenje” osobnog iskustva doživljenog kroz dan i to u odnosu prema samome sebi, prema drugima i prema poslu. Svakih 15 dana događa se revizija (ponovno viđenje). Dok se kondivizacija događa pred cijelom zajednicom bez ikakva komentara onih koji slušaju, revizija se događa u manjim skupinama. Tu također svatko govori o sebi, a drugi ga slušaju i sudjeluju svojim razmišljanjima i primjedbama.

Kao i kod sestre Bernardice, u zajednici organiziraju obiteljske susrete jer smatraju da je podrška okoline, roditelja prije svih, ključ uspjeha. Ponekad je potrebno roditelje i “predgojiti”, a sve u svrhu ozdravljenja njihovih najmilijih. Srećom, svakom je od nas dana mogućnost kreiranja bolje budućnosti, brisanja starog i stvaranja novoga. Stoga sestra Elvira poručuje: “Svaki je ovisnik jedan divan biser koji je upao u blato i dovoljno je uzeti ga u ruku i obrisati da bi ponovno bio sjajan.”

U knjizi Drage Plečka: **Droge - bič novog doba** autor govori o neortodoksnim metodama liječenja ovisnosti o opijatima i kaže da značajne uspjehe bilježe neke kršćanske skupine i pojedinci. Čuveni katolički svećenik otac Mc Donnaugh kojemu je gotovo sedamdeset godina, u predgrađu Bostona služi mise u razvezanim tenisicama, a kada nekog od nazočnih takne, ovaj u pravilu pada na pod i, kako se to u crkvi kaže, “ima iskustvo mira Duha Svetoga”. Mc Donnaughu pripisuju i mnoga neobjašnjena izlječenja od najtežih bolesti.

Ovisnicima pomažu i razne molitvene skupine, najčešće tzv. hagioterapija, a stalno se otvaraju komune u kojima svećenik nastoji pružiti duhovnu pomoć onima koji se pokušavaju osloboditi svoje ovisnosti. Neki su se ljudi uspjeli iščupati iz kandži teške ovisnosti snagom vlastite volje, dok drugima katkad nije mogla pomoći ni vrhunska medicina.

U knjizi se spominje još jedna metoda koja postaje sve popularnija, zbog navodnih dvije tisuće bivših ovisnika koji danas žive normalnim životom u indijskoj saveznoj državi Rajasthan, odakle spomenuta metoda i potječe. U Jodhpuru je osnovan centar koji provodi tzv. **Manaklao** metodu liječenja od ovisnosti o opojnim drogama. Kampovi u kojima se obavlja odvikavanje izričito traže da ovisnik u razdoblju od 10 dana izgubi svaki odnos s okolinom i sudjeluje u skupnim terapijama. Apstinencijska kriza se ne suzbija nikakvom zamjenom kao što je metadon ili buprenorfin, već se u prva tri kritična dana daju sredstva za umirenje, vitamini, voće i dosta tekućine kojom se želi izbjeći dehidracija. Sredstva za umirenje nisu opijati,

a kampovi su očito zamišljeni kao mjesta sa specifičnom unutarnjom dinamikom, gdje ovisnici jedan drugog ohrabruju da ustraju do kraja i spoznaju da je život vrijedan življenja.

Ujutro se u kampu obvezatno moli, slijedi nezaobilazna joga, lakše vježbe koje u pravilu ne traju dulje od 5 minuta. Cilj je ove rutine dosezanje unutarnje harmonije i mira. Centar naplaćuje simboličnu naknadu, kojom se pokrivaju troškovi boravka u Manaklaou. Bio bi nam najzanimljiviji podatak kako dugo traje apstinencija od opijata nakon što Centar Manaklao obavi svoj dio posla, ali toga nema.

Dosta pohvala za uspješnu rehabilitaciju ovisnika o teškim drogama dobiva i kontroverzna Scientološka crkva danas već pokojnog Rona L. Hubbarda. Ovisnici uzimaju preparat Cal-Mag, sastavljen od kalcijeva glukonata, magnezijeva karbonata i jabučnog octa. Od te se smjese priprema, a za njegovu je djelotvornost osobito važan odnos spomenutih soli u smjesi. Koriste se i velike doze vitamina A, C, D i E, dok posebnu ulogu igraju B vitamini, posebice niacinamid, koji, prema Hubbardu, utječe na mentalnu ravnotežu. U kasnijem se stadiju liječenja koristi sauna, kao sredstvo radikalnog čišćenja organizma, a i ono se provodi uz uzimanje osobite smjese vitamina i minerala. Razrađene su i posebne vježbe pozornosti, nazvane "objektivnim procesima". One trebaju u prvoj fazi odvikavanja okretati ovisnikovu pozornost od eventualnih neugodnih apstinencijskih simptoma prema izvanjskim objektima.

U većini slučajeva čišćenje organizma i vježbe "objektivnih procesa" nisu dostatni pa su scijentolozi razradili složenije programe rehabilitacije od narkotika. U pravilu se nakon prvih stupnjeva liječenja provodi osobito prilagođen oblik tzv. auditiranja, Hubbardove tehnike vraćanja psihičke ravnoteže i oslobađanja negativnih sadržaja iz svijesti, koji su nedostupni čovjekovu analitičkom umu.

Pisalo se podosta u tisku kako jedan milijunski grad kao što je Zagreb nema centar za liječenje ovisnika, već se oni drogiraju često u napuštenim kućama ili nedovršenim zgradama, npr. u domu za invalide na Jarunu. Odjel dr. Sakomana koji raspolaže samo s tridesetak kreveta i isto toliko u Jankomiru može poslužiti samo za najproblematičnije slučajeve i ovisnike kojima se pruža pomoć nakon predoziranja. Zna se da ambulantno davanje metadona kao supstitucije vrlo malo pomaže, pogotovo ako su ovisnici prepušteni sami sebi, bez doma i zaposlenja.

Iako je danas otvoreno nekoliko nevladinih organizacija i zajednica širom Hrvatske, njihovi programi nisu dovoljno poduprijeti iz državnog proračuna pa jedva preživljavaju i imaju mnogo ljudi na listi čekanja. Do sada je, koliko ja znam otvorena samo jedna zajednica za djevojke i to u Puli, a sprema se otvaranje takve zajednice i u Međugorju, ali sve je to vrlo malo za tisuće ovisnika u Hrvatskoj.

Velimir je u svibnju 1998. godine bio na Forumu Mladih SDP-a Zagreb, iako ne pripada toj stranci, koji je organizirao okrugli stol na temu "Problem zlouporabe droge među mladima danas". Okrugli je stol bio zamišljen tako da su najprije stručnjaci koji se bave problemima droga dali kratka izlaganja, a nakon toga su predstavnici značajnijih organizacija mladih (političkih i studentskih) održali raspravu. Cilj je ovog skupa bio da se okupe kvalitetni stručnjaci u hrvatskom društvu koji će ponuditi konkretna rješenja za prevladavanje problema droga. Iako je okrugli stol bio vrlo zanimljiv, kako je Velimir rekao, vrlo je malo poduzeto u prevladavanju ovog gorućeg problema.

Uvijek iznovice saznajem o nekom lijeku za najteže ovisnike kao Super-metadonu pod nazivom "Laam" čija jedna doza utiče na trodnevnu potrebu za drogom, ili Buprenorfin, što daje zadovoljstvo ograničenog trajanja, i Naltrexon koji otklanja osjećaj uživanja u drogi. Nada za ovisnike o kokainu i afetaminima nova je sintetizirana molekula RTI - 113 stvorena na Yerkes Primate sveučilištu Emory. U knjizi *Naked lunch* spomenut je još jedan lijek - Apomorphine, a u knjizi Drage Plečka: *Droge - bič novog doba* na Ibogain. Čitala sam i o nekim drugim metodama koje se provode u liječenju od ovisnosti akupunktura, narkoza, hipnoz, iscjeljivanje svjetlošću, gladovanje, reiki tehnika, ali prije svega molitva. U svojoj svakidašnjoj molitvi za ovisnike molim najprije da nađu Boga u svojim srcima koji će im pomoći da spoznaju svoju pravu prirodu i ponovno budu slobodni, a tada molim i za neki lijek koji bi im pomogao da što bolje prevladaju apstinencijsku krizu i više nikad ne posegnu za drogom.

U trenucima dok pišem ove retke još uvijek ne znam koji mi je vid djelovanja Svami namijenio u pomaganju ovisnicima, ali potrudit ću se što više budem mogla da sve ne ostane na povremenim posjetima *Reto centru* u Resničkom Gaju u Zagrebu to samo kad smo im u mogućnosti materijalno pomoći.

TI SI BESKRAJNO SEBSTVO

OPROST

Knjiga Deirdre Manifold *Prema svjetskoj vladi - Novi svjetski poredak* i dodatak Cornelle R. Ferreire *Pokret novog doba: Kraljevstvo sotone na Zemlji* koju je izdao Hrvatski katolički zbor "Mi" 1998., izazvala je moje veliko zanimanje i pročitala sam je gotovo u jednom dahu. Već sam spominjala knjigu Jana van Helsinga *Tajna društva i njihova moć u 20. stoljeću* koju sam dobila na dar još 1993. godine. U njoj sam našla vrlo mnogo zanimljivih podataka o tome zašto se vodi rat u našoj zemlji i tko je sve uključen u to. U knjizi D. Manifold iznesene su mnoge stvari na gotovo identičan način i sigurno ima vrlo mnogo istine u tim navodima, koje se neupućenom čovjeku čine kao naučna fantastika. Međutim, moje je mišljenje da je mnogo toga izrečenog posebno u dodatku knjizi *Pokret novog doba: Kraljevstvo sotone na Zemlji* na neki način "lov na vještice" pri čemu se u svemu vidi opasnost i kad svi ljudi na svijetu postaju neprijatelji kojima je jedini cilj srušiti kršćanstvo što nikako ne mogu prihvatiti.

Mog Učitelja i Njegov nauk te djelovanje tijekom sedamdeset godina predstavnici Crkve svrstavaju u istu kategoriju najvećih neprijatelja kršćanstva. Kao ilustracija može poslužiti članak u *Mi kršćanskom listu mladih*. Naime, Renato Baretić je u Nedjeljnoj Dalmaciji od 26. svibnja 1993. u rubrici **PRIJATELJI objavio članak** pod naslovom: *Učitelj svijeta na djelu - Sai Baba pomaže Hrvatsku* o kome sam s njim razgovarala o svim vidovima pomoći Sai organizacije ratom zahvaćenoj Hrvatskoj. Nakon toga se oglasila Slavica Kovačić s osvrtom koji je nosio naslov *Kako Sai Baba uzima pod svoje - Osvrt na članak Renata Baretića Prijatelj/Učitelj svijeta Sai Baba pomaže Hrvatsku* (A trebalo bi da glasi: *Neprijatelj/Rušitelj svijeta Sai Baba odmaže Hrvatsku*).

S najvećom je žestinom autorica članka napala Renata Baretića, sve nas i Sai Babu, a taj trend nije popustio do danas. Čini mi se da su objedi danas čak i žešći. Nedavno je i pater Miškić na Radio Mariji izjavio kako mu je poznati zagrebački egzorcist rekao za Sai Babu da je prvi Sotonin sin, a Glas koncila objavio je anonimno pismo neistinita sadržaja u kome su iznesene nove objede na račun Sai Babe i nas, Njegovih poklonika. I dok mnogi nalaze novi smisao života provodeći Babino učenje u djelo, neki su vrlo ogorčeni da Sai organizacija uopće još postoji i upadaju u sve veći grijeh iznošenja neistina i ogovaranja ne vodeći računa o nauku Isusa Krista, koji je govorio: *Ne suđi da ti ne bude suđeno!*

No, da ne ostavim dojam kako se bojimo tih napada i kako se skrivamo kad nas se i najružnije prozove, donosim jedan dio tog članka tako da svatko stvori svoj sud o tome.

"No ovdje se ne radi o samozvanom i samoprozvanom lažnom proroku. Naprotiv: radi se o dobro organiziranoj ustanovi, koja ide za rušenjem katoličanstva širom svijeta. No žalosna je istina da upravo katolici nasjedaju takvim obmanama, a zapravo je radi njih ustanovljena ta organizacija na čelu sa Sai Babom. Sva lukavština (a Sotona je vrlo lukav i stalno oponaša Boga) Babinog učenja sastoji se upravo u tome da, za razliku od ostalih istočnjačkih gurua, on upravo traži od svojih sljedbenika da ostanu u svojoj vjeri i da ne prihvaćaju nikakve druge religije. Zato u Puttaparthiju postoje svi vjerski hramovi za sve religije svijeta, koje će se, uz nastojanje Sai Babe, ionako pretvoriti u jednu religiju svijeta - u bezboštvo. Ta preobrazba bit će sustavna i polagana, s pomoću Sai Babinog "mantranja" i "tantranja". A kada sljedbenik upadne u mrežu "svetog praha" i još k tome bude pribirao svim silnim "čudesima", kada Sai Baba "vrtložeći" rukama materijalizira ponekim visokim uzvanicima dragocjene predmete, tada više neće znati za svoju originalnu vjeru, zaboravit će na Isusa Krista, koji nije "vrtložio" rukama i stvarao sveti prah i dragocjeno prstenje (ah, mogao je, da je htio, materijalizirati neki dragocjeni prsten za ženu Poncija Pilata, pa ga ne bi osudio), i tako ćemo postupno i sustavno doći ponovno u poganstvo, iz kojeg nas je sve izbavio Isus Krist.

Na temelju svega rečenog i pisanog o Sai Babi može se dakle zaključiti da se dobro organizirani posao oko tog živog "boga" svodi na opću djelatnost svjetske masonerije koju je tako vješto opisao Umberto Eco u svojem romanu Foucaultovo njihalo, pa na jednom mjestu kaže: 'Četrdeset godina rađaju se različite grupe koje se izdaju za sinarhijske i govore o jednom novom evropskom poretku pod upravom vlade mudraca, iznad svih partija.'

A što se tiče humanitarnih akcija, može se citirati Zorana Nenezića (današnjeg velikog meštra), koji u svojoj knjizi za masoneriju kaže: 'Zbog toga se za masoneriju slobodno može reći da je svojevrsna

kadrovski zasnovana klasna organizacija s jasnim političko-ekonomskim ciljem i dvostrukim licem Janusa - lice okrenuto širim slojevima je karitativno, humanitarno, liberalno, moralno, čovjekoljubivo, a lice koje je zakriveno zavjesama masonskih loža je farizejsko, često animalno, individualno, sebično, nagonsko, lucifersko, neljudsko' i dalje: 'Pored poklanjanja pažnje humanitarnim djelatnostima kroz fondacije, masonima one služe i kao izvanredno sredstvo za ulaganje kapitala, jer su dobrotvorne fondacije oslobođene poreza.'

I dok Majka Terezija u Kalkuti osniva svoje centre za najsiromašnije među siromašnima, skuplja odbačenu djecu iz kanti za smeće, liječi gubavce i osniva svoje centre širom svijeta, dotle se Sai Baba vozi u bijelom Cadilacu vrtložeći rukama i materijalizirajući dragocjeno prstenje koje poklanja svojim visokim gostima! Kakav paradoks."

Što bi tek rekla autorica članka za dva svećenika predstavnika Pravoslavne crkve Francuske koji su početkom ove 1999. godine proveli u svojim mantijama mjesec dana kod Sai Babe i bili primljeni od Njega nekoliko puta, jednako kao i belgijska princeza i kraljevski par iz Nepala. Ali osim s njima On je svakodnevno razgovarao i s mnogim nepoznatim i siromašnim posjetiteljima kojih je za Mahaûivaratri bilo tamo oko pola milijuna. Možda samo na kraju ponoviti staru kinesku poslovicu: **Bolje jednom vidjeti nego sto puta čuti.**

Moja je posebna odlika ljubav (prema), a ne stvaranje materijalnih predmeta ili zdravlja i sreće pukom upotrebom volje. Možda vi najizravnijim znakom božanskosti smatrate ono što sami nazivate čudima, ali ljubav koja vas srdačno dočekuje, koja sve blagoslivlje, koja mene tjera u društvo tražitelja, patnika i nesretnika u dalekim zemljama, ma gdje to bilo, to je pravi znak!

Sathya Sai Speaks VI, str. 86

Dvadesetdrugo poglavlje

TI SI SVEPROŽIMAJUĆA SVIJEST

BOŽANSKI KOLAČ

Zadnji dan mog boravka kod Babe počeo je vrlo dramatično. Probudila sam se u tri sata ujutro i odlučila poći na *oikār*. Kad sam stigla pred hram, nije bilo nikog osim seva koje su mele i čistile prostor oko hrama. Obišla sam u nekoliko krugova kip ispred hrama ponavljajući *gāyatrī mantru* i tada su se počeli oblikovati redovi. Ispred mene je u redu sjedila Gordana iz Splita koja se bila pridružila našoj skupini.

Bilo je predivno, mistično i vrlo snažno doživjeti ponovno taj obred u hramu po prvi puta ove godine. Sjedila sam za vrijeme pjevanja *suprabhāta* naslonjena na zid hrama i tiho se u mislima oprastala od Babe. Sjetila sam se koliko puta me pogledao, osmjehnuo mi se, razgovarao sa mnom za vrijeme daršana. Već 27. srpnja me po prvi puta oslovio upitavši me nježno: **"Kad si stigla?"** Dočekavši moj odgovor: "Prošli tjedan, Svami!", pitao je dalje: **"Koliko vas ima?"** Odgovorila sam da nas je šestero, a on je nekako začuđeno ponovio: **"Šest"** i otišao dalje.

Naime, kad sam stigla, skupina iz Zagreba bila je izmiješana s ljudima iz Zagreba i Splita koje nisam ni poznavala, a Baba je nekoliko dana prije upitao Blanku koliko ih ima, na što je odgovorila da ih je šesnaestero. Nakon toga su zajedno napisali Babi pismo i zamolili Ga za intervju. Upitali su me želim li ući u skupinu, ali budući da su sa mnom bili Adriana i Ferdinand s obitelji, odlučila sam biti s njima u obiteljskoj skupini jer svaka skupina koja broji više od 20 ljudi ima vrlo male šanse da bude primljena na intervju, osim ako su to Englezi ili Japanci koje Baba prima u hramu na intervju. Ovaj puta je primio 350 sljedbenika iz Engleske, a u skupini se nalazilo i stotinu djece koja su sudjelovala u predstavi u Poornachandri. Gotovo svi su bili Indijci koji žive u Engleskoj. Oproštajno predavanje im je održao Kumar, a jedan mu se Indijac zahvalio i rekao: "Svami nam je obećao da će doći u Englesku. Mi se nadamo da će tada povesti i tebe, brate Kumar!" Kumar je odgovorio da se i on nada da će ga Svami povesti sa sobom u Englesku.

Važno je spomenuti da je Svami ove godine posebnu pozornost i pažnju posvetio poklonicima iz Afrike (Kuvajt, Dubai, Kenia, Zambia, Saudijska Arabija). U njihovim skupinama ima najviše Indijaca koji žive u tim zemljama, ali i crnaca. Na šalovima iz Dubajja istaknuto je pet ljudskih vrijednosti, a u sredini su umjesto *stupe* (kao što je to na znaku *sarva dharme*) mjesec i zvijezda, simbol islama, dakle, vjerojatno su svi muslimani.

Sjetila sam se i toga da me je deset dana kasnije pitao kad odlazim i koliko nas ima. Odgovorila sam da odlazim 12. kolovoza i da nas ima četrnaestero jer smo u međuvremenu formirali grupu Sai centra Tuškanac kad su drugi otišli. On je ponovio: “**Dvanaestog**” i otišao dalje. Dva dana kasnije iznenada je prije *bhajana* krenuo u Poornachandru, prošao kraj mene i nasmiješio mi se najljepšim smiješkom na svijetu upitavši: “**Kad odlaziš?**” Prošaptala sam “Dvanaestog”, a On je opet nježno ponovio: “**Dvanaestog**” i otišao dalje. Za nekoliko je dana opet prošao kraj mene i upitao: “**Kad odlaziš?**” Odgovorila sam da veći dio naše skupine odlazi slijedeći dan, a on nije ništa rekao, već je produžio u Poornachandru. Sljedećeg smo dana sjedili u drugom redu i iako me je vidio i podignuo ruke na blagoslov, produžio je dalje i pozvao veliku skupinu iz Rusije. Dijana, Renata, Blanka, Nina i Sanja otišle su desetog nakon večernjih *bhajana*, oprostivši se na vrlo lijep način od Babe, a Ivana i Jasna dan ranije.

Kad je završio *suprabhāta*, krenula sam u redove za daršan i sjela u red koji se tek počeo formirati. Kasnije sam vidjela da su Katarina i moja obitelj izvukle prvi red, dok je moj red izvukao br. 15. Ušli su prvi i zauzeli najljepša moguća mjesta u prvom redu, a ja sam se pitala jesam li izvukla tako dalek red zato što sam bila na *Oikāru*. Naravno da nam Baba namjesti takve situacije da se dobro preispitamo jesmo li svjesni toga da On sve određuje i da nije važno uvijek izvući prednje redove da bismo doživjeli sve Njegove milosti. Tako daleke redove kao ovaj puta nisam još nikad imala. Ipak, jedva da je prošao i jedan dan, a da nisam uhvatila Svamijev pogled jer sam uvijek iza daršana ostala sjediti u *Sai Kulwant Hallu* čekajući *bhajane* i Njegov povratak u Poornachandru po ženskoj strani kad bi me ponekad pogledao, oslovio, blagoslovio ili mi se blago osmjehnuo.

Konačno je krenuo 15. red. Uzbudeno sam ulazila u *Sai Kulwant Hall*. Pitala sam se trebam li potražiti Katarinu, Mimi i ostale i hoće li me seve pustiti da dođem do njih, ali Svami je na sve mislio. Čim me Mimi vidjela, dignula se i ustupila mi svoje mjesto u prvom redu. Dok se ona s dosta poteškoća dizala iz prvog reda, osjetila sam da mi neki ljudi dobacuju prijekorne poglede što se “guram” u prvi red. Sabirala sam se za susret s voljenim Učiteljem i razmišljala kako će mi biti teško ako samo prođe pored mene, a oduzela sam Mimi mogućnost da nju pogleda ili da Mu možda dotakne božanska stopala. Ali Baba nije samo prošao. Još izdaleka me po četvrti puta pitao: “**Kad odlaziš?**” Pružala sam Mu pismo i knjigu i odgovorila: “Svami, danas iza *bhajana!*” Uzeo je pismo i pitao: “**Jesi li sama?**” Prošaptala sam: “Ne, Svami, ima nas osmero.” Razmišljao je malo, a tad je rekao ono poznato: “**GO!**” Suze radosnice navirale su mi na oči dok se On polako udaljavao. Kad je prešao na mušku stranu, ustala sam, pomogla Mimi da se digne i krenule smo prema terasi. Na terasi su već sjedili Živko i Trpimir s hrvatskim maramama i pregovarali nešto s Babinim *sevakom* i tek kad sam mu pokazala hrvatsku maramu koju sam imala u torbici, ostavio ih je na miru. Trpimir je, spustivši duboko glavu, plakao od uzbuđenja, a i Živko je potonuo u meditaciju. Kad je stigao na terasu, Svami me glasno upitao, tako da svi na terasi čuju: “**Odakle dolaziš?**” Jednako glasno, s ljubavlju u srcu sam odgovorila: “Iz Hrvatske, Svami!”, a On je ponovio: “**Croatia.**” Prvo su ušli Svamijevi studenti poslijediplomskog menadžerskog studija M.B.A. (Master of Business Administration), za njima jedan mladi čovjek iz Kenije kojem je to bio već treći intervju u nekoliko dana, pa Živko, Trpimir i Ferdinand.

Kad sam ušla, više nije bilo ni jednog mjesta uz Babu jer su studenti napravili “barikadu” oko Njegova stolca, međutim, kad je ušao, Baba im je nekoliko puta morao ponoviti da se povuku natrag jer su sjedili na ženskoj strani. Nevoljko su to učinili, a ja sam sjela na svoje uobičajeno mjesto kraj stolića za pisma i popravljala sag i Babin jastučić koje su oni potpuno izgužvali. Svami je najprije materijalizirao *vibhṭi* za žene, a meni je na kraju istresao još jednu cijelu hrpicu u ruku i dao mi papir da ga umotam i ponese Velimiru.

Svami me upitao što radim, a ja sam rekla da sam *Bal Vikas* učiteljica i da radim *sevu*. Pitao je koju vrstu *seve* radim, a ja sam odgovorila da smo još uvijek uključeni u programe pomaganja prognanicima kojih još uvijek ima poslije rata u našoj zemlji. Svami je rekao da je vrlo sretan. Rekla sam mu da je tamo prisutni

Trpimir jedno od naše djece *Bal Vikasa*. Zatim je upitao jesam li učiteljica koja objašnjava ili prigovara. Rekla sam da se nadam da sam učiteljica koja objašnjava i potiče, a On me upitao zašto sam rekla da se nadam, zar nisam sigurna kakva sam učiteljica. Rekla sam da pita Trpimira kakva sam, a On je rekao da neće jer On sve zna.

Pitao me koliko imamo učitelja, a ja sam odgovorila da još nemamo obrazovanih Sai učitelja, ali da su mnogi od nas bili na seminaru Esse instituta i da paralelno radimo s djecom. Dalje me pitao što je studijski kružok, a zatim sam objasnio: “**Studijski kružok znači učiti u krug. Odabere se predmet razgovora, a zatim se produbljuje značenje tako da svatko u krugu kaže nešto o toj temi.**” Upitao me koje teme prorađujemo na studijskim kružocima. Odgovorila sam da smo se ove godine malo više usredotočiti na ljudsku vrijednost MIR jer je godina mira, ali da prorađujemo ostale ljudske vrijednosti.

Upitao je ima li netko rođendan, a kad se nitko nije javio, pitao je dalje ima li tko godišnjicu braka. Kad se opet nitko nije javio, pozvao je studenta koji je klečao pred Njim da dođe malo bliže. Svami je jednom rukom uzeo njegovu ruku, a drugom je učinio već poznati pokret i u Njegovoj se ruci počeo materijalizirati zlatno žuti *laââu* (slatkiš), koji je samo bujao i bujao i začas ispunio studentov dlan. Nekoliko je mrvica palo na pod i ja sam krenula da ih pokupim, no Svami me zaustavio i rekao mi da mu pružim ruku. Ispunio je i moj dlan zlatno žutim-slatkišem u kojem je bilo i nekoliko zrnaca kikirikija. Svami je išao od jedne do druge osobe i svih je sedamnaest ljudi nazočnih na intervjuu dobilo blagoslovljeni kolač *laââu*. Tog sam se trenutka sjetila kako je Isus umnažao hranu i piće i bila sam svjesna da je ovo jedno od najvećih čuda koja sam do tada doživjela uz Svamija. Bila sam već jednom nazočna kad je Svami nekom dječaku materijalizirao jedan slatki plod meni nepoznatog voća, ali po prvi puta sam vidjela da je Svami “nahratio” na intervjuu sedamnaestero ljudi. Pozvao nas je da pojedemo *laââu* brišući ruke maramicom koju Mu je vrlo spremno ponudio jedan student. Pola sam pojela, a drugu sam polovicu spremila u vrećicu (koju sam “slučajno” imala u torbici) da ponese kući.

Sjetila sam se riječi dr. Ghadie koji nam je u Austriji ispričao kako je Baba rekao da prestaje vrijeme *lilā* (čuda koja su se događala u osobnom dodiru s avатарom) i da počinje vrijeme *mahima* (globalnih čuda koja će se događati širom svijeta i bez avatarove fizičke prisutnosti). Priča o jednom mladiću iz Nepala, kojeg poznaje naša Mare govori o tome. Tom se mladiću na slikama i kipovima Sai Babe i Shirdi Babe materijalizira toliko *amōte* (slatki božanski nektar vječnosti) da hrani njome svu djecu u tom vrlo siromašnom selu. Divno je bilo osjetiti svu slatkoću te “božanske mane” i srca su nam uzbuđeno kucala dok smo je gutali.

Svami se obratio Ferdinandu i upitao ga što radi, a on je odgovorio: “Ortopedski kirurg.” Svami je rekao: “Što?” i ponovno ga upitao što radi. Kad je Ferdinand ponovio da je ortopedski kirurg, Svami je pogledao u mene da mu objasnim što je Ferdinand rekao. Rekla sam jednostavno: “Svami, on operira kosti.” Svami se zadovoljno nasmiješio i rekao: “**Ah, doktor za kosti. Koliko si operacija do sada izveo i jesu li sve bile uspješne?**” Ferdinand nije uspio odmah odgovoriti koliko je ljudi operirao u životu jer ga to još nikad nitko nije pitao, a Svami je rekao: “**Neke su bile uspješne, a neke manje uspješne.**” Svami je dalje pitao Ferdinanda što želi, a on je rekao: “Želim biti sve više svjesniji Tvoje božanskosti.” Svami ga je lupnuo po leđima i rekao: “**Vrlo sam sretan. Doktor za kosti, doktor za kosti!**”

Svami je upitao jednu djevojčicu iz Austrije što radi i rekao kako već ponekad misli na mladiće. Ja sam rekla da ima samo trinaest godina, da je u zadnje vrijeme imala neke probleme i da Ga molim da joj pomogne. Obećao je da hoće i da će proći ti problemi koje sad ima. Svami je tad rekao da se prije nego što navrší osamnaest godina ne bi smjela baviti ničim osim školom.

Ponovno mi se obratio i upitao me kako mi je sin. Rekla sam da radi i da je malo dobro, a malo nije, a Svami mi je savjetovao da ga oženim. Rekla sam: “Svami, ali on ima samo dvadesetjednu godinu.” Svami je pokazao na Saru i rekao: “A ona ima tek trinaest i već misli na mladiće.” Rekla sam da nemam ništa protiv da se Velimir oženi i da ga molim da mu dade dobru ženu, a On je odgovorio: “**Hoću, ali nakon što završi studij.**”

Svami se obratio i Mimi i rekao joj je da znade da je bole noge i da je malo predebela. Citirao je onu poznatu izreku: “S malo prtljage putuje se bolje.”

Ja sam mu pokušala reći da u centru imamo problema s tinejdžerima i da nakon što dođu u srednju školu, prestanu dolaziti u centar, te ga upitala kako da ih inspiriramo. Prekinuo me i rekao: **“Obavljaj svoju dužnost, dužnost je Bog.”**

Obratio se Trpimiru (dvanaestogodišnjem dječaku), a on se malo zbunio. Ja sam rekla kako je u predstavi za Svamijev rođendan imao glavnu ulogu i kako ju je dobro naučio. Svami me upitao tko je bio na predstavi, a ja sam odgovorila da je bilo oko tristotine poklonika. Bio je vrlo sretan i rekao je kako je Trpimir dobar govornik, a Živko je dodao da je i dobar glumac. Rekli smo Svamiju kako mu je otac imao tešku operaciju srca i kako je on sam sa Živkom došao k Babi. Svami je upitao Živka što radi, a ja sam rekla da je *Bal Vikas* učitelj. Svami je rekao da sve zna.

Pozvao nas je u manju prostoriju i kad smo sjeli do Njegovih nogu gotovo se nisam odvajala od Njegovih stopala. Na Njegovu sam ruku položila glavu. Živko Mu je iz jedne kutijice ponudio “digestive”. Svami je uzeo jedan i stavio u usta, a Živko se blaženo smiješio.

Živko me zamolio da Mu prevedem kako smo točno prije godinu dana, također 12. kolovoza imali intervju, a Svami se blago smješio. (Neda iz Osijeka me dan prije podsjetila da smo imali intervju i 12. kolovoza 1994. godine). Živko je zamolio da Svami blagoslovi Sathya Sai organizaciju Hrvatske, a ja sam nadodala kako imamo problema s jednim centrom i kako molim Svamija da nas zaštiti. Svami je rekao vrlo određeno: **“Znam. Zaštit ću! Blagoslivljaj!”**

Zatvorio je oči i rukama činio pokrete uzdizanja i blagoslivljanja. Kad je otvorio oči, upitao me: “Što želiš?” Odgovorila sam da želim služiti Njegovim poklonicima i svima kojima je to potrebno. Potapšao me po ruci i nasmiješio se najljepšim smiješkom. Kad se Svami smiješi, to je kao kad sunce svane nakon dugog kišnog dana. Sve zasja, zablista u tom treptaju vječnosti.

Držala sam u ruci maramicu za Mariju D. i zamolila Svamija da je blagoslovi za jednu teško bolesnu osobu. Uzeo je maramicu u ruke i gnječio je neko vrijeme a zatim mi je vratio sa smiješkom. Sigurna sam da je taj smiješak bio namijenjen Mariji kao ohrabrenje.

Pokazala sam Svamiju rukopis knjige koju pišem o svojim iskustvima u susretima s Njim i On ju je prelistao, pogledao fotografije i upitao me za naslov. Kad sam rekla naslov, bio je zadovoljan. Rekla sam da je to tek početak bez kojeg nisam željela doći, nakon što me je prošle godine ohrabrio da pišem knjigu. Svami je rekao da ćemo više o knjizi razgovarati u drugoj prostoriji.

Rekla sam Svamiju kako sam pokušavala naći načina da pomažem ovisnicima, na što me je On također prošle godine ohrabrio, ali da nisam našla mogućnost. Svami me umirio rekavši da ne brinem i da će to doći. Rekla sam kako zaista želim pomagati tim jadnim ljudima. Dok smo pričali, držala sam Ga za ruku, a i nekoliko sam puta položila ruke na Njegova lotosna stopala.

Obratio se tad drugoj djevojčici iz Austrije i upitao je što radi. Odgovorila je da ide u školu, a On je dalje pitao u koji razred. Odgovorila je da ide u sedmi, a Svami joj se nasmiješio. Svami, prepun ljubavi, toliko nas je ushitio da sam u jednom trenutku uskliknula: “Svami, Ti si tako predivan!” Svami mi se blago smiješio i kao da mu je bilo malo neugodno. Šalio se sa mnom: **“Ti si stalno razmišljala hoće li me Svami primiti ili ne? Hoće li me primiti danas ili sutra?”**

“Da, Svami, tako je razmišljao moj majmunski um.” Svami me uhvatio za ruku i gledajući me duboko u oči šaptao: **“Ne majmunski um, već um poludjelog majmuna.”** Smijala sam se i rekla: “Da, Svami, ponekad je tako.”

Kad smo izašli iz manje prostorije, Svami me pred svima upitao: “Koji su tvoji problemi?” Rekla sam da nemam problema kad sam svjesna Njegove božanske prisutnosti, ali da to uvijek ne uspijevam. Rekao je: **“Ja sam uvijek u tebi, oko tebe, iznad tebe, ispod tebe, ispred tebe, iza tebe...”** “Da, da”, šaptala sam, “ali ponekad tog nisam svjesna pa me zaokupe brige, strahovi, sumnje.” **“O čemu pišeš u svojoj knjizi?”** pitao je Svami dalje. Odgovorila sam: “Ti si me, Svami, ohrabrio da pišem o svojim iskustvima u susretu s Tobom.” Svami se obratio svojim poslijediplomcima i nešto im pričao o meni na teluškom jeziku, jer su svi gledali u mene, no zadnji je dio rečenice ipak izgovorio na engleskom tako da sam razumjela. Rekao je: **“..ali sad je njen um stabilan”** (.but now she has a steady mind). Rekla sam: “Svami, ali to samo zahvaljujući Tebi. Bez Tebe ja sam ništa.” Svami je rekao: **“Ništa je sve, a sve je ništa.”** Dalje me pitao: **“Kako je tvoj**

band?" (skraćenica od hus-band, /muž/, a što zapravo znači vezanost). Odgovorila sam kako nemam muža već samo sina. Svami je tumačio studentima: **"Njen sin ima dvadesetjednu godinu, i ima svoje uspone i padove. Mladi su na zapadu izloženi vrlo lošem utjecaju medija i lošem društvu. Reci mi s kim si, pa ću ti reći kakav si! Ali on je dobar mladić."** Živko je na glas ponavljao: "Da, on je dobar mladić", a ja sam zamolila: "Svami, molim Te, Ti mu budi otac." Svami je obećao: **"Hoću! Blagoslivljam ga!"**

Ispričala sam Svamiju da ćemo imati *Bal Vikas* kamp, a On je pitao kada. Kad sam odgovorila 26. pitao je dalje: **"Zar ovaj mjesec?"** Potvrдно sam odgovorila, a on je dalje pitao: **"A gdje je to?"** Odgovorila sam u Zagrebu, a on je ponovio: **"Zagreb."** Na kraju je rekao: **"Vrlo sam sretan!"**

Pogledao je odjednom jednu od djevojčica vrlo oštrim Ūivinim pogledom i rekao: **"Ti si zločesta djevojčica. Imaš nečiste misli!"** Njoj su krenule suze, a ja sam je pokušala braniti: "Svami, ona je bila sa mnom na intervju 1994. godine i Ti si rekao kako je dobra djevojčica i dao si joj lančić s privjeskom." Svami je odgovorio da je tada bila dobra, a sada se nalazi u teškim godinama za mlade. Mnogo joj je nježnije rekao: **"Trebaš biti dobra djevojčica."**

U manju je prostoriju najprije pozvao mladića iz Kenije. Molila sam za to vrijeme za sve kod kuće i za sve potrebite, ali sam malo promatrala i Babine poslijediplomce. Bili su to malo zreliji mladići i gotovo je svaki od njih imao na ruci Babin prsten ili sat. Vidjelo se da su jako uzbuđeni i jedva su čekali da ih Svami pozove u manju prostoriju. Kad se to dogodilo, Svami je s njima pričao oko dvadesetak minuta i iz manje su se prostorije čuli veseli poklici i smijeh. Dok su bili unutra, Živko, Trpimir i Ferdinand su se primaknuli Babinom stolicu, nadajući se da će sad oni moći sjediti malo bliže Babi. Međutim, čim su izašli, mladići su se opet nagurali sasvim naprijed kraj Svamija sjedajući gotovo u krilo Živku i Trpimiru. Bio je to trenutak kad se mogla vidjeti i njihova sebičnost kad je u pitanju Baba pa je to Svami i komentirao riječima: **"Davanje je ljubav, a primanje je sebičnost. Jedino Bog samo daje i daje!"**

Opet mi se obratio i upitao me kad ću ponovno doći. Odgovorila sam: "Kad me pozoveš!" Zahvalila sam Babi za Ferdinanda i njegovu obitelj koji me svaki puta ponovno pozovu da dođem s njima k Njemu jer inače ne bih bila u mogućnosti da tako često dolazim. Svami je odmahnuo glavom i rekao: **"Novac nije važan. On dođe i prođe, ali moralnost raste"** (igra riječi na engleskom jeziku - **Money comes and goes but morality groes**).

Živko je želio Svamija pitati nešto u vezi svog zaposlenja i o tome kako sve što radi u životu želi posvetiti Svamiju. Počeo je govoriti na hrvatskom jeziku, ali ga je Svami zaustavio i rekao pokazavši na mene: **"Ona će to napisati."** Nije mi baš bilo jasno trebam li to, napisati u izvještaju, pismu ili knjizi. Kad sam naknadno razgovarala sa Živkom o tome, rekao mi je kako misli da u knjizi trebam napisati da on sav svoj život želi posvetiti služenju Bogu kroz služenje čovjeku.

Svami je počeo blagoslivljati predmete i potpisivati fotografije. Nakon što je potpisao moju knjigu, pokušao je kemijskom olovkom koju sam mu dala potpisati i fotografije, ali se nije vidjelo. Dobacio mi je penkalu s riječima: **"Tvoja kemijska olovka nije dobra, gospodine!"** (Sir). Nasmijala sam se jer to nije bilo prvi puta da me tako oslovio, a ljudi su mi dali najrazličitija objašnjenja što znači kad ti Baba kaže "Sir". Željela sam reći da ću penkalu zadržati za uspomenu, no umjesto riječi uspomena izgovorila sam riječ predanost (surrender) i razmišljala ima li i to neko svoje simboličko značenje.

Kad nam je zatim dijelio *vibhḥpti*, na trenutak sam uspjela položiti čelo na Njegova stopala i obgrliti ih i to mi je pružilo beskrajnu radost. Svami nam je na intervjuu 1995. objasnio da On preuzima našu lošu karmu kad dotaknemo Njegova stopala. Rekao nam je i da svojim dobrim djelima možemo mijenjati svoju lošu karmu, a to je zapravo ono najvažnije što trebamo činiti.

Svami nas je ispraćao do vrata i kad sam prolazila poljubila sam Mu ruku, a On je rekao: **"Prenesi moju ljubav djeci!"**

Nakon povratka iz Indije otišli smo po drugi puta s našom djecom u *Bal Vikas* kamp u Ičiće i ja sam im prenijela Babinu ljubav.

Tina, jedna od tinejdžerki koja je bila prisutna u kampu, o našem je boravku napisala: "Otkad smo stigli u naš blagoslovljeni kamp u Ičićima, sve je teklo prema savršenom redu. Ručak koji nas je dočekao bio je fantastičan. Naše su Sai sestre iz Rijeke s puno ljubavi pripremile predivan ručak, od čega posebno želim

pohvaliti juhu od povrća koja je bila za anđele... Naravno, ni naši kuhari iz Zagreba nisu bili ništa lošiji kad su drugog jutra trebali nastaviti s pripremanjem hrane. Na stolu smo imali sve što smo poželjeli, a osim toga sve je bilo zdravo i naravno vegetarijansko. Naši glavni kuhari bili su Đurđa, Miro, Eda, Goranka, Ana Pammer i Ljubica. Miro je svaki dan bio u kuhinji s Đurđom, Ana ih vjerno prati, a Ljubica... ah, to je normalno da je ona svagdje.

Stalno smo jeli specijalitete: picu, palačinke, juhe, rižu na više načina, razne paštete, tople sendviče, police, popečke od sira i tofua te “krumpire u sakou” koje je pripremila Amy na engleski način.

Naš je glavni kuhar za popečke bio Miro koji se jednostavno nije dao izbaciti iz kuhinje. Sve je to bilo učinjeno s toliko ljubavi da tu egu nije bilo mjesta. Uglavnom, naša hrana u našem blagoslovljenom kampu također je bila blagoslovljena.”

Ines je o kampu napisala: “Zahvaljujući našem Sai bratu Vinku, i ove je godine zajedno ljetovala hrpa *Bal Vikasa* i to je baš super. Imamo super djecu koja naprosto sjaje. Deset dana provedenih s njima bilo mi je gotovo kao deset dana provedenih u Puttapparthiju. Ne znam koga da više hvalim: da li domaćina koji nam je cijelu kuću stavio na raspolaganje, donatore koji su pokrili troškove puta i prehranu u kampu, *sevake* (kuhare) koji su nas izvrsno hranili ili učitelje koji su brinuli o nama i svojim nam primjerom pokazivali kakvi trebamo biti.”

Djecu se i ne usudim hvaliti jer ne baratam riječima kojima bih ih mogla opisati. Svaki dan su radili, pomagali, brinuli se jedni o drugima, pjevali i molili se Bogu. Naprosto su zračiti. Osim što smo se kupali u moru, svaki smo se dan kupali i u Svamijevoj ljubavi.

Ana je napisala: “Na moru sam bila u Ičićima. Ugostio nas je naš Sai brat Vinko. On je vrlo dobar čovjek i dao nam je cijelu kuću na raspolaganje. Najljepše od svega bilo je pomaganje u kuhinji. Pomagala sam kuhati i prati posuđe. Naučila sam i mnogo vegetarijanskih recepata. U slobodno smo se vrijeme kupali. a poslije kupanja smo igrali nogomet. Družili smo se gotovo 24 sata dnevno. Bolje smo se upoznali i postali bolji prijatelji. Svi smo se brinuli jedni za druge i bili prava Sai braća i sestre.”

Dječja usta najiskrenije progovaraju o raznim događanjima tako da sam njima prepustila prostor i dala riječ. Dječaci su u slobodno vrijeme često igrali košarku ili nogomet, ali sve su skupine održavale i svoje studentske kružoke. Vrlo su važnu ulogu su na “muškoj strani” odigrali Živko, Ivan i David. Oni su bili zaduženi za naše malo živahnije dječake i dobro su se snalazili u toj ulozi. Posebno bih ovdje željela spomenuti Davida koji je došao iz Engleske sa svojom kćerkom Amy da s nama provede *Bal Vikas* kamp. Poznavala sam ga do tada kao izvrsnog *sevaka*, a u kampu se pokazao i kao izvrstan roditelj i kao prijatelj djeci. Ponekad mi ga je bilo i žao kad se nakon nogometa vratio sav isprebijan i kad bi šepajući hodao po kući. No, drugi dan kad su dječaci trebali još jednog igrača, spremno bi im se svaki put pridružio.

Jesen je odmicala i opet su došli naši prijatelji iz Engleske. Jednom su to bili Carol, Norman i Angela, a drugi put Bob, Fred, Roy, John, David i ponovno Angela. Na ovom mjestu želim posvetiti nekoliko riječi našoj hrabroj i požrtvovnoj Angeli koja je unatoč velikim bolovima od kojih pati već duže vrijeme, spremna putovati dva dana iz Engleske ovamo i dva dana natrag. Osim toga, na pretovarima i istovarima hrabro nosi teške kutije iako je svaki put pokušavamo odgovoriti da to ne radi. Ona koja sama toliko trpi uvijek je spremna s drugima pričati o njihovim problemima i pomoći gdje god može. Zadnji put je donijela posebne, vrlo vrijedne lijekove i vitamine za dvanaestogodišnju Mirjanu koja živi u vagonima u Zaprešiću i već dvije godine prima kemoterapiju. U svakom zbjegu ona ima nekog o kome brine još malo više nego o ostalima.

No, nitko se ne osjeća zapostavljenim jer od svih tih ljudi koji dolaze i donose pomoć jedva da postoji netko tko nije pun ljubavi, suosjećanja i požrtvornosti. Naš je Fred, nakon što su mu u njegoj crkvenoj zajednici gdje je prikupljao pomoć rekli da pomoć može dati samo kršćanima, kupio vlastiti kombi i sad sam prikuplja pomoć te dolazi i dijeli je svakome kome je potrebna. U svakom zbjegu ima svog “ljubimca” ili “ljubimicu” a to je uvijek najstarija i najbesspomoćnija osoba. Naš Roy uvijek pjevuši i kod najtežih istovara, a u slobodno vrijeme izrađuje prekrasne ormare od kojih jedan ponosno čuva knjige u našem Sai centru. Roy ima i puno sklonosti prema hrvatskom jeziku tako da je napamet naučio ne samo pojedine riječi već i rečenice. John mnogo ne priča, već snima situaciju i svojim fotoaparatom i svojim intuitivnim srcem, tako da je i ovog Božića obradovao jednog dječaka iz Vukovara baš onim što je najviše

želio. David je jedini u toj skupini Sai poklonik i vrlo se lijepo uklapa u onaj dio posla gdje se zajedničkim snagama pomaže bližnjem, dok navečer, kad drugi izlaze na pivicu, on najčešće ostaje u Sai centru gdje ili sudjeluje u nekom programu ili čita. Kako je sa svojom kćerkom Amy bio s nama na *Bal Vikas* kampu u Ičićima, postao je veliki prijatelj svoj djeci s kojom se dopisuje i za koju posebno skrbe.

U studenom je skupina mladih bila ponovno na tradicionalnom ekumenskom skupu u Wilheringu, dok sam ja s djecom priredila poseban program koji su održali pred našim Sai bratom Goldsteinom iz Amerike. Izgledao je vrlo dirnut kad mu se desetogodišnji Marko obratio na engleskom jeziku zaželimši mu dobrodošlicu, a i kasnije kad su djeca pjevala i svirala pjesme na raznim jezicima i iz raznih tradicija.

U prosincu smo s Englezima podijelili preko 25 tona raznovrsne pomoći, a Božić smo obilježili ručkom za siromašne na kojem je bilo četrdeset petero ljudi. Vrlo nas se mnogo uključilo u tu akciju, jedni su pjevali, drugi kuhali, treći spremali stolove, četvrti pakirali božićne pakete, a peti prali posuđe. Vladalo je ozračje radosti i sreće, pogotovo kad je jedan par umirovljenika čak i zaplesao.

U Novu smo godinu ušli mirno iako je do danas, kad završavam ovu knjigu, bilo i dramatičnih događanja.

Tijekom 1998. godine bila sam u Međugorju tri puta. Prvi puta u veljači kad me iznenada uhvatila velika čežnja da jednom odem sama u Međugorje i da pritom ne moram ništa organizirati. Sjela sam na linijski autobus za Međugorje u četvrtak navečer, a vratila sam se u nedjelju. Bio je to prekrasan "retreat". Tri sam dana razgovarala isključivo s Bogom (osim nekoliko riječi s gazdaricom kod koje sam spavala). Milosrdni Bog dao mi je vrlo toplo i lijepo vrijeme tako da sam se mogla lagano odjevena uspinjati svakog dana i na Križevac i na Podbrdo. Osim toga, dao mi je milost molitve, a nakon dva dana i milost mirna uma. Stigla sam u Međugorje umorna, zabrinuta, tužna i nesigurna u sebe, a molitva, post i uspinjanje na dvije "svete planine" (Križevac i Podbrdo) iscijelili su moju izranjavanu dušu i podarili mi mir uma. Bila sam beskrajno zahvalna Majci Božjoj i Gospodu na ovom daru koji mi je omogućio da sve prihvatim kao Božju volju i vratim se kući smirena i odmorena, spremna za nove zadatke.

Drugi sam puta bila u Međugorju u lipnju s Willijem, Christinom s preko šezdeset hodočasnika iz Zagreba. Ovog su puta Christina i Willi pozvali u Međugorje i tridesetero Sai braće i sestara iz Sarajeva pa nas je bilo gotovo stotinu hodočasnika. Svi smo se penjali u molitvi uz Podbrdo i Križevac i svi smo, u malom parku ispred kuće prije vegetarijanskog ručka, zajedno pjevali pjesme posvećene Bogu.

Treći sam puta krenula neplanirano u Međugorje, u rujnu s Ana Mariom i Bijom iz Portugala koje su već mnogo puta posjetile Fatimu. Sad su željele doći u Međugorje. Velimir je Bui upoznao u Puttarthiju pa smo se počeli dopisivati i sprijateljili smo se. Pred Božić je došao u posjet i Valdemar iz Portugala koji je također posjetio Međugorje. Ana Maria mi se javila telefonom i rekla da bi ona i njena kćerka Bia jako željele posjetiti Međugorje. Odmah sam se složila, iako sam se ovog puta malo pribojavala dugog putovanja zbog povrede na nozi.

Putovanje kombijem koji sam ja vozila bilo je naporno, ali uz Božju je pomoć sve proteklo dobro. Nakon što smo se smjestili otišle smo u zajednicu za liječenje ovisnika Cenacolo i predale im humanitarnu pomoć koju smo dovezle. Dogovorile smo se da ćemo drugi dan doći u 11 sati da nam malo pokažu kako teče život u zajednici.

Crkva je bila potpuno ispunjena kad smo ušle, ali smo se ipak nekako uspjele progurati s desne strane do kipa Majke Božje. Tu smo i sjele na svoje jakne na pod za vrijeme propovijedi jer u Međugorju sve više ljudi sjedi na podu ispred oltara, gotovo kao u Indiji. Bia i Ana Maria bile su radosno iznenađene kad su čule čitanje Evanđelja na portugalskom jeziku i kad je kao "slučajno" baš taj svećenik iz Portugala dijelio pričest u dijelu crkve gdje smo se mi nalazile. Inače pričest u Međugorju dijeli i do 20 svećenika, a oko oltara ih je ovog puta bilo četrdesetak. Ana Maria ga je kasnije potražila i ispovijedila se na portugalskom te malo s njim popričala. Bila je vrlo sretna zbog toga.

Bila je tu golema grupa Japanaca, a njihove su žene bile na sv. misi odjevne u nacionalnim dugim svilenim kimonima i izgledale su kao da su došle na neki svečani prijam. Zapravo sveta misa i jest svečani čin, a pogotovo u Međugorju. No, tu ima i vrlo mnogo ljudi koji su skromno i sportski odjeveni jer za

penjanje na Križevac treba udobna i sportska odjeća i obuća. Tako se u Međugorju može vidjeti ljude raznih boja kože, koji govore najrazličitijim jezicima i u crkvi mole glavne molitve na svom jeziku. Svaki se sat služi sv. misa na drugom jeziku, a isto se tako na Podbrdo ili Križevac penju grupa za grupom svaka moleći Križni put na svom jeziku. Stari i mladi, zdravi i bolesni, mali i veliki, vjernici i znatiželjnici zajedno se obraćaju Majci Božjoj za pomoć i utjehu.

Nakon sv. mise bilo je u crkvi klanjanje od 21 do 22 sata i to me uvijek ponovno duboko dirne, a isto su doživjele i Ana Maria i Bia.

U četvrtak ujutro smo najprije posjetili Vickinu kuću i ona je baš govorila jednoj skupini iz Francuske. Vicku posjećuju ljudi iz svih krajeva svijeta. Ona uvijek vedra, strpljiva, nasmijana i puna ljubavi priča Gospina uputstva na talijanskom ili hrvatskom jeziku, a tada to netko prevodi na engleski, francuski, španjolski, njemački, japanski, češki, poljski ili neki drugi jezik. Govorila je o Gospinim porukama u kojima joj je Gospa rekla da najviše molitve i odricanja treba posvetiti mladima jer su danas širom svijeta u vrlo teškom položaju i velikoj opasnosti od djelovanja sotone. Ispričala je kako Gospa preporuča da uvijek kad je moguće imamo u kući cvijeće kojem ćemo redovito mijenjati vodu i uživati u njegovoj ljepoti. Isto kao što cvijeću treba voda da bi bujalo tako i našoj duši treba molitva da bi se na nju izlila Božja milost. Na kraju je izmolila Očenaš i Zdravomariju tako skrušeno da smo svi imali osjećaj da baš u tom trenu vidi Gospu i s njom razgovara. Pozvala nas je da se svi pridružimo zajedničkoj molitvi krunice popodne u crkvi kad se njoj ukazuje Gospa, a ona će moliti za sve nas. Ana Maria joj je pokazala sliku svoje obitelji i zamolila je da se pomoli za nju. Vicka joj je nježno pružila ruku i nasmiješila se a Ana Maria je bila vrlo sretna.

Iza toga smo otišle u zajednicu Oaza mira i poklonili se pred Presvetim koje je tamo izloženo 24 sata dnevno. Kapelica je prekrasna; već ulaskom kroz vrata osjećamo kako se neki čudesan mir spušta na nas i zaboravljamo za trenutak na sve što se nalazi izvan tog prostora. Božja je prisutnost ovdje gotovo opipljiva. Ispred oltara kleči djevojka obučena u bijelo (svi članovi zajednice, i muški i ženski, nose samo bijelu odjeću, gotovo kao kod Babe) i stalno se izmjenjuju tako da je kroz 24 sata uvijek netko iz zajednice pred Presvetim na klanjanju. U zajednici živi sve više ljudi iz cijelog svijeta koji dolaze u Međugorje da budu na izvoru Božje milosti.

Svakog četvrtka Ana Maria posti samo o vodi i čaju, a ovaj put je odlučila da se - unatoč kiši koja je povremeno padala - popne bosa na Križevac. Odlučila je ovaj svoj mukotrpan pohod Križevcu posvetiti svim mladima svijeta kojima je pomoć danas neizmjereno potrebna. Bia ju je pratila, ali obučena, a ja sam zbog ozljede na nozi ostala moliti na podnožju brda. Trebalo im je oko tri i pol sata da se po tom blatu popnu na Križevac, izmole za svoju obitelj i sve druge potrebite mlade te po skliskom kamenju opet spuste dolje. Kad je počela kiša, otišla sam do automobila i sjela unutra nastavljajući molitvu, ali sam se osjećala nekako nelagodno jer sam bila na suhom i toplom dok su se one dvije, s mnoštvom drugih hodočasnika, probijale do vrha.

U petak sam se i ja sa svojom "šepavom" nogom popela u molitvi na Podbrdo i skrušeno se pomolila za sve poznate i nepoznate, ostavljajući Gospi da ona odluči kome je moja molitva u tom trenutku najpotrebnija. Vrlo sam se polako iza toga spustila dolje jer me noga prilično boljela. Nakon kraće molitve u crkvi i kupovanja nekih knjiga i videokazeta u Župnom dvoru, krenule smo kući budući da su Ana Maria i Bia sutradan imale let kući u Portugal.

Nekoliko dana prije nego smo stigle u Međugorje fra Slavko je u crkvi objavio da mu se javio Jakov Čolo (najmlađi vidioc) iz Amerike, gdje se trenutačno nalazi, i da je rekao kako je od Gospe dobio desetu tajnu i da mu se više neće ukazivati svakodnevno, već samo za Božić. Rekao je da je Gospa obećala vrlo skoro ostaviti u Međugorju trajni znak kog će svi vidjeti, o čemu govori već više godina.

U knjižari zajednice sestre Elvire "Cenacolo" našla sam vrlo zanimljiv časopis na engleskom jeziku *ECHO OF MARY QUEEN OF PEACE* u kome su bile neke vrijedne informacije iz Međugorja koje sam također željela uvrstiti na stranice ove svoje knjige. U njemu sam pročitala da po drugi puta ove godina Vicka neće imati ukazanja u trajanju od 45 dana, počevši od 24. srpnja. Njoj će se Gospa javiti ponovno 6. rujna. Vicka je rekla: "Ako je to želja naše Gospe, ja sam sretna da je poslušam. Najvažnije je da učinim ono što ona želi, a ne što želim ja." Vickin je rođendan 3. rujna, a obično za njihov rođendan Gospa ostaje s

vidiocima malo dulje, zagrli ih i veliča Gospoda za dar života. Na taj je način Vickina žrtva ovog puta još malo teža.

Mirjana često podsjeća hodočasnike da je Gospina želja da bračni parovi imaju više djece i da se ne boje budućnosti. Mnogo je puta Mirjana rekla: "One obitelji koje mogu imati djecu, a ne žele ih, jednog će dana jako žaliti zbog toga. Bit će im mnogo teže." Majka Božja je Kraljica proroka i ona je mnogo dalekovidnija od ograničenih horizonata medija i ciljeva ateističkog zakonodavstva. Upitana je li to njeno mišljenje ili Gospino, rekla je da je to njeno mišljenje, ali Gospa je rekla: "Što ćete više djece imati, to će biti bolje." Mirjana je dodala: "Naša Gospa znade zašto to govori, a i ja to znam, ali vam ne mogu reći o čemu je riječ. Mnogi bračni parovi dolaze u Međugorje s djecom i zahvaljuju Gospi što ih je potaknula da imaju djecu. Tako su mnoga djeca koja duguju svoje živote Gospinim porukama nade, sada na radost svojim roditeljima."

Tri kilometra od Međugorja na putu prema Neretvi, iza Podbrda, sestra će Elvira otvoriti novu kuću za ovisnike o drogi. Za dobrobit svoje molitve i rada muška je zajednica ovisnika "Cenacolo" morala smanjiti broj hodočasnih posjeta zajednici. Tako više nije moguće zajednicu posjećivati utorkom i petkom.

Fra Slavko je 2. kolovoza pozvao mlade koji su se nalazili u Međugorju na Festivalu mladih i sve druge hodočasnike da se u deset sati navečer okupe na molitvu oko metalnog križa koji označuje mjesto gdje se Gospa prvi puta ukazala. Uz molitvu radosnih otajstava rijeka je hodočasnika krenula uz brdo prema križu. Za to su vrijeme već neke druge grupe molile i pjevale na Podbrdu. Na kraju je to brdo milosti bilo doslovce preplavljeno hodočasnici. MIR je bio tako opipljiv! Slavna otajstva predvodio je fra Slavko, a Agostino je bio zadužen za pjesme. Na kraju je meditaciju vodio fra Gasparino. Sve je bilo prevedeno na više jezika. Mnogi su se raspitivali za Mirjanu jer se njoj 2. kolovoza ukazuje Gospa. Fra Slavko je objasnio da ona nikad ne zna unaprijed kad će joj se Gospa ukazati, a da joj se zadnji puta ukazala između deset i jedanaest sati navečer. Mirjana uvijek taj dan provodi u molitvi s kojom započinje rano ujutro. Tako je i te večeri bila još uvijek kod kuće u molitvi, očekujući Gospino ukazanje. Gospinu prisutnost su svi osjećali, iako nije ostavila nikakvu poruku. Mirjana je rekla da Gospa želi da molimo za nevjernike. Posebno je mlade željela uključiti u molitvu za nevjernike ili za sve one koji još nisu upoznali Božju ljubav. Gospina su velika briga nevjernici jer mnogo zla dolazi od onih koji još nisu iskusili Božju ljubav. Pridružimo se svakog drugog u mjesecu između 10 i 11 sati navečer Gospinoj molitvi za našu manje sretnu braću i sestre koji još ne znaju što je to Božja ljubav. To će biti najbolji način da joj pokažemo da je uistinu ljubimo.

Dvadeset treće poglavlje **TI SI NEIZMJERNO BOŽJE BLAŽENSTVO** **ZLATNA LIĀGA**

Početak ove 1999. godine bio je ispunjen vrlo dramatičnim događajima pa želim time završiti svoju knjigu. Za vrijeme Sportskih igara Svami je na Hill View stadionu 14. siječnja pao i povrijedio se do krvi. O tome je kasnije govorio u svom govoru. Najavio je vrlo tešku godinu i rekao kako će opasnosti biti na svim područjima - političkom, obrazovnom i drugima. Tako nešto još nikad nije u Svom govoru javno rekao pa bismo svi trebali razmisliti o tome što možemo učiniti da to ublažimo. On je preuzeo kako je sam rekao veliki dio tereta na Svoja leđa.

Još za vrijeme konferencije za učitelje održane u Prasanthi Nilayamu uoči Babinog rođendana 1997. godine dr. Jumsai se u svom predavanju osvrnuo na novo stoljeće koje je pred nama i na buduće pretpostavke razvoja našeg planeta Zemlje. I on je govorio vrlo ozbiljno o situaciji u kojoj se nalazimo i naglasio je da će u idućem stoljeću preživjeti samo oni koji će u svoj život unijeti duhovnost, ljubav i brigu za druge. Bit će prisutan problem rasta temperature i porasta CO². Ozon će biti veliki problem jer već sada nad Australijom, Južnom Amerikom i Novim Zelandom postoji velika rupa, što pospješuje razvoj raka kože. Nove bolesti će preplaviti svijet. Vodit će se gospodarski ratovi. Čovjek će biti neprekidno u stresu i zato će morati znati kako da nađe mir ako će željeti da preživi. Bit će važno osvijestiti ljubav u sebi pa će zato i *Program odgoja u duhu ljudskih vrijednosti* biti taj koji će pomoći svima da nađu mir te da jedni druge zavole sve više. Sebični ljudi neće moći preživjeti.

I dok svakodnevno osjećamo da su vremena sve teža, bilo gospodarski, politički, klimatski, zdravstveno ili na bilo koji drugi način, prisjetimo se što nam Isus govori u Sv. Pismu:

“Nitko ne može služiti dvojici gospodara. Ili će jednoga mrziti, a drugoga ljubiti, ili će uz jednoga prijanjati, a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu! Zato vam kažem: ne brinite se tjeskobno za svoj život. Što ćete jesti ili piti; niti za svoje tijelo: u što ćete se obući! Zar nije život vredniji od hrane, a tijelo od odijela?”

Pogledajte ptice nebeske! Niti siju, niti žanju, niti sabiru u žitnice, i vaših ih Otac nebeski hrani. Zar vi niste mnogo vredniji od njih? Tko od vas može brigama produžiti život samo za jedan lakat? I za odijelo, što se tjeskobno brinete? Promotrite poljske ljiljane kako rastu! Niti siju, niti žanju. A ja vam kažem da se ni Salomon u svoj raskoši svojoj nije zaodjenuo kao jedan od njih. Pa ako tako Bog odijeva poljsku travu koja danas jest, a već se sutra baca u peć, zar neće mnogo radije vas, malovjerni?!

Ne brinite se tjeskobno i ne govorite: Što ćemo jesti, ili što ćemo piti, ili u što ćemo se obući?! - to sve traže pogani - jer zna Otac vaš nebeski da vam je to sve potrebno. Zato najprije tražite kraljevstvo Božje i njegovu pravednost, a to će vam se nadodati! Dakle: ne brinite se tjeskobno za sutrašnji dan, jer će se sutrašnji dan brinuti za se! Svakom je danu dosta njegove muke”. (Matej, 6, 26-34)

Svamijeva fotografija sa zlatnom liógom uvijek me privlačila i ispunjala nekim mirom i sigurnošću, a otkad sam saznala da je Svami rekao da bi je svatko trebao imati u svojoj obitelji, uokvirila sam veću Svamijevu fotografiju i stavila u Sai centar i u svoj stan. Kad sam, međutim, na internetu našla tekst o tome kako je ta fotografija spasila život jednom dječaku, počela sam je uvijek nositi uza se i iste sam takve fotografije Sai Babe sa zlatnom liógom dijelila i drugima. Na intervjuu 1997. i 1998. godine Svami je u mojoj ruci blagoslovio stotinjak tih fotografija s kalendarom na poleđini i ja sam ih sve podijelila raznim ljudima, a pogotovo bolesnima. Zbog toga se fotografije zlatnih lióga nalaze na istaknutom mjestu moje knjige, kao simbol zaštite. Nakon što je Svami za Mahāūivarātri 15. veljače 1999. iz svog tijela kroz usta “izbacio” zlatnu liógu, nešto veću od limuna, ova fotografija za mene ima još dublju simboliku.

U kanadskom mjesečniku "Canadian Sai Newsletter" bio je objavljen vrlo zanimljiv članak o zlatnoj liógi pa to želim podijeliti s čitateljima. Fotografija o kojoj je riječ prikazuje Svamija kako drži *hiraiyagarbha liógu* (zlatnu lingu) koja sadrži cjelokupni univerzum u mikroskopskom obliku. To je očitovanje trojstva Brahme, Višūa i Ūive, ali i duhovno srce. To je isto tako i univerzalna *atmička* svjest koja prožima sve živo, poput niti na kojoj su nanizani biseri u ogrlici (*brahmasutra*).

U Trayee Brindavanu za vrijeme "Ljetnih pljusкова" (niza predavanja studentima) Svami je 28. svibnja 1991. materijalizirao *hiraiyagarbha liógu*. Tim je povodom govorio o *hiraiyagarbhi* i rekao da čovjek pogrešno misli da je to fizičko srce. Međutim, to je duhovno srce (*hōdaya*), zlatno srce (*suvariamaya*). Zlato (*suvaria*) ne podliježe promjeni. Koliko god se dugo nalazi u zemlji, zlato se nikada ne može pokvariti. Zato i jest zlato. Kako god da se dugo u ovom fizičkom svijetu nalazi ovo srce, neće se promijeniti. To je duhovno srce. Ono može u sebe upiti beskrajni svijet i prekrasno sja (*pavitramayeena*).

Zahvaljujući tome blistavilu koje sjaji iz srca, oči mogu vidjeti, uši mogu čuti i jezik može govoriti. Ako toga blistavila nema, oči ne mogu vidjeti, uši ne mogu čuti i jezik ne može govoriti. Znanstvenici niti vjeruju niti su otkrili ovu istinu. Oni se to jednostavno ne trude shvatiti jer se bave samo fizičkim i svjetovnim vanjskim tijelom.

Svami je zatražio od prof. Sampatha, zamjenika dekana Sri Sathya Sai Instituta za Više obrazovanje iz Puttaparthija, da čuva *hiraiyagarbha liógu* dok je On pratio kulturni program koji su pripremili studenti.

Profesor Sampath bio je neopisivo ushićen i otprilike sat vremena nalazio se u stanju božanskog zanosa. Nakon što je program završio, Svami se poigrao s prof. Sampathom. Dotaknuo je njegov džep pokretom kao da s njega briše prašinu. Kasnije, za vrijeme vožnje automobilom, Svami je zatražio od prof. Sampatha da Mu vrati *hiraiyagarbha liógu*. Prof. Sampath je sav uznemiren stao pretraživati svoj džep i čitav automobil, ali ga nije mogao naći. Svami se nato veselo nasmijao i rekao mu da je On poslao *liógu* tamo odakle je i došla!

Za fotografiju Svamija sa zlatnom liógom vezano je jedno čudo koje je doživio dr. M. Duraisinghama, specijalista kardiolog iz Londona.

Kad se 7. lipnja 1991. oko 10 sati ujutro vraćao iz stana u Brindavan, nešto ga je neobjašnjivo stalno iznutra poticalo da se osvrne i pogleda unatrag. Nekih pet metara iza sebe ugledao je ženu kako sjedi na

pločniku, držeći u krilu dječaka koji je mogao imati šest do osam godina. Iako je dijete izgledalo bolesno, pomislio je da se vjerojatno ne radi o nečemu ozbiljnom. Stoga je nastavio hodati dalje sa svojim prijateljima. Nakon nekoliko koraka osjetio je snažnu potrebu da se ponovno okrene i pogleda dječaka.

Dječakova su usta bila puna sekreta, oči su mu bile okrenute na jednu stranu i već je bio na izdisaju dok mu je prilazio. Saznao je da je dječak ispaao iz pretrpanog kamiona koji se kretao punom brzinom. Sa sobom je imao fotografiju Svamija na kojoj drži *hiraiyagarbha liógu* što ju je materijalizirao 1991. godine. Tu mu je fotografiju upravo bio poklonio jedan Sai poklonik. Stavio je sliku pored dječaka i započeo s vanjskom masažom srca i umjetnim disanjem. Nosio je prsten koji mu je Svami poklonio. Cijelo se vrijeme molio: "Sai Ram, Sai Ram, Sai Ram, Svami, molim Te pomozi" i nastavljao s vanjskom srčanom masažom nekih četiri do pet minuta. Na njegovu veliku žalost, dječakovo tijelo uopće nije na to odgovaralo.

Unatoč tomu, potaknut unutrašnjim glasom, položio je svoju lijevu ruku na Svamijevu fotografiju i nastavio Mu se obraćati sa: "Sai Ram, Sai Ram, Svami, molim Te, pomozi." Iznenada se čitava lijeva strana dječakova tijela ukočila. Znao je da to znači ozbiljnu ozljedu mozga. I dalje je nastavio moliti: "Svami, molim Te pomozi. Sai Ram, Sai Ram". Na ponovljeni unutarnji poticaj ponovno je stavio svoju lijevu ruku na fotografiju. Nakon dvije-tri minute, dječak je neobično glasno zaplakao, baš kao da je riječ o novorođenčetu. Na krajnje zaprepaštenje i radost dr. Duraisinghama, dječak je ustao i ozarena lica počeo hodati uokolo kao da se baš ništa nije dogodilo!

Brzo ga je pregledao ne bih li na njemu pronašao neke unutrašnje ozljede, ali nije mogao ništa pronaći. Ipak ga je poslao u bolnicu u Whitefieldu s porukom za prof. Hagadeya. Pola sata kasnije i sam je otišao u bolnicu. Dr. Venkataraman mu je rekao da je temeljito pregledao dječaka i da nije mogao naći nikakva traga ozljedama. Bio je vrlo iznenađen što je dječak već bio otpušten. Kako je ovo bila Svamijeva božanska bolnica, nije više ni pokušavao pronaći dječaka.

Malo kasnije je susreo prof. Anila Kumara, koji je dekan Sri Sathya Sai Instituta za Više obrazovanje u Brindavanu, i opisao mu čudo kojim je dječaku bio poklonjen novi život.

Dva je dana poslije, prof. Anil Kumar imao priliku ispričati činjenice o ovom događaju pred lotosovim stopalima našeg voljenog Bhagavāna Babe. Prof. Anil Kumar je rekao: "Svami je od mene zatražio da govorim u mandiru 9. lipnja 1991. u pet sati poslije podne te sam tako pred Njim ispričao sve što mi je rekao dr. Duraisingham. Tada je upitao Svamija: "Hoćeš li mi dopustiti da spomenem čudo koje se nedavno dogodilo? Ako mi dopustiš, položiti ću to pred Tvoja lotosna stopala." Svami je odgovorio: "**Da, da, možeš.**"

Kada je prof. Anil Kumar u svom govoru spomenuo da je "dječak u tom trenutku bio mrtav", Svami mu je potvrdno kimnuo glavom i široko se osmjehnuo, na čuđenje i radost svih nazočnih u hramu. Prof. Anil Kumar je shvatio da je Svami time potvrdio istinitost iskustva dr. Duraisinghama.

Za Mahāūivarātri je Svami po prvi puta nakon više od dvadeset godina opet u javnosti izbacio kroz usta liógu, ovaj puta zlatnu, malo veću od limuna. U svom večernjem govoru uoči dvanaestsatnog pjevanja *bhajana* spomenuo je kako je svake godine za Mahāūivarātri izbacivao *ātmalióge* kroz usta (*liógodbhavam*) pred mnoštvom koje se okupilo i željelo svjedočiti tom čudu. Budući da je Poornachandra postala premalena za sve ljude koji su to željeli doživjeti pa su se gurali i jedni druge ozljeđivali, Svami je to prestao raditi u javnosti. Ali za *liógodbhavu* postoji određeno vrijeme i to je obično između 20 i 22 sata uvečer. U to određeno vrijeme, bez obzira gdje se Svami nalazi, to se mora dogoditi. Uobičajeno je da se to događa za Ūivaratri noć. Oni sretnici koji svjedoče tom svetom činu izbacivanja lióge (*liógodbhavam*) oslobođeni su svih grijeha. Čovjek treba vidjeti kako lióga "izranja", ali neki to neće moći vidjeti makar sjedili i vrlo blizu. Vidjeti izlaženje *lióge* od najveće je duhovne važnosti i dobrobiti. To je nešto što se nigdje drugdje na svijetu ne može vidjeti. Jednom kad izađe, svi će je ljudi moći vidjeti, što također ima svoje povoljnosti. Ima mnogo važnih aspekata vezanih uz ovaj događaj. Svami je naglasio kako će svi oni koji budu pjevali cijelu noć imati neopisivu dobrobit i neko bar jednu noć u godini provedu pjevajući u slavu Gospodu.

Ujutro nakon što je sasvim iznenađa na očigled nazočnih "izbacio" iz usta zlatnu liógu malo veću od limuna i dva je puta bacio među studente rekavši da je čvrsta i da joj ništa ne može naškoditi održao je govor. U govoru je naglasio da svatko ima zlatnu liógu (*hiraiyagarbhu*) u sebi na desnoj strani tijela, dok je fizičko srce na lijevoj strani. Načelo *hiraiyagarbha* širi se po cijelom tijelu. *Hiraiyagarbha* je besmrtna, vječna i sveprožimajuća. Ona se ne nalazi samo u ljudima već i u pticama, zvijerima i svim živim bićima. Iz nje uzvire božanska ljubav, to je Bog u svakom biću. Svami je objasnio da je čovjek ne može izbaci iz

tijela, ali On kao božansko biće može a to se događa svake godine za blagdan Mahāûivāratri. Svami svaki puta “izbacuje” tri lióge. Jedna se odnosi na *Bhpr*, na materijalizaciju (tijelo), *Bhuvah* se odnosi na vibraciju (*prāia*) i *Svah* se odnosi na zračenje (*atma*). Svami je spomenuo kako su se već ostale dvije lióge počele formirati u Njegovu tijelu, ali im on ne dopušta da izađu jer svima nazočnima još želi reći mnogo toga. Baba je objavio da ćemo u budućnosti biti svjedoci još mnogih manifestacija božanskosti.

S tim velikim Babinim obećanjem želim završiti svoju knjigu i sav svoj trud položiti pred Njegova lotosna stopala.

RJEČNIK

abhišeka - obredno “škropljenje”, kupanje kipa u *vibhptiju* ili posvećenoj vodi
ahiisā - nenasilje
amōta - nektar besmrtnosti, ambrozijsko piće
āsana - određeni položaj tijela u jogi
ašram (*āūrama*) - boravište duhovnog učitelja u kojem borave poklonici i primaju poduku
ātman - Sebstvo, utjelovljeni Duh, individualni princip postojanja
istovjetan u univerzalnim principom (brahman)
avatar (*avatāra*) - silazak, utjelovljenje božanske svijesti, inkarnacija Boga na zemlji
ārati - obredna molitva Bogu s plamenom kamfora
Bal Vikas (*bāla vikasa* - cvjetanje mladosti) - program za djecu odgoja u duhu ljudskih vrijednosti
Bhagavadgītā - **Božanska pjesma** veliki indijski sveti spis, dio velikog spjeva Mahābhārate
Bhagavān - Gospod, Bog
bhajan - pjesma u slavu Boga
bhakti - predanost, posvećenost Bogu
bodhisattva - prosvjetljeno biće koje odabire da služi čovječanstvu
Brahmā - Bog stvoritelj u hinduističkom trojstvu
brahmacārin - student koji se, živeći u celibatu, posvećuje duhovnom životu
brahmamuhūrta - “Božji sat”, između tri i šest ujutro, pogodni za meditaciju
brahman - sveobuhvatni apsolutni bižanski princip
buddha - probuđen, prosvjetljen
buddhi - intelekt koji ima sposobnost razlučivanja
cakra - centar kroz koji prolazi kuāalini, životna energija
cit - čista svijest
citta - svijest i podsvjest, sveukupna struktura una
daršan (darūana) - milost viđenja velike i svete osobe, bivanje u prisutnosti Boga u obličju
deva - Bog
dharma - ispravno djelovanje, Božji Zakon
dhoti - indijska muška tradicionalna odjeća
Gaēuā - Bog mudrosti i otklanjatelj svih prepreka
gāyatrī - najsvetija vedska molitva za dovođenje svjetla Istine, prosvjetljenje

guña - svojstvo, postoje tri guñe (promjenljiva svojstva) od kojih je satkana priroda: tamas, rajas i sattva
 guru - duhovni učitelj, onaj koji otklanja tamu
 guruprīmā - dan učitelja, kad se slavi prvi učitelj mudrac Vyāsa
 hiraīyagharbha - zlatna luóga,
 Īuvara - Gospod
 japa - ponavljanje božjeg imena
 japamalā - brojanica
 jhḥla - ljuljačka
 jñāna - sveto znanje, mudrost
 jñānayoga - joga koja ističe duhovno znanje kao osnovno sredstvo za oslobođenje
 joga (yoga) - disciplina, samokontrola, sjedinjenje sa Sebstvom
 jyoti - svjetlo
 kaliyuga - “željezno doba”, doba u kojem sad živimo
 karma - načelo djelovanja prema kojem svatko trpi posljedice čina učinjenih u ovom ili prošlim životima
 karmayoga - joga nesebičnog služenja
 laāāu - slatkiš
 likhita japa - ispisivanje Božjeg imena
 lilā - božanska igra
 liīga - sveti predmet jajolikog oblika; simbol Ūive koji predstavlja stapanje oblika s bezobličnim
 loka - bilo koje od četrnaest svjetova (vidljivih i nevidljivih) nastanjenih živim bićima
 mandir (mandira) - hram
 manas - um sa svim svojim željama
 mantra - mistična formula, mistični slog ili riječ koja se izgovara za vrijeme obreda ili meditacije
 māyā - zavaravajuća moć božanskog, privid
 mokša - oslobođenje
 nagarsaókiótana - pjevanje božjeg imena u javnosti u ranim jutarnjim satima
 oī - kozmički prazvuk
 oīkāra - dvadesetjedan puta ponovljen oī
 pādanamaskāra -
 pāduke - guruove sandale
 pandit -
pradakūīia - neka vrsta zahvale voljenom Učitelju za nauk i brigu te odrađivanje karmičkog duga iz prošlosti, a sastoji se od hodanja u desno u krug oko hrama s molitvom na usnama
 prāīa - životna energija
 prasada - posvećena hrana
 praūānti - božanski mir
 Prasanthi Nilayam - ime Babinog ašrama koje znači “boravište božanskog mira”
 prema (preman) - božanska ljubav
 pḥjā - obredno štovanje Gospodina
 Puttaparḥi - mjesto rođenja Sai Babe, selo u južnoj Indiji
 Rāma - ime božanske inkarnacije utjelovljenja ispravnosti
 ōši - drevni mudrac, svetac
 sadguru -
 sādhanā - duhovna disciplina
 sādhu - svetac, sveti čovjek
 Sai - Majka svih
 Sai Baba - Onaj koji je otac i majka svima
 samādhi - stanje stolpljenosti s Apsolutom; sjedinjenje individualnog Duha s beskonačnim
 satya - istina
 satsang (satsaóga) - društvo dobrih ljudi, duhovnih stremitelja
 sevā - nesebično služenje bližnjima
 seva - ženska osoba koja nesebično služi
 sevak - muška osoba koja nesebično služi

so'ham - sveta mantra; ja sam On
 Svāmi - Gospod, Učitelj
 suprabhātama - molitva u ranu zoru, budnica Bogu u našem srcu
 ūakti - božanska energija
 ūānti - mir
 Ūiva - treće božanstvo u hinduističkom trojstvu koje obavlja funkciju razaranja i obnavljanja
 ūivarātri - "noć Ūive", noć pokore i intenzivne duhovne prakse, četrnaesta noć tamne polovine Mjeseca
 ūri oznaka za božanske kvalitete, naslov iz počasti
 Ūivaūakti - muški i ženski vid božanskosti
 ūivaliógam abhišeka - obredno kupanje lióge
 Vede - sveti tekstovi u hinduizmu najveći duhovni autoritet
 vibhpti - sveti prah, simbol za krajnje što preostaje iza svega
 Višiu - Bog podržavatelj, jedan od Bogova trojstva

BIBLIOGRAFIJA

Bujica ljubavi - premadhārā
Božanska igra -lilākaivalyavāhini
Indian Culture and Spirituality
O Ispravnosti dharmavāhini
Rijeka božanske ljubavi - premavāhini
Rijeka božanskog mira - praūantivāhini
Sai Babuni veliko učenje (mahāvākya) o vodstvu
Sathya Sai Baba - MISAO DANA,
Sathya Sai nam govori 1
Sathya Sai Speaks I
Sri Sathya Sai Baba - O učenju Bhagavadgite
Sri Sathya Sai Baba - IZREKE
Summer Roses on the Blue Mountains, str
Summer Showers 1974
Summer Showers 1977,
Summer Showers 1979,

Annie Besant	<i>Avatari</i> <i>Bhagavadgita</i>
Bill Scul i Ed Pettit	<i>The Secret Powers of Pyramids</i>
C. Castaneda	<i>Učenje don Huana</i> <i>Odvojena stvarnost,</i> <i>Put u Ihtlan,</i> <i>Priče o moći</i> <i>Drugi krug moći</i> <i>Orlov dar,</i>
Charlesa Bernera	<i>Prosvjetljenje,</i>
Deirdre Manifold	<i>Prema svjetskoj vladi - Novi svjetski poredak</i> i dodatak C. R. Ferreire <i>Pokret novog doba: Kraljevstvo sotone na Zemlji</i>
Drago Plečko	<i>Droge - bič novog doba</i>
Elisabeth Haich	<i>Inicijacija.</i>
Evans-Wentz	<i>Tibetansku knjigu mrtvih,0</i>
Exupery	<i>Mali princ,</i>
Filipa Čorlukića	<i>Kamo ideš, čovječe</i>
G. Ritchi	<i>Povratak iz sutra,</i>
H.P. Blavatsky	<i>Glas tišine</i>
H.P. Blavatsky	<i>Sedam čovjekovih principa</i>

H. Hesse	<i>Siddhartha</i> <i>Demijan,</i> <i>Narcis i Zlatousti</i> <i>Igre staklenih perli</i>
Irvinga S. Cooper	<i>Reinkarnacija nada svijeta</i>
H. Murpheta	<i>Unutarnji pogledi i objave,</i>
John Hislop	<i>Moj Baba i ja,</i>
Jagadeesan	<i>Četvrta dimenzija</i>
Jagadeesan	<i>Sai Baba misija i poruka</i>
Jan van Helsing	<i>Tajna društva i njihova moć u 20. stoljeću</i>
Kasturi	<i>Istina, dobrota, ljepota 1-4</i>
J. Krishnamurti	<i>Do nogu Učitelja</i>
Lucasa Ralli	<i>Sai poruke za tebe i mene 1-4</i>
Lyall Watson	<i>Lifetide</i> <i>The Romeo Error</i> <i>Jednota je božanstvo</i>
Leadbeatera	<i>Čovjek vidljivi i nevidljivi,</i>
Lj. Rupčić	<i>Gospina ukazanja u Međugorju</i> <i>Gospa u župi Međugorje</i>
Marija Luisa Dona	<i>Objavljivanje se nastavlja</i>
Ouspenski	<i>U potrazi za čudesnim,</i>
Peggy Mason	<i>Utjelovljenje ljubavi</i>
Phyllis Krystal	<i>Konačno iskustvo,</i>
R. Bach	<i>Galeb Jonathan Livingston</i>
R. A. Moody	<i>Život poslije života</i>
S. Sandweiss	<i>Sai Baba - svetac i psihijatar.</i>
Steiner	<i>Kršćanstvo kao mistična činjenica i misteriji starog doba, Iz akaša kronike,</i> <i>Kako se stječu spoznaje viših svjetova,</i> <i>Biće boja,</i> <i>Ivanovo otkrivenje,</i> <i>Parsival</i> <i>Shirdi Baba Satcharita</i>
Taimni	<i>Evolucija u svjetlu okultizma i razvoja duhovne volje</i>
Yogananda	<i>Autobiografija jednog jogija</i>

SADRŽAJ

Zahvale.....	8
Uvod.....	9
Pjesma Mojoj besmrtnoj duši.....	10

1. Probudi se iz sumornog sna mraka - Buđenje.....11
2. Probudi se iz sumornog sna privida - Bazično povjerenje
3. Probudi se iz sumornog sna tromosti i lijenosti - Reinkarnacija
4. Digni se, ti dijete svjetlosti - Tko sam ja
5. Digni se, ti Božja iskro u svim stvarima - Čuda
6. Digni se, ti besmrtna Dušo - India 1989.
7. Probudi sjajni plam Božje ljubavi - Proces promjene
8. Probudi sjajni plam bezgraničnog suosjećanja - Propovjednik ljubavi i tolerancije
9. Probudi sjajni plam univerzalnog mira - Seva
10. Riješi se veze strahovanja - Konvoj ljubavi
11. Riješi se okova želja - Kodai kanal
12. Riješi se zavjese neznanja - Sreća i jedinstvo s Bogom
13. Spoznaj, moja Dušo, da postoji samo Jednota - Svamijev 70-i rođendan
14. Spoznaj, moja Dušo, da si ti dio te Jednote - Odgoj čovjeku podaruje ljepotu
15. Spoznaj, moja Dušo, da si ti ta Jednota - Međugorje
16. Slobodna si od svake misli - Škola života
17. Slobodna si od svake želje - Konferencija mladih
18. Slobodna si od svake zablude i privida - Ekumenski susret u Wilheringu
19. Ti si neizmjeran, bezgraničan mir -Simboli
20. Ti si neizmjeran ocean svjetlosti - Ljubav je dosjetljiva
21. Ti si beskrajno Sebstvo - Oprost
22. Ti si sveprožimajuća svijest - Božji kolač
23. Ti si neizmjerano Božje blaženstvo - Zlatna linga